

Maté
118

Máté

118

Budapest, 2011

Szerkesztette
Fabiny Tamás

Munkatársak
Balicza Iván
Horváth-Hegyi Áron

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli engedélyéhez van kötve.

© A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója, 2011

Előszó

■ „Mert nem ti vagytok, akik beszéltek, hanem az Atyátok Lelke szól általatok.” (Mt 10,20)

Testvérem, aki kezedbe vetted ezt a könyvet, fogadd szeretettel, mert ha belelapozol, láthatod, hogy prédikációs gyűjteményhez jutottál. A gyűjtemény 118 prédikációt tartalmaz, mindegyiket más és más lelkész írta, és mindegyik Máté evangéliumának egy-egy igeszakaszáról szól.

A 118 lelkész a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének területén végzi szolgálatát. Az igehirdetések szinte mindegyike szóban elhangzott prédikáció, így nemcsak a lelkész, hanem az őt hallgató gyülekezet is itt van velünk.

Testvérem, aki kezdedben tartod ezt a könyvet, ne úgy olvasd, mint egy regényt. Szánj rá időt. Vedd elő énekeskönyvedet, olvass vagy dúdolg el egy általad szeretett éneket, imádkozzál, és lelkileg felkészülve ezután olvasd el az igei részt, majd a prédikációt. Ha befejezted, gondold

te is végig, hogy számodra mit jelent és mit mond ez az ige. Ha így teszel, és naponként újabb és újabb fejezeteket ismersz meg, feltáruul előtted mindaz a csoda, amit Isten kijelentéseiben tapasztalhatunk Jézus Krisztus beszédei, tettei és áldozata által.

Testvérem, aki kezdedben tartod ezt a könyvet, és aktív tagja vagy egyháznak, megtapasztalhattad, hogy a lelkészek és nem lelkészek szerepét leíró inga a másik oldalra lendült napjainkban. Amíg a rendszerváltás előtti időkben kényszerűségből szinte egyedül a lelkész vállalt nyomta a gyülekezet minden ügyes-bajos dolga, úgy a mai időkben a laikusok egyre többet kívánnak beleszólni az egyház életébe. Akár az egyetemes papság elvére, akár a demokratikus berendezkedésünkre, akár a közös felelősségvállalásra hivatkozunk, ez a szándék méltányolandó és helyes. Azonban az inga ezen a ponton nem állt meg. A lelkészi szolgálatot sokan csak szolgáltatásnak tekintik, és így is kezelik. A szolgálat fontosságának elismerése és a lelkészek megbecsülése és tisztelete csökkent. Talán méltányolható kerületünk elnökségének az a szándéka, hogy

ezzel a kötettel is kifejezzük a lelkész testvéreink iránt érzett megbecsülésünket.

Lelkészeink (beleértve püspökeinket is) ritkán hallhatják lelkésztársaik igehirdetéseit. A prédikációs gyűjtemény jó lehetőség arra is, hogy ilyen módon is megismerjék egymást, és mi is őket.

Testvérem, aki kezdedben tartod ezt a könyvet, és abból már több igehirdetést elolvastál, felfedezheted azt, ami mindegyikben azonos: kivétel nélkül mindegyik Jézus Krisztus által a Szentlelkével minket elárasztó kegyelmes Istenre mutat rá. A gyűjtemény bizonyosságot tesz arról, hogy lelkészeink – esküjüknek megfelelően – az evangéliumot a teljes Szentírás szerint, egyházunk hitvallásai értelmében tisztán és igazán hirdetik, legyenek bármely kegyességi irányzat képviselői.

Testvérem, aki a kezdedben tartod ezt a könyvet, jusson eszedbe, hogy hamarosan a reformáció 500 éves évfordulóját ünnepeljük. Ez a könyv is része mindannak, ami az ünnepi előkészületek jegyében történik. Ezért idézzük fel Luther Márton gondolatait az Újszövetségről, amelyet a közelgő ünnep tiszteletére indult, *Luther válogatott művei* című sorozat 5. kötetében olvashatunk: „Mert az evangélium nem vár tőlünk cselekedeteket, sőt szinte kárhoztatja azokat. Egyedül a Krisztusban való hitre serkent, aki értünk legyőzte a bűnt, a halált és a poklot, hogy ne a magunk, hanem az ő cselekedetei, halála és szenvedései

által legyünk igazak, elevenek és szent életűek, s halálát és győzelmét úgy viseljük, mintha a magunk cselekedetei volnának... Mindebből kitűnik, hogy az evangélium nem törvények könyve, hanem Krisztus jócselekedeteit adja hírül, és akkor mutatkozik meg és adatik nekünk, ha hitünk van... Íme, vedd kezdedbe az Újtestamentum könyveit, és ügyelj arra, hogy eszerint forgasd azokat.”

Testvérem, aki kezdedben tartod ezt a könyvet, és még mindig kérdés a számodra, hogy miért volt a kiadására szükség, megint csak Lutherre hivatkozhatok magyarázatképpen: „Isten ugyanis nem adhatja neked Szentlelkét szavakba öntött igéje nélkül: ehhez tartsd magad. Nemhiába parancsolta, hogy szavakba foglalva leírják, hirdessék, olvassák, hallgassák, énekeljék, elmondják stb.”

„Summa, keressük a dicsőséget kevélyen, ahol akarjuk, ebben a könyvben egyedül Istené a dicsőség : Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosoknak kegyelmet ad (1Pt 5,5). Ővé a dicsőség mindörökké. Ámen!”

Testvérem, aki kezdedben tartod ezt a könyvet, így ajánlom neked szeretettel egyházkerületünk minden lelkésze nevében.

Budapest, 2011. október 31.

Benczúr László
egyházkerületi felügyelő

Az Ige testté lett

■ „Jézus Krisztusnak, a Dávid fiának, az Ábrahám fiának nemzet-ségkönyve. Ábrahám fia volt Izsák, Izsáké Jákób, Jákób fiai pedig Júda és testvérei. Júda fia volt a Támártól született Fáresz és Zerah, Fáreszé Heszrón, Heszróné pedig Arám. Arám fia volt Amminádáb, Amminádábé Nahson, Nahsoné Szalmón. Szalmón fia volt Ráhábtól Boáz, Boázé Ruthtól Óbéd, Óbédé Isai. Isai fia volt Dávid, a király.

Dávid fia volt Salamon, Uriás feleségétől. Salamon fia volt Roboám, Roboámé Abijjá, Abijjáé pedig Ászá. Ászá fia volt Jósáfát, Jósáfáté Jórám, Jórámé Uzziijá. Uzziijá fia volt Jótám, Jótámé Áház, Áházé Ezékiás. Ezékiás fia volt Manassé, Manassé fia volt Ámón, Ámóné Jósiás. Jósiás fia pedig Jekonjás és testvérei, a babiloni fogságbavitelkor.

A babiloni fogságbavitel után Jekonjás fia volt Sealtiel, Sealtielé Zerubbábel. Zerubbábel fia volt Abihud, Abihudé Eljákim, Eljákimé pedig Azzur. Azzur fia volt Cádók, Cádóké Jákin, Jákiné Elihud. Elihud fia volt Eleázár, Eleázáré Mattán, Mattáné Jákób.

Jákób fia volt József, annak a Máriának férje, akitől Jézus született, akit Krisztusnak neveznek.

Összesen tehát Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzedék, Dávidtól a babiloni fogságbavitelig is tizennégy nemzedék, a babiloni fogságbaviteltől Krisztusig szintén tizennégy nemzedék.” (Mt 1,1–17)

Pál apostol azt tanácsolja az ifjú Timóteuson keresztül az efezusiaknak, hogy „*ne is foglalkozzanak mondákkal és vég nélküli nemzetségtáblázatokkal, amelyek inkább vitákra vezetnek, mint Isten üdvözítő tervének megismerésére hit által*” (1Tim 1,4). Tituszt is arra inti az apostol, hogy kerülje a nemzetségtáblázatokkal kapcsolatos kérdéseket (Tit 3,9). Ennek ellenére most mégis azt a feladatot kaptam püspöküinktől a készülő prédikációs kötet kapcsán, hogy ezzel a nemzetségtáblázattal foglalkozzam.

Igaz, talán ez nem vég nélküli, de a férfiórán pont arról panaszkodott valaki, hogy Máté evangéliuma is azzal kezdődik, hogy hosszan-hosszan sorolja a neveket. Amikor pedig említettem, hogy pont erről fogok majd nemsokára prédikálni az egyik hétközi alkalmon, akkor másvalaki azt javasolta, inkább legyen ez vasárnap délelőtt, hogy ne csak ők szenvedjenek...

Talán mégsem lesz akkora szenvedés ezzel az igével foglalkozni. Bár biztosan már a testvérek közül is sokan átlapozták ezt a részt, vagy csak úgy átfutották, amikor elkezdték olvasni Máté evangéliumát, és pont ezért nem

tűnt fel, hogy ez a nemzetségtáblázat mégis Isten üdvözítő tervének megismerésére vezet hit által, így érdemes vele foglalkozni. Ettől függetlenül talán nem fogjuk ezt a szakaszt igés lapokra írni, és osztogatni másoknak, de ha megismerjük, akkor talán máskor szívesebben olvassuk, mert megértjük, hogy Istennek ezeken a „száraz” részeken keresztül is van bőven mondanivalója nekünk.

De térjünk rá az ígére! Nagyon tömör bevezetéssel kezdődik ez a szakasz, amely egyben hitvallás is: *„Jézus Krisztusnak, a Dávid fiának, az Ábrahám fiának nemzetségekönyve.”* (Mt 1,1) A Jézus név (amelynek jelentése: Szabadító) akkoriban elég általános volt, de senki sem töltötte be annak tartalmát, csak a mi Jézusunk. Ő mutatta meg életével, kereszthalálával és feltámadásával, hogy az Úr a szabadító, ő volt egyedül a Messiás, az Isten kiválasztott Felkentje (vö. ApCsel 2,36). Ő az, akiről Ábrahám, a zsidók ősatya ígéretet kapott az Úrtól (1Móz 12,1–3), és Dávid király is (2Sám 7,11–16). Ezért kezdődik ez az evangélium és az egész Újszövetség ezzel a nemzetségtáblázattal, hogy megmutassa: Jézusban teljesedtek be az ősatyáknak adott ígéretetek, mindaz, amit az Ószövetségben előkészített az Úr.

Ezeknek a neveknek a felsorolásával Máté tulajdonképpen felvázolja Izrael történetét. Hiszen egy-egy név egy-egy élettörténettel párosul, amelyeket a korabeli zsidó származású emberek, akiknek ő elsősorban szánta evangéliumát, nagyon jól ismertek.

Nekünk is eszünkbe jutnak életképek a főbb alakokról, például Ábrahámról: ahogy elhívta őt az Úr Háránból, ahogy Isten megerősítette ígétét a fiúról, Izsákról, és azután ahogy próbára tette az ő hitét Mórijjá hegyénél... Vagy hogy Isai legkisebb fiából, Dávidból, a kis pásztorfiúból hogyan lett hős, amikor legyőzte a hatalmas Góliátot, és végül sok megpróbáltatás után hogyan lett az egész nép Isten szerint való királya... Az akkori zsidó származású emberekben még elevebben éltek ezek a történetek, és a hithősökről: Ábrahámról, Izsákról, Jákóbról, Dávidról stb. órákon keresztül tudtak mesélni, hiszen ezek a történetek az ő népük történelmét is alkották.

De nem csak hősök, királyok vannak ebben a nemzetségtáblázatban. Megtalálhatóak közömbös emberek is, akikről nem sok minden maradt fenn, sőt nyilvánvalóan bűnös emberek is.

Ott van például Manassé. Nem sok jót olvashatunk erről a királyról a Királyok könyvében (2Kir 21,1–18): Azt tette, amit rossznak lát az Úr, az Isten helyett hamis isteneknek áldozott, saját fiát is feláldozta, varázslással, jelmagyarázással foglalkozott, halottidézőket, jövendőmondókat tartott. Ezekről pedig megmondta az Úr, hogy *„utálatos az Úr előtt mindaz, aki ilyet cselekszik”* (5Móz 18,12).

Azért a Krónikák könyvéből tudhatjuk, hogy fogságban, nagy nyomorúságában aztán az Úrhoz fordult (2Krn 33,12). Manassé fiáról, Ámónról viszont tényleg semmi

jót nem lehet olvasni a Bibliában (2Kir 21,18–26; 2Krón 33,20–25), és ő is ott szerepel Jézus felmenői közt.

Aztán az is szembetűnő, hogy Márián kívül még négy nőt is felsorolnak ebben a nemzetségtáblázatban, pedig ez nem volt szokás. Ráadásul nem is az ősatyák feleségeit: Sárát, Rebekát, Ráheldt, Leát említik, akiket azért sokat emlegettek a zsidó történetírók, hanem kétes háttérű, életű nőket.

Az első Támár, aki prostituáltnak öltözve elcsábította saját apósát, Júdát. Miután Júda megtudta, hogy menyé paráználkodott valakivel, meg akarta égettetni, és csak akkor gondolta meg magát, amikor Támár bizonyítani tudta, hogy vele volt együtt (1Móz 38,6–26).

Aztán ott van Ráháb, aki szintén parázna nő volt. Igaz, hogy ő mentette meg a Jerikóba küldött kémeket, és ez megváltoztatta az egész életét, de a múltját nem tudta eltörölni. Később, amikor letelepedett Izrael népével, akkor is parázna Ráhábként említették (Józs 6,25), és az Újszövetség is így emlékezik meg róla (Zsid 11,31; Jak 2,25).

Azután következik Ruth, akit az anyósához és az Úrhoz való hűsége miatt szoktunk emlegetni (Ruth 1,16), de mégiscsak egy pogány nőről van szó, ráadásul móábiról, akikről kimondja a törvény, hogy nem tartozhatnak az Úr gyülekezetéhez (5Móz 23,4).

Végül pedig Dáviddal kapcsolatban megemlítik Betsabét. Nem is Betsabé szerepel a szövegben, hanem Úriás

felesége. Ez szándékosan arra a nagy bűnsorozatra emlékeztet, amelyben Dávid paráználkodott Betsabéval, és később megölette férjét, Úriást, hogy elleplezze tettét (2Sám 11,1–27).

Olyan nőkről van tehát szó, akiket egyébként nem említené meg az ember, főleg, ha nem muszáj, mert származásukkal, életükkel problémák voltak. Olyan könnyen el lehetett volna hallgatni a nevüket, vagy valahogy elkenődzni életüket, tettüket. Ahogyan egy ismerősöm, amikor a családfáját kutatta, szembesült azzal, hogy az egyik felmenője jobbágy volt. Mivel ezt szégyellnivalónak tartotta, átírta a papíron jobbágytartónak...

A Biblia nem hallgatja el a benne szereplő emberek árnyoldalait sem. Isten azonban éppen őket használta fel üdvtervében. Hiszen ha a korábban emlegetett hithősök történeteit figyelmesen elolvassuk, akkor mindnyájuk életében találunk bűnöket, gyarlóságokat, ahogyan Dávidban is.

Jézus mégsem szégyellte ezt a családfát, bár ez nem a vér szerinti felmenőit írja le. Azzal azonban, hogy József tulajdonképpen örökbe fogadta, Jézus is magára vállalta ezt a származást, az ígéretekkel és a bűnökkel együtt. Teljesen emberré lett, testté, hústestté, ahogyan azt János evangéliumában olvashatjuk (Jn 1,14). Bár őbenne nem volt semmi bűn, és egész életében büntelen maradt, élete végén mégis bűnné, átokká lett értünk a kereszten (2Kor

5,21; Gal 3,13), hogy életet, örök életet adjon mindazoknak, akik hitre jutnak benne. Azoknak, akik Dávidhoz hasonlóan nem szégyellik megvallani, amikor az Úr ráébreszti őket szörnyű állapotukra, tetteikre, hogy „[e]gyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz. Ezért igazad van, ha szólsz, és jogos az ítéleted. Lásd, én bűnben születtem, anyám vétekben fogant engem.” (Zsolt 51,6–7) Ha valaki így megvallja bűneit, Jézus kiszabadítja őt atyától örökölt hiábavaló életmódjából, akármilyen háttérből, akármilyen mélyről is kiáltott hozzá (1Pt 1,17–19).

Ahogy Jézus nem szégyellte magára vállalni ezt a családfát, nem szégyell bennünket sem (Zsid 2,11), akármilyen helyzetben is legyünk. Élő Úrként közénk jön, és szól hozzánk, még az ilyen nemzetségtáblázatokon keresztül is, hogy felszabadult életet kínáljon nekünk.

Imádkozzunk közösen azért, hogy a készülődő prédikációs kötet olvasása közben minél többen megismerjék őt, az ő valóságos szabadítását, és megerősödjenek a benne való hitben! Ámen.

Malik Péter Károly

beosztott lelkész
Lucfalvai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Lucfalván
2011. június 15-én.

Új kezdet

■ „Jézus Krisztus születése pedig így történt. Anyja, Mária jegyese volt Józsefnek, de mielőtt egybekeltek volna, kitűnt, hogy áldott állapotban van a Szentlélektől. Férje, József igaz ember volt, és nem akarta őt megszégyeníteni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsátja el. Amikor azonban ezt végiggondolta magában, íme, az Úr angyala megjelent neki álmában, és ezt mondta: »József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit nevezd el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből.« Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: »Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immánuélnak neveznek« – ami azt jelenti: velünk az Isten. József pedig, amikor felébredt álmából, úgy cselekedett, ahogyan az Úr angyala parancsolta neki: magához vette feleségét, de nem érintette addig, amíg meg nem szülte fiát, akit Jézusnak nevezett el.” (Mt 1,18–25)

„Itt a karácsony! Itt a Megváltó!” – írja Túrmezei Erzsébet az *Evangélikus énekeskönyv* 171. énekében. Nincs semmi líraiság, semmi protokoll, egyszerűen kimondja: itt van. Hasonló egyszerűséggel vezeti be Máté Jézus Krisztus

születését. Azt, hogy mi előzte meg, mi volt eddig, mindenki tudja. Az evangélium olvasói ismerik a választott nép történetét, hiszen benne élnek. Ábrahám és Dávid személye, valamint a babiloni fogság mind fontos meghatározója identitásuknak. Éppen úgy, mint kultúránkban a kereszténység és benne karácsony ünnepe.

„Jézus Krisztus születése pedig így történt” – írja Máté (Mt 1,18). Pont. Az olvasók ismerték akkor is, ismerik ma is. Minden szenteste előadják a templomokban valamilyen pástorjáték formájában. Hozzá tartozik az ünnephez, és sokak számára elég is, ha hallják a megfelelő időpontban, a megfelelő helyen és a megfelelő módon. „Mindent a maga helyén, mindent a maga formájában!”

A történetek azonban korántsem ilyen zökkenőmentesek. Adott egy fiatal pár, akik életük egy meghitt eseményére készülnek. Pontosabban: készülnének. Hiába a „nemesi” vér, hiába a „jó ház”, hiába az „igaz emberség”, a gondosan előkészített menyegzőt sötét felhők kezdik beárnyékolni. Szeretnék, ha minden a lehető legtökéletesebb lenne, de valami az utolsó pillanatban megváltozik. A menyasszony gyermeket

vár. Ma is előfordulnak „balesetek”, de abban a korban az életével játszott az a nő, aki megszegte az ősi törvényt. A sérelmet orvosolni kell – bármilyen nehéz is. A rend (az ősi / isteni rend) azért van, hogy betartsák: nemzedékről nemzedékre.

Ma is ez, a hagyomány, az ősi törvény tart meg bennünket. Erre építünk, erre hivatkozunk. Ezért teszünk meg mindent – karácsonykor is, az egyházban is. Igyekszünk kifejezni érzéseinket, elkötelezett kereszténységünket, evangélikusságunkat elsősorban Istenünk és egyházunk, majd pedig családunk és embertársaink iránt. (Bár lehet, hogy a sorrend azóta megfordult.) Már evangélikus hitéletünknek is fontos elemévé vált a tradíció, a (szent) hagyomány. „Vallom az evangélikus keresztyén egyház tiszta és igaz tanítását, és hozzá hűséggel ragaszkodom” – mondjuk a konfirmációi hitvallásban, és ehhez tartjuk is magunkat. Ez tesz bennünket azzá, amik vagyunk. Mindeközben meg vagyunk győződve arról, hogy Istenünk nagy megelégedettséggel és örömmel nézi igyekezetünket, ahogy betagozódunk a jó és szent rendbe.

A valóság azonban nem ez. Különbözik Józsefnek el kellett volna bocsátania Máriaat, és Jézus „zabigyerekként” nőtt volna fel; de az is lehet, hogy meg sem születik, mert a házasságtörőt – az érvényes mózesi törvény alapján – megkövezik bűne miatt. Azonban nem ez történt.

Az Úristen mást tervezett, és mást vitt véghez. Nem elégedett meg azzal, hogy minden az „ősi törvény” szerint

történik. Ő nem a „maguk helyén” akarja tudni a dolgokat – beleértve a karácsonyi eseményeket –, hanem az általa kijelölt helyen. Azért küldi el angyalát Józsefhez, hogy jelezze: itt irányváltás következik. Itt nem „balesetről” van szó. Itt ő, az események és történések Ura fölémelkedik mindannak, amit mi állandó és örök rendnek gondolunk. Ami itt Máriával és Józseffel történik, az sokak számára nem illik bele a képbe, a normálisnak gondolt rendbe. Megbotránkoznak, felháborodnak, sőt nagy buzgalommal küzdenek is ellene, de ez Isten akarata. Ami Máriaiban fogant, ami itt történik, az a Szentlélektől van.

Arról, hogy hogyan éli meg Mária mindezt, nem ír Máté. Az ő célja, hogy József személyén keresztül rámutasson arra, hogyan viszi véghez a Mindenható minden emberi előítélet és törvényeskedés ellenére akarátát. József az, aki felé megfogalmazódik: Isten az embert – még ha bűnös és esendő is – nem elítélni akarja, hanem megmenteni.

A születendő gyermek neve Jézus, ami azt jelenti: Szabadító, illetve Immánuel, ami pedig azt: velünk az Isten. Ezt nem a szülők találták ki. Manapság sokat gondolkodnak a leendő édesanyák és édesapák azon, hogy milyen nevet is adjanak megszületendő gyermeküknek. A legfurcsább nevek anyakönyvezésére érkeznek a kérelmek, és akár minden évben új könyvet lehetne kiadni a folyamatosan bővülő lehetőségekkel, amelyek hol egy szappanopera szereplői közül kerülnek ki, hol az éppen aktuális mesefilmből. A

felolvasott igében a gyermek nevét illetően is egyértelmű az utalás. A név egyértelműen jelzi, mi Isten szándéka. A cél: újrakötni, újraépíteni azt a szövetséget, amely egyre nagyobb teher az ember számára. Azt a szövetséget, amely egyre inkább gúzsba köti az embert, ahelyett, hogy öröme szabadítaná fel. Azt a szövetséget, amelynek betartása az ember számára alázattal jár, Istennek pedig fájdalommal, mert büntetnie kell a bűnöst, bármennyire szereti.

Éppen ennek a lehetetlen és mindenki számára gyötrelmes állapotnak a feloldására cselekszik akkor, amikor kinyilvánítja irántunk, emberek iránt érzett szeretetét. Szabadítót küld, aki ledönti mindazokat a falakat, amelyek elválasztanak bennünket mennyei Atyánktól. Immánuel, akinek jelenléte a világban azt jelenti, hogy bűneink ellenére Isten nem eltaszítani akar bennünket, hanem megmenteni és velünk lenni.

Jézus születése Isten irántunk való szeretetének a megnyilvánulása. Ez nem álom csupán, hanem igazi valóság. József még csak a kezdetet látja. Nem igazán érti, hogy hogyan valósul majd meg Isten akarata, de rábízta magát a Teremtőre. Kinyitja szívét, és elfogadja, hogy itt valami másként fog most történni, mint ahogyan eddig ő, az igaz zsidó férfi megszokta. Itt most minden egyes nap és minden esemény új lesz, megváltozik az életében. A saját bőrén tapasztalja meg a megmentő Isten jelenlétét, valóságát.

Azt, hogy mi történik az elkövetkező napokban, években

József, Mária és Jézus életében, ismerjük az evangéliumokból. A kérdés ma sokkal inkább az: mi történik a mi életünkben? Élünk, ünnepelünk a megszokott rend szerint? Úgy halljuk, olvassuk ma a történetet, mint Isten hozzánk szóló szavát. Ő a mi életünknek is új irányt akar adni, mint egykor József életének. Előttünk most a választás: hallgatunk az ő szavára, vagy ragaszkodunk a megszokott formákhoz? Engedjük, hogy újat cselekedjen bennünk, vagy ragaszkodunk a hagyományokhoz? Könnyen lehet, hogy éppen büszkeségünk és „igazságunk, kegyességünk” az, ami megakadályozza, hogy Jézus számunkra, a mi életünkben is megszülessen.

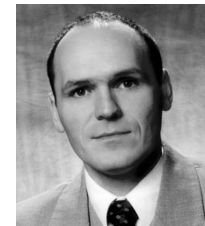
Kockáztassunk! Legyen hitünk, legyen bátorságunk elfogadni azt az újat, amit Urunk számunkra ezen a mai napon elkészített. Ő szeret minket. Igazi ünnepben akkor lehet részünk, ha nem utasítjuk el azt az ajándékot, amelyet Jézusban ad nekünk, akiben arra is ígéretet tett: *„én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Mt 28,20) Ámen.

Selmeczi Lajos Péter

lelkész

Monori Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzik Monoron
2011 karácsonyán.

Isten vonzásában

■ „Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembé, és ezt kérdezték: »Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.« Amikor ezt Heródes király meghallotta, nyugtalanság fogta el, és vele együtt az egész Jeruzsálemet. Összehívatta a nép valamennyi főpapját és írástudóját, és megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a Krisztusnak. Azok ezt mondták neki: »A júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta: Te pedig, Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legjelentéktelenebb Júda fejedelmi városai között, mert fejedelem származik belőled, aki legeltetni fogja népemet, Izráelt.«

Ekkor Heródes titokban hívatta a bölcseket, pontosan megkérdezte tőlük a csillag feltűnésének idejét, majd elküldte őket Betlehembe, és ezt mondta: »Menjete el, szerezzetek pontos értesüléseket a gyermekről; mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek, és imádjam őt!« Miután meghallgatták a királyt, elindultak, és íme, a csillag, amelyet láttak feltűnésekor, előttük ment, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt a fölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömük. Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és

leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. Mivel azonban kijelentést kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.” (Mt 2,1–12)

Az igeszakasz szereplői mindenki által jól ismertek. Még a legkisebbek is el tudják mondani, játszani a napkeleti bölcsek, vagy ahogyan a népies nyelv megőrizte, a háromkirályok történetét. Azt, hogy hogyan indultak el napkeletről a csillag után, hogyan találkoztak Heródeszel Jeruzsálemben, milyen útbaigazítással mentek tovább, és találták meg Jézust Betlehemben, és milyen ajándékokkal halmozták el őt. Mondom, jól ismertek a szereplők, még ha ez nem is az ő történetük. Nem ők az igazi főszereplők, de még csak nem is Heródes, vagy a főpapok, írástudók csoportja. Pláne nem a „betlehemi csillag”. Itt ugyanis jóval többről van szó, mint emberi cselekvésről, régmúlt idők legendájáról, vagy éppen egy aranyos babalátogatásról.

Itt a legfontosabb szereplő az Isten. Valójában ez az ő története, az ő munkájáról szól. Bár nem olvassuk a nevét az igeszakaszban, sőt említés sem esik róla, mégis, ez az elbeszélés az ő személye, akarata beteljesedésének híre nélkül üres, élettelen mese lenne. Ez a történet azonban általa evangéliummá, világos örömmézenetté válik a világ számára. Mit tesz Isten? Ez a legfontosabb kérdés.

Az első mondatban olvassuk azt, hogy Jézus megszületett. Ebben a születésben Isten terve valósult meg. Az, hogy Megváltót küldjön a világnak. Megváltót, aki az ember minden istentelenségének és embertelenségének következményét magára veszi (Jn 1,29), aki elhozza a Mindenható békességét a földre (Kol 1,20), akiben a bűnbocsánat fénye ragyog ránk (Ézs 9,1), akiben új életet élhetünk (Mt 11,5). Mert ő azt akarta, hogy a kárhozatra ítélt megmeneküljön, a reménytelenül élő, a rettegő hittel élhessen, a hűtlen ismét bizalmat kapjon, hogy az elveszett ismét az övé legyen. Ebbe a felsorolásba bátran értsük bele magunkat, a mi nevünket, életünket a múltunkkal, jelenünkkel és jövőnkkel együtt. Erről hallhattunk prédikációkban, bizonyágtételekben, és reménység szerint még sokszor hallhatjuk, hogy mindez miértünk történt meg. Ennyire fontosak vagyunk a számára. Mindent megtett azért, hogy akarata a golgotai keresztsben teljessé váljon, célhoz érjen (1Tim 2,3; Ézs 53,10). Mindent. Ennek a mindennek az első lépése: Jézus, a Szabadító megszületett, megérkezett.

Isten cselekvésének másik meghökkentő mozzanatáról így olvasunk: bölcsek érkeztek napkeletről csillagot követve, hogy imádják a megszületett királyt. Ami azt illeti, nem sokat tudunk a bölcsekről. Pogány isteneket tisztelő, csillagimádó, komor végzethitű mágusok voltak. Az ókori Izraelben élők képzelete szerint szinte a legtávolabbi világban élők. Ezt pedig nemcsak térben kell érteni, hanem hitben is. Ők, akik egyszerű teremtményeket imádtak, akik a megmászhatatlan sorsszerűségben hittek, és félelemmel fürkészték azt, a lehető legtávolabb éltek az igaz Isten valóságától, megismerésétől. És mégis: ezek az emberek azok, akik keresték a Királyt, hogy hódoljanak neki. Miért pont ezek a pogányok? Mert az Úr számára rendkívül fontos volt az ő személyük. Az ige nem pusztán a bölcsek elindulásáról és a célhoz érkezésről tanúskodik, hanem egy valóságos vonzásról is: Isten vonzásáról.

Az Úr munkája az életünkben – tökéletlen hasonlattal élve – olyan, mint a gravitáció. Ez ugyanis az az erő, amely áthatja az egész világmindenséget, a makro- és mikrokozmoszt, bolygónkat, életterünket, sőt mi magunkat is. Láthatatlanul, de folyamatosan ér bennünket. Atyánk is így hat ránk: vonz bennünket, istenszomjúságot olt mindenkibe (Zsolt 42,3), hogy vágyjuk őt. Az ókor embere a Krisztus születése körüli időkben felfokozott várakozásban élt. Várt egy nagy uralkodót, aki elhozza

majd a világ sorsában a nagy változást, az aranykort, az üdvkort. Az egész világ sóvárogva várta a fenséges megjelenését (Róm 8,19), aki rendet tesz a felfordult világban, aki kiirtja a gonoszt, és igazságos ítéletével véget vet a vas, a fegyver, a cselvetések és ármánykodások korszakának. A csillag feltűnése ennek a Valakinek az eljövételét hirdette, aki be tudja tölteni bennünk azt a bizonyos Isten formájú űrt (Pascal), amelynek kínját még a leglelkiismeretesebb vallásosság sem enyhítheti, és aki új életet hoz az egész világnak (Jn 3,16). Nem pusztán egy népnek, hanem még az Istentől legtávolabb élőknek is. Ebben a mozdulatban mutatkozik meg az Úr szeretetének egyik jellemvonása: nem személyválogató. Neki az egész világ kell. Ezért válnak fontos szereplőkké a történetben ezek a mágusok, akik voltaképpen nem hithősök, hanem megragadottak. Ezért adott jelet az égen és igei útbaigazítást Jeruzsálemben ezeknek a pogányoknak, hogy bizonyítsa az egész világot átölelő szeretetét. Azért érintette meg őket, hogy ők is találkozassanak a Krisztussal, hogy a vágyódásuk betöltéssel találkozzon, hogy rátaláljanak Jézusra, és imádhassák őt. Ez a célba érés, a megtalálás, az imádat mutatja Isten kegyelmét: még ők is jöhetnek. Jézus maga tesz erről bizonyosságot: „*Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza őt az Atya.*” (Jn 6,44)

A napkeleti bölcsek személye mutatja, hogy Isten ke-

gyelme határtalan. Nincs az a távolság, „*sem magasság, sem mélység*” (Róm 8,39), amelyet ne hidalhatna át az ő szeretete. A világ legtávolabbi zugába, életébe is örömet akar adni, hogy nyugtalan szívünk benne nyugodjon meg (Augustinus: *Vallomások*). Ő mindenkit magához akar vonzani. Ezt a ragaszkodását, szeretetét kijelentette már az Ószövetségben is: „*Világosságodhoz népek jönnek, és királyok a rád ragyogó fényhez.*” (Ézs 60,3) Krisztus az evangélium tanúsága szerint szolgálatában éppen ezért vállalja a közösséget vámszedőkkel, házasságtörőkkel, csalókkal, álszentekkel, halálban vergődőkkel, hogy a kegyelem valóságának csodáját még ők, a legtávolabb élők is megtapasztalhassák. Ezért hirdette Urunk: „*Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.*” (Mt 11,28)

Jól ismert történetről hallottunk. Olyan történetről, amelyben nem emberek a főszereplők, de amelyben azért mi is ott vagyunk, részeseivé válunk. Mert mindazt, amit Isten akkor tett, értünk is tette, hogy egészen az övéi lehessünk. Mert Isten hívása, útbaigazítása nemcsak a pogány mágusoknak, de nekünk is szól. Maga az Úr minket hív a nagy öröme, a fiával való találkozásra, ugyan nem a betlehemi bölcsőhöz, de a golgotai kereszthez, hogy megláthassuk mennyei Atyánk kegyelmének nagyságát, szeretetének határtalanságát. Azért teszi ezt ma is, hogy

MT 2,1–12

reménységgel, örömmel hirdethessük a drága evangéliumot: mi is, akik egy időben Krisztus nélkül éltünk, Izrael közösségétől elkülönítve, az ígéret szövetségein kívül álló idegenekként, reménység és Isten nélkül éltünk a világban. Most pedig Krisztus Jézusban mi, akik egykor „távol” voltunk, „közel” kerültünk a Krisztus vére által (Ef 2,12–14).

Ezért az isteni, drága kegyelemért adjunk hálát! Ámen.

Eszlényi Ákos

lelkész

Ősagárdi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nőtincsen
2011. június 19-én missziós istentiszteleten.

Kapcsolatban az Istennel

■ „Miután eltávoztak, íme, az Úr angyala megjelent Józsefnek álmában, és így szólt: »Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, és maradj ott, amíg nem szólok neked, mert Heródes halálra fogja kerestetni a gyermeket.« Ő pedig felkelt, vette a gyermeket és anyját még éjnek idején, és elment Egyiptomba. Ott volt Heródes haláláig, hogy beteljesedjék az, amit az Úr mondott a próféta által: »Egyiptomból hívtam el fiamat.«

Amikor Heródes látta, hogy a bölcsek túljártak az eszén, nagy haragra lobbant, elküldte embereit, és megöletett Betlehembben és annak egész környékén minden kétesztendő és ennél fiatalabb fiúgyermeket, annak az időpontnak megfelelően, amelyet pontosan megtudott a bölcsektől. Ekkor teljesedett be az, amit Jeremiás próféta: »Hang hallatszott Rámában, nagy sírás és jajgatás. Ráhel siratta gyermekeit, és nem akart megvigasztalódni, hogy már nincsenek.«

Amikor Heródes meghalt, íme, az Úr angyala megjelent Józsefnek álmában Egyiptomban, és ezt mondta: »Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, és menj Izráel földjére, mert meghaltak azok, akik a gyermek életére törtek.« Ő pedig felkelt, vette a gyermeket és anyját, és Izráel földjére ment. Amikor azonban meghallotta, hogy Júdea-ban Arkhelaosz uralkodik atyja, Heródes után, félt oda visszatérni.

Miután pedig kijelentést kapott álmában, Galilea területére vonult vissza; és amikor odaért, abban a városban telepedett le, amelyet Názáretnek neveztek, hogy beteljesedjék, amit a próféták mondtak: názáretinek fogják őt nevezni.” (Mt 2,13–23)

A húsvét utáni 5. vasárnapon sem kezdhethük mással, mint a szívet-lelket megragadó örömhírral: Jézus feltámadt, Jézus él! S mivel hamarosan mennybemenetel ünnepe következik, most azzal folytathatjuk, hogy van szószólónk az Atyánál: az élő Úr Jézus Krisztus, a mi Megváltónk! Nem vagyunk tehát elszakítva az Istentől, sőt éppen az Atya az, aki elküldte egyszülött Fiát, hogy helyreállítsa, megtartsa és megerősítse a vele való kapcsolatunkat. Dicsőség legyen ezért az élő Istennek!

Ma Rogate vasárnapja van, amelynek középpontjában az imádkozó gyülekezet áll. S az imádság nem más, mint kapcsolattartás az Istennel. Ez a mai ige pedig éppen arról tesz bizonyosságot, hogy Isten kapcsolatot tart az emberrel. Sőt ő kezdeményezi azt, hiszen ő küldi angyalát két alka-

lommal is Józsefhez. Azért, mert azt, amit ő elhatározott: a megváltás szent művét véghez akarja vinni, és nem engedi, hogy Heródes gonosz szándéka megakadályozza azt.

Jól ismert esemény van tehát előttünk Máté evangéliumának elejéből. Heródes titokban magához hívatta a napkeleti bölcseket, és azt hazudta nekik, hogy ő is imádni akarja Jézust. De – s íme, itt sincs semmi meglepetés – a bölcsek álomban kijelentést kaptak Istentől. Ezért anélkül tértek vissza hazájukba, hogy Heródesnek elárulták volna Jézus születésének helyét.

Miután eltávoztak a bölcsek – amint azt olvastuk az igében – megjelent az Úr angyala Józsefnek, és ezt mondta: *„Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, és maradj ott, amíg nem szólok neked, mert Heródes halálra fogja kerestetni a gyermeket.”* (Mt 2,13)

Itt mindjárt a felszólításra érdemes figyelni. Az angyal azt mondja Józsefnek: kelj fel! Az eredeti görög kifejezés (ἐγείρω) nemcsak azt jelenti, hogy felébredt, hanem azt is, hogy létre hív, feltámaszt. Amikor tehát Isten beleavatkozik az ember életébe, ott valami új jön létre, valami új kezdődik.

De nézzük csak meg Máté evangéliumának a végét is! Az utolsó, 28. fejezetben, az üres sírnál megint egy angyal szólal meg, és azt mondja az asszonyoknak: *„A megfeszített Jézust keressétek. Nincsen itt, mert feltámaszt.”* (Mt 28,6) Itt ugyanez az ige szerepel!

Igen, mert ilyen az Isten. Nem hagyja el az egyszülött Fiát, és nem hagyja el az embert sem. Isten az Ura és irányítója a történelemnek. Azért keresi és állítja helyre velünk a kapcsolatot, igéjével azért hívogat minket szüntelenül ébredésre, mert újat akar kezdeni velünk, új életre, örök életre akar feltámasztani minket.

Sajátos módon ez az ige a második szakaszában azt is megmutatja, milyen az ember. Heródesnek rá kellett jönnie arra, hogy a napkeleti bölcsek nem térnek vissza hozzá. Az eszébe sem jut, mert nem számol az Istennel, hogy esetleg éppen Isten akadályozta meg az ő gonosz tervét. Isten, aki ismeri a szíveket, s így Heródes terve sem volt ismeretlen előtte. A király tehát csak arra tud gondolni, hogy a napkeleti bölcsek túljártak az eszén!

Valószínűleg Heródesnek nem volt túl sok kapcsolata az Istennel. A farizeusok által vezetett vallásos zsidók eleinte békésen tűrték uralmát. Ám pazarló életmódja és szörnyű kegyetlenségei oda vezettek, hogy uralkodásának utolsó évében lázadás tört ki ellene.

Heródes szívének gonoszságát mutatja a betlehemi gyermekgyilkosság is. A hatalmát és királyságát végletesen féltő Heródes elrendelte, hogy Betlehemben és annak egész környékén minden kétéves és annál fiatalabb fiúgyermeket öljenek meg. Még csak véletlenül se maradjon egy sem életben, nehogy felnövekedve letaszítsa őt a trónról.

Az Isten nélküli ember gonoszságát – azt gondolom –

nem igazán kell bemutatnunk a testvérek előtt. Látjuk azt nagyon is jól, hiszen napjainkban szintén van erre bőven példa. Ezért én most inkább a következőkre hívnám fel a figyelmünket: mi szüntelenül vigyázzunk arra, hogy kapcsolatban maradjunk Istennel! Mert – tudjuk – a Sátán eltökélt szándéka, hogy elszakítson minket Istentől. Heródeshez hasonló kegyetlenség nyilván nincsen bennünk. De sokszor tudunk szeretetlenek lenni, vagy éppen tévedéseinkkel, mulasztásainkkal okozunk fájdalmat felebarátainknak. Ám ha szüntelenül kapcsolatban vagyunk Istennel, akkor tudunk eme kísértések ellen küzdeni, illetve ha elbukunk, akkor tudunk az Istenhez fordulni bűnbocsánatért.

S az Istennel való kapcsolattartás nélkülözhetetlen módja az imádság. Mert amikor imádkozunk, akkor az Istennel beszélgetünk. Az Atya tud válaszolni nekünk, tud tanácsot adni életünk kérdéseiben, segít helyesen dönteni. S az imádságnak az is előnye, hogy az olyan híd Isten és az ember között, amely a Sátán számára járhatatlan! Legyünk ébren tehát, és ne szűnjünk meg imádkozni, hogy örökre kapcsolatban maradhassunk Istennel!

De figyeljünk tovább az eseményekre. Miután Heródes meghalt, az Isten angyala ismét megjelent Józsefnek álomban. Így szólt: *„Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, és menj Izráel földjére, mert meghaltak azok, akik a gyermek életére törtek.”* (Mt 2,20) Megint valami új kezdődik. József

és családja visszatér Egyiptomból, és Názáretben telepedik le, hogy a gyermek Jézus immár zavartalanul növekedjék Isten előtt kedvességben, emberek előtti bölcsességben.

Feltűnhet számunkra József engedelmissége. Máté írása egyetlen alkalommal sem említi, hogy bármi kétség lett volna szívében. Amikor az Úr angyala megszólítja, hogy menjen Egyiptomba, akkor József elmegy. S amikor az Úr angyala megszólítja, hogy jöjjön vissza Egyiptomból, akkor József visszajön.

Énhozzám Isten nem szólt még álomban. Ezért csak feltételezni tudom, hogy egy álombeli kijelentésnek kell legyen valami olyan vonása, amelyből félreérthetetlenül kiderül, hogy most nem egy szokásos álomról van szó, hanem isteni kijelentésről.

De azt gondolom, hogy József engedelmisségének másik oka is lehet. Mégpedig az, hogy József kapcsolatban volt Istennel! Amikor Máté könyvének elején bemutatja Józsefet, azt mondja róla, hogy igaz ember volt. Az Ószövetség Nóét jellemzi így, azzal, hogy Nóé Istennel járt. Okkal gondolhatjuk tehát, hogy József istenfélő ember volt, akinek imádságos kapcsolata is volt az Istennel. Ezért nem volt meglepő számára, hogy Isten üzent neki, és ezért nem habozott teljesíteni Isten parancsát.

S végül még valamit meg kell említenünk. Igénknek mindhárom szakasza azzal zárul, hogy Máté az egyes eseményekben egy-egy ószövetségi prófécia beteljesedését

látja. Az elsőben Hóseás prófétára hivatkozik, és könyve 11. fejezetének 1. versét idézi: „*Egyiptomból hívtam ki fiaimat.*” (Mt 2,15) Azután a betlehemi gyermekgyilkosságban Jeremiás jövendölése teljeseedett be: „*Hangos jajgatás hallatszik Rámában, és keserves sírás: Ráhel siratja fiait, nem tud megvigasztalódni, hogy nincsenek többé fiai.*” (Jer 31,15) A harmadik pedig Ézsaiásra tekint vissza, akinél a 11. fejezet 1. versében ezt találjuk: „*Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről.*” (Ézs 11,1)

A héber nyelvben ugyanis a „hajtás” vagy „sarj” = *nezer*. Názáret városának neve pedig ebből a szóból ered, Jézust ezért nevezik názáretinek.

De miért fontos ez nekünk? Azért, mert mindezekből megláthatjuk: nem csupán Máté írása tanúskodik arról, hogy Isten kapcsolatban van az emberrel, beleavatkozik az életébe, sorsát irányítja, hanem már az ószövetségi próféták is! Sőt! Abból a tényből, hogy az ószövetségi próféciák beteljesedtek, azt a következtetést kell levonnunk, hogy Isten ígéretei igazak; amit ő mond, az meglesz! Ezért

semmi kétségünk nem lehet afelől, hogy Isten a Názáreti Jézusban küldte el az ő Fiát a földre. Nem kételkedhetünk abban, hogy Jézus megváltott minket bűntől és haláltól. És fenntartás nélkül hihetjük azt is, hogy Isten a Názáreti Jézusért örök életet is ad nekünk! Jó nekünk tehát imádságos kapcsolatban maradnunk Istennel, hogy ebben a hitben megerősödjünk és megmaradjunk mindvégig, az örök életig. Erre segítsen minket Szentlelkével az Isten, akié a dicséret és a dicsőség most és mindörökké! Ámen.

Veperdi Zoltán
igazgató lelkész

Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület

Az igehirdetés elhangzott Budapesten,
a Fébé anyaházban
2011. május 29-én,
a húsvét ünnepe utáni 5. vasárnapon.

Függés és függetlenség

■ „Azokban a napokban megjelent Keresztelő János, és ezt hirdette Júdea pusztájában: »Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa!« Mert ő volt az, akiről Ézsaiás így prófétált: »Kiáltó hangja szól a pusztában: Készítsétek az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit!« Maga János teveszőr ruhát és dereka körül bőrvet viselt, tápláléka pedig sáska és erdei méz volt. Akkor kiment hozzá Jeruzsálem, egész Júdea és a Jordán egész környéke; és amikor megvallották bűneiket, megkeresztelte őket a Jordán folyóban. Amikor pedig látta, hogy a farizeusok és szaduceusok közül sokan jönnek megkeresztelkedni, így szólt hozzájuk: »Viperák fajtája! Ki figyelmeztetett titeket, hogy meneküljete az eljövendő harag elől? Teremjete hát megtéréshez illő gyümölcsöt, és ne gondoljátok, hogy ezt mondhatjátok magatokban: A mi atyánk Ábrahám! Mert mondom nektek, hogy az Isten ezekből a kövekből is tud fiakat támasztani Ábrahámnak. A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágatik, és tűzre vettetik. Én vízzel keresztellek titeket, hogy megtérjete, de aki utánam jön, erősebb nálam: arra sem vagyok méltó, hogy a saruját vigyem. Ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket. Kezében szórólapát van, és megtisztítja szérűjét: a gabonáját csűrbe takarítja, a pelyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.“ (Mt 3,1–12)

Az Újszövetség emblematikus alakja Keresztelő János. A pusztai próféta, aki különleges öltözetével, megdöbbentő étkezési szokásaival, határozott hangjával kiemelkedik a bibliai személyek sorából. A róla szerzett ismereteink egészen biztosan a gyermek-bibliakörös időkre nyúlnak vissza, amikor már éreztük s a körülményekből megsejtettük, Istennek egészen különleges szolgája ő. S hogy ez mennyire igaz, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egy társam éppen ezen a történeten felbuzdulva megkóstolta, milyen íze is van a sáskának, tücsöknek. Ez a gyermeki reakció, az érintettség egy markáns példája. De vajon mit gondolunk felnőtt fejjel a Keresztelőről? Vajon mi vonzotta azt a sok embert a pusztába, hogy az ő ostromló igehirdetéseit hallgassák? Felráz, megérint mindaz, amit mond és ahogyan mondja?

Isten mindentől és mindenkitől független követe volt ő. Egyvalaki és egyvalami határozta meg őt: a küldő Isten és a rábízott üzenet, amely egészen biztosan maradéktalanul átadásra került a választott nép körében. A függetlenséget azóta is sokan tűzik zászlajukra, hogy emberek

és tömegek szimpátiáját megnyerjék. Minél több szó esik róla, annál inkább érezzük meg annak hiányát s a hamis hátsó szándékot. Ő nem beszélt róla, mégis mindenki látta, hogy Keresztelő János megalkuvás nélkül, minden világi ráhatástól mentesen hirdette Isten üzenetét. S az emberek csak gyűltek és gyűltek, mint a tiszta vízű forrásnál, amelynek vizét palackokban, kannákban viszik magukkal. Az ilyen forrásnak nem kell méregdrága reklám, magától értetődően jönnek újabb és újabb szomjúhozó emberek.

Keresztelő független volt vallási és világi hatalmaktól, de még a korszellemtől is. Egész megjelenése, Isten gondviselésére épített éttrendje, szavai ezt erősítették mindenkiben. Nem lehetett megvádolni őt semmiféle hátsó szándékkal. Nem fűződött hozzá még közvetett anyagi érdeke sem, hányan jönnek ki meghallgatni őt a pusztába. Nem tartott attól, hogy ha túl keményen fogalmaz, megvonják tőle a ruhapénzt vagy a prémiumot. Nem foglalkozott azzal, hogy a kor vallási vezetői miként vélekednek az ő szolgálatáról, hogy nem lépi-e át a kor kegyességi és hitvallásos kereteit. Keresztelő személyének és szolgálatának minden részlete az isteni üzenetet hirdette, kompromisszumok nélkül, vegytiszta formában. S mivel hiteles volt, mivel Isten szava, válasza, megoldása hangzott ezen keresztül a zsidóság akkori helyzetével kapcsolatban, tömegeket vonzott oda a pusztába ez az üzenet.

A Szentháromság Isten munkálkodott János szava-

in keresztül. Az Atya, aki a Fiú elküldése előtt állította szolgálatba Jánost. Jézus, aki az evangéliumok tanúsága szerint ezen az alapon kezdi meg működését, a Szentlélek, amelynek ereje áthatotta a pusztai próféta hangját. Keresztelő működése az egyháznak és igehirdetőinek is az archetípusa. Függetlenül minden, a szolgálatot rossz irányba befolyásoló tényezőtől, teljes függésben a Szentháromság egy igaz Istenen. A kérdés tehát alapvetően nem az, mennyire vagyunk kritikusak vagy éppen vigasztalóak, mennyire tudunk megrázóan vagy éppen szívbe markolóan megszólalni. A kérdés ez: Isten üzenetét szólaltatjuk-e meg? Krisztusra mutatunk-e, őhöz a tereljük-e a megfáradtakat, s a Szentlélek áldott szolgálata kíséri-e munkánkat?

„Térjetelek meg, mert elközéltett a mennyek országa! Viperák fajzata! Ki figyelmeztetett titeket, hogy meneküljetelek az eljövendő harag elől?” – két markáns mondat Keresztelő igehirdetéséből. Az előzőekben megláttuk, miből fakadt János szolgálatának nagy hatása, mégis, amikor ezeket a mondatokat olvassuk, s elképzeljük a situációt, megrettenünk a szavak keménységétől. Hatalmas tömegek vallják meg bűneiket, s pecsételik el mindezt a János keresztségében. S ezekben a tömegekben egyszer csak megjelennek a vallási és politikai vezetők is. Illene őket köszönteni, méltatni vagy bölcs vezetésre kérni. Egy gesztust tenni feléjük; mégiscsak nagyban segíthetnének a pró-

féta működését egy-egy jó döntésükkel. János azonban ott és akkor Isten Lelkétől áthatottan azt mondja, amit az ő rendelése szerint mondania kell. Kritikát fogalmaz meg. Leleplez egy valószínűleg teátrális, olcsó népszerűsége törekvő szándékot.

S leleplez egy mindennél veszedelmesebb elgondolást, hamis kegyességet. Halálos a viperák marása, a veszélyre fel kell hívni a figyelmet. Ez a lelki mérgező szavakat és ezeket betegít meg, távolít el Istentől! Veszedelmes ellensége Isten népének a lélektelen istentisztelet, a csak külsőségekben makulátlan közösségi élet. Nagy baj, ha hiányoznak az érzelmek, a személyes élmények, az életet-lelket megújító s új irányba terelő tapasztalatok! Térjetez meg – hirdeti János, mert e nélkül a személyes találkozás és új látás nélkül üres és hibaváló minden lépéseitek. A fellángolás kevés, az eufórikus hangulat, a tömeg sodró hatása nem elég! Kevés a vezetőnek és kevés az átlagembernek! Megújulásra van szükség, teljes odaszánásra, új életirányra, mert Isten országa elközelített, mert az Isten akarata, hogy ennek teljes jogú polgárai legyünk!

Kiáltó hangja szól a pusztában! – idézi Máté az ézsaiási próféciát, annak egészen világos beteljesülését, a Messiás érkezését megelőző hírnök működésének leírását. A pusztában nem csak egy földrajzi kifejezés ezen a helyen. A pusztában egy állapot, egy közösség, egy nép lelki és erkölcsi állapotának kifejezése is. A terméketlen emberi szív állapotának meg-

határozása, amelyben János utat készít az érkező Messiás számára, aki a kihalt és kietlen vidéket élővé teszi, újat kezd vele.

Egy régi filmélmény jut eszembe, amelynek ugyan más vidék a témája. A népszerű, a sivatag életét bemutató filmben az eső után a kihalt, élettelen vidék egyszer csak megelevenedik és megtelik élettel. Mekkora különbség van az útkészítés között és az újjáteremtés között! *„Én vízzel keresztellek titeket, ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket”* – halljuk tőle. Az egyik egy kimagasló emberi mű, a másik isteni csoda. János a maga működését, a maga hatását és a Messiás megjelenését és az ő uralmát így hasonlítja össze. Szavai az ítélet eseményét vetítik elénk, ahol már az egész világ felett bíraskodó, teljhatalmú uralkodóként jelenik meg Jézus Krisztus. János a végkifejletet, Isten uralmának elérkezését nyilatkoztatta ki ezzel az üzenettel, rámutatva arra a hatalmas különbségre, amely közte és a megígért Megváltó között van. Meggyőződésem szerint azonban ezt az üzenetet akkor értjük jól, ha Krisztus egész földi szolgálatát, halálát és feltámadását és annak az emberiségre gyakorolt hatását ott látjuk. Míg János a pusztában kiáltó szó, utat készítő hűséges szolga tudott lenni, a Szabadító életet teremtő, a pusztát, az emberi szívet megelevenítő, újjáteremtő Isten. S ez valóban hatalmas különbség! Csodáljuk Keresztelő igehirdetésének tömegeket megmozgató hatását, s leborulunk az előtt a Krisztus

MT 3,1–12

előtt, aki egész népeket, lelkek millióit érte el, hívta el Isten országába! Éppen ezért úgy tiszteljük helyesen Keresztelő Jánost és a szolgálatát, akkor gondolkodunk Isten akarata szerint, ha vele együtt borulunk le és imádjuk az értünk földre jött Krisztust: „*arra sem vagyok méltó, hogy a saruját vigyem!*”! Ámen.

Keczkó Pál

lelkész

Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budahegyvidéken
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Mennyei örök nyitva tartás

■ „Akkor eljött Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy keresztelje meg őt. János azonban megpróbálta visszatartani őt, és ezt mondta: »Nekem volna szükségem arra, hogy megkeresztelj, és te jössz hozzám?« Jézus így válaszolt: »Engedj most, mert az illik hozzánk, hogy így töltsünk be minden igazságot.« Akkor engedett neki. Amikor pedig Jézus megkeresztelkedett, azonnal kijött a vízből, és íme, megnyílt a menny, és látta, hogy Isten Lelke galamb formájában aláereszkedik, és őreá száll. És hang hallatszott a mennyből: »Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm.«” (Mt 3,13–17)

Találkozásaink során bizonyára már sokféle érzést éltünk meg. Más érzünk, amikor rég nem látott családtagjainkkal jövünk össze, és akkor is, amikor barátainkkal vagy munkatársainkkal beszélünk meg egy időpontot. Amikor először találkozunk valakivel, és első ízben kapunk lehetőséget a megismerkedésre, akkor lehet, hogy felfokozott izgalom és zavar tölti el szívünket. Mai igénk egy különleges találkozásról szól. Középpontjában nem csupán Jézus és Keresztelő János párbeszéde, hanem a Mester megkeresztelése

is áll. Máté egy egészen más dimenziót is feltár előttünk. Szinte élőképként elevenedik meg bennünk ez a jelenet a Jézus életéről készült filmélményünk kapcsán. Csodálatos, festményszerű filmkockák jelenítik meg azt a mennyei harmóniát, amely magában rejtette azt a tudatos döntést, amellyel a Megváltó felkereste a Keresztelőt. Rendkívüli a szituáció, mert Jézus Krisztus életének jelentős mozzanatáról van szó. Egy olyan út kezdete rajzolódik meg előttünk a Jordánnál, amely a kereszten át vezet, de annál sokkal messzebbre visz. Ennek az útnak egyedülálló állomása volt a keresztség felvétele Jézus földi életében, amely hatással van a mi életünkre. Egyedülálló, mert egészen mást jelent az ő számára és a mi számunkra. Urunk Isten Fiaként büntetlenül keresztelkedett meg, mi pedig a keresztség által úgy lettünk Isten gyermekeivé, hogy az akaratával elrendelt víz és az Ige eltörölte eredendő bűnünket. Jézus esetében nem volt mit eltörölni, nem volt mit lemosni, őt nem kellett megtisztítani. Feltehetjük a kérdést: vajon miért volt akkor minderre szükség? Mi indíthatta őt arra, hogy ezt vállalja?

Mesterünk a keresztségben eggyé vált velünk, emberek-

kel és a bűnösök sorsközösségével. Leereszkedett hozzánk, felvállalt minket minden vétünkkel, nyomorúságunkkal együtt. Erre utal származási helye, a pogány Galilea is. Jézus odaadással, szelídséggel és alázattal fogadta az „Út-készítő” bemelegítését. Nem csupán egy rítus részesévé vált, hanem beteljesítette a próféciákat, és így részt vett Isten akaratának teljesítésében. Nem úgy, mint az elküldött próféták, hanem a megígért Messiásként áll János elé, mint aki beváltja az ígéreket. Elfogadja szerepét és küldetését a „mennyei forgatókönyvben”, annak minden nehézségével, szenvedésével együtt. Ez számunkra az üdvtörténet szempontjából nagyon fontos, hiszen így mutatta meg Krisztus az emberi oldalát. Emberi utakat vett igénybe ahhoz, hogy számunkra megnyíljon az örök élethez vezető út. Isten Fia elfogadta, hogy a mi érdekünkben olyan történések részeivé kell lennie, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy mi megmenekülhessünk az örök sötétségtől. A keresztségben megmutatta, hogy a nyomorultak, az esélytelenek is kapnak egy lehetőséget a szabadulásra. Arról nem kapunk híradást, hogy Jézus hogyan élte meg ezt az élményt, mit jelentett neki. Azt azonban sejtethetjük, hogy nem lehetett egyszerű venni a bátorságot és odaállni, vállalni a nyilvánosságot. A helyzet feszültségét, a döbbenetet tetézte Keresztelő zavarában feltett kérdése is: „*Nekem volna szükségem arra, hogy megkeresztelj, és te jössz hozzám?*” Sőt azt is olvashatjuk, hogy Keresztelő megpróbálta visszatartani őt. Ám Jézus

megállíthatatlan volt, és eltökélt. Felvetődik a kérdés: vajon mi mennyire vagyunk állhatatosak, lelkesek keresztségünket illetően? A mi életünkben hogyan mutatkozik meg az, hogy Isten a keresztségben gyermekeivé fogadott bennünket? Kíséri-e a gyermekkorban felvett keresztségünket a megtérés és ennek megélése a mindennapokban?

Hálát adok Istennek azért, hogy vannak, akiknek sokat jelent gyermekük keresztsége, és komolyan veszik ennek jelentőségét. A keresztelőt követően ők részt vesznek az istentiszteleteken, gyülekezeti alkalmainkon, fontosnak tartják a hitoktatást, konfirmációi előkészítést is. Azt azonban le kell szögeznünk, hogy sajnos kisebbségben vannak. A kezdeti lelkesedés megtörik, és nem kapunk hírt felőlük, nem látjuk őket, nem jönnek. Vajon ők miért nem vették komolyan fogadalmukat, hogy vállalják a gyermek hívő keresztténnyé nevelését? Miért nincsen meg bennünk a kíváncsiság Isten és a vele kapcsolatos dolgok iránt, amelyeket elrejtett a Mindenható a szem elől, és csak hittel kutathatók, kereshetőek? Jézus keresztsége által a mi keresztségünk olyan dimenziót nyit meg, amelyre utalás található igénkben: „*És íme, megnyílt a menny!*” Isten kitérte az ajtót előttünk egy olyan világba, ahová csakis Fia által vezet az út, aki nem lépte át keresztségét, hanem vállalta és küldetésében tökéletesen megélte azt. Jézust a mi érdekünkben nem kerülhetjük ki, hiszen ahogyan ő vállalta emberi korlátainkat, úgy nekünk is vállalnunk kell azokat, amelyeket Isten szab ki ránk. A

menny ajtaja tehát nyitva áll, azonban nagyon sokan vannak azok, akik mégis más ajtókon keresztül akarnak belépni az Isten országába. Olyan utakat keresnek, amelyek hamisak, nem az Isten szerint valók, és teljesen elferdítik azt a kinyilatkoztatást, amelyet Fiában adott nekünk.

Nemrég részt vettem egy olyan lelkésztovábbképzésen, amelynek témája az új vallási mozgalmak voltak. Az előadó felhívta figyelmünket a felelősségre, arra, hogy mennyire fontos az, hogy megláttassa a lelkész, a gyülekezeti munkatárs a gyülekezeti tagokkal a Szentírás elsődlegességét, tekintélyét, egyedi üzenetét. Rámutatott arra, hogy igenis hangsúlyoznunk kell, hogy milyen drága kincs van a kezünkben, amelynek hatása, a pozitív változás érezhető az életünkben. A megnyitott ajtóhoz azonban keskeny út vezet.

Bizonyára többünkkel megesett, hogy sietett a boltba, de elkésett, és már zárva találta az üzletet. Így nem tudta megvásárolni azt, amire szüksége volt, és csalódottan baktatott hazafelé. Olyan jó hír az, hogy Isten világában nincsen zárt ajtó! Olyan felszabadító az, hogy a mennyei Atya Fia által egyszer s mindenkorra kinyitotta számunkra a mennyei világot! Megnyugtató, hogy nyitva is tartja azok előtt, akik őt követik. Szívünk ajtajának megnyitására buzdít az ének is: „Jer, tárjunk ajtót még ma mind! / A legnagyobb király van itt, / Kit Úrnak vall a föld s az ég, / De mint Megváltó jó közénk, / Hogy hozzon békét, életet...” A második versszak pedig így kezdődik: „És nála vár az oltalom...” (EÉ 137)

Oltalom, békesség, szelídség. Ezeket szimbolizálja a galamb igénkben, amely Urunk vállán nyugodott meg, és a Szentlélekre utal. Jézust betöltötte a Szentlélek.

Krisztus a keresztséget vállalva megmutatta, hogy számára minden külsőségnél fontosabb az, hogy teljesítse Isten akarátát. Döntött, belelépett a Jordán vizébe, és ezzel a döntésével elfogadta azt a küldetést, amellyel a Teremtő megbízta, és így a következményeket is vállalta. Spinetoli szerint a keresztség rítusa külsőségében is nagyon szimbolikus.

Szentírási szakaszunk egy olyan találkozásról ír, amely értünk történt. E találkozás során nemcsak a menny kapuja nyílt meg a számunkra, hanem bepillantást is nyerhetünk saját lelkünkbe, fájdalmainkba, utunkba, döntéseinkbe, hogy mennyire voltak Istentől valók. Határainkat, korlátainkat is megvilágítja ez a találkozás. Mit érzünk most? És mit fogunk tenni? Mire indít ez bennünket? Vizsgáljuk meg magunkat! Ámen.

Valentínyi Erzsébet

beosztott lelkész

Gyóni Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Gyónon
2011. június 5-én,
a húsvét ünnepe utáni 6. vasárnapon.

A csönd lehámozza rólad a szigetelést

■ „Akkor elvitte Jézust a Lélek a pusztába, hogy megkísértse az ördög. Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. Ekkor odament hozzá a kísértő, és ezt mondta: »Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.« Ő így válaszolt: »Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.« Ezután magával vitte őt az ördög a szent városba, a templom párkányára állította, és így szólt hozzá: »Ha Isten Fia vagy, vesd le magadat, mert meg van írva: Angyalainak parancsot ad, és azok tenyerükön hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe.« Jézus ezt mondta neki: »Viszont meg van írva: Ne kísérsd az Urat, a te Istenedet!« Majd magával vitte az ördög egy igen magas hegyre, megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét, és ezt mondta neki: »Mindezt neked adom, ha leborulva imádsz engem.« Ekkor így szólt hozzá Jézus: »Távozz tőlem, Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!« Ekkor elhagyta őt az ördög, és íme, angyalok mentek oda, és szolgáltak neki.” (Mt 4,1–11)

Emlékszem, amikor meg a teológiára jártam, volt egy különösen is nehéz napom, amikor olybá tűnt, hogy direkt a legidiótább és idegesítőbb emberekkel találkozom, akik titokban szövetkeztek arra, hogy engem kiakasszanak. Hazafelé menet a hetes buszon egy barátom felhívott, és feltette az ártatlan „hogyan vagy” kérdést, mire azt találtam neki válaszolni, hogy „ha hinnék az ördögben, akkor biztosra venném, hogy ma ki akarta hozni belőlem a vadállatot”.

A mai textusunkban az ördögről olvasunk, aki megkísérti Jézust a pusztában. A mi értelembe, sőt Értelembe vetett, poszt-megvilágosodott és agyoniskolázott szerelmünkben kifolyólag szinte teljesen elutasítjuk az ördög gondolatát azzal, hogy az már a „színtiszta babonaság” kategóriájába tartozik. Én is nagyon küzdök a gondolattal, hogy létezhet a gonosznak egy nem emberi forrása is. Ám lehet, hogy nincs vasvilla és vörös szarvak, de vannak erők, amelyek Isten ellen küzdenek a világban. És épp eléggé ki vagyunk szolgáltatva a híreknek és a történelemnek, hogy tudjuk, van gonoszság a világban – holokausz, gyerekek

kizsákmányolása, Guantánamo... Tudjuk, hogy létezik, és könnyen ragasztjuk rá „az ördögtől van mindez” címkét.

Mindez azonban oda vezet, hogy azt gondoljuk, a kísértés döntés jó és rossz között, de Jézus megkísértésekor a gonosz nem azt mondta, hogy „ha Isten fia vagy, akkor mézáröld le az összes ellenségedet koncentrációs táborokban”. És azt sem mondta, hogy „ha Isten fia vagy, akkor szándékosan kínozz embereket”. Legtöbbünknek nem okozna nehézséget elutasítani egy ennyire egyértelmű gonoszt. De a gonosz azt mondta: „Ha Isten fia vagy, használd arra a kiváltságaidat, hogy kedvezz magadnak, hogy kényeztesd magad.” És ha így hangzik el, akkor már kényelmetlenül ismerőssé válik... Már ha hajlandó vagyok őszintén figyelni.

Szerintem a legfontosabb teszt itt nem a kísértés elkerülése, hanem az, hogy már annyira hozzá vagyunk szokva, hogy fel sem tűnik többé. Ha a keresztény élet leginkább a nagy bűnök elkerüléséről szólna, szerintem már nagyon sokan elértük volna a „szentség” állapotát. Legtöbben elég egyszerűen lemondunk a gyilkolásról, rablásról és társaikról. És őszintén szólva szerintem ez még akkor is menne, ha Isten nem segítene benne nagy erővel. Talán nem az a feladatunk istenközelségben élő emberekként, hogy ellenálljunk a kísértésnek, hogy elkövessünk valami nagy és ocsmány dolgot, hanem hogy meglássuk, a látszólag jó dolgoknak is lehet sötét oldaluk. És a legjobb módja,

hogy rátegyük az ujjunkat ezekre a pontokra az életünkben, az az, ha megpróbáljuk meglátni, hogy mit védünk és igazolunk vadul, mi az, amihez olyan nagyon ragaszkodunk. Más szóval mikor lesz az engedékenységünkből jogosultság? És mikor válik már szükségletté? És ezek a hamis szükségletek hogyan védenek meg minket az emberi lét fájdmától? És ezek a védelmek mikor lesznek olyan integráns részeinkké, hogy már nem látjuk, mik is valójában? Ezek egyértelműen pusztai-sivatagi kérdések...

Azt hiszem, hogy ez a böjt fegyelme: hogy lehámozzuk ennek a szigetelésnek akár csak a legvékonyabb rétegét is magunkról. Hogy leválassunk minden zsbasztó anyagot, amit arra használunk, hogy megvédjen a fájdalomtól, az elszigeteltségtől vagy a kétségbeeséstől, hogy elszigeteljen minket a pusztaságtól.

Évekkel ezelőtt olvastam egy briliáns leírását annak, hogy is kezdődött a böjt tartása, de hogy ki írta, fogalmam sincs, valami amerikai teológus volt és nő, csak felírtam magamnak belőle részeket. Abból indul ki, hogy amikor a korai egyház elkezdte kedvelni a pompát és a csillogást, és hangzatosá lett, „a keresztények elköteleződtek a kényelem, a kényelmes szófa, a puha párnák és a rozmaryngos sült bárány mellett, és végre biztonságban érezték magukat, de ez a biztonság nem Istentől, hanem saját maguktól származott. Ekkor úgy döntöttek, hogy nincs ellentmondás a keresztényi és a kényelmes élet között, és nagyon

nehéz volt immár őket kiszűrni a tömegből is. Már nem arról ismerték meg őket, hogy szerették egymást. Már nem azért tartóztatták le őket, mert síkra szálltak a szegényekért és az igazságtalanság ellen. Beolvadtak. Elkerülték az extrémításokat. Úgy döntöttek, inkább kedvesek lesznek, mint szentek, és Isten hangosan felnyögött.”

Szerintem igaza van. Az egyház pedig úgy döntött évek százain át, hogy belép a böjt sivatagába, és leveti a kényelem rétegeit. Feladunk dolgokat. Megfigyeljük a függőségeinket, és letesszük őket. Fura ez a gyakorlat közöttünk, keresztények között, és nagyon messze van a tökéletestől. Ez a dolog, hogy egy évben 40 napig megtagadjuk önmagunkat. Lemondunk a csokoládéről, a pletykáról, a tévéről, az evésről vagy az anesztézia bármely más rétegéről rajtunk. És túl könnyű azt gondolni, hogy ezzel az önmegtagadással Istennek teszünk szívességet. Mintha azért gyűjtenénk össze a nagy doboz édességet, vagy órákat a Facebookon, hogy azokat valamiféle rosszul értelmezett jótékonyásként ajándékkul adjuk a Mindenhatónak. És ha Isten ajándékcsomagjában eggyel kevesebb Tibi csoki van, mert nem tudtam ellenállni a kísértésnek, akkor az egész böjt elromlott.

Nem az a lényeg, hogy Istennek lenne szüksége az áldozatunkra, hanem nekünk van szükségünk Istenre.

A héten, amikor küzdöttem ezzel az igével, végig azon gondolkodtam, hogy mi az örömhír, mi az evangélium.

Vigasztaló arra gondolni, hogy Jézus megérti a szenvedést és a kísértést. Vigasztaló arra gondolni, hogy Istennek volt egy szinte zavaróan emberi élménye. Csak azt nem tudom, hogy mi ebben a hasznos. Hasznos számomra, hogy Jézus ellenállt a kísértésnek? Ahogy Jézusnak, talán nekem is sikerül? Szerintem ez inkább félrevezető és túlzó.

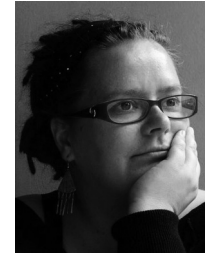
Szóval a lényeg az, hogy nem lehetünk Jézussá, és nem fogjuk lenyűgözni Istent a komplett csokipulttal sem. A lényeg, hogy meglássuk, felismerjük ezeket a szigeteléseket magunkon, és annak lássuk őket, amik, nevezetesen nem Istentől, hanem magunktól való védelemnek és biztonságoknak. Mert ami elől folyamatosan megpróbáljuk leszigetelni magunkat, a kemény sivatagi valóság, a pusztaság, amit elkerülni próbálunk a választott alvásunkban, valójában az a hely, ahol Isten ragaszkodik a jelenlétéhez. Merthogy az evangélium a textusban nem úgy szólt, hogy „kivitte a Lélek a pusztába Jézust, majd várt a folyosón, míg vissza nem jött”.

Isten Lelke jelen van a pusztában. Krisztusban Isten azért jött el, hogy jelen legyen a dolgokban, amelyeket megpróbálunk elkerülni. Úgyhogy amikor alábbhagy az önszigetelésünk és kényeztetésünk bénultsága, akkor mozdulunk végre a pusztaság Istene felé. Ő az az Isten, akiben élünk, mozgunk és vagyunk. És ha csak egyetlen szigetelésréteget le tudsz magadról hántani, akkor tudd, hogy ez azért van,

mert Isten szeret és törődik veled. Ez a munkaköri leírása. A zsoltáros erről a sivatagi Istenről ír a 91. zsoltárban: „*Mivel ragaszkodik hozzám, megmentem őt, oltalmazom, mert ismeri nevemet. Ha kiált hozzám, meghallgatom, vele leszek a nyomorúságban, kiragadom onnan, és megdicsőítem őt. Megelégítem hosszú étellel, gyönyörködhet szabadításomban.*” Ámen.

Körmendy Petra Kornélia
egyetemi lelkész
Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet, Budapest

Az igehirdetés elhangzott
a budapesti evangélikus egyetemi gyülekezetben
2011 böjtjében.

A mennyek országát hirdető világosság

■ „Amikor Jézus meghallotta, hogy Jánost fogságba vetették, visszatért Galileába. Majd elhagyta Názáretet, elment, és letelepedett a tengerparti Kapernaumban, Zebulon és Naftáli területén, hogy beteljesedjék az, amit Ézsaiás prófétált: »Zebulon földje és Naftáli földje, a Tenger melléke, a Jordánon túl, pogányok Galileája! A nép, amely a sötétségben lakott, nagy világosságot látott, és akik a halál földjén és árnyékában laktak, azoknak világosság támadt.« Ettől fogva kezdte Jézus hirdetni: »Térjetekek meg, mert elközelített a mennyek országa.«” (Mt 4,12–17)

Szeretném a mai reggelen a testvéreket egy időutazásra elhívni. Első úti célunk Naftáli, az északi királyság egyik törzse; visszamegyünk a Krisztus előtti hétszázas évekbe. Sötétség van, mintha már hosszú évek óta fény nélküli tél lenne. Az emberek szíve félelemmel teli, mert látják az asszír ellenséget, amint közeledik feléjük, a városuk, a családjuk felé. Tudják, hogy ez nem jelent mást, mint elnyomást és fogságba vitelt. Az ott letelepedett zsidóság nem volt engedelmes Istennek, amikor azt kérte

tőle, hogy szabaduljon meg az ott élő pogány kánaáni őslakosságtól. Keveredtek velük, így felhígult az ott élő nép hite és erkölcs, sokan elhagyták az egy igaz Istent. Most pedig szembe kellett nézniük a büntetéssel: a rájuk támadó ellenséggel. De a sötétben megszólal az ígéret, a reményt hozó hang is Ézsaiás prófétán keresztül: a nép, amely sötétségben lakott, nagy világosságot lát majd. Akik sötétségben éltek, azokra fény ragyog. Véget érnek sötét napjaid, Isten megkönyörül rajtad! Elküldi a megígért Messiást, aki szabadságot hoz majd a fogságban lévőknek.

De időgépünk indul is tovább, s 700 évvel későbbi korba repít minket, amikor is megérkezünk Galilea egyik városába, amelynek Kapernaum a neve, ami azon a földön helyezkedik el, amelyet az előbb látogattunk meg. Naftáli és Zebulon törzsi területe ugyanis most Palesztina galileai részén fekszik. A zsidó nép újra sötétségben van, ugyanis a zsidók számára ez a terület nem volt előkelő, lenézték az ott élő embereket. Mind földrajzilag, mind politikailag és lelki értelemben is távol álltak Jeruzsálemtől, a zsidóság

központjától. Nem voltak elég hűek sem a törvényekhez, sem a vallási szabályokhoz. A zendülések, lázadások is gyakoriak voltak ezen a vidéken.

Azonban itt is ugyanaz az ígéret hangzik el, ami 700 évvel ezelőtt: „*a nép, amely sötétségben lakott, nagy világosságot látott.*” Az Úr Jézus ugyanis Názáretet elhagyva elment Kapernaumba, s ott kezdte meg nyilvános tanítói szolgálatát a sötétségben élő emberek felé, hogy hozzon nekik szabadulást, megbocsátást, elfogadást, békét, életükbe új reményt, új fényt, új lehetőségeket.

De folytatjuk is tovább utunkat, s utolsó állomásként visszaérkezünk a jelenbe. Mert az ígéret, hogy a sötétségben élők számára felragyog a világosság, ma is hangzik felénk. Világosságot hozott nekünk is, akik otthonaink foglyai vagyunk, akik a sötétségben ülünk, a bűn, a halál, a gonosz hatalmától fenyegetve. Jézus a te életedbe is fényt, ragyogást tud hozni, hogy elüldözze a sötétséget: a bűntudat, a megbánás, a sértődés, a harag sötétségét; a törött kapcsolatok, a félelem, az aggodalom sötétségét; az elkényeztetés, a szomorúság, a keserűség, a kétségbeesés sötétségét; a gyász, a veszteség fájdalmának sötétségét; a káros szenvedélyek sötétségét; az unalom, az értelmetlenség érzésének sötétségét. Testvérem! Sötétségben ülsz ma? Akkor az üzenet, az ígéret feléd is hangzik ma! Jézus a világ világossága; ő el tudja űzni életed sötét felhőit, hiszen ő a világosság, amely a kezdetektől létezik.

Ez a testet öltött fény a mai igénkben elkezd szolgálatát: hirdeti az Isten ígését, majd később tanít és csodákat tesz. Mi az a mondat, amellyel elkezd szolgálatát? „*Térjetez meg, mert elközelített a mennyek országa!*” Mondhatjuk, hogy ez volt Jézus első prédikációja, ez az egyetlen mondat, amely azonban tökéletesen összefoglalta életének összes tanítását, s amelyet aztán megtalálhatunk később az apostolok beszédeiben is, és az egyház tanításában mind a mai napig.

A „térjetez meg” kifejezés az eredeti görög szövegben a μετανοεω szóval jelenik meg, ami a gondolkodás megváltozását jelenti. Ha most megkérdeznénk különböző embereket arról, hogy hogyan határoznák meg a megtérés fogalmát, más-más magyarázatot kapnánk. Mit is jelent akkor itt a Bibliában ez a kifejezés, a gondolkodás megváltozása?

Természetünkből eredően nem vagyunk tökéletesek. Még ha igyekszünk is, akkor sem tudjuk maradéktalanul Isten akaratát cselekedni. Vétkezünk, bűnt követünk el. Fontos, hogy ezt először is felismerjük. Meg kell ismerünk Isten ígését, a törvényeket, hogy rájövünk, még ha egész jónak is gondoljuk magunkat, Isten mércéje szerint nem vagyunk büntelenek, s hogy ennek következménye a halál. De Jézus evangéliuma fényt, reményt hoz életünkbe: bűnbocsánat által örök életünk lehet.

Ehhez meg kell vallanunk Isten előtt, hogy vétkeztünk.

De nem csak azokat a vétkeket kell megbánnunk, amelyekkel lebuktunk embertársaink előtt, amelyekre fény derült! Az igazi bűnbánatban az egész bűnös énünket bánjuk, nem kihagyva egyetlen cselekedetünket, szavunkat, gondolatunkat sem. Nem próbáljuk kimagyarázni, eltitkolni azokat.

Fontos, hogy ezeket a bűnöket tudatosítsuk magunkban, hogy megvalljuk ezeket Isten előtt, hogy kimondjuk akár hangosan is, hogy miben vétkeztünk. Kérjük Isten bűnbocsánatát, és bízunk irgalmában és szeretetében! Higgyük el és fogadjuk el, hogy Jézus azért jött a földre, hogy életét adja a mi bűneinkért, hogy nekünk ne kelljen elszenvedni a megérdemelt büntetést, az örök halált. Jézus kiontott vére által Isten bennünket megtisztít, bűneinket eltörli, és örök élettel ajándékoz meg. Higgyük el, hogy ő az egyedüli út, igazság és élet.

Itt azonban nem szabad megállnunk. Sokan vannak, akik bánják bűneiket, mégsem történik semmi változás. A bűnbánat nem elegendő. Ez a kezdet, de az élet megváltoztatása a folytatás. Elhatározom, hogy megpróbálok Isten akarata szerint élni, neki engedelmeskedni, keresni és követni az ő tanítását, hogy örömet szerezzek neki. Ez örökös küzdelmet jelent az én bűnös természetemmel, de Isten kegyelméből és segítségével képes leszek változni. Ehhez adta segítségül a gyülekezet közösségét, ahol tanítást, erősítést és támogatást kap az ember.

Testvérem, te hol tartasz most? A megtérés, a gondolkodás, az élet megváltozásának melyik lépcsőfokán állsz? Ráeszméltél-e bűneidre? Megbántad-e azokat? Hiszed, hogy Jézus a Megváltó, aki azért jött a földre, hogy neked örök életet adjon? Hozott-e már világosságot a te életedbe? És megváltozott-e az életed, mióta hallottál Istenről? Vagy ismét csak elhessegeted a füled mellett a felszólítást, és folytatod életedet úgy, ahogy eddig?

Pedig a mennyek országa elközélt! A világosság korszaka már itt van. A Jézusban kapott bűnbocsánaton és új életen keresztül megtapasztalhatjuk az üdvösség előízét. A lehetőség előtted is nyitva áll. Jézus első prédikációja feléd is szól: „*Térjetez meg, mert elközéltett a mennyek országa!*” Ámen.

Török Anett

beosztott lelkész

Pilisi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Pilsen

2011. július 10-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnapon.

Az engedelmesség kockázata

■ „Amikor a Galileai-tenger partján járt, meglátott két testvért, Simont, akit Péternek hívtak, és testvérét, Andrást, amint hálójukat a tengerbe vetették, mivel halászok voltak. Így szólt hozzájuk: »Jöjjetek utánam, és én emberhalászként teszek titeket.« Ők pedig azonnal otthagyták hálójukat, és követték őt. Miután továbbment onnan, meglátott két másik testvért, Jakabot, a Zebedeus fiát és testvérét, Jánost, amint a hajóban atyjukkal, Zebedeussal együtt rendezték hálójukat, és őket is elhívta. Ők pedig azonnal otthagyták a hajót és atyjukat, és követték őt.” (Mt 4,18–22)

Kevés szebb és izgalmasabb történet létezik, mint amikor Jézus valakit elhív a vele való kapcsolatra. Szép, mert minden esetben személyes, és valami egészen újnak a kezdete. Izgalmas, mert kimondatlanul is annyi lehetőség vibrál benne, és a legváratlanabb fordulatokkal bírhat. Nincs két egyforma elhívás. Nemcsak az Újszövetségben, de a mai Jézus-követők életében sem. Másképpen szólított meg téged, másképpen szólított meg engem, és másképpen Pétert, Andrást, Jakabot és Jánost.

Van egy kép, amely Jézus tanítványainak elhívása kapcsán mindig felsejlik bennem. 1988-ban készített filmet Martin Scorsese Nikosz Kazantzakis *Krisztus utolsó megkísértése* című regényéből. A film és a könyv egyaránt nagy vihart kavart. Már a legelején megosztotta és mind a mai napig megosztja az embereket. Mert van, akinek tetszik, és van, akinek nem. Igazából más opció nincs. Én az emberek azon táborába tartozom, akiknek tetszik. Mégpedig egyetlen jelenet miatt. Arról a jelenetről van szó, amikor Jézushoz csatlakoznak első tanítványai.

A jelenetben kiégett, kopár vidéken egy tavat látunk. Két férfi éppen most tol ki a sekély vízből egy csónakot, másik kettő már a parton a hálót igazgatja, egy a tüzet élesztgeti. Meztláb, rongyokban mindegyik. Tenyerük kérges, válluk izmos. Arcuk bőrét kicserzette a nap. Szőrösek, piszkosak. Az egyik – aki a hálót rendezgeti – felegyenesedik, és néz valamit. Szemében fáradtság, fájdalom és lemondás van. Nem az elmúlt éjszakai műszak fáradtsága ez. Nem a maroknyi kifogott hal feletti csalódásé, hanem valami egészen másé. Egy élet, egy nemzedék, vagy talán az egész

emberiség keserősége van a szemében. Mintha csak azt kérdezné: „Most mit csodálkozol? Nekem ez jutott. Mindennap itt vagyok, és küzdök az életemért, meg a családom életéért. Mit akarsz tőlem? Rám ne nézz így! Tőlem ne várj mást. Ennyire vagyok képes.” Aztán társa felé bök. Az is felegyenesedik, és szinte száj tátva néz ugyanabba az irányba. A harmadik arca a legborúsabb. Piszkálja a tüzet, de az a maroknyi hal, amit a múlt éjjel fogtak, még arra sem elég, hogy ők hárman jóllakjanak. Aztán a kamera arra fordul, amerre a férfiak tekintete, és meglátunk a parton egy férfit, aki csak ül, mosolyog, és vár. Nem csinál mást, csak lábait keresztbefonva ül, halványan mosolyog, és őket nézi. Majd újra a három halászt látjuk, ahogyan értetlenül összenéznek, majd ismét a férfi mosolygós arcát.

A következő jelenetben a tó már messze van. A poros vidéken néhány ember halad egymás mellett, kisebb csoportba verődve. Ám ahogyan közelednek, egyre többen lesznek. Aztán még többen, még többen, és egyre többen, mígnem tömeggé nőnek.

Számomra leírhatatlan erővel bír ez a néhány másodpercnyi képsor! Szeretem képzeletemre ható, ösztönző erejét. És ami minden egyes alkalommal megdöbbsent, hogy a film kockáin a férfi nem mond semmit. Csupán a jelenléte, a tekintete elég ahhoz, hogy kövessék őt!

Mi az evangéliumból tudjuk, hogy a valóságban ez másképpen zajlott, hiszen elhangzik egy nagyon fontos

mondat. Néhány szó, amelyek nyomán ezek az emberek mindent hátrahagyva felsorakoztak Jézus mögé, és követték őt. Szava vonzotta őket, és „*álméltoktak tanításán, mert szavának hatalma volt*” (Lk 5,32b). A tanítványok is ezzel a csodálattal teljes vonzalommal hallgatták Jézust. Ugyanez az erő mutatkozott meg nemcsak szavaiban, de gyógyításaiban és szabadításaiban is. És az emberek ki-mondhatatlanul szomjaztak mindarra, amit Jézus hozott.

Az elhívás ma is sokak számára a hallgatással és a befogadással kezdődik. Valami megmagyarázhatatlanul Jézus vonzáskörébe húzza őket. Amit korábban nem hallottak meg, azt egyszer csak meghallják. Valami történik, mert a közömbösségből érdeklődő figyelem lesz. Sokszor az ember maga sem tudja, mi indítja őt milderre. De tény, hogy egyre nagyobb figyelemmel foglalkozik mindazzal, amit Jézusról vagy Jézustól hall.

Erre az időszakra nagy szükség van, hiszen Jézust, az ő személyét, tanításának lényegét meg kell ismerni. Itt azonban nem csupán „információgyűjtésről” van szó. Mert ez az ismeret valami megmagyarázhatatlan módon elkezd megvilágítani, átrendezni az ember életét. Változó, hogy kinél mennyi ideig tart mindez, ám ez még nem Krisztus-követés. Még hátravan egy fontos mozzanat, az engedelmesség mozzanata.

Jézus nem hagyja Pétert, de a többieket sem a vonzó, az álméltokva hallgató, a távolról lelkesedő szerepében.

Követésre hívja őket, és feladatot bíz rájuk. Azt mondja nekik: „Jöjjetek utánam, és én emberhalásszá teszlek titeket.” A hallgatásnak, a vonzódásnak igazából nincs tétje. Ám a személyre szóló üzenetnek, megbízásnak mindig van. A hallgatás Jézus vonzáskörében csodaszép és könnyű, az engedelmesség azonban mindig kockázatos. Mert akit Jézus megszólít, annak döntenie kell.

Az elhívástörténetek állandó és megkerülhetetlen mozzanata ez. Egyszer eljön az idő, amikor Jézus megszólítja az addig vele csak ismerkedőt, és feladatot bíz rá. Olyan feladatot, amelyet neki szán, amelynek teljesítését tőle várja. Tanítványaira az emberhalászat nehéz feladatát bízta. Kérdezhetnénk persze, hogy miért éppen rájuk. Hiszen bárkit választhatott volna. Választhatott volna például angyalokat, hogy továbbadják az örömhírt Isten hazaváró szeretetéről. De ha már mégis emberek mellett döntött, akkor választhatott volna a kor kegyes, jól felkészült, Istenről mindent tudni vélő, előkelő emberei közül is. Nem ezt tette. Hogy miért? Mert neki így tetszett. Mert ő nem az egészségesekhez jött, hanem a betegekhez. Mert az elveszetteket jött megkeresni, nem azokat, akik megtaláltnak tudták magukat.

Jézusnak ma is szüksége van emberekre, akik felsorakoznak mögötte, és akiket feladattal bízhat meg. Nekünk ugyan nem kell feladnunk emberi létünk kereteit, megmaradhatunk családjukban, otthonunkban, foglalko-

zásunkban, régi környezetünkben, ám a Jézustól kapott feladat teljesítése ma sem egyszerű. De akit megszólít, az kényszerítve érzi magát, mert az ő szava erővel bíró szó.

És Jézus küld. Hivatással, megbízatással ruház fel minket. Olyannal, amely mások felé irányítja tekintetünket. Olyannal, ahol abból a mentő szeretetből meríthetünk, amelyet mi is átélhettünk és megtapasztalhattunk mellette, amikor minket megtalált. Lehet, hogy éppen egy tó partján, amiből hosszú idő óta már semmit sem tudtunk kifogni. Lehet, hogy egy fán ülve, ahová kíváncsiságunk hajtott. Lehet, hogy az éjszaka sötétjében, amikor szívünk megnyílt előtte, vagy elveszettségünkben, ahová már magunk sem tudjuk, hogyan is jutottunk. De Jézus bárhová utánunk jön. Szelíd tekintete és hívó szava utolér minket azért, hogy mögé felsorakozva, vele járva életünk teljes legyen. Hála neki kimondhatatlan irgalmaért! Ámen.

Balázs Viktória

lelkész

Debreceni Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Debrecenben
2011. augusztus 7-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 7. vasárnapon.

Jézus a testi-lelki gyógyítónk

■ „Azután bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, és gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget a nép körében. El is terjedt a híre egész Szíriában, és hozzá vitték a sokféle betegségtől és kintől gyötört szenvedőket, a megszállottakat, holdkórosokat és bénákat, és meggyógyította őket. Nagy sokaság követte Galileából, a Tízvárosból, Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordánon túlról.” (Mt 4,23–25)

Sokszor talán bele sem gondolunk, hogy milyen tekintélyes része volt a gyógyítás, a szenvedők sorsán való enyhítés Jézus életének. Szolgálatára során rengeteg időt szentelt a betegek gyógyítására. Vajon mit akart ezzel kifejezni? Semmiképpen sem öncélú szenzációkat hajszolt, amelyek által világgá kürtölhette önmaga személyét. Az irgalom és az emberek iránti szeretet kinyilatkoztatása volt ez. „Én azért jöttem, hogy életük legyen, és bővelkedjenek” – mondta. Csodák nem történhetnek mindig, ilyet sehol nem ígér a Szentírás. A Megváltó földi ittléte idején

azonban Isten különleges módon akarta kifejezni az ember számára az ő országa természetét.

Jézus a legkülönbözőbb betegségekből gyógyította meg a szenvedőket. Volt közöttük béna, mozgásszervi megbetegedésben szenvedő, születésétől fogva vak, gyógyíthatatlan ideg-, illetve epilepsziás beteg. A mai ember számára is ismerősek ezek a betegségtípusok. Érdemes tudatosítanunk, hogy Jézus Krisztus olyan betegségeket gyógyított, amelyekkel az emberi tudomány sem akkor, sem azóta nem tud mit kezdeni. A gyógyítások elbeszélése szerint Jézus egy szempillantás alatt állította őket talpra. Még ellenségei és üldözői sem tagadhatták le a gyógyítások tényét. Másrészt pedig mindenkit meggyógyított, aki azt kérte. Nem küldött haza csalódott tömegeket, bár maga olykor végtelenül kimerült. „És bejárta Jézus egész Galileát, tanított a zsinagógában, hirdette az Isten országának evangéliumát, és gyógyított a nép között minden betegséget és erőtlenséget. És elterjedt a híre egész Szíriában: és hozzá vitték mindazokat, akik különféle betegségekben és kínokban szenvedtek, és meggyógyította őket.”

Talán sokunkban felmerül a kérdés: mi volt Krisztus gyógyításainak forrása? A Biblia és a bizonyágtételek ebben is pontos eligazítást nyújtanak. „*És az Úrnak hatalma volt ővele, hogy gyógyítson.*” Jézus minden tetteben együttműködött Atyjával. Mindig gondosan kiemelte, hogy nem önállóan dolgozik: csodáit hit és ima által műveli. Krisztus szerette volna, ha mindenki megismeri Atyjához fűződő kapcsolatát. A tanítványok és a nép ezzel kapták a legmeggyőzőbb bizonyítékát a Krisztus és Isten között fennálló kapcsolatnak. Krisztus minden csodája istenségének egy-egy jele volt. Csodáinak az a legnagyobb jelentősége, hogy az emberiség áldására cselekedte őket, és a legfőbb bizonyítéka annak, hogy ő Istentől jött.

Egyszer az egyik hannoveri evangélikus püspök elmondta, hogy egy indiai utazása alkalmával felkereste a Vallásbölcseleti Társaság székhelyét. Egy csarnokban a négy vallásalapító képét látta: Buddháét, Mohamedét, Zoroaszterét és az Úr Jézusét. Az indiai, aki vezette a képek megtekintésénél, megkérdezte, hogy látja-e a nagy különbséget. Az első három vallásalapító mély gondolkodásba merülten volt ábrázolva. Az Úr Jézust a kép mint jó pásztort mutatta, aki egy bozót fölé hajolt, hogy kiszabadítson egy bárányt. Az indiai a következőket mondta: „Látja, kérem, Jézus Krisztus az egyetlen, aki nem magával van elfoglalva, és nem magára gondol. Mert ő minden időben a mi bajainkkal van elfoglalva, azon van, hogy segítséget

nyújtson minden elveszett, eltévelyedett, bajban, nehézségben lévő bárányának.” Sohasem önmagára gondol, hanem ránk, akik ezt meg sem érdemeljük. Jézus az egyetlen, aki az életét adta, hogy megbocsássa bűneinket. Ezért lássuk meg, hogy senki más nem tud rajtunk segíteni, és hova mehetnénk bűneinkkel, tehetetlenségünkkel, ha nem őhozzá?

Albert Einstein mondta egyszer: „A Názáreti ragyogó képe lenyűgöző hatást tett rám. Senki sem fejezte ki magát olyan istenien, mint ő. Valóban csak egy hely van ezen a világon, ahol nem látnak sötétséget. Ez a Krisztus személye. Őbenne mutatta meg magát Isten nekünk a legerthetőbben.” Ami pedig a legfontosabb, hogy amikor Jézus gyógyított, akkor igényelte az ember részéről is a hit megnyilatkozását. „*Akarsz-e meggyógyulni?*” – kérdezte egyszer, „*és hitt az ember a szónak*” – olvashatjuk másszor. De különösen szembeűnő ez a tény a szülőföldjén tett látogatásáról szóló híradásnál. „*Nem is tett ott sok csodát az ő hitetlenségük miatt.*”

A testi gyógyítások által Jézus egy magasabb rendű gyógyulásra készítette fel az emberi szíveket, illetve ez iránt ébresztett vágyat, hiszen a bűn nemcsak a testet öli meg, hanem a lelket is. Nemcsak e mulandó földi életet veszítheti el miatta az ember, hanem az örökkévalót is. A gutaütöttnek előbb a bűnbocsánat ajándékát nyújtotta, merthogy annak sóvárgását mindenekelőtt a bűnterhek okozták. Azután tíz leprást tisztított meg a halálos kórtól,

de megmentő hitet csak annál az egy férfinél látott, aki visszajött Megmentőjéhez háláját leróni. A Biblia szerint a testi gyógyulás törvényszerűségei érvényesek a lelkiekre, a bűntől való szabadulásra is. Krisztus cselekedete – a leprás megtisztítása betegségéből – azt a munkáját példázza, ahogyan a lelket megszabadítja a bűntől.

A Jézushoz jövő férfi poklos volt. A tanítványok meg akarták akadályozni, hogy mesterük megérintse, mert aki bélpoklost érintett, maga is tisztátalanná vált. Bár Jézus kezét a leprásra helyezte, mégsem lett tisztátalanná. Érintéséből mégis életadó erő származott. A bélpoklos megtisztult. Így van ez a bűn poklosságával is: mélyen gyökerezik, halálos, és emberi erővel lehetetlen megtisztítani. Jézusra azonban, bár az emberek között lakozott, nem ragadt át a fertőzés.

Jelenléte mindig gyógyító erőként hat a bűnösre. Aki csak lába elé borul, és hittel mondja: „*Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem*”, hallani fogja a választ: „*Akarom, tisztulj meg!*” Mert kész a mi szívünket is tisztára mosni! Ámen.

Kozma Anett

beosztott lelkész

Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus

Ágostai Hitvallású Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán
az idősek klubjában 2011. május 17-én.

Boldogság a boldogtalanságban

■ „Amikor meglátta a sokaságot, felment a hegyre, és miután leült, odamentek hozzá tanítványai. Ő pedig megszólalt, és így tanította őket:

»Boldogok a lelki szegények,
mert övék a mennyek országa.

Boldogok, akik sírnak,
mert ők megvigasztaltatnak.

Boldogok a szelídek,
mert ők öröklik a földet.

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra,
mert ők megelégtetnek.

Boldogok az irgalmasok,
mert ők irgalmasságot nyernek.

Boldogok a tiszta szívűek,
mert ők meglátják az Istent.

Boldogok, akik békét teremtenek,
mert ők Isten fainak neveztetnek.

Boldogok, akiket az igazságért üldöznek,
mert övék a mennyek országa.

Boldogok vagytok, ha énniattam gyaláznak és üldöznek titeket, és

mindenféle rosszat hazudnak rólatok. Örüljete és ujjongjatek, mert jutalmatok bőséges a mennyekben, hiszen így üldözték a prófétákat is, akik előttetek éltek.« (Mt 5,1–12)

Nap mint nap találkozom olyan gyermekkel és felnőttel, aki a boldogtalanság útján jár.

Boldogtalan a tekintete, bár nem tudni, mi az, ami ezt előidézi benne. Az első pillanatban észre lehet venni, ha valaki szomorú, elégedetlen, türelmetlen, bántó tekintetű.

Talán nem találja a világban a helyét. Nem kap elegendő szeretetet. Nincs, akinek búját, baját elmondhassa. Nincs embere a bajban, és nagyon egyedül érzi magát e világban.

A Hegyi beszéd első részében arról beszél Jézus a tanítványoknak, hogy kik is a boldogok.

A boldog szóról eszembe jut az, hogy az emberek többsége a boldogságot keresi. „Olyan boldog lennék, ha lenne sok pénzem!” „Ó, bárcsak boldog lehetnék!” „Olyan jó lenne, ha beköltözne a családomba a boldogság!” Ilyen és ehhez hasonló vágyak és kérések futnak át az ember elmé-

jén. Közben nem is gondol arra, hogy a boldogság ott van előtte egy lépésnyire, csak éppen vak meglátni azt, valami homály, bűn eltakarja a szemét. Talán éppen Isten nélkül kezdett el egy olyan párkapcsolatot, amelyben úgy gondolta: elég, ha szeretik egymást, nincs másra szükségük. Pedig az igazi kapcsolathoz szükség van Isten áldására is, hogy valóban boldog lehessen e közös élet. Egy vadházasságban soha nem lesz igazi boldogság, mert Isten nélkül indulnak el egy olyan úton, amelyre nem kéri Isten áldását. Van, aki megtalálja, és van, aki soha nem talál rá az igazi boldogságra, Jézusra. Mitől is függ a boldogság megtalálása? Elsősorban az ember énjétől függ, aki eldönti, mit is jelentene számára a boldogság.

„Boldogok”: mit is jelent ez a szó? Egy olyan érzelmi állapotot, ahol a jó és a kedves dolgok kerülnek az előtérbe. Áldottak, szerencsések. Egy elfojtott vágy, titkolt reménység, amely egyszer valóra válik, és örömet, beteljesült boldogságot ad. Jézus azonban új fényben világította meg a boldogság fogalmát. Példát ad az embereknek arra, hogy miként érdemes élni annak, aki Istennel lelki kapcsolatban áll. Nem a farizeusok külső tulajdonságainak ápolásáról van szó, hanem egy belső tulajdonság kibontakozásáról, amely hit által bontakozik ki teljes mértékben, és az Istenbe vetett bizalmon alapul.

Olyan történeteket és élethelyzeteket szeretnék eléd tárni, amelyek talán még jobban megerősítik a benned élő

hitet. Szegénységben élünk. Nem mindenki tehet arról, hogy így alakult az élete. Sokan szeretnének kitörni ebből a már-már elviselhetetlennek mondható állapotból. Van, akik keresik a munkahelyüket, de hiába. Mindenhol bezárt kapukra találnak. Gyermeküknek azonban szüksége van ennivalóra, ruhára és az élethez szükséges alapvető dolgokra. *„Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet.”* Családlátogatások alkalmával nagyon sokszor megtapasztaltam Isten szeretetét és azt, hogy a nehézségek mellett is lehet boldogan élni. Az egyik családban, ahol kikapcsolták már az áramot is, megkérdeztem az egyik kisfiút: „Te hogy tanulsz, ha nincs áramotok?” Válaszul egy meglegedett fiú nézett rám, és boldogan ezt mondta: „A gyetya, amit Anna néni adott, olyan szépen ég, hogy az egész szobát bevilágítja, és így tudok tanulni.”

Egy gyermek, akiből nem a keserűség és a düh csapott fel, hanem a meglegedettség, a hála és az öröm hangja. Így is lehet élni. *„Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.”* A lelki éhezés és szomjúság mellé mai világunkban már testi éhezés és szomjúság is belépett. Nem elég az ígét hirdetni a szószékről, hanem tenni is kell a testi éhség ellen. Hogy tudunk beszélni Isten ígéről, ha közben a gyülekezeti tagjaink éheznek, és lassan már meghalnak a testi éhségben? Így nem lehet prédikálni. Tenni és tenni kell nekünk is, hogy Isten ígéje valóban hiteles lehessen az emberek szemében.

Sok családban már a kenyér is luxuscikk. Isten mégis gondot visel ránk, és nem hagy erőnkön felül kísérteni. Az utolsó pillanatban is megadja azt, amire szükségünk van.

Sok családban előjön az a kérdés is, hogy „vagy éhen halni, vagy megfagyni”. Isten azonban nem ezt szeretné. Kíálts Istenhez, és ő meghallja kérésedet! Higgy és bízz az Úrban, aki elhozza a megoldást, hogy sem fagyoskodnod, sem éhezned ne kelljen. De hát, kérdezhetnéd, hogy lehet? Mi módon fog ez megvalósulni? Az Istenben való hit által csodák válnak valóra. Azt ne kérdezd tőlem, hogy ez hogyan fog megvalósulni, mert még én sem tudom. De tudom, hogy az Úr ott van veled, és megsegít téged is. Egy csoda, egy „angyal”, aki jön, és megoldást ad az életedben. Nem magasztos szavakkal, hanem tettekkel. Te is lehetsz egy ilyen angyal, aki másoknak tudsz segíteni, csak nyisd ki szemedet, és lásd meg, mit kér Isten tőled, és tedd meg ezt. *„Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.”* Ez a boldogmondás itt ér célba. Oly sok ember sír a belső szobájában, és nem mutatja ki, mert van még tartás benne. Oly sok ember szíve sóhajt nagyokat, és összekulcsolt kézzel kéri Istent, hogy e kilátástalan élet helyett egy jobb és szebb jövőt kapjon. Sírnak az emberek, és közülük már többen azon gondolkoznak, hogy így nem érdemes élni. Sírnak az emberek, de nincs kiút, nincs megoldás, csak jön és jön a sok fájdalmas sorscsapás, egyre nehezebb az élet. Mégis itt van Isten, aki jön és megvigasztal egy másik

emberen keresztül. Légy te az az ember, aki a melletted élő embert megvigasztalod, bátorítod, segítséget nyújtasz neki, és ha szükséges, enni adsz a rászorulóknak! Légy te az a fény az éjszakában, aki Isten segítségével világítasz más, gyötrelemben élő, elesett embereknek. *„Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.”* Az irgalmas samaritánus jut az eszembe. Ez a samaritánus nem azt nézte, hogy vajon mit fog kapni az ő jótettéért, hanem meglátta a bajban lévő embert, és minden nagy teológiai eszmecsere nélkül cselekedett. Tudta, mit kell tennie. Így mentette meg egy ember életét. Vajon mi milyen irgalmasok vagyunk? Milyen cél vezérel az irgalmasság cselekedetében minket?

Nemrég beszéltem egy magas pozícióban lévő emberrel, akitől segítséget szerettem volna kérni a reménység kenyérgyárához. Elmondtam a helyzetet, és kértem, ha egy mód van rá, segítsen ennek a megvalósításában. Erre csak egyetlen kérdése volt: „Mi ebben a biznisz?” Ez a kérdés annyira sokkolt, hogy nem tudtam semmit sem válaszolni. Az irgalmas samaritánus sem azt nézte, hogy mi abban a biznisz, hogy egy ember életét megmenti, hanem csak egy gondolat vezérelte: hogy megmentse annak az életét. Így amikor Isten indít arra, hogy irgalmasok legyünk másokkal, akkor mi se arra nézzünk, hogy mi abban a biznisz. *„Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.”* Úgy szokták mondani, hogy a gyermekek még

tiszta szívűek. A nyári konfirmációs táborba 18 gyermeket tudtunk elvinni. Mindennap reggel és este is volt áhítat, ahol Isten igéje hangzott. Napközben a kirándulások előtt tanulmányoztuk a *Kis kátét*, és beszélgettünk róla. Csütörtök reggel az egyik gyermek kérte, hogy kereszteljük meg őt és a testvéreit, mert Isten őt most erre indítja. Pénteken megkereszteltük őket, és az arcukról csak úgy sugárzott a boldogság. Egy új élet kezdődött el bennük úgy, hogy az nem emberi kényszer által jött létre. A tisztaság és a boldogság ragyogott bennük. Új és tiszta szívvel ajándékozta meg Isten őket. Minden boldogmondás arra ad választ, hogy csak az az ember lehet igazán boldog, aki Isten kezébe teszi le életét és mindenét. Isten munkálkodik az emberek szívében. Van, aki ezt észreveszi, van, aki nem.

Kopogtat a szívünk ajtaján. Ha kinyitod a szíved ajtaját, akkor tud Jézus munkálkodik benned, és az a boldogság, amelyet oly régen vártál, valóra fog válni, és a nehézségek közepette is boldog ember leszel. Így teljesedik be a boldogság az életünkben. Ámen.

Klenóczkyné Sulyok Anna

helyettes lelkész

Bátonyterenye-Szúpatak-Pásztói

Evangelikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Bátonyterenyén és Szúpatakon 2011. szeptember 25-én, a Szentháromság ünnepe utáni 14. vasárnapon.

Só és világosság a Krisztusban

■ *„Ti vagytok a föld sója. Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni? Semmire sem való már, csak arra, hogy kidobják, és eltapossák az emberek. Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthető el a hegyen épült város. A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,13–16)*

Mindnyájan ismerjük a népmesét a királyról és a sóról, a szeretetüket apjuk iránt kimutató királykisasszonyokról. Ismerjük jól a mese tanulságát is. Tudjuk, hogy milyen fontos a só az emberi szervezet számára. Tudjuk jól, hogy a nyári kánikulában az izzadás során elveszített sókat is pótolnunk kell. A „föld sója” kifejezés is szinte már beivódott nyelvünkbe, talán az átlagember már azt sem gondolja, hogy bibliai eredetű kifejezés.

Pedig a só nem mindig csak pozitív értelmű, gondoljunk csak a legyőzöttek városaira, amelyeket a teljes pusztítás után sóval hintettek be, hogy az a terület halott, terméket-

len legyen. Az „élet sója” pedig itt inkább valami olyan, ami az életet jóvá teszi, megízesíti.

Ha tovább játszadozunk a gondolatokkal, láthatjuk magunk előtt, hogy mi történik, ha túl sok só kerül egy finom levesbe, vagy éppen hiányzik belőle a só. Átvitt értelemben is használjuk: ha egy gyermek nem bír magával, „be van sózva”, vagy lehet valaki „sótalan alak” – kedvetlen, kelletlen figura.

Ti vagytok a föld sója – mondja Jézus a hallgatóinak. Érdekes a kategorikus kijelentő mód is. Nem azt mondja, hogy legyetek egy kicsit olyanok! Nem mondja, hogy esetleg lehetnétek majd, hanem azt mondja: Ti vagytok! Azok a mindenféle egybegyűlt, tanulatlan, kíváncsi, indulatos tanítványok, akik éppen őt hallgatják. Nem a jól ismert pedagógiai módszerről van itt szó tehát, amikor a tanító azt mondja egy nyilvánvaló rosszcsonznak: Fiam, te szófogadó, kedves fiú vagy, tudom, hogy jó leszel most a másik tanító néninél is... És láss csodát, a gyermeket mintha kicserélték volna. Jézus itt nem a pedagógiai módszert alkalmazza, hanem még ennél is tovább merészke-

dik. Felelősséget ad Isten gyermekei kezébe, rájuk bízva az örömhírmondás feladatát.

A só tulajdonsága az, hogy ízesít, egy kevés is elég belőle, a túl sok nem is egészséges. A só másik tulajdonsága, hogy tartósít, visszatart a megromlástól. Játsszunk még a gondolattal: a kereszténység ma is óvja, visszatartja a világot a romlástól.

Ti vagytok a világ világossága – mondja tovább Jézus. A világosság annál jobban észrevehető, minél nagyobb körötte a sötétség. Ha most leemelném az oltárról az egyik gyertyát, és felmutatnám, nem nagyon lehetne észrevenni, de például a húsvét hajnali istentiszteletünkön, amikor az elsötétített templomba hozzuk a fényt, valóban érthetővé és tapasztalhatóvá válik, hogy Krisztus világosságát hirdetjük. Így érthetjük meg igazán, milyen fontos is a fény. Megszünteti a sötétséget. Említhetnénk most emberi példák tucatjait, akik életükkel világítottak, és megszüntették maguk körül a sötétséget, világosság voltak...

Én a világ világossága? – tehetjük fel őszinte tépelődéssel a kérdést. Mikor annyi szomorúság, indulat, harag és kétségbeesés van a szívemben? Mikor sokszor olyan megszégyenítő érzem magamtól a szerető Istent? Mikor annyiszor tapasztalom meg, hogy magamtól nem tudok jobbá válni?!

A kétségkedőnek is szól mégis: Ti vagytok a világ világossága – Jézus Krisztus ránk ragyogó fénye visszatükrözödhöz rajtunk, úgy, hogy mások is lássák!

Érdekes dolog a fény átvitt értelemben is. Hiszen a mai világban különösen nagy szó, ha valaki rivaldafénybe kerül, gondoljunk a hírességekre, celebekre. Megannyi fiatal tini szeretné követni példájukat. Aztán pedig néhány év múlva olvassuk, hogy sehová sem lesznek ezek az emberek, eltűnnek, sokszor önkezükkel vetnek véget életüknek. A fényük olyan, mint egy fellobbanó gyufaszál fénye, amely aztán el is lobban. Nagy a villódzás, aztán jön a sötétség. A jézusi fény nem ilyen természetű, az ő fényét sugárzó ember nem villózik, nem villog, talán nem is olyan erős reflektor, de a sötétben biztos világító pont, hogy másokat Isten szeretetéhez közelebb vezessen.

Jézus sónak, világosságnak, majd pedig hegyen épült városnak nevezi hallgatóságát, követőit. A hegyen épült vár (város) olyan, hogy könnyű látni. Akkor is, ha jó állapotban, szépen felújítva áll, rendezettek az épületei, meg akkor is, ha elhanyagolt, dűledező, romos állapotban van... Jézus tanítványa is ilyen: látszik messziről a hitének és életének állapota. Ha valaki kereszténynek vallja magát, akkor felelőssége lesz, mert mások nézik és látják majd az életét, mintha egy kirakatba kerülne, mintha egy hegyen épült vár lenne... Amikor a gyermekek elmennek az állatkertbe, csodálattal figyelik a rácsok mögött élő nagyvadakat, akik már megszokták, hogy pár méterre tőlük emberek jönnek-mennek, akik figyelik mindennapi életüket. Van az állatkertben azonban egy olyan rész is, ahol a

mindenféle rágcslók életét lehet megfigyelni. Itt üvegfal mögött beláthatunk a rágcslók teljesen belső járataiba is: látjuk, ahogy a szülők nevelik gyermekeiket, látjuk, ahogy táplálkoznak, látjuk azt is, hogyan harcolnak egymás ellen, veszekednek... Talán furcsa a hasonlat, ne botránkozzunk meg, de a keresztény ember élete is egy ilyen üvegfal mögött élő rágcsló életére hasonlít egy kicsit...

Jézus szavai figyelmeztetnek is minket: „*Ti vagytok a föld sója, ti vagytok a világ világossága.*” Hogyan tudunk világítani, utat mutatni az embereknek, hogyan lehet az életet Krisztus fényével, „Krisztussal ízesítve” élni?! Az emberiség talán egyik legszomorúbb tapasztalata volt, hogy nem tud fejlődni az ember szíve, bensője – önerejéből. A közép-kor óta úgy gondolta az emberiség, hogy tud fejlődni, hogy egyre okosabbak s egyre jobbak is lehetünk. Aztán jött az első világháború kijózanító pofonja, aztán jött a második világháború... S ma is azt látjuk, hogy habár egyre fejlettebb technikai eszközök vesznek körül minket, az ember belül, szívében nem tudott fejlődni, ma is akaratos, hara-

gos, önző ugyanúgy, mint régen... Nem tudunk jobbak, tisztábbak, szentebbek lenni, mint eleink voltak.

Ebben a helyzetben segítenek Jézus szavai, amelyek nem egy szép filozófiai gyűjtemény legszebb darabjai, hanem életté váló valóság annak, aki hisz (Jn 1,12).

Magamtól ugyan semmi vagyok, de Krisztus által lehetek Isten piciny fénye, íze itt e világban (1Kor 15,10; Fil 3,15a). Nem a magam érdeméből, hanem az ő kegyelméből egyedül – lehetek Isten (vissz)fénye mások számára, lehetek só, amely ízesít, lehetek hegyen épült város; élhetek Isten gyermekeként valódi fényes, ízes életet már most, itt, e világon! Ámen.

Buday Zsolt

lelkész

Bényei Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Bényén 2011. július 31-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 6. vasárnapon.

Élet a válságon túl – az oltárhoz vezető út tennivalói

■ „»Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltssem azokat. Mert bizony mondom néktek, hogy amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg minden be nem teljesedik. Tehát ha valaki a legkisebb parancsolatok közül akár csak egyet is eltöröl, és úgy tanítja az embereket, az a legkisebb lesz a mennyek országában; ha pedig valaki ezeket megtartja és tanítja, nagy lesz az a mennyek országában. Mert mondom nektek, ha a ti igazságotok messze felül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, akkor semmiképpen sem mentek be a mennyek országába.«

»Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj! Mert aki öl, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette. Én pedig azt mondom nektek, hogy aki haragszik atyjafára, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette, aki pedig azt mondja atyjafának: Ostoba! – méltó a főtörvényszéki eljárásra; aki pedig azt mondja: Bolond! – méltó a gyehenna tüzére. Ha tehát áldozati ajándékodat az oltárhoz viszed, és ott jut eszedbe, hogy atyádfiának valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj el, békülj ki előbb atyádfiával, és csak azután térj vissza, s vidd fel ajándékodat. Békülj meg ellenfeleddel hamar, amíg az úton együtt van veled, hogy át ne adjon ellenfeled a bírónak,

a bíró pedig a szolgának, és így börtönbe kerülj. Bizony, mondom néked, ki nem jössz onnan, amíg meg nem adod az utolsó fillért is.«

»Hallottátok, hogy megmondatott: Ne paráználkodj! Én pedig azt mondom nektek: aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében. Ha a jobb szemed visz bűnre, vágd ki, és dobd el magadtól, mert jobb neked, ha egy vész el tagjaid közül, mint ha egész tested vettetik a gyehennára. Ha pedig jobb kezed visz bűnre, vágd le, és dobd el magadtól, mert jobb neked, ha egy vész el tagjaid közül, mint ha egész tested vettetik a gyehennára.«

»Megmondatott ez is: Aki elbocsátja feleségét, adjon neki válólevelet. Én pedig azt mondom nektek, hogy aki elbocsátja feleségét, paráznaság esetét kivéve, az házasságtörővé teszi őt, és aki elbocsátott asszonyt vesz feleségül, az házasságtörést követ el.«

»Hallottátok azt is, hogy megmondatott a régieknek: Ne esküdj hamisan, az Úrnak pedig add meg, amit esküvel fogadtál. Én pedig azt mondom nektek, hogy egyáltalán ne esküdjetek: se az égre, mert az az Isten királyi széke, se a földre, mert az lábainak zsámolya, se Jeruzsálemre, mert az a nagy Király városa; de ne esküdj saját fejedre sem, hiszen egyetlen hajad szálát sem tudod fehérre vagy feketévé tenni. Ellenben a ti beszédeitekben az igen legyen igen, a nem pedig nem, ami pedig túlmegy ezen, az a gonosztól van.«” (Mt 5,17–37)

Van élet a válságon túl is? Ma már úgy érezzük, hogy a néhány éve beköszöntött helyi és globális válság nem-hogy alábbhagyna, de inkább erősödik. S a legszörnyűbb érzés, hogy nemcsak hogy nem látjuk az alagút végét, de úgy tűnik, nap nap után mélyebbre visz a válsághelyzetben. Elgondolkodunk. Mi is zajlik körülöttünk? Miért van ennyi gond? Miért nem működik ez a világ? Minden esély meglenne az emberhez méltó életre. Van elég kenyér, van beosztható energia, komoly eredményeket hozott a technikai fejlődés, nagy perspektívával kecsegtetnek az ember szellemi termékei. És mégis... míg a keresztény kontinensek jóllaknak, éheznek a világ nem keresztény többsége; a technikai fejlődés visszaüt, és lassan belepusztulunk találmányainkba; az energiát sem elosztani, sem beosztani nem tudjuk, a szellem kincseit pedig nem vagy nem jóra használjuk. Közben – mi, keresztények különösen is – sopánkodunk, hogy valami nincs rendjén, s nem is látjuk a valódi megoldásokat, csupán szidjuk ezt az „istentelen világot”. Próbálunk korszerűen élni, korszerűen keresztényként megnyilvánulni, korszerűen kommunikálni a hit dolgairól, de nem érezzük átütőnek. Belterjes marad a misszió, nem elég erős az egyházak kisugárzása. Lehetetlenség hatékonyan tevékenykedni ebben a feje tetején álló világban.

A világ és az ország vezetői kénytelenek meghúzni a derékszíjat, és szigorításokkal, olykor megszorításokkal

igyekeznek elejét venni a végzetes folyamatoknak, megoldást kínálni, menekülési útvonalat mutatni.

A kereszténység a zsidóság szigorú törvényeinek világában – úgy tűnt – valami szabadságot kínált. A több száz törvény és előírás után felszabadította az embereket arra, hogy ne a paragrafusok rabságában éljenek, hanem felszabadultan, vidáman, optimistán. De közben eltelt kétezzer év, és nemcsak az áldás, de a bűn is végigkísérte ezt az időszakot, s a kereszténység is – saját maga alkotta – paragrafusok erdejében él, mert érzi, hogy valami baj van. Idegennek érzi a vallási megszorításokat, ugyanakkor tudja, hogy az egyre nagyobb rendetlenségben, sőt kaotikus helyzetben mégiscsak szükség lenne valamiféle keményebb szabályzásra, lelki-szellemi-erkölcsi „bekeményítő” intézkedésekre, mert különben tényleg vesztébe rohan a világ, magával sodorva minket is.

Szeretnénk Jézuson tájékozódni, mit is mond. Bölcsesége oly sokakat eligazított, élni tanított. Van-e valami mondanivalója ebben a nehéz helyzetben, tud-e valami tanácsot adni, hogy hogyan hozhatnánk rendbe a szénánkat, mielőtt végleg nagy bajba kerülnénk?

Ha mélyről feltörve, őszintén fogalmazódik meg bennünk a hozzá intézett kérdés, akkor egyvalamit érdemes rögtön tisztázni: ne úgy kérdezzük Jézust, hogy mit kellene tennie másoknak annak érdekében, hogy szűnjön a válság, hanem úgy, hogy mi az én feladatom. A másokra

értve szívesen alkalmazzuk a bibliai elvárásokat, teendőket, törvényeket és útmutatásokat, de itt is igaz, amit énekeskönyvünk egyik legkedvesebb imádsága így fogalmaz: Uram, újítsd egyházadat, és kezd rajtam...

Igen, fontos az, hogy ne mi adjuk Jézus szájába azt, amit hallani szeretnénk, hanem engedjük őt megszólalni. Akkor is, ha ez váratlan fordulatot hoz. Váratlant, hiszen mi szeretnénk, ha Jézus simogató szavakkal, lágy hanghordozással, elnéző mosollyal kedveseket szólna, legfeljebb a világot megdorgálná – arra amúgy is ráfér –, nekünk pedig valami olyan biztatót mondana, aminek a lényege valahogy így hangzik: megoldom én helyettetek a bajt, ne nyugtalankodjatok.

Jézus szavai azonban kikerülhetetlenül nekünk szólnak, s ráadásul nagyon kemény szavak.

Nekünk szólnak, akármilyen megdöbbentő, de ott olvasuk az egyértelmű utalást erre: ha tehát áldozati ajándékodat az oltárhoz viszed... Nekünk, gyakorló keresztényeknek, nekünk, evangélikusoknak szól, akik „az oltár közelében vagyunk, az oltár körül sürgölődünk”. Mielőtt odamegyünk az Isten közelébe, a Szent közelségébe, vegyük le a sarunkat, rendezzük el dolgainkat, vizsgáljuk meg és értékeljük ki életünket, majd vonjuk le a konzekvenciákat. S akkor kiderül, nincs jogunk az oltárhoz menni, nincs jogunk a Szenthez közelíteni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy el vagyunk zárva tőle, az élet forrásától, a szeretet kiapadhatatlan kútjától, hanem azt, hogy végig kell járni az oda vezető utat. S nem

úgy, hogy egy megtéréssel elintézve mindent megszerezzük a belépőt az Isten közelségébe, hanem úgy, hogy állandó kontrollal (megvizsgálom az életemet), bűnbánatra készséggel (hajlandó vagyok belátni bűneimet) és alázatos imádsággal (rábírom magam, kérve, hogy ő segítsen) járom végig újra meg újra az utat. A naponkénti megtérés útját.

Urunk szándéka egyértelmű. Ő azt akarja, hogy minden ember üdvözljön. De Jézus nem úgy akar minket elvezetni az üdvösségbe, az Isten országába, a kiteljesedő Élet világába, hogy kiemel a világból, hanem úgy, hogy a világban – a gondok közepette, a küzdelmek folyamatában, az önmagunkkal való harcban – megőriz bennünket a gonosztól. Az út nem könnyű – ezt nem ígérte. Kereszt-hordozásról beszél, az iga felvételéről, önmagunk megtagadásáról, az ellenség szeretetéről, s még sorolhatnánk. Nem ingyen belépőt ad az örökkévalóságba, hanem oda vezető utat és ajtót nyitó kegyelmet.

Így beszél a törvény betöltéséről. Isten jó akarata ugyanis az új, a jézusi korszakban is jó és érvényes akarat. Jézus nem úgy hozott új korszakot, hogy eltörölte Isten – a Tízparancsolatban és a törvény egyéb igéiben kinyilvánított – akaratát. Azért jött, hogy betöltse. S amikor arról szól az ige, hogy a szeretet a törvény betöltése, akkor sem arról van szó, hogy Isten akaratának teljesítése helyett egyszerűen csak szeressünk. A szeretet úgy tölti be a törvényt, hogy még több igazságot kér, vár és kínál. Túlcorduló igazságot.

Jézus tehát nem kevesebbet, hanem többet kér övétől. De ehhez megadja az ő szeretetének többletét is. Azt az erőforrást, amellyel nekiindulhatunk a célba vezető útnak, a nagy erőpróbának, amelyen rendet próbálunk tenni magunkban és körülöttünk.

Jézus nem elvekről filozofál – az élet sűrűjébe nyúl bele. Csupa izgalmas és aktuális kérdést vet fel. Beszél az élet védelméről, az emberek közti méricskélésről és ítéletésről, a sexualitásról, a családi életéről, a hit és az élet harmóniájáról, nagy szavakról és esküdzésről. Többek közt ezek azok a pontok, ahol kiderül, hogy szavaink, hitünk, cselekedeteink ugyanarról beszélnek-e, vagy valamiféle ellentmondásban vannak egymással.

Indulj, próbálkozz, tedd rendbe az életedet! Amit el tudsz végezni, az feladatként rád vár, amihez emberfeletti erő kell, azt megadom neked, ezért vagyok veled az úton, ezért biztatlak és bátorítalak, ezért hangzik a bűnbocsánat és a kereszt evangéliuma, ezért adom neked az élet kenyerét és italát, ezért adok testvéreket melléd és közösséget köréd – így is fogalmazhatjuk (vagy éppen summázhatjuk) Jézus evangéliumi gondolatait, cselekedeteinek lényegét.

Válságban a világ, s ebben a válságban szomorú módon a kereszténységnek és az egyes keresztény embereknek is van bűne. Tehát van mit megbánnia, rendbe hoznia, változtatnia is. Feje tetejére állt a világ. De nem azért, mert Jézus feje tetejére állította, amikor sokak számára élhetet-

len és elérhetetlen célokat adott. Nem azért, mert a jézusi út a kereszténység kétezer éves története alatt kudarcot vallott vagy csődöt jelentett volna. Sokkal inkább azért áll a feje tetején a világ, mert az ember elszakadt Istentől, Teremtőtől, Gondviselőjétől, Célbajuttatójától. S mert a nagy fordulópontra után is a Jézus-tanítványok nemegyszer letértek a tanítványi útról, az egyház is máshogy élt-él, mint amire hivatott, a kereszténység is szereptévesztések sorát gyakorolta az elmúlt kétezer évben. A válság igazi jele és megmutatója pedig az, hogy az ember már fordítottan lát, és ami feje tetején áll, azt látja normálisnak. Jézus nem feje tetejére állította a világot, hanem azért jött, hogy talpra állítsa. Ez pedig csak úgy válik valósággá a mi életünkben, ha az ő segítségével elindulunk az Isten akarata szerinti életre (ez a törvény betöltése), és minden igyekezetünkben rábízunk magunkat arra, aki elhívott és megerősít a tanítványi életre. Ámen.

Hafenscher Károly

lelkész, igazgató

Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ,

Révfülöp

Az igehirdetés elhangzott Révfülöpon

2011. október 21-én.

A szeretet ereje a gonosz legyőzője

■ „»Hallottátok, hogy megmondatott: Szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem annak, aki arcul üt jobb felől, tartsd oda másik arcodat is. Ha valaki pereskedni akar veled, és el akarja venni az alsóruhádát, engedd át neki a felsőt is. Ha pedig valaki egy mérföldnyi útra kényszerít, menj el vele kettőre. Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el.«

»Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy legyetek mennyei Atyátoznak fiai, aki felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak. Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi a jutalmatok? Nem ugyanezt teszik-e a vámszedők is? És ha csak atyátokfiaiit köszönitek, mennyivel teszten többet másoknál? Nem ugyanezt teszik-e a pogányok is? Ti azért legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes.«” (Mt 5,38–48)

Ugye megmondtam neked, hogy ne így csináld, hanem amúgy?! Ugye én figyelmeztettelek, hogy ez lesz a vége!? Ha rám hallgattál volna, nem kerülsz ilyen bajba, nem mégy fejjel a falnak! – ugye ismerősen csengnek mindannyiunk számára a hasonló mondatok?

14 évesen – ugyan nem az én ötletem által vezérelten, de az ötletbe beleegyezve – a nyári szünet elején komoly kerékpárbalesetet szenvedtem, ami az egész nyarat tönkretette. Egy ismerős diáktársunk motorral vontatott engem egy barátommal együtt kerékpárháton a szomszédos falu irányába, mondván, hogy ne kelljen annyit tekernünk, amíg odaérünk. Mi a motor hátsó kapaszkodóját fogtuk meg, egyikünk jobb, másikunk bal oldalon, s a nagy sebesség mellett nem bírva a kapaszkodást, kénytelen voltam elengedni a csomagtartó rudat, és hatalmasat estem az aszfaltút közepén. Szerencse, hogy éppen nem jött szembe velünk egyetlen jármű sem, mert a szembejövő sávban landoltam 20 méteres csúszás után. Nem szerencse ez persze, hanem isteni

gondviselés! A sérülés okozta sebhelyet örök életemre a bal térdemen viselem emlékeztető jelként.

„Ugye, én megmondtam neked” – gondolhatták magukban a szüleim – amikor hazajutottam a baleset után, mondaniuk sem kellett, tudtam magamtól is, hogy nagy butaságot követtem el.

Szüleink, nagyszüleink, nevelőink, barátaink intése, figyelmeztetése ellenére, a tanácsot semmibe véve a magunk bőrén tapasztaltuk meg olykor, hogy az általunk oly bölcsnek ítélt ötletünk, gondolatunk másképp sült el, mint ahogyan mi azt vártuk, terveztük. Sokszor a tőlük kapott jó tanács sem vált be.

A fent említett „ugye-ugye” kezdetű mondatokra asz-szociálok akkor, amikor Jézus törvényt magyarázatának „Hallottátok, hogy megmondatott..., én pedig azt mondom nektek...” formájú mondataival állok szemben.

Sok bölcs tanácsot hallottunk már, nekünk magunknak is sok-sok bölcs gondolat, ötlet jutott eszünkbe, hogy mit hogyan tegyünk, de valahogy mégsem az következett belőlük sokszor, amit szerettünk volna, ami boldogsággal, igazi békességgel és örömmel töltött volna el.

„Hallottátok, hogy megmondatott: szemet szemért, fogat fogért.” Még hallanunk sem kell, ösztönünkből így cselekszünk. „Megütöttél? Majd én még nagyobbat vágok rád! Keresztbe tettél nekem? Azt nézd meg, te mit kapsz tőlem cserébe! Rosszat szóltál rám? Hát azt majd

megnézheted, te hogy jössz ki abból, amit én terjesztek rólad!”

Kisfiam világosított fel a minap, aki most öt és fél éves, hogy mit is kell tenni akkor, ha az oviban megüti őt valaki. Elmondása szerint „azonnal vissza kell adni, még az óvónéni is ezt mondja nekünk, apa”. Igen: szemet szemért, fogat fogért. Bántottak? Tégy úgy te is, ne maradj adós! Add vissza azonnal! Ne hagyd magad, ne légy mamlasz! Légy felnőtt, légy férfi, véd meg magadat!

De vajon ezen az úton rendezhető-e a probléma? Nem éppen még nagyobb ellentétekhez, ellenségeskedéshez vezet ez az út? Mi is kellene ahhoz, hogy tönkrement emberi kapcsolatok, megromlott viszonyok rendeződ-hessenek, s a történetnek békés kimenetele lehessen? Hogy a gonosz, aki rám támadt, ne uralhasson engem is, rombolva ezzel az emberi közösséget, s elragadva Istentől embereket, talán éppen bennünket?

Jézus így folytatta az ősi mondatot: „Én pedig azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosszal...” S Jézus nemcsak mondja ezt, hanem cselekszi is! Példát mutat. A száját sem nyitja ki ellenségeivel szemben. Még a keresztben is azokért könyörög, akik vele gonoszul cselekedtek, életére törtek, embertelenül bántak vele.

Ma nem divat odatartani a másik orcát is egy pofonért, átengedni anyagi javakat másoknak akár jogosan, akár jogtalanul. S nemhogy a kényszerítésnek nem en-

ged az ember, hanem folyton mindenki a jogaiért küzd. Azonnal jogorvoslatért szaladunk, ha valami nem úgy történik, ahogy az a szánk íze szerint való, vagy mi veszünk elégtételt sérelmünkért. Jogaim vannak – mondjuk. Nekem ez jár! Velem ezt nem lehet megtenni! Majd én megmutatom! – fogadkozunk.

Szembe akarunk szállni a gonosszal.

A Krisztust követő embernek arra van joga, hogy szerezzen! Hogy ne szálljon szembe a gonosszal, hanem tartsa oda a másik orcáját is! Ez a szeretet, ez a békeség útja. Jézus a szenvedés útját állítja övéi elé, amely békességet teremt. Amely nem enged utat a gonosznak és a gonoszságnak. Amely nem adja át magát a gonosz szolgálatába, hanem megmarad Isten szolgálatában.

Igazán bölcs tanácsra vágyunk, olyanra, amely még az ellenséget is lefegyverzi?

Jézus ellát minket ilyen útmutatásokkal. Ezzel a magatartással még a gonosz sem tud mit kezdeni.

S aztán Jézus még tovább megy egy hatalmas lépéssel: *„Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket... Ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi a jutalmatok? ... mennyivel tesztek többet másoknál? Nem ugyanezt teszik-e a pogányok is?”* Ne-

künk jutalmunk van. Ha többet várhat tőlünk Urunk másoknál.

Nekünk többet kell tennünk másoknál! Aki Krisztusé, az az ő útját követi, nem a világ útját, nem a többség által elfogadott normákat, hanem Krisztus útját.

Egyetlen más vallás sem áll elő hasonló követeléssel. Mert az ellenség szeretete nem emberi igény, nem emberi kérés. Az ellenség szeretete minden értelmet felülhalad. De ha csak azokat tudom szeretni, akik velem barátiak, akik velem jót tesznek, akkor ez csupán önszeretet, önző szeretet. A mi Urunk önzetlen szeretetre hív bennünket. Áldozathozatalra, önmagunkról való lemondásra.

„Ti azért legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes.” – Lehet tőlünk, emberektől illet várni? Tökéletességet? Lehetek én tökéletes, mint Isten? Teljesen nem, de az Atya fiai, az Atya gyermekei Atyjuk erejével, segítségével, a benne megtapasztalt szeretettel lehetnek önzetlen szeretettel felebarátaik iránt, de még ellenségeikkel szemben is. Istenünk kiválasztott bennünket az ő fiaivá, de a fiúi méltóságnak meg kell nyilvánulnia cselekedeteinkben. Az Úr Jézus Krisztus élete árán váltott meg bennünket az istenfiúságra. Tudunk-e az önmagunkról való lemondás árán Isten fiai lenni? A világosság fiai, gyermekei?

„A világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.”

A világ sóvárog a békesség és a szeretet iránt. Isten tökéletes gyermekei iránt.

Legyünk hát azzá az ő ereje által, a benne való feltétlen bizalom által. Tegyük rá lábunkat az ige útjára, Jézus útjára, az Isten útjára. Arra az útra, amely az embereknek bolondság ugyan, de nekünk, akik Isten gyermekei vagyunk, az Isten megtartó ereje! Ámen.

Kollár Zsolt
lelkész

Nógrádi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nógrádban és
Kétdobonyban 2011. augusztus 14-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 8. vasárnapon.

Adakozás titokban

■ *„Vigyázzatok: a kegyességeket ne az emberek előtt gyakoroljátok, hogy lássanak titeket, mert így nem kaptok jutalmat mennyei Atyától. Amikor tehát adományt adsz, ne kürtöltess magad előtt, ahogyan a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicsérik őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Te pedig amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb, hogy adakozásod titokban történjék; a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.” (Mt 6,1–4)*

Titkot tartani roppant nehéz. Ezt már egy, a világ különböző országaira kiterjesztett kutatás is igazolja. Éghajlattól, vérmérséklettől, nemtől függően néhány perctől néhány napig tart, amíg kibírja az ember. (Persze vannak kivételek: lelkipásztori, hivatali titoktartás stb.) Ám itt a Hegyi beszédben maga Jézus kéri az övéit titoktartásra. De nem a beavatottak kiváltságát jelentő titkos és bizalmas információ visszatartását kéri tőlük. Ellenkezőleg. A nekik átadott tanítás nyilvános. Sőt mennybemenetelekor annak maradéktalan továbbadását tűzte ki célul eléjük. Semmit nem szabad eltitkolniuk Jézus (leendő) követői

elől. A Biblia utolsó sorai is arra figyelmeztetnek, hogy semmit sem szabad elvenni a prófétai igékből (Jel 22,19). Akkor tehát milyen titoktartásról van itt szó? Mi lehet az, ami csak Istenre tartozik?

Keresztény életünk három alapvető megnyilvánulásáról, az adakozásról, az imádságról és a böjtről beszél itt Jézus. Jól tudja, és talán már mi is tudjuk, mert sok keserű tapasztaltunk van róla, hogy milyen kevés vagy kis dolog is elég ahhoz, hogy mindent elrontsunk. Mint ahogyan egy jól működő gépet is tönkretelhet néhány homokszem. A szuperszonikus repülőgép lezuhanhat, ha néhány apró madár kerül a hajtóművébe. Egy kút kristálytisza vizét tönkretelheti néhány csepp méreg. Meghitt házastársi beszélgetést romba dönthet egy meggondolatlan szó. Ugyanúgy a keresztény életünk alapvető megnyilvánulását, az adakozásunkat is tönkretelheti a hamis mögöttes szándék. Hogy ne így legyen, ezért tért ki Jézus külön is erre a fontos kérdésre. Kérése: adakozzunk titokban.

Jót! – Jézus előtt nem kérdés az adakozás szükségessége. Kétezer éve is volt szegénység. Fülünkben cseng a szava: *„a szegények mindig veletek lesznek...”* (Jn 12,8) Akkor is volt

munkanélküliség, a szőlőmunkások példázata egy kicsit erről is szól (Mt 20,1–16). Voltak az emberiség életében olyan „nagyképű pillanatok”, amikor azt tanították, hogy a szegénység a tudás és haladás révén egyszer s mindenkorra megszüntethető. Nem hiszem, hogy ma, mintegy három évvel a legújabb gazdasági világválság kirobbanása után, amikor családok tízezrei veszítik el devizahitelre vásárolt lakásukat, lenne akár egyetlen felelős politikai vagy gazdasági szakember is, aki ilyen kijelentést merne tenni. Átrendeződik körülöttünk minden, a szakadékok a különböző társadalmi rétegek között mélyülnek, változik minden, de a szegénység biztosan marad, sőt növekszik. Egyik kis hittanosomat megkérdeztem, miért nem hordják már őt iskolába autóval, úgy, ahogy korábban. Nála ez indokolt lenne, mert messze lakik az iskolától. Megdöbbenett a válasza: „Egyre rosszabbul élünk, egyre kevesebbet ér a munkánk.” A szegénység tudata nem áll meg a gondterhelt szülőknél, már ott van a néhány éves gyermek szívében is. Bár létezik hazánkban egyfajta szociális védőháló, mégis úgy tűnik, hogy egyre több mindent az embereknek maguknak kell megoldniuk. A védőhálón rengeteg a lyuk, sokan kiesnek belőle. Éppen ezért egyre nagyobb a gyülekezeti közösségek felelőssége is. Sok helyzetet csakis adakozással lehet megoldani. Pál buzdítása ma is érvényes: „*Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.*” (Gal 6,10) Jézus

korában sem volt és ma sem kérdés, hogy a keresztény életnek erre a fontos megnyilvánulására, az adakozásra bizony változatlanul óriási szükség van.

Jól! – Jézus nem azt kifogásolja, hogy a farizeusok adakoznak. Rengeteg elesett ember volt akkor is. Özvegyek és árvák, betegek és koldusbotra jutott szerencsétlenek, akiknek a mindennapi betevő falat jelentette a legnagyobb gondot. Ezeknek az volt az egyetlen reménységük, hogy valaki megszánja őket. Aki adakozott, életet mentett meg vele. Jézusnak az adakozás farizeusok által gyakorolt módja nem tetszett. Az, hogy az adakozást áthatotta a képmutatás. Az eredeti görög szó színészkedésről, alakoskodásról, színlelésről beszél, olyan emberről, akinek szíve nem egyenes sem Isten, sem emberek előtt. Valójában öncélú adakozásról van szó, amely dicsőséget és elismerést akar aratni. Pál is figyelmezteti a filippi gyülekezetet: „*Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból... és senki se a maga hasznát nézze, hanem a másokét is.*” (Fil 2,3–4) Nem könnyű, sőt szinte betarthatatlan Jézus kérése: „*Ne tudja a te bal kezed, mit tesz a jobb.*” (6,3) Természetesen nem azt kéri itt Jézus, hogy az ember felejtse el azt, hogy kinek mit adott, mikor mennyit adakozott. Hanem azt, hogy ne tartsa számon, s ne itt várja érte – lehetőleg minél gyorsabban – a viszonzást. Jézusnak azzal a radikális követeléssel találkozunk itt, amely a Hegyi beszéd egészét is áthatja. Rendkívül magasra teszi a mércét minden téren,

hogy az ember soha meg ne feledkezzen arról, hogy mindig Isten kegyelmére szorul. Hogy egyedül, pusztán saját erőből az embernek esélye sincs arra, hogy a kívánt szintre feltornássa magát a parancsok teljesítésében. Vele azonban minden lehetséges. Minden megtörténhet, ha Jézus számunkra példa és erőforrás is egyben.

A legfőbb Jó! – Érdemes végiggondolni az evangéliumot abból a szempontból, hogy Jézus mi mindent adott az embereknek. Hirdette az Isten országát, és gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget. Názáreti beköszöntő prédikációjában (székfoglaló beszédében) világosan elmondta, hogy adni jött: jó hírt, szabadulást, látást, örök életet. Ő a nagy adakozó, aki sokkal többet ad, mint mi azt egyáltalán kérni tudjuk. Kereszthalála volt a bizonyíték, hogy mindent odaadott. Nem a ma oly divatosá vált önző „fogyasztó kereszténységet” hirdette, hanem éppen az ellenkezőjét: „*Jobb adni, mint kapni.*” (ApCsel 20,35) Ennek a parancsolatnak a teljesítése az átadott életű emberek öröme. Akik tudják, hogy semmi sem az övék, hanem mindent

úgy kaptak Istentől. Tőle kapunk mindent, s legnagyobb ajándéka, Krisztus felszabadít minket arra, hogy e világi, anyagi dolgainkat is lelki módon használjuk. Isten gyermekeinek szabadságát ismerte fel a zsolttáros, amikor ezt kiáltja ujjongva: „*Te vagy az én Uram, rajtad kívül nincs, ami jó nekem.*” (Zsolt 16,2) Nem kell tehát várnunk Isten majdani fizetségét, Krisztusban már mindenért jó előre megfizett nekünk. Bűneink bocsánata is tőle van, és az úgynevezett jócselekedeteinkre is ő a válasz. Ő, a legfőbb Jó indítsa minket, hogy tegyük a jót jól! Ámen.

Szabó András

lelkész-esperes

Vanyarci Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Bodrogkeresztúron

2011. június 28-án.

Ne legyetek képmutatók!

■ „»Amikor imádkoztok, ne legyetek olyanok, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcasarkokon megállva imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Te pedig amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódat bezárva imádkozzál Atyádhoz titokban; Atyád pedig, aki látja, amit titokban teszel, megfizet neked.«

»Amikor pedig imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy bőbeszédűségükért hallgattnak meg. Ne legyetek tehát hozzájuk hasonlók, mert tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt még kéréteket tőle.«

»Ti tehát így imádkozzatok:
Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved,
jőjjön el a te országod,
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is;
mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;

és ne vígy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól;
mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség
mindörökké. Ámen.«

»Mert ha az embereknek megbocsátjátok vétkeiket, nektek is megbocsát mennyei Atyátok. Ha pedig nem bocsátotok meg az embereknek, Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.«”
(Mt 6,5–15)

Van egy jól ismert mondás, amelyet én itt, Hévízgyörkön hallottam, és nagyon sokszor eszembe jut és gondolkodom rajta. Az a jó családanya, háziasszony és feleség, akinek akkora köténye van, hogy minden aláfér. Nagyon bölcs mondás, nagyon sok mindent hordoz magában. Azon gondolkodtam: rendben, hogy a kötény nagy, de gondol valaki a családanyára, hogy mit kell hordoznia? Valamikor kiderül az évek során, hogy mi mindent rejt a kötény? Sokszor előfordul, amikor egymással beszélgetünk – néhány órával ezelőtt megtörtént

ez velem is –, amikor az ember találkozik egy rokonnal, jó ismerőssel, megkérdezzük egymástól: hogy vagytok, mi van veletek? A válasz pedig ennyi: semmi, minden rendben. Talán ismerősek a válaszok, talán mi is mindennap elmondjuk. Valóban minden rendben van? Mosolygunk kifelé, nehogy valaki is azt gondolja vagy azt lássa rajtunk, hogy baj van. Aztán amikor napvilágra kerül, hatalmasat szól a baj. Keresztény emberekként megtanultuk nagyon jól keresztény kliséinket, keresztény szokásainkat. Például hogy hogyan viselkedjünk az istentiszteleten, mi tartozik hozzá keresztény életünkhöz. Még az imádkozást is, de valóban értjük belülről? Nem vallottuk még be magunknak újra és újra: kínos, de nem értem, hogy miért kell tennem? Miért csinálom? Jézus azt mondja az igéjében: „*Ne legyetek képmutatók!*” Képmutatók vagyunk? Sajnos ki kell mondanunk, sajnos be kell vallanunk: képmutatók vagyunk. És őszintén? Nehéz elfogadnunk. Nehéz elfogadni nekem is. Azt hiszem, bizony képmutatók vagyunk.

Talán azon az oldalon, amelyiken Jézus azt mondja: „*Ne legyetek olyanok, mint a farizeusok.*” A farizeusoknak sem volt könnyű bevallani önmaguk számára, bizony képmutatók vagyunk. Azok a szokások, amelyeket megtanultunk, jól beváltak, gyakoroljuk. Ezért tanítani akarjuk a másik embert. És Jézus azt mondja: „Képmutatók vagytok.”

De képmutató a másik oldal is, kedves testvéreim. Legyünk őszinték magunkhoz! A másik oldal is, akikre Jézus azt mondta: legyetek olyanok, mint akik bevonultak a belső szobátokba, és ott imádkoztok. Hány olyan testvérünket ismerjük, hány olyan ember él közöttünk, aki pont erre az ígére hivatkozva azt mondja: én magamnak otthon imádkozom, és tessék, nézzétek meg, bármelyik templomba járónál jobb ember vagyok! Biztos vagyok benne, hogy találkoztunk már ilyen testvérrel. Képmutatók vagyunk. Szembesít bennünket Jézus az igéjével.

Talán a legmegdöbbentőbb az, hogy ott szembesít bennünket, ahol a legérzékenyebben, legfájdalmasabban érint minket. Az imádkozásban. Hány és hány képmutató imádságot mondtunk már el magunkban, közösen! Azt mondja Jézus, mindaddig képmutatás minden Isten felé és az emberek felé, ameddig nem tudunk eljutni a megbocsátásig. Nagyon sokszor rutinból mondjuk el a Miatyánkot, de erről a részről mit tanít nekünk Jézus? „*Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.*” Tegyük a szívünkre a kezünket. Hányszor szeretnénk a mondat második felét elhagyni! Hányszor nem tudjuk kimondani és imádkozni, mert nem tudunk eljutni a megbocsátásig! Azt mondja Jézus éppen az imádságos életünkre: mindaddig képmutatók vagyunk, amíg nem tudunk a megbocsátásból élni, és nem tudunk a megbocsátás lelkületével imádkozni.

Nem könnyű út, amit most élénk ad Jézus. Nem könnyű út, amit most élénk ad az imádságos életünkben. De tudjuk jól, hogy az úton mindig az első lépést nehéz megtenni, mert az a döntést jelenti az életünkben. Vajon akarunk-e ezen az úton elindulni? Vajon akarjuk-e ezt az első lépést megtenni? Mert ez az első lépés nem más, mint felismerni azt, hogy magam is bűnös vagyok. Felismerni a magam bűneit.

Az első osztályos hittankönyvben van egy feladat a barátság témánál. Ez a feladat nagyon egyszerűnek tűnik. Kérem, hogy most mindannyian gondolatban oldjuk meg ezt a feladatot. Mindenki gondoljon a legjobb barátjára, és soroljon fel a barátjáról két jó és két rossz tulajdonságot. Talán már kész a feladat első része; a másik része a feladatnak úgy hangzik, soroljuk fel a magunk két jó és két rossz tulajdonságát. Nem tudom, rövid volt-e az erre szánt idő, vagy túl hosszú. Ismerjük-e a bűneinket, ismerjük-e azokat, amelyekkel együtt élünk nap mint nap? Amelyek hozzánk nőttek, amelyeket már furcsa lenne elengedni az életünkből? Mert már hozzánk tartoznak. Szabadulni tőlük nem könnyű feladat, Jézus nem is mondja. Ő egészen a keresztig, a szenvedésig, a halálig ment azért, hogy szabadulást szerezzen nekünk a bűneinkből.

Nem könnyű út, amire hív bennünket Jézus, de az első lépés, hogy az ő közelében, az ő közösségében mer-

jük-e, tudjuk-e elengedni a bűneinket. Elfogadjuk-e a bűnbocsátó kegyelmet? Hiszen Jézus ezt kínálja nekünk. Bocsánatot.

Erre tanít az imádságban is: „*Bocsásd meg a mi vétkeinket!*” Isten meghallgatja az imádságunkat, még mielőtt kimondtuk volna, ahogyan Jézus is mondja: tudja, hogy mire van szükségünk. Nem véletlenül állíttatott a Golgota keresztre. Tudja, hogy kegyelem nélkül nem élhetünk teljes életet az Isten közösségében. Éppen ezért vállalta a mi megváltó Urunk a bűnök terhét, a halál hatalmának legyőzését, hogy nekünk bűnbocsánatunk legyen. Hogy mi kegyelemből tudjunk élni, és örök életre hívassunk el. Krisztus szeretete, irgalma és megbocsátása adatott értünk, képmutatókért. Merjük-e ezt felismerni és elfogadni?

Hogyan folytatódik az út? Jézus azt mondja: „*Miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.*” Megbocsátani a másikkal: amíg én magam nem érzem, mit jelent bűnbocsánatból, kegyelemből élni naponta, elengedni a bűneimet, szabadulni tőlük, addig nem értem a megbocsátás lényegét sem. Hiszen amikor magam megértem, hogy kegyelemből vagyok, és Isten Jézus Krisztusért megbocsátja bűneimet, és megszabadít tőlük, akkor igazán átélhetem, mit érezhet a másik ember, amikor azt mondom neki: Megbocsátok neked.

Merjük-e szívből gyakorolni a megbocsátást egymás

között? Nehogy ránk mutatva bárki azt tudja bélyegként ránk ragasztani, Krisztus követőire, hogy képmutatók vagytok. Tudjunk Krisztus útján a kegyelem örömeiben, a megbocsátás szeretetében élni a mindennapokban. Imádság vasárnapján legyünk őszinték Istenhez és önmagunkhoz. Ámen.

Lindákné János Zsuzsanna

lelkész

Hévízgyörki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Hévízgyörkön
2011. május 29-én, Rogate vasárnapján.

Kirakatkereszténység és kamrakereszténység

■ „Amikor pedig böjtöltök, ne nézzetek komoran, mint a képmutatók, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek böjtölésüket. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Amikor pedig te böjtölsz, kend meg a fejedet, és mosd meg az arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van; és Atyád, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.” (Mt 6,16–18)

A kirakatkeresztényiség előnye

Mesterünk azt a kérdést teszi fel, hogy nyilvános vagy rejtett-e a hitéleted. A nyilvánosság előtt látványosan fellépő képmutató magatartása olyan, mint egy üzlet kirakata: igyekszik vonzónak, nagyszerűnek feltüntetni az üveg mögötti portékát. Nevezük hát ezt a típust kirakatkereszténységnek. Az imaéletre azt mondja Jézus: történjék belső szobánkban (6), titokban (18). E kegyességgyakorlást nevezük most kamrakereszténységnek.

Most pedig vizsgáljuk meg, milyen előnyökkel, illetve hátrányokkal jár a kirakatkereszténység, illetve a kamrakereszténység!

A kirakatkereszténység legfőbb előnye, hogy villám-

gyors eredményként arathatja le az emberek elismerését. Megcsodálhatják elszántságomat, hiszen a böjt rögzös útját járom, összeszorított foggal, emberfeletti erőfeszítéssel igyekszem megzabolázni testemet.

A babérokat tehát könnyű learatni. Az evangélium szövege az arc eltorzítását a színészi maszk felhúzását jelentő szóval fejezi ki. És talán nem jó színelőadásban játszani? Nem jó utána learatni a tapsot, elismerést? Nem nagyszerű dolog a böjtölés? Hiszen ez törli meg a test kívánságait, és erősíti bennem a lelki embert. Böjtölésemből is láthatják körülöttem az emberek, milyen lelki ember vagyok! Megvan hát a jutalma a kirakatba tett kegyességemnek, hiszen sokan megbámulják portékámat a vitrinben... Az emberek látják, milyen keményen harcolok a test kívánságai ellen...

A kirakatkereszténység hátránya

Mégsem felhőtlen a kirakatkereszténynek élete! A könnyű sikerért cserébe ugyanis túl nagy árat kell fizetni. Az eltorzult arcú böjtölés ugyan komoly erőfeszítésnek látszik – ám mindez csak színészi játék! Nehézséget jelent ugyan,

hogy állandóan színlelni kell, erősen odafigyelni, hogy le ne lepleződjön képmutatásom – mindez azonban pusztán a könnyebb út választása, a gyors sikerre törés lustasága.

Igaz ugyan, hogy a böjtölés a test megtagadását, az önfejelem lelki gyakorlatát jelenti, a kirakatkeresztyénség mégis ellenkezőleg jár el, és a testet dicsőíti azáltal, hogy a figyelem reflektorát önmagára irányítja, hogy mindenki lássa – pedig a kamra rejtettségében végzett böjt zabolázza meg valóban a testet, olyannyira, hogy el is tereli önmagáról a figyelmet.

A kirakatkeresztyénség előnye, miszerint gyors sikerrel, könnyed munkával elnyerhető a jutalom, egyúttal az átkává is válik: elvette jutalmát az emberektől, ám nincs jutalom Istentől! Lehet itt a földön a dicsőség útját járnunk, de Isten országában a maszk lehull, és az álarc által rejtett dolgok láthatóvá válnak. Jaj nekem, ha így lelepleződöm!

A kamrakeresztyénység hátránya

Megvan hát a kirakatkeresztyénség Isten értékítéletében megvalósuló hátránya! Jobb akkor a kamrakeresztyénség? De hát ennek is vannak bőven hátrányai! Mindenekelőtt az, hogy nincsenek szemlélői, elismerői, méltatói, támogatói, tanácsolói. Teljesen magamra hagyva kell járnom e kamraböjt útját – kétségek is gyötörnek közben. Valóban jó úton járok? Nem kaphatok másoktól se választ a gyötörő kérdéseimre, se elismerést, se útbaigatást – csak Istenre kell hagyatkoznom, nincs más támaszom.

Érdemes hát megfeszítenem minden izmomat? Először

is hogy böjtöljek, hogy megvonjak számtól falatot vagy testem igényeiből valami mást? Másodszor pedig azon is erőlködnöm kell, hogy ez ne látsszon meg rajtam, hanem ápoltan jelenjek meg az emberek előtt. Magam számára például a reggelek a legnehezebbek: a felébredés. Nem is igen megy kávé nélkül, különben kába vagyok. Mindannyiunknak van megzabolázni valója testében.

A kamraböjt nem engedi meg, hogy a kamra rejtettségét, a külső megfigyelhetlenséget meglovagolva úgy gondoljuk, hogy Jézus szavait a legegyszerűbb úgy megtartani, ha egyszerűen nem is böjtölünk. Ez nagy tévedés! Jézus éppen azt adja tudunkra, hogy hitéletünk elengedhetetlen részét alkotja a böjtölés is, nem hagyhatjuk el, mintha csak egy választható lehetőség volna. A kamrakeresztyénség egyik nehézsége éppen az, hogy a kirakatkeresztyének valóban kinevetnek: Ugyan már! Ezt mered te böjtnek nevezni?!

A legnehezebb úgy lemondani valamiről Istenért, hogy azt észre se vegyék az emberek, hanem ott maradhasson szívem kamrájában. Emlékszem például olyan esetre, amikor böjtöt tartottam – viszont olyan helyzetbe kerültem, hogy vendégség során intenzíven kínálgattak. Legyek udvariatlan, és utasítsam el? Netán mentegetőzzem, hogy böjt miatt nem fogadhatom el? Urunk arra hív, hogy megmosakodjam szokás szerint – tehát ne legyenek külső jelei böjtömnek, ne tűnjön fel senkinek. Azaz: nyugodtan böjtölj a kamrádban, és nyugodtan engedj a kínálásnak a vendégségben! Sőt, a fejünk megkenése

révén valójában „Jézus arra szólítja fel tanítványait, hogy leplezzék bűnjüket úgy, mintha ünnepre készülődnének”! (*Szege-di Bibliakommentár – Újszövetség*. Korda-Bencés)

Ez azonban már továbbvezet minket, és rámutat a kamrakeresztyénség áldására.

A kamrakeresztyénség előnye

Jézus elveszi tőlünk a kirakatbűjt előnyeit, és helyette alaposan felpakol annak hátrányaival. Aztán még a kamrabűjt sok hátrányát is nyakunkba aggatja súlyos igaként. Ám Jézus le is oldja a terhet – hiszen követésére hív, ígéri, hogy az ő terhe könnyű, igája boldogító (Mt 11,30). A bűjt nem gúzsba kötésünket jelenti – és épp ezért nem komorra torzított arccal tesszük. A bűjt valójában a béklyóinktól szabadít fel, és épp ezért örömmünnepet jelent, megszabadulást életünk nyűgjeitől, ami által belső erőket szabadít fel bennünk a Teremtő.

A bűjt azt jelenti, hogy a bűn csábítása keltette igényeimről, vágyaimról lemondok – de épp ezért ez nem komorsággal jár, hanem örvendezéssel. Vidáman bűjtölni?! Lehet, hogy a kirakatkeresztyének azt mondják, hogy ez nem bűjt – de csak azért, mert nem ismerik Isten szívét és hatalmát. Nem értik, miként lehetséges, hogy az Atya halálra adja Fiát, és nem értik, miként vállalhatja mindezt Jézus maga is önként – tulajdonképpen örömmel, mert értünk áldozza magát, amikor nem az élelemlről, hanem az életről lemondva bűjtölt.

Jézus jól tudja, mit beszél, amikor ünneplőbe öltöztetett

arcot kér követőitől, miközben bűjtölnek – hiszen az üdvösség bőséges mennyei lakomájából kellett megérkeznie hozzánk, ahol földi élete legpompásabb étkezése is csak szigorú bűjtölés volt ahhoz képest, amit értünk otthagyt. Bűjtje egészen a legmélyebb megaláztatásig, a kínhalálig tartott. A kamra rejttségében élt, hogy a lehető legszorosabb kapcsolatban legyen Atyjával, aki rejtve van, de látja, ami titokban történik.

Az igazi bűjt épp ezért Krisztussal való közösséget, a gyalázatban és halálában való osztozást jelent... Ez az igazi kamrakeresztyénség! Vele lehetünk, sorsában osztozhatunk, győzelméből részesülhetünk – hiszen végül nem maradt sír-kamrájában, hanem visszatért az életbe, visszatért a mennybe.

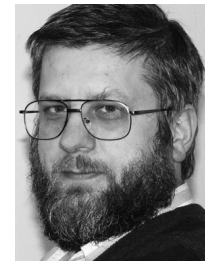
Itt a földön bűjtölünk, és Krisztus útját járjuk, de Isten országában a rejtett dolgok előjönnek, a kamrában történtek napvilágra kerülnek. Mindennél nagyobb öröm és megtiszteltetés, ha kamraajtómon a világ Világossága süt be majd, és megfizet kamrakeresztyénségemért! Ámen.

Szakács Tamás

lelkész

Felsőpetényi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Felsőpetényben
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Megtalált reménység

■ *„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki, és nem lopják el. Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is.” (Mt 6,19–21)*

Nagytakarítás alkalmával a szekrény mögül kezembe került egy kétéves újság a múlt héten, még bontatlan csomagolásban. A „friss” tudományos hírek képeinél elidőztem. Karperecek, arany fejdíszek, gyűrűk, a legpompásabb, legmívesebb arany és ezüst ékszerek hevernek a lucernaföldben, fojtó gyökerek között. Egykori gazdájuk kiletét homály fedi. Bár a tavalyelőtt megtalált staffordshire-i kincs a legnagyobb angolszász aranylelet Angliában, mégsem lehet tudni a mai napig, egészen pontosan kié volt a hét kilónyi, ezeröttszáz darabos nemes lelet. A kutatók szerint uralkodó lehetett, talán a keresztény Edwin király, akiről azonban vajmi kevés történelmi tudásunk van. Másodlagos információk csupán: hogy Edwin Kr. u. 616 és 633 között

az angolszász Northumbria uralkodója volt, valamint hogy éppen ő meghódította a Mercia néven ismert szomszédos királyság nagy részét is.

Ennyi. Semmi több. Pedig a hatalmas vagyon láttán, amelyre rátekintve mindenkinek elkezd kicsit izzadni a tenyere, meglódul az ember fantáziája. Gazdájuk vajon értékelte-e tárgyai szépségét? Gyönyörködött-e kincsében? Vajon jó ember volt, tisztességesen vagy erőszakos úton jutott mesés vagyonához, ölt, lopott talán? Boldog volt-e a kincs tulajdonosa, és vajon tudta-e értékelni sorsának kedvező alakulását? Esetleg soha nem nyugvó sóvárgással tekintgetett újabb kincsek felé? Talán éppen ez okozta a vesztét? Akárhogy is, végső soron egy tragédiának lehetünk tanúi. Ott van a tragédia a földben, a sárban, a gyökerek között. Ezernégyszáz éven át e gyönyörűséges, gazdag kincs boldogságot senkinek nem hozott, gazdái a hosszú idő alatt a leghitványabb lucerna és az azt rágó férgek voltak csupán. Őket azonban nem hatotta meg a másfél évezred alatt mit sem halványuló csillogás.

Vannak olyan emberek, akiket a kincskeresés, a meg-

találás izgalma és öröme egészen magával vonz, elvárásos. Ezek az emberek vagy régészek lettek, vagy olyan felnőttek, akik szívükben romantikus és gyermeki idillel szívesen gondolnak a kutatás és a megtalálás örömére. Én magam is ilyen lélek vagyok, ezért fizetek elő történelmi, régészeti témájú lapokra; ha már nekem nem jutott az igazi kincs megtalálásának örömeiből, legalább ott vannak az újságok, amelyeket több év sínylődés után a szekrény mögött megtalálhatok.

Erre vágyom – a kutatás izgalmára, a megtalálás örömére. Hogy mi ez? Talán az, hogy a kincs megtalálásakor, az utolsó föld-, rozsdá- vagy bármilyen réteg eltávolításakor egy áttörhetetlen fal dől le. Korok és emberek, egykori világok, gondolatok, érzelmek és tudás között. A kutatásban feltörő érzelmek felhasítják tér-idő oszthatatlan szövedékét egy-egy ábrándos pillanatra. És minden, ami a fal túlsó oldalán valóság volt egykor, máshol, az én valóságommá is válik, és minden, amit megélhettek akkor, ott, általam is megélhetővé válik a falnak ezen az oldalán.

A kincsek áthoznak valamit abból a világból ebbe a világba. Valami nagyszerűt, valami roppant izgatót. Tulajdonképpen jeleket. Egy jelet, amely arra mutat, hogyan élnek odaát. Hogy miért élnek/éltek. Végső soron a kincsek válaszokat rejtenek. Válaszokat, amelyek után mind kutatunk, amelyek miatt mindannyian kutatókká válunk. Válaszok egy fal túlsó oldaláról.

Sokszor elképzelem magamban, milyen lehetett az a bizonyos Hegyi beszéd. Amikor tanítom a gyerekeknek az iskolában, sokszor ők is megállnak, kérdeznek. Ő csak ott állt, és mindenki hallgatta? Nem kérdezősködtek? Nem vágta közbe?

Sok ember áll egy helyen. Közös vonás bennük kevés, talán csak ennyi: egyszerű galileai emberek, olyanok, akik nagyon nehezen kerülhetnek igazi kincsek közelébe. Életükben nagyon sok fal volt, és a sok fallal együtt nagyon sok reménytelenség. Biztosan vágytak, nyilvánvalóan vágytak egy igazságosabb világba, és talán ennél is sokkal, de sokkal jobban vágytak egy igazabb világba, ahol ők maguk és mások is megtalálhatták volna lelki szükségleteiket, lelki kincseiket. Vajon mi történhetett velük a domb alján, a tömegben, amikor Jézus arról beszélt, hogy az ország, amely a fal túloldalán van, kincs, és ez a kincs elközelített, sőt ez az ország már közöttetek van, ahogy a tanítványainak mondta? Vajon mit érezhettek, amikor arról beszélt, hogy boldogok, akik lelki szűkösségüket, lelki szegénységüket megérik, mert ők megelégtettek, Isten eljött országát kapják meg? Hogy a lelki kincs itt van, itt hever a lábatok előtt, megkaptátok. Bizony sok tanítványban ledőlt a fal, amely világokat választ el egymástól, mert megérik, hogy Krisztus maga a kincs, amelyet megkaptak, és ő az, aki összeköt két világot. A megtalálóban, a tanítványban, a bennem is feltörő érzelmek felhasítják tér-idő oszthatat-

MT 6,19-21

lan szövedékét egy-egy ábrándos pillanatra. És minden, ami a fal túlsó oldalán valóság volt egykor, máshol, az én valóságommá, örömhíremmé, evangéliumommá is válik, és minden általam is megélhetővé válik a falnak ezen az oldalán. Ámen.

Simon Attila

iskolalelkész

Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma
és Kollégiuma

Az igehirdetés elhangzott Hatvanban
2011. június 26-án,
a Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnapon.

Szemünk és látásunk

„A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz. Ha pedig a szemed gonosz, az egész tested sötét lesz. Ha tehát a benned lévő világosság sötétség, milyen nagy akkor a sötétség!” (Mt 6,22–23)

Amikor a gyerekeim kicsik voltak, ház rajzolása közben az ablakhoz érve ezt mondták: most következik a „szeme”. Szoktuk is így nevezni: ablakszem. Hiszen azon át áramlik be a világosság, vagy szűrődik ki rajta a vak-sötétet enyhítő lámpafény. Még elképzelni is iszonyatos ablaktalan házat vagy szobát. Sokan nem szeretik a liftet, pedig lámpa ég benne, csak szűkös és ablaktalan. Milyen nyomasztóak lichthofra néző kis ablakaikkal az ütött-kopott bérházak sötét lépcsőháza, vagy a börtöncellák magasan lévő, rácsos, ablaknak aligha nevezhető tenyérszerű nyílásokkal.

Szemünknek kettős szerepe van. Egyrészt látunk vele. Érzékeljük és befogadjuk segítségével a világosságot. Képet alkotunk a körülöttünk lévő valóságról. Másrészt

a szemünk visszajelzi az érzékelés szülte, bennünk végbenő történéseket, gondolatokat, érzéseket, hangulatokat. Sok szemléletes kifejezésünk támasztja alá a közmondásunk igazát: a szem a lélek tükre – tehát a bennünk lévő világosságnak vagy sötétségnek a tükröződése. Mert nem mindegy, hogy valaki szúrósan néz rám, vagy simogat a tekintete; átnéz rajtam, vagy mélyen a szemembe néz. Az elhomályosuló vagy a derűs tekintet is árulkodik a bensőnkéről. Lehet valakinek üveges, réveteg vagy csillogó, beszédes nézése, amely tükrözi a rejtett valóságot.

Nyelvünk érzékenyen különbséget tesz nézés és látás között. Az újszülött is néz, de még nem lát. Mi mindennek kell megtörténnie az agyában ahhoz, hogy a nézésből látás legyen! Ám velünk, felnőttekkel is gyakorta megesik, hogy nézzük, de nem látjuk a valóságot. A látás többlete a nézéssel szemben nem csupán a jól működő látószervünkön múlik. Nélkülözhetetlen hozzá az agyunk értő, értelmező tevékenysége. A nézés információgyűjtés, befogadása a külvilágnak. A látás az információk rendezése, feldolgozása, amelyben benne van egész személyiségünk,

egyéniségünk. Saint-Exupéry szerint „jól csak a szívével lát az ember” (*A kis herceg*). Amikor így fogalmazunk: „látásom szerint”, akkor valamely fontos felismerésünket, meggyőződésünket közöljük. Tehát a látásunk és az elköteleződésünk összetartozik, egymásra épül. Nem is lehet véletlen, hogy Jézus szinte egy lélegzettel beszél a szemünk látásáról és a szívünk kincséről. De nem mindegy, hogy mit fogadunk magunkba, miközben szemléljük a világot! Jézusnak igaza van. Látásunkhoz nélkülözhetetlen a külső és a belső világosság egyaránt. Sötétben csak tapogatózunk. Meresztgetjük a szemünket, de valószínű, hogy a kezünkkel mellényúlunk, és megbotlik a lábunk. Ugyanez előfordulhat velünk teljes világosságban, tökéletes megvilágításban is: amikor mindent jól látunk, csak éppen semmit nem értünk. Urunk szerint a legnagyobb nyomorúságunk éppen ez: látunk, de mégsem értünk, látunk, mégsem hiszünk.

Nincs olyan ember, aki ne ismerné az Isten keresésének, országa megtalálásának, az igazi kincs felismerésének zsákutcáit, gyötrelmeit. A csődöt, a tehetetlenséget, a félreismerések és tévutak sokaságát. Szabad kimondanunk, hogy a szemünk lehet ugyan lámpása a testnek, de nem fényforrás. Mennyei Atyánk első teremtő szava ez volt: „*Legyen világosság!*” Ő a forrása, tőle jön, az ő ajándéka az igazi fény. János az evangéliumában egyenlőségjelet tesz az Istenben lakozó élet és világosság közé: „*Benne élet volt,*

és az élet volt az emberek világossága.” Amikor a próféták ígérete beteljesedett, és Jézus eljött a földre, a felkelő napot köszöntik benne. Ő gyűjt fényt azoknak, akik sötétségben, a halál árnyékában laknak. Világosságában az élet teljességét ízelhetjük meg. Ha szemünk órá néz, és a Krisztusból jövő világosságot látja, akkor tisztul. Általa egész életünk és minden más megvilágításba kerül.

Szeretem Jézus szavainak mélységét. Ő sohasem felszínes. Azért lett az Ige testté, a szó cselekedetté, életté, az Isten emberré, hogy erősítse egymást a hallás és a látás. Hogy érzékelésünk minden „csatornáján” keresztül arról győzhessen meg Istenünk, hogy hallani és látni annyi, mint bízni benne és szeretetében, felismerni Urunk keze nyomát az életünkben. A fizikai értelemben látóknak is szükségük van a vakon születettek kegyelmi ajándékára. A „hiszek, Uram” kimondásához, amely kiteljesedése a „vak voltam, most látok” örömének.

Rövid alapigénk utolsó mondatának értelmezése igazi kaland! Tartalma felidézi bennem a Feltámadott találkozását Tamással. „*Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek*” – mondta Jézus búcsúzóul. És erősítésül nekünk, akik nem kortársként, nem szemtanúkként járjuk a hit útját. Nem feltétele a hitnek a látás. Sokkal inkább következménye a hitnek az igazi látás. „*Ha tehát a benned lévő világosság sötétség, milyen nagy akkor a sötétség!*” Ez a mondat arról szól, hogy a teremtmények közül

csak az ember kapott Istentől olyan világosságot, lelket a Lelkéből, amellyel keresheti, megismerheti Teremtőjét. Isten bennünket útnak indító szeretetsomagjában ott van a gyermeki viszony áldott lehetősége. Ember létünk legvégső értelméről, igazi tartalmáról mondunk le akkor, ha feladjuk a keresést. A bennünk lévő világosság akkor lesz sötétség, ha nem vívjuk meg a hit harcát. Ha istengyermekségünk nem fénylik, és véka alá rejtett lámpás marad. Ha a teremtett világ sóvárgására nincs válaszuk, és adósok maradunk a megváltás jeleivel. Milyen nagy akkor a sötétség, ha az övéiben felismerhetetlenné válik az Isten arca!

A lámpás képe a bibliai szóhasználatban jel arról, hogy valaki él, jelen van világosságával. Dávid az Urat mondja mécsesének (2Sám 22,29), hiszen csak ő képes világosságot és életet adni. Ugyanígy mécses Isten cselekvő igéje, amely utunkat megvilágítja. Péter levelében sötétben világitó lámpásnak nevezi a Fiúról szóló bizonyágtételt, míg nem „*felragyog a nap, és felkel a hajnalcsillag*”, a lámpás fényénél nagyobb világosság, az élő Krisztus a szívünkben. A zsidó szertartásban és a Krisztust követő egyházak közül is többen azzal jelzik Istenhez való hűségüket, hogy a szentélyben szüntelenül mécsesét égetnek. Ha engednék,

hogyan kialakulna, az a belső sötétség, az elfordulás jele volna. Jézus példázatai – a virrasztó, lámpást gyújtó szolga (Lk 12,35kk) vagy a lámpásukhoz előrelátóan olajról gondoskodó okos szüzek képével – az Istenre néző, Krisztusra váró tanítványról szólnak (Mt 25,1–8).

Pilinszky János így ír: „Szemünk legfőbb szépsége talán nem is az, hogy látunk vele, hanem hogy általa adatott meg kinek-kinek a sírás irgalma, kegyelme. Igaz, nem is a szemünk, hanem a szemgödrünk sír, mintegy jelezve, hogy sírásunk az ősi, az előbbre való..., hogy minden világosságunknak sírásunk a fundamentuma.” (Pilinszky János: *Szög és olaj*, 320. o.) Tagadása után rátekintett az Úr Péterre, ő pedig kiment a főpap udvarából, és keserves sírásra fakadt (Lk 22, 54–62). „Adjon békét, bocsánatot Szelíd szemed, Úr Jézus!” (EÉ 385) Ámen.

Cserhátiné Szabó Izabella

lelkész

Fóti Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Fóton
az Oltalom Otthonban 2011. június 15-én.

Az örökkévalóság szemlélete

„Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti: nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.” (Mt 6,24)

Bár olyan egyszerű lenne, hogy a mai vasárnapon beszélünk egy kicsit a pénzről, arról, hogy nem szép dolog pénzéhesnek lenni, hogy a gazdagok használják a közjó érdekében a vagyonukat, a szegények pedig próbáljanak elégedettek lenni a sorsukkal! Szívesen megtenném, bár tudom, hogy ez a mondanivaló még a templom kapujáig sem lenne elég, minden maradna a régiben: a köztünk levő gazdagok ugyanúgy – önzően vagy önzetlenül – viszonyulnának a vagyonukhoz, mint eddig. A szegények pedig vérmérsékletüknek megfelelően lennének elégedetlenek vagy belenyugvók.

A mondanivaló reménytelenségénél azonban erősebb korlátot jelent nekem Jézus Hegyi beszéde. E miatt nem tudok egyszerűen gazdagságról vagy szegénységről, pénzről vagy a pénztől való szabadságról beszélni. Mostani szaka-

szunk ugyanis nem egy kiragadott aranymondás, hanem nagyon is fontos része Jézus Hegyi beszédének.

A rendszerváltás idején az egyház is igyekezett rehabilitálni azokat a lelkészeit, akiket az egyházüldözések idején félreállítottak. Így hallottam Balikó Zoltán esetéről egy lelkésztársamtól, aki egy időben mellette dolgozott. Ő is azok közé a szenvedők közé tartozott, akiket az ötvenes években eltávolítottak lelkészi hivatalukból. Így a rehabilitáltak közt a rendszerváltás idején őt is felsorolták. Terveztek egy ünnepséget, amikor ezt szerették volna nyilvánosan is bejelenteni. Balikó Zoltán azonban nem fogadta el a rehabilitációt. Ahogy hallottam, azt mondta, az egyház nem rehabilitálhat senkit a Krisztus ügyéért való szenvedésért. Az egyháznak a szenvedés a természetes létformája. Isten döntheti azt el, hogy ki mire méltó. Ő majd el is dönti.

Magam sajnos nem ismertem közletről Balikó Zoltánt, talán egyszer hallottam őt egy csendesnapon előadni. Akkor már idős volt, a tüdőrák nagyon megviselte érces hangját, de még így is lenyűgöző erővel beszélt Krisztus evangéliumáról. Viszont ami ebben a történetben megragadott, az az irányult-

ság, egy élet irányultsága. Számára a dolgok nem esetlegesek voltak, nem a politika fordulatai, a társadalom visszásságai, hanem minden Isten akaratából történt, Isten színe előtt.

Szemléletről beszél szakaszunk a Hegyi beszédben.

Sokan küzdenek azzal, hogy vajon be lehet-e tartani mindazt, amiről Jézus beszél. A tanítványok számára ijesztő lehetett, amikor azt látták, hogy Mesterüktől, akiről eddig azt gondolták, hogy viszonylag könnyedén kezeli a törvényeket, azt hallják, hogy nekik a törvénytisztelő farizeusokat és írástudókat túlteljesítve kell a törvényt betartaniuk. Ez mindenképpen zavarba ejtő lehetett. A törvénymagyarázatokat olvasva évszázadok próbálták megérteni, hol van a határ a túlzások, a jelképszerű üzenetek és a képtelenségek között. Senki nem meri komolyan gondolni, hogy valaki vágja le a kezét, ha vétkezik vele. Nemrég hallottam, hogy valaki éppen erre a szövegre hivatkozva megtette, zárt osztályra is került. Nyilván ez bolondság. De hol a határ? A megbocsátásnál tényleg hagyja ott valaki az úrvacsorát, hogy elmenjen megbékülni az ellenfelével? Ez talán még járható lenne, még ha botránnyal is okozna, és összesúgnának a háta mögött. Tényleg tartsam oda a másik arcomat, ha megütnek? Tényleg tagadjunk meg minden esküt? Ezek olyan kérdések, amelyek kezdettől fogva izgattak mindenkit az olvasók közül.

A katolikusok azt mondták, hogy ezt csak a megszentelt életű, kiemelt hivatású emberek tudják megtartani,

papok, szerzetesek. A protestánsok azzal próbálkoztak, hogy ebben Jézus megmutatja a jó cselekvés képtelenségét. Mivel senki sem tudja betartani, ezért mindenki kegyelemre szorul. Ebben a szakaszban azonban Jézus megmutatja a megoldást. Kihez tartozol? Kinek vagy a szolgálója? Az eredeti szó rabszolgáról beszél, aki ura nevében cselekszik. Nem tétlen hűbérességről van szó, névleges uralomról, hanem cselekvésről. Mi irányultságról vagy meghatározó szemléletről beszélünk. Ráadásul nem csupán pénzről van itt szó. A mammon inkább a vagyont vagy a vagyon utáni vágyat jelenti. Magyarán az evilágiságot. Ami mulandó. Jézus kérdése tehát így hangzik: kihez kötődsz, ki határoz meg? Az evilágiság, a mulandó vagy az örökkévalóság? Ez dönt el mindent. Lehet élni így is, úgy is. Olyan, mintha nem is kárhoznatna minket azért, ha az evilágiságot választjuk. Sokan élnek így. Lehet így élni. De azt mondja – ugye, ez a Hegyi beszéd közepe –, ez nem teremt boldogságot. Nem a boldogság a cél, hanem az az élet, amelyik az örökkévalóság szerint cselekszik, de a boldogság megjelenik. Nem is csupán mint távoli remény, hanem már itt, az evilágiságban, a földi tennivalók között.

Óriási a lehetőség! Élhetünk az örökkévalóságnak. Nem tűnünk el, nem hiábavaló az, amit teszünk, értékeink nem porladó álmok, hanem elmúlhatatlan értékek. Ugyanakkor ez egy szemlélet. Látszólag az eszközeink ugyanazok maradnak, de máshogy bánunk velük.

Ha a személyes lehetőségen túl távolabb is nézünk, más valóságai is kitárulnak ennek az igének. A tegnapi presbiteri ülésünkre gondolok, és még sok hasonlóra. Számoljuk a pénzt, kezeljük a vagyont, foglalkozunk intézményeinkkel és ingatlanjainkkal. Jézus pedig azt mondja, nehogy rabszolgái legyetek a vagyonnak! Nem azt mondja, hogy ne foglalkozunk vele. Nagyon is feladatunk, hogy jó gazdái legyünk annak, amit ránk bíz a világ, de az egyház nem ezen múlik. A szemléletünket, az irányultságunkat figyeli. Jaj annak az egyháznak, amelyik a mulandóhoz köti életét, és elfeledkezik az „igaziról”, amit valóban rá bízta egyedül!

Hallottam egy gyülekezetről, evangélikus gyülekezet nem is olyan messze tőlünk. Semmije nincs. Éppen annyi pénzük gyűlik össze, hogy egy állást nagy nehezen fenn tudnak tartani, de még épületük sincs, kölcsönkapnak egy helyet, ahol istentiszteletet tarthatnak. Ugyanakkor mivel nincs vagyonuk, elkezdtek az emberekre figyelni. Kimennek az utcákra és terekre, hogy beszéljenek Jézusról. Így építkeznek. A honlapjukra az „építkezés” címszó alá sem csak egy leendő templom felépítésének témája kerül, hanem az, hogy hogyan fejlődik a gyülekezet. Hogy hogyan épül a lelki ház.

Keresem, kutatom azokat, akik nem ennek a világnak építenek egyházat, hanem az örökkévalóságnak. Bár ilye-

nek lennénk mi! Szeretném, ha rabul ejtene minket az a látás, amely az örökkévalót keresi, és ez a látás határozná meg azt, hogy hogy bánunk a vagyonunkkal. Nem fogom azt mondani a gazdagoknak, adjatok pénzt a szegényeknek, de akit rabul ejt ez a szemlélet, annak nem is kell mondanom.

Mert ennek a szakasznak legnagyobb örömhíre az, hogy Jézus elhozta annak a reményét, hogy van az örökkévalóság. Van valódi kincs! Nem kell a Hegyi beszédet úgy kezelni, mint valami feszített, újabb törvényt, hanem az örökkévalósághoz kötött szolgátságunk végképp szabaddá tesz, hogy bátran megtehessük a jót, minden görcs, parancs, utasítás nélkül. Így teljesül Jézus farizeusokat és írástudókat megszegyenítő törvénye. Mert átjár minket annak az öröme, ami velünk történt, hogy kitárul számunkra az örökkévalóság ajtaja, hogy bátran beléphessünk itt rész szerint, és odaát örökké. Ámen.

Túri Krisztina

lelkész

Alberti Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Albertiben

2011. szeptember 4-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 11. vasárnapon.

Globalizált gondoskodás

■ „»Ezért mondom nektek: ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok. Nem több-e az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál? Nézzétek meg az égi madarakat: nem vetnek, nem is aratnak, csűrbe sem takarnak, és mennyei Atyátok eltartja őket. Nem vagytok-e ti sokkal értékesebbek náluk? Aggódásával pedig ki tudná közületek meghosszabbítani életét csak egy arasznyival is? Mit aggódtok a ruházatért is? Figyeljétek meg a mezei liliomokat, hogyan növekednek: nem fáradoznak, és nem fognak, de mondom nektek, hogy Salamon teljes dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül akár csak egy is. Ha pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, így öltözteti az Isten, nem sokkal inkább titeket, kicsinyhitűek?»

„»Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltünk magunkra? Mindezt a pogányok kérdezzetik; a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek. Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja.«” (Mt 6, 25–34)

(Több színes prospektus, reklámújság van a kezemben.) Ezért mondom nektek: Ne aggódjatok az életetekért, hogy mit egyetek, és mit igyatok, se a testetekért, hogy mivel ruházkodjatok! Menjetek a Tescóba, akciósan lehet most sajtot és gépsonkát kapni! Micsoda óriási kedvezmény! Ne az ég madarait nézzétek, hanem az Auchan emblémáját! Mit aggódtok a testetekért? Akciós testápolók és naptejek az illatszerosztályon kaphatók! Nézzetek be a Metróba! Figyeljétek meg, milyen kedvezménnyel lehet téli ruhákat kapni! Most, az akciók idején, a tömött polcok idején, a multinacionális áruházláncok idején ne aggódjatok a holnapért!

Ilyen „igéket” hallunk és hallhatunk bárhol, de nekünk más szó, más ige adatik!

Lehet-e ebben a globalizált világban Isten gondoskodásáról beszélni? Lehet-e Isten gondviseléséről szólni akkor, amikor az életünk ki van szolgáltatva a nemzetközi tőke erőszakos térhódításának? Lehet-e az ég madarait és a mezők virágait példaként felhozni az Isten gondoskodására akkor, amikor az életünk elszakadt a természettől?

Ott a hegyen, ahová felment Jézus tanítani, abban a környezetben, ahol egyszerű pásztoemberek, szántó-vető földművesek és halászok hallgatták a szavait, bizony nagy hatása lehetett! De vajon milyen reakciók lennének akkor, ha ezeket a szavakat a Moszkva téri (bocsánat, Széll Kálmán téri!) forgatagban vagy éppen a bankokban hitelfelvételre sorban állók között mondaná el? Milyen hatása lenne Jézus szavainak a bevásárlóközpontok tágas előcsarnokai-ban, ahol mesterséges vízés imitálja a természetet, vagy a modern ipari övezetben felállított gépsorok mellett 12 órát gürölő dolgozók között, netán egy munkaügyi központ várótermében?

S mi is alig tudunk ezekkel a szavakkal mit kezdeni, mert hiába nézzük a parkban röpdőső galambokat, akiknek a szomszéd utcából kitotyogó néni mindig dob egy kis kenyérmorzst, s közben ott látjuk a szakadt paplanokba bebugyolált hajléktalant is, akinek senki nem ad egy falat kenyeret, vagy hiába nézegetjük a fővárosi kertészet által gondozott virágágyások pompás virágait, ha közben azt látjuk, hogy a többgyermekes szülőknek bizony alaposan meg kell gondolni, hogy a nyáron kinőtt ruhákat hogyan pótolják az iskolakezdésre gyermekeiknek!

S mégis – az előbb elmondottak ellenére meg vagyok győződve arról, hogy Jézus szavai nemcsak arra jók, hogy mi egy kicsit romantikázzunk a mai valóságból kiszakadva, hanem arra, hogy újragondoljuk életünket! Újragondol-

juk életünket, és ráébredjünk arra, hogy valami eszméletlen nagy értékvesztésnek vagyunk a tanúi és az átélői. S talán észre sem vesszük, hogy ez az értékvesztés rengeteg idegességet, fejfájást és feszültséget okoz bennünk és közöttünk.

S éppen ezért nekünk úgy kell figyelniünk Jézus szavaira, hogy ráeszmélve értékvesztéseinkre, elinduljunk az értékkeresés útján. Az igazi értékek keresésének útján. Ezért mondja Jézus: *„Keressétek először az Isten országát és igazságát, és ráadásul minden megadatik nektek.”*

Mit jelent Jézusnak ez a mondata? Talán ezzel a kérdéssel tudnám a leginkább megértetni Jézus szavainak tartalmát: Milyen céljaid vannak?

Vajon észrevesszük-e a távlati célokat, ha a szemünk mereven mindig csak a következő lépést nézi? Vajon meglátjuk-e a távlatok szépségét, amikor a következő lépéstől félünk?

Finn testvérgyülekezetünkben jártunk a múlt nyáron: élvezhettük a vendégszeretetünket. Csodálatos nemzeti parkjukban a „Lappok szorosa” felett kifeszített függő kötélhídon kellett átmennünk. A híd ingatagnak tűnt, bizonyos mértékig félelmetesnek. Aki rálépett, érezhette, hogy inog, lebeg, leng a mélység felett. Ha valaki határozatlan léptekkel indult el, az alatt a híd kilengett, és a bizonytalansága csak egyre fokozódott. De ha az ember látta, hogy milyen gyönyörű sziklák vannak a túloldalon, és azt, hogy

a híd közepéről milyen csodálatos kilátás nyílik a tóra, akkor megfedkezett arról, hogy egy ingatag hídon áll, s bátran lépett előre.

Azt hiszem, az életünk során sokszor vagyunk hasonló helyzetben: az igazi értékeket azért nem látjuk meg, mert a következő lépéstől félünk, aggódunk, hogy az ingatag élethídon miként fog sikerülni a következő lépés, félünk és aggódunk amiatt, hogy valami hiányunk lesz, s közben nem gondolunk arra, hogy ha a következő lépéstől való félelem megbénítja az embert, így sohasem juthat el a célra.

Figyeljük meg a saját életünket! Milyen sorrendet állítottunk magunk elé: karrier, jólét, anyagi biztonság, tágas otthon, korszerű autó, több diploma, nemzetközi hírnév, szakmai elismertség, jó kereset? Igen, ezek mind-mind fontosak számunkra, s úgy gondoljuk, hogy ha ezek meglesznek, akkor sokkal könnyebb lesz a hit útján is járni. S közben nem vesszük észre, hogy ezek csak ingatag pallók az élethídon, amelyen járunk. Keressétek először az Isten országát! Lássátok magatok előtt az élet teljességének kilátását! De azt is mondhatnám egyszerűen: keressétek Jézust! Mert amiről ő beszél – az Isten országa – éppen általa lett megtalálható.

Egy egészen egyszerű megállapítást olvastam a múltkor: a holnaptól való félelem mindig egy nappal korábban érkezik. S mi ebben a félelemben, az idejekorán betoppanó

félelemben élünk. Pedig Jézus valami egészen mást ígért. Az Isten országát!

Isten országa! Ez az érdekes bibliai kifejezés valójában arra mutat rá, hogy ahol az Isten uralkodik a szíveken, ahol Isten az Úr, az Isten a „király”, ott az ember nem azt nézi, hogy milyen ingatag pallóhídon jár, hanem azt látja, hogy biztonságban van, még akkor is, amikor meginog alatta minden.

Luther himnuszával ezt így énekeltük (s ráadásul milyen büszkén!): „Kincset, életet, / Hitvest, gyermeket, / Mind elvehetik, / Mit ér ez őnekik, / Mienk a menny örökre.” Ő arra gondolt, hogy Isten ellenségei, az evangélium ellenségei meg akarnak bennünket fosztani attól, amit fontosnak tartunk, s közben a legfontosabbat, az Isten Krisztusban megmutatott szeretetét és a vele való közösséget nem vehetik el. Mi pedig tudhatjuk azt is, amit eleink így fejeztek ki: Akinek Krisztusa van, mindene van!

Én magam is gyakran átélem, hogy az aggodalmaimat, a megélhetés nehézségeitől való félelmemet vagy az életem következő lépésétől való félelmemet valóban az oldja fel, aki elhívott, és aki a keresetségben elfogadott, Isten országának örökösévé tett. Csak Jézus Krisztus által van békességem. S azért imádkozom, hogy értékvesztett világunkban álljon a te szívedben is újra és újra helyre a rend, s Krisztus közösségében, a szeretetének, bűnbocsánatának erejét megtapasztalva csodálkozhass rá arra, hogy milyen gazdag Istenünk, s mennyi jóval halmoz el ő.

A holnaptól való félelmünkben Jézus szava segítsen bennünket, hogy túllássunk a korszellem által, a reklámok által kínált vagy éppen a birtoklási vágyunkból fakadó hamis biztonságnál, és életcélt formáló erejére hagyatkozva legyünk a gondoskodás felett örvendező, és ezért az Isten gondoskodásában felelősen, tudatosan és szolidárisan részt vállaló, az Atya jósága által testvérekké váló tanítványaivá. Ámen.

Bence Imre

esperes-lelkész

Budavári Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budavárban
2011. október 2-án, a Szentháromság ünnepe utáni
15. (hálaadó) vasárnapon.

Ne ítélkezzetek!

■ „Ne ítéljétek, hogy ne ítéltessetek! Mert amilyen ítélettel ítéltek, olyannal ítéltetek; és amilyen mértékkel mérték, nektek is olyannal mérnek. Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre még a gerendát sem? Vagy hogyan mondhatod akkor atyádfiának: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – mikor a magad szemében ott a gerenda. Képmutató, vedd ki előbb saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd atyádfia szeméből a szálkát.” (Mt 7,1–5)

A múlt héten, a külföldön szolgáló lelkészek találkozásán az egyik skandináv kollégám a norvégiai eseményekről, az őt ért benyomásokról a következőképpen számolt be. Az egész ország gyászol az oslói súlyos merénylet után. Ám mégis egészen meglepő az, hogy az emberek mennyire szelíden reagálnak a történetekre. A királyi család és a vezető politikusok tudatosan az áldozatok feletti gyászt helyezték előtérbe a nyilvánosság előtt, és nem a tettes feletti ítélkezést. A tettes megkapja majd a büntetését, el fogják ítélni, ám az országban uralkodó hangulat egyértelműen mást mutat, a kollégám szavaival élve: Most

még több szeretetre, még több szabadságra, még több szolidaritásra van szükségünk. Az ottani szekularizált világban nyilvánvalóan így élnek meg az *Útmutató* erre az évre kijelölt igéjét: „Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat jóval.”

Jézus a Hegyi beszédben az ítélkezésről hasonlóan szól, és egy mindnyájunkat érzékenyen érintő dologról beszél: „Ne ítéljétek, hogy ne ítéltessetek!”

Olyan korban élünk, amikor szinte állandóan ítélet születik. Az újság, a tévé kommentárjaiban emberekről kapunk híradást, és ezek a hírek nagyon gyakran egyfajta ítélettel is szolgálnak az érintettekről. A modern média még egy lépéssel tovább megy: az interneten keresztül ma már minden olvasó véleményt írhat az olvasottakról. Néha elrémiszt, hogy ezekben a gyorsan odavetett sorokban milyen mértékben és milyen módon szidnak és gyaláznak más embereket.

Ne ítéljétek!

Jézus a mi ítélkezésre való hajlamunkra a következőképpen reagál: Hagyatok fel az ítélkezéssel! „Ne ítéljétek, hogy

ne ítéltessetek!” Ami elsőként szembetűnő, az az, hogy Jézus nem tanáccsal szolgál, hanem itt egy parancsról van szó. Ne ítéljete! Ez egy egyértelmű utasítás, vagyis Jézus megparancsolja nekünk, hogy ne ítélkezzünk. Ez hasonló a tíz parancsolathoz, amelyekhez feltétlenül tartanunk kell magunkat.

Ahogy a többi parancsolat is, így ez is az életet szolgálja. Nem szabad elfelejtenünk, hogy Jézus a Hegyi beszédben a tanítványokhoz szól, és mindezt a nép is hallgatja. Vagyis tulajdonképpen egy nyilvános lelkigondozásról van szó, amivel Jézus a Hegyi beszédében felénk fordul. Jézus megtiltja az ítélkezést, mert minket akar ezzel megóvni mások ítéletétől.

„Mert amilyen ítéllettel ítéltek, olyannal ítéltettek; és amilyen mértékkel mérték, nektek is olyannal mérnek.” Az ítélkezés ragadós. Ha elkezdünk másokról ítéletet mondani, akkor gyorsan eljutunk odáig, hogy hibákat keresünk, és ezzel kialakul a bizalmatlanság és a félelem légköre. A mérték, amelyet másokkal szemben használok, ha ítélkezem, szükségképpen visszahat rám.

Jézus szavai azonban még sok minden mást is kifejeznek. Még egy mélyebb oka is van annak, hogy Jézus az ítélkezést megtiltja.

Ugyanis csak egyvalaki van, akinek hatalmában és jogában áll ítélkezni. És ez a valaki maga az élő Úr. *„Mert amilyen ítéllettel ítéltek, olyannal ítéltettek”* – Jézus ezekkel

a szavakkal a végítéletre utal. Mivel az ítélkezés joga az Istené, ezért ez számunkra meg van tiltva. És éppen ezért az élő Úr iránti tisztelet az, ami minket megakadályoz abban, hogy mások felett ítélkezzünk.

Azt, hogy mennyire nehéz a másikkal szemben könyörületesen lenni, már a sivatagi atyák is tudták. Néha a humor is segít. Az egyik történetben az egyik szerzetes a megbotlott társa felett ítélkezik. Amikor azonban kimegy a sivatagba, az Úr angyalával találkozik, aki a cellájának az ajtajában áll, és így szól:

– Nem engedlek belépni! – Az atya így válaszol:

– Miért? – Az angyal válasza:

– Az Úr bízott meg: Kérdezd meg, mit kezdjek azzal a társával, aki felett ő már ítélkezett? – Abban a pillanatban a szerzetes már megbánta tettét.

– Hibáztam, bocsásd meg bűnömet! – Az angyal így szól:

– Állj fel, az Úr megbocsátott neked, de a jövőben óvakodj, hogy ne ítélkezz mások felett, akik felett az Úr még nem ítélkezett.

Ez a történet persze humorosan hangzik. Az atya ítélkezik a társa felett, és Isten hozzá fordul a kérdéssel: mit kezdjek most én vele? Láthatjuk ennek a példának a kapcsán, hogy az Isten könyörületesebben ítél, mint mi, emberek. Az Isten vár az ítéllettel, míg mi hajlamosak vagyunk rögtön ítélkezni. Ahol mi ítélkezzünk, ott az Isten a háttérbe húzódik.

Persze jogosan kérdezhetjük: helyet adunk akkor így az önkényeskedésnek? Hisz oly sok igazságtalanság van, amit el kell ítélni, oly sok hazugság van, ami mellett nem hallgathatunk! Azt várja el tőlünk Jézus, hogy mindezt takarjuk, kendőzzük el a szeretettel? – Először is fontos, hogy tudjuk: az Isten joga az ítélet. Ezáltal már biztosítva van, hogy Isten előtt a hazug nem áll meg. És nekünk, keresztényeknek feladatunk is a hazugságot a nevéen nevezni. De el kell különítenünk a személyt a tettétől. És megmarad a parancs: Ne ítéljetek! Jézus azt szeretné, ha a másikat inkább védenénk, mint hogy ítélnénk felette. Luther Márton a *Kis káté*-ban, a nyolcadik parancsolathoz tartozó magyarázatban így fogalmaz: „Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Mit jelent ez? – Felelet: Istent félünk és szeretnünk kell, hogy felebarátunkat hazugságba ne keverjük, el ne áruljuk, háta mögött meg ne szóljuk, se rossz hírét ne költjük, hanem inkább mentsük, jót mondjunk róla, és mindent a javára magyarázzunk.”

Szálka és gerenda

Jézus egy drasztikus képet hoz: „*Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre még a gerendát sem?*” Ha magunk elé képzeljük a szálkát és a gerendát, természetesen azt mondhatjuk: senkinek nincs gerenda a szemében. De ez a groteszk kép egyértelműen rámutat arra, miről is van itt szó: nagyon

gyorsan meglátom a másik szemében a szálkát, rögtön kész vagyok a másikat kritizálni, de a saját szememben még a gerendát sem látom meg. A gerenda képe nagyon jól fejezi ki, hogy mennyire szükségünk van nekünk, embereknek a megváltásra, Isten megbocsátására. És ezt nagyon könnyen elfelejtjük. De ha elfelejtjük, hogy az új élet Krisztusban az ő ajándéka, amit számunkra szerzett azáltal, hogy az életét adta, akkor gyorsan meglátjuk a másik hibáját.

Egy másik történet, amely szintén a sivatagi atyákról maradt ránk:

Az egyik atyát megkérdezi a társa egyszer:

– Miért van az, hogy a társaimról olyan gyakran ítélek? – A következő a válasz:

– Mivel magadat még nem ismered. Hiszen az, aki magát ismeri, az nem látja a társai hibáit.

Az, hogy én tisztában vagyok a saját hibáimmal, hiányosságaimmal, tesz engem a másikkal szemben könyörületesnek. Igen, nagyon fontos, hogy tudatában legyek annak, hogy szükségem van a bűnbocsánatra. Hiszen Jézus felszólít: vedd ki előbb a saját szemedből a gerendát! Vagy másként: állj te elsőként a kereszt alá! Akkor majd kiszedheted a társad szeméből a szálkát! Ez a mi feladatunk.

Éppen ez a kép, a szálka képe mutat rá nagyon jól, milyen kényes helyzetről van szó. Nagyon fontos, hogy óvatossá legyünk, és a saját hibáinkat ismerjük.

A társ rendreutasítása új irányt kap. Hisz ezzel Isten felé mutatunk, aki előtt mi mindannyian bűnösök és bűnbocsánatra várók vagyunk. Ha a társunkat rendreutasítjuk, tudnunk kell, hogy a másik a testvérünk, akiért Krisztus az életét adta.

Testvéreim

Ebben a rövid igeszakaszban Jézus háromszor is említi a másokról, hogy atyádfia. Ez több, mint egy egyszerű elnevezés.

Itt a testvérekről van szó, akik hozzám tartoznak. Emberek, akikhez elválaszthatatlanul kötődöm. A magyar nyelvben a „testvér” kifejezés, ha összetett szóként kezeljük, nagyon érdekes. Ha ezt Krisztusra vonatkoztatjuk, akkor azt mondhatjuk: testvéreim mindazok, akikért Krisztus a testét és véréát adta. Tehát az úrvacsoránál vagyunk. Testvéreim mindazok, akik az úrvacsoránál velem együtt vannak, Jézus kezéből veszik a kenyeret és a bort. Ebben a tudatban kövessük Jézus igéjét, és mondjunk le a másik feletti ítélekezésről. Krisztus fog ítélni, és az elég.

És az Isten békessége, amely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban. Ámen.

Richtet nicht!

In der letzten Woche berichtete ein skandinavischer Kollege auf der Auslandspfarrkonferenz von seinen Eindrücken aus Norwegen. Das ganze Land trägt Trauer aufgrund der schweren Anschläge in Oslo und auf der Ferieninsel. Doch das Erstaunliche ist: Die Menschen reagieren mit einer großen Milde. Bewusst wurde vom Königshaus und von den führenden Politikern in der Öffentlichkeit die Trauer um die Opfer in den Vordergrund gestellt – und nicht das Urteil über den Täter. Er wird gewiss seine Strafe erhalten, aber die Stimmung in der Bevölkerung, so der Kollege, lautet: Wir brauchen jetzt noch mehr Liebe, noch mehr Freiheit, noch mehr Solidarität. Offenbar wird dort in der säkularen Welt etwas von dem gelebt, was uns die Jahreslosung ans Herz legt: „Lass dich nicht vom Bösen überwinden, sondern überwinde das Böse mit Gutem“ (Röm 12,21).

Das Wort über den Richtgeist in der Bergpredigt Jesu geht in eine ähnliche Richtung. Jesus packt uns an einer empfindlichen Stelle. „Richtet nicht, damit ihr nicht gerichtet werdet.“ Wir leben in einer Zeit, in der beständig gerichtet wird. In Kommentaren in Zeitung und Fernsehen wird über Menschen berichtet, und ganz häufig verbindet sich der Bericht mit einem Urteil über den betreffenden

Menschen. Die modernen Medien gehen sogar noch einen Schritt weiter: Mitterweile kann über das Internet jeder Leser einen Kommentar über das Gelesene abgeben. Bisweilen erschrickt man, in welcher Weise in diesen schnell geschriebenen Sätzen Menschen beschimpft und verunglimpft werden.

Richtet nicht!

Jesus begegnet unserem Hang zum Urteilen mit der Anweisung: Verzichtet darauf, andere zu verurteilen! „Richtet nicht, damit ihr nicht gerichtet werdet!“ Zunächst fällt auf, dass Jesus uns hier keine gutgemeinte Empfehlung gibt, sondern ein Gebot. Richtet nicht! Das ist eine klare Anweisung, die grundsätzlich gilt: Jesus befiehlt uns, nicht zu richten. Es ist ein Gebot, ähnlich wie die zehn Gebote, das unbedingt befolgt werden will.

Wie alle Gebote dient auch dieses Gebot dem Leben. Wir dürfen nicht vergessen, dass die Bergpredigt an die Jünger gerichtet ist, während das Volk zuhört (vgl. Mt 5,1). Es ist also ein Stück weit öffentliche Seelsorge, was Jesus mit der Bergpredigt an uns übt. Jesus verbietet das Richten, weil er uns vor dem Richten anderer schützen möchte. „Nach welchem Recht ihr richtet, werdet ihr gerichtet werden; und mit welchem Maß ihr meßt, wird euch zugemessen werden“ (Mt 7,2). Richten ist ansteckend. Wo Menschen anfangen, andere zu verurteilen, da wird schnell nach den

Fehlern gesucht, und es entsteht ein Klima des Mißtrauens und der Angst. Das Maß, welches ich an andere andere Menschen anlege, wenn ich richte, fällt zwangsläufig auf mich zurück.

Aber in den Worten Jesu steckt noch mehr. Es gibt noch einen tieferen Grund, warum uns das Richten grundsätzlich verwehrt ist. Weil es nur den Einen gibt, der Macht und Recht hat zu richten. Und das ist der lebendige Gott selbst. „Nach welchem Recht ihr richtet, werdet ihr gerichtet werden“ – mit diesen Worten verweist Jesus auf das Endgericht. Weil Gott selbst am Ende sich das Urteil vorbehalten hat, darum ist uns das Urteilen verwehrt. Es ist gerade der Respekt vor dem lebendigen Gott, der uns daran hindert, ein Urteil über andere Menschen zu sprechen.

Wie schwer es ist, mit anderen Menschen barmherzig zu sein, haben bereits die Wüstenväter gewusst. Manchmal hilft eine Prise Humor: Vom einem der Wüstenväter wird berichtet, dass er einen Bruder, der zu Fall gekommen war, verurteilte.

Als er aber in die Wüste herausgegangen war, kam ein Engel des Herrn und stellte sich vor die Tür seines Kellions und sagte: „Ich lasse dich nicht eintreten!“ Er aber wandte ein: „Warum?“ Der Engel gab ihm zur Antwort: „Der Herr hat mich mit dem Auftrag gesandt: Sage ihm, was soll ich mit dem gestrauchelten Bruder, den du gerichtet hast,

anfangen?“ Auf der Stelle bereute er und sagte: „Ich habe gefehlt, verzeihe mir!“ Und der Engel sprach: „Steh auf, Gott hat dir verziehen, aber sei in Zukunft auf der Hut und verurteile niemand, ehe der Herr ihn gerichtet hat.“

Diese Geschichte wird einem Augenzwinkern erzählt. Der Wüstenvater hat den Bruder verurteilt, und Gott fragt: Was soll ich mit ihm anfangen? Wir sehen an dieser Beispielgeschichte, dass Gott barmherziger urteilt als wir Menschen. Er wartet mit seinem Urteil, während wir dazu neigen, es vorschnell auszusprechen. Wo wir richten, hält Gott sich zurück.

Nun könnte man einwenden: Ist damit nicht der Beliebigkeit Tür und Tor geöffnet? Denn es gibt doch Ungerechtigkeit, die wir verurteilen müssen, es gibt doch Unrecht, bei dem ich um Christi willen nicht schweigen darf! Möchte Jesus uns ans Herz legen, alles mit Liebe zuzudecken? – Zunächst ist es wichtig, dass wir uns klar werden: Gott selber behält sich das Gericht vor. Gerade damit wird sichergestellt, dass Unrecht vor Gott nicht bestehen kann. Und ganz gewiss haben wir auch als Christen den Auftrag, Unrecht beim Namen zu nennen. Aber wir müssen trennen zwischen Person und Werk. Es bleibt das klare Gebot: Richtet nicht! Jesus möchte, dass wir den anderen eher schützen und entschuldigen, als dass wir verurteilen. So formuliert etwa Martin Luther im kleinen Katechismus in der Erklärung zum achten Gebot: „Du sollst nicht falsch

Zeugnis reden wider deinen Nächsten. Was ist das? Wir sollen Gott fürchten und lieben, dass wir unseren Nächsten nicht belügen, verraten, verleumden oder seinen Ruf verderben, sondern sollen ihn entschuldigen, Gutes von ihm reden und alles zum besten kehren.“

Splitter und Balken

Jesus gebraucht nun ein drastisches Bild: „Was siehst du den Splitter in deines Bruders Auge und nimmst nicht wahr den Balken in deinem Auge?“ (Mt 7,3) Wenn wir versuchen, uns den Splitter und Balken im Auge bildlich vorzustellen, müssen wir natürlich sagen: Niemand hat einen Balken im Auge. Aber dieses groteske Bild macht deutlich, um welche Dimension es geht: Nur allzu gerne bin ich bereit, den Splitter im Auge des anderen zu sehen und zu kritisieren, aber vor allem übersehe ich den Balken im eigenen Auge. Der Balken ist ein Bild für meine eigene, grundsätzliche Bedürftigkeit nach Erlösung. Der Balken zeigt an, dass ich grundsätzlich der Vergebung Gottes bedarf. Das vergessen wir leicht. Aber wenn wir vergessen, dass das neue Leben in Gott sein Geschenk ist, mir erworben, weil Christus sein Leben ließ, dann fällt mir der Fehler des anderen auf.

Ein weiteres Zitat der Wüstenväter ist hilfreich: Ein Altvater wurde einmal von einem Bruder gefragt: „Warum urteile ich eigentlich so häufig über meine Brüder?“ Und er antwortete ihm: „Weil du dich selbst noch nicht kennst,

denn wer sich selber kennt, der sieht die Fehler der Brüder nicht.“

Das Wissen um die eigene Gebrochenheit macht barmherzig für den Umgang mit anderen. Ja, das Wissen um die eigene Bedürftigkeit nach Vergebung durch Gott ist gerade notwendig. Denn Jesus fordert auf: Entferne zunächst den Balken aus deinem Auge! Oder anders gesagt: Stelle dich zuerst selber unter das Kreuz. Von da aus ist es dann auch möglich, den Splitter aus dem Auge des Bruders zu ziehen. Das ist durchaus unsere Aufgabe. Aber gerade das Bild vom Splitter um Auge macht deutlich, dass dies nur mit äußerster Vorsicht, behutsam und im Wissen um die eigene Gebrochenheit geschehen kann. Die Zurechtweisung des Bruders bekommt eine neue Richtung. Sie wird ein Hinweis auf den Gott, vor dem wir aller gleichermaßen die Empfangenden und Schuldigen sind. Jede Zurechtweisung geschieht in dem Wissen, dass der andere Bruder oder Schwester ist, für die Christus sein Leben gelassen hat.

Bruder und Schwester

Dreimal spricht Jesus in dem kurzen Wort über den Richtgeist davon, dass der andere Bruder ist. Diese Bezeichnung ist mehr als nur ein bloßes Wort. Brüder und Schwestern sind diejenigen, die zu mir gehören. Menschen, die untrennbar mit mir verbunden sind. In

der ungarischen Sprache gibt es für die Geschwister die interessante Bezeichnung „testvér“, ins Deutsche übersetzt: Körperblut. Wenn wir es auf Christus übertragen, dann können wir sagen: Bruder und Schwester sind die-jenigen, für die Christus seinen Leib und sein Blut gab. Geschwister sind diejenigen, für die Christus sich dahingab. Damit sind wir beim Abendmahl. Bruder und Schwester sind diejenigen, die neben mir beim Abendmahl stehen und Brot und Wein aus Jesu Händen empfangen. Im Wissen darum folgen wir den Worten Jesu und verzichten auf das Richten des anderen. Christus selbst wird richten, und das genügt.

Und der Friede Gottes, der höher ist als alle Vernunft, der bewahre eure Herzen und Sinne in Christus Jesus, unserem Herrn. Amen.

Johannes Erlbruch

lelkész

Budapesti Német Ajkú Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés németül elhangzott Budavárban a német ajkú gyülekezet istentiszteletén
2011. augusztus 21-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 9. vasárnapon.

A Szent, vagyis Krisztus megbecsülése

■ „Ne adjátok oda a kutyáknak azt, ami szent, gyöngyeiteket se dobjátok oda a disznók elé, nehogy lábukkal széttaposásák azokat, majd megfordulva széttépjenek titeket.” (Mt 7,6)

Ebben az igében a kulcsszó az „odaadni”, „odadobni”. Ami azt jelenti, hogy odavetjük azt, amit mi értékelni tartunk. S ekkor nem is az a legfontosabb, hogy hová, hanem hogy elvetjük magunktól, mint ami már nem használható, de amit eddig fontosnak tartottunk. Ha így értelmezzük Jézus figyelmeztetését, bizony nem mondhatjuk, hogy nem voltunk vagy éppen nem vagyunk mi is sárosak a dologban. Mert valahányszor nem bízunk Jézus evangéliumában – amelyet ő igazgyöngyhöz hasonlított, s amelyért érdemes mindent odaadni –, és helyette más propagálunk, akkor pont azt tesszük, amire figyelmeztet, hogy ne tegyük.

Jézus másutt figyelmeztetett, hogy legyetek szentek, mint a ti mennyei Atyátok szent. Itt pedig figyelmeztet, hogy ne adjátok oda, ami szent. Vagyis ne adja fel senki

a küzdelmet azért, hogy szent, azaz mindennél fontosabb legyen az a jó hír, amelyről egyébként minket, evangélikusokat is neveznek.

Küzdeni kell ezért elsősorban magunkkal. Ha elbizonytalanodunk, akkor legalább keressük a bizonyosságot, s ha nem találjuk, kérjük, és ha akkor sem hiszünk igazán, akkor zörgessünk, hogy tegyen szentté. Vagyis bocsássa meg vétkeinket, s tartson meg bennünket az igaz hitben és szeretetben. Mindezt naponta kérni kell.

Ne adjátok oda a kutyáknak, ami szent! Jézus idejében a kutya és a disznó is tisztátalan állatnak számított, amit érinteni sem szabadott. S mégsem az a dolgunk, hogy azon gondolkozzunk, hogy vajon ki vagy kik azok, akiknek ne is hirdessük az evangéliumot, vagy éppen nagy ívben kerüljük el őket, hiszen Jézus is segített egy „kutyán”.

Amikor Jézus a sziroföníciai asszonyt kutyának nevezte (nem jó a kutyáknak adni, ami a fiaké), az asszony akár meg is sértődhetett volna, de jól tette, hogy nem sértődött meg, hanem belekapaszkodott Jézus szavába, s ezzel örök példát adott, hogy hogyan kell nekünk is Jézus ígéreteibe

kapaszkodni. Még akkor is, ha látszólag elutasít, nem hallgat meg, sőt mintha el akarna küldeni magától.

Jézus ezzel a figyelmeztetéssel minket, benne hívőket akar megszégyeníteni, akik gyakran nem bízunk benne, és nem elégszünk meg azzal, amit reánk hagyott. Nem elégszünk meg igéjével és szentségeivel, helyette és mellette mindenféle emberi trükköket vetünk be. Ha nem sikerül azonnal eredményt elérni, akkor pedig elkeseledünk, és elfásulva, hit nélkül mondjuk ugyan, amit mondanunk kell, de már magunk sem hisszük. Vagy ami még rosszabb: „együtt eszik és iszik a részegekkel, és elkezdni verni szolgatársait” (lásd a hűtlen szolgálta példázatát).

Meggyőződésem, hogy Jézus senkit nem akart megsérteni. Még az említett sziroföníciai asszonyt sem a nem éppen hízelgő megszólítással, hanem csak rádöbbeneti: őreá, a Megváltóra van mindig és mindenben szükségünk, és ahogy később Pálnak mondja: „*elég neked az én kegyelmem.*” Az említett sziroföníciai asszony jól érzékelte mindezt, és nem is tágított addig, amíg Jézus meg nem könyörült beteg lányán. „*Ne adjátok oda, ami szent... s gyöngyeitek se dobjátok oda...*” Jézus ezzel mintha arra biztatna, hogy nem kell minden embernek hirdetni az evangéliumot. Mintha a missziói parancs mégsem lenne mindenkire érvényes. Itt azonban nem a kívülállóknak szól, akik még nem hiszik, hogy az igaz-

gyöngy – maga Jézus Krisztus – mindennél többet ér, hanem nekünk, akiket megajándékozott a „véletlenül megtalált” kinccsel, de akik nem kerestük a már megismert igazgyöngyöt, ezért elveszítettük ajándékát, és elbizonytalanodtunk, vagyis hitetlenné lettünk. Nincs azonban minden elveszve, Jézus nem az igazakért jött. Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Tehát higgyük csökönnyösen: elég nekünk az Isten asztaláról lehulló egyetlen morzsa is, és ne akarjuk állandóan degeszre enni magunkat, vagyis sikereket hajszolni.

„*Ne adjátok a kutyáknak, ami szent, és gyöngyeiteket se dobjátok a disznók elé, mert eltapossák a lábukkal, azután megfordulnak, és széttépnék titeket.*”

Jézus ugyan minden embert megtérésre hívott, de nem akart mindenáron mindenkit megtéríteni, és főleg nem erőszakkal. A gond ott kezdődik, hogy Jézusnál eredményesebbek és ügyesebbek akarunk lenni. Azonban a Krisztus-követőknek meg kell tanulniuk, hogy az elvetett mag sokszor útfélre, sziklás helyre vagy éppen tövises közé hull. Ezzel együtt persze hinni lehet és kell, hogy Isten szava – ha valóban az – nem tér vissza üresen. Megtermi a maga gyümölcsét: vagy hit, vagy még nagyobb ellenkezés születik belőle.

Ha viszont erőszakkal kényszerítjük a látszólag megtért embert vallomásra és főleg gyümölcsstermésre, akkor a ter-

més ehetetlen, sőt mérgező, pusztító lesz, mert éppen az igaz szeretet és reménység – a lényeg – hiányzik belőle. Ráadásul képmutatásra kényszerítjük, és ami még nagyobb baj, hogy maga is elhiszi, hogy elég a látszat, a külső, és nincs szükség naponkénti megtérésre, változásra.

A kincs és az igazgyöngy példázatában Jézus arra biztat, hogy Isten országáért érdemes mindent odaadni, ha kell. Nem egyszerűen ajándékai, hanem maga Krisztus ér mindennél többet. Mert ő nem ezüsttel, nem arannyal, hanem drága szent vérével váltott meg. Ámen.

Pintér János

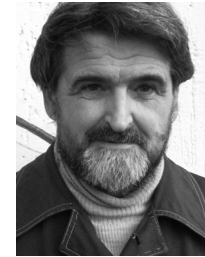
lelkész

Galgagyörki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Galgagyörkön

2011. március 6-án,

ötvened (Esto mihi) vasárnap.

Tudunk-e kérni?

■ *„Kérjétek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitvatik nektek. Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitvatik. Ugyan ki az közöttetek, aki ha kenyeret kér a fia, követ ad neki, vagy ha halat kér, kígyót ad neki? Ha tehát ti gonosz létekre tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább ad jókat a ti mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle?” (Mt 7,7–11)*

Tereken, parkokban, szabadtéri éttermekben és kávézókban sokan átéltük már a helyzetet: odalép hozzánk egy koldus, és pénzt vagy valami mást kéreget. Ha nem tudunk vagy akarunk neki adni, vagy odébbáll, és megy máshoz, vagy addig nem mozdul el mellőlünk, és addig beszél egyre rámenősebben, erőszakosabban és hangosabban, míg végül a zsebünkbe nyúlunk.

Némi rutin megszerzése után átlátjuk, ki kéreget sportból és ki valós rászorultságból. Utóbbi esetben szívesen adunk, szívesen segítünk. Minden jóérezésű emberben kódogolva van, hogy örül, ha adhat, örül, ha segíthet. Pénzzel,

szívességgel vagy mással. Éppen erre az adni, segíteni szerető emberi jóságra és könyörületre „utaznak” az igen jó emberismerettel rendelkező utcai kéregetők is.

Jézus szavaiból – *„kérjétek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitvatik nektek”* – kiolvasható az egyértelmű felszólítás: tanuljatok a koldusbölcsességből!

Tanuljunk meg először is kérni tudni. Ha már nem vagyunk gyerekek, nem szívesen tesszük ezt, mert nehezen engedi a tartásunk, a büszkeségünk. Nem szeretünk kiszolgáltatott helyzetbe kerülni; már a mások segítségére, szívességére, könyörületére, nyugodtan tegyük hozzá: véleményére, tanácsára és útmutatására szorultságnak a gondolatától is idegenkedünk. Kínos, ha kiderül rólunk, hogy nincs minden rendben, nem megy minden tökéletesen a szakmai, munkahelyi vagy magánéletünkben. Kellemetlen, ha rálátnak mások a gyöngeségeinkre, arra, hogy nem tudjuk mindenre a választ, a megoldást. Zavaró, ha kiderül másról, épp X-ről vagy Y-ról, hogy segítők, tanácsolók, szorult helyzetünkéből kimentők – a mennyei Atya segítségadásának és gondviselésének földi eszköze lehet.

Kedves testvérem, engem és téged is kérni tudni tanít Jézus, engem és téged is alázatra tanít. A kettő elválaszthatatlan egymástól. Gőgös, büszke ember nem szeret, nem tud kérni. Kérni csak a rászorult koldus és a gyermek tud. Ezért állítja épp őket példaként eléink Jézus.

„Kérjetelek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgetetek, és megnyitvatik nektek.” Mindhárom ige – kér, keres, zörget – az imádság szinonim kifejezései a héber nyelvben. A konokságig kitarító kérésnek, keresésnek, kapukon zörgetésnek előbb-utóbb meglesz az eredménye a mindennapi életben, mert valaki segíteni fog, és meglesz az eredménye a gyermek esetében is. Emlékezzünk a példázatbéli, szintén a kitarító imádkozást hangsúlyozó istentelen bírós és a bírós nyakára járó özvegyasszony esetére – *„Ha nem is félelem az Istent, és az embereket sem becsülöm, mégis, mivel terhemre van ez az özvegyasszony, igazságot szolgáltatok neki, hogy ne járjon ide, és ne zaklasson engem vég nélkül”* (Lk 18,4–5) –, vagy arra a magabiztos, szinte már arcátlan bizalomra és konok, fülünket rágó kitarításra, amely gyermekeink leglehetősebb kéréseit is jellemzi.

Emberi szükségseinkkel és kéréseinkkel kapcsolatban Istenhez fordulni, olyan bizalommal és függéssel, ahogyan a gyermek fordul és kötődik szüleihez – ilyen viszony kialakítására bátorít minket ez a szakasz Istennel, a mennyei Atyával kapcsolatban.

A tanítvány kitarótan, fáradozón kérő imádkozói lelkü-

letének hangsúlyozása után Isten imáinkat megválaszolós, adni, ajándékozni akaró jóságára irányítja Jézus a figyelmünket. Nincsenek itt feltételek, kitételek, hanem csak ígéretek: *„aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitvatik.”*

Képtelen példával támasztja alá Jézus a mondanivalóját: *„Ugyan ki az közöttetek, aki ha kenyeret kér a fia, követ ad neki, vagy ha halat kér, kígyót ad neki?”* Különösen is érthető volt az akkori hallgatóság számára ez a hasonlat. Lepényszerű kenyereik kísértetiesen hasonlítottak a palesztinai kövekre, leggyakrabban fogyasztott, angolnához hasonlatos formájú haluk pedig a kígyóra.

Nincs tehát olyan, hogy kenyér helyett követ, hal helyett kígyót adunk gyermekeinknek. Lehetőségeink szerint a legjobbat akarjuk adni nekik, akár megérdemlik, akár nem. Ha ráadásul kérnek is, akkor ez kétszeresen igaz. Ilyen atyai szeretettel figyel ránk és kéréseinkre az Úristen. Földi édesapáknál is lelkesebben szeretné teljesíteni azokat. *„Ha ti gonosz létetekre tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább ad jót a ti mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle?”*

Sok mindent kérhetünk Istentől. Nem csak tárgyakat és dolgokat. Atyánk nemcsak testi szükségleteink kielégítéséért való könyörgéseinket várja, hanem azt is, hogy jó és szép ajándékokat kérjünk tőle átvitt értelemben is. Lelki és kegyelmi ajándékokat. A Szentlélek ajándékait (Gal 5,22–

23). Az Úrral való találkozásokat. Isten és önmagunk mind teljesebb megismerésének lehetőségét. Intő, ítélő, bátorító, vigasztaló szavát és hívását meghallani képes, megújulni és formálódni kész szívvel és lelkülettel. Üdvösséget és örök életet.

Jézus biztat minket: öntsük ki Istennek imádságban a szívünket, mondjuk el kéréseinket, bűnünket, bánatunkat, problémáinkat, vágyainkat, valljuk meg mulasztásainkat, bűneinket, botlásainkat. Mindent. Kétkedés és félelem nélkül, hittel és bizalommal. *„Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?”* (Róm 8,32)

Mindent? Nem mindent. Atyánk nem fogja minden egyes kérésünket teljesíteni, mert tudja ő is és tudjuk mi is, hogy sokkal többet ártana nekünk, rombolná a személyiségünket azzal, ha ezt vagy azt megadná, mint ha nem. Az édesapák-édesanyák ilyenek. A mennyei Atya is ilyen.

Ti is ilyen szülők vagytok. Én is ilyen szülő szeretnék lenni. Adtok, de nem úgy, vagy nem mindent. Ti döntitek el, hogy mit igen és mit nem. Szerettek, de felelősségteljesen. Ez a feladatotok és szerepetek. De ez mégsem jelenti azt, hogy gyermekeitek nem ostromolhatnak titeket szünet nélkül és folyamatosan a kívánságaikkal, a vágyaikkal, a kérésekkel. Ez a mi feladatunk, ez a mi dolgunk is. A koldusi és még inkább gyermeki lelkületű keresés, zörgetés és kérés. Ámen.

Magyarkuti Gyuláné Tóth Katalin

iskolalelkész

Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán

2011. június 22-én.

Ajándék konfirmációra

■ „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény, és ezt tanítják a próféták.” (Mt 7,12)

Sokhelyütt ma is él a hagyomány, hogy a konfirmandusok – elsősorban a lányok – arany ékszert kapnak ajándékba. Gyülekezetünk idei csapatában erőteljes többséget alkotnak a fiúk (5:1), így náluk ez kevésbé lehetett téma, vagy talán a szokás is hanyatlófélben van. Mindenesetre nem véletlenül alakulhatott így hajdan: hiszen az ajándékozók valami szépet, értékeset, maradandót szeretnének adni. Jelezni akarják az alkalom egyszeriségét.

Az arany régi szimbóluma a jólétnek, vagy egyenesen a gazdagságnak, hatalomnak. Az ókori gondolkodásban „az arany a romolhatatlanság és a tisztaság szimbólumaként az istenséggel, a királysággal, a nappal és a lélek legnagyobb vágyakozásaival kapcsolatos. Az ősi skandináv hitvilág mennyországának és a görög mitológiának az aranyalmái megakadályozzák az istenek öregedését.” (*Jelek és*

szimbólumok enciklopédiája) A mai nyugati világ legtöbb szimbóluma technológiai termékekhez köthető. A szimbólumokat logónak hívjuk. „A hírességek a mitológiai hősök jelenkori megfelelői, s konkrét márkákat népszerűsítenek velük, hogy növeljék a termék értékét.” (Uo.)

Így változnak az ajándékozási szokások is: egyre inkább szokás műszaki cikket vagy valami egyéb divatos dolgot ajándékozni. De ugyanazt a szándékot és vágyat fejezik ki vele ma is.

Azért persze az arany is tartja magát: a mostani gazdasági válság kezdetekor többször is foglalkozott vele a média, hogy sokan igyekeztek javaikat aranyba fektetni, hogy megmaradjon azok értéke. Nyelvünk is kifejezi, hogy az arany továbbra is mindenféle érték letéteményese:

Az aranyfedezet a háttér, a garancia, az értékállóság biztosítója.

Az arany középút célravezető, biztonságos, szélsőségtől mentes, amelyen érdemes elindulni, amely ki- és beszámítható.

Az arany-metszés a világ belső harmóniáját és egyensú-

lyát igyekeznek megragadni a matematika és a művészetek eszközeivel.

Máté evangéliumának bevezetőben felolvasott mondata azt a címet viseli: *Az aranszabály*. Hogyan kapcsolódik ez az eddigiekhez?

Először is úgy, hogy ez is ajándék, Isten ajándéka. Családonként nagyon különbözőek lehetnek az ajándékozási szokások. Mindegyik a maga hagyományai és személyessége miatt értékes és kedves. Nem pénzben mérhető az értéke, hanem azzal a szeretettel, ahogy készült, és ahogy átadják. Istennek jellemző ajándékozási szokása, hogy szavával ajándékoz meg minket. Most ezt az egy mondatot adja nektek, szeretteiteknek és a gyülekezet minden tagjának a mai konfirmációi ünnep alkalmából: az aranszabályt. Mintha egy kis aranykulcsot nyomna a kezetekbe. Mit nyit ez a kulcs?

Megnyit egy utat. Ez lenne az arany középút, a célra vezető, a biztonságos, a szélsőségektől mentes, amelyen érdemes elindulni? A boldogság vagy a halhatatlanság útja? Milyen utat nyit meg előttünk ez a kulcs? Isten akaratának útját. Amit törvényében elénk ad, és ami őhozzá vezet. Ha az ember elindul egy úton, átgondolja: Hova vezet? Megfelel-e terveimnek, céljaimnak? Jó-e nekem, ha arra megyek?

Van-e rá garancia, aranyfedezet, hogy érdemes ezen az úton elindulni? A tanítványok is kétségek között kérdez-

ték Jézust nem sokkal azelőtt, hogy a Golgotára vezető úton elindult: „*Hová mégy?*” Nem értették, hova vezet ez az egész: Jézus útja és az ő követése. Mi sem mindig értjük. Jézus pedig így válaszol: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.*” Jézus maga az aranyfedezet, a háttér, a garancia. Ő maga a vele hozott döntéseink értékállóságának a biztosítója. Akkor is, ha a kellemes arany középúton tudunk járni, de akkor is, ha keresztet hordozunk, ha terhet cipelünk, ha rögös és kanyargós az utunk. Jézussal haladva célhoz érünk. Nem küld el az ismeretlenbe, hanem velünk tart. Hamarosan elmondjátok a konfirmációi hitvallást. Ezzel magatok is kijelentitek, hogy azon a krisztusi úton akartok járni, amelyet keresztelésekkor szüleitek elétek adtak.

Maradt még egy fogalom, az aranymetszés: az a bizonyos egyensúly és harmónia. A szépség és kiegyensúlyozottság, amire annyiszor vágyik az ember, és amivel annyi bajunk van. Vagy küzdelmek árán érzük el, vagy minden jól indul, aztán szertefoszlik a harmónia. Máskor külső körülmények nehezítik, hogy az életünk békés, kiegyensúlyozott legyen.

Ahogy meghallgatjuk az aranszabályt, úgy hangzik, mint ami mindenre érvényes megoldást ad, mint ami végre a helyzet kulcsa. Végre megvan a megoldás. Ha így van, akkor nekünk való ez az út. Az aranszabály megfogalmazása emlékeztet kicsit a társasjátékok szabályaira. Egy iga-

zán jó társasjáték szabályait komoly számításokkal alkotják meg, hogy a játék kiegyensúlyozott legyen. Megfelelő arányban kell lenniük az előbbrejutást segítő tényezőknek és az akadályoknak. Különben egyesek már a kezdéskor előretörnek, míg mások végképp és minden esélyt elveszítve lemaradnak. A jó szabály biztosítja a szoros küzdelmet, a jó esélyeket és az izgalmas játékot. Ilyen lenne az életünkben az aranyszabály? Ha önzően előretörnénk, viszszafofog? A másik oldalon megóv a lemaradástól? Ez inkább a mondatnak arra a régi rabbinista megfogalmazására lehet igaz, amely így hangzik: „Ami neked nem tetszik, ne cselekedd mással!” Háttha visszaadja? Vagy őrizd meg a kulturált formádat, légy visszafogott? Jézus ennél többet mond: amit magadnak kívánsz, azt tedd meg mással! Nem egyszerűen a *fair play* megtartására int: győzz sportszerűen. Nem is üzleti húzásként, hogy joggal elvárhasd a viszonozást. Hanem: azt az embert, aki a társad, a fiad, a lányod, a szülőd, a gyülekezeted tagja, ne legyőzni akard, hanem fogadd őt úgy, mint egy ajándékot, amely többet ér az aranynál. Azt az embert, akiről úgy érzed, semmi közöd hozzá, csak éppen utadba sodorta őt az élet, ajánld imádságodban az Isten kegyelmébe. Azt az embert, aki barátságodat bántással viszonozza, nézd úgy, mint akiért Jézus meghalt a kereszten. Lehet, hogy van, aki úgy érzi: gyengécske ajándék ez az aranyszabály. Nem igazán úgy adja a helyzet kulcsát, ahogy arra nekünk szükségünk van.

Hiszen ha ezt adjuk útravalóul most konfirmáló fiataljainknak, naiv gyámoltalansággal indítjuk, csalódásoknak tesszük ki őket. Jézus keresztje mégis arra tanít minket, hogy ha az ő keresztjének metszéspontját tartjuk az életünk aranymetszésének, akkor lehet, hogy emberekben kell majd csalódnunk – hiszen a világ megbotránkozik rajta –, de Krisztusban sosem. Lehet, hogy bizonyos tekintetben „lemaradunk” a világ mércéje szerint, és nem bizonyulunk elég erősnek. Mégis sok-sok nemzedék hit-tapasztalata igazolja, hogy az aranyszabály és vele együtt Isten törvénye életünk biztos alapját adja, amelyre mint kősziklára építhetünk. Jézus keresztje pedig nem vereség, hanem az egyetlen lehetőség, ami az életünk egyensúlyát, békességét és harmóniáját helyre tudja állítani, ami meg tud békéltetni Istennel, egymással és önmagunkkal. Ámen.

Lacknerné Puskás Sára

missziói lelkész

Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budakeszin

2011. május 22-én,

konfirmációi istentisztelet alkalmából.

Lét vagy öröklét?

■ „Menjete**k** be a szoros kapun! Mert tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik azt megtalálják.” (Mt 7,13–14)

Kinek mi jut eszébe a kapu szó hallatán? – Nagy valószínűséggel más a gyermekeknek, mint a felnőtteknek, más egy fiatalnak, mint egy idősnek. Könnyen lehet, hogy a kisgyermek egy bájos körjátékra gondolnak, amelynek refrénje ismerősen cseng sokunk fülében: „Bújj, bújj, zöld ág, / Zöld levelecske, / Nyitva van az aranykapu, / Csak bújjatok rajta!” A kapu hallatán másra asszociál a nagyvárosban élő, mint a falusi ember. A bérházak kovácsolt vaskapuja mind külsejében, mind funkciójában eltér egy parasztház kapujától. Kapuról lévén szó, egészen más jut eszébe egy székelynak (székelykapu), mint a nógrádi palóc embernek. Az emberek kapuképzete sokat változott a történelem során. A középkorban még nem voltak fotocellás beléptető kapuk, a városokat azonban vastag falakkal véd-

ték, s csak egy-egy kapun keresztül lehetett bejutni oda. Lőcse vagy éppen Jeruzsálem óvárosába manapság is csak a szélrózsa fő irányában található – olykor díszes – városkapukon át juthatunk be.

Egyben azonban minden kapu megegyezik: tereket választanak el egymástól. Az egyik legérdekesebb „térélválasztó” a templomkapu, amely két eltérő világ: a profán és a szakrális találkozási pontja. Ezért minden templomkapu egyúttal „az ég kapuja” is (vö. 1Móz 28,17).

A példákat végelethetetlenül folytathatnánk. Ehelyett azonban figyeljünk Jézus sokunk által jól ismert és gyakran idézett szavára, amely a Hegyi beszédből való (Mt 7,13–14).

A kapu (ἡ πύλη) főnév gyakran használatos a Szentírásban, s azon belül az evangéliumokban is. A Hegyi beszéd idézett sorainak párhuzamát megtaláljuk Lukácsnál, s János evangéliumában szintén fontos szerepet tölt be e kifejezés. Igaz azonban, hogy míg Máté kapuról beszél, Lukács és János ajtóról (ἡ θύρα).

Vessünk először egy pillantást a lukácsi verzióra. Valaki a következő kérdéssel fordult a Mesterhez: „Uram! Kevesen van-

nak-e, akik üdvözülnek?” Mire ő így felelt: „Igyekeztek bemenni a szoros kapun (szó szerint: ajtón!), mert mondom nektek: sokan akarnak majd bemenni, de nem tudnak.” (Lk 13,23–24)

János evangéliumában a jó pásztor ismert példabeszédébe ágyazva olvashatunk arról, hogy Jézus önmagával azonosítja az ajtó képét: „*Én vagyok a juhok ajtaja*”, illetve „*Én vagyok az ajtó*” (vö. Jn 10,7.9).

E bevezető után próbáljuk meg aktualizálni kijelölt szakaszunkat, és kiragadni annak néhány aktuális üzenetét!

1. A széles és keskeny út hasonlata Jézus korában igen közkedvelt és ismert volt. Nemcsak a görög erkölcsstan és a zsidó írástudomány használta szívesen, de megtaláljuk az 1–2. századi gnosztikus iratokban is. A csélcsap, bűnös életvitelt folytatók mindig többen vannak, mint az erényes életet követők. A közismert képet azonban Jézus – rá jellemző módon – radikalizálja és eszkatologikus távlatokba helyezi. A széles utat választók a kárhozatra, míg a keskeny úton járók az életre, szó szerint az örök életre (ή ζωή) jutnak. E képes beszéd szerint tehát nem kisebb a tét, mint földi létünk végső kimenetele! Élet, amely csak ideig-óráig való, s a vége kárhozat, vagy élet, amely ugyan keskeny úton vezet, ám a vége örök élet? Lét vagy öröklét? E kicsit filozofikusan hangzó kérdést szegezi ma nekünk megváltó Urunk.

2. A hagyományos ókori etikai gondolkodás és magyarázat szerint az embernek választania kell. Vagy erényes,

értelmes és így tudatos életet él, vagy csak a mának, az élvezeteknek és a pillanat örömének szenteli magát. Voltak neves teológusok, mint például Bultmann, akik ugyancsak ilyen sematikus módon értelmezték Jézus eme hasonlatát. Két út van az ember előtt: vagy az egyiket választja, vagy a másikat – harmadik lehetőség nincs! Más teológusok szerint azonban ennél jóval összetettebb Jézus képes beszédének magyarázata. A sematikus magyarázat azt sugallja, hogy Jézus voltaképpen csak figyelmeztetni, megijeszteni akar bennünket: Vigyázz, mert ha rosszul döntesz, elveszel örökre! Vagy: Jaj neked, ha nem a keskeny utat választod, mert akkor kárhozat vár rád! Ez azonban mintha ellentétben állna a mindenkit szerető, magához s az örök életre szüntelenül hívogató Úr személyiségével, küldetésével. Jézus nem figyelmeztetni, még kevésbé megijeszteni akar hasonlatával, sokkal inkább hívni! Hívni magához, hívni maga után, hívni az általa is végigjárt keskeny útra, a kereszt – olykor próbákkal, buktatókkal kikövezett – útjára! Hívni téged és engem, hívni újra meg újra, szeretettel és fáradságtalanul. Jézus nem mond le a széles utat választó többségről, tudatosan őket hívja: jöjj és kövess engem! A tét ugyanis óriási – lét vagy öröklét? Jézus nem mond le senkiről, gondoljunk csak az úrvacsora szerzési ígéire: „*ez az én vérem, a szövetség vére, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára*” (Mt 26,27). Nemcsak egyesekért, nemcsak a választottakért, hanem a széles úton járókért

is adta magát a Golgotán. Jézus nem csoportosítani vagy osztályozni akar bennünket, sokkal inkább hívni, hívni a szoros kapuhoz/ajtóhoz.

3. Vegyük észre: Jézus egy felszólítással kezdi mondandóját. „*Menjetek be!*” – olvassuk Máténál. Lukács ezt tovább fokozza, amikor így fogalmaz: „*Igyekezetek!*” Luther felhívja a figyelmet arra, hogy ez a felszólítás nem a Tízparancsolat tiltó – negatív – imperatívusza, hanem annak ellentettje: pozitív felszólítás. A Mester hívását követően rajtunk áll, hogy megtegyük-e a kezdő lépést, elindulunk-e a választottak útján – átlépve a szoros kapun/ajtón. Érdekes párhuzamot fedezhetünk fel a királyi menyegző példázatának jól ismert mondataival: „*A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. Menjetek tehát a keresztutakra, és akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre.*” (Mt 22,8–9) Vagy ahogy Lukács fogalmaz: „*Akkor az úr ezt mondta szolgájának: Menj el az utakra és a kerítésekhez, és kényszeríts mindenkit bejönni, hogy megteljen a házam.*” (Lk 14,23)

Maga az Úr a meghívó! Nélküle nincs sem kapu, sem ajtó, amely az örök életre vezetne. A hívással egyúttal magához hív, mert csak vele, egyedül vele lehet esélyünk arra, hogy a keskeny utat járjuk.

Vessünk még egy pillantást a „keskeny út” kifejezésre! Ez nem egyszerűen ösvényt, mezsgyét vagy mellékutat jelent. A keskeny jelző egy olyan igéből (θηβω) képzett nyelvtani alak (passzív participium), amelynek jelentései sokatmon-

dóak: tűrni, szorongattatást elszenvedni. A keskeny út nem az adottságai miatt keskeny, hanem azért, mert lemondással és szenvedéssel van kikövezve. Nagyobb összefüggésbe állítva: Jézus az általa végigjárt keresztútra utal a keskeny út képében, amelyet az embernek egyedül végigjárnia képtelenség! Erre nézve csak a megváltó Úrral közösségben lehet reménye a zárándoknak, akiről a neves angol prédikátor, John Bunyan is írt *A zárándok útja* című allegorikus művében. Ha két út van előtted, nagy valószínűséggel a nehezebb Jézus útja! A kérdés továbbra is ez: lét vagy öröklét?

Befejezésül még egy gondolat. Milliók kísérik figyelemmel a különböző tévécsatornák interaktív kiszavazó műsorait. Az egyik ilyen vetélkedő jól ismert szlogenje így hangzik: „Itt a lét a tét!” A Hegyi beszéd ma idézett mondatai alapján Jézus felhívását talán így is megfogalmazhatnánk: „Menjetek be a szoros kapun, mert itt – az öröklét a tét!” Ámen.

Blázy Árpád

igazgató lelkész

Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budapest-Kelenföldön
2011. június 12-én, pünkösd ünnepén.

100%-os almalé

■ „Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik juhok ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok. Gyümölcsseikről ismeritek meg őket. Tüskebokrorról szednek-e szőlőt, vagy bogáncskóróról fűgét? Tehát minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, rossz fa sem hozhat jó gyümölcsöt. Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják, és tűzre vetik. Tehát gyümölcsseikről ismeritek meg őket.” (Mt 7,15–20)

Nem szeretnék a keresztény negatív diszkrimináció, a pálcatörés és ítélezés bűnébe esni, és a Jézus elfogadó szeretetével szembehelyezkedő személyválogatást sem gondolom példaértékűnek, pláne nem követendőnek, de Isten igéjének tükrében bátorodom az embereket két nagy csoportra osztani: a pünkösdi Lélek nélküli, erőtlenségekben zavaros életűekre és a pünkösdi Lélektől átjárt erősekre, akik lélekben józanok.

A pünkösdi Lélek nélküli ember lelki dolgaiban többnyire igénytelen, mondhatni mindenevő. Erőtlenségében és meggyőződések nélküli univerzális hitében nem ismeri fel

és nem tudja elválasztani az igazgyöngyöt a hamistól, az ehetőt a nem ehetőtől, az értékest az értéktelentől, az igazat a hamistól. Gyülekezeteinkben is vannak, akik vallási mindenevők, antennájuk mindenféle lélekkel foglalkozó adást vesz válogatás nélkül. Viszont akiben Isten Lelke tisztán ragyog, valahogy megérzi, ha valaki nem isteni erővel hirdeti az igét, és ezoterikus masszát kever, amiben talán Krisztusból is van egy csipetnyi, csak hogy a keresztény fűszerezés se maradjon el. Ilyen módon a vallási gasztronómia Jézus szavai szerint nemcsak káros, hanem a tiltott gyümölcsök közé sorolandó.

Az igehirdetés alapigéje Jézus Hegyi beszédéből való, annak is a végéből, ahol ez a kettéosztottság markánsan jelen van.

Jézus kortársai között is vannak a Szentlélek sodró erejével prédikálók, mint például Keresztelő János, aki szavaival és valóságosan a kezével is Isten Bárányára, az egyetlenre mutat, akit maga Jézus igazol vissza; vagy a pünkösdi csoda egyik eszköze, Péter apostol, akit maga a Szentlélek tesz hitelessé. És vannak, akiknek semmi kö-

zük nincs Krisztushoz, mégis úgy tesznek és úgy szólnak, mintha az ő nevében és az ő felhatalmazásával lépnének fel. Gondoljunk csak azokra a tanítványokra, akik hitetlenül próbálták kiűzni az ördögöt a megszállott fiúból, vagy amikor Pál apostol Filippiben találkozik egy szolgálóleánnyal, aki úgy tesz, mintha Pál és Szilász munkatársa lenne, holott idegen lélek lakik benne.

Igénkben Jézus prófétákról beszél, olyanokról, akik nem tartoznak az igaz szavúak köréhez. Ők azok, akik nem értették meg az evangélium lényegét, mégis kiállnak az emberek elé, és meggyőző erejű beszédeikkel halászatgatnak. Féltő, hogy létrejön egy olyan egyház, egy olyan gyülekezet, amely nem Krisztusra, hanem emberi ideológiára és emberi elgondolásra épül, rossz esetben egyetlen személyre. Maga előtt látva ezt az egyházképet, Jézus óvatosságra szólítja fel az őt hallgató tömeget, nehogy eltévelyedjenek. Féltése jogos, hiszen annak a sok ezernek ezekben az időkben kell választania, kinek a követői lesznek.

Az újszövetségi kortörténetből tudjuk, hogy szervezkednek az úgynevezett zélóták, a túlbuzgók, a lázadók, valamint a görbe törükről elnevezett szikáriusok, akik politikai, hatalmi értelemben gondolják azt, hogy Jézus majd helyreállít mindent, és legyőzi a Római Birodalmat. Jézus itt ezektől a helytelenül prófétáló vezetőktől óvja hallgatóit.

Az, aki a bűnös asszony lábat törlő egyetlen mozdulatában több igaz bűnbánatot fedez fel, mint Simon farizeus

egész életén át tartó törekvésében; aki a vámszedők nemtelen életét élő Zákeusban felismeri a változás lehetőségét; aki megérzi és kimondja a Péterben bujkáló tagadást – látja, hogy ezeknek a báránybőrbe bújt farkasoknak minden szava hamis, mert szívük hamis. Prédikálnak ők, de érdekek mentén; mondandójukban szó esik Isten országáról, közben a birodalom megdöntőinek kiszolgálói; harcra buzdítanak, de nem a bűn ellenire, hanem a velük szemben álló ellenség legyűrésére. Rögvest eszünkbe juthat Zakariás próféta könyvének ideillő mondata, amelynek aktualitása ma sem vesztette érvényét: *„Nem hatalommal és erőszakkal, hanem az én lelkemmel – mondja a Seregek Ura.”*

De nézzünk szét egy kicsit saját házunk tájékán! Valljuk meg: a mi időkben is óvakodnunk kell attól, hogy az egyház törekvései politikai vagy hatalmi összefüggésben valósuljanak meg. Ugyanakkor Jézustól tanulva az egyház legyen hatalmas a szeretetben, az önzetlen szolgálatban, a megértésben, a szociális érzékenységben, de mindene-előtt abban, hogy a rábízott evangéliumot tisztán hirdeti és megtartja. Ha ezt szem elől téveszti, vagy szerepzavarba kerül – legyen az püspök, lelkész, presbitérium vagy a gyülekezet közössége –, hasonló a hamis prófétához. Mindaz, amit hirdet, hamis. Amiből élek, az határoz meg kívül-belül.

Mi egy gyülekezet víziója: intézményt fenntartani, gaz-

daságilag jól működni, beruházásokat megvalósítani, a társadalmi, városi életben mozogni, a kor emberének igényeit kiszolgálni, a társadalom mindennapjaiban hatalomra szert tenni, vagy Jézus köré gyűlve, mindent az igehallgatás és a közösségépítés alá rendelve élni? Jézus komoly ítéletet mond azok felett, akik saját céljaik megvalósítására használják fel az őket hallgató tömegeket, akik végül szintén gyümölcstelenek maradnak. *„Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják.”*

Pünkösd első napján, tegnap is a prófétai hivatásról volt szó, ahol elhangzott, hogy maga a próféta szó azt jelenti, hogy valaki előtt beszélni, újszövetségi értelemben valaki előtt Jézusról tanúságot tenni.

Jézus azok ellen beszél, akik saját maguk felismeréseit prédikálják, saját hasznukra. Példája egyszerű és érthető. A jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa rossz gyümölcsöt. Kóróról, túskebokorról, gazról nem lehet finom, tápláló, édes gyümölcsöt szedni.

Tehát kétféle embert ismer. Az egyikben ott van a Szentlélek, a másik emberben nincs – és ez felismerhető. Sokszor nem a tehetség és rátermettség dönti el, kit mivé formál a Szentlélek, sőt ahogyan a beszédhibás Mózesről sem lehet elmondani, hogy kiváló szónok lett volna, vagy Pál apostolról, hogy jó kiállítású, megnyerő külsejű emberként szervezte volna a gyülekezeteket, mégis szolgálatuk gyümölcse Isten tervének fontos eleme volt.

Néhány nappal ezelőtt a Nyíregyháza-Emmaus testvér-gyülekezetünkben Samuel T. Kamaleson indiai misszionárius bizonyágtételében elmondta, hogy amikor fiatal volt, azt a belső késztetést érezte, hogy sok ember előtt kell Jézusról beszélnie. Nem akarózott neki, nem volt felkészült, nem szeretett szerepelni, teli volt görcsrel. Aztán olyan erős volt ez a belső hang, hogy végiggondolta, mihez ért. Énekelni szépen tudott, szeretett is, így egy nagyvárosban kiállt egy forgalmasabb helyre egy kuka mellé, becsukta a szemét, és evangéliumi énekeket kezdett énekelni. Aztán amikor már jó néhányat elénekelt, kinyitotta szemét. Nagy tömeg vette körül. Csak annyit tudott mondani: „Ő él.” Aztán kérdezték tőle, hogy ki is él? Hát ő. Jézus. De ennél többet nem tudott mondani, mert felkészületlen volt. Teológijára ment, mert megértette, hogy Istennek terve van vele, és az a gyümölcs, amelyet akkor termett, még nem volt az igazi.

Kamaleson ma igen ismert evangélizátor, aki a napokban Magyarországon is teli templomokban hirdeti ugyanazt, mint annak idején a kuka melletti éneke után. Ő él. Igehirdetésének ereje van, sokan megtérnek.

Kiből lesz a próféta, és honnan ismerhetjük fel valóságát? Ha van gyümölcs, van élet. Ha ez a gyümölcs 100%-os, mert tiszta, akkor az új élet is teljes lehet. Ha van tiszta élet, van üdvösség. Ha van üdvösség, akkor bármi történhet, nem tör rá az emberre sem a magány, sem a

boldogtalanság, sem a céltalanság, mert az ige hirdetésének ereje van. Méghozzá nem kisebb, mint az isteni erő. Ha Krisztus a forrás, az élő vizet kapjuk. Az élő víz pedig mindig a pünkösdi Lélektől friss. A jó gyümölcsöt termő fa erről ismerhető meg. Ámen.

Horváth-Hegyí Olivér

lelkész

Szentendrei Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Szentendrén
2011. június 13-án, pünkösöd második napján.

Dráma a mennyek országának kapujában

■ *„Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram, Uram, nem a te nevedben prófétáltunk-e, nem a te nevedben űztünk-e ki ördögöket, és nem a te nevedben tettünk-e sok csodát? És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők!” (Mt 7,21–23)*

Életünk tele van drámai pillanatokkal, drámai eseményekkel. Tudjuk, nemcsak az elmúlás lehet drámai, esetleg tragikus, de sokszor a születés vagy a szépnek, jónak ígérkező döntésünk, választásunk is drámaivá válhat (hívás, házasság). Drámai lehet egy vizsga sikertelensége, a nyaralás szétesése, egy munkahely megszűnése. Dráma az, ha valami nem úgy alakul, nem úgy sikerül, nem úgy válik valóra, ahogy azt terveztük, ahogyan azt szerettük volna. Dráma az, amikor más lesz, mint amit vártunk, s ezen a valóságon változtatni nem lehet, ezzel együtt kell élni.

Más szóval: együtt élni a megváltozhatatlannal – az dráma. S ez még fokozódhat, még súlyosabb élethelyzetet hozva, tragédiába fordulva. Sokan vagyunk, akik drámai élethelyzetben ülünk ma a templomban, vagy lehet, hogy a drámaiságon már túl vagyunk, de mérhetetlen keserűség él a lelkünkben.

Az élet dramatikus! A keresztény élet is. De nem lesz kevésbé dramatikus az sem, ami akkor vár ránk, amikor Jézus előtt meg kell állnunk!

Ahogy itt ülünk, mert „templomjáró jó keresztények vagyunk”, „mert szeretnek a gyülekezetben”, mert..., mert..., azt gondoljuk, hogy megveregethetjük a vállunkat, sőt akár mások is megteszik ezt, keresztény voltunkat pozitívan minősítve. Azt gondoljuk, hogy hitünket olyan jól gyakoroljuk, tetteinkkel pedig egyértelműen világossá tesszük, hogy mi valóban kiváló követői vagyunk Jézusnak.

Ezek után nem csoda, ha valaki arra számít, hogy „lifttel mehet” a mennyek országába. Ezek révén biztosított az üdvösségünk, ez nem kérdéses.

És akkor ott találjuk magunkat a mennyek kapujában,

ott találjuk magunkat Jézus előtt! Egy óriási drámai helyzetben találjuk magunkat. Jézus nem azt mondja, hogy „jól van, jó és hű szolgálóm!” Nem! Jézus az utolsó lépcsőfokon azt mondja: „nem ismertelek”, „sohasem ismertelek”! Ezt bizony nem vártuk! Nem ezt vártuk.

Uram, Uram! – szólítgatjuk Jézust, mint régi ismerőst. Megszólítjuk őt, akiben felismertük az Urat, az istenit. Megszólítjuk Jézust, mutatván tiszteletünket, hivatkozunk a nyilvánosan véghezvitt tettekre, a felvállalt beszédekre. Hiszen aki Úrnak szólítja Jézust, az ismeri őt! Miért nem ismeri meg mégsem Jézus azokat, akik szólítgatják őt? Miért lesznek ismeretlenek számára ezek a követők, ezek a hívők? Jézus eme követői miben hibáztak?

S miben hibázhatunk mi, akik jó szolgálóknak gondoljuk magunkat? Mi volt helytelen abban, hogy Jézus nevében ördögöket űztek ki? Mi helytelen abban, hogy Jézus nevében tesznek csodákat? Látszólag semmi! Önmagában semmi! Mégis az egész úgy, ahogy van, kidobható, semmis! Miért? Azért, mert minden látszat volt! Látszatkövetés, látszatcselekedet, látszatmeggyőződés.

A drámaiság a hitelesség hiányában található. Aki nem cselekszi az Atya akaratát, az ismeretlen marad Jézus előtt. Hiába a hivatkozás, hiába a szájjal való dicséret, ha az nem belülről, nem szívből fakad. A száj dicsérete nem elég! Nem elég szájhősnek lenni, hogy aztán a tettek ellentmondjanak a beszédnek. Nem elég úgy tenni, mintha...!

Lehet játszani különféle valóságnak tűnő szerepet. El lehet játszani, hogy hűséges vagyok (emberekhez és Istenhez), el lehet játszani, hogy segítőkész vagyok, el lehet hitetni, hogy Jézust követem. De valójában becsapom magamat és másokat.

Különböző képeket mutatunk magunkról, különböző színekben láttatjuk magunkat. Így van ez a munkahelyen, a gyülekezetben, sőt még a családban is! Együtt élünk valakivel, akiről nem tudjuk, hogy valójában ki. S hányan vannak, akik önmagukat is becsapják, hogy milyen jó emberek ők!

Képeket mutathatunk másoknak, de Jézusnak nem! Jézus belelát szívünk, lelkünk legrejtettebb zugába is. Őt nem lehet képekkel, színekkel elvakítani!

Egymásnak lehetünk szemfényvesztői, a legszűkebb környezetünktől kezdve a legtágabb ismeretségi körig. Ott elhitethetjük mindenkivel, hogy mi milyen jók vagyunk. S lehet, hogy sikeresek is vagyunk céljaink elérése miatt az önmagunk és mások ámitásában. „De hát láttad, Uram, hogy követtünk téged? Láttad, hogy betegeket gyógyítottunk, láttad, hogy ördögöket űztünk ki?”

Igen. Láttá Jézus! És akkor mi van? – tesz fel a kérdést ilyen formában a fiatalok. Jézusnak ez nem elég! Nem elegendő, ha mindez csak önös érdekből, magamutogatásból ered. Nem elég ott lenni a templomban és jelen lenni az egyes alkalmakon, nem elég betegeket látogatni, hogy

megmutathassam elszántságomat, nem elég, nem elég!
Nem elég Jézus nevével takarózni! Nem elég Jézus nevét
varázsszernek használni! Több kell!

De hát mire van szükségem, hogy azon az utolsó lépcsőn
ne azzal szembesítsen Jézus, hogy „nem ismerlek!”? Azok,
akik ott hallgatták Jézust, egytől egyig ismerték őt. Egy-
től egyig ott voltak Jézus mellett, hallgatták őt, nevében
gyógyítottak, nevében űztek ördögöket, s Jézus mégis azt
mondja: „Nem ismerlek titeket!” Micsoda drámai pillanat
az, amikor azt várjuk, hogy megdicsérjenek, hogy megve-
regessék a vállunkat, de ehelyett elutasítást kapunk?! Fé-
lelmetes, hátborzongató! Látszatéletünk egy pillanat alatt
visszájára fordul. Akit „uramoztunk”, nemcsak elutasít, de
gonosztevőnek bélyegez.

Akkor, mit vár tőlünk Jézus, a bíró?

– Azt, hogy hitünk belső, meggyőződéses hit legyen!

– Azt, hogy ne önzésből, önös érdekeket képviselve, lát-
szatkegyességbe burkolózva hivalkodjunk a tetteinkkel,
sőt hitünkkel.

– Azt, hogy ne ámítsuk magunkat és másokat hitünk
nagyságával, mert annak egyetlen mércéje és mértéke van:
az, hogy cselekszi-e az Atya akaratát.

– Azt, hogy Jakab apostol sorait idézve a jót tegyük, de
nem cirkuszi mutatványosként, hanem mert hitünk erre
buzdít és ösztönöz, mert az Atya akaratát váltja valóra.

– Azt, hogy – Martin Buber szavaival élve – ne az „én”,
a „ti” legyen fontos, hanem a „mi”.

– Azt, ami a legfontosabb: hogy legyünk hűek önmagunk-
hoz, mert csak ezáltal tudunk hűek maradni Jézushoz!

A mennyek kapujában mindannyian meg fogunk állni!
Részesei lehetünk egy szép meghívásnak, vagy részesei
lehetünk egy drámai szembesítésnek. Hogy mi fog elhang-
zani a „bírói” ítéletben, azon múlik, hogy a Krisztusban
kapott kegyelem élő hitet ébreszt-e bennünk, amelyből az-
tán jócselekedetek fakadhatnak. Nélkülözhetetlen ezért,
hogy mindennap részt vegyünk Jézus „önismereti szakkö-
rén”, hogy újra és újra megvizsgáljuk magunkat és hitün-
ket, cselekedeteinket. Erre az őszinte vizsgálatra segítsen
minket a mindenható Isten! Ámen.

Molnár Erzsébet

iskolalelkész

Luther Márton Kollégium, Nyíregyháza

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán

2011. június 16-án.

Hallani és cselekedni

■ *„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és nekidőltek annak a háznak, de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva. Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi, hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; az összeomlott, és teljesen elpusztult.” (Mt 7,24–27)*

A házépítés soha sem volt olcsó multság, hiszen nemcsak átmeneti szállásnak készül, mint egy sátor, hanem a jövőnek épül. Évtizedekre, sőt évszázadokra tekint, generációk hosszú sora élvezheti egy jól megépített ház otthont adó melegét, biztonságát, minden áldását.

Éppen mivel egy ház a jövőre tekint, döbbenetes szembeülni időnként azzal a napjainkban oly gyakori hírrrel, ténnyel, hogy az időjárás viszontagságai miatt hol itt, hol ott házak dőlnek össze, válnak egyik pillanatról a másikra lakhatatlanná. Az elmúlt év decemberében, éppen kará-

csony tájékán egy városbeli barátunk kényszerült családjával elhagyni az ősök által épített kertes családi házat, mert ledőlt az egyik fala, ennek következtében életveszélyessé vált az egész épület. Az ősök házuk építésekor nem számoltak azzal az eshetőséggel, hogy lesznek évek, amikor annyi eső zúdul rövid időn belül házukra és a környékre, hogy a fövényes talaj, amely hamar beissza ugyan a vizet, egyszer annyira telítődik csapadékkal, hogy veszélyeztetni fogja az általuk épített ház alapjait, és feláztathatja a falakat, az utódok pedig, akiknek a ház épült, szükségglásba kényszerülnek.

Nagy esőzésekkor a régi nyíregyháziak nagyon örülnek annak, hogy ősök erre a fövényes talajra építették fel a várost, hiszen itt nem kell „vendégmarasztaló” sárral birkózni, mert esőzések idején hamar eltűnik a csapadék. Csak remélni tudjuk, hogy bölcs előrelátással a fövényréteg alatt meghúzódó szilárdabb rétegekig ástak, amikor házat kezdtek építeni.

Palesztina területén szinte egyéb sincs, mint köves, sziklás talaj. A növénytermesztésre alkalmas területeken

is legfeljebb félméteres termőtalaj van, alatta pedig szikla rejtőzik. Aki házépítésre szánja el magát, annak tudnia kell, hogy az alapozás több költséggel, több áldozathozattal jár talán, mint az egész ház felépítése, ha a jövőre gondolva maradandót akar alkotni, és azt szeretné, hogy nemzedékeken át élvezni tudják keze munkájának gyümölcsét.

Jézusnak a Hegyi beszéd végén elmondott ikerpéldázata arra tanít, hogy az élet viharait csak az élheti túl, aki „életházát” szilárd, biztos alapra helyezi, kősziklára építi. Itt, a mában kell azon dolgoznunk, hogy a jövő viharaiban, amelyek minden irányból törhetnek ránk, meg tudjunk állni, a tomboló viharokat túl tudjuk élni. Ez az ikerpéldázat nemcsak néhány generációra, nemcsak néhány évszázadra tekint, hanem az örök életre.

„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat...” – mondja Jézus. Máté evangélista szerint Jézus három fejezeten keresztül tanít, beszél. Elmondja hallgatóságának, hogy mit hogyan kell tenni, hogyan kell élni annak érdekében, hogy az örök élet részesei lehessünk, illetve itt, ebben a földi létben élhető legyen számunkra az élet, „minőségi” legyen az emberek közötti viszony. Jézus a Hegyi beszéd három fejezetbe rendezett tanításában beszél arról, hogy kik a boldogok, milyen szerepük van a tanítványoknak, a hallgatóságnak ebben a világban, újraértelmezi a törvényt, a Tízparancsolatot, amely az embertárshoz fűződő viszonyt teszi egyértelművé. Tanít Jézus az imádkozásról, a böjtölés-

ről, az igazi kincsről, a test lámpásáról. Válaszút elé állít: melyik urat akarjuk szolgálni? Istent vagy a mammont? Tanít az isteni gondviselésről, a képmutató ítélkezésről, a szent dolgok megbecsüléséről, az imádság meghallgatásáról, szoros kapuról és keskeny útról, hamis prófétákról, Isten akaratának cselekvéséről. A Hegyi beszédben hangzik el az „arany szabály” is: „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük...” Milyen egyszerű... Tulajdonképpen ennyiből állna, hogy mi, emberek ne tegyük pokollá egymás életét és így a magunkét is. (Adrian Plass írja egyik könyvében: „Nagyon jó keresztény lennék, ha a többiek hagynák.”)

Aki tehát hallja, mit mond Jézus, annak cselekednie is kell a hallottakat, tanultakat, ha nem akar a balga, a bolond ember házának sorsára jutni, ha nem akar teljesen elpusztulni. Máté evangélista szerint erre a cselekvésre maga Jézus mutat példát. A Hegyi beszédet követően két fejezeten keresztül tíz alkalommal cselekszik: gyógyít, csodát tesz (lecsendesíti a tengert), tanít, elhívja Mátét.

Hallgatjuk Jézust. Alkalomról alkalomra ideülünk lábaihoz istentiszteleteken, áhítatokon, bibliaórákon, gyülekezeti alkalmakon. Hallgatjuk őt, helyeslünk neki, magunk is így vélekedünk az élet dolgairól. Naponta kezünkbe vesszük Bibliánkat. Vigasztalást, bátorítást merítünk belőle. Erőt merítünk a napi teendők elvégzéséhez. Feleletet keresünk kérdéseinkre, megerősítést várunk, ha

kétegyeink támadnak. És boldog, kiegyensúlyozott, hívő keresztényeknek tudjuk és érezzük magunkat. Időnként szívesen beszélünk, bizonyosságot teszünk arról, akire mi az életünket építettük, jóllehet a ház alapjai többnyire rejtve vannak a ház csodálóinak szeme előtt.

Jézus ennél többet vár tőlünk. Jézus nem csak a hallgatást, a meghallgatást kéri. Nem csak szavakban megnyilvánuló bizonyosságtételeket vár tőlünk. Nemcsak figyelmet kér tőlünk, amikor beszél hozzánk, hanem cselekvést, tetteket vár tőlünk. Ne heroikus erőfeszítésekre gondoljunk. Csak dolgoz mindennapjainkat vegyük számba. Sokféle hatás, megpróbáltatás ér bennünket naponta családban, munkahelyen, gyülekezetben, utcán, bárhol. Tudunk-e gyógyító szót mondani annak, akit élénk sodornak a nap eseményei, vagy csak türelmetlen, sürgető, ellentmondást nem tűrő hangon közöljük elképzeléseinket, elvárásainkat a másik emberrel szemben? Tudunk-e az elismerés hangján szólni, ha valaki valamiben jobb nálunk? Vagy csak lekicsinylő, önző, ítélkező véleményt mondunk? Tudunk-e simogatni ott és akkor, amikor szívünk szerint ökölbe szorulna a kezünk? Felismerjük-e a számkivetettségben, a kiközösítettségben az értéket, ami sokak hasznát szolgálhatja, és segítünk-e azoknak az értékeknek a felszínre jutásában, juttatásában? Vagy inkább mi is beállunk az ujjal mutogatók, ítélkezők sorába? Tudunk-e önzetlenül gyümölcstermők lenni mások számára? Az öncélú kegyesség semmit sem ér.

Krisztusra, az egyetlen biztos alapra épített életházunk megvédhet minket testi-lelki megpróbáltatásaink idején. Ha szilárd alapra, Krisztusra építettük a mi életházunkat, van honnan vigasztalást, erőt, bátorítást merítenünk. De vajon ez elegendő lesz-e a végső megpróbáltatás idején? Akkor, amikor végső számadásra kerül sor...

Aki hallja Jézus beszédeit, és Istentől a neki kijelölt helyen cselekszi is azokat az igéket, amelyeket kap, csak az hasonlít az okos, a bölcs emberhez. Csak annak háza áll meg a viharokban, a megpróbáltatások idején, a végső próba idején. Csak annak háza áll meg, aki egész életével arról tesz bizonyosságot, hogy a mélyben, az építmény alatt Krisztus maga áll.

Nehéz, fáradságos, sok áldozatot követelő az ilyen alapozás. A magunk erejéből nem is tudunk mi efféle alapot rakni. A Szentlélek ereje szükséges hozzá. Aki azonban szilárd elhatározással már ma az eljövendőre tekint, kérheti ezt az erőt a mennyei Atyától Jézus Krisztus által, és biztos lehet benne, hogy meg is kapja. Ámen.

Kovács Erzsébet

iskolalelkész

Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási
Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, Nyíregyháza

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán
2011. augusztus 31-én.

Meditáció a Hegyi beszéd végéről

■ „Amikor Jézus befejezte ezeket a beszédeket, a sokaság álmétkodott tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudóik.” (Mt 7,28–29)

Amikor ők beszélnek

Vannak, akiket végighallgatok.

Csak mondják és mondják.

Múlnak a percek, és amíg hallom a hangjukat, közben már egész másra gondolok.

Vannak, akiket végighallgatok.

Bár sokáig tart a beszéd,

de kiszűröm magamnak a lényegét.

Hiszen ilyen is van.

Vannak, akik csak pár mondatot szólnak,

mégis olyan útmutatást képesek adni,

hogy meglátom a következő lépésem.

Ez csodálatos érzés.

Amikor én beszélek

Vannak, akik végighallgatnak.

Mert csak mondom és mondom.

Múlnak a percek, és amíg hallgatják a hangomat, közben már egész másra gondolnak.

Vannak, akik végighallgatnak.

Bár sokáig tart a beszédem,

de kiszűrök maguknak a lényegét.

Hiszen ilyen is van.

Vannak, akikhez csak pár mondatot szólok,

mégis olyan útmutatást tudok adni,

hogy meglátják a következő lépésüket.

Ez csodálatos érzés.

Amikor ő beszél hozzám

Van, akit végighallgatok.

Mert érdekel, ahogy mondja és mondja,

és bár múlnak a percek, de amíg hallom a hangját,

közben nem tudok másra gondolni, mert annyira magával ragad.

Igen, ő az, akit végig akarok hallgatni.
 Bár nem is tart sokáig a beszéd,
 mégis minden szava lenyűgöző és lényegbe vágó,
 hiszen ilyen is van!
 Igen, ő az, aki csak pár mondatot szól,
 mégis olyan útmutatást képes adni,
 hogy meglátom, hogyan változtassak egész életemen!
 Ez csodálatos érzés!
 Mert van valaki, aki megszólít: „Gyere, ülj ide mellém...”,
 s tanítani kezd – pont ott, ahol utam vezet –,
 ráérek, hát leülök én is a tanítványok közé...
 Még épp elférek valahol...
 Ő pedig rám néz, és nekem beszél, mert neki fontos vagyok,
 a szívembe mar szavaival.
 Hallom a hangját, értem a szavait,
 tanít, hogy hogyan éljek.

És most vége...
 Csak ámulok. Szavak nélkül nézek magam elé.
 Ezt mind hogy értsem? Ehhez idő kell...
 Megdöbbenően ülök magamban.

Mert úgy néztél rám, úgy szólítottál meg, úgy tanítottál,
 mint akinek hatalma van rajtam,
 hiszen teljesen magaddal ragadtál –
 hogy leboruljak előtted,
 hogy meglássam, hogyan élek,
 hogy megértsem, szerinted hogyan kellene élnem,
 hogy legyen erőm változni,
 a tanításod szerint élni, igen, ezt akarom –
 és te ezt tudtad már, amikor magad mellé ültettél...
 A szavaid a szívemben, már nincs kifogás...
 Veled megyek én is...
 Csak ölelj magad mellé engem is, egész szorososan, Jézusom!

Balog Eszter
 lelkész
 Magyarországi Evangélikus Egyház,
 Ifjúsági Osztály (gyes)

Az igehirdetés elhangzott Tordason, a Fővárosi
 Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthonában
 2011. november 1-jén.

Hallottátok, hogy megmondatott, lehetsz..., én pedig azt mondom, legyél...!

■ „Amikor lejött a hegyről, nagy sokaság követte őt, és íme, odament egy leprás, leborult előtte, és ezt mondta: »Uram, ha akarod, megtisztíthatsz.« Jézus kinyújtotta a kezét, megérintette őt, és ezt mondta: »Akarom. Tisztulj meg!« És a lepra azonnal letisztult róla. Ekkor így szólt hozzá Jézus: »Vigyázz, senkinek se szólj, hanem menj el, mutasd meg magadat a papnak, és ajánld fel az áldozati ajándékot, amelyet Mózes elrendelt, bizonyosságul nekik.«” (Mt 8,1–4)

A Hegyi beszéd Jézus legsajátságosabb tanításainak gyűjteménye. Nem is mindenkinek szólt, hanem csak a legbelső tanítványi körnek. Nem mintha nem általános érvényű lett volna, amit tanított, és ami oly kategorikusan ellene mond minden őszintétlenségnek, szemforgatásnak, színjátszásnak, látszatvallásosságnak. Bizony, Jézus Hegyi beszéde mindenkire tartozik, mindenki elé tükröt tart, aki Jézust komolyan akarja követni. Ott és akkor azonban csak a tanítványok hallották, akiknek szintén hozzá kellett szokniuk Jézus felszólító radikalitásához, egyszerű és követelő őszinteségéhez, amit igazán csak nagypéntek és

húsvét után fognak megérteni és elfogadni. Talán némelyikük fejében meg is fordult, hogy Jézus is csak olyan, mint a másik vállaira elhordozhatatlan terheket rakó farizeusok – és a keresztfánál döbbent rá, hogy ez az ember, az Emberfia nem viccel, tényleg odatartja a másik arcát is, és tényleg imádkozik az ellenségeiért...

Minden képmutatás, önmentegetés, a látszat őrzése, a „még nem gyanakszik senki” nyugalma valójában már tisztátalanság, lappangó lelki lepra, ami előbb-utóbb kiütésekben, rothadásban, félelmekben és romlásban nyilvánul meg. A Jézus korabeli zsidó világ, ahogyan a világ egyáltalán mindig, erőszakon és önzésen épült fel és tájékozódott, miközben részvétet és önzetlenséget színlelt. Ez a nagy ellentmondás készíteti Jézust, hogy kiszóljon (kihívjon) bennünket ebből a tisztátalan világból egy tiszta, ellentmondásmentes életre.

A Hegyi beszéd tiszta életre hívó, teljesíthetetlen parancsai rádöbentenek arra, hogy tisztátalanok vagyunk: élünk egy őszinte, igaz és tiszta élet lehetőségének küszöbén őszintétlenül, igaztalanul és tisztátalanul, nem élve a

nagyszerű lehetőséggel, amely pedig az élet értelméhez és céljához juttatna el bennünket. Ahogyan az éltető közösségből kitaszított tisztátalan leprás látja az egészségesek életét mint a boldogság elvesztett lehetőségét, és sóvárog oda eljutni. Így lehet egy hazugságokba fült, kiüresedett, de a látszatot még őrző életből a mi kétségbeesett kiáltásunk is a leprás rimánkodása: „*Uram, ha akarod, megtisztíthatasz.*” Bizony, ez nem egy 2000 évvel ezelőtt elsóhajtott fohász, hanem azóta is ismétlődő, egyszer minden ember életében megfogalmazódó felismerés. Azért születünk erre a földi világra, hogy ez a felismerés egyszer megfogalmazódjon bennünk, és attól kezdve új életet éljünk. Vagyis megragadjuk az őszinte, tiszta, igaz élet lehetőségét, és egyszerre az öröklét részesei legyünk. Csak legyen is erőnk, hitünk Jézus elé lépni, előtte leborulni, és hangos, érthető szóval ezt a felismerést ki is mondani! Jegyezd meg Sík Sándor szavait: „Úgy imádkozzál minden nap, s úgy élj, hogy el ne törd előre gyenge szárnyát a végső órán felsíró imádnak!” (*Imádság jó halálért*)

Amikor a bibliai leprás szava bennünk is felsír, új emberré leszünk, mert Jézus nekünk is bizonyosan így válaszol: „*Akarom. Tisztulj meg!*” Boldog az, aki nem földi élete utolsó pillanatában jut el ide! És jaj annak, aki még akkor sem, mert mulandó élete elválaszthatatlanul eggyé vált a képmutatással, tisztátalansággal és hazugsággal.

A Mózes az égő csipkebokorból megszólító hang így

mutatkozik be: vagyok, aki vagyok; én vagyok a *lét*. Isten a *van*. A tiszta, őszinte, egyszerű, mindent betöltő, egy és oszthatatlan létezés. Más szóval itt nincsenek igeidők és igemódok, ez csak jelen idő és kijelentés. A bűnessel az emberlét feltételes móddá silányult: az ember ugyan elvben lehet tiszta életű is, de gyakorlatilag hazug és tisztátalan. Az emberi élet csupán lehetőség arra, hogy Istenben *lét*-re jöjjön az Ember. Az ember a *lehet*. Aki Istennel akar élni, az nem élhet úgy, „*mintha lenne*” – ez a Hegyi beszéd fő üzenete: Hallottátok, hogy megmondatott, *lehetsz*, én azonban azt mondom, *legyél!* A mózesi törvény és Jézus küldetése így válik eggyé: azért jött, hogy egy ióta se vesszen el a törvényből. Hogy a „*lehet*” tényleg „*legyen*”. Hogy a feltételes módból az ő felszólítása (kihívása) által kijelentő mód váljon. Jézus az Ige – mondja János evangéliuma. Általa lett minden, ami lett. Jézus a teremtő szó. Jézus a *legyen*. Az isteni lét kijelentése felszólítássá válik e földi világban, hogy az Istentől kapott lehetőség valósággá, létté váljon. Ezt fejezi ki Jézusnak a leprás kérésére adott válasza: „*Akarom. Tisztulj meg!*” Legyen! És lett gyógyulás, „*azonnal letisztult róla a lepra*”. És megvalósult az új élet lehetősége. Tiszta lett.

Isten, Emberfia és ember – aki ha el is torzult, mégis csak Isten képére és hasonlatosságára teremtett – így van közösségben egymással. Létük így függ össze, így születik az abszolút létezőből a létezés lehetősége, és válik való-

sággá a lehetőség a létre hívó szóban. Ővele, őáltala és őbenne – a „lenni” ige három igemódja (kijelentő, feltételes és felszólító) így beszél nekem az isteni egység titkáról, és arról a titokról, hogy „*a ti életek el van rejtve Krisztussal együtt az Istenben*” (Kol 3,3).

Jézus nem elégszik meg a lét lehetőségének realizálásával, a leprás meggyógyításával, hanem az új létre születettet elküldi a régi, tisztátalan és színjátzó világba, hogy legyen tisztaságával megütköztető felkiáltójel a tisztátalan világban. „*Vigyázz, senkinek se szólj...*” Ne szóljon, mert szólni a Fiú dolga: a *legyent* csak ő mondhatja ki. De mutassa meg magát a papnak, és ajánlja fel áldozati ajándékát Mózes rendelkezése szerint a gyógyulásért, bizonyosságul annak, hogy lett gyógyulás. Bizonyosságul annak, hogy sürgető és felszólító módon elközelített a *lét* a tisztátalan embervilágba, és a megtisztulást akarja.

Íme, ahogyan Jézus ma is azt mondja a hozzá megtisztulásért rimáncodónak: „*Akarom. Tisztulj meg!*”, úgy ma is visszaküldi a megtisztultat, hogy legyen tisztaságával felkiáltójel és botránykő a tisztátalan, képmutató, önző és erőszakos világban. Tisztaságával hirdesse az Isten meg-

tisztító hatalmát, legyen a tisztátalan lelkiismeretet békén nem hagyó szent jele az isteni rendnek, legyen felkiáltójel az Ige nyomában. Tegyen bizonyosságot arról, hogy akinek örök élete van (el van rejtve Krisztussal az Istenben), az megszabadult az „úgy tenni, mintha...” kényszerétől, nem kell színt játszania, képmutatónak lennie, élete már nem bizonytalan és aggodalommal teljes esetlegesség (lehetőség), hanem célba ért és felszabadult bizonyosság a Létben. Ezért adhatja önmagát, lehet tiszta és őszinte, mert semmi sem szakíthatja már ki a Létből, ami a Krisztus szeretete. Ámen.

Thuránszky István

lelkész

Béri Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Béren 2011. május 15-én,
a húsvét ünnepe utáni 3. vasárnapon.

Pogány példakép

■ „Amikor Jézus Kapernaumba érkezett, odament hozzá egy százados, és kérte: »Uram, a szolgálóm bémán fekszik otthon, és szörnyű kínjai vannak.« Jézus így szólt hozzá: »Elmegyek, és meggyógyítom.« De a százados ezt felelte rá: »Uram, nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szót szólj, és meggyógyul a szolgálóm. Mert én is hatalom alatt álló ember vagyok, és nekem is vannak alárendelt katonáim. Mondom az egyiknek: Menj el! – és elmegy, a másíknak: Jöjj ide! – és idejön, vagy szólok a szolgálómnak: tedd meg ezt! – és megteszi.« Amikor Jézus ezt hallotta, elcsodálkozott, és így szólt kíséreihez: »Bizony, mondom néktek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben. De mondom néktek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és asztalhoz telepednek Ábráhámmal, Izsákkal és Jákóbbal a mennyek országában; akik pedig Isten országa fiainak tartják magukat, kivettenek a külső sötétségre, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.« A századosnak pedig ezt mondta Jézus: »Menj el, és legyen a te hited szerint.« És meggyógyult a szolgáló még abban az órában.” (Mt 8,5–13)

Az életforma, amelyet Jézus választott magának, lehetővé tette azt, hogy bárki odamenjen hozzá, és megfogalmazza

kérdéseit, kéréseit. Jézus számára pedig az ilyen helyzetek mindig alkalmat teremtettek arra, hogy komolyabban kifejtsen egy-egy olyan kérdést, amelyet fontosnak tartott az eset kapcsán. Nem lehetett előre kiszámítani Jézus reakcióját. Sok függött attól, hogy ki, mit és hogyan kérdezett tőle. Így aztán az evangéliumok megőriztek számunkra pozitív és negatív hősöket egyaránt. Az ő történetük segít abban, hogy ne kövessünk el felesleges hibákat akkor, amikor Jézushoz fordulunk kéréseinkkel.

Az evangéliumi elbeszélés a kapernaumi századosot jó példaként állítja elénk. Bár tudjuk róla, hogy nem volt izraelita, tehát nem a választott néphez tartozott, mégis képes volt megtalálni azt a hangot, amely kivívta Jézus elismerését és támogatását.

Céltudatos volt. Tudta, hogy mit akar, és egyenesen neki fogalmazta meg a kérést. Nem volt szüksége közvetítőkre, hanem direkt Jézust kérte meg arra, hogy segítsen. Jézus pedig felajánlotta személyes jelenlétét a gyógyításhoz, amikor azt mondta: elmegyek és meggyógyítom.

Eddig semmiben sem különbözik a történet más csoda-

történetektől, ahol a kérésre Jézus szintén pozitív választ adott, s a beteghez elmenve megtörtént a csoda.

Ezúttal viszont a katona egy furcsa törvényszerűsége hívja fel a figyelmet. Ez pedig nem más, mint a hatalom törvénye.

Katonaként naponta többször átélte, hogy a parancsoknak ereje van. Az alárendelt katonák engedelmeskednek a felettesüknek, mégpedig azonnal, ellenkezés és habozás nélkül. Ha pedig ez így van a hadseregben, akkor így kell lennie más összefüggésekben is. Ha Jézus közelről meg tud gyógyítani egy beteget hatalma segítségével, akkor nem okozhat gondot neki az sem, hogy nincs meg a fizikai község. Akkor távolról is képes gyógyítani.

A százados tehát nem tesz mást, mint elismeri Jézus hatalmát egy olyan területen, ahol a közönséges embereknek megáll a tudománya. Bár a százados nem beszél isteni hatalomról, mégis valójában ezt látja és feltételezi Jézusban, ami egyedülálló állásfoglalásra készíti Jézust.

Jézus ugyanis elcsodálkozott. Meglepődött a százados érvelésén, hiszen olyan tanítást fogalmazott meg, amely komoly és alapos átgondolást feltételez.

A százados tehát valószínűleg nem most találkozott először vallási kérdésekkel, hanem bizonyára gyakran foglalkozott velük. Így juthatott el arra a pontra, hogy magát méltatlannak nevezze Jézus fogadására.

Szokatlan ez az alázat, főleg egy római parancsnok részéről. De éppen ez a hozzáállás teszi a katonát még

szimpatikusabbá számunkra. Ettől lesz az ő személye követendő példává. Mert nem kérdés, hogy Jézus követendő alakként szól róla. Ebben a történetben a százados válik példává, mégpedig azáltal, hogy Jézusban felismeri azt a szabadítót, akinek különleges hatalma van a világ erői felett, és akihez bátran intézhetjük kéréseinket.

A századosnak van hite és bizalma Jézusban. A kételynek még a szikráját sem érezhetjük ki a Jézussal folytatott párbeszédből, sőt inkább az a meggyőződés hallható ki belőle, hogy Jézus az egyetlen, aki segíteni tud szolgája betegségén.

Olyan hit ez, amely hajlandó segítséget kérni, hiszen érzi azokat az erőket, amelyek Jézus szolgálatában állnak.

Ilyen hit volt az ősatyák hite is. Ők is számtalanszor megtapasztalták, mit is jelent az, amikor az isteni hatalom tevékenyen megnyilvánul a hétköznapokban. S ezek a sorsfordító események megerősítették bennük azt a hitet, hogy hatalommal uralkodó Istenük van, aki gondoskodik róluk és vigyáz rájuk.

Így érthető, hogy Jézus összehozza őket és a századost, hiszen szívük mélyén ugyanaz az istenhit található. Mindannyian az Isten erejében bíznak akkor, amikor sorsdöntő, életbe vágó kérdésekről van szó.

Ez a hit pedig, ahogyan itt is látható, nincs néphez és nemzethez kötve. Nem lehet kisajátítani. Még akkor sem, ha a hívás elsősorban a zsidókhoz szólt. Itt azonban világosan látszódik, hogy Jézus már életében megnyitotta az

Istenhez vezető utat a kívülálló számára is. Mert számára nincs más mérce, mint a hit mércéje. Ha ebben jónak talál, akkor példaként emel ki a többiek közül. A hit hiánya pedig még azokra is negatív következményeket hoz, akik meg vannak győződve róla, hogy ők Isten fiai. Az ő osztályrésük a külső sötétség és az Istentől távoli élet.

A hit jutalma viszont nem marad el. Ahogyan a százados esetében is arról kapunk hírt, hogy a szolga meggyógyult még abban az órában.

Ez pedig azt jelenti, hogy a századosnak volt igaza Jézus hatalmát illetően. Neki valóban nincs szüksége arra, hogy valódi közelségben legyen a beteghez. Hatalma átnyúlik tér és idő dimenzióján.

Ha pedig ez így van, akkor jó okunk van arra, hogy Jézust napjainkban is segítségül hívjuk. Ő ugyanis a hívő imádság meghallgatását ígerte akkor, amikor azt mondta, hogy *„kérjétek és adatik nektek, keressetek és találtok, s a zörgetőnek megnyitattik”*. S a hívő szív megnyilvánulását láthatjuk akkor is, amikor kimondjuk: *„mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség”*. Ekkor ugyanis nem teszünk mást, mint hogy elismerjük azt az isteni hatalmat, amely egész életünkre hatással van, és amely hatalmat, ha az Istennek úgy tetszik, szolgálatunkba állíthatjuk. Mert mi is kerülhetünk olyan helyzetbe, mint az ősatyák, vagy mint ez a százados. Olyan helyzetbe, amikor könnyörögnünk kell önmagunkért vagy másokért, mert nem látjuk a kiutat. Isten hatalma viszont nagyobb a mi gondjainknál,

és valóban úgy van, hogy elég egyetlen szó, és bekövetkezik a gyógyulás, és már látjuk a megmenekülésünk útját.

Ezek a hétköznapi csodák pedig arra jók, hogy rámutassanak az Isten határtalan szeretetére. Arra a szeretetre, amely abban csúcspontot ért el, hogy Jézus meghalt értünk a kereszten. Ez volt ugyanis Jézus legnagyobb gyógyítása, s ugyanakkor ez az az esemény, amely a legnagyobb hitet és a legnagyobb alázatot követeli tőlünk. Hiszen az Istennek elég lett volna egy szó is ahhoz, hogy megmentse a bűn rabságában élő emberiséget. Ő mégis ezt az utat választotta, hogy aztán a feltámadással jelezze a halál fölötti valódi hatalmát.

Ezt látva mi is elmondhatjuk, hogy nem vagyunk méltók arra, hogy Jézus meglátogasson bennünket, pláne nem arra, hogy meggyógyítson. Ám ő mégis jön, és újra és újra meglátogat minket igéjével, szavával és az úrvacsorai közösséggel, így építve azt a hitet, amely alkalmassá tehet minket a végső nagy találkozásra, ahol hitünk szerint mindenki megtapasztalhatja a gyógyulás örömét. Ámen.

Zsugyel Kornél

lelkész

Bánki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Bánkon
2011. május 29-én, Rogate vasárnapján.

Három az egyben

■ „Amikor Jézus Péter házába ment, látta, hogy annak anyósa fekszik és lázas. Jézus megérintette a kezét, és elhagyta az asszonyt a láz, az pedig felkelt, és szolgált neki.

Amikor este lett, sok megszállottat vittek hozzá, ő pedig szóval űzte ki a tisztátalan lelkeket, és minden beteget meggyógyított, hogy beteljesedjenek az Ézsaiás próféta által mondottak: »Erőtlenségünket ő vette el, és betegségeinket ő hordozta.« (Mt 8,14–17)

A Szentlélek ünnepe van: a Lélek kiáradására, jelenlétének átélésére, érintésére várunk – vágyódunk Isten jelenlétére, Isten érintésére. Itt pedig Jézus lép elénk. Mintha képzavarral küzdenénk. Pünkösdi ünnepén talán éppen ez a képzavar vagy annak tűnő gondolat segíthet hozzá minket a jobb megértéshez.

Jézusról hallottunk. Aki megérintette tanítványa anyósát. Gondolkodjunk most el közösen az érintésről!

Ha valakivel együtt vagyunk, a jelenlétében vagyunk, az nem feltétlen jelenti az érintést, a testi kontaktust.

Családtagjainkkal az érintés nem feltűnő, hanem ter-

mészetes. Játszunk a szőnyegen a kisfiammal. Ahhoz, hogy elérje az építőkockát, át kell hogy mászon a kinyújtott lábamon. Összeérünk. Ül az édesapám a fotelben, átnyúlok felette, hogy levegyek egy könyvet a polcról. Összeérünk. Egyik érintéstől sem riadok meg, nem tűnik fel, természetes – mint a levegő, amelyet beszívhatok. (John Lennontól eredeztetik az idézetet: „Megpróbáltalak levegőnek nézni, de rájöttem, hogy levegő nélkül nem tudok élni.”)

Aztán van egy másik fajta érintés is, amikor kényszerűségből idegenekkel érintkezünk. A tömött buszon megérezzük a mellettünk álló testszagát. Tömegben hozzánk nyomódik a mögöttünk álló. Ezek az érintések zavarnak, mert a benne szereplő az akaratunk ellenére belép abba az intim zónába, amelyet magunknak és a szeretteinknek tartunk fenn. Ijesztő ez talán, megkényelmetlen. És tudjuk, vannak olyan emberek is, akik nem tudják vagy nem akarják helyesen felmérni a távolságokat. Ők azok, akik túl közel jönnek...

És létezik az érintés harmadik fajtája: a vágyott érintés. Amikor alig várjuk, hogy a szeretett személy közelében

lehessünk, őt megérinthessük. A szerelmesünkkel való találkozásokra gondolok, amikor szinte a lelkünk ér össze. A gyógyító és önértékelésünket (vissza)építő ölelésekre. Vagy arra, mi is történik akkor, amikor felemelem a küszöbön elbotlott, síró kisfiamat, és megvigasztalom. A barátaim jutnak az eszembe, akiket szeretek üdvözölni... Ezek az érintések felszabadítanak, közel visznek a másikhoz, és megnyitnak feléje – anélkül, hogy ez nagyon tudatosná válna bennem.

Most Jézus érintésére figyeljünk, ami szintén gyógyító. Jézus korában, a történet időbeli kontextusában kifejezetten különös ez az érintés. Mert nem minden rabbi vagy tanító tette volna meg ugyanezt. Hiszen tisztátalanná válhatott volna általa ő maga is. Ugyan nem tudjuk, mi az asszony betegségének oka – de ismerjük az irgalmas samaritánus példázatából a magukat tisztának tartók viselkedését. Jézus érintése, ahogy az érinthetlent is megmeri és meg akarja fogni, erővel teli, gyógyító (terápiás) és csodálatos! És a hatás azonnalisága is rögtön látható... (Nemrég hallottam egy történetet egy kedves lelkésznőről, aki beteg ismerősét azzal köszöntötte: Mit nekem egy kis bacilus, gyere, hadd öleljelek meg!) És az asszony felkel, és szolgál neki.

A történet egyébként nagyon jól példázza, hogyan használ fel Isten különféle személyiségeket örömhírének összefoglalására. Márk – aki a messiás Jézust mint szolgát

mutatja be – úgy mondja: Jézus segített Péter anyósának. Lukács, az orvos az Emberfiáról szól. Ő azt mondja, hogy Jézus meggyógyította őt (az asszonyt). És itt van Máté. Nála a messiás Jézus – király. Máté szerint Jézus megérintette őt: királyi érintéssel.

Jézus megfogta az asszony kezét – idős nénik jutnak eszembe: egy elvékonyodott, eres, pergamenvékony bőrű kéz érintése... A gyűrű szinte lecsúszik az ujjáról, hiszen a betegsége, öregsége megsoványította... mégis milyen szép!

Valakinek megfogni a kezét a biztatást jelenti: itt vagyok, jelen vagyok, melletted vagyok. De ugyanezt a tartalmat hordozza a kézfogás vagy a kézcsók nagyszerű szokása is. Amikor fiatalok mindenféle módon emelik a kezüket, hogy egymást üdvözöljék: összeérintik az öklüket, aztán bizonyos ujjakat, végül a könyököket – és mind a ketten tudják a helyes sorrendet! És mind a ketten tudják (vagy érzik), valamiképpen összetartoznak.

Megkérgesedett kezű férfiemberek kézfogása jut az eszembe. Szupplikációs szolgálaton, az első prédikációk után: vajon milyen joga van nekem én a magam élettapasztalatával ezeknek az embereknek az Istenről beszélni?!

És itt jön a történet törése: Jézus mégsem az érintésével gyógyít itt, hanem elsősorban a szavával. Ahogy az Atya a szavával teremt, Jézus új életet ad, teremt a szavával. Persze hogy a kettő hogyan választható el, azt nehezen tudnánk megmondani – mint ahogy nehéz megmondani

ezt bármilyen más kapcsolatban is: megfogom a kezét, és mondok neki valamit...

A szó és az érintés együtt hat. És a lélek nyilvánul meg. A kezdeti képzavart talán fokozva, vagy inkább azt feloldani igyekezve mondhatjuk úgy is: a Lélek munkálkodásának vagyunk itt is tanúi. Hiszen a Lélek az, aki rajtunk keresztül megszólal, aki indít, aki készttet. Jézusról beszélünk, pedig pünkösöd van, a Lélek kiáradásának ünnepe. Jézus cselekszik, és közben mégiscsak a lélek, a Lélek megnyilvánulását látjuk.

Hiszen éppen ez a lényege a Szentháromság tanának, hogy nem lehet elválasztani egymástól a szavával teremtő, a megérintő és a vigasztaló-gyógyító isteni lényeket. Mint ahogy nehezen lehet elválasztani jelen történetben az érintést, a szót és a hatást! És mégis ismerjük őket külön. Teremtő Atyaként, kiszolgáltatottságainkat megéltő Fiúként és békességet adó Lélekként. Szóként, érintésként, gyógyulásként.

És a rezümé: talán később tette hozzá Péter, amikor átélte mindazt, amit látott: Jézus hordozza a gyengeségünket, a betegségünket. A Szentlélek jelenléte ad bátorítást, vigasztalást és örömet. Pünkösöd ünnepén a Szentlélek kiáradását ünnepeljük – és Jézuson keresztül Istenről kapunk megint „információt”: Istenről, aki közel jön. Aki meg mer és meg tud érinteni, és ebben, ez által új életet, új lehetőséget ad. Ámen.

Buday Barnabás

lelkész

Arnót-Újcsanálói Társult Evangélikus

Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Egerben
2011. június 13-án, pünkösöd második napján.

A túlsó part

■ „Amikor Jézus meglátta maga körül a sokaságot, úgy rendelkezett, hogy keljenek át a túlsó partra. Egy írástudó odament, és így szólt hozzá: »Mester, követelek, akárhová mégy.« Jézus így válaszolt: »A rókáknak van barlangjuk és az égi madaraknak van fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.« Egy másik tanítvány pedig ezt mondta neki: »Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek, és eltemessem az apámat.« De Jézus így szólt hozzá: »Kövess engem, és hagyd a halottakra, hogy eltemessék halottaikat!«”

Amikor beszállt a hajóba, követték őt a tanítványai. És íme, nagy vihar támadt a tengeren, úgyhogy a hajót elborították a hullámok. Ő pedig aludt. Tanítványai odamentek hozzá, felébresztették, és ezt mondták: »Uram, ments meg minket, elveszünk!« De ő így szólt hozzájuk: »Mit féltek, ti kicsinyhitűek?« Majd felkelt, ráparancsolt a szelekre és a tengerre, és nagy csend lett. Az emberek pedig elcsodálóztak, és ezt mondták: »Ki ez, hogy a szelek is, a tenger is engedelmeskednek neki?« (Mt 8,18–27)

Két kijózanító válasz és egy természetfeletti csoda. Ha számot kellene most adnunk arról, hogy mi minden fér bele az előbb felolvasott bibliai történetekbe, akkor ez

állna itt végeredményként: két kijózanító válasz és egy természetfeletti csoda.

Valljuk be őszintén, nagyon nehezen tudunk mit kezdeni ezekkel a válaszokkal, és magával a tenger lecsendesítésével a csodájával. Mintha az életünk és a gondolkodásunk fényévnyi távolságban lenne Jézus szavaitól. Élnünk kell tragédiáktól terhes életünket, közben valami biztató fény-sugárra vágyunk, és azt érezzük, hogy az életünk mindent beborító hullámai nem akarnak lecsendesedni, valamiért nem akarnak lenyugodni.

Mintha a mögöttünk álló hetekbe és napokba újra belesűrűsödött volna minden lehetséges tragédia. Tömött temető, fiatalon elengedett életek, Norvégia tragédiája – mintha a múlt hét viharai csak aláfestő zeneként szolgáltak volna mindahhoz, amit ma a szívünkben hoztunk el ide a templomba.

Valljuk be őszintén – küzdünk mindeközben a hitünkkel is. Küzdünk azzal, hogy nem tudunk értelmet csiholni a fájdalomba és a gyászba. Énekeljük énekeinket, hallgatjuk Isten szavát, próbálunk az imádság szavaiba bekapasz-

kodni, de egy hatalmas szakadékot látunk magunk előtt. Szakadékot ezen az innenső parton az élet és a hit között, és úgy tűnik, sehol egy híd, sehol egy kapaszkodó, vagy legalábbis valamilyen kis bizonytalan átjáró az Isten felé.

Kialakult az életünk menete egy háborgó tenger innenső partján. Ez itt a mi birodalmunk, a mi életünk, hol jobb, hol rosszabb napokkal – mostanában inkább rosszabbakkal –, fájó tragédiákkal. Az életünk apró kockái szanaszét hevernek, mint otthon a legódarabok, amelyeket olyan jó lenne újra összerakni, és valami szépet építeni belőlük.

Emlékszem, gyerekkoromban éjjel-nappal legóztam. Még csak egyszerű kockák voltak a legók akkoriban, de egy kis fantáziával mennyi mindent lehetett építeni belőlük! Mindennap más formájú ház épült, új kerítéssel, új berendezéssel. Ma már kész formák vannak, de azokból már nem olyan jó építeni. Mint az életünk szétszórt darabjai, úgy vannak most beömlesztve egy dobozba. Ezen az innenső parton újra építésre, épülésre vár minden. Az életünk darabjai, szereteteink életének darabjai, a szétesett családok, a tönkrement kapcsolatok, a betegséggel és tragédiákkal küzdő életetek.

Az ember ebben a háborgó mélységben éli át igazán, hogy milyen jólesne, ha valaki jönne, és újra építene és gyógyítana. Boldogságot, szeretetet, reménységet, az élet értelmét adná. A háborgó tenger innenső partján sürgősen orvosra lenne szükség.

Eszembe jutott egy mostanában az ifikben is népszerű

dal, amelyet egy mai fiatal együttes énekel, és refrénjét az ifisekkel már együtt fújjuk: „Te miben hiszel, és azt honnan tudod, hogy tényleg igaz, hogy most éppen jó és nyújt is vigaszt? Kérlek, magyarázd el, hogy megértsem, mert jó lenne hinni valamiben...” (Fekete Teve: *Te miben hiszel?*)

Azt hiszem, hogy minden kétségünk és reménytelennek tűnő helyzetünk közepette nem véletlen, hogy a háborgó tenger innenső partján éppen Jézus közeledik felénk. Tudnunk kell róla, hogy szakadatlanul, megállás nélkül járja az innenső part útjait, és betér a betegekhez és a szenvedőkhöz. Megszólítja és megérinti a hit hiányától küszködő embereket, és ahogyan Máté evangéliuma bizonyosságot tesz róla, útját csodálatos gyógyulások kísérik. Kétségbeesett és szakadékok előtt álló emberek életében történnek gyökeres változások – gyógyulások, megbékélések, vigasztalások és reménységek.

Még olyanok is, akik már leírták a hitüket, „szakítottak” Istennel, beletörődtek az anyagi világ sodrásába, csillogó szemmel nézik a közöttük járó és gyógyító Jézust. És hirtelen született bizakodással a szívükben ketten meg is szólítják: hadd kövessék őt. És akkor hangzik el Jézus két válasza. A két kijózanító válasz: az Isten Fiának földi ott-hontalanságáról és az ő követése következményeinek súlyáról. Szeretném, testvéreim, ha itt, a háborgó tenger innenső partján jobban megértenénk Jézus válaszait, az ő szavait.

Mi, ha nagyon elfáradunk, ha úgy érezzük, hogy erőnk

végéhez értünk, hazamegyünk, hogy megpihenjünk. Még behúzódunk az utolsó biztonságosnak tűnő kuckónkba, hogy legalább az elkerülhető viharokat tisztas távolból nézzük. De mi lenne, ha Isten is tisztas távolból nézné ezeket a viharokat? Mi lenne, ha az az Isten, akit mi a felhők tetején, jóságos apóként képzelünk el, nem itt járna közöttünk, a háborgó tenger innesső partján? Bizony, az Isten viharvert, esőtől ázott kabátban, infúziós állványok között, este a karfára hajtogatott fekete ruhák mellett, könnyektől átáztatott papírzsebkendők között próbál utat találni felénk.

És amikor azt mondja, hogy még a legszentebb földi kötelességünket, halottaink eltemetését is félre kell tennünk az ő követéséért, akkor egyszerűen csak az általunk meg nem építhető hidat építi fel a szakadék felett. Mi azért nem látjuk azon a szakadékon a hidat, mert valahol máshol, valahol kívül keressük. Pedig ez a híd az életünkben, a szívünkben épülhet fel. Ott dől el, hogy mitől háborog a tenger a part innesső oldalán. Ott dől el, hogy mi beteg, mi miért ment tönkre, hogy milyen sebeket, milyen fájdalmakat hordozunk. Ezért a gyógyulás, az Isten útjára való rátalálás különleges prioritást kap – az életünkben a fontossági sorrend első helyére kerül.

A két kijózanító válasz után Jézus úgy rendelkezik, hogy át kell kelni a túlsó partra, és elindul. Ha ebbe az útba he-

lyezzük el mindazt, amiről eszünkkel tudjuk, hogy Jézus ezt tette értünk – hogy értünk szenvedett a kereszten, és feltámadásával nekünk hozott új, gyógyító életet –, akkor már nem is csodálkozunk annyira, hogy lecsendesítette a tengert. Hiszen átértünk a túlsó partra. Az innesső part viharai, az addig elhordozott fájdalmak és a bűntudat lecsendesül, a tanítványokéval együtt a mi félelmünk és a kicsinyhitűségünk, sőt még a hitetlenségünk is elpárolog.

A túlsó partra értünk. Az életeteket és szíveket gyógyító, az életünkben a hitetlenségből az Isten felé hidat építő Jézus lecsendesítette a vihart. Gyász, fájdalom, betegség, norvég tragédia mind-mind Isten gyógyító, viharokat lecsendesítő kezébe tehető le. Ez a gyógyulás minden addigi prioritást felülír az életünkben. A kijózanító válaszok értelmet nyernek az értünk minden más fontossági sorrendet elhagyó Jézus szájából, és hálásan fogadjuk tőle viharosan háborgó lelkünk gyógyító elcsendesítését. Ámen.

Pángyánszky Ágnes

lelkész

Pilisi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Pilisen 2011. július 24-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnapon.

Idegen egeid alól valaha is kiásol?

■ „Amikor a túlsó partra, a gadaraiak földjére ért, két megszállott ment elé, akik a sírboltokból jöttek elő, és nagyon veszélyesek voltak; annyira, hogy senki sem tudott miattuk végigmenni azon az úton. És egyszerre felkiáltottak: »Mi közünk hozzád, Isten Fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket?« Tőlük távolabbra volt egy legelésző disznónyáj, azért ezt kérték tőle az ördögök: »Ha kiűzöl minket, küldj a disznónyájba.« Ő pedig ezt mondta nekik: »Menjetelek!« Akkor azok előjöttek, és belementek a disznókba. És íme, a meredekről a tengerbe rohant az egész nyáj, és beleveszett a vízbe. A pásztorok pedig elfutottak, bementek a városba, és elhíreszteltek mindent, azt is, ami a megszállottakkal történt. Akkor azután az egész város kiment Jézus elé, és amikor meglátták, kérték, hogy távozzék el határukból.” (Mt 8,28–34)

Jézus Kapernaumban, a számára egyik oly kedves városban tartózkodik. Meggyógyítja a százados szolgáját, Péter anyósát, s persze mindez nem marad titokban. Keressik a betegek, az erőtlenek, a szeretteik sorsának jobbra fordulásáért könyörgők. S egyszer csak ezt olvassuk: „Ami-

kor Jézus meglátta maga körül a sokaságot, úgy rendelkezett, hogy keljenek át a túlsó partra.” (18. vers)

Úgy rendelkezik! Felfoghatatlan! Körülötte megannyi nyomorult, és ő egyszerűen csak kilép közülük? Elindul a másik part felé? A pogányok, a gadaraiak földje felé? De miért?

Pilinszky János *Panasz* című versében így ír:

„Elevenen a csillagok alá,
az éjszakák sarában eltemetve,
hallod a némaságomat?
Mintha egy égbolt madár közeledne.

Így hívogatlak szótalán:
az örök hallgatásból,
idegen egeid alól
valaha is kiásol?

Eljut hozzád a panasom? (...)
Számíthatok rád, Istenem?”

Szerintem Jézus ezért „rendelkezett”! Ezért indult a másik part felé, mert voltak ott olyanok, akiket idegen erők egei alól kellett kiásni. Voltak ott olyanok, akiknek a némaságát ő meghallotta.

Eljut hozzád a panaszom? A panaszom, amelyet nincs erőm szavakká formálni. Talán annyiszor elmondtam már, ám nem történt semmi. Szóljak, kiáltsak másként? De hogyan?

Eljut hozzád a panaszom? Az a fajta panasz, amelyet igazság szerint nem merek hallhatóvá erősíteni, mert ki tudja, milyen következményei lehetnek. Még több ütlegetés, még több terror, még több megalázás? Nincsenek szavak, csak a hallgatás súlyos sziklájáról lepattanó, segítség után kiáltó bánatszilánkok!

Eljut hozzád tőlem a panaszom? Tőlem, aki felé már nem járnak mások, tőlem, aki a rettenetes természetével, a kegyetlen diktátumaival, a mindent megfojtó önzésével, a végeláthatatlan panaszáradatával rég elúzott mindenkit! Azokat az utakat, amelyeken ők felbukkanhattak, kerülték az emberek, olvastuk az evangéliumi szakaszunkban. Van ilyen.

A költő így kérdezett: „Számíthatok rád, Istenem?” Az Újszövetség egyik legpáratlanabb történéseinek vagyunk a tanúi: A partot érő Jézus előtt ott térdel a gonosz, és azt kiabálja: „*Mi közünk hozzád, Isten Fia? Azért jöttél, hogy idő előtt meggyötörj bennünket?*”

Számíthatok rád, Istenem? Képzeld el, hogy tőle, az ártó hatalomtól jön a mindent felülmúlóan egyértelmű válasz: igen! Az embert a méltóságából, az értelméből, az otthonából, a tisztességéből, a holnap felőli reményéből kiforgató mindent tud. Tudják, hogy a partra szálló a hatalom. Nincs sötétség, nincs halál, nincs ördögi erő, amely győzedelmeskedhetne felette!

Talán emlékezünk még, hogy miután Jézus tanítványaival hajóba szállt, hatalmas vihar támadt, tajtékozó tenger, recsegve ropogó ladik... Visszatekintve úgy fest, mintha a gonosz minden erejét latba vetette volna: ide meg nem érkehetnek! S egyre félelmetesebbé korbácsolta a hullámokat, de mindhiába, Tudja, hogy neki abból, akiben szállást vett, s aki által sokakat rettegéssel, borzongással töltött el, távoznia kell!

„*Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket?*” A jövendölés úgy szól, hogy egykor a démonvilágnak az örök kín lesz a része (Jel 20,10). Csak oda ne! Idő előtt még ne! És az az annyiszor kajánul kacagó könyörületért hajol a könyörület Ura elé. Inkább a disznónyájba! Jézus pedig csak ennyit mond: „*Menjetek!*” Az egész történetben ez az egyetlen szó, amelyet Jézus kimond: Menjetek! Ezért jött.

Az égszakadás-földindulás részesei voltak a pásztorok. Sietnek, hogy hírül adják a történeteket. Egy város aprajánagyja kerekedik fel, Jézus pedig bevárja őket. Nincs düh, veszteségükből fakadó perlekedés, káruk megtéríté-

sének követelése, pedig szó, mi szó, hatalmas nyáj vezet oda. „*Akkor kérték, hogy távozzék el a határukból.*” Kérték! Nem kiabáltak, nem fenyegették; félték! Úgy, mint egykor Péter, aki azt mondta: „*Menj el tőlem, Uram, mert bűnös ember vagyok!*” Félték, úgy, mint nem is sokkal korábban a tengert lecsendesítő Úr előtt a tanítványok: „*Ki ez, hogy a szelek is, a tenger is engedelmeskednek neki?*” Szent félelem volt ez.

Jézus pedig int tanítványainak, előkészítik a hajót, beszállnak, visszaindulnak. Amikor az Isten Fia távozik, abba az ember mindig beleborzong. Így van itt is. Töprengünk: Jézus meg sem próbált rákérdezni, hogy komolyan gondolják-e. Tudják, kit küldenek el? Nem tartott gyors kis „Hegyi beszédet”? Nem. Elég volt, ami történt.

A pásztorok csak álltak a szakadék közelében, meredtek a mélybe, újra hallották Jézus szavát: menjetek, és ami addig fogva tartott, hetykén hazudott, örületbe kergetett, nem volt többé!

A meggyógyított birtokolta a pillanatot, a személyes percekét, azt, amit Máté meg sem írhatott, mert Jézus csak neki szánta, csak tőle kérdezte, csak vele beszélte meg.

A futva érkező pedig kezdett érezni valamit annak titkából, hogy az Isten annyira közel jött, annyira szeret, annyira emberré lett, hogy még el is küldhető, de képes az elevenen a csillagok alá, az éjszakák sarába eltemetetthez a túlsó partról is elindulni! Ámen.

Fatalin Helga

lelkész

Hatvani Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Hatvanban és Gyöngyösön 2011. május 29-én, a húsvét ünnepe utáni 5. (Rogate) vasárnapon.

Mi a bátorság?

■ „Jézus hajóra szállva átkelt, és elment a maga városába. És íme, vitték hozzá egy bénát, aki ágyban feküdt. Amikor Jézus látta hitűket, így szólt a bénához: »Bízzál, fiam, megbocsáttattak bűneid.« Ekkor néhány írástudó így szólt magában: »Ez Istent káromolja.« Jézus pedig, mivel ismerte gondolataikat, ezt mondta: »Miért gondoltok gonoszt szívetekben? Ugyan mi könnyebb, ezt mondani: Megbocsáttattak bűneid! – vagy ezt mondani: Kelj fel, és járj!? Hogy pedig megtudjátok, hogy van hatalma az Emberfiának megbocsátani a bűnöket a földön: Kelj fel – így szólt ekkor a bénához –, vedd az ágyadat, és menj haza!« Az pedig felkelt, és hazament. Amikor a sokaság ezt meglátta, félelem fogta el őket; és dicsőítették az Istent, aki ilyen hatalmat adott az embereknek.” (Mt 9,1–8)

Sok diákleghenda kering, amelyek az egyetemistalét különböző emlékezetes és érdekes pillanatait örökítik meg az utókor számára. Ezek közül a történetek közül szeretnék egyet megosztani a testvérekkel. Az egyik filozófiaórán dolgozatot íratott a professzor. A feladat az volt, hogy egy elvont fogalmat kellett megmagyaráznia a hallgatóknak.

A diákoknak egy óra állt a rendelkezésükre, hogy a legnagyobb pontossággal kifejtsék az adott fogalmat. A csoport szinte minden tagja kihasználta a rendelkezésre álló hatvan percet, hogy minél részletesebben leírják a választukat. Egy embert kivéve; ő elolvasta a rövid kérdést, aztán valamit firkantott a lapra, és beadta a dolgozatot. Ez a diák volt az egyetlen, aki ötöst kapott. A dolgozatlapon ez a rövid kérdés volt olvasható: „Mi a bátorság?” Ez a diák csak ezt írta a lapra nagy betűkkel: „EZ A BÁTORSÁG”, és beadta a majdnem teljesen üres lapot. Ötöst kapott, mert valóban ez a bátorság.

Ha most valaki nekem szegezné a kérdést, hogy mi a bátorság, én is azt felelném: „Ez a bátorság”, de én nem egy üres papírt mutatnék fel, hanem ezeket a sorokat Máté evangéliumából. Úgy gondolom, hogy amit a béna beteget cipelő emberek tesznek, az bátorság. A Márk és Lukács szerinti evangéliumokból tudjuk, az a négy ember, aki a beteget hozta, a nagy tömegben nem tudott átvérgődni. Bátor döntésre szánták el magukat: felmásztak a tetőre, és egy helyen megbontották azt. Az így keletkezett lyu-

kon eresztették le Jézus elé a beteget. Bátrak voltak, nem hátráltak meg a sokaság láttán. Furfangos módon vitték Jézus elé a beteg embert, akit minden bizonnyal nagyon szerettek. Bátrak voltak, mert szembe mertek nézni az akadályokkal, nemcsak a látható, hanem a láthatatlan akadályokkal is. A tömeg csak az egyik akadály, a kételkedés ennél lényegesen nagyobb akadályt jelenthet. „Vajon ez a Jézus tényleg meg tudja gyógyítani?” „Megéri ez a sok fáradság?” „Mi van akkor, ha mégsem gyógyítja meg?” Feltehetőleg ilyen és ehhez hasonló gondolatokkal és kételeyekkel kellett megküzdenie ezeknek az embereknek. Ők bátran szembenéztek ezekkel az akadályokkal és elbizonytalanító gondolatokkal, és bíztak Jézusban. Bátorság kell ahhoz, hogy szembenézzünk a kihívásokkal; a látható és láthatatlan kihívásokkal egyaránt.

Jézus a béna embert így szólítja meg: „*Bízzál, fiam!*” Ezt a rövid felszólítást a görög szöveg alapján így is lehetne fordítani: „Légy bátor, fiam!” Jézus bátorító szavai így folytatódhatnak: „Légy bátor, fiam, mert megbocsáttattak bűneid.” Bizony bátorság kell ahhoz, hogy valaki elfogadja, hogy megbocsáttattak a bűnei.

Ha tovább követjük a történetet, megláthatjuk azokat, akiknek nincs bátorságuk ezeket a szavakat elfogadni. A farizeusok nem hisznek Jézusban, nem hisznek Jézus szavainak valóságtartalmában. Ők azt gondolják, ez istenkáromlás, blaszfémia, ártalmas és káros beszéd. Nincs

meg bennük az a bátor bizalom, amely a beteg segítőiben megvolt. Az evangélista azt írja: „*Jézus látta a hitüket*”, látta és megtapasztalta hitük bátorságát, amelynek segítségével megküzdöttek az akadályokkal.

1956 forradalmárainak bátorság kellett ahhoz, hogy szembenézzenek egy elnyomó hatalommal, bátorság kellett, hogy az igazságosság mellett kiálljanak, még talán az életük árán is. Bátorság kellett, hogy szembeforduljanak a diktatúrával. Azonban rettentő nagy bátorság kellett akkor és kell ma is ahhoz, hogy önmagunkkal szembenézzünk; félelmeinkkel, kérdéseinkkel, hitünkkel és hitetlenségünkkel. Jézus az, aki erőt ad a belső küzdelmeinkhez, ahhoz, hogy rá tudjunk találni és meg tudjunk bízni abban a hatalomban, amely nem kihasznál és elnyom, hanem gondot visel ránk és felemel. Nem korlátok közé szorít, hanem szabadságot ad. Nem foszt meg az életünktől, hanem élettel, földi élettel és örök élettel ajándékoz meg. Minden Jézushoz kapcsolódó csoda és gyógyítás arról tanúskodik, hogy neki hatalma van. Földi és mennyei. Ezt a hatalmat használja, és nem kihasználja. Ez az a hatalom, amely nem legyőzni akar, hanem meggyőzni – arról, hogy szeret.

Jézus azt mondja, egy mustármagnyi hit is képes hegyeket megmozgatni. Ez a történet is bizonyítja ennek az állításnak a hitelességét. Annak a négy beteghordozónak a hite menti meg a béna embert. Annak a négy embernek a hite, akik minden akadályt leküzdve a Mester elé viszik

őt. Máté tömören csak ennyit mond: Jézus látta a hitüket. Erre a hitre válaszol a gyógyítás és a gyógyulás csodája. Ez az, ami megerősíti a benne bízók hitét, és hitet ébreszt a gyógyulóban és az őket körülvevő sokaságban.

Egy neves orvosprofesszor tartott nemrégiben egy előadást, ahol számadatokkal is bizonyította: a hitnek látható és kimutatható szerepe lehet a gyógyulásban. A hívő betegek gyorsabban gyógyulnak, könnyebben és hamarabb épülnek fel betegségekükből. Sőt az is bizonyítást nyert, hogy az imádságnak is ereje van, és fontos szerepe van a gyógyulásban. Azok a betegek, akikért imádkoznak és akik imádkoznak, nagyobb arányban és gyorsabban épülnek fel; ezt is bizonyították a kísérletekkel.

Figyeljük meg, miként gyógyít Jézus! Ahány gyógyítási történetről olvasunk az evangéliumokban, annyiféle módon. Mindig az egyes emberre tekint, aki ott és akkor bajban van és segítségre szorul. Jézus nemcsak a testi bajokat orvosolja, hanem a lelkieket is. Jól megfigyelhetjük ezt a mai történetnél is. A leglényegesebb dologgal kezd, először a lelki terhek alól szabadít fel. Ha testünk szabad, de lelkünket nehéz súlyok terhelik, nem vagyunk és nem is lehetünk szabadok, de ha lelkünk szabad, akkor még ha fizikai korlátok közé is vagyunk szorítva, ha diktatúrák gátolják a gondolat- és mozgásszabadságunkat, mégis szabadnak mondhatjuk magunkat. Az Isten közelsége és szeretetének megtapasztalása szabadabbá tesz. Az ágyhoz

kötött beteg embert is ezzel szólítja meg: légy bátor, mert megbocsáttattak bűneid.

Fedezzük föl, hogy ez a mondat a miénk is! Jézus megszabadít mindattól, ami a lelkünket terheli. A lelkünk terheitől való szabadulás külsőleg talán nem valami látványos dolog, de ez a leglényegesebb, ami velünk történhet.

A mai nap a hálaadás napja gyülekezetünkben. Hálát adunk mindazért, amit az Istentől kapunk. Az oltáron és az oltár előtt lévő termények arra emlékeztetnek, mennyi mindent kaptunk és kapunk az Istentől. Megannyi láthatatlan és megfoghatatlan dolgot is odahelyezhetünk az oltárra. Embereket, emberi kapcsolatokat is kapunk Istentől; igen értékes kincsek ezek, értük is hálát adunk ma. Az oltárra helyezhetjük azt a szeretetet is, amelyet tőle kapunk. Ha visszatekintünk eddigi életünkre, számtalan eseményt és pillanatot tudunk felsorolni, amikor megtapasztalhattuk Isten mentő és gyógyító szeretetét. Ezekre is hálaadással gondolunk.

Jézus szavai ma is bátorítanak bennünket. Bátorítanak arra, hogy nézzünk szembe önmagunkkal, önnön hibáinkkal, mert csak így nyerhetünk feloldozást. Jézus szava bátorít arra is, hogy másokat hordozzunk. Hordozzuk azokat, akik elestek és elbuktak, legyünk nekik támaszuk. Segítsük őket Jézus közelébe olyan lelkesedéssel, ahogy azt a beteg ember segítői tették. Jézus bátorít ma bennünket, hogy talpra tudjunk állni, ha bűnök vagy betegségek térdre

MT 9,1-8

kényszerítettek. Bátorít és erősít bennünket, hogy meg tudjuk látni életünkön az ő keze nyomát, azt, hogy mennyiszere és hányféle módon segített nekünk. Bátorít, hogy szembe tudjunk nézni a történelmünk dicsőséges és vértől vöröslő pillanataival is. Bátorít, hogy ráébredjünk arra, hogy sosem hagy magunkra. Van okunk a hálaadásra. „*Légy bátor, mert megbocsáttattak bűneid!*” Ámen.

Kovács Áron

doktorandusz

Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest

Az igehirdetés elhangzott Pilsen

2006. október 22-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 19. vasárnapon.

Kimondatlan evangélium

■ „Amikor Jézus továbbment onnan, meglátott egy embert ülni a vámnál, akit Máténak hívtak, és így szólt hozzá: »Kövess engem!« Az felkelt, és követte őt. És történt, amikor Jézus asztalhoz telepedett a házban, sok vámszedő és bűnös jött oda, és letelepedtek Jézussal és az ő tanítványaival együtt. Meglátták ezt a farizeusok, és szóltak tanítványainak: »Miért eszik a ti mesteretek vámszedőkkel és bűnösökkel együtt?« Ő pedig, amikor ezt meghallotta, így szólt: »Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Menjetek, és tanuljátok meg, mit jelent ez: Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot. Mert nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket.«” (Mt 9,9–13)

A Galga-völgye szerintem Magyarország egyik leghíresebb tájegysége, számomra legalábbis mindig különleges lelki felfrissülést is jelent, amikor idefele jövet végigutazom rajta. Most, hogy a rég várt esők végre átítattak mindent, a szántók, a mezők és főleg az erdők ragyogó zöldje fennen hirdeti az élet örömhírét. Most, mielőtt beléptem a templomba, megtorpantam, becsuktam a szemem, és nagy

lélegzetet vettem ebből a friss, illatos, éltető levegőből. Az élet evangéliuma, Isten valami egészen egyszerű és természetes közelsége valósult meg abban a pillanatban.

Máté elhívásának története is egy pillanat csodája. Elhangzik két rövid szó, Máté pedig abban a pillanatban feláll, és megy Jézus után. Talán a legrövidebb történet a Bibliában. Egyetlen vers, két mondat, szinte teljesen egyformán szűkszavúan szerepel az első három evangéliumban. Egyedül Lukács tesz hozzá a követés pillanatához még két szót: otthagyt mindent.

Érezzük, hogy a maga egyszerűségében is valami nagy esemény van belesűrítve ebbe az egyetlen versbe. Jézus mindössze két szót mond: Kövess engem! És Máté megteszi. De miért? Hogyan lehetséges ez? Hogy lehet két szónak ekkora, mindent megváltoztató, életet felforgató hatása?

Számtalan különféle magyarázat van Máté reakciójára, és eggyel jómagam is szolgálnék. És azt hiszem, ezen a szép húsvét utáni vasárnapon, az imádság vasárnapján Isten meg akarja értetni velünk, hogy mi zajlott le, mi fo-

galmazódott meg Máté szívében, lelkében abban a pillanatban.

Sok teológus állítja, hogy mire Jézus odalép a vámszedő asztalhoz, Máté már sokat tud Jézusról, ismeri a csodákat, amelyeket tett, hallotta beszélni az Isten országáról, valójában már várja Jézust. Igazából már a lelke mélyén csak az utolsó csepp hiányzik – talán pont az elhívás két szava –, hogy Jézus tanítványává váljon.

A 20. század talán legjelentősebb evangélikus teológusa kicsit másfelől közelít a történethez. Szerinte bár Jézusban teljesen emberré lett Isten, mégis akik a szemébe nézhettek, hallhatták a hangját, ténylegesen érezhették a jelenlétét, megláthattak valami nem emberi végtelenséget is Jézusban, valami egyetemes bölcsességet. Jézus különleges emberi kisugárzásából erő és dicsőség áradt – a történetünkben éppen Máté felé, aki ezt érezve hagyja ott a vámszedő asztalt.

Szép magyarázatok, mégis azt kell mondanom, hogy ezek utólagos spekulációk, a Szentírásban utalás sincs ezekre. Ha nem fantáziálunk, hanem maradunk szigorúan az evangélium szövegénél, csak azt vesszük, ami le van írva, akkor Máté szempontjából a történet mindössze ennyi: egy vadidegen odalép hozzá, mond két szót, és ő követi.

És ennyi elég. Sőt bőven elég. Meggyőződésem, hogy most, a 21. század elején, ebben a zavarodott korban és zavarodott világban élve, pont a mi számunkra tökéletesen

érthető Máté reakciója. Most, amikor fiatalok ténylegesen az interneten, mesterséges valóságok közt élik meg életüket, amikor a média tömegáradata igyekszik üresre mosni az agyunkat, most talán minden kornál jobban meg tudjuk érteni Mátét. Mert tökéletesen elég mindössze a két szó. Mert számunkra az a döbbenetes, amit nem mond Jézus.

Ugyanis Jézus – először is – nem részletez. Nem akarja tisztázni a követés pontos kritériumait, hogy az elhívás megfeleljen az előírásoknak, az emberi jogoknak, az ombudsmannak vagy az EU-s szabványnak. Nem szembesíti Mátét a jogaival és kötelességeivel, ahogy az manapság elvárható lenne. A két szóban hivatalos részletek helyett bensőséges, személyes hang csendül meg, mintha Jézus annyit mondana: pont rád van szükségem.

Másodszor: Jézus nem reklámoz, nem ígérget. Nem állítja, hogy csodás, könnyű luxusélet vár majd Mátéra, ha a Jézus-követést választja, ezt a terméket veszi meg. Nem ígéri, hogy ragyogóan szép lesz, csak mert megérdemli. Nem teszi hozzá, hogy Máté kérje ki gyógyszerésze vagy háziorvosa véleményét is, mert az is őt igazolja. Nem az élet napos oldalára csalogat, pedig nyilvánvaló a vámszedő asztal látványából, hogy nem jó helyen bankol...

Harmadszor: Jézus nem manipulál. Nem akarja kerülő utakon rávenni a követésre. Nem világít rá százalmas életére, kudarcaira, amelyekhez képest a követés csak megváltás lehet. Jézus nem mutogat sikeres sztárookra és

celebekre, csúcsra jutott milliárdosokra, nem állítja példaképként Máté elé a hatalom birtokosait. Sőt saját magát sem. Jézus nem csinál tetszés szerint mozgatható bábot Mátéból azzal, hogy biztosítja arról, hogy megvan benne az X-faktor...

Csak egy pillanatra képzeljük magunkat Máté helyére, oda a vámszedő asztalka mögé. A sok ember közül, akik mind lenéző, utálkozó pillantást vetnek rám, egyszer csak kilép valaki, rám néz, és mindössze ennyit mond: Kövess engem! Abban a pillanatban pár másodperc is elég végiggondolni: valaki megszólított. Engem akar, rám van szükségem. De nem kényszerít, sem erővel, sem manipulálva. Megtisztel azzal, hogy nyilvánvalóvá teszi: nem akar befolyásolni. Teljesen magam dönthetek. Ebben a mindenkit legyőzni, mindenkit irányítani akaró világban még nem találok ilyen személlyel. Ez a valaki különleges. Biztosan érdemes követni...

Isten elhívása valami végtelenül egyszerű dolog. Ő nem cifráz, nem manipulál, nem közelít kerülő utakon, az ő

hívó szava egyenes, közvetlen, személyes, intim. Egyszerű és természetes. Mint egy néma ölelés. Mint egy igazi orvos a valóban beteg ember mellett, aki nem magyaráz, nem mentetgetőzik, csak szép csendben gyógyít, megtesz mindent, hogy a beteg talpra állhasson. Mint a rég várt eső életadó illata. Betölti a tüdőt, szívet, lelket. Erőt ad a lábunkba, hogy felálljunk, elinduljunk, talán pont egy olyan úton, amelyen még alig jártunk, amelyen Jézus megy előttünk. Ámen.

Novotny Dániel

az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye
beosztott lelkésze, a mogyoródi evangélikus
gyülekezet kiegészítő lelkésze

Az igehirdetés elhangzott Erdőkürtön és Acsán
2011. május 29-én,
a húsvét ünnepe utáni 5. (Rogate) vasárnapon.

Az élet teljessége

■ „Akkor odamentek hozzá János tanítványai, és megkérdezték: »Miért van az, hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek?« Jézus ezt mondta nekik: »Gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? De jönnek olyan napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak. Senki sem tesz foltot új posztóból régi ruhára, mert a toldás kitép a ruhából, és még csúnyább szakadás támad. Új bort sem töltenek régi tömlőbe, mert a tömlő szétreped: a bor is kiömlik, a tömlő is elpusztul; hanem az új bort új tömlőbe töltik, és akkor mindkettő megmarad.«” (Mt 9,14–17)

Hálaadó istentisztelet mai ünnepünk. Fülünkbe csenghet az ószövetségi vers (Préd 3,1): „Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt.” Megvan az ideje a böjtölésnek és az ünneplésnek, megvan az ideje az érésnek és a betakarításnak. Minden „váltáskor” érzékelhető az idő. Különösen is igaz ez, amikor a nyarat az ősz váltja fel, új tanév kezdődik az iskolákban, elindul egy új szemeszter. Még visszagondolunk egy-egy élményre, és gondolatban elidőzünk felette. Eszembe jut

egy napom, amikor különös márkájú pólómat vettem fel. A márkánév: a szövőszék gyümölcse (Fruit of the Loom). Bizonyára sok ember hordja ezt a márkát világszerte, sokféle színben, méretben és fazonban. A magamét reggel fölvettem, vasalt volt és friss illatú, estére gyűrötté vált. Hogy mi mindennek van kitéve viseletünk, mindannyian tudjuk. Gyűrődik, koszolódik, foltossá válik, netán elszakad.

Isten „szövőszékének” gyümölcsei vagyunk, a teremtett világ gyümölcsei közül számára a legértékesebbek, saját képére és hasonlatosságára teremtett minket. A színekhez hasonlóan sokfélék vagyunk, megjelenésünk is különböző, és önálló személyiségünk is van. Ránk is igaz, tudunk „gyűrötté” válni – elég egy átvirrasztott éjszaka –, „bepiszkolódni” – valamit elrontani – és „elszakadni” – amikor teljesen újra van szükségünk.

Ideje van a böjtölésnek és az ünneplésnek is, a maga helyén mindkettő különös értékkel bír; minden tanítványnak, sőt minden embernek szüksége van erre is, arra is. A böjt lényegéhez tartozik a lemondás, elengedés, tartózkodás, megtisztulás, de nem tartozik hozzá, hogy mindezt egy

másik ember (legyen az akár János tanítványa) elvárásának megfelelően tegyem. Jézus tanítványai Mesterük közelében az élet „teljességében” élnek. Jézus maga teremti ezt meg közöttük. Amikor valaki lakodalom közben böjtöl, az ünneprontó. Így elvész vagy meg sem születik a boldogság érzése. A boldogság az ember legmélyebb vágya, egyben sokszor legreménytelenebbnek tűnő törekvése. Sokan egy életet töltenek el azzal, hogy gyűjtögetik a szükségesnek vélt kellékeket, sok mindenről lemondanak, és arra várnak, hogy végre kialakuljanak a megfelelő körülmények. A boldogság azonban mindig épp az orruk előtt röppen fel, az élet teljességének megélése tantalozó kín marad. Elérhetlenné válik a boldogság megélése, mert az ember észre sem veszi, hogy nem engedi magához a Mestert, és sorra veszíti el a pillanatokot, a vele való találkozás örömét.

Ma már nagyon sokan egyetértenek abban, hogy a boldogság elsősorban nem a külső körülmények függvénye. A teljesség megélésének lehetősége bennünk van, a kérdés csupán az, hogy miként engedjük, hogy a felénk érkező Urunk megteremtse. Kell, hogy fogalmunk legyen Isten ajándékairól, hogy az ő „szövőszékének” milyen értékes gyümölcsei vannak – én, a másik ember, maga a teremtett világ. Ha nincs fogalmam róla, igényem sem lesz, hogy számon tartsam, és minél jobban megismerjem. Rossz irányban fogalmazzuk meg vágyainkat, és szinte a végtelenségig tudjuk sorolni őket, miközben azt tapasztaljuk,

lehetőségeink végesek. Minden elégedetlenség ebből következik. A böjtölésükbe belemerevedő és annak lényegét elvezítő „jánosi tanítványok” kérdése (a te tanítványaid pedig miért nem böjtölnek?) jelzi, hogy elégedetlenek, az adott helyzetben rossz irányban fogalmazták meg vágyaikat.

Megvan az ideje a böjtölésnek és az ünneplésnek, hogy rátalálhassunk természetfeletti életünkre, magunkban arra, amit Isten érlel bennünk. Vágyainkat alárendelhetjük Isten akaratának, és nem baj, ha végesnek érezzük, mert közben végtelen lehetőségek nyílnak meg előttünk. A mindenség Ura, az Örökkévaló saját létének gazdagságából hívta létre a világmindenséget, és szeretetéből tartja fenn benne az életet. „Szövőszékének gyümölcseként” tapasztalhatjuk meg önmagunkat, és fedezhetjük fel, hogy újra és újra értelmet akar adni életünknek, mert terve van velünk. Szabadságot adott, hogy ezt felismerjük és elfogadjuk.

A feltétel nélküli kapcsolatot, mint például a barátságot sem lehet erőltetni, az a szívek közössége, s ezért mindig kölcsönös ajándék, még az Isten-ember kapcsolatban is. Jézusra vonatkozóan énekeljük egyik ifjúsági énekünkben: „...Mert nincsen nála őszintébb barát! / Hozzá bármikor mehetsz, / Tőle bárki is lehetsz, / Ő mindig figyel rád, / Mert nincsen nála őszintébb barát!”

„A barátság az égvilágon semmit nem követel, kivéve egyvalamit: őszinteséget. Csak ezt az egyet, de ez nem kevés!” (Ingmar Bergman)

Ha őszinteségért és barátságért, a Krisztussal való feltétel nélküli kapcsolatért imádkozom, hitem szerint azt teszem, ami javamra szolgál. Ez a feltétel nélküli kapcsolat hozza meg a teljes újat. Nem részleges – csak egy területét érinti életemnek, például a vasárnapokat –; nem csak ideig-óráig tart. Térben és időben határtalan. Nem túlzás ez? – szól a világ felkiáltó kérdése. Szívemet s ezáltal egész lényemet adni? Így újjá válni? A Krisztusban való lét a legnemesebb újjászületés. Jézus nem tartotta túlzásnak vállalni a keresztet s az odáig vezető úton minden gyötrelmet, fájdalmat és megaláztatást. A világ számára ez több is, mint túlzás, bolondság – „*Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.*”

Megszabott ideje van minden dolognak az ég alatt, és megszabott értéke van az újnak, amely Krisztussal köt össze bennünket, szavakban szinte kifejezhetetlen: ez az örök élet. Ámen.

Albert Gábor

lelkész

Gödöllői Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Gödöllőn,

Veresegyházon és Isaszegen

2011. szeptember 4-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 11. vasárnapon.

A kétféle hit

■ „Miközben ezeket mondta nekik, íme, egy zsinagógai előljáró ment hozzá, leborult előtte, és így szólt: »A leányom most halt meg, de jöjj, tedd rá a kezéd, és élni fog.« Jézus felkelt, és követte őt tanítványaival együtt.

És íme, egy tizenkét éve vérfolyásos asszony hátulról hozzáférközve megérintette ruhája szegélyét, mert ezt mondta magában: »Ha csak megérinthetem ruháját, meggyógyulok.« Amikor Jézus megfordult, és meglátta őt, így szólt: »Bízzál, leányom, hited megtartott téged.« És meggyógyult az asszony abban az órában.

Amikor Jézus bement az előljáró házába, és meglátta a fuvolásokat meg a zajongó sokaságot, így szólt: »Menjetez innen, mert a leányka nem halt meg, csak alszik.« Azok pedig kinevették őt. Amikor aztán kiküldték onnan a sokaságot, bement, megfogta a leányka kezét, mire az felébredt. És híre ment ennek az egész vidéken.” (Mt 9,18–26)

Kétféle hit, kétféle hívő lép eléz ebből a szép evangéliumi történetből. Az egyik nyíltan odaáll Jézus elé, a másik szégyenlősen hátulról érinti meg a ruháját. Különbözö vérmérséklet és gondolkodás jellemzi őket. Örök emberi kétféleség szimbólumai lehetnének.

Vegyük szemügyre először az apát! Tekintélyes, köztiszteletben álló ember. Bizonyára pénze és hatalma is van. Most azonban kétségbeesetten tehetetlen. Legyőzte őt a nagy ellenség, a halál. Meghalt a szeretett gyermek, egy kislány, szüleinek szeme fénye. Az apa talán úgy érzi, jobb lett volna, ha ő hal meg. Ez a fájdalom száz halálnál is rosszabb. Lelkileg összetörve esik oda Jézus elé, nagy csomó ember szeme láttára. Nem számít már a tekintély, csak segítsen valaki. Segítsen az, aki itt egyedül segíthet. Segítsen a Názáreti, akiről mindenki állítja, hogy Isten van vele, Isten ereje lakik benne. Lehetünk mi is ilyen hívők. Borulhatunk így Jézus lába elé, hangos szavakba öntve bánatunkat. Van, hogy a megtérés a fájdalomnak vagy a gyásznak a sötét ege alatt érlelődik meg. Van, hogy az ember nem is a szeretttét gyászolja, hanem a maga lelkét. Az elhibázott élete, a bűnei térdepeltetik oda Jézus elé: Uram, segíts, mert az én lelkem halott, jöjj, és éleszd fel! Minden halál halál. Lelki vagy testi, ugyanannak az ősbűnnek a következménye. Mindnyáján nyögünk és pusztulunk miatta.

Végső soron ebben a történetben is Ádám bűnének szörnyű zsoldja, végső következménye a gyermek halála. Bűn és halál összetartozik. Senki sem oldozhat fel alóluk, csak akinek hatalma van mindkettőn: Jézus Krisztus, az Isten Fia. De jó, hogy ő nemcsak megteheti, hanem meg is teszi, ha kérjük és készek vagyunk elfogadni tőle a segítséget!

Egy előkelő, erős ember, aki addig azt hitte, hogy kézben tartja a dolgokat, most megalázza magát, Jézushoz folyamodik, belátva az ember nagy gyengeségét. Jól van ez így. Szükség van ilyen megtérésre is. A gyengeségünk, nyomorúságunk nyilvános megvallására, a szégyen takargatásáról való lemondásra. Az apa bátor Jézushoz fordulásának szép jutalma van: a kislány visszacapott élete. Lehetett-e akkor ennél az apánál boldogabb ember? Boldogsága nemcsak abból táplálkozott, hogy visszakapta a gyermekét, hanem abból is, hogy hitére az Isten válaszolt. Irgalmasan magához ölelte. Hite mások számára is áldás lett, hiszen elterjedt a csoda híre az egész tartományban. Így van ez ma is. Ha valaki odaesik Jézus lába elé, és nem szégyelli ezt nyilvánosság előtt tenni, akkor biztosan akad ott valaki, aki ugyancsak fölbátorodik, hogy a maga fájdalmát, bűnét, Ádámtól örökölt hiábavaló életét Jézus felé nyújtsa. Ő pedig nem küldi el magától azt, aki hisz.

Van azonban egy másik formája is a hitnek, másik módja a megtérésnek, amely nem alábbvaló a fent leírtnál. A vérfolyástól szenvedő asszony hite ez. A szemérmes ember

hite, amely hasonlít a templomban imádkozó vámszedőéhez, akiről azt olvassuk, hogy a szemét sem merte az ég felé emelni. Az asszony sem mer Jézus szeme elé kerülni. Megrendítő az az alázatos hit, amellyel az Úrhoz közeledik. Alázatos, de hit! Nem is akármilyen. Feltétlen hit abban, aki a mi életünk gyógyító orvosa. De sokféleképpen folyik el a vérünk nekünk is az élet kisebb-nagyobb harcában! Sebeket kapunk és osztogatunk. A végén már csak a mérhetetlen fáradtságot és gyengeséget érezzük. Lelkileg is el lehet vérezni.

Mennyire tud fájni az a bűn, amelyről talán mások nem tudnak, de lassan fölemésztí az életerőnket! A szíveket vizsgáló Isten jól tudja ezt. Ő látta annak az asszonynak a fájdalmát, de látta a hitét is. Senki sem látta, csak ő. Titokban történt a gyógyulás csodája. Jézusnak ez a hit is kedves. Ez a megtérés is érvényes. Vannak közöttünk is ilyen szemérmes hívők. Az ő hitük is elnyeri szép jutalmát. A hangtalanul, a szív mélyén fölfakadó vágy Jézus iránt: meghallgatott imádság. Érdekes, hogy ezzel a szemérmes hitmegvallással csalni sem lehet. Éppen azért, mert Isten nem megtéveszthető. Egy hangos(kodó) megtérés, kegyes szavak áradása lehet megtévesztő. Lehet önszuggesztió is. Az asszonyéhoz hasonló hallgatás soha. Az igazán csak Isten és az ember találkozása a lélek mélyén, a „belső szobában”. Ezért is fogalmazta bele az énekszerző egyik szép énekünk utolsó versébe ezt az ígét ilyenformán: „Jöjj, Jézu-

som, siess közelembbe, / Ruhád szélét kezem hadd érintse!
/ Jöjj, drága vendég, / Veled tér be hozzám a békesség!”
(EÉ 383)

Merjünk Jézushoz közeledni! Akár a nyilvánosság előtt is vállalt vallomással, akár szemérmes hittel. Kinek-kinek amint az Úr adta. Ha szívünk arra késztet, legyünk nyíltak és bátrak, mint az apa volt. Ha azonban nem, akkor ne féljünk attól sem, hogy titkon térjünk meg! Egyedül az fontos, hogy a lelkünk, életünk kerüljön Jézus gyógyító hatókörébe. Ez őt dicsőíti. Velünk együtt sokan gyógyulhatnak és adhatnak majd hálát az ő szabadításáért. Ámen.

Zólyomi Máttyás

lelkész

Csepeli Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Csepelen
2011. június 13-án, pünkösd második napján.

Hiszed-e, hogy én vagyok az irgalmas Isten?

■ „Amikor Jézus továbbment onnan, csatlakozott hozzá két vak, és ezt kiáltotta: »Könyörülj rajtunk, Dávid Fia!« Amikor pedig bement a házba, odamentek hozzá a vakok; Jézus megkérdezte tőlük: »Hiszitek-e, hogy meg tudom ezt tenni?« Ezt felelték: »Igen, Uram!« Ekkor megérintette a szemüket, és ezt mondta: »Legyen a ti hitetek szerint!« Erre megnyílt a szemük. Jézus pedig erőlyesen rájuk parancsolt: »Vigyázzatok, meg ne tudja senki!« De azok elmentek, és elvitték híréz az egész vidéken.” (Mt 9,27–31)

Nem csodálkozunk azon, hogy Jézus körül sokaság tolong, követői vannak. Nyilvánvaló, hogy ő nem akar ki, rendkívüli újdonság Izraelben. Így megy a két vak Jézus után, odakiáltják a maguk kérését: „Könyörülj rajtunk, Dávid Fia!” Jézus elsőre mintha nem is hallaná. Megvárja, amíg később, a házban ismét egymás mellé kerülnek, és csak akkor reagál, visszakérdez: „Hiszitek-e, hogy én ezt meg tudom cselekedni?”

A kérdés nem az: „Akartok-e gyógyulni, látni, új életet kezdeni a világban?” Ez így csak e világra vonatkozó kérdés lenne. Ezzel akár egy orvoshoz is mehetnének! Jézus nem orvos, ne is használja őt senki úgy, mint egy orvost. A két vak könyör

ületet kér, és Jézus erre tapint rá: lássuk, azt értik-e ez alatt, amit valóban érteniük kell. És tudják-e valóban, kitől is kéri?

Jézus visszakérdezésében ez cseng: „Miért is jöttök utánam? Tisztában vagytok-e azzal, hogy a könyörületben nem egyszerűen gyógyulás van, hanem valami életet jelentő csoda?” Vagyis: „Hiszitek-e, hogy nekem hatalmam van erre a csodára: az életet újraindítani? Azt kéritek, hogy könyörüljek rajtatok?” A vakságból meggyógyítást, azt a sátán is meg tudja tenni ebben a világban. De hiszitek-e, hogy én vagyok az az Úr, aki a Könyörületes? Hiszitek-e, hogy én vagyok az irgalmas Isten?

2000 évnyi kereszténység kérdése ez: hiszem-e és úgy megyek-e Jézus elé, hogy ő az Isten? A József fia Jézushoz megyek-e, vagy az élő Istenhez?

Az Úr válaszol a két vaknak. Amikor azok azt mondják: „Hisszük”, akkor Jézus azt mondja: „Legyen a ti hitetek szerint!” Megszokott mondat ez nekünk, de mekkora súlya van: „Az lesz veled, amit a hited mutat!” Maga az Úr mondja ezt, aki a trónuson ül, akinek hatalma van világot alkotni és eltörölni, akinek a szava megtörténik, s akinek hatalma van meghalni

értem. Akinek hatalom adatik arra, hogy a végén lezárja majd az én aktámat is! Ezzel a mondattal: A te hited szerint lesz!

Ő azért halt meg értem, mert félek ettől a mondattól: „*Legyen a te hited szerint!*” Az én hitem soha nem elég jó! Tapasztalom ezt akárhányszor. Jézus azért halt meg, hogy legyen békességem: az én hitem ereje nem az, hogy menyire erősen tudok hinni! A hitem ereje Jézus Krisztus: az életet, feltámadást hozó Úr!

Egyszerű jézusi gyógyítási történet, de érezzük, hogy sokkal súlyosabb dolgok vannak itt. És furcsák! Jézus a gyógyítás után erélyesen rájuk parancsol: „*Senki meg ne tudja!*” De nem azt, hogy gyógyított! Abban nincs semmi ijesztő, titkolni való, hogy valaki meggyógyít egy-két vakot. Vannak ilyen tehetséges emberek páran a világban. Hanem azt, hogy ő az Isten Fia! Az nehéz dolog! Csak idő előtt lerohannák, mint amikor a kenyércsoda után is el akarják ragadni, hogy ők, az emberek királlyá tegyék. Nem arra kell Jézus az embernek, amire Jézus „való”! Ha csak azt mondják el, hogy Jézus vakokat tud gyógyítani, az nem olyan nagy baj: a világ a csodadoktoroknak helyt ad, de Istennel már más a helyzet. Ő ne jöjjön ennyire közel! Minden jó, etikus, baráti, humánus cselekedet és elv helyet kap ebben a világban; Istennek valahogy nem akar helyet adni az ember. A sátán nem engedi meg ezt az embernek! Mert ha az ember találkozna Istennel, és furcsa módon nem belepusztulna, hanem kegyelemből, szeretetből megtartatna örök életre, micsoda dolog lenne az?! Összeomlana a világ

rendje, amelyet az ember kialakított magának! Összeomlana a sátán rendje, amelyet kialakított az ember világában!

Jézus visszafogja őket: ne mondjátok el, hogy találkoztatok az Istennel: megriadna az ember, sőt utálkozni kezdene, és nem értene semmit. A Golgotának és a húsvéti csodának kell megtörténnie előbb, hogy az ember meghököljön, elakadjon a szava. Hogy a sátánnak elakadjon a szava! Olyan hatalmat kell az embernek meglátnia maga előtt, amellyel nem tud vitába szállni! Az kell, hogy megtörténjen, hogy egy pogány százados jelentse ki a látottak alapján: Ez az Isten fia! És égessen a kérdés: Mit művel az Isten? Ez nem igazság!

Az embernek egy csodadoktor nem félelmetes, de Isten igen. Jézus pedig nem félelmetes akar lenni, hanem megdöbentő, szeretetével megszegényítő és Istenhez borulásra indító. A Golgota után ez majd érthető lesz, előbb nem. Nem egy csodadoktorra van szükség: nem lehet vakok gyógyításával megváltani az embert. Oda a kereszthalál kell!

A két vak kérdése és hitvallásuk mutatja: tudják, kihez érkeztek. Lesz nekik az ő hitük szerint: megtapasztalják az Úr életet jelentő hatalmát. Jézus pedig rájuk parancsol, hogy most még senki meg ne tudja, hogy ő pontosan kicsoda. Azok azonban elmentek, és elvitték a híret mindenfelé. Vagy elmondták, hogy Jézus az Isten Fia, vagy csak azt, hogy meggyógyította őket, mégis úgy érezzük: hibáztak, nem fogadtak szót. Ez nagyon sokszor megtörténik: az ember nem fogad szót, pedig annyira egyértelműen mondja az Úr, hogy mit kel-

lene cselekednünk, vagy mit nem. Azért jött az Úr ebbe a világba, mert az ember mindjárt az elején nem fogadott szót, és ebből kiüzetés lett. S azóta is a kiüzetetés állapotában van, amit igyekszik megszokni, mert változtatni nem tud rajta.

Az édenkerti prédikáció pontosan fogalmazza meg a sarkalatos dolgokat: igen hamar lesz az Isten tanácsa smafu! És ő mégis szereti az embert! S nem azért szereti, mert az ember még néha azért tud szófogadó is lenni, vagy szánalomra méltó, hanem mert ő ilyen! Nem bennünk talál valami olyannyira szeretni valót, ami még az ő isteni mércéje szerint is értékelendő, hanem önmagára nézve szeret minket.

Ezért a meggyógyult vakok ne vigyék még a hírt szerte, mert még csak arról tudnak beszámolni, hogy Jézus Krisztus gyógyít, és esetleg arról, hogy Jézus Krisztus Isten. De azt még nem tudják elmondani: „Jézus Krisztus meghalt érttem!” Nem azért jött, hogy újra igazolja, milyen csodákat tud véghezvinni az Isten a földön, mekkora hatalma van a természet törvényszerűségei felett. Ő meghalni jött, mert különben vége az embernek!

Mit fog elmondani a keresztyénység, ha ezt kihagyja az üzenetből? Miről prédikál majd a tanítvány, ha elfelejti elmondani a Golgotát és a húsvét érthetetlen dolgait? Az a kérdés: „Hiszitek-e, hogy meg tudom tenni?”, ezt jelenti: Tudod-e, meddig akarsz az Úrral eljutni? Istenhez akarsz-e jutni? Valóban Isten könyörületességét akarod magadon tudni, vagy elég, ha meggyógyítja e világi bajodat?

A két vak elment, és elvitte hírét mindenfelé. Vajon ki hitt nekik? Reménység szerint azok ketten is ott voltak később a Golgotán, és aztán a feltámadás után a tanítványi seregben, akiknek Jézus megjelent. Reménység szerint kiegészítették vallomásukat, javították a korábban elmondottakat – még nagyobb lelkesedéssel és csodálattal!

„Engem meggyógyított! Tudtam, hogy van rá hatalma Istentől, azért kértem könyörületet tőle. De el nem tudtam volna gondolni, hogy őt keresztre lehet feszíteni! Hogy ennyire béna, ügyetlen és bukott alak lesz! El nem tudtam volna képzelni, hogy az Úr hatalma ekkora! Hogy képes veszni hagyni minden dicsőséget énmiattam. Az a Golgota nagyobb csoda, mint az, hogy most látok! És tudom, hogy a látásomat azért kaptam vissza, hogy lássam azt az érthetetlen áldozatot és a megmagyarázhatatlan feltámadást! És azután boldogan elmondhassam: Én láttam! Tudom, hogy igaz! Tudom, hogy hatalma volt megtenni!” Ámen.

Blatniczky János Dániel

lelkész

Szügyi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Szügyben

2011. június 5-én,

a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon.

Bűnös hallgatás

■ „Amikor ezek [a két meggyógyított vak] mentek kifelé, íme, odavittek hozzá egy megszálott némát. Miután kiűzte belőle az ördögöt, megszólalt a néma, a sokaság pedig elcsodálkozott, és ezt mondta: »Sohasem láttak még ilyet Izráelben!« A farizeusok viszont ezt mondták: »Az ördögök fejedelmének a segítségével űzi ki az ördögöket.«” (Mt 9,32–34)

Rövid, de lényegét tekintve nagyon tartalmas üzenet áll előttünk. Jézus Krisztus egyik gyógyításába látunk bele, amelyről elmondhatjuk: roppant titokzatos gyógyítás. Bár minden krisztusi gyógyításnak van egy bizonyos misztikuma, de ez kiemelkedik a többi közül két ok miatt is.

Mindenféle eszköz és kísérő jelenség nélkül történt. Például máshol a vak szemére sarat kent az Úr, majd elküldte őt a Siloám tavához mosakodni. A gyógyult leprásokat elküldi paphoz. Egy bénát arra szólít: „*Kelj fel, és járj!*”

Maga a betegség is titokzatos, már-már nem is orvosi eset. Mindezeket összevéve két tanulságot emelek ki a történetből.

Figyeljünk először a betegre. Bajának természetét Lukács evangélista adja vissza a leghitelesebben, mert orvos lévén, szakmai szemmel is mérlegelte a dolgot. Ő azt mondja szó szerinti fordításban, hogy Jézus meggyógyított egy embert a „hallgatás démonából”...

Ebből kiderül az, hogy tényleg beteg volt, mivel gyógyulnia kellett. Továbbá kiderül az is, hogy igazából nem teljesen orvosi eset. Fizikailag rendben volt. Ha már létezett volna, egy rutin laborvizsgálaton simán megfelelt volna. Az ő baja: „démoni hallgatás”, ami több az egyszerű némaságnál. Neki nemcsak a hangképzéssel volt problémája, hanem a lelkével, amelyre olyan erő telepedett, hogy némává tette őt.

Olyan területre jutottunk ezzel, ahol a téma az emberi beszéd. Bár a mai világ mindenekelőtt a látványra összpontosít, mégis gyakran tapasztaljuk, hogy a kimondott

szónak súlya, értéke van. Az is tény, hogy a beszéd körül baj van. Egyre romlottabb, züllöttebb lesz a nyelvünk. Például elég egy iskola folyosóján végigmenni a szünetben, és hallgatni a gyerekeket...

Vagy eszembe jut egy, a rendszerváltás környékéről származó eset, ha jól emlékszem, 1990-ben történt. Egy ma már magasra emelkedett politikus a Parlamentben hazaárulónak nevezte az akkori miniszterelnököt, Antal Józsefet. Erre felpattant egy idősebb honatya, és az országgyűlés nevében kikérte ezt a hangnemet és stílust... Megtapsolták érte.

Azóta eltelt 21 év, és sajnos ma már nem számít rendkívülinek a kritikátlan hangnem, sőt a trágár beszéd sem a Parlamentben, a médiában...

Azért hozom ezt fel, mert minősíthetetlen beszédből van elég. De hová lett a jó szó, az építő, a vigasztaló, a baráti beszéd? Nem lehet, hogy bűnös hallgatásba merülnek azok a jóérzésű emberek, akiknek beszélniük kellene? Nem lehet, hogy a keresztények – akiknek szentírásai parancsuk van az építő beszédre – visszafogják magukat, és ebből bűnös hallgatás lesz?

Elismerem, kemény beszéd ez, de bizony lehet démoni hallgatás, mikor a jó szót visszatartja valaki!

Felértékelődik Babits gondolata a *Jónás könyvéből*: „Cinkosok közt vétkes, aki néma...” Jézus ma is sok be-

csületes, tiszta szívű emberből akarja kiűzni a „némaság démonát”. Sok embert akar Urunk megszólaltatni, akik beszédükkel a békét munkálják.

Beszéljünk arról is, hogy ebben a történetben a „démoni hallgatás” mellett megjelenik a bűnös beszéd is. A farizeusok, látva Jézus csodáját, rögtön készek markáns véleményükkel: „Ördöge van” – mondják. Szomorú ebben, hogy éppen ők, akik egyáltalán nem voltak tudatlanok sem Isten igéjét, sem Jézus személyét illetően, ők bélyegzik meg Jézust. És amikor Krisztust az ördöggel hozzák összefüggésbe, akkor ez nem könnyed tréfa részükről, hanem bűnös (démoni?) megszólalás. Ők jól tudták, hogy az ördög képes csodákra. De hogy miért ez jut először eszükbe egy jótett láttán, az már elgondolkodtató!

Kortörténeti magyarázat helyett inkább rögtön arra utalok, hogy ma is van ilyen. Talán épp emberi alaptulajdonságunk az oka annak, hogy ha a másiknak sikere van, összejön neki valami, akkor nem vele örülünk, hanem elméleteket gyártunk a lejáratására.

Gondolkozzunk! Miért olyan nehéz együtt örülni a másikkal? Miért nehéz tiszta érzésekkel embertársunk mellé odaállni, és elismerni az eredményeit?

Jézusnak nem ártott különösebben a farizeusok megszólalása, de a vélekedők önmagukat minősítették.

Testvéreim, tanuljunk beszélni Urunk rendelése szerint! Tanuljunk örülni az örülőkkel! Legyünk jóindulatúak, sőt krisztusi indulatúak, ahogyan azt Pál apostol is tanítja (Fil 2,5): „Az az *indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt...*”

Isten Szentlelke legyen vezetőnk és oltalmazónk ebben! Ámen.

Bartos Zoltán

lelkész

Egyházasdenegelei Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Egyházasdenegeleken
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Szelíd engedelmesség

■ „Jézus bejárta a városokat és a falvakat mind, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget. Amikor látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül. Ekkor így szólt tanítványaihoz: »Az aratnivaló sok, de a munkás kevés: kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.«” (Mt 9,35–38)

Az ünnep az emberi elme korlátaira irányítja figyelmünket. Mi mindent érteni akarunk: így tesszük fel kérdéseinket, így hozzuk meg döntéseinket – utóbb sokszor kiderül: egyáltalán nem értettük a helyzetet. Madách Imre így ír *Az ember tragédiájában*: „A tett halála az okoskodás.” A mi mozdulataink pedig leginkább ide vezetnek, ha Isten helyett csak saját képességeinkben bízunk. Ennek sok látványos és láthatatlan eredményét tapasztaljuk.

Pedig minket Isten sokkal nagyszerűbb lehetőséggel ajándékozott meg – és mi erre a lehetőségre mondtunk igent, amikor átéltük a bűnbocsánat csodáját. Élve ezzel a lehetőséggel, azt is kimondjuk: a mi életünkben már egé-

szen más rend uralkodik, mint amikor Jézus nélkül éltünk. A mi döntéseink már úgy születnek, hogy számolunk Isten jelenlétével. A mi mozdulataink már ezzel a gondolattal kezdődnek: Isten szeret engem, és szereti azt az embert is, akivel éppen most találkoztam – mi Jézus Krisztusért egymás testvérei lehetünk!

Az igeszakasz azon túl, hogy kijelöl egy utat a tanítványok számára, Jézus hét mozdulatát írja le. Jézus tanítványaiként most ennek a hét mozdulatnak a példáján keresztül figyelünk a számunkra kijelölt útra.

Bejárta – azt is mondhatnánk: felmérést készített, majd elemezte a helyzetet. Soha nem lehet adekvát döntést hozni az adott helyzet alapos értékelése nélkül. A mai helyzetünkben ez különösen fontos, hiszen az út, amelyre ráléptünk, Jézus Krisztus hirdetésének az útja, amelyen kommunikációs csatornákat használunk. Csak akkor tud hatékonyá válni a kommunikáció, ha azon a nyelven beszélünk, amelyet a környezetünk megért. Természetesen itt nemcsak beszédről, hanem a legtágabb értelemben vett jelenlétről, életformáról van szó. Hitelességről, amely gon-

dolatok, szavak és tettek harmóniáját feltételezi. Ennek első lépése tehát a felmérés és elemzés: Jézus tanítványaként, követeiként nyitott szemmel járhatunk a világban, meglátva a kreatív szeretet cselekedeteinek a lehetőségét.

Tanított – Jézus a helyzetelemzés után a kor kérdéseire adott válaszokat. Ezen kérdések többsége akkor életszerű volt, ma viszont leginkább történelmieket. Az életszerű kérdések egészen hétköznapiak voltak. Érdekes, hogy Jézus nem a vallási közösségek rituáléjáról (liturgiájáról), hatalmi pozícióiról (és harcairól), de még csak nem is finanszírozási kérdésekről szól. Viszont beszél a Messiásról szóló ígéretek helyes értelmezéséről, az Istenre figyelés módjáról, valamint az Istennel való közösség és az emberi közösségek harmóniájáról. A mi mai válaszaink szintén mai kérdésekre adott reakciókként lehetnek életképesek és hitelesek.

Hirdette – nem egyszerűen válaszokat fogalmazott meg. Bizonyosságot tett „a mennyek országának evangéliumáról”. Azt az örömhírt hirdette, amelyről Jn 3,16-ban is beszél: Isten helyreállítja az emberrel való kapcsolatát, amely az ember bizalomhiányból születő engedetlensége miatt romlott meg. A korábbi Madách-idézet éppen az engedetlenség kialakulásának folyamatát leíró szakaszt hozza elénk. Ennek eltörléséről, helyreállításáról tesz bizonyosságot Jézus. A mi mai bizonyágtételünk Jézus Krisztusról, az elromlott kapcsolat helyreállítójáról szólhat. A korábbi kérdésekre

adott reakciók elsősorban emberi kapcsolatainkra irányulnak – aki rendezte Istennel való kapcsolatát, annak természetessé válik az emberekkel való kapcsolatainak rendezése is.

Gyógyított – a tudósítás testi betegségekről és erőtlenségekről beszél. A sokaság, amely látta ezeket a gyógyításokat, csodaként élte meg a gyógyíthatatlan betegségekből való felépülést. Éppen ezért sokan követték őt. Így éppen a csodák voltak azok, amelyek Jézus tanítása ellenére egészen más messiásképet erősítettek környezetében. A mi mai dolgunk nem kevesebb, mint válaszainkban egészen pontosan elmondani: mit jelent Jézus gyógyító hatalma. Kedves orvos barátom sebészként dolgozik. Lehetőség szerint mindig elmondja: az orvostudomány és a gyakorlat sok dologra megtanította – amikor viszont a keze szikét fogva mozdulatra indul, tudja, hogy minden emberi tudása és képessége kevés a műtét sikeres elvégzéséhez. Jézus hatalma azonban még ennél is tovább terjed: nem a testi betegség, még csak nem is a testi halál a legrosszabb, ami történhet(ett volna) velünk. De vele élve már ezektől sem kell félnünk.

Látta – ez a mozdulat az általános értékelés után ismét helyzetelemzésre indít. Itt azonban már konkrét részletek rajzolódnak ki. Már nem általános válaszok megfogalmazására van lehetőségünk, hanem egészen személyre szabott, pontos diagnózisra és kezelésre. Mi ma emberek

szemébe nézhetünk, bennük sokféle érzést, gondolatot fel-fedezhetünk. Láthatunk örömet, amely Isten nélkül csak ideig-óráig tart. Láthatunk bánatot, amely Isten nélkül soha nem múlik. Láthatunk önfeledtséget, amely Isten nélkül könnyen válik felelőtlenessé. Láthatunk szomorúságot, amely Isten nélkül soha nem nyer vigaszt. Viszont életünket Isten kezében tudva örömeink igazi tartalommal teltek lesznek, bánatainkban pedig igazi csodaként kapjuk a vigasztalást.

Megszánta – Jézus diagnózisa elkeserítő. Az evangélista kora nyelvén szól olvasóihoz, és hétköznapi módon hozza a pásztor nélküli juhok gondolatát. Tudja, hogy ez azonnali asszociációt jelent első olvasói (zsidókból lett keresztények) számára: az Ószövetség több helyen beszél Istenről pásztoroként, népéről pedig nyájként. Természetesen biblikus, egyházi gondolkodásunk az Újszövetség alapján Jézushoz (is) kapcsolja ezt a képet. Azonban ez a kép csak ebben a kontextusban, ezekkel az ismeretekkel felvértezve értelmezhető – a minket körülvevő világban a juh, a nyáj képe egészen más értelemben van jelen. Krisztus jelenlétében – mi magunk jól értve a képet – a nyáj tagjaiként a pásztorltság nagyszerű állapotában élünk. Amikor szóalommel tekintünk környezetünkre, ez nem szóalmasságot jelent, hanem Jézus pásztori lelkületének követését. Ez a szóalommel szeretetből fakadó irgalmasságot és könyörüle-

tességet jelent – ahogyan Jézus a lepráshoz közelít; ahogyan a tékozló fiút édesapja fogadja.

Szólt – itt már nem a sokaságot szólítja meg Jézus, hanem tanítványait, a tizenkettőt, akiknek a neveit az evangélista éppen a következő mondatokban sorolja fel. Az aratás képe a Szentírás eddigi lapjain mindig ítéletet jelentett. Itt viszont a megtérés lehetőségéről beszél Jézus, amikor ezt a képet használja. A mezőgazdasági munka utolsó fázisa jelenik meg, ami azt is jelenti: már érett a termés. Aratásra érett, bűnbánatra, megtérésre érett. Egyértelművé teszi azt is, hogy mindazok, akik meghallották a hívó szót, és élnek az Élet lehetőségével, aratómunkásokká válnak – vagyis „a mennyek országa evangéliumának” tanúivá és hirdetőivé, a nyáj, a pásztoroltak gyülekezetének tagjaivá. Ebben a gyülekezetben mindennapi tapasztalatunkká válik Jézus irgalmas szeretete, részeseivé válunk a csodának, amelyet nem csodás jelenségek jelentenek, hanem az ő jelenléte.

A tanítványság a pásztorolt nyáj közösségét és az aratásba való küldést is jelenti.

Szembe kell néznünk a ma realitásával!

Bejárva környezetünket, nem tudjuk nem észrevenni az Istennel kapcsolatos tudatlanságot vagy helytelen ismeretek tömkelegét, hiszen a pásztor nélküli nyáj inségében, elesettségében más megoldásokra fanyalodik.

Ezért felelősségünk a tanítás, a gondolkodás helyes irányba terelése.

Ezt hitünk szerint csak Jézussal és a Jézusban való szeretetközösségben élhetjük meg, ezért ezt hirdetjük.

Imádkozunk minden fájdalomból és nyomorúságból való gyógyulásért.

Látva a körülöttünk élőket, felfedezzük feladataink szerteágazását.

A látottak nyomán megfogalmazódó szánalom irgalmas szeretetre indít Jézusért.

És már nem tudunk hallgatni, amivel csordultig van a szívünk, azt szólja a szánk: mi már nem akarunk és nem is tudunk Isten szeretete nélkül élni.

Erre hívjuk mindazokat, akik ránk bízattak! Ámen.

Erdélyi Csaba

lelkész

Irsai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Irsán 2011. július 2-án,
a Szentháromság ünnepe utáni héten
a presbiteri csendesnapon.

Jézus küldöttei

■ „Magához hívta tizenkét tanítványát, és hatalmat adott nekik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék azokat, és gyógyítsanak mindenféle betegséget és erőtlenséget.

A tizenkét apostol neve pedig ez: az első Simon, akit Péternek hívnak, és testvére, András; Jakab, a Zebedeus fia, és testvére, János; Fülöp és Bertalan, Tamás és Máté, a vámszedő; Jakab, az Alfeus fia és Taddeus, Simon, a Kananeus, és Júdás, az Iskáriótes, aki el is árulta őt.

Ezt a tizenkettőt küldte ki Jézus, és ezt a rendelkezést adta nekik: »Pogányokhoz vezető útra ne térjetelek le, samaritánusok városába ne menjetelek be, inkább menjetelek Izrael házában elveszett juhaihoz. Menjetelek el, és hirdessétek: elközelített a mennyek országa! Gyógyítatok meg betegeket, támazzatok fel halottakat, tisztítatok meg leprásokat, üzzetek ki ördögöket. Ingyen kaptátok, ingyen adjátok. Ne szerezzetek se aranyat, se ezüstöt, se rézpénzt az övetekbe, se tarisznyát az útra, se két felsőruhát, se sarut, se botot: mert méltó a munkás a kenyerére.

Ha pedig egy városba vagy faluba mentek be, tudjátok meg, hogy ki méltó ott erre, és maradjatok annál, míg csak tovább nem mentek. Amikor beléptek a házba, köszöntsétek a ház népét, és ha méltó rá az a ház, szálljon reá békességetek, ha pedig nem méltó, békességetek

térjen vissza rátok. Ha pedig valaki nem fogad be titeket, meg sem hallgatja szavaitokat: menjetelek ki abból a házból vagy városból, még a port is verjetelek le lábatokról. Bizony, mondom néktek: elviselhetőbb sorsa lesz Sodoma és Gomora földjének az ítélet napján, mint annak a városnak.«” (Mt 10,1–15)

Sokszor hallunk arról, hogy valakinek „küldetése” – latin eredetű szóval „missziója” – van; és sokan nagy „küldetéstudattal” végzik is azt, amit fontosnak tartanak. Legtöbbször azonban nem szoktunk arra gondolni, hogy valódi küldetése csak annak lehet, akinek van küldője, aki elküldte! A Jézus Krisztusra hivatkozó, Isten szavát emlegető egyes ember és az egyház életében alapvető kérdés: valóban az Úr küldte-e, vagy csak önhatalmúlag tulajdonít valamiféle „küldetést” magának. Félelmetes ugyanis, amikor az Úr maga azt mondja olyan emberekről, akik őrá hivatkoznak: „Nem küldtem ezeket..., mégis úgy igyekeztek.” (Jer 23,21)

A legelső, amit meg kell értenünk: „Az Isten országá-

ban való gyümölcsöző szolgálat előfeltétele a személyes találkozás az élő Úrral.” Jézus Krisztus olyanokat küld ki, és azoknak ad hatalmat az ő ügye szolgálatában, akiket előbb magához hívott. Igaz, számunkra megdöbbentő, hogy ezek között még Júdás is ott van, aki később árulóvá lett, és akiről Jézus ezt előre tudta! Ha nekünk sok dolog érthetetlen is, az mindenesetre egyértelmű, hogy az a megbízatás, amelyet Jézus adott, név szerint meghatározott személyeknek szólt. Milyen sokféle ember van közöttük! Különböző háttérből jöttek, sőt ellenséges csoportok tagjai voltak korábban, mint például Máté, az idegen hatalmat kiszolgáló vámszedő és Simon, „a Kananeus”, tehát egy lázadó... Jézus jól ismerte mindegyiküket, és jól ismer minket is. Nála új közösségbe kerülnek és új feladatot kaphatnak azok, akiket magához hív! Ő ismeri minden buzgóságunkat és minden tökéletlenségüket, minden várokozásunkat és minden tévedésünket. Ő nincs kötve a mi emberi alkalmasságunkhoz sem; viszont ha valaki parancsot kap tőle valamire, abban soha sincs tévedés, bármilyen alkalmatlannak érezze is magát a feladatra az ember.

Amikor az Úr Jézus kiküldte első tanítványait, rendkívüli megbízatást és felhatalmazást kaptak. Küldetésükben sok olyan jellegzetesség van, ami egyszeri és ismételtetlenségű. Nem alkalmazhatjuk tehát sablonként, és nem gondolhatjuk azt, hogy minden tanítványnak mindig mindenben hasonlóan kellene működnie. Mégis úgy olvashatjuk és

hallhatjuk ma ezeket az igéket, hogy mindezen keresztül nekünk is eligazítást ad maga az Úr. A tizenkét apostol arra kapott felhatalmazást, hogy Izrael népe körében kihirdesse és a testi-lelki szabadítás csodajeleivel megmutassa: „*elközelített a mennyek országa!*” A földi tér és idő kereteiben, az ószövetségi választott nép körében – akiket Jézus megszánt, „*mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül*” (Mt 9,36) – megjelent szabadító erejével a mennyekből Isten királyi uralma! Jézus személyében közelített el ez az uralom! Benne válik nyilvánvalóvá Istennek az embert megmenteni akaró szeretete és cselekvése, úgy, ahogy azt Izraelnek prófétái által előre hirdette. És ebben a páratlan történelmi helyzetben, most még csak „*Izrael házának elveszett juhaihoz*”, kiküldi Jézus ezt a kis esendő csapatot...

„Jézus Krisztus tanítványai az ő művét folytatják. Megbízatásuk szinte ugyanazokkal a szavakkal történik, mint amelyek az Úr Jézus gyógyításairól szólnak Mt 9,35-ben. Ugyanolyan teljhatalmuk van, mint magának az Úr Jézusnak; ugyanez a szó fordul elő itt is. Hatalmuk van a tisztátalan szellemek kiűzésére, halálos betegek meggyógyítására, sőt halottak feltámasztására... Ezek a gyógyítások azonban csak előjelei a menny eljövendő uralmának. Ami eljövendő, az most már egészen közel van. Istennek ezt az uralmát hirdetik a tanítványok: a király szól, közeledik uralma” (Julius Schniewind).

Mi Isten üdvtervének más időszakában élhetünk. Amikor mindezt olvassuk és halljuk, segítségünkre lehet az is, ahogyan Luther ennek a tanítványi küldetésnek a változatlan lényegét megfogalmazza: „Jézus nem azt mondja: menjetek és prédikáljatok, amit akartok, vagy amit jónak láttok, hanem az ő saját igéjét adja szájukba, és azt parancsolja nekik, hogy az evangéliumot hirdessék.”

Minket – ha valóban magához hívhatott – mire küld vajon az Úr? Hadd idézzem Victor János tömör, imádságban kiérlelt, magvas gondolatait: „Nekünk nem az a dolgunk, hogy szertejárjunk prédikálni és gyógyító csodákat tenni, amint maga Jézus is munkálkodott egykor. De valahogy azért általunk is folytatódnia kell az ő munkájának – hogy a mi szavunkból is kicsendüljön az Isten országának örömhíre, és a mi tetteink is bizonyítsák annak igazságát! (7–8. vers)

Mi nem vethetjük el az élelem, ruházat és hasonló dolgok gondját, ahogy első követeitől megkívánta Jézus. De azért nekünk is meg kell tanulnunk, hogy nem a testi szükségéseinkről való gondoskodás az életünk fő dolga, hanem ez csak alárendelt jelentőségű dolog lelki feladatainkhoz képest. Földi gondok rabjai nem lehetünk! (9. vers)

Mi nem vehetjük úgy igénybe a vendégszállást, mint vándorútjukon az apostolok. De mi is mindig számíthatunk arra, hogy lelki céljaink szolgálatában találunk megértő szívekre, akik örömet nyújtanak segítséget, nem is

irántunk való szívességből, hanem az ügy iránt való szeretetből, amelyet szolgálunk. (10–13. vers)”

Az ügy az Úr ügye. Ha az övéi lettünk, és ő – emberileg szólva – kilátástalan helyzetbe küld, akkor is tudhatjuk, hogy nem lesz a küldetésünk értelmetlen. Hiszen mit látunk az apostolok kiküldésénél is? „Látszólag teljes a szervezetlenség. Semmi megbízható, biztosnak ígérkező kapaszkodó... Csak egyszerűen ennyi: menjetek! Hirdessetek! Emberileg nézve tehát teljes a bizonytalanság. Mégis ott és ahol e szavakra elindultak így nincstelenül, mindig élet támadt. Mindig e nincstelenség őrizte meg Isten mindenkorai népét a sok-sok rá leselkedő kísértésben.” Óriási kísértés: üzletet csinálni az ügyből... Krisztus evangéliumával azonban nem lehet üzletelni!

Jézus Krisztus – immár mint Megfeszített és Feltámadott – Isten országának örömhírével küldi tanítványait ma is! Széles e világba szól most már – de mindig személyre és közösségre szabottan – ez a küldetés: „Légy örömmondó, békekövet, / Hirdesd: a Szabadító elközelgetett!” Van bűnbocsánat Jézus Krisztus véérért, áldozatáért! Van szabadulás bűnök kényszereiből, sátáni igézetből, démoni hatalmak szorításából! Van örök élet, és törődik velünk az Isten! Személyes vallomásomat sem hagyhatom ki itt: „Én is az ördög foglya voltam. Családunk tele volt babonákkal, magam is vonzódtam az okkult dolgok felé. Megvolt ennek a következménye is nálam: káromló és öngyilkossági gondolatokban,

meg egyebekben is... De most boldogan hirdetem: Jézus Krisztus meg tud szabadítani a sátán markából!”

Urunk azonban azt is tisztázza tanítványai számára, hogy nem mindenkinél lesz egyforma a hatása a mennyek országa evangéliumának. Az evangéliumban az Úr döntést igénylő és munkáló hívása éri el az embert! Akik hallják, egyéni és közösségi szinten is döntési helyzetbe kerülnek: kell-e az Isten békessége, vagy nem kell... Az Úr Jézus személyében maga a szent Isten jött hozzánk békülni, hogy szeretetéből megajándékozhasson a teljes élettel. Akinek az Isten békessége nem kell, azon marad az Isten haragja (vö. Jn 3,36): a küldötteknek ezt is világossá kell tenniük szavukkal és egész magatartásukkal! Fájhat a szívünk, amikor kemény hitetlenségbe ütközünk, de tudnunk kell: az ige ereje meg fog mutatkozni – bár ítéletesen – azokon is, akiknek Jézus nem kell.

A küldöttek semmit nem tompíthatnak és nem módosíthatnak a küldőtől kapott megbízaton és üzeneten. Jézus Krisztus azonban még ma is azért küldi követeit, hogy hirdessük és megmutassuk: „elközelített a mennyek országa”, ezért lesz ítélet, de még van kegyelem! Ámen.

Adámi László

lelkész

Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyháza-Borbányán
2011. július 24-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnapon.

Küldetés

■ „»Íme, én elküldelek titeket, mint juhokat a farkasok közé: legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok. Óvakodjatok az emberektől, mert átadnak a törvényszékeknek, és megkorbácsolnak zsinagógáikban, sőt helytartók és királyok elé hurcolnak énmiattam, tanúbizonyságot nekik és a pogányoknak. Amikor azonban átadnak titeket, ne aggódjatok amiatt, hogy miképpen vagy mit mondjatok, mert megadatik nektek abban az órában, hogy mit mondjatok. Mert nem ti vagytok, akik beszéltek, hanem Atyátok Lelke szól általatok. Akkor majd testvér a testvérét, apa a gyermekét adja halálra, gyermekek támadnak szüleik ellen, és megöletik őket, és mindenki gyűlöl majd titeket az én nevemért, de aki mindvégig kitart, az üdvözülni fog. Ha pedig üldöznek az egyik városban, meneküljétek a másikba. Bizony, mondom néktek: még végig sem járjátok Izráel városait, mire eljön az Emberfia.«

»A tanítvány nem felebbvaló a mesterénél, sem a szolgál az uránál. Elég a tanítványnak, hogy olyanná legyen, mint a mestere, és a szolganak, mint az ura. Ha a ház urát Belzebubnak nevezték el, mennyivel inkább háza népét?»

»Tehát ne rettenjétek meg tőlük! Mert nincs olyan rejtett dolog, amely le ne lepleződnék, és olyan titok, amely ki ne tudódnék. Amit a sötétségben mondok nektek, azt a világosságban mondjátok el; amit fülbe súgva hallotok, azt a háztetőkről hirdessétek. Ne féljétek azoktól, akik megölik

a testet, de a lelket meg nem ölhetik. Inkább attól féljétek, aki a lelket is, meg a testet is el tudja pusztítani a gyeheknél.« (Mt 10,16–28)

Pünkösöd az elfeledettségével, a „nem tudok vele mit kezdeni” voltával mégis nagyon szép ünnep. Röviden így foglaljuk össze az üzenetét: a Lélek ünnepe. A lélek szó a magyarban nagyon szép tartalmú és jelentésű szó. Sok asszociáció fűződik, fűződhet hozzá. A lélek fontos. Ugyanis akiben nincs lélek, az lélektelen. A lelketlen emberektől pedig az Isten óvjon bennünket! A lélek összecseng a lélegzéssel, a lehelettel. Akiben van lélek, az még lélegzik. Ha valaki meghal, azt szokták rá mondani, hogy kiszállt belőle a lélek. Aki fizikailag él, de lelketlen, az is halott. Azt vizsgáljuk a másik emberben is az első benyomások után, hogy milyen a lelke. Isten a teremtéskor a lelkét lehelte az emberbe. Jézus is rálehelte a tanítványokra, s pünkösdkor kiáradt a Lélek. A lélek ünnepe, igazán nagyon szép. De a küldés ünnepe is. Jézus többször is útra bocsátotta a tanítványait. S többször is, újra és újra a szívükre helyezte a feladatot:

hirdetni, menni és tenni! S ez nem volt a tanítványoknak diadalmenet. Hiszen Jézus mint juhokat küldi őket a farkasok közé. Juhok és farkasok találkozása: nem kétséges a találkozás kimenetele. Tehát lehetetlen küldetés. S ma mi a helyzet? Ugyanúgy juhokként farkasok közé megyünk. Mennyi dühödöt, nyílt és alattomos támadás éri ma is Isten gyermekeit! Valóban bárányok vagyunk. De Jézus változtat a képen. Nem akarja, hogy megriadt, összebújó báránykák legyünk, akik csak reszketni tudnak. Azt mondja: legyetek okosak, mint a kígyók. „*A kígyó pedig okosabb volt minden mezei állatnál...*” – olvashatjuk a bűneset történetében. Ravaszág, rátermettség, életrealitás összecsengő fogalmak a gondolatainkban. Első hallásra talán riasztó lehet, hogy Jézus a bűneset negatív főszereplőjéhez hasonlít bennünket. Ettől azonban most el kell vonatkoztatni, hiszen Jézus máskor is figyelmezteti a tanítványokat, hogy a világ fiai okosabbak. Ezzel kicsit ránk is pirít. Hányszor bújunk el kegyes frázisok mögé? Hányszor hallgatunk el bánatosan? Hányszor tapos, sodor el a világ bennünket? S nem merjük kinyitni a szánkát. Pedig mennyivel értékesebb kincs van a birtokunkban! A világ csak bővít, szemetet kínál, s milyen meggyőződéssel és milyen meggyőzően! Legyetek okosak, legyetek észnél, ami ránk bízott, nagyon fontos.

Aztán újra fordít Jézus a képen. Mielőtt még buldózerként gyűrnénk magunk alá az utunkba kerülőket, azt mondja Jézus: legyetek szelídek, mint a galambok. Isten Zakariás által

üzeni, hogy „*nem erővel és nem hatalommal, hanem az én lelkemmel!*” Azután mi is sokszor félünk, hogy mit mondjunk, hogyan mondjuk, kinek mondjuk. Jézus a tanítványokat is hasonló okok miatt bátorítja: ne aggódjanak, a Lélek majd megadja. Ahogy az apostolok megkapták az első pünkösdkor a szívből jövő ajándékot. Mert ez a lényeg. Beszélni talán tudunk. De van-e a beszédünk mögött aranyfedezet? Értékes valuta-e, amit átadunk, vagy talmi, hamis? A Lélek, a pünkösdi Lélek ezt adja: a szívből jövő bizonyoságtételt. S végül Jézus újra a tanítványok szívére helyezi a Lélek fontosságát.

Sok gondot fordít az ember a testére, ma különösen is. Azt is mondhatnánk, hogy a világ ma a test ünnepét üli. S mi gondot fordítunk a lelkünkre? Kérjük-e a Szentlelket? Isten töltsön el minket Lelkével, hogy ne legyünk lelketlenek! Hogy ne a test, az anyag, a matéria legyen az első. Hogy pünkösdi valóban a Lélek, a Szentlélek ünnepe legyen számunkra.

S ez a Lélek, Isten Lelke küldjön, indítson és adja a megfelelő szót a szánkba! Ámen.

Bencéné Szabó Márta

lelkész

Budavári Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budaváriban
2011. június 12-én, pünkösdi ünnepén.

Életre hívottak, életre küldöttek

■ „»Ugye, a verébnek párja egy fillér, és egy sem esik le közülük a földre Atyátok tudtán kívül? Nektek pedig még a hajatok szálai is mind számon vannak tartva. Ne féljeteek tehát: ti sok verébnél értékesebbek vagytok.«

»Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt, aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt majd én is megtagadom mennyei Atyám előtt.«

»Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre. Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem hogy kardot. Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyet anyósával, és így az embernek ellensége lesz a háza népe. Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, az nem méltó hozzám; aki jobban szereti fiát vagy leányát, mint engem, az nem méltó hozzám; és aki nem veszi fel keresztjét, és nem követ engem, nem méltó hozzám. Aki megtalálja életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti életét énértem, az megtalálja azt.«

»Aki titeket befogad, az engem fogad be, és aki engem fogad be, az azt fogadja be, aki elküldött engem. Aki befogad egy prófétát azért, mert az próféta, prófétának járó jutalmat kap; aki pedig egy igaz embert fogad be azért, mert az igaz, igaz embernek járó jutalmat kap.

Aki pedig csak egyetlen pohár friss vizet ad inni egynek e kicsinyek közül, mert az tanítvány: bizony, mondom néktek, semmiképpen sem fogja elveszteni jutalmát.«” (Mt 10,29–42)

Bizonytal nem tévedek: nekünk, a rettentő időszakban élőknek a legkevesebb idő Jézusra jut. A sokféle időt rabló ügyintézés, sürgős tennivaló között kinek van ma ideje vele foglalkozni? Pedig a Jézussal töltött idő nem fölösleges, és főleg nem elvesztegetett idő! Mert mi történik akkor, ha Jézussal együtt vagyok? Az én lelkem kapcsolatba kerül azzal a Lélekkel, akit Istennek hívnak. Ez történik. Az történik, hogy megtelítődöm, megerősödöm. Isteni élet áramlik az életembe. Isteni akarat az akaratomba. Isteni szeretet a szeretetembe. A Jézussal való együttlétben kapjuk azt az erőt, amely átsegít a nehézségeken, ami jobbat teszi a szívünket, ami képessé tesz arra, hogy munkánk gyümölcsöző legyen, életünk áldássá váljék!

Csodáról akarok prédikálni. Igazi mai csodáról. Valójában nem is nekünk kell foglalkoznunk Jézussal. Jézus

kezd foglalkozni az emberrel! Ő jön hozzánk, ő keres meg, ő szólít meg, ő foglalkozik velünk!

Evangélium hangzik a felolvasott igéből. Annyi két-ségbeejtő hír között igazi örömuzenet! Már a helyzet is, amelyben elhangzott, örömteli. Jézus tanítványai között van. Csak velük! Nincsenek körülöttük tolongó, kíváncsis-kodó emberek, értetlenkedő papok, vádaskodó farizeusok. Csak Jézus és a tanítványok. Hozzájuk beszél, foglalkozik velük. Életet kínál nekik, és életre küldi őket!

Isten Szentlelke győzhet meg bennünket arról, hogy egyetlen út van, ami igazi életre vezet. Olyanra, amely gaz-dag, boldog, isteni élet. Erre hív most minket. Akármilyen helyzetben vagyunk is, onnan hív közelebb magához. Én nem tudom, hogy ki milyen örömmel, terhekkal, gondok-kal élte meg az elmúlt napokat, és ezek közül mit hozott magával ma ide. Azt azonban tudom: ahogy itt vagyunk, és Jézus hívása ér, vegyük komolyan, amit mond! Lelki gaz-dagságra és szépségre hív valamennyiünket. Lelkipásztori szeretettel kérem: Jézus szavára figyeljünk úgy, hogy hívá-sa mozgásba hozhasson és indulásra készítessen minket!

Jézus pontosan tudja, mivel kell kezdenie, hogy szava utat találjon hozzánk. Így hallottuk: „*Nektek pedig még ha-jatok szálai is mind számon vannak tartva. Ne féljeteek tehát!*” Tudja Jézus, és be is akarja ültetni a gondolatainkba, szí-vünkbe, hogy feszültség és félelem nélküli életre képtele-nek vagyunk Isten nélkül! Isten nélkül az ember elpusztul.

Mióta elszakadt Teremtőjétől, fellázadt ellene, szembefor-dult vele: az életet taszította el magától. Isten nélkül az embernek nincs életlehetősége! Ha nem veszi észre, nem nyúl érte, nem áll mellé, nem gondozza, egészen bizonyos, hogy elpusztul. De Isten meglátta, eljött hozzá, átölelte, és gondjaiba vette! Az első karácsony óta ebben a valóságban élhetünk. Életlehetőséget kaptunk Istentől Jézus Krisztus-ban! Máté tanítványtársa, János is ezt fogalmazza meg, amikor így ír: „*Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet; akiben nincs meg Isten Fia, az élet sincs meg abban.*” (1Jn 5,11–12)

Megkérdézettek lettünk! Isten igéje azt kérdezi tőlünk: hisszük-e már komolyan, hogy Isten nélkül nem fognak szűnni a félelmeink, a feszültségeink, a kétségbeejtő pil-lanataink? Nélküle csak futkosás, elrendetlenedés, ösz-szevisszaság, káosz van! Nélküle nem tudunk nyugodt és áldást hordozó életet élni. Hiszzük-e már igazán: Isten meglátott minket, megesett a szíve rajtunk, és kész volt segíteni rajtunk? Még mindig a magunk tetteiben, érde-meiben, erkölcsében, vagy Jézus megújító, útján tovább-lendítő erejében, vállaló és hordozó szeretetében bízunk? Kérem: ne siessük el a választ. Hiszen látjuk egymáson, hogy milyen gazdátlanok, reményvesztettek, tehetetlenek tudunk lenni. Olykor szavakba is öntjük a lélek legmélyebb bugyraiból feltörő kint: lehetek én még kiegyensúlyozott, nyugodt ember? A válasz minden kétséget kizáró: egyedül

nem! De Istennel egészen bizonyos, hogy igen! Méghozzá új ember, akit bárkiből formálhat Jézus.

Talán nem tévedek: még nem tanultuk meg igazán, hogy Jézus nem áhítatos hallgatóságot, szimpatizánsok seregét, szurkolótábort akar maga körül, hanem életre hívott és életre küldhető tanítványokat! Olyanokat, akik osztatlan szívvel tartoznak őhozzá. Értsük jól! A szeretet Istene nem a gyűlölködés magját szándékozik elültetni bennünk, de arra figyelmeztetni akar: ha valakimet odaállítom mellé, előbb-utóbb – de inkább előbb, mint utóbb – ki fogja szorítani az egyedül őt megillető első helyről. Lehet, hogy kezdetben még csak észrevétlenül, később azonban nagyon is látványosan. „Imádom az unokámat!” – hány nagyszülő kiáltja ki magából boldog érzését, és biztos benne, hogy szépet és követendő példát mond. Hát nem egyedül Istené az imádat?! Lehet, hogy ma még ketten megférnek egymás mellett. Nem kell azonban sok idő ahhoz, hogy csak az egyik maradjon. És az az egyik legtöbb esetben az Isten mellé állított másik marad. Döntésre hívnak Jézus szavai: aki jobban szereti a másikat, mint őt – tárgyacról ne is essék szó, most Jézus sem beszél azokról –, nem méltó hozzá. Csak azoké az igaz, boldog élet, akik osztatlan lélekkel, teljes odaszánással kötődnek őhozzá!

A „kicsinyek” ügyét vállaló, keresztet hordozó, szenvedő Jézus soha nem ígérte, hogy bennünk és körülöttünk minden jól fog sikerülni, mentesek leszünk bajtól, fájdalom-

tól, szenvedéstől. De életével, halálával és feltámadásával megpecsételte szavait: megtalálja az életet, az örök életet az, aki őérte veszíti el!

Jézussal maradni, benne hinni azt jelenti: örömmel elfogadom azt, amit Isten kínál, élek belőle, élek vele, és éltetek másokat is. Boldog, Istentől megjutalmazott ember az, aki Jézus keresztjébe fogódzva elindul a benne felkínált életre. Életre hívottan és életre küldötten! Ámen.

Eszlényi László

lelkész

Csomádi Evangélikus Egyházközség

Elhangzott Csomádon és Örbottyánban
2011. június 5-én, a húsvét ünnepe utáni
6. (Exaudi) vasárnapon.

Van egy Út, amelyet Isten készített, és boldog, aki nem botránkozik meg benne

■ „Amikor Jézus bevégezte a tizenkét tanítvány útbaigazítását, továbbment onnan, hogy tanítson és igét hirdessen a városokban.

Amikor pedig János a börtönben hallott Krisztus cselekedeteiről, ezt üzenté neki tanítványaival: »Te vagy-e az Eljövendő, vagy más várjunk?« Jézus így válaszolt nekik: »Menjetek, és mondjátok el Jánosnak, amiket hallotok és láttok: vakok látnak, és bénák járnak, leprások tisztulnak meg, és süketek hallanak, halottak támadnak fel, és szegényeknek hirdettetik az evangélium, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem.«

Amikor azok elmenőben voltak, elkezdett Jézus beszélni a sokaságnak Jánosról: »Miért mentetek ki a pusztába? Szélingatta nádszálat látni? Ugyan miért mentetek ki? Puha ruhákba öltözött embert látni? Hiszen akik puha ruhákat viselnek, a királyok palotáiban vannak. De hát miért mentetek ki? Prófétát látni? Azt láttatok, sőt – mondom néktek – profétánál is nagyobbat. Ő az, akiről meg van írva: Íme, én elküldöm előtted követemet, aki elkészíti előtted az utat. Bizony, mondom néktek: nem támadt asszonytól születettek között nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála. Keresztelő János napjaitól mostanig a mennyek országa erőszakot szenved, és az erőszakosok igyekeznek hatalmukba kerí-

teni. Mert minden proféta és a törvény János idejéig profétált. És ha akarjátok, fogadjátok el, ő Illés, aki eljövendő volt. Akinek van füle, hallja!«

»De kihez hasonlítsam ezt a nemzedéket? Hasonlók azokhoz a gyermekekhez, akik a piacon ülnek, és ezt kiáltják a többieknek:

Furulyáztunk nektek,
és nem táncoltatok;
siratót énekeltünk,
és nem gyászoltatok.

Mert eljött János, aki nem eszik, és nem is iszik, és ezt mondják: Ördög van benne! Eljött az Emberfia, eszik és iszik, és ezt mondják: Íme, falánk és részeges ember, vámszedők és bűnösök barátja! De cselekedetei által nyert igazolást a bölcsesség.«” (Mt 11,1–19)

A Kóristák című film a háború utáni Franciaország egy bentlakásos fiúiskolájában játszódik, ahol semmi jót nem feltételeznek a tanulókról. Egyetlen nevelési eszközük a büntetés, elvük az akció-reakció, azaz minden elhajlást azonnal meg kell torolni. A történetben szereplő kislány mindennap az internátus kapujában várja a szombatot,

elveszített szülei látogatásának napját. A rideg iskolai légkörbe új zenetanár érkezik, aki a kegyelem pedagógiáját hozza el az intézetbe. Az üzenetet eleinte nem értik: sem a fiúk, sem az igazgató. A csibészekből lassan mégis kórust farag, és a kisfiú várakozása is értelmet nyer. Amikor a dolgok kezdenek jól alakulni, az egyik tanuló felgyújtja az intézményt, így a zenetanárnak mennie kell, ám az utána siető kisfiút örökbe fogadja. Az a nap, amikor mindketten elhagyják az internátust – szombat volt. A változásnak már nem lehet útját állni, a kegyetlen igazgatót leváltják. A film kerettörténetében az egyik diák, akiben a legnagyobb változás történt, és az örökbefogadott fiú ötven évvel később emlékeznek a zenetanár naplója alapján életük legjelentősebb félévére.

„Te vagy az, akinek el kell jönnie, vagy mást várjunk?” Te vagy, aki által jobb lesz a világ? Te szabadítod-e meg a népet a „bűn bűnt, bosszú bosszút szül” kényszeréből? Általad változnak-e meg a kegyelem és remény nélküli emberek?

János sokat gondolkodhatott a kérdésen, mire a tanítványait elküldte Jézushoz. Mintha ez az üzenet nem illene a teveszőr ruhát viselő, határozott prófétához, a kérdés azonban nem tűr halasztást – itt nem az érdektelenek provokációjáról van szó, akiknek Jézus „falánk és részeges”, János pedig ördögtől megszállott, akik a saját igazukkal szemben nem fogadnak el semmi mást, legyen az furulyaszó vagy éppen sirató. János nem szél ingatta nádszál, aki

az emberek tetszését keresve változik. Döbbenetes erő van abban a szolgálatban, amelyet János kapott. Ő az utolsó az ószövetségi próféták sorában, és ő az útkészítője annak, aki vére által új szövetséget kötött az emberiséggel. El sem lehet képzelni, mekkora megtiszteltetés éri, amikor Jézus a bűnösökkel közösséget vállalva elé lép azért, hogy megkeresztelje. Élete, szolgálata és várakozása értelmet kapott Jézus megjelenése által, és rögtön bizonyosságot tesz róla: *„Íme, az Isten báránya, aki hordozza a világ bűnét!”*

Azóta eltelt egy kis idő, talán radikálisabb változásokat várt, talán másra számított, de kérdez, és ez nagyon lényeges, mert nem merül el az önsajnálásban. Kérdésének lényege kétirányú: volt-e értelme az életének, szolgálatának, és a bűn miatt elszigetelődött emberiség számára lesz-e szabadítás, vagy a rossz győz a jó felett? Nehéz volt elhinni, hogy egy törekény ember személyén keresztül az Isten jött el a mi világunkba, akit lehet kritizálni, gyűlölni, otthagyni, megverni és keresztre feszíteni.

Jézus válasza sokkal erősebb, mint ha konkrétan felelt volna. Nem azt mondja, hogy igen, én vagyok, és nem kell mást várni; hanem hogy hallj és láss. Isten országa valóban eljött a földre, csak nyisd ki a szemed, és ne fogd be a füled.

Sok mai keresztény sóhajt fel: bárcsak többen megismernék Jézust, bárcsak többen felismernék benne életük értelmét! Vajon rajtunk, akik hivatalosan róla nevezünk el magukat, meglátszik-e, hogy életünket átformálta Jézus az

Isten kegyelmének pedagógiájával? Az egyháznak is fel kell tennie a kérdést: te vagy-e az egyház feje? Mert mi lehet, hogy inkább mást vártunk... Ha őszintén szeretnénk erre válaszolni, esetleg arra a következtetésre jutunk, hogy mi inkább Keresztelő János tanítványai vagyunk, mint Jézuséi. Valaki egyszer azt mondta, hogy János reformátor volt, Jézus viszont újíto. A reformátor a társadalomban meglévő értékeket fedezi fel újra, teszi újra fontossá. Az újíto olyan értékeket hoz a közösségbe, amelyek nélküle azelőtt nem voltak. Így szigorú értelemben a világtörténelemben csak egyetlen újíto van: Jézus Krisztus.

A változás utáni vágyunk által a bűneink terhétől me- nekülve válunk jó emberekké, leszokunk a rossz beidegző- déseinkről, és felerősítjük magunkban az általunk jónak tartott tulajdonságokat. Pedig az új élet Krisztusban nem arról szól, hogy próbálunk jók lenni, és ő ezt a küzdel- münket méltányolja. Nincs bennünk semmi olyan érték, amely képessé tenne arra, hogy Isten gyermekei legyünk. Ezt fogalmazza meg egy énekek a szövege:

„Megpróbáltam, hogy nagy dolgot teszek:
Minden emberhez nagyon jó leszek,
És ha megbántanak, nem lesz szívemben harag,
Ez sem oldotta meg terhemet.

Mit tegyek ezután?
Mikor tűnik fel újra szivárvány?
Lesz-e még megoldás,
Vagy csak a négy fal vesz körül, semmi más?

Van egy út, amit Isten készített,
Csak ott lelsz nyugtot és békességet.
Ez az út a kereszt, ahol Isten szent Fia
Minden emberért életét adta.” (Sokszor úgy érzem...)

Jézus által Isten országa betört ebbe a világba a saját csodálatos értékeivel. Volt egy nap, az emberiség történel- mének legfontosabb napja, amikor az Emberfiát az ember magára hagyta. Ő azonban megtette értünk, hogy általa a rendíthetetlen királyság polgárai legyünk – kegyelemből, hit által, Jézusért. Joni Erickson Tada, aki 17 éves kora óta tolókcociban él, szokta mondani, hogy számára minden reggeli felébredés egy harc, és a naponkénti kereszthor- dozás a Golgotához kényszeríti őt. Bennünket mi visz a kereszthez nap mint nap?

Fontos tudnunk, hogy beteg társadalmunk tagjai közül sokan már nem tesznek fel hallható kérdéseket, Jézust sem ismerik, hogy hozzá mennének. „Naponta hat magyar lesz öngyilkos” – írja egy internetes újság a napokban. Szinte világbjajnokok vagyunk ezzel. Az ő ki nem mondott kérdé- sük így hangzik: kellek én még valakinek? Van más kiút?

Ők börtönben vannak, nem tudnak Jézushoz menni, a követőknek és tanítványoknak kell elmondaniuk: „*Menjetekek el, és mondjátok el..., amiket hallotok és láttok*”: az ő országában mindenki számára van remény és új élet. Legyen ez a reménytelenek bizonyossága: Jézus, nem téged vártunk, de neked kellett eljőnnöd, másra már nem várunk! Ámen.

Bozorády András

lelkész

Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Bodrogkeresztúron

2011. július 24-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnapon.

A tövisek közé esett mag esete a csodával

■ „Akkor azokat a városokat, amelyekben legtöbb csodája történt, feddeni kezdte, mert nem tértek meg: »Jaj neked, Korazin! Jaj neked, Bétsaida! Mert ha Tíruszban és Szidónban történtek volna azok a csodák, amelyek nálatok történtek, régen megtértek volna zsákban és hamuban! Sőt mondom nektek: Tírusznak és Szidónnak elviselhetőbb sorsa lesz az ítélet napján, mint nektek. Te is, Kapernaum, talán az égig emelkedsz? A pokolig fogsz levettetni! Mert ha Sodomában történtek volna azok a csodák, amelyek benned történtek, megmaradt volna a mai napig. Sőt mondom nektek, hogy Sodoma földjének elviselhetőbb sorsa lesz az ítélet napján, mint neked.«” (Mt 11,20–24)

Søren Kierkegaard óta tudjuk, hogy a kereszténység fő veszélye az, hogy a Jézus földi élete óta eltelt időt túlértékeli, és a hitre úgy tekint, hogy azt igazolta a történelem, és ezért a hit tulajdonképpen „könnyű”. De a hit lehetőségével való szembenézésünkben nem segít nekünk, hogy előttünk már nagyon sokan hittek és körülöttünk is többen hisznek. Vagy ha így érezzük, félreértjük a hitet. Mert Kierkegaard szerint a mindenkori ember számára

mindössze két valóságos választási lehetőség van: vagy a hit, vagy a megbotránkozás.

A hit ritka jelenség, és nem szerezhető meg könnyen. A hitért mindig nagy árat kell fizetni. Közmondásunk, hogy „aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni”, a hitre mindenképpen igaz. Ha nem is a pokolba, de nagyon mélyre...

Lehet, hogy ha előre közölnék velünk, hogy a mi életünkben milyen nagy árat kell fizetnünk érte, talán meggondolnánk, hogy kérünk-e belőle. Talán erre is gondolt Jeremiás, amikor azt mondta: „*Rászedtél, Uram, és én hagytam, hogy rászedj.*” (Jer 20,7)

Minden hívő végig kell hogy menjen azon az úton, amelyen „a hit ösatyjának”, Ábrahámnak végig kellett mennie: hogy a számára legértékesebbtől kell megválnia, és csak akkor kapja vissza azt, amikor már lemondott róla, amikor már magában feláldozta.

Az a reményünk, hogy mi is úgy kapjuk vissza a számunkra legértékesebbet, ahogyan Ábrahám: hiszen Izsákot végül nem kellett feláldoznia.

De most menjünk vissza a hit útjának legelejére, hiszen a legtöbben már itt elakadnak. A „meg nem térő városok” feletti jajkiáltás is arról szól, hogy már a legelején történik valami, ami hit és hitetlenség között a hitetlenség oldalára billenti a mérleget.

Ez a félelem, a hitre vezető út első akadályja.

Pontosan ismert, hogy mi volt a félelem oka: Jézus korában egész települések kerülhettek a „félrevezetett város” jogi státuszába. A törvények a tévтанítóval – amilyenek Jézust tartották – és annak követőivel szemben nagyon szigorúak voltak, és meg akartak félemlíteni. Így Jézust követni kockázatos döntés volt. A falusi közösség számára nagy veszély rejlett abban, ha híre megy, hogy az egész település vagy annak nagy része Jézus követőjévé vált. Az akkori törvények szerint „a tévтанító által félrevezetett város minden lakója kardélre hányattatik, és karddal kivégeztetik, a város maga minden birtokkal és vagyonnal hamuvá égettetik, és azt soha többé felépíteni nem szabad” (Ethelbert Stauffer: *Die Jüdischen KetzerGesetze*).

Hogy Jézus mikor lett tévтанhirdető a kortárs vallási vezetés szemében, azt pontosan nem tudjuk, de az evangéliumok megőrizték annak a vádnak a nyomát, hogy „Baál gyermekének” tartották, ami a tévтанprédikátor szinonimája volt, és ennek a kifejezésnek kell hogy legyen a származéka a „Baálzebub (Belzebub) van benne”, ahogy azt Mk 3,22 szerint a Jeruzsálemből jövő írástudók állították

róla. Tehát tévтанtanítónak, eretneknek bélyegezték őt. Ezt már az első nyilvánossá vált csodái után megállapíthatta róla a hivatalos vizsgálat.

Ettől kezdve Jézussal érintkezni veszélyes volt. Kockázatot vállalt az, aki szóba állt vele. Félhetett tőle, hogy megvádolják őt azzal, hogy a követője. Ott lebegett a feje felett a halálos fenyegetés.

Nem csodálkozhatunk azon, hogy Kapernaum, Korazin és Bétsaida lakói igyekeztek egyértelműen kinyilvánítani, hogy ők nem Jézus követői, és ezt úgy tudták a legegyértelműbben jelezni, hogy kitiltották Jézust a településükről, és egyik a másik után hozta meg ezt a döntést. Jézusnak ezek az idézett mondatai valamikor ez után a kitiltás után hangozhattak el.

Hogy mi történt volna, hogyha ezek a galileai települések nem a megfélemlítés szavára hallgatnak, hanem követik Jézust, és a tanítványaivá válnak? Nem tudjuk, csak azt állíthatjuk, hogy akkor és ott, Jézus működésének idején a félelem volt az első olyan akadály, amely a hitre hajlók nagy számát elbizonytalanította, majd eltántorította.

Ami a jézusi mondatokból még kiderül, az az, hogy olyan csodák történtek ott, amelyekről azt lehetett gondolni, hogy aki azoknak részese volt, az már nem fog a hitre hívó szónak hátat fordítani.

A csoda nem istenbizonyíték. A csoda mindig is kétséges marad, és csak azokat győzi meg, akik egyébként is

hajlanának rá, hogy higgyenek. A csoda mindig szubjektív: nekem csoda, de másnak talán a körülmények véletlen egybeesése.

A csodát nem lehet megnézni közlőrl. A csoda csak annak az, aki átélte.

Amikor Józsa Márton nyugdíjas lelkészként szolgált Siófokon, néhányan teológusok eljártunk ebbe a Balatonparti kisvárosba, hogy segítsünk neki a hétvégi gyülekezeti szolgálatok ellátásában. Egyik januári hétvégén, szombat este, az ifjúsági bibliaóra után, amelyet rendszerint egy közös teázás zárt le, a gázpalack csapja nem lett elzárva. Az ifiből többen is sürgölődtek ilyenkor a konyhában, és valahogy nyitva maradt a gáz, nem tűnt fel senkinek, én sem ellenőriztem, és lefeküdtem aludni, hogy kipihent legyek másnapra. A gáz egész éjjel szivárgott a palackból. A konyha melletti szobában, ahol aludtam, egy elektromos hőszugárzó gondoskodott arról, hogy elég meleg legyen a helyiség. A két helyiség közötti ajtónak jól kellett zárnia, mert én nem éreztem meg a gázszivárgást. De Józsa Marci bácsi sem. Reggel kijött a szobájából, rögtön érezte a gázszagot, és fel akarta kapcsolni a villanyt, hogy lásson, de a villany nem kapcsolódott fel. Többször is próbálta, de semmi. „Biztos kiégett az izzó” – gondolta. Visszament a szobájába, megkereste a zseblámpáját, és annak a fényénél látta, hogy mi a helyzet, gyorsan elzárta a gázt, kinyitotta az ajtókat és az ablakokat, hogy kiszellőztessen.

Mikor felkeltem, Marci bácsi így kezdte: „Zolikám, adj hálát az Istennek, hogy élünk!” Majd elmondta, hogy a gáz egész éjszaka szivárgott, ő is csak egy órája vette észre, gyorsan kiszellőztetett. Egyébként pedig kért, hogy hozzam be a létrát, és cseréljem ki a lámpaizzót, mert kiégett. Odaléptem a kapcsolóhoz, felbillentettem, és a lámpa működött, nem volt kiégve. Még többször próbálgattam, és minden alkalommal rendesen felkapcsolódott. Marci bácsival csak néztünk egymásra. A kapcsolók néha szikrázni szoktak egy-egy felkapcsoláskor...

Ha valaki szóba hozza a csodákat, vagy valahol olvasok a csodákról, nekem ez a történet szokott eszembe jutni. Józsa Marci bácsinak és nekem, akik átértük, egy életre szóló, megrendítő élmény volt, hogy meghalhattunk volna, egy hajszálon, egy villanykapcsolón függött az életünk.

Megoszthatom ezt a történetet másokkal, de tudom, hogy csak annak fog ez hitbelileg valamiféle erősítést, támaszt, biztatást jelenteni Isten szeretetéről, aki már maga is átért valami hasonlót.

Azokra a csodákra, amelyek Kapernaumban történtek, nem lehet azt mondani, hogy a véletlen játéka, hogy nem más, mint a dolgok kivételes egybeesése. Egy betegségből meggyógyulni nem lehet véletlenszerűen.

Jézus gyógyítási történeteiben mindig fontos a gyógyulni vágyó hite. Az evangéliumi történetekben legalább olyan fontos az, hogy mit mond és tesz a beteg, mint az, hogy

mit tesz Jézus. Ez azért van így, mert ezek a történetek nemcsak tájékoztatni akarnak minket Jézus gyógyításairól, hanem azt akarják, hogy mi magunk is merjünk hinni a csodában.

Mert nem kell messzire mennünk ahhoz, hogy lássunk csodát: olyan esetet, akiről az orvosok már majdnem teljesen lemondtak, és azt mondták a hozzátartozóknak, hogy ők megtették, amit emberileg meg lehetett tenni, és a többi már nem rajtuk múlik. És akkor a hozzátartozók végső kétségbeesésük előtt még adtak magukban egy esélyt arra, hogy megfordulhat a beteg állapota, hogy átalakulhat valami, és a további gyengülés és rosszabbodás helyett megerősödés és jobbulás jön, ha imádkoznak érte.

Jézus jajkiáltása Kapernaumra azt jelenti, hogy aki egyszer megtapasztalta a csodát, az ne legyen hűtlen ahhoz a hithez, amely akkor tört fel belőle, amikor a csoda vagy vele, vagy a környezetében megtörtént.

Amikor átéltük a szabadítást, a halál torkából való kiemenekülést, amikor a döbbenet és a felszabadult öröm keveredik bennünk, és halk megrendüléssel csak annyit mondunk, hogy „van Isten”; azt a lelkiállapotot kell magunkban megőriznünk, és ahhoz hűeknek maradnunk. Hiszen majd jönnek a hétköznapi gondjai, jönnek az aggodalmak, a kételyek és a félelmek, és megpróbálják megfojtani bennünk ezt az érzést. De ennek a hitnek, ennek a magunkban őrzött lelkületnek a teherbírása azon

múlik, hogy mennyire ápoltuk magunkban a köztes időben, mennyire hagytuk magunk előtt elhomályosulni azt a meggyőződésünket, hogy az igazi valóság akkor tárult fel előttünk, amikor megtapasztaltuk a csodát.

Ezen állt, illetve bukott a kapernaumiaknak, a koraziniaknak és a bétsaidaiaknak a hite, és ezen áll vagy bukik a mi hitünk is: hogy mennyire tudjuk őrizni magunkban életünk kivételes pillanatainak, szabadulásainak élményeit, tapasztalatait.

Ahogy a 119. zsoltárban olvashatjuk: *„Értesd meg velem döntéseid útját, s én odaadón firkésem csodáidat.”* (Zsolt 119,27) Lehet úgy is fordítani ezt a zsoltárverset, hogy „meditálok csodáidon”. Az Isten csodatettein való elmélkedés, az azon való meditáció a lelki életnek olyan fontos része, amely megadja hitünknek azt a teherbírását, amely segíthet a szorongásaink, félelmeink legyőzésében. Ámen.

Réz-Nagy Zoltán

lelkész

Debreceni Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Debrecenben

2011. augusztus 14-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 8. vasárnapon

Téged, Isten, dicsérünk

■ „Abban az időben megszólalt Jézus, és ezt mondta: »Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesekek előtt, és felfedted a gyermekeknek. Igen, Atyám, mert így láttad jónak. Az én Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú akarja kijelenteni. Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám boldogító, és az én terhem könnyű.«” (Mt 11,25–30)

A vasárnapoknak és ünnepeknek az lenne a rendeltetése, hogy megállítsák az embert a rohanásban, lélegzethez juttassák, tekintetét a földről az égbe irányítsák. Az élet forrásával való találkozásban lehet feltölteni a hétköznapi harcában lemerült testünket-lelkünket, és megújult erővel, új örömmel és kedvvel visszatérni a feladatokhoz. Ez a tapasztalat, hogy az Istennél mindig van újrakezdés, mindenkor hála indította a keresztényeket.

„Téged, Isten, dicsérünk”, zengik az egyház ősi himnuszai, és felsorolásszerűen számba veszik mindazt a jót, amiért Istennek köszönettel tartozhatunk.

Lehetne tudatosan is nagyobb hangsúlyt fektetni az örömré, mert az ázsiai, afrikai és dél-amerikai keresztények sokszor adnak megszágyenítő példát számunkra, hogyan lehet a szinte lehetetlen életkörülmények között is hálás és örvendező életet élni. Olyan gyorsan felejt az ember. Elfelejtjük, honnan is indultunk, kik is vagyunk, és hogy mennyire nem természetes az a sok-sok áldás, ami körülvesz minket.

Mi, keresztények is hajlamosak vagyunk az elégedetlenségre, gyakran árad ajkunkról a panasz és keserűség, és imádságaink is erőtelenekek, mert ritkán valódi imádságai Istennek, leggyakrabban csak kérések litániái. Eszembe jut egy idős néni gyülekezetünkben, akiről tudtuk, hogy beteges, de minden reggel ott volt az áhítaton. Egyik nap megkérdezte tőle a lelkész: „Hogy tetszik lenni?” Erre ő: „Jobban, mint megérdemelném.” Nagyon megmaradtak bennem ezek a szavak. Hol van ebben a panasz? Ez há-

laadás. Egy egyszerű megnyilatkozás, mégis hitvallás és bizonyágtétel. Velünk általában valami rendkívüli dolognak kell történnie, nagy szerencse kell érjen, hogy legalább annyit mondjunk: hála Istennek. Így volt ez a tanítványokkal is a felolvasott történetet megelőző szakaszban. Jézus elküldte őket misszióba, és nagy sikerrel jártak – lelkesedve tértek vissza az útról, és jelentették, hogy mindenütt szívesen látták őket, munkájuk nyomán betegek gyógyultak meg, sőt még különféle megszállottságban szenvedőkön is tudtak segíteni. Mindezeket hallva Jézus is osztozik örömeinkben, hiszen tanítványai végre kezdik megérteni, milyen drámai erejű szabadító, életet megváltoztató hatalom az evangélium.

Józanságra inti az övét: *„Ne annak örüljétek, hogy mások felett hatalmatok van és engedelmeskednek nektek – annak örüljétek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben.”*

Önmérsékletre a legmámorítóbb pillanatban is szükség van. Mert nagyszerű dolog pozícióban lenni, csodálatos érzés, ha az embernek hatalom van a kezében, jólesik a siker. De Isten azt akarja, hogy lássuk, mindez mulandó. Azt akarja, hogy a tanítványok akkor se veszítsék el örömeiket, amikor majd az egész világ ellenük fordul, és szinte kivétel nélkül erőszakos halált halnak a hitükért. Kudarcba fuladt volna az életük? Nem gondolom. Kudarcos az az élet, amely csak a koporsóig tekint. Jézus egyszer s mindenkorra átfogalmazta a siker fogalmát: sikeres az, aki elvégezte

életében hűséggel, amit Isten rábízott. Akkor is, ha nem élt egészségben, gazdagságban százéves koráig. Vagy egy másik összefüggésben, amint egy neves lelkipásztor mondta: Az életben az a siker, ha azok szeretnek legjobban, akik a legjobban ismernek. Ugye, mennyire más ez a gondolkodás, mint amit a fogyasztói és élményközpontú társadalom diktál? A világ azt mondja, hogy akkor vagy valaki, ha ott vagy a tűz körül, jó körökben mozogsz, képviselőkkel, Nobel-díjasokkal, de legalábbis jól menő üzletemberekkel említik együtt a neved. Jézus azt mondja, akkor vagy valaki, ha be van írva a neved az élet könyvébe, ha van neved a mennyben. Végső soron egyáltalán nem az számít, hogy kiket ismerek a nagyok és hatalmasok közül, hanem hogy ő ismer-e engem, a királyok Királya és uraknak Ura. Mert Isten az egyetlen, aki akkor is tudni fogja a nevünk, amikor a mi emberi elménk már nem fogja tudni, hogy kicsoda az Isten...

Ezért az ismeretért és ismertségért ad hálát Jézus, mert egy szokatlan hálaadás, Jézus hálaadása a mai igehirdetés alapigéje. *„Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura azért, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesekek elől, és felfedtetted a gyermekeknek.”* Három fontos üzenetét szeretném kiemelni ennek a hálaadásnak.

1. A hálaadás imádság. Nemcsak beszél Istenről, hanem Istennel is van személyes és eleven kapcsolata. Jézus az Atya jelenlétét keresi örömeiben is. Mert Isten nemcsak

a bajban akar segíteni, hanem a boldog pillanatokban is velünk lenni, megáldani és megsokszorozni örömeinket. Az Isten színe előtt élő ember számára nem válik külön a szent és a profán világ.

2. Jézus öröme nem pusztán egy érzés, amely olyan gyorsan elmúlhat, amilyen hirtelen eltölti az embert. Ő tudja és meg is nevezi a hála alapját és tartalmát: „Magasztallak, Atyám, mert kijelentetted magad!” Micsoda mélysége van ennek, ha meggondoljuk, hogy Istent semmi nem kényszerítette, hogy megismertesse magát velünk és közel jöjjön, lehajoljon hozzánk. És mégis azt az utat választotta, hogy nem hagy magunkra, hanem örömben és bánatban közösséget vállal velünk. Nem rejtőzött el, hanem amikor eljött az időnek teljessége, egyszer s mindenkorra jelét adta, hogy velünk van és nem ellenünk. Ne engedjük hát, hogy az Isten szeretetének ünnepe télapó- meg karácsonyfáünnep legyen!

3. Jézus azért ad hálát, mert a kijelentés a gyermekek osztályrésze! „*Igen, Atyám, mert így láttad jónak!*” Kétféle értelemben beszélhetünk a gyermekeségről. Legszívesebben arra gondolnánk, hogy valami szentimentális értelemben mindannyiunkban van egy büntelen, ártatlan gyermek, akiben megvan a nagy titkokra való rácsodálkozás képessége, akiben gyönyörködik az Isten. Csakhogy a Biblia sehol nem mondja, hogy a kisgyermekek ártatlanok és büntelenek lennének. Sokkal inkább arról lehet szó, hogy

a gyermekek társadalmi helyzete kiszolgáltatottságuknál fogva nagyjából a rabszolgákéval volt egyenlő. Ezért állnak ők szemben a bölcsekkel és értelmeseikkel, a „valakikkel”, akikre mindenki felnéz. És milyen különös, Isten országa rejtve marad az ész oltára előtt hódoló, kételkedve bizonyítékokat kutató tudós előtt. Tőlünk nem vezet út Istenhez. Gagarin az űrben is kereste, de nem talált rá, pedig itt van közel mindannyiunkhoz. És akik nem játsszák önmaguk istenét, akik vállalják, hogy a világ szemében utolsó, sőt „bolondok” legyenek, azok előtt Isten megfejtí önmagát.

A hit nem attól függ, hogy mennyit tudunk Istenről, hanem magától Istentől függ. És annak adja, akinek akarja. Úgy látta jónak, hogy a gyermekeknek adja. Ezért, bár furcsán hangzik, a legnagyobb méltóság ezen a világon mégis Isten gyermekének lenni! Milyen jótékony hatással lenne, ha mi, akik foggal-körömmel ragaszkodunk ahhoz, amit verejtékkel vagy ügyeskedéssel elértünk és megszereztünk, akik életmóddal és méregdrága gyógyszerekkel próbáljuk meghosszabbítani életünket, mert félünk az Ismeretlentől, belátnánk, hogy ami az életben a legfontosabb, a tiszta lelkiismeret, a bűnbocsánat és az örök élet pénzen meg nem vehető és hatalommal meg nem szerezhető. Az örökévalóság távlatában nem a birtoklás, hanem az önmagunkról való lemondás az igazi érték. Meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk.

Azután Jézus a hálaadó imádság befejeztével tanítvá-

nyaihoz fordul, és boldognak mondja őket, mert részesei lehetnek annak a kijelentésnek, amelyet évezredekken át sokan szerettek volna meglátni, de nem adatott meg nekik. Mi vajon látunk, vagy csak nézünk? Ha megkérnélek, hogy fejezd be a mondatot: „Magasztallak, Atyám, mert...”, mit mondanál? Vigyük el magunkkal ezt a kérdést, és feleljük meg Istennek, mert hallani akarja a mi hangunkat is a „Téged, Isten, dicsérünk” himnuszát éneklők kórusában. *„Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened”* – milyen nagyszerű lenne most meghallgatni kinek-kinek az életútját, elmesélni csodálatos történeteket, sikereket és drámákat! Én csak annyit kérek most, hogy a nagy rohanásban legyen időd néha meg-megállni, rácsodálkozni az Isten szeretetére, és emlékezni, mennyi jót tett veled. Hadd ismétljem meg, hogy nem természetes az a számtalan csoda, amely körülvesz minket.

Mi, akik az alkalmakat szervezzük, jól tudjuk, hogy nem emberi erő, hanem Isten Lelke tartja össze ezt a közösséget.

Vagy nézzük meg magyar népünk történetét. Hogy van az, hogy ez a tatárt, törököt, Trianont és 56-ot megszenvedett, múltjától szabadulni máig nem tudó, térképen alig megjelölhető parányi nemzet még létezik, és a világ büszke lehet rá?

Van tehát bőséges okunk a hálaadásra. De ahogyan a feleségeket sem csak nők napján és az édesanyákat sem csak anyák napján kell szeretni, Istent sem csak nagy ünnepeken dicsérjük. Legyen életprogram számunkra a hálaadás a hétköznapiakon, és akkor meglátjuk, hogy egyáltalán nem is lesznek szürke hétköznapiaink. És talán – a jelen lévő orvosok bizonyára nem mondanak ellent – a hálás élet lehet a legjobb recept a magyar nép közhangulatának gyógyítására, amelynek körében köztudomás szerint kiemelkedően magas a boldogtalanok, panaszkodók, öngyilkosok, szenvedélybetegek, magányosok és reményvesztettek aránya.

Legyen példa előttünk a Zsoltárok könyve, amely a nyomorúságban való könyörgéstől csodálatos ívet leírva eljut a hálaadásig, és túl minden panaszon és jajkiáltáson, így fejeződik be: „Dicsérjétek az Urat!” Ámen.

Lehoczky Endre

lelkész

Sámsonházai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Sámsonházán
2011. május 1-jén, a húsvét ünnepe utáni 1.
(Quasi modo geniti) vasárnapon.

Az irgalom szemszögéből

■ „Abban az időben Jézus gabonaföldeken ment át szombaton, tanítványai pedig megéheztek, és elkezdtek kalászkokat tépdetni és enni. Amikor ezt meglátták a farizeusok, szóltak neki: »Íme, tanítványaid olyat tesznek, amit nem szabad tenni szombaton.« Ő pedig ezt válaszolta nekik: »Nem olvastátok, hogy mit tett Dávid, amikor kíséretével együtt megéhezett? Bement az Isten házába, és a szent kenyereket ették meg, amelyeket nem lett volna szabad megennie sem neki, sem az ő kíséretének, hanem csak a papoknak. Vagy nem olvastátok a törvényben, hogy szombaton a papok a templomban megszegik a szombatot, mégsem vétkeznek? De mondom nektek, hogy még a templomnál is nagyobb van itt. Ha pedig értenétek, mit jelent ez: Irgalmasságot akarok, nem áldozatot – nem ítéltétek volna el azokat, akik nem vétkeztek. Mert az Emberfia ura a szombatnak.«”
(Mt 12,1–8)

Egy történelmi témájú előadásban hangzott el az a szemléletes hasonlat, miszerint a történelem olyan, mint egy kaleidoszkóp. Mint az a cső alakú optikai játék, amelynek legegyszerűbb változatát talán mi magunk is elkészít-

tettünk általános iskolai technikaórákon, amely tükrök és apró színes üvegdarabok segítségével ezerféle szemet gyönyörködtető formát és színpompás alakzatot állított elő. Ha egy kicsit is elmozdult a kaleidoszkóp, rögtön teljesen más képet mutatott a benne levő sok színes üvegdarab. Ilyen a történelem is – állítja a történelem tudósa. Hiszen egy-egy történelmi eseménynek annyi oldala van, annyiféle árnyalata létezik, ahányan csak érintettek voltak benne, és egyáltalán nem mindegy, hogy egy háborút a győztesek vagy a vesztesek szemszögéből nézünk, vagy hogy valaki a harctéren vagy egy bunker mélyén élte át a történéseket.

De nem is kell nagy történelmi eseményekre gondolnunk ahhoz, hogy észrevegyük: egy-egy eset annyiféleképpen értelmezhető, ahányan megélik azt. Ugyanaz a hétköznapi esemény az egyik emberből pozitív, a másiktól negatív érzelmeket válthat ki. Ugyanaz a mondat, amely az egyiknek nem jelent semmit, a másiknak bántó lehet; ami az egyik félnek fel sem tűnik, azt a másik sértésként élheti meg, mert annyiféle szemszögéből látjuk ugyanazt az eseményt, ahányféleké vagyunk. És hogy éppen milyen

árnyalatban látunk, ez függhet az éppen aktuális lelki állapotunktól, hogy fáradtak vagyunk-e vagy kipihentek, hogy gondokkal teli időszakot élünk át, vagy jól mennek a dolgaink; függhet az előzményektől, amit egy-egy személlyel vagy egy-egy helyzettel kapcsolatban magunkban hordozunk.

Jézus tanítványai kalászsokat tépdestek egy gabonaföldön átmenve. Lukács evangélista még azt is hozzáteszi, hogy a tenyerükkel morzszolták a kalászt, és az így kimorzszolt magvakkal csillapították az éhségüket. Ha jobban megnézzük ezt az egyszerű cselekvéssort, többféleképpen is értelmezhetjük. Egyrészt úgy, hogy nem követtek el semmiféle bűnt a tanítványok, nem szegték meg a szombatnapi tilalmat, hiszen az étkezéssel kapcsolatban végeztek munkát, amit nem tilt a törvény. Szombaton is szabad az étellel kapcsolatos, a létfenntartáshoz szükséges cselekedeteket végezni, így a tanítványok magatartása nem adhat okot felháborodásra.

Ha azonban egy másik szemszögből nézzük az eseményt, akkor értelmezhetjük úgy is, hogy a tanítványok a kalász morzsolgatásával cséplő mozdulatokat végeztek, ami viszont munkának számított, és valóban megszegése a szombatnapi tilalomnak.

Ugyanaz a cselekedet kétféle megközelítésből: az a kérdés, hogy honnan nézzük Jézust és tanítványait, amint a gabonaföldön átmennek.

Az egyik nézőpont a farizeusoké, amely mögött ugyan gyanúsán a konfliktuskeresés hátsó szándéka áll, bizonyos szempontból mégis érthető. Meg akarnak védeni egy olyan közösséget, amely kisebbségben és elnyomatásban van, és ezt a közösség törvényeinek szigorú betartatásával akarják elérni. Minden közösségnek megvannak a maga szabályai, amelyeket a csoport tagjainak vállalnia kell. Az emberi együttélés általános szabályain túl egy-egy közösség olyan szabályokat is megfogalmazhat, amelyek az együvé tartozásukat, a közösség jellegét emelik ki. A farizeusok számára a törvény betartása jelentette az összetartó erőt, és ez fejezte ki az Istenhez való ragaszkodásukat. Ezért is őrködnek éberén a törvények betartása felett. Úgy gondolkodhattak, hogy ha elnézőek egy-egy esetben, ha kis dolgokban engednek, akkor a törvény egy idő után szabadon értelmezhető lesz, és ez a szabadság megbonthatja a közösséget.

Csakhogy a külső törvénybetartás és a külsőségekre való odafigyelés még egyáltalán nem jelenti azt, hogy valaki lélekben valóban egy közösség tagjának tudja magát. A külső szabályok mögötti mélyebb értelmet, a törvények mögötti rendszert kell sajátjává tenni az embernek ahhoz, hogy valóban szívvel-lélekkel egy közösség tagja legyen. Emlékszem, kisgyermek koromban néha megengedték, hogy az első ülésen üljek az autóban a nagypapám mellett, és azt mondták, hogy ha jön a rendőr bácsi, akkor gyorsan

bújjak le, nehogy meglásson, mert akkor bizony megbüntet. Pedig nyilvánvalóan nem a büntetés miatti félelemből kell a gyerekeknek a hátsó ülésen utazniuk biztonsági övvel bekötve, hanem mert úgy biztonságosabb. A törvény mögött a védelem szándéka húzódik meg, és ahhoz, hogy a törvény külsőségeinek a betartása természetes legyen, ezt a háttérrel kell megérteni és elsajátítani, és akkor az embernek eszébe sem jut megszegni. A farizeusok pedig pont úgy akarják betartatni a törvényeket, hogy nem értik azt, ami mögötte van. „*Ha értenétek, mit jelent ez...*” – mondja Jézus. Ha értenék a valódi célját annak, hogy Isten miért rendelte el az ünnepnap megszentelését, akkor nem az lenne a lényeg számunkra, hogy a tanítványok viselkedését – a törvényt szörszálhasogató módon értelmezve – szóvá tegyék. Ha értenék, hogy Isten az irgalmasságot, a szeretetet és a könyörületet mindenek fölé helyezte, és a törvényeknek is akkor van értelmük, ha ezek fényében állnak, akkor nem ítélnék el azokat, akik nem vétkeztek. A farizeusok szemszögéből azonban csak a szabályszeget látszott.

Pedig ott van a másik oldal is, mégpedig Jézus szemszöge, aki ószövetségi példákat is hoz arra, hogy a szükség időnként felülírhatja a szabályok külső betartását, mert van, amikor a nagyobb cél felmentést adhat a kisebb célra vonatkozó szabály alól. Különböző módon lehetne az, hogy a papok ünnepnapon szolgálatot végezhetnek a templomban, hogy rájuk nem vonatkozik a szombatnapi törvény

megtartása? Mert a templomi szolgálat nagyobb jelentőségű és szentebb, mint a szombatnapi törvény. Jézus pedig hozzáteszi: még a templomnál is nagyobb van itt. De Dávid példájával is rámutat, hogy a létfenntartás szüksége is felülírhatja azt a szabályt, hogy a templomban a szent kenyereket csak a papoknak volt szabad megenniük. Nem lehet tehát szörszálhasogató módon értelmezni a szabályok külsődleges betartását, csak úgy, hogy a mögöttük levő szándékot is értjük. Ha pedig az Isten népének célja nem más, mint az Isten előtti kedvesség, akkor minden külső szabályt felülír a másik emberrel szemben tanúsított irgalmas szeretet. Irgalmasságot akarok, nem áldozatot – idézi Jézus Hóseás próféta könyvének szavait. Az Isten nem a kultuszi törvények maradéktalan betartásában leli örömét, hanem az a szó szoros értelmében vett istentisztelet számára, ha a másik ember felé szeretettel, megértéssel, segítő szándékkal fordulunk.

Hogy vétkeztek-e a tanítványok, ez csak nézőpont kérdése. Jézus viszont kihasználja az alkalmat, hogy tanítsa a farizeusokat ennek az ügynek a kapcsán. Tanítsa őket, és tanítson minket, hogy a törvényeknek megvan a maguk értelme, megvan a helyes és hasznos szerepük egy közösség életében, de ami összetartja az Isten gyermekeinek közösségét, az nem a külső rituálék sokasága, hanem egyedül Jézus Krisztus. Aki ura a szombatnak, aki fölötte áll mindenféle emberi külsőségnek, a szabályainknak, a

tradícióinknak, és aki nem azt akarja, hogy az ő gyülekezetei vasárnaponként formálisan egybegyűlő közösségek legyenek, hanem hogy a mindennapjainkban az ember-társhoz való viszonyunkat a vele való szeretetközösségből táplálkozó jóakarát irányítsa. És ha megértjük az Isten tiszteletének a külsőségeken túli lényegét, akkor már nem azért szenteljük neki az ünnepnapot, mert az úgy szokás, hanem mert a közelében akarunk erőt gyűjteni, igéjéből szeretnénk feltöltekezni, neki szeretnénk hálát adni, lábainál megpihenve szeretnénk tovább indulni a hétköznapok istentiszteletére. Ámen.

Zsugyel-Klenovics Katalin
beosztott lelkész
Bánki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Rétságán és Bánkon
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Válaszra várva

■ „Onnan eltávozva bement a zsinagógába, ahol volt egy sorvadt kezű ember. Megkérdezték Jézustól: »Szabad-e szombaton gyógyítani?« – hogy vádat emeljenek ellene. Ő pedig ezt mondta nekik: »Ki az az ember közületek, akinek ha egy juha van, és az verembe esik szombaton, nem ragadja meg, és nem húzza ki? Az ember pedig mennyivel többet ér a juhnál! Szabad tehát jót tenni szombaton!« Ekkor így szólt ahhoz az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az ki nyújtotta, és meggyógyult a keze: ugyanolyan ép lett, mint a másik. A farizeusok pedig kimentek, és elhatározták, hogy végeznek vele. Amikor Jézus ezt megtudta, eltávozott onnan. Sokan követték; ő meggyógyította mindnyájukat, és meghagyta nekik: ne fedjék fel, kicsoda ő, hogy beteljesedjék, amit Ézsaiás prófétált: »Íme, az én szolgám, akit kiválasztottam, akit én szeretek, akit kedvel a lelkem! Lelkemet adom neki, és igaz ítéletet hirdet a népeknek. Nem szít viszályt, és nem kiáltoz, senki sem hallja hangját az utcákon. Megrepedt nádszálat nem tör el, és füstölgő mécseset nem olt ki, míg győzelemre nem viszi az igaz ítéletet. És az ő nevében reménykednek majd a népek.«” (Mt 12,9–21)

Van úgy, hogy felteszünk egy kérdést, de hiába várjuk, nem kapunk rá választ. És van úgy, hogy felteszünk egy kérdést, de a választ szinte már meg sem hallgatjuk, mert úgyis tudjuk, hogy mi fog elhangozni. Vannak ugyanis előregyártott válaszaink, olyanok, amelyekben nem ingat meg bennünket senki és semmi. Ilyen kész válaszokkal rendelkeztek mindig a Jézust körülvevő farizeusok. Szinte nem volt Jézusnak olyan mondata vagy cselekedete, amelyet ne kérdőjeleztek volna meg, amelybe ne kötöttek volna bele. Sokszor provokálták Jézust olyan kérdésekkel, amelyekre úgy vélték – és ennek hangot is adtak nemegyszer –, Jézus csakis olyan választ adhat, amely számukra elfogadhatatlan. Többek között ilyen kérdések hangoztak el: „Ki az én felebarátom?”, „Szabad-e a császárnak adót fizetni?”, vagy egy-egy betegre rámutatva: „Ki vétkezett: ő vagy a szülei?” A farizeusok legfontosabb kérdése talán a szombatnapra vonatkozó volt. A kijelölt igeszakaszban is ezt olvassuk: „Szabad-e szombatnapon gyógyítani?” Kérdeznek ugyan, mintha tényleg érdekelné őket a válasz. De

valójában ez is egy újabb provokáció részükről, hogy Jézusra rábizonyítsák: nem tiszteli az ősi törvényeket.

Jézus – mint annyiszor – a kérdésre kérdéssel válaszol. Rámutat arra, hogy Istennek mindennél fontosabb az ember. Hát még a bajba jutott ember! A segítséget, a könnyörületességet, a jó tevését nem lehet törvények, keretek közé szorítani. Kimondja tehát a farizeusokat megdöbbenítő mondatot: „*Szabad tehát szombatnapon gyógyítani.*” És nemcsak mondja, de cselekszik is. Amint Jézus ránéz az eléje vezetett emberre, azonnal látja nemcsak a tényleges, látható nyomorúságát, hanem azt is, ami ebből a betegségből adódott az ő életében.

A beteg embert Jézus korában bűnösnek, Istentől elvetettnek tekintették. A betegség Isten jogos büntetése – valolták, gondolták sokan. És mint ilyen, nem lehetett egy közösség megbecsült, teljes körű tagja. A beteg ember nem kapott munkát. Ezáltal veszélybe került a megélhetése, sőt családja megélhetése. Mások jóindulatára volt bízva. Jézus az ilyeneken való segítségével éppen arra akarta felhívni a figyelmet, hogy Isten nem válogat. Az ő szeretete, segítő szándéka mindenekre és mindenkire kihat. Gondoljunk csak a mi életünkre: milyen nehezen éljük meg, ha betegség vagy tragédia árnyékolja be hétköznapijainkat. Milyen jólesik a részvét, a kedves, szeretetteljes érdeklődés. Jézus, akit áldott orvosként is szoktunk emlegetni, megmondta, hogy nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, ha-

nem a betegeknek. Ő azért jött, hogy gyógyítson, akkor és most is segítsen a mi sorvadófélben lévő életünkön. Az ige éltető ereje nélkül elsorvadhat a lelki életünk. Ha nincs napi kapcsolat a Megváltóval, könnyen kerül zsákutcába az életünk. Kilátástalanokká, tanácstalanokká leszünk. Jézus viszont azért jött ebbe a világba, azért halt meg a Golgota keresztyén, feltámadásában azért mutatta meg az ő erejét, hogy ezáltal bátorítson és biztosítson. Bátorítson és biztasson bennünket, hogy merjünk szembenézni a kihívásokkal, merjünk kérdezni, tőle tanácsot kérni, és az ígében az ő válaszát feltétel nélkül elfogadni. Egy teológus valamikor így fogalmazott: Isten nem teljesít minden kérést, de teljesíti minden ígését. Ígérte, hogy ahol összejönnek az ő nevében, vagy ahol segítségül hívják az ő nevét, ő ott van. Ő gyógyít és életeket ment az örökkévalóság számára.

Azt olvassuk az igeszakaszban, hogy Jézus sokakat meggyógyított. De nem mindenkit. Lehet, testvérem, hogy te is kértél már valamit nagyon Istentől, de nem kaptad meg. Lehet, hogy sokat imádkoztál a gyógyulásodért vagy valamely szeretted gyógyulásáért, de Isten mégis másképpen rendelkezett. Lehet, hogy emiatt csalódást is érzelt, vagy kiábrándulást. Az igeszakaszban szereplő ószövetségi prófécia azonban vigasztalást nyújthat. „*Megrepedt nád-szálat nem tör el, és füstölgő mécseset nem olt ki...*” Fontos vagy az Istennek, fontos a te pislákoló életed, meghallgatja kérdéseidet, kétségeidet. És ha kérdéseidre nem is

azt a választ kapod vagy hallod, amelyet hallani szeretnél, akkor is hidd erősen, hogy amit nem értünk az életünkben, az csak ideig-óráig tart. Eljön majd az idő, amikor minden kérdésre kielégítő választ fogunk kapni. Amikor a homályos, nemszeretem élethelyzetek is értelmet nyernek. Krisztus Urunk ugyanis győzelemre viszi az igazságot. Az ő igazságát.

Elhisszük vagy nem, elfogadjuk vagy nem, de ő ma is élő, gyógyító Úr. Ő ma is keresi az övéit, hogy nekik vigasztalást, új életet, örök életet kínáljon fel. Ma is vannak olyanok, akik elutasítják, akik megmosolyogják, akik nem hisznek benne. Akiknek mindenre kész válaszuk van, akik nem hajlandók még a válaszok mérlegelésére sem. De te, testvérem, ne tartozz közéjük! Legyen erős a hited,

az élő Úrhoz való kötődésed, mert végül tiéd lesz az, ami eltépett számodra is: az örök élet koronája. És ezt nem én ígérem, nem is az egyházunk, nem valamely felekezet, hanem az élő, Feltámadott Úr. Ámen.

Blázy Árpádné

másodlelkész

Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Farkasréten
2011. június 5-én, a húsvét ünnepe utáni
6. (Exaudi) vasárnapon.

Kétféle húzás

■ „Akkor odavittek hozzá egy vak és néma megszállottat, és ő meggyógyította, úgyhogy a néma beszélt és látott. Az egész sokaság elcsodálkozott ezen, és ezt mondta: »Csak nem ez a Dávid Fia?« A farizeusok azonban, amikor ezt meghallották, kijelentették: »Ez nem űzheti ki az ördögöket másként, csak Belzebubnak, az ördögök fejedelmének a segítségével.« Ő pedig, ismerve gondolataikat, ezt mondta nekik: »Minden ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul, és egyetlen város vagy ház sem maradhat fenn, amely meghasonlik önmagával. Ha pedig a Sátán a Sátánt űzi ki, meghasonlott önmagával, és akkor hogyan maradhat fenn az országa? És ha én Belzebubbal űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok kivel űzik ki? Ezért ők lesznek a ti bíráitok! Ha viszont én Isten Lelkével űzöm ki az ördögöket, akkor bizony elérkezett hozzátok az Isten országa. Vagy hogyan mehetne be valaki egy erős ember házába, és hogyan rabolhatná el annak javait, ha előbb meg nem kötözi azt az erős embert? Akkor azonban kirabolhatja a házáat. Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem velem gyűjt, tékozol.«

»Ezért mondom nektek: minden bűn és káromlás meg fog bocsáttatni az embereknek, de a Lélek káromlása nem bocsáttat meg. Még ha valaki az Emberfia ellen szól, annak is megbocsáttatják, de

aki a Szentlélek ellen szól, annak nem bocsáttatik meg sem ebben a világban, sem az eljövendőben.«

»Ha jó a fa, jó a gyümölcse is, ha rossz a fa, rossz a gyümölcse is. Mert gyümölcseről lehet megismerni a fát. Viperák fajzata! Hogyan szólhatnátok jót gonosz létekre? Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj. A jó ember jó kincséből hoz elő jót, a gonosz ember gonosz kincséből hoz elő gonoszt. De mondom nektek, hogy minden haszontalan szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján: mert szavaid alapján mentenek fel, és szavaid alapján marasztalnak el téged.« (Mt 12,22–37)

Karon fogva ballagnak. Első pillantásra látszik, hogy mindkettőjüknek más a tempója. De az erejét bíró a lassult járásúhoz igazítja a lépéseit. Többször látom őket. Ráfeledkezem az összehangolt lépéseikre, az egymásba kapaszkodásukra. Elismerő csodálkozást kelt bennem, hogy amikor mindenkinek annyifelé kell szaladni, mégis vannak, akik rendszeresen kiharítanak egy darabka időt ezekért a sétákért. Szép a magabíró odafigyelése az

erőtlenre. Szép a sétájuk csöndes ritmusa, ahogy támasza egyik a másiknak. Szép a szeretet hűsége.

Máté is egy ilyen összekapaszkodás szépségét beszéli el. Látók és egy világtalan, egészségesek és egy súlyos fogyatékkal élő összekapaszkodása, ahogy egy különleges, fontos útra indulnak. Igazgatni kell a vak lépéseit, biztatni, hogy érdemes ezt az utat megtenni, mert a csoda felé tartanak. Velük is megtörténhet a gyógyulás csodája. Megnyílnak a szemei és néma szája.

És a csoda megtörtént. Elhangzott a gyógyító szó Jézus ajkáról, és máris megszűnt a vak sötétség. Elengedhették a segítő kezek. Megláthatta a csoda forrását, Jézust, és azok arcát is, akik elhozták erre a különleges találkozóra. Megszűnt az idegek vad tánca, felszabadult, meggyógyult a lélek is. Megszülettek a legelső szavak sokak csodálkozására, mert nem műtőben, nem steril szobában történt a gyógyulás, hanem szabad téren, nyíltan, sokak jelenlétében. Jézus nem vonult el a néma vakkal, hogy gyógyító titkát senki meg ne ismerhesse, hanem mindenki elé odatárta. Ez a titoknak vélt csoda nem más, mint hogy emberközelve jött az Isten. Az erőtlenséghez jött, a betegekhez, azokhoz, akiknek a sorsát senki, semmi nem tudta megfordítani. Azért jött, hogy visszaadja az életet, és visszaadja az életnek azokat, akik elesettségük, betegségük miatt kiszorultak belőle. Gyógyulást hozott nekik. Az önmagától is megfosztott, kényszerű befolyások hatása alatt

szorongó emberért jött, hogy visszakaphassa önmagát, lelke szabadságát.

Ezért bízza az egyházra Jézus a tanúskodást, hogy akikben már felébredt az iránta való bizalom, akik megerősödtek a szeretetétől, akiket meggyógyított, azok fogjanak kézen reményvesztetteket, erőtleneket, botladozókat, azokat, akik nem tudják irányítani a sorsukat, nem találják a gyógyulás forrását, és vezessék oda őhozzá.

A gyógyulásnál ott vannak a szeptikusok is. Ők lehetetlennek tartják, hogy Isten életközelve jöjjön, törődne a beteggel. Hitük szerint Isten messze van. Nem áll szóba csak úgy bárkivel. A beteg embertől különösen is távol tarja magát. Törvénnyel, ünnepekkel, áldozatokkal lehet és kell neki szolgálni. Ezért őrzi a törvényt olyan szigorral. De csak ennyit jelent a vele való kapcsolat. A test és lélek kínjaival küzdő, a mindennapi stresszben őrlődő ember ne számítson személyes segítségére, mert Isten nem keveredik az ember dolgaiba. Szentségét nem tartják méltónak a profán világhoz. Annak ellenére ragaszkodnak ehhez a meglátásukhoz, hogy olvassák, ismerik a próféciák jövődöléseit, amelyek kezdettől fogva az eljövendő Szabadítóról szólnak. Isten dolgainak szakértőiként mondanak véleményt, igazítanak útba, de így nem Isten felé segítik a rájuk figyelőket, inkább eltávolítják őket tőle. Az Isten hatalmának szokatlan megnyilvánulása előtti alázat hiányzik belőlük. Aki felismerte Jézusban a Messiást, a

Szabadítót, az mind a próféták jóvendölései alapján valotta Jézust Isten küldöttének. Összevetette a jóvendöléseket Jézus szavaival, cselekedeteivel, és megértette, hogy benne Isten valósága, hatalma, szeretete, irgalma jött az emberhez. Amikor Keresztelő Jánoshoz is eljutottak a hírek Jézusról, hogy nemcsak beszél arról, hogy irgalmas és könyörülő az Isten, hanem beteg életek meggyógyításával meg is erősíti, akkor még számára sem egyértelmű, hogy kicsoda ő. Kérdésére, hogy Messiás, Isten küldötte vagy-e, Jézus nem igennel vagy nemmel válaszol, hanem a jeleket sorolja, a gyógyulásokat, a csodákat, amelyeket a próféták megjövendöltek. Ez több, mint ha igent mondana. Ez azt jelenti, hogy egészen közel van, közöttük van az Isten. Ezzel egészen új kezdődött el. Keresztelő is azok közé a sokak közé tartozik, akik Isten ígéreteire figyelnek, bizonyosság után kutatnak, várják a Messiást, Isten küldöttét. Neki is, mint mindenki másnak, magának kell értelmeznie az ősi üzenetet: vakok látnak, sánták járnak, süketek hallanak, halottak támadnak fel, szegényeknek hirdetik az evangélium. Össze kell vetnie azt, amit Jézusról mondanak azzal, amit a próféták jövendöltek a Messiásról. Laikusok össze tudják illeszteni a jeleket és a jövendöléseket, és arra a meggyőződésre jutnak, hogy Isten Jézus által szól, cselekszik, gyógyít, bűnöket bocsát meg, teljessé teszi az életet.

A szentséges Isten emberi megjelenése valóban nagyon

meghökkenítő. De amit Jézus tesz, az teljesen megegyezik Isten akaratával, amelyet a próféták üzeneteiből bárki megismerhet. Ezért van esélye az embernek a változásra, a gyógyulásra, az új kezdésre. Ez Isten erős szándéka. Anynyira erős, hogy emberré tette Fiát, hogy általa szabadítsa meg az embert.

Egy ember megváltásáért is harcba száll a gonosszal. Isten nem vallási rendszerek fenntartását, kiszolgálását, üres formaságok szolgalelkű őrzését rendeli. Közöttünk, velünk akar lenni, hogy erői életet, gyógyulást, békességet munkáljanak bennünk.

Látjuk, hogy még a saját tapasztalás ellenére is milyen nehéz elfogadni Isten személyes gyógyító jelenlétét. Túl-ságosan is meghökkenítő, hogy az emberarcú Jézusban Isten minden hatalma, szeretete, jósága közel jött, hogy átformáljon, megújítson. A nagyheti kihallgatáson úgy bántak Jézussal, mint egy nagyotmondóval, mert Isten Fiának mondta magát. Titkos tanítással, szervezkedéssel vádolták meg azt, akít az utcán megszólíthatott bárki, aki Isten gyógyító erejétől várt életfordulást. Sokan ma is ragaszkodnak ahhoz, hogy Isten távol van tőlünk.

Jézusban érkezett az Isten országa. A vakokat látóvá teszi. Feloldja a lélek szorítását, megszabadít a gonosztól. De aki Istent kizárólag kultikus rendszerek fenntartójának hiszi, az Istent veti meg, és saját megújulása, gyógyulása esélyét dobja el magától. Az vallásosan, templomba járó-

ként, imádkozva, egyháztagnaként, presbiterként, 1%-kal egyházat támogató, jó szándékú adakozóként is elzárja magát Istentől, megújító szeretetétől. Miközben éppen az Isten messzeségének tudatától szikkadt ki a lelke, és keserűen panaszozza: „Gonoszaid megtérnek, de hozzám / sose jön el a te országod.”

Imádkozzuk együtt tovább a költő szavait, hogy felismerjük meglátogatásunk kegyelmi pillanatát, és engedjük, hogy nézőből látóvá, kételkedőből gyógyító szeretetének hívívőivé lehessünk.

Szívemet kétféle húzás tépi,
 egyre lyukasabb, egyre zavartabb –
 ládd-e, sokszor már azt se tudom,
 melyik a te horgod zsinigye
 s melyik a mélység inda-köteléke.

Vonj hevesebben! ön-erőmből
 nem jutok én soha hozzád.
 (Weöres Sándor: *Vonj sugaradba, Istenem*)

Ámen.

Bálintné Varsányi Vilma

lelkész

Óbudai Evangélikus Egyházközség

JELen(t)és

■ „Akkor újra megszólították néhányan az írástudók és a farizeusok közül: »Mester, jelt akarunk látni tőled.« Ő pedig így válaszolt nekik: »Ez a gonosz és parázna nemzedék jelt követel, de nem adatik neki más jel, csak a Jónás próféta jele. Mert ahogyan Jónás három nap és három éjjel volt a hal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is a föld belsejében három nap és három éjjel. A ninivei férfiak feltámadnak az ítéletkor ezzel a nemzedékkal együtt, és elítélik ezt a nemzedéket, mert ők megtértek Jónás prédikálására; ámde itt nagyobb van Jónásnál! Dél királynője feltámad az ítéletkor ezzel a nemzedékkal együtt, és elítéli ezt a nemzedéket, mert ő eljött a föld végső határaitól, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét; ámde itt nagyobb van Salamonnál!«

»Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken bolyong, nyugalmat keres, de nem talál. Akkor így szól: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér, gazdátlanul, kiséperve és felékesítve találja azt. Akkor elmegy, vesz maga mellé másik hét magánál is gonoszabb lelket; bemennek, és ott laknak, és annak az embernek az utóbbi állapota rosszabb lesz az előbbinél. Ez történik majd ezzel a gonosz nemzedékkal is.« (Mt 12,38–45)

„Ki kétkedőn kutatja őt, annak választ nem ad” – énekeljük 328. énekünk 2. versében. Jézus! Mutass jelt! Én hallgatom a rólad szóló beszédet, odafigyelek a téged hirdetőre, de látni eddig csak az oltárképen és a feszületen láttalak. Miért nem fizetsz be helyettem egy sárga csekket? Egy villámmal miért nem sújtasz le az égből a haragosomra? Amióta megszűnt a papír kétszázás, én mindig ötszázast dobok a perselybe, ha nagy ünnepeken eljutok a templomba... De te mégis tétlen és szótlan vagy. Mutass már valami jelt, mert ha nem, én nem is tudom, hogy mit csinálok! (...)

Hogy mit csinálok? Semmit. Miért? Mit csinálnék? Jézus nélkül legfeljebb beleverhetem a fejemet a falba. Még hogy mutasson jelt! Szánalmas. Ki vagyok én, hogy utasításokat osztogatok annak, aki ingyen, kegyelemből tekint az én nyomorult életemre, és nem akar mást, mint hogy megtérjek és éljek? Ez pontosan olyan, mint ha egy súlyos balesetet szenvedő ember a segítségére siető, jó szándékú felebarátjának azt mondaná, hogy nem fogadja el a segítségét, amíg nem igazolja, hogy sikeres elsősegélynyújtó vizsgát tett.

Ez az egyszerű példa is azt szemlélteti, hogy tudnunk kell, mi a fontos. Talán egész életünk arról szól, hogy erre az egyszerű kérdésre megtaláljuk a választ. Látszólag hosszú utat járunk be addig, hogy megragadjuk a lényegét. Egy mai kisgyermeknek a Matchboxnál és a műanyag motornál talán csak az fontosabb, hogy édességhez jusson. A kicsit nagyobbak már matricákat és chipsbe rejtett apróságokat gyűjtenek, a tinik életében a Facebook játssza a főszerepet, utána emellett az is, hogy márkás cuccokban járhassanak, ezt pedig rosszabb esetben a cigi, még rosszabb esetben a fűves cigi követi. Majd autó kell, buli és a többi.

De olyanok is vannak, akik nem akarják, hogy Jézus jelt mutasson. Ez vajon az jelenti, hogy nekik nem fontos annak a Jézusnak a hitelessége felől való bizonyosság, akire az életüket bízta? És miért van az, hogy őket nem lehet kibillenteni a lelki békéjükből, amikor olyan nyugtalan és veszélyes ez a világ? Vagy lehet, hogy ők tudnak valamit? Talán ők már megtalálták a választ a „mi a fontos?” kérdésre? Igen, minden bizonnyal ők azok, akiknek valamikor teljesen elfogadott, hétköznapi, világi dolgok jelentették a lényegét, de felismerték azt a tényt, hogy amikor bejárták a hithez vezető hosszú utat, akkor sem volt más az alap, mint az Isten feléjük áradó szeretete. Érdekes, hogy sokszor a kevés is milyen sok. Lehet, hogy egy apró pillanat is elég ahhoz, hogy fordulatot vegyen az életünk, és ne akarjunk mindenféle bizonyítékot kicsikarni attól, aki maga a legnagyobb jel,

még hozzá a bűnbocsátnak a jele. Úgy kerülgetjük sokszor Istent, mint macska a forró kását. Ott van, vonz, legbelül tudjuk, hogy szükségünk van rá, de mintha előbb jó nagyokat akarnánk csalódní, hogy legyen miből kihúznia minket.

Tulajdonképpen a niniveiek sem úgy kezdték életüket, hogy rögtön az Úr kedvére akartak tenni. Sőt! Homlok-egyenest ellene mentek a próféták tanításának, és futották a felesleges köröket. Látszólag gazdátlanok voltak, holott Valaki figyelte őket, és kesergett miattuk. Fontosak voltak ennek a Valakinek, mert nem hagyta békén Jónást addig, amíg az el nem ment hozzájuk, és el nem mondta az alternatívát: élet vagy halál. Ők az életet választották, és fel is fognak támadni. Hogy kicsoda Jónás? Sem előtte, sem utána nem tett semmit, ami annak a jele lett volna, hogy ő egy különleges ember. Betöltötte küldetését azzal, hogy átadta az üzenetet, és többet nem tudunk róla. Végrehajtotta a parancsot egy városnyi ember üdvösségéért. *„Ámde itt nagyobb van Jónásnál!”*

Salamon messze földön híres volt bölcsességéről és gazdagságáról. Kíváncsivá is tette Dél (Sába) királynőjét, aki meglátogatta, hogy maga járjon utána a szóbeszédnek. A királynő tesztelte a királyt számtalan furfangos kérdéssel, és a teszt sikerült. A gazdagságot és az eszességet látva a messziről jött vendég fennhangon kezdte áldani Salamon Istenét, az Urat. *„Ámde itt nagyobb van Salamonnál”* is.

Nagyobb?! A legnagyobb. Aki be akarja tölteni az én

életemet is, aki maga az élet. Rajta kívül nem lehet bennem más. Nem elég kiűzni a gonoszt és megtisztulni minden bűnös hajlamtól, mert attól még sebezhető maradok. Úgy is fogalmazhatnék, hogy hiánybetegségben szenvednék. Mint egy AIDS-es beteg, akinek nem működik az immunrendszere. Szabad préda. A legegyszerűbb betegség is gyilkos fenevaddá hatalmasodik, mert nem állja útját semmi. A minap hallottam egy HIV-fertőzéstől meggyógyult emberről. Micsoda érzés lehet újra védetté válni! Micsoda érzés lehet ismét rábízni magát arra, ami megóvja őt megannyi bántó kórtól! És micsoda érzés lehet annak az értékét felfogni, amit egyébként minden ember születésekor alpból megkap... Érdemes belegondolni, hogy milyen könnyű elkapni ezt a gyilkos vírust. Ennél már csak az Isten útjáról való letérés megy nekünk könnyebben. Legalábbis erre enged következtetni a Teremtő által létrehozott világban dúló istentagadás. És még arra is képes az ember, hogy apáról fiúra, anyáról lányra örökítse a gonosz ellen való védettség elutasítását. Régen a szülő megfogta a gyermeket, és elvitte a vasárnapi istentiszteletre. Ma megfogja a gyermeket, és elmennek vásárolni. Amikor minden második vasárnap az 5-ös főúton az inárcsi szórványba tartok, arról álmodozom, hogy bár az inárcsi templomban várnának annyian, mint ahányan a dabasi vásárban megfordulnak. Nincs a vásárral baj, de vajon az ünnepnapot megszentelhetjük-e pusztán vele?

Arcpirító arra gondolni, hogy valamikor jelt kívántam attól, aki az engem is megteremtő felséges Úr Egyszülötte, aki értem is vállalta a földön való megjelenést. Aki nélkül üres lennék, vagyis a másik hét magánál is gonoszabb lelket maga mellé sorakoztató tisztátalan lélek szabad prédája. Magamba akarom préselni Krisztust, hogy ne kelljen félnem. Azt akarom, hogy más számára ne legyen bennem hely. Nem akarok rettegni attól, hogy egyszer csak megint eszembe jut jelt kívánni tőle. Meg akarok bízni Krisztusban, Krisztusra akarom bízni magam. Nem akarok visszahanni előző állapotomba, vagy akár még mélyebbre süllyedni. Ninivei akarok lenni, Dél királynője akarok lenni. Komolyan akarom venni az Isten mentőövét, Krisztust. Hála Istennek, most már tudom, hogy ő az a Krisztus, aki azért jelent meg, hogy jel legyen az életemben.

A prédikáció elején idézett ének folytatása így hangzik: „De a hívő előtt az Úr megfejtí önmagát.” Ámen.

László Milán

lelkész

Gyóni Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott 2011. november 6-án,
a Szentháromság ünnepe utáni
21. (ítélet) vasárnapon.

Első a család?

■ „Még beszélt a sokasághoz, amikor íme, anyja és testvérei megálltak odakint, mert beszélni akartak vele. Valaki szólt neki: »Íme, anyád és testvéreid odakint állnak, és beszélni akarnak veled.« Ő azonban így felelt annak, aki szólt neki: »Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?« Erre kinyújtotta kezét tanítványai felé, és így szólt: »Íme, az én anyám és az én testvéreim! Mert aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az az én fivérem, nővérem és az én anyám.«” (Mt 12,46–50)

„Első a család! Nekem az a legfontosabb, hogy a családomnak mindent megadjak. Én azért küzdök, dolgozom, kínlódom, hogy a gyerekeimnek könnyebb legyen. Nekem első a családom!”

Lehet-e kivetnivalót találni abban, hogy valaki „él-hal” a családjáért? Ha egész életét erre teszi fel? Azért dolgozik, robotol, hogy a gyerekeknek segítsen. Azt szoktuk gondolni, milyen szép az, amikor valakiről élete végén elmondhatják: „A családjáért élt, mindene volt a család.” Első a család! Mi is így gondoljuk? Első a család?

Láttunk-e már bálványozott gyermeket, aki később

szembefordult szüleivel? Láttuk-e, mi lesz abból a családból, ahol a gyerek diktál, ő az úr, a „kisisten”? Találkozunk-e olyan szülővel, aki éppen imádott gyermeke miatt szenved a legtöbbet? Észrevettük-e, hogy sokszor az a gyerek, akiért mindent odaáldoztak, hogyan teszi tönkre, gyötri, nyomorítja meg szüleit? Én már láttam olyan bálványozott gyereket, aki több mint nyolcvanéves édesanyjától az utolsó fillérig erőszakkal elvette a nyugdíját, nem törődve azzal, hogy ő ott marad étlen-szomjan. Vagy láttunk-e olyat, hogy ha valaki egész életét egyedül házastársára teszi fel, semmi másra, hogyan omlik össze, amikor elveszíti valami miatt – vagy azért, mert meghal, vagy azért, mert elhagyja őt? Hogyan omlik össze az, aki mindent egyedül csak a házastársára épített? Első a család! Első a család!

Azt gondolom, szükségünk van arra, hogy Jézus helyreigazítson bennünket, és megtanítsen helyesen gondolkodni. Mit üzen Jézusnak a szava, magatartása a családdal kapcsolatban?

Miközben Jézus tanít, hatalmas sokaság veszi őt körül. Az anyja meg a testvérei odajönnek hozzá, de nem férnek a

közelébe, mert annyi ember van Jézus mellett. Beüzennek neki, beszélni akarnak vele. Máté evangélista nem írja le, hogy mit akarnak tőle. Márk evangéliumából tudjuk meg, hogy azért jönnek, hogy „elfogják”. Haza akarják vinni, azt mondják, „magán kívül van”. „Megbolondult szegény, haza kell vinni.” Beüzennek neki. Talán féltik őt. Mária szívében bizonyára ott van az anyai féltés: „Csak nehogy olyat mondjon, amivel bajba keveri magát. Nehogy felbőszítse ezeket az embereket.” Néhány verssel előbb arról olvasunk, hogy az írástudók szembefordulnak vele. Azt mondják, ördög van benne, az ördögök fejedelme által gyógyít. Meg akarják tehát menteni őt.

Mit gondolt Mária? Nyilván azt, hogy első a család. Mire számított, amikor üzent Jézusnak? Azt gondolta, hogy majd Jézus félbehagyja a tanítást, és kirohan hozzá? „Bocsánat, itt a mamám, ki kell mennem hozzá!” Ezt várta Mária?

Jézus nem ezt teszi! Egészen mást tesz, és egészen mást mond. Jézus rögtön tudta, hogy miről van szó, amikor félbeszakították. Tudta, hogy a saját családja sem érti. Hogy a saját családja is hitetlen. Azt gondolom, ez lehetett Jézus életének egyik legfájdalmasabb pillanata, amikor éppen a családjával szemben kellett megvédenie az ő isteni küldetését. Amikor saját családja, anyja, testvérei szembefordultak vele. Hogy fájhatott Jézusnak! Hogy fájhatott családja hitlensége, értetlensége! A válasza határozott, szigorú,

mégis gyengéd. Így válaszol: Ki az én anyám? Kik az én testvéreim? Rámutat a tanítványaira és azokra, akik ott vannak mellette: akik cselekszik az én mennyei Atyám akaratát, azok az én anyám, azok az én testvéreim. Ők azok!

Olyan sok minden benne van Jézusnak ebben a néhány szavában. Benne van először is az, hogy a legfontosabb az Isten akarata! Első a család? Nem! Jézus számára első az Isten akarata. Az isteni küldetése. Keresztsége pillanatától fogva az ő küldetése az egész emberiséghez, mindenkihez szól. És ebben a küldetésben, a tanításban, a gyógyításban, az embermentésben senki nem tartóztathatja fel. A családja sem! Első az Isten akarata. Az a legfontosabb. Csak ez számít. Ez minden mást megelőz.

Másodszor benne van ebben a mondatban az is, hogy miközben a testi családja eltávolodik tőle, elszakadni látszik tőle, ő a lelki családjával vigasztalja magát. Az asszonyokban, akik őt kísérték, akik olyan gyengéd szeretettel gondoskodtak Jézusról, ő anyákat kapott, anyai szeretetet élhetett át. És a tanítványokban, akik otthagytak mindent, csak hogy Jézust kövessék, testvéreket kapott. Kárpótlást kapott a földi, testi családjáért, amelyet el kellett hagynia küldetése teljesítése közben. Jézus itt kifejezi a hálóját, ragaszkodását azok felé, akik bíznak benne és követik őt.

Harmadszor pedig van benne egy reménység a földi családjával kapcsolatban is. Azt reméli, hogy egyszer majd az

anya meg a testvérei is eljutnak a hitre. Eljutnak az Istenbe vetett bizalomra, visszatérnek a mennyei Atyához. Ez a gyengéd elutasítás egy rejtett figyelmeztetést tartalmaz: térjtek meg ti is, higgyetek bennem, hiszen Isten küldött engem. Bízatok bennem!

Első a család? Nem! Az első az Isten akarata! És minden más ennek van alárendelve Jézus életében. Első az Isten akarata!

Tudom, hogy sokan nagy fájdalmakat hordoznak a családjukkal kapcsolatban. Nagyon tud fájni az, amikor a család más úton jár, mint mi. Amikor a családjukban még egy gúnyos mosolyt vagy legyintést is kapunk, amikor az Isten házába indulunk, vagy imádságra kulcsoljuk a kezünket. Nagyon fáj az, ha a családjuk nem a hit útján jár. Nagyon tud fájni, ha a gyermeknek, unokának nem sikerül továbbadni azt, ami a legdrágább kincsünk. És nincs fájdalmasabb, mint látni azt, hogy a gyermekem, az unokám, a szerettem rossz úton jár, a vesztébe rohan. Eltékozolja a drága életét, kincseit, amelyeket Istentől kapott. Nagyon tud fájni.

Jézus minden fájdalmunkat hordozta. Ezt is. Átélté ezt is! Mélyen átélte. A családdal kapcsolatos fájdalmat is. És ma is velünk hordozza fájdalmainkat. Ezeket a fájdalmakat is. És vigasztalni akar bennünket. És tud is vigasztalni. Figyeljünk a vigasztalására, fogadjuk el tőle.

Elsőször is reménységünk lehet az, ami Jézus családjával

történt. Mert Jézus feltámadása után ők is hitre jutottak. A testvérei, az anyja. Jézus ereje ma sem kisebb! Ma is van hatalma arra, hogy a mi családjunk, szeretteink, Istentől talán távol élő szeretteink szívét megragadjja, megszólítsa őket. Ma is van hatalma erre Jézusnak. Mi csak küzdjünk, imádkozzunk értük. Kitartóan, bele nem fáradva. Abban a reménységben és hitben, hogy Jézus elvégezheti az ő szívükben is a csodát.

Vigasztal bennünket Jézus azzal is, hogy mi is kapunk tőle lelki családot. A vér szerinti kötelék mulandó. Elveszít-hetjük a testi családot, családtagjainkat. Vagy úgy, hogy elragad mellőlünk valakit a halál, vagy úgy, hogy valaki szembefordul velünk, a maga útján jár, nem törődik velünk. De a keresztségünk pillanatában Jézus Krisztus lett a testvérünk. És ettől fogva Isten családjába tartozunk. Igazi, mindig megmaradó, még szorosabb kötelékkel kötődünk azokhoz, akik az Isten családjának tagjai. Azért maradandó ez a kötelék, mert maga Jézus kapcsol össze bennünket. Nagy vigasztalás van ebben. Testvérek! Itt, a gyülekezetben családra, igazi lelki családra találhattok. A magára maradottnak, az özvegynek, az árvának, a magányosnak, a cserbenhagyottnak, a csalódottnak, az elhagyottnak itt van a családja a gyülekezet közösségében. Micsoda nagy ajándék ez!

Földi családom mellett nekem is vannak anyáim és testvéreim Nagydémen, Lovászpatonán, Rákoshegyen, Kelen-

földön és más gyülekezetekben. És itt most ismerkedhetek újabb családtagokkal, újabb testvéreket, anyákat akar nekem Isten adni. Hálás vagyok neki ezért.

Első a család? Nem! Első az Isten akarata. És ha számunkra is az ő akarata a legfontosabb, akkor meg fogjuk tapasztalni, hogy csodálatosan rendeződnek a dolgok földi, vér szerinti családjunkban is. Lassan minden a helyére kerül. És hogyha Isten akarata a legfontosabb számunkra, akkor nekünk szól ez az ígélet, ez a biztatás: higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe. Isten a házunk népét is üdvözíteni akarja, meg akarja menteni. Minket is felhasználhat ebben. És fel is fog használni, ha számunkra is tényleg első Isten akarata. Ezért könyörögjünk!

Meg van terítve az úrvacsorai oltár. Az élő Jézus Krisztus bocsánatot kínál az úrvacsorában mindarra, amit elrontottunk. Bocsánatot ad, ha őszintén megvalljuk, hogy nem ő volt az első a számunkra. Nem az ő akarata volt a

legdöntőbb. Odavihetjük elé családi mulasztásainkat, bűneinket. Mindazt, amit a családban elrontottunk, és talán terhel, hogy másként kellett volna.

Az úrvacsorában gyógyulást kínál nekünk Urunk a sebekre, a családi sebekre, fájdalmakra is. Végül pedig az úrvacsora a hálaadás alkalma. Köszönetet mondhatunk földi és lelki családjunkért, amellyel ő megajándékozott minket.

Első a család? Boldog, aki vallja: első az Isten akarata. Ámen.

Dechertné Ferenczy Erzsébet

helyettes lelkész

Péteri-Gyömrői Társult Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Péteriben
2011. október 2-án, a Szentháromság ünnepe utáni
15. (hálaadó) vasárnapon.

Magvető – Reload

■ „Azon a napon kiment Jézus a házból, és leült a tenger partján. Nagy sokaság gyűlt össze körülötte, ezért beszállt egy hajóba, és leült; az egész sokaság pedig a parton állt.

Aztán sok mindenre tanította őket példázatokkal: »Íme, kiment a magvető vetni, és vetés közben néhány mag az útfélre esett, aztán jöttek a madarak, és felkapkodták. Mások sziklás helyre estek, ahol kevés volt a föld, és azonnal kihajtottak, mert nem voltak mélyen a földben; de amikor a nap felkelt, megperzselődtek, és mivel nem volt gyökerük, kiszáradtak. Mások tövisek közé estek, és amikor a tövisek megnöttek, megfojtották őket. A többi pedig jó földbe esett, és termést hozott: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit. Akinék van füle, hallja!«

A tanítványok odamentek hozzá, és megkérdezték tőle: »Miért beszélsz nekik példázatokban?« Ő így válaszolt: »Mert nektek megadatott, hogy megértsétek a mennyek országának titkait, de azoknak nem adatott meg. Mert akinek van, annak adatik, és bővelkedik, akinek pedig nincs, attól az is elvételik, amije van. Azért beszélek nekik példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, és nem értenek.«

»Beteljesedik rajtuk Ézsaiás jóvendölése: Hallván halljatok, de

ne értsetek, látván lássatok, de ne ismerjete! Mert megkövédett e nép szíve, fülükkel nehezen hallanak, szemüket behunyták, hogy szemükkel ne lássanak, fülükkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek, hogy meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.«

»A ti szemetek pedig boldog, mert lát, és fületek boldog, mert hall. Bizony, mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, amit láttok, de nem látták, és hallani, amit hallotok, de nem hallották.«

»Ti tehát halljátok meg a magvető példázatát! Amikor valaki hallja a mennyek országának igéjét, és nem érti, eljön a gonosz, és elragadja azt, ami szívébe van vetve: ez olyan, mint akinél az útfélre hullott a mag. Akinél pedig sziklás talajra hullott, az hallja az igét, és azonnal örömmel fogadja, de nem gyökerezik meg benne, ezért csak ideig való, s amint nyomorúság vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal eltántorodik. Akinél pedig tövisek közé hullott, hallja az igét, de e világ gondja és a gazdagság csábítása megfojtja az igét, és nem hoz termést. Akinél pedig jó földbe hullott, az hallja és érti az igét, és terem: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit.« (Mt 13,1–23)

Tízéves nagylányom hazaérkezik az iskolából.

– Mi történt ma? – kérdezem, de a válasz csak nem érkezik. Ránézek. Tekintete szórakozott és boldog, mint mindig, nincs nyoma szomorúságnak.

– Ja, hoztam egy egyest!

– Egyest?! – megy föl bennem a pumpa. – Miből?

– Tornából.

– Tornából? Te? Hogy lehet tornából egyest hozni? – kérdezem egyre ingerültebben. – Hogy tudtál te tornából egyest hozni?

– Az úgy volt – „na, kezdődik a mese”, gondoltam –, hogy álltunk a tornasorban, és a Lillának, tudod, a barátnőm, naszóval neki nem volt hajgumija, ami pedig kell, ugye. És aki nem hoz, az egyest kap.

– Jó, és...?

– És? És odaadtam neki az enyémet. Ő kitűnő tanuló, apa, és nem kaphat egyest, érted?! Odaadtam neki az enyémet. Én úgysem leszek kitűnő! Tudod, a matek miatt...

Forgott velem a világ. A lányom egy lúzer, hogy fogja megállni így a helyét az életben? Eltapossák, átgázolnak, átnéznek rajta! Kihaszalják! Hogy neveljem, mit mondjak neki, hogyan erősítsem meg, hogy helytálljon? Istenem, mi lesz vele?

Talán látja a döbbenetet az arcomon, ezért megszólal:

– Szerinted Jézus mit tett volna? – Fölkap egy almát, és kijelenti: – Na, megyek házit írni...

Ott maradtam egymagam a gondolataimmal. Ki itt a vesztes? Ki itt a boldog?

A mai igénk a magvetőről szól, jól ismert példázat. Arról szól, hogy Isten gondoskodik a magról, igéjéről, amely azt munkálja bennünk, hogy többet várjunk az élettől, mint evés-ivás-jólét itt és most. Az élet ennél több! Az élet Isten országa, a bűnbocsánat, a teljes boldogság, a teljes élet, hogy számolunk Istennel. Mindig. Amikor döntést hozunk, amikor pályát választunk, amikor véleményt mondunk, amikor párt választunk, amikor nehézségeket élünk át, és amikor olyan nagy az összevisszaság az életben, hogy azt sem tudjuk, ki kivel van. És amikor jól mennek a dolgaid, vagy éppen roskadozol, mit teszel? Mik a gyümölcsleid? Ezt hirdeti Jézus nekünk és az őt hallgatóknak, hogy gyümölcsstermővé kell válnunk. A föld pedig az ember szíve, s ez arról szól, ki hogyan fogadja az Isten beszédét.

A nagylányom jut eszembe. Nem lesz könnyű élete, de a szíve, remélem, Krisztusé marad...

A példázatban Jézus mindenkit megszólít. Azt is, aki figyel rá, és azt is, aki mérlegeli az ő gondolatait, válogat közöttük. Jézus elmond valamit, és az emberben utána elkezd dolgozni, hogy mit is hallott. Az érintett szívről van szó. A magvető hinti a magot, és a ti szívetek már érintett, hiszen hallgatjátok az igét. A kérdés az, megtaláljuk-e magunkat ebben a példázatban. Milyen talaj a szívünk az Isten igéje számára?

De előbb vegyük most sorra azt, mi szükséges ahhoz, hogy termés legyen. Jó talaj. Ásványianyag-tartalom, víz, igen! Napfény, így van! Amikor Jézus ezt a példázatot a magvetőről elmondja, nagyon jól értik az emberek, mert tudják, hogy mindez nagyon szükséges. Nem mindegy, hogy hol van az a föld. Nem mindegy, hogy mit vetnek bele. Amikor küzdöttem ezzel az igével, valamire rájöttem. Valójában Jézus példázata alapján nincs rossz föld! Amikor pár évvel ezelőtt végiggondoltam ezt igét, arra a következtetésre jutottam – nyilván abban is volt valami igazság –, hogy igen, az első háromnál valami nem stimmel. Azok közül valahogy egyik sem igazán jó föld. Se az útfél, se a tövises, se a köves. Csak a *jó* föld a jó föld. De nem! Most kiderül valami izgalmas dolog. Kell valaki, aki gondoskodik arról, hogy legyen eredmény, de a földről is gondoskodni kell!

Nézzük meg az útfél szívű embert! Azt mondja róla Jézus, hogy nem érti az igét, nem akar vele foglalkozni, a gonosz jön, és kikapkodja Isten igéjét a szívéből. Jézus korábban először vetettek, és utána beszántották a magokat. Mi itt a hiba? A magvető hinti a magot. De valahogy nem jön a szántó. Késlekedik, nem ér rá vagy nem közvetlenül utána megy, s ezért az egész értelmetlenné válik. Azonnal bele kellene fordítani a magokat a földbe, de nem teszi meg, és késlekedik. Milyen helyzet ez, ami előttünk áll? Mondjuk egy hittanóra, konfirmáció, jegyesoktatás, ahova

„el kell menni”. Ott töltik a fejünkbe az igét, aztán hisszük, vagy nem. Hadd mondjak el valamit ezzel kapcsolatban. A mai ember abban a hitben él, hogy a hit, az érzelmi kérdés. Elhiszem vagy nem. Még elgondolkodom rajta. Aztán nem lesz belőle semmi, mert a kedvétől teszi függővé. Azonban tudnunk kell, hogy a hit akarati döntés is. Nem arról van szó csupán, hogy elhiszem-e, hanem hogy hiszek-e benne. Manapság az emberek rengeteg mindenben hisznek, és az ellenkezőjében is. Végig sem gondolják. Azt hiszik, elég, ha összeállítják a vallási piacról a maguk hitét. Azonban a hit tudatos döntés és cselekedet. A mag a szívedbe hullott, és ott van mindnyájatok szívében, és most rajtatok a sor, hogy életképes legyen. Az emberek és a gonosz a megjegyzéseivel, a gesztusaival kikapkodja a szívből az igét. Vigasztalódj máshol, ne a házasságodban! Tedd mérlegre, te mennyit tettél bele ebbe a házasságba, visszakapsz te ennyit? Nem? Na ugye! Csalj, hazudj, úgyis csak akkor számít, ha rajtakapnak, tedd ügyesen! Erre figyelsz, ezt hallgatod, s a végén elhiszed, hogy ez így van. S te is így teszel. Ez az útfél. Amikor az érintkezés megtörténik, ott van a mag, jó helyen van a mag, de az emberek eltapossák, a madarak felszedezgetik, és végül nincs az emberben ott Isten igéje.

Van egy másik, amit mond nekünk az ige, a sziklás talaj. Ez olyan, amikor az embernek a szívében kevés a föld. Nincs gyökérszál, nem kapaszkodik meg a földben. Hihe-

tetlen, mennyi ilyen emberrel találkoztam ma is a világban. Olyanok, akiknek nem mélyült el a hite. Nagyon nagy lelkesedéssel tudják szolgálni az Urat, de amikor jönnek a megpróbáltatások, esetleg konfliktusok, vagy egyszerűen nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy szeretnék családban, gyülekezetben, munkahelyen, akkor nincsen meg a hűség, a kitartás, helyette elbizonytalanodnak, megsértődnek. Nincs gyökerük, kiszárad az ember élete, és azt sem tudja, mibe kapaszkodjon. Olyan emberekkel bármit meg lehet tenni, akiknek nincsen hitük, nem tartoznak sehoval, nincs jó példaképük, nem tisztelnek senkit és semmit. Láthatnák szüleiket, hogy gyülekeznek a viharfelhők, de aztán mégis békesség van, mert Isten ott van bennük, és így intézik el dolgaikat!

Ott van a harmadik, amiről Jézus beszél, a tövis. Először örömmel fogadja Isten szavát, de aztán az élet nehézségei miatt elfordul Istentől. De nemcsak a nehézségek miatt, hanem a jólét miatt is. Már nincsen szükségem Istenre, mert már jól mennek a dolgok. Tudom én azt az Isten nélkül is! Itt van szó arról, hogy gondozni kell, mert a tövisek, a gazok együtt növekednek az igazi vetéssel. Ezt kicsit később magyarázza Jézus. Itt van a búza és konkoly példázatában a 36. verstől. De vajon ki mondja meg azt, hogy mi a jó és mi a rossz? Mert ennyi kompromisszumot, ennyi hazugságot, ennyi álságos utat jártunk már be az életünkben, akkor ki fogja azt kitépni? Mert a gyökerek is

már összegabalyodtak. Jézus pontosan erről beszél: gondozzátok időben! Nagyon-nagyon sok emberi kapcsolat, házasság, gyülekezet élete megy rá arra, hogy nem veszik észre, nem szólal meg egy hang az életükben, hogy most baj van! Vigyázz, ne engedd! Ne engedd kialakulni, továbbfejlődni! Sokan mondják, ez nem probléma! Az elején az ember még büszke, ó, az én életemben nincsenek problémák! Aztán 10 év múlva meg elbújna az emberek elől, mert szégyelli. Ilyen a büszkeség. Az embernek ez a bűne, hogy büszke az Istennel szemben, és nem képes odatérdelni, és azt mondani: Istenem, látod, milyen az én szívem, baj van! Tele van tövisekkel, segíts!

Majd azt mondja Jézus a negyedikről, hogy ez a mag jó földre esett. De mitől jó föld a jó föld, ha nem attól, hogy megtisztítják? Mielőtt vetnének, gondozzák, időt fordítanak rá. Izraelben láttam, hogy milyen küzdelmet folytatnak, hogy egy talpalatnyi termőföld kialakuljon. A lelkünkért is fáradoznunk kell. Amikor egy kicsit kikapcsolódni vágyunk, elmegyünk megnézni egy mozifilmet, vagy elmegyünk színházba, vagy egy jót akarunk nevetni – ez még nem a lelked ápolása. A lelked csak akkor kerül rendbe, hogyha Istennel rendezed a viszonyodat. S ekkor leszel terméshozó Isten országa számára.

Amikor nehézségek lesznek az életetekben, szomorúság vagy nyomorúság üti fel a fejét, akkor ti már tudjátok, mit mondjatok. Nem okos dolgokat, hanem azt, hogy mit is

mond erről Isten. Ott áll az igében! Ha elveszíted a fonalat, ha elveszíted a talajt a lábad alól, ha úgy érzed, gyökértelen vagy, ha úgy érzed, ide-oda fújnak a mindenféle szelek szellemi, lelki és mindenféle értelemben, akkor tudd, elkezdte benned a jót az Isten. Ott van a szívedben. Kérd őt, hogy megértsd. Ez már gyümölcs! Mert nem adtad föl, nem zuhantál össze, nem estél önsajnálatba. S ha bajba kerül valaki, te el tudod segíteni őt is Istenhez: magvető lettél. Lehet, hogy csak egy hajgumi kell hozzá? Ámen.

Endreffy Géza

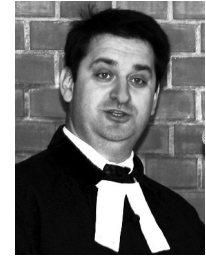
lelkész

Budaörsi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budaörsön

2011. május 22-én,

a húsvét ünnepe utáni 4. (Cantate) vasárnapon.

A szolgáló gyülekezet

■ „Más példázatot is mondott nekik: »Hasonló a mennyek országa ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a szántóföldjébe. De amíg az emberek aludtak, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé, és elment. Amikor a zöld vetés szárba szökött, és már magot hozott, megmutatkozott a konkoly is. A szolgák ekkor odamentek a gazdához, és azt kérdezték tőle: Uram, ugye jó magot vetettél a földedbe? Honnan van akkor benne a konkoly? Ellenség tette ezt! – felelte nekik. A szolgák erre megkérdezték: Akarod-e, hogy kimenjünk, és összeszedjük a konkolyt? Ő azonban így válaszolt: Nem, mert amíg a konkolyt szednétek, kiszaggatnátok velem együtt a búzát is. Hadd nőjön együtt mind a kettő az aratásig, és az aratás idején megmondom az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, kössétek kékébe, és égessétek el, a búzát pedig takarítsátok be csűrömbé.«” (Mt 13,24–30)

Ez a példázat Máté evangéliumának egy olyan részéből való, ahol egy egész sor példázatot találunk. Ezekben Jézus a hétköznapi életből vett képekkel, mint a földműveléssel kapcsolatos vagy más, a gyakorlati életből vett példák felhasználásával magyarázza, szemlélteti monda-

nivalóját. Ezek a példázatok Isten hatalmáról szólnak, arról, ahogyan az a világban megjelenik. Fogalmazhatnánk úgy is: ahogyan Isten országa megjelenik a világban. Még nem a maga teljességében, hanem egy-egy pillanatra. Egy-egy áldott pillanatban, amikor átélhetjük, amikor igazán átélhetjük Urunk közelségét, és azt a csodálatos örömet, amely semmihez sem fogható, és amelyet csak az ő jelenléte indukál bennünk. Valahogy úgy, ahogyan azt Reményik Sándor egyik versében (*A szőnyeg visszája*) a szőnyegről és annak visszajáról oly szépen fogalmazta:

„A világ Isten-szötte szőnyeg,
Mi csak visszáját látjuk itt,
És néha – legszebb perceinkben –
A színéből is – valamit.”

Ezeket a pillanatokat élhetjük át saját életünkben, de a gyülekezet a maga életében és szolgálatában is. Milyen is ez a szolgáló gyülekezet?

A gyülekezet az Isten gyermekeinek közössége egyrészt

azért, mert az ő szeretete kapcsolja őket össze, másrészt mert egy irányba néznek. Krisztusra néznek, az ő követésében járnak, figyelnek az ő szavára, hogy mindenben követhessék őt. Természetesen a gyülekezet tagjai nem egyformák, gondolkodásmódjuk sem egyforma. A gyülekezet minden tagja sajátos színe lehet a közösségnek. Azt azonban tudnunk kell, hogy a bűn, a sátán romboló hatása mindenütt jelen van. A bűnnel együtt kell élnünk a világban, a gyülekezet közösségében is. Ahogy a búzával együtt nő a konkoly, és együtt vannak egészen az aratásig, úgy a gyülekezet sem lehet tiszta, mert a bűn mindenütt jelen van. Nem feladatunk az ítélkezés, főleg nem az egymás feletti ítélkezés, hiszen nem tudjuk, mi lakik a másik emberben, milyen gondjai vannak, milyen keresztet hordoz. A mi feladatunk nem ez, hanem a testvérek segítése, esetleg szeretetteljes figyelmeztetése, vagy adott esetben a bűn következményeinek elhordozása. Úszóversenyzőktől hallhattuk, hogy a verseny alatt néha oldalra pillantanak, a másik pályára, hogy láthassák, a mellettük úszó versenyző hogy halad. Nekünk nem az a feladatunk, hogy a másik pályára figyeljünk, hanem az, hogy a saját küldetésünket teljesítsük, amelyet ránk bízott Urunk, arra figyeljünk, és azt tudásunk és képességeink szerint a lehető legjobban végezzük, és törekedjünk Isten akaratának megismerésére és követésére. Ismét Reményik Sándort idézem (*Mért hallgatott el Végvári?*): „Nem a mi dolgunk igazságot tenni, / A

mi dolgunk csak: igazabbá lenni.” „Igazabbá lenni” pedig csak úgy tudunk, ha Jézusra figyelünk, ha Isten akaratát keressük az igében, ha úgy olvassuk a Szentírást, hogy abban Urunk nekünk szóló üzenetét keressük.

Amikor a vetés kihajt és zöldellni kezd, egységes képet mutat, akkor még nem lehet észrevenni a konkolyt. Csak később, amikor a konkoly fekete termése megéri, akkor lehet megkülönböztetni a búzától. Talán ez is oka annak, hogy Palesztinában a konkolyt a búza megromlott fajtájának tekintették. Így érthető Jézus Hegyi beszédének a hamis prófétákról szóló mondata, amikor azt mondja, hogy a „gyümölcsseikről ismeritek meg őket”.

A példázatbeli gazdától azt kérdezik a szolgák, hogy kiszedjék-e a konkolyt. A gazda azonban nagyon bölcsen azt mondja, hogy ne tegyék, mert akkor a búzában is kárt tennének; ez hamis buzgóság lenne, ezért mond nemet a szolgák kérdésére. Amint Jézus sem akarja, hogy a két tanítvány tüzet kérjen az engedetlen falura Jeruzsálembe menet. Jézus itt is Isten felülmúlhatatlan hatalmára irányítja a figyelmet, amelyre tekintve minden félelem és aggodalmaskodás elmúlik, ezzel szabadít fel, segít az igazi diakónia szolgálatára. A szeretetből fakadó testvéri, a szükségben szenvedőt észreévó, a rászoruló mellé odaálló, krisztusi szeretetből táplálkozó önzetlen segítőtettekre. Ilyen szolgálatot végeztek sok évtizeden át a diakonissza testvérek, akik egész életüket erre szentelték. Szerte az or-

szágban végezték teljes odaszánással ezt a nem könnyű, de Istentől megáldott szép szolgálatot. Ma már egyre kevesebben vannak, és valamennyien 80 év felettek. Így most már ők szorulnak segítségre, támogatásra.

A diakónia szolgálatát nemcsak szerzetesi közösségekben élők végezhetik, hanem mások is. Erre jó példát láthatunk a külföldi gyülekezetekben, például Finnországban, ahol a diakonisszaszolgálat olyan hivatás, ahol az illető családban él, és reggel bemenve a munkahelyére, felveszi a diakonisszaruhát, és végzi a szolgálatát. Este pedig hazamegy a családjához.

Nálunk a gyülekezetekben sokfelé végzik gyülekezeti munkatársak ezt a szolgálatot. Van, ahol órallóknak hívják őket, és a lakóhelyük környékén lakó testvérekkel tartják a kapcsolatot. Számon tartják őket. Ha nem voltak ott az istentiszteleten, akkor utánuk mennek, felkeresik őket, érdeklődnek, nincs-e valami bajuk.

A példázatbeli gazda viselkedésére is oda kell figyel-nünk. A gazda a szolgálkkal ellentétben nyugodt, türelemmel vár. Ez a türelem jellemzi Istent is, aki még vár. *„Türeleme hosszú, szeretete és hűsége nagy”* – ahogy Mózes második könyvében olvassuk (2Móz 34,6). Várja, hogy a bűnösök hozzá térjenek. *„Nem késlekedik az Úr..., hanem türelmes, mert nem akarja, hogy némelyek elpusztuljanak, hanem azt, hogy mindenki megtérjen.”* (2Pét 3,9) Ezért az embernek is türelmesnek kell lennie a másikkal szemben.

Milyen nagy bajt okozhat egy elhamarkodott ítélet! Pedig éppen az Isten szeretete kell hogy indítson a türelemre és a béketűrésre a testvéri közösségekben, egymás terhének és adott esetben hibáinak szeretetteljes elhordozására.

A gazda a példázatban az aratásra utal, hogy majd akkor választják szét a búzát a konkolytól. Jézus arra az „aratásra” is figyelmeztet, amely az ítéletkor fog bekövetkezni, amikor „eljön ítélni élőket és holtakat”. Ekkor teljesedik majd ki Isten hatalma a földön, és erre az örömteli beteljesedésre (a parúziára) való várakozásban élünk. Nem passzív várakozás ez, hanem feladatunkat végezzük, abban a tudatban, hogy ez bármikor bekövetkezhet, és ezért szorít az idő.

Isten hatalma megjelenéséről szól ez a példázat, ennek egyik jele, különleges eseménye a pünkösöd, a Szentlélek kitöltése, ami Jézus Krisztus ígéretének megvalósulása. Ámen.

Herzog Csaba

lelkész

Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület

Az igehirdetés elhangzott Bagolyirtáson, a Názáret-templomban 2011. június 5-én, a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon.

A felnövő mustármag és a kelesztő kovász

■ „Más példázatot is mondott nekik: »Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet fog az ember, és elvet a szántóföldjébe. Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb minden veteménynél, és fává lesz, úgyhogy eljönnek az égi madarak, és fészket raknak ágai között.«

Más példázatot is mondott nekik: »Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony, belekever három mérce lisztbe, míg végül az egész megkel.«

Mindezt példázatokban mondta el Jézus a sokaságnak, és példázat nélkül semmit nem mondott nekik, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: »Példázatokra nyitom meg számat, és a világ kezdete óta rejtett dolgokat jelentek ki.«” (Mt 13,31–35)

Az imádság vasárnapját ünnepli az egyház. Kivételesen nem az előírt bibliai igé mondatai kerülnek elének, hanem egy sorozat egyik láncszeme. Általánosan ismertek ezek a példázatok. Biztosan kevesebb alkalommal kerülnek elő az imádsággal összefüggésben, de belső összefü-

géseit egybeesnek a húsvét utáni keresztyén gyülekezet életmegnyilvánulásával.

Szeretjük, ha körülöttünk látványos dolgok történnek. Ezeket eredményként könyveljük el. A most felolvasott jézusi példázatokban előtérbe kerül a kicsiny dolgok fontossága. Bizony hordozhatnak életváltáshoz vezető lehetőségeket – jelentéktelennek tűnő, szinte alig látható, vagy egyenesen az ember szeme elől rejtve maradó történéseket.

Környezetünk szenzációéhes reklámhadjárata belénk diktálja a megalománia produktumait. Ezzel fertőznek mindenkit. A legfogékonyabb korcsoport természetesen a fiatalok, akiknek kevés az élettapasztalatuk. Jézus példázatai segítségévé válhatnak a keresőknek, érdeklődőknek. Még az a merész dolog is megtörténhet, hogy életformáló jelentőségűvé válnak.

Jézusnál Isten országa vagy a mennyek országa nem egy hely, hanem helyzet – életfolytatás, életminőség. Olyan belső helyzet, állapot, légkör, kisugárzás, amely valóságos szeretetben valósul meg. Erről mond példázatokot Jézus. *Felnövő mustármag*

Ebben a jézusi példázatban a gazda elveti a mustármagot. Bizony oda kellett figyelni a vetésnél, mert olyan apró dologról van szó, amely könnyen kicsúszik az ember kezéből. Hétszáz darab magra van szükség, ha egyetlen grammot akarunk megmérni.

Az elvetéssel megindul egy folyamat. Kezdetben az emberi szem elől rejtve, amit később látványos külső növekedés követ. Az aprócska magból sokfelé elágazó, nagy korona terebélyesedik ki. Feltételezhetjük, hogy közben a gazda imádkozott növekedésért, kedvező időjárásért.

Felnövekvő mustármag volt jelképesen az első keresztény egyház, amelyben a növekedést adó Isten dolgozott. Pál arra szólítja fel az első keresztényeket, hogy növekedjen a hitük, istenismeretük, hozzanak gyümölcsöt minden jócselekedetben, és növekedjenek a szeretetben. Külső látszatra is nagy eredmények nőttek a kicsiny kezdetekből – ez a mustármag példázatának tanítása. Néhány hű tanítvány kis közössége terebélyesedett meghatározó folyamattá. Isten országa növekedésnek indult.

Beindult a változás, mert a szeretet szétfeszítette az önzést. Akit Isten szeretetének örömhíre elér, nem hallgathatja el, mi történt vele. Az ő békessége inspirál, lehet bocsánatot kérni és megbocsátani. Időt kapunk türelemre, hogy ideges kapkodással ne tegyük tönkre magunk és mások életét. Isten országa növekedve megváltoztatja a mi

számító mentalitásunkat, és a jóság gyümölcsei jelennek meg.

A növekedés nem mindig töretlen, felfelé ívelő folyamat. Voltak-vannak Isten népének mélypontjai, amelyekkel nem dicsekedhetünk. Ezzel szemben Isten mindig adott olyanokat, akik az ő országának üzenetét tisztán vitték tovább, és hitelesen élték meg.

A hiteles megélésre ösztönzi a gyülekezeti tagokat az Egyesült Államokban használatos úrvacsorai kehely, amelynek az a különlegessége, hogy bele van öntve egyetlen picike mustármag. Jézus szavaira utal ez, hogy legalább mustármagnyi, kicsiny hitünk legyen. Ez terebélyesedhet ki hívő keresztényként a saját életünkre nézve, gyülekezetként a közösség életére nézve, és egyházként a világra nézve.

Lehetett csüggedni, hogy elfojtják Isten vetését, talán már csírájában, vagy később. Jézus tanítványai is gyakran elcsüggedtek. Már az első nagy misszió beindulásakor is voltak ellenségek, akik nyíltan vagy burkoltan romboltak. Később, amikor a teológiai alapú hitviták megindultak, attól lehetett félni, hogy önmagát emészti föl a kereszténység.

Ma is bőven van félnivalónk: megélhetési gondok miatt, a mi lesz velünk félelme, a mai kor bálványai miatt, vagy mert a mai tanítványnak sokszor nincs ideje Istenre stb. Aggódnunk az egoizmus, a közönyösség miatt is, hisz

valóban veszélyben vannak közösségeink. A nagy liberális agy mosás egyre erősebben érezteti hatását az újabb generációkon. Jézus pedig reményt adóan arról beszélt: az elültetett mag felnő.

Kelesztő kovász

Jézus ezzel a példázatával a belső átalakulást érezteti. Hétköznapi, mindennapi történet volt, hogy a kenyérszító asszony előkészíti az alapanyagokat: lisztet, sót és vizet. Majd ezt követően vette a kovászt, és belekeverte. Az élesztőmolekulák kapcsolatba kerülnek a lisztszemcsékkel, átalakítják azok kapcsolódását egymáshoz. Ehhez kell még víz is, de a „munkát” a kovász végzi, és átalakítja az egész tésztát. Ebben az átalakításban van jelentősége a kelesztő kovásznak.

Jézustól megkérdezték a farizeusok: mikor jön el az Isten országa? Így válaszolt nekik: *„Az Isten országa nem úgy jön el, hogy az ember azt előre kiszámíthatná. Azt sem mondják: Íme, itt, vagy íme, ott van! – Mert Isten országa közöttetek van!”* (Lk 17,20–21) Tehát ahol Jézus van, ott van az Isten országa. Sőt a görög szóhasználatban az is kifejeződik, hogy *tibennetek* van. Ez is megerősíti, hogy nem hely, hanem helyzet az Isten országa. Az a helyzet, amikor Isten Szentlelke által Jézus bennünk van, a szívünkben hordozzuk, cselekszik általunk.

Amikor erőt kapunk, az belülről kifelé hat, és arra indít,

hogy közeledjünk másokkal is a felismert igazságot. A jézusi kovász képes örök életre szóló változást véghezvinni. Más szavakkal: a halálba tartó embernek örömhírt lehet átadni. Krisztus szavai által hit és bizalom ébred, és az ember szívét megragadja, beindítja.

Környezetünkben sok szomorú emberi tapasztalás mondatja sok esetben: „Kár erre az emberre bármit pazarolni... Lepereg róla, mint a kutyáról a víz. Falra hányt borsó, amit mondunk neki.” Éppen a kelesztő kovász példázata mutatja, hogy elég egy szó, egy szikra, egy fénysugár, amely beindítja a láncreakciót, és megállíthatatlan, feltartóztathatatlan változássorozat következik be.

Ennek a sorozatnak egyik lehetősége az imádság, amelyre maga Jézus bátorít minket. Imádság vasárnapján emlékeztünkbe idéződik Mónika, Ágoston püspök édesanyja, aki hosszú ideig, kitartóan imádkozott fia megtéréseért. Gondolhatunk Luther halála után a reformátorokra, Melancthonra és a többiekre, akik nagy félelemmel élték meg „elhagyottságukat”, hogy folytatni kell a megkezdett utat, és kitartóan imádkoztak.

A kelesztő kovász működhet úgy is mindennapjainkban, hogy megtisztítja gondolatainkat, kedvessé teszi természetünket, fokozza belső erőinket, elmélyíti szeretetünket, felébreszti felelősségünket családunkért és környezetünkért.

Ma Jézusnak két olyan példázatáról hallottunk, amelyek

könnyen áttekinthetőek – elméltünk arról, mit üzen ezeken keresztül a ma emberének Jézus.

Amíg a mustármag példázata csupán a két végpont: a földi világ és Isten országa különbözőségére utal, addig a kovász példázata a kettő közötti folyamat átalakító erejét jelzi. Itt és most benne vagyunk mi is ebben a történetben. Krisztus mai tanítványaiként azt az életet, amelyet kaptunk, továbbadásra, növekedésre kaptuk. Ámen.

Solymár Gábor

lelkész

Budafoki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budafokon
2011. május 29-én, a húsvét ünnepe utáni
5. (Rogate) vasárnapon.

Hát persze, értem!

■ „Ekkor elbocsátotta a sokaságot, és bement a házba, tanítványai pedig ezzel a kéréssel fordultak hozzá: »Magyarázd meg nekünk a szántóföld konkolyáról szóló példázatot.« Ő pedig így válaszolt nekik: »Az, aki a jó magot veti, az Emberfia, a szántóföld a világ, a jó mag a mennyek országának fiai, a konkoly a gonosz fiai, az ellenség, aki elvetette a konkolyt, az ördög; az aratás a világ vége, az aratók pedig az angyalok. Ahogy tehát a konkolyt összegyűjtik és megégetik, úgy lesz a világ végén. Az Emberfia elküldi angyalait, és összegyűjtene országából minden botrányozót és gonosztevőt, és a tüzes kemencébe dobja őket: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. Akkor majd az igazak fénylenek Atyjuk országában, mint a nap. Akinek van füle, hallja!» (Mt 13,36–43)

Ülök a televízió előtt. Nézem, hallgatom a *Mindentudás Egyeteme* című kiváló műsort. Érdekes témákat magyaráznak el nagyhírű, felkészült emberek. Szó van az öregedésről. Nem áll távol (már) tőlem a téma. Minden mondatot értek, olyan egyszerűen fogalmazza meg mondanivalóját az előadó, hogy bennem felöltlik: mindezt én is tudom, mindezt én is elmondhattam volna. De ugyanez

az érzés fogott el, amikor egy előző adásban az élővizekről beszélt a tudós előadó. Pár héttel azelőtt, amikor az energiaellátás kérdései voltak terítéken, megint magától értődő egyszerűségével nyugozott le az előadó.

Más példa: fél órája nyagगतom a számítógépet, hogy egy műveletet úgy végezzem el, ahogyan azt én szeretném. Nem sikerül, még a sokadik nekiveselkedés után sem. Aztán segítséget kell kérnem egy szakembertől. A gép elé ül, és magyarázza: ezt a gombot nyomod le, az egérrel ide mutatsz, még egy gombnyomás, és kész is van! De egyszerű – gondolom –, ezt is tudtam! Nem is értem, miért kellett nekem segítség.

Jézus példázatait hallgatva, olvasva is hasonló tapasztalatra tehetünk szert. Egyszerűek, világos gondolatmenet jellemzi őket, az akkori emberek hétköznapjai elevenednek meg bennük. Persze egy példázat nem szó szerinti értelmében hordoz üzenetet, hanem annak mögöttes tartalma a lényeges. Jézus különösen is kedvelte a példázatokkal történő tanítást, ami megkönnyítette üzenetének átadását, a hallgatónak pedig a befogadást.

Az igeszakaszunkban a tanítványok arra kérik a Mestert,

hogy magyarázza el nekik a példázatot, amelyet 13,24–30-ban találunk. Úgy tűnik, a megértés nehézséget okozott. Nem szabad ezen csodálkozni, hiszen ők először hallották. Nekünk pedig jól ismert bibliai szakasz. Jézus készségesen magyaráz, a példázat minden szereplőjét, mozzanatát behelyettesíti, ezzel téve világossá a mennyek országának titkait. Bár ez nincs megírva, de feltételezem, a tanítványok is a homlokukra csapva mondták: Hát persze, milyen egyszerű, milyen világos!

Valóban az? Mivel Jézus maga adja a magyarázatot, azt gondolhatnánk, hogy a példázat megértése előtt már nincsen akadály. Tudjuk, hogy maga az Úr Jézus az, aki a jó magot veti a világban, mint egy nagy-nagy szántóföldön, tudjuk, hogy a magvetés eredményeképpen mindenütt élnek Isten fiai. Most már azt is tudjuk, hogy a gonosz is veti a magot, mindenütt vannak Istennel szembeforduló, a gonoszságot, botránkozást, szeretetlenséget cselekvő emberek, ők a gonosz fiai. Az ítélet napján összegyűjtik majd a gonosz fiait, és mint a konkolyt, a tüzes kemencébe dobják őket, az Isten fiai pedig fénylenek az Atya országában, mint a nap. Most, hogy a tanítványok kérésére a Mester magyarázatot is mondott, tényleg egészen világos és érthető az eredeti példázat.

Mégis azt állítom, hogy megértés és megértés között különbség van. Visszagondolok arra az időre, amikor olvasni tanultam. Mennyi izzadságba került megfejteni azt a sok ákom-bákom kusza vonalat, amit az olvasókönyvem fehér lapjaira a nyomdában firkáltak! Nagy nekibuzdulás-

sal, homlokráncolva küzdöttem, míg összeálltak a betűk, és kimondtam a szót, például azt a hihetetlen nehézségű négybetűset: olló. Boldog mosolyomat eltüntette a tanárnő kérdése: mit olvastál, mit jelent ez a szó? Nem tudtam, mert ugyan a betűket egymás mögé sorakoztattam, ki is mondtam, de a jelentése az olvasás folyamatában nem tudatosult. Persze tudtam, mi az olló, de hogy a négy egymás után rakott betű a vágóeszközt jelenti, ami gyerek kezébe nem való, azt abban a pillanatban nem értettem.

Jézus példázatait a szavak szintjén rögtön értem, de azt az üzenetet, amely a szavak mögött nekem szólóan ott van, vajon értem-e? Vagy csak azt értem, amit érteni akarok?

Mi lehet a szavak mögötti értelem?

Először talán arra figyeljünk, hogy nincsen előrehozott ítélet, nem lehet ítélnünk, kigyomlálnunk az emberek közül a rosszakat. Pedig de szívesen tennénk! Milyen csodás elégtétel lenne már most látnunk, hogy Isten megbélyegez, kigyomlál, büntet. Igazságot szolgáltat nekünk, akik hűségesek vagyunk hozzá, járunk templomba, egyházhoz tartozónak valljuk magunkat, erőfeszítéseket teszünk, hogy életvitelünkben is méltóak legyünk a mi Urunkhoz. Bezzeg mások gonoszak, bántanak bennünket, Isten maga is megbotránkozató gúnyuk céltáblája. Mégis gyakran tűnik úgy, hogy semmi gondjuk, bajuk, könnyű az életük. Őket szeretnénk megleckéztetni. De a példázat megértése azt is jelenti, mindez nem lehetséges.

Másodszor azt érdemes megérteni, hogy ez nem jelenti az ítélet végleges eltörlését. A számonkérés nem marad el. Azon a napon, amelyet senki más, csak az Atya tud, bekövetkezik az aratás. Nem altathat el bennünket az a tény, hogy ez a példázat is már 2000 éve hangzott el, s lám, még mindig nem történt semmi. Lehet akár gúnyolódni is a türelmesen várakozó Atya látszólagos semmittevésén, de akkor nem értjük a példázatot. Nem felelőtlenségre készítet az ige, hanem még fokozottabb bizalomra az iránt az Úr iránt, akinek minden egyes búzaszál fontos. Sem idő előtt kitepni nem engedi az idő előtti gyomlálással, de az aratás elmulasztásával sem fogja elveszíteni az értékes termést. A számonkérés tehát nem marad el, megtapasztaljuk valamennyien azt a napot.

Harmadszor arra figyeljünk, hogy az aratás idején sem mi döntjük el, ki lesz hivatalos a mennyek országába. Pedig de könnyen összeraknánk ezt a listát! Első helyen persze mi magunk lennénk, de legyen ott a házastársam, a gyerekeim, unokám, a szüleim stb. Mennyire örülnék, ha ott is magam körül tudhatnám az enyéimet! De erre a menyegzőre nem én állítom össze a meghívottak listáját. Majd az Atya összegyűjti angyalaival a meghívottakat. Azon fáradozzam, hogy ott legyek, azon fáradozzam, hogy életemmel, hitemmel, reménységemmel utat mutassak a szereteteimnek, hogy is lehet az az ország a miénk.

Az üzenet következő eleme, hogy a gonosz fiainak büntetése rettenetes lesz. Jézus nem színezi ki a kárhozat leírá-

sát. Dantétól Hieronymus Boschig megtette az irodalom és a képzőművészet sok jeles alkotója. Valószínű, hogy minden emberi képzeletet felülmúlóan megszenvedik az Istentől való elszakítotttság kínjait, akik a kárhozatra ítéltetnek. Lehet, nem túl modern hozzáállás a pokolról szólni. De Jézus megtette, s nem baj, ha megértjük szándékát. Azért tette ezt, mert nem akarja, hogy bárki is oda kerüljön. S ha mégis megtörténik, csak magunkat, értetlen, kemény, bízni, hinni nem tudó szívünket hibáztathatjuk érte.

Ennek ellenpólusaként viszont szabad hittel és örömmel fogadnunk, hogy a mennyek országa csodálatos ajándék, minden képzeletet felülmúló öröm lesz. Nem a földi szenvedéseinkre nyújtott elégtétel lesz a fontos, hanem az értünk önmagát áldozó Krisztussal való közösségünk, amely minden hiányra ajándék, minden kérdésre válasz, minden sötétséget elűző világosság lesz. Isten országa valóban van, és ránk vár. Ámen.

Sztojanovics András

igazgató lelkész

Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon,
Idősek és Fogvatékos Személyek Otthona

Az igehirdetés elhangzott Budapesten,
a Modori utcai otthonban 2011. június 5-én,
a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon

Isten hálójában

■ „»Hasonló a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet az ember, miután megtalált, elrejt, örömeiben elmegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi azt a szántóföldet.«

»Hasonló a mennyek országa a kereskedőhöz is, aki szép gyöngyöket keres. Amikor egy nagy értékű gyöngyre talál, elmegy, eladja mindenét, amije van, és megvásárolja azt.«

»Hasonló a mennyek országa a tengerbe kivetett kerítőháléhoz is, amely mindenféle halfajtát összegyűjt. Amikor megtelik, kivonják a partra, és leülve a jókat edényekbe gyűjtik, a hitványakat pedig kidobják. Így lesz a világ végén is: eljönnek az angyalok, és kiválogatják a gonoszokat az igazak közül, és a tüzes kemencébe dobják őket, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.«

»Megértettétek mindezt?« – kérdezte tőlük Jézus. Azok ezt felelték: »Igen.« Ő pedig ezt mondta nekik: »Tehát minden írástudó, aki tanítványává lett a mennyek országának, hasonló ahhoz a gazdához, aki újat és ót hoz elő éléskamrájából.«” (Mt 13,44–52)

A tónus bizarr, de így van ez rendjén, testvéreim. Mert mi az, ami ebből a szakaszból – amely arról szól, hogy így is le-

het, és úgy is lehet, sőt amúgy is lehet – olyan különös módon vigasztaló erővel hat ránk? Töredékes lesz ez az igehirdetés, mert töredékes a textus is, akárcsak az életünk. Mások újra és újra megtörik a szándékainkat és álmainkat, minden egészen másképp alakul, mint ahogy szeretnénk. És megtörik mi is mások vágyait és reményeit, és egészen mássá formáljuk sorsukat, mint amiképpen ők azt valaha is elképzelték.

Máté evangéliumának ez a három párhuzamos, ugyanakkor ellentétes példázata a szabadságot létünkben és hitünkben egyaránt szeretők credója. Annak az embernek a fölszabadultsága árad e szakaszból, aki pontosan tudja, hogy Isten országába számtalan út vezet, és senkinek nincs joga a másik embert arra kényszeríteni, hogy azon az úton menjen a mennyek országába, amelyen ő jár, vagy amelyről ő azt gondolja, hogy az a legjobb út. Én nem kívánom járni a római eklézsia útját. Ez a példázatcsokor arra figyelmeztet erősen, hogy nincs tanítóhivatal, nincs Jézus Krisztusnak helytartója. Nincs senki, aki helyettem magára vehetné életem és üdvösségem terhét, magára vehetné akarásomat, hogy megismerjem Isten országának titkát,

vágyamat, hogy személyes közöm legyen a Názáretihez. Nincs tehát joga senkinek sem arra, hogy megmondja, milyen úton járjak, ha ezt az országot, ezt az elrejtett valóságot, az életnek ezt a legnagyobb titkát megkeresni vágyom.

Ez a három példázat így együtt a tanító Jézus liberális credója, a három között azonban óriási különbség van. Az első szerint Isten országa hasonlatos a szántóföldbe rejtett kincshez. Valaki bandukol, és talál. Az ember éli az életét, ahogy lehet, aztán rátalál, vagy nem talál rá. Nagy kegyelem, ha csak úgy rátalál. Akad balga, aki azt gondolja, olyan a szántóföldbe rejtett kincs, mint a lottó. Hátha rám talál a szerencse, hátha kihúzzák azt az öt számot. Ez a példázat pontosan az ellentétéről szól. Nem arról, hogy Fortuna istenasszony majd ránk talál az öt számával, hanem éppen arról, hogy mi találunk rá az elrejtett kincsekre. Aztán megvesszük a szántóföldet. Mert a kincs attól, hogy rátalál valaki, nem lesz az övé. Azt meg kell venni. Drága testvéreim, ez egy tipikus jurisztikus mózesi, hogy ne mondjam, zsidó gondolat. Ábrahám gesztusa – aki keresvén az ígért földjét, megveszi Mamré tölgyesét, hogy legyen neki meg az ő feleségének temetkezési helyül – ugyanerre a gondolatra vezethető vissza. Az ember azt gondolja, amit adminisztratív és jogi szempontból korrekt, tisztességes üzlet révén szerez magának, az az övé. Akkor is, hogyha meghalt. Persze mindnyájan tudjuk, a föld, amelyből vétettünk, csak föld, s belőlünk nem az az érték, ami újra porrá lesz, hanem

az, ami az Örökkévalóhoz tartozik. De a kincset csak az birtokolhatja jogilag korrekt módon, aki a földet megvette.

A második hasonlat szerint *„hasonlatos a mennyeknek országa a kereskedőhöz, a ki igazgyöngyöket keres”*. Az első ember talál, a második keres. Az első ugyan spontánul lel rá valamire, de nem spontánul jár el annak érdekében, hogy a föld az övé legyen. A második esetben semmi spontaneitás nincsen. Tudatos keresésről van szó, méghozzá drágagyöngy kereséséről. Ez az ember meg tudja különböztetni a gagyit, a hitványt attól, amiből kevés van, s mert kevés van, rendkívül értékes. És ez a kereskedő, aki elindul, hogy megjelje a drágagyöngyöt, tudja, hogy azt meg is kell venni, ezért *„elméne, és mindenét eladván, a mije volt, megvevé azt”*. Csak úgy, magától – ahogy Luther németje mondja: *umsonst* – nem hull senkinek a nyakába Isten országának titka, öröme, valósága. Aki nem hajlandó ezért az országért mindenét eladni, aki nem hajlandó vásárra vinni a bőrét, aki nem hajlandó küszködni érte, kitenni magát mindenfajta gyalázatnak, az lehet egyháztag, az lehet jó keresztény, megélheti azt a polgári viselkedéskultúrát, amelyet a modern európai kereszténység kitermelt magából, de a titok, az öröm nem lesz az övé.

És itt van a harmadik példa, a legsúlyosabb. Az első kető talán még alkalmas arra, hogy akár gyermekek is komolyan vegyék, de ez az utolsó kemény beszéd. *„Szintén hasonlatos a mennyeknek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, a*

mely mindenféle fajtát összefogott; melyet, minekutána megtelt, a partra vontak a halászok, és leülvén, a jókat edényekbe gyűjtöttek, a hitványakat pedig kihányták.” Ez a harmadik eszkatologikus példázat, amelynek végén ítélet és befejezettség van. És mégis, ez nyitja a legnagyobb perspektívát azok előtt, akik nem fáradtak bele abba, hogy élniük kell, akik nem akarják fejüket, kezüket lecsüggesztve feladni az értelemért és az azon túliért való küzdelmet. Ez már nem konzervatívoknak, még csak nem is liberálisoknak szóló olvasmány, hanem valami egészen más. Evangéliumi, klasszikusan biblikus. Hiszen a gyalom – az új fordítás szerint kerítőháló –, amelyet két hajó között kifeszítenek, mindent partra von, ami beleakad. Nem én bandukolok és találok, nem én keresek tudatosan és célratörően, nem én alkudozom, és veszem meg a földet vagy a drágagyöngyöt. Én csinálhatok, amit akarok, a gyalom van, és én a gyalomban vagyok, sőt mindenki a gyalom ölelésében van. Már nem az a kérdés, hogy megkeresztelt vagyok-e vagy sem, helvét hitvallású-e vagy pápista, élek-e bármiféle vallás tanításával, vagy kivetek életemből mindenfajta metafizikai, transzcendens gondolatot és tapasztalatot, hanem az, hogy fölismerem-e, hogy nemcsak a kín, nemcsak a sebek, nemcsak a bűnök vannak, amelyek nyilvánvalóvá tesznek, hogy élek, hanem a gyalom is. A gyalom nem akol, és nem karám, nem e világi, hanem az Isten országa. Ahogy Pilinszky mondja a *Halak a hálóban* című versében: benne

vérvőn, sebzetten, kínlódva együtt vagyok a többivel. Azok is benne vannak a gyalomban, akiket nem szeretek. Sőt akik el akarnak pusztítani, valóságosan vagy virtuálisan, oly mindegy. Akik nem szívelik a képem, akiket bosszantanak a gondolataim. Akik átmennek az utca másik oldalára, ha meglátnak, nehogy kompromittáljam őket. Mi mindannyian együtt vagyunk a gyalomban. És akkor az ember elcsönnesedik, és csak az utolsó versekre figyel: *„Így lesz a világ végén is: Eljönnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül.”* Nem én, nem közülünk egy, aki valaha élt vagy élni fog a földön, hanem az angyalok. Akiket az Örökkévaló tett képessé arra, hogy válogassanak ember és ember között. Addig pedig elég, ha azt tudjuk, hogy nekünk erre nincs jussunk. Igazság és üdvösség nem a mi birtokunk. Mi baktathatunk és találhatunk, tudatosan kereshetünk és eladhatjuk mindenünket, de ember és ember között mi különbséget nem tehetünk. Ámen.

Donáth László

lelkész

Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Békásmegyeren
2011. május 22-én,
a húsvét ünnepe utáni 4. (Cantate) vasárnapon.

Előítélet – utolsó ítélet

■ „Miután Jézus elmondta ezeket a példázatokot, továbbment onnan. Elment hazájába, és tanította őket a zsinagógában, és álmélkodva ezt mondták: »Honnan van ebben ez a bölcsesség és ez a csodatevő erő? Hát nem az ács fia ez? Nem Máriának hívják-e az anyját, testvéreit meg Jakabnak, Józsefnek, Simonnak és Júdásnak? Nem közöttünk élnek-e nővérei is mind? Ugyan honnan van benne mindez?« És megbotránkoztak benne, Jézus pedig így szólt hozzájuk: »Sehol sem vetik meg a prófétát, csak saját hazájában és a maga házában.« Nem is tett ott sok csodát a hitetlenségük miatt.” (Mt 13,53–58)

Kedves ismerősöm panaszkodott egy alkalommal, hogy saját családjában a saját szülei mennyire bizalmatlanok voltak vele ifjúkorában. A műszaki dolgok iránt érdeklődő gyermek volt, aki minden keze ügyébe kerülő szétszedhető vagy szétszerelhető alkalmasságot alkatrészeire szedett, hogy ezáltal megismerhesse annak működési elveit. Amikor azonban az eredeti állapotot kellett volna visszaállítani, elfogyott a tudománya, és ez általában nem sikerült. Talán az ismeret megszerzésének vágya készítette arra, hogy életcélként az elektroműszereszi pályát válassza.

Később – szakmunkás bizonyítvánnyal a zsebében – szerette volna megjavítani a család meghibásodott televízióját, de édesanyja ráförmedt, hogy meg ne próbáljon hozzányúlni, mondván, majd hív szerelőt. Ismerősöm érvelése – évekig ezt tanultam, másoknál is ezt a munkát végzem, ezzel keresem a kenyerem – kevésnek bizonyult.

Jézus galileai szolgálatának napjait a názáretiek elutasítása árnyékolta be. „Honnan van ebben ez a bölcsesség és ez a csodatevő erő? Nem az ács fia ez?” – hajtogatták.

Gyermek- és ifjúkorában Jézus testvéreivel együtt vett részt az istentiszteleteken a názáreti zsinagógában. Bár szolgálatának kezdete óta nem volt velük, a rokonai tudták, mi történt vele azóta. Amikor megjelent közöttük, érdeklődésük és várákozásuk a legmagasabb fokra hágott. Itt voltak azok az ismerős alakok, arcok, akiket gyermekkorra óta ismert. Jézus úgy állt az emberek előtt, mint a reá vonatkozó jövődölések élő értelmezése. Magyarázta az igéket, beszélt a Messiásról mint az elnyomottak, a foglyok szabadítójáról, a betegek gyógyítójáról, a vakok szemének megnyitójáról, arról, aki az igazság világosságát árasztja a világra. Az őt

ismerők megbotránkoztak benne. Mitől lenne ez az ember más, mint mi vagyunk? Azt, hogy Jézus Isten közelébe kerülve mássá lett, egyszerűen nem tudták elfogadni.

Korunkban is sokszor tanúi lehetünk egy-egy életváltásnak, amelynek láttán megdöbbenünk, és legfeljebb azt mondjuk, hogy ez az életújulás csak átmeneti lehet. A mai ember sem tudja elhinni, hogy Jézus közelébe kerülve az ő istenfiúságát és áldozatát elfogadva megújulhat egy ember élete. Pedig Jézus mindenkit változásra hív. Maga mondja: nem azért jött közénk, hogy elítéljen minket, hanem hogy megmentsen. Ma sokat szenved a világ, aminek okát a gazdasági válságban jelölik meg. Meggyőződése, hogy az emberiség nem ettől, hanem a lelki válságtól szenved. A megélhetés gondjaival küszködve sokan nem látják Jézus követésében a kivezető utat, a megoldást. Pedig Jézus, mint annak idején Názáretben, most is itt van közöttünk, otthon van közöttünk. Meglátogatottságunknak idejét nem vesszük komolyan. Nem ismerjük fel Jézusban bűneink eltörlőjét, üdvösségünk megszerzőjét.

Kicsoda ez a Jézus ? – kérdezték Názáretben. Ő, aki a Messiás dicsőségét igényelte, egy ács fia volt, aki együtt dolgozott apjával, Józseffel a műhelyben. Látták őt görnyedve menni hegyre föl, völgybe le, ismerték testvéreit, életét, munkáját. Látták, hogyan serdül gyermekből ifjúvá, ifjúból férfivá. Bár élete szeplőtlen volt, mégsem hitték, hogy ő a Megígért. Milyen ellentétes Jézus új országgal kapcsolatos tanítása a vénektől hallottakkal! Hallottak csodáiról, re-

mélték, hogy hatalmát gyakorolni fogja érdekükben, ám ebbéli szándékának semmi jelét nem látták. Mivel ajtót nyitottak a kétkedésnek, szívük megkeményedett.

Kicsoda ez a Jézus ? – kérdezi a mai ember. Milyen jupon akar beleavatkozni az én életembe? Nem akarunk megváltozni, cipeljük magunkkal bűneink terhét, beidegződött rossz szokásainkat. Nem vagyunk nyitottak Jézus szavára, elutasítók vagyunk vele, sőt sokszor megpróbáljuk akadályozni az ő szolgálatát. Elvárásaink hasonlóak a názáretiekéhez. A mai ember olyan Megváltót keres, aki mindennapi problémáira azonnali megoldást nyújt. Ezért aztán Jézus követése helyett a mammon rabságát választja, a pénzt isteníti.

Megváltó Urunk az ítéletben azonban kérdezni fog. Miért nem fogadtál el? Miért nem követtél? Miért fordultál el tőlem? Ezeket a kérdéseket megválaszolni csak az életünkkel tudjuk, amit már e földi létben meg kell élnünk. Mert hitetlenségünkért, elutasításunkért nagy árat kell fizetnünk. Ámen.

Balázs Tibor

diakónus lelkész

Sajókazai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Sajókazán
és Kurityánban 2011. június 5-én,
a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon.

Egy élet bizonyágtétele

■ „Abban az időben Heródes, a negyedes fejedelem meghallotta Jézus hírét, és ezt mondta szolgálóinak: »Ez Keresztelő János, ő támadt fel a halottak közül, és ezért működnek általa a csodatevő erők.« Heródes ugyanis elfogatta Jánost, bilincsbe verette, és börtönbe vettette, testvérének, Fülöpnek a felesége, Heródiás kedvéért. János ugyanis azt mondta neki: »Nem szabad együtt élned vele!« Heródes szerette volna megöletni, de félt a sokaságtól, mert prófétának tartották. Amikor azonban eljött Heródes születésnapja, Heródiás leánya táncolt a társaság előtt, és megtetszett Heródesnek; ezért esküvel fogadta, hogy bármit kér, megadja neki. Az pedig anyja unszolásának engedve így szólt: »Add nekem egy tálon Keresztelő János fejét.« A király elkomorodott, de esküje és a vendégek miatt megparancsolta, hogy teljesítsék kérését. Elküldte embereit, lefejeztette Jánost a börtönben, elhozták a fejét egy tálon, átadták a leánynak, ő pedig odavitte anyjának. Aztán eljöttek tanítványai, elvitték a holttestet, és eltemették. Majd elmentek, és hírül adták ezt Jézusnak.” (Mt 14,1–12)

Az alábbi igeszakasz az Újszövetség egyik legmegrázóbb történetét tárja elénk, amely a művészettörténet

számtalan alkotását ihlette meg. Ha tévéfilmben mutatnák be, valahol a dráma és a horror kategóriája közé sorolnák, és a képernyő sarkában megjelenne a 18-as karika. Nehézsége ellenére mégis fontos üzenetet tartogat a számunkra.

Ha egy király ajánlaná fel neked, hogy bármit kérhetsz tőle, vajon TE mit kérnél? A legtöbb ember nyilván gazdagságot, hírnevet vagy hatalmat akarna. Salomé és anyja, Heródiás egy levágott fejet kért. Vajon hogyan lehet eljutni a gyűlöletnek és a gonoszságnak arra a fokára, ami a fejedelmi születésnapj ünnepséget – csak úgy kedvtelésből – véres kivégzéssé változtatja át? Vegyük csak sorra az eseményeket és a szereplőket!

Az áldozat Keresztelő János, akinek születését csodák előzték meg, és aki Isten egyik legnagyobb prófétája volt. Szavára ezrek gyakoroltak bűnbánatot, kezei tömegeket kereszteltek meg a Jordán vizében – többek közt magát Jézust is. Emberi nagyságát valószínűleg mégsem ezek a mozzanatok mutatják meg igazán, hanem az a tény, hogy szembe mer szállni a gonosz negyedes fejedelemmel és romlott feleségével. Tisztában van a következményekkel, és

mégis a fejükre olvassa a bűnüket. Miért is mondta nekik, hogy nem szabad együtt élniük?

A történetünkben szereplő Heródes Agrippa Nagy Heródes király (a betlehemi gyermekgyilkos) fia volt, aki úgy tűnik, megörökölte apja erkölcsiségét. Nemcsak hogy elhagyta feleségét, de ezt Heródiásért, testvérének nejeért tette, aki mellesleg egy harmadik testvérük lánya volt. Ez a komplikált felállítás tehát úgy összegezzhető, hogy Heródes nőül vette saját sógornőjét, aki egyben az unokahúga is volt. Így a nászukhoz vezető utat nemcsak a kettős házasságtörés, de a vérfertőzés is beszennyezte.

Heródest erkölcstelen és döntésképtelen, gyenge királynak ismerjük meg. Sértő és idegesítő kritikája miatt legszívesebben kivégeztetné a Keresztelőt, de fél a néptől, aki nagy prófétaként tisztelte Jánost. Ezért inkább csak börtönbe csukatja, hogy elhallgattassa. Közben Lukács evangélista beszámolója szerint még ő maga is szívesen hallgatja a fogságában levő próféta beszédét. Ahogy az házassági szokásaiból is kiderült, Heródes gyengéje a szebbik nem volt, akik ezt fondorlatos módon ki is használták. Salomé tánca és a borgőzös indulat arra vezérlik a királyt, hogy ezért a különleges ajándékért különleges viszonzást adjon. Bár elszomorodik a szörnyű kérés halatán, de megint kellően gyenge ahhoz, hogy ne a lelkiismeretének, hanem a büszkeségének engedjen. Nem akar szégyent vallani a vendégek előtt – noha a gonoszságra

vezető ígéretet soha, semmilyen közösségben nem tekintették kötelező érvényűnek.

Kétféle lelki mozgásirányt rajzol meg előttünk a történet: Heródes lejtőjét és Keresztelő János felemelkedését. Heródes fejedelem útja lefelé vezet, a bűn mélységébe. Isten gondoskodó szeretetének jele, hogy külön őhozzá küldi el prófétáját, hátha meg tudja fogni őt a lejtőn. És mintha Heródes valóban elbizonytalanodna és megtorpanna egy rövid időre. Csakhogy a lejtőn megállni nagyon nehéz dolog. Aki próbált már az autójával meredek lejtőn leparkolni, tudja, milyen kockázatos megoldás ez. Az autó a behúzott fék és a kerék alá tett kő ellenére is hirtelen elindulhat, és attól kezdve már nem lesz, aki megállítsa. Sokakat magával sodorhat, halálra gázolhat. Heródes is hiába állt meg a lejtőn, nem volt képes visszafordulni. A nehézkedés esetében erősebbnek bizonyult a kegyelemnél. Eljut végül egy olyan lelkiállapotba, amelynek kapcsán Máté evangélista elindítja Keresztelő halálának történetét. A fejedelem – hallva Jézus csodáktól kísért ténykedéséről – rettegve állapítja meg, hogy minden bizonnyal az a csodatevő próféta támadt fel, akit ő kivégeztetett. Vagyis olyan súlyosan vádolja a lelkiismerete, hogy rémeket lát. Üldözi őt az égbekiáltó igazságtalanság, amelyet elkövetett nemcsak a próféta, hanem az igazság Istene ellen is. Tudjuk ráadásul azt is, hogy nemcsak Jánost utasította el, hanem később magát a Názáreti Jézust is.

Heródes lefelé ívelő pályája félúton találkozik Keresztelő Jánoséval, aki bár szörnyű halált szenved el, mégis egyértelmű győztese a történetnek, hiszen vállalta a legnagyobb áldozatot Isten ígéjéért. Elvégezte azt a feladatot, amelyet Istentől kapott, anélkül, hogy kompromisszumokkal szennyezte volna be magát. Ő volt a kiáltó hang, amely utat készített a pusztában a Messiás érkezésének. Életének rendeltetése az volt, hogy útjelző táblává váljon, amely Jézus Krisztusra, az Isten Fiára mutat. Halála pedig a felkiáltójel ezen a táblán, mert előrevetíti Jézus halálát is.

Hiszen Jézus Krisztus szenvedéstörténetében is megtaláljuk ezt a kettős választat. Először, amikor Jézus az Atyától kapott véresen nehéz küldetést elfogadta: „*Atyám (...), ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem amint te.*” Másodsor, amikor Pilátus választás elé állította a zsidó tömeget: Jézust avagy Barabbást engedje szabadon?

A történet csodás vonása, hogy Isten nemcsak a vértanúságig hűséges Keresztelő János életét és halálát, de Heródes gonoszágát és később a „Feszítsd meg!”-et kiáltó tömeg haragját is felhasználta üdvözítő terve véghezvitelében. Ez minket is reménnyel tölthet el. Minden gyengeségünk és hibánk ellenére talán nekünk is szánt szerepet az üdvösség történetében. Országát általunk is építeni akarja. Lehetünk mi is útjelző táblák, amelyek Jézusra mutatnak. Még ha nem is olyan nagyok és tündöklően tiszták, amilyen Keresztelő János volt, de mégis jelek. A jelet pedig

valahogy úgy definiálják, hogy az valamilyen érzékszervekkel észlelhető jelenség, amely túlmutat önmagán. Mi is túlmutathatunk saját kicsiny, behatárolt életünkön valaki sokkal nagyobb felé.

Az életünk tele van kérdésekkel és útkeresztveződésekkel. A szívünk mélyén azonban tudjuk, hogy az egyetlen helyes útirány (és választás) Jézus. Nem mi választottuk őt, hanem ő választott ki minket, hogy kövessük őt. Az ő útja most már a mi utunk is. Hagyta, hogy kivégezzék „hitvány zsoldosok”, hogy így próbáljon minket is megfogni, visszafordítani a halálba vezető lejtőn. Ott, a Golgotán a halált választotta, hogy nekünk életet szerezzen. Vele indulhatunk a hegyen felfelé, a győzelem és az élet irányába. Ámen.

Sághy Balázs

lelkész

Domonyi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Domonyban és Vácegresen 2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Mindenkinek van hatalma!

■ „Amikor meghallotta ezt [János halálhírét] Jézus, eltávozott onnan hajón egy lakatlan helyre egyedül. Amikor meghallotta ezt a sokaság, utána ment gyalog a városokból. Amikor Jézus kiszállt, és meglátta a nagy sokaságot, megszánta őket, és meggyógyította betegeiket.

Amikor esteledett, odamentek hozzá tanítványai, és így szóltak hozzá: »Lakatlan ez a hely, és későre jár. Bocsásd el a sokaságot, hogy menjenek a falvakba, és vegyenek élelmet maguknak.« Jézus azonban ezt mondta nekik: »Nem kell elmenniük: Ti adjatok nekik enni!« Ők pedig így válaszoltak: »Nincs itt egyebünk, csak öt kenyérünk és két halunk.« Ő pedig ezt mondta: »Hozzátok ide nekem azokat!« Ekkor megparancsolta a sokaságnak, hogy telepedjenek le a fűre, aztán vette az öt kenyeret és a két halat, feltekintett az égre, megáldotta, megtörte a kenyereket és a tanítványoknak adta, a tanítványok pedig a sokaságnak. Miután valamennyien ettek és jóllaktak, összeszedték a maradék darabokat, tizenkét tele kosárral. Aki pedig evett, mintegy ötezer férfi volt az asszonyokat és a gyermekeket nem számítva.” (Mt 14,13–21)

„Semmilyen hatalmat senkinek!” Biztosan sokan találkozunk már ezzel a falfirkával valamelyik ház falán. A hatalomtól szenvedő ember mondata, vágya, illúziója fogalmazódik meg ebben a feliratban. A hatalommal való visszaélést elkerülhetetlennek látó ember segélykiáltása ez. Ha az ember csak visszaélni tud mindenféle hatalommal, akkor inkább ne legyen hatalma senkinek sem. Különböző házak falán, különböző betűkkel és színekkel ott kiált ez a felirat, még akkor is, ha mindenki tudja, hogy ez lehetetlen. Sőt épp az ellenkezője igaz! Mindenkinek van hatalma!

Máté evangéliumának 14. fejezetében a hatalomgyakorlás két szélsőséges formájával találkozunk. A bibliai szövegünket megelőző részben Heródes mutatja meg, hogyan lehet a hatalommal visszaélni, amikor kivégezteti Keresztelő Jánost. Történetünkben Jézus az, aki a hatalom Istentől való természetét mutatja meg tanítványainak, és most nekünk is.

Hatalommal való élés és visszaélés? De mi közöm nekem ehhez? Bármelyikünk mondhatná: nekem nincs is ha-

talmam! Sem olyan, amelyet jól használhatnék, sem olyan, amellyel visszaélhetnék. Ha ezzel a bibliai szövegrésszel személyes kapcsolatba akarunk kerülni, akkor a legfontosabb az, hogy megértsük: mindenkinek van hatalma! Kisebb vagy nagyobb hatalom, de mindenki él vele. És ezért nem mindegy, hogy hogyan! Isten akarata szerint élek a hatalmammal, vagy visszaélek vele?

A gyermekeim az udvaron játszanak, és éppen letépiük egy fa leveleit, letörnek egy ágat, kicsiny rovarokat, békákat gyűjtenek befőttesüvegbe. Nincsen hatalmunk mások felett? Az, ahogyan a gyermekeim a teremtett világ apróságaival bánnak, éppen az ellenkezőjére tanít és figyelmeztet engem. Mindenkinek van hatalma!

Egy apa pofonra emeli a kezét. A gyerek tudja, mi jön, a szemében ott a félelem, amikor karját védekezőn maga elé emeli. A hatalommal való visszaélés szége ott van egy ilyen kép minden részletében! Hányszor és hányféleképpen élnek vissza szülők azzal a hatalommal, amelyet gyermekeik felett gyakorolnak? Mindenkinek van hatalma!

Egy kislány próbál átjutni a zebrán. Óvatosan lelép, de visszaugrik, amikor egy autó majdnem elüti. A letekert ablakon át egy nő kiabál ki hangosan, káromkodva. A lányka áll még egy darabig, azután sírva fakad. Egészen mélyen sebeztek meg a lelkét, percekig rázkódik a zokogástól, amíg valaki megsimogatja és megnyugtatja. Mindenkinek van hatalma!

Idős nénit keresek, szeretném meglátogatni. A lánya enged be, azt mondja, nem tudja, itthon van-e az anyja. Hátramegy a rozoga nyári konyhához, aminek az egyik ablaka kitörve, a falról mállik a vakolat. Bekiabál. Semmi válasz. Kulcsot hoz, kinyitja az ajtót. Nincs itt, kiabálja vissza. Nem tudom, hol lehet, de az ágát is magával vitte. Biztosan a testvéremhez költözött. A szülő-gyermek hatalmi viszony megváltozik az élet előrehaladtával. Mennyien szenvednek attól, hogy időskorukra kiszolgáltatottak lettek gyermekeiknek, akik visszaélnék hatalmukkal! Mindenkinek van hatalma!

Élünk is vele sokféleképpen. Minden kapcsolatunkban jelen van a hatalom. Lehet, hogy nem is vesszük észre, lehet, hogy megszokott mozdulatokkal, begyakorolt szavakkal élünk a hatalmunkkal, de élünk vele. Szülő-gyermek korral változó hatalmi viszonyai. Házastársak egymás felett gyakorolt hatalma egy országban, ahol a házasságon belüli erőszakos cselekmények száma kiugróan magas. Az ember hatalma a természet felett. Megannyi élethelyzet, amikor élünk a hatalmunkkal. Élünk vagy visszaélünk vele? Ezek a példák megállítanak és kérdőre vonnak. Mire használod a hatalmat, amelyet kaptál?

Bibliai szakaszunkban a másik pólust Jézus hatalomgyakorlása jelenti. Nála azt figyelhetjük meg, hogyan lehet jól, Isten akarata szerint gyakorolni a hatalmat.

Jézushoz eljut Keresztelő János halálhíre. Rokona, ba-

rátja, munkatársa volt. A próféta, aki előtte járt, akire már olyan régóta várt Izrael népe. És most kivégezték. Ha meg akarjuk érteni Jézus helyzetét, akkor gondoljunk arra, amikor mi veszítettünk el valamit vagy valakit, ami vagy aki nagyon fontos volt nekünk.

Egy nap, amikor el kellett költöznünk abból a házból, ahol felnőttünk, vagy ahol sok időt töltöttünk el. A pillanat, amikor megtudtuk azt, hogy elvesztettük a munkánkat, talán azt a munkát, amelyet annyira szeretünk, ami az életünk volt. A ránk törő gyász elhordozhatatlan szomorúsága, amikor megtudtuk, hogy elvesztettük azt, akit szeretünk. Olyan pillanatok, amikor az ember csak egyet akar: egyedül maradni. Távol minden embertől, minden pillanattól, távol az együttérző szavaktól, a kinyújtott kezeiktől. Egyedül lenni. Egyedül gyászolni. Jézus is erre vágyott. Hajóra száll, egyedül akar lenni, egy lakatlan helyet keres.

A sokaság azonban megtudja, hogy merre tart. Mire odaér, mire kiléphetne a hajóból, hogy magányt találjon a gyászban, már lökdösődő tömeg várja. Haragudhatott volna rájuk! Elzavarhatta volna őket! Mondhatta volna azt, hogy bármikor máskor igen, de most nem, most hagyjatok magamra! Joga lett volna ahhoz, hogy egyedül maradjon. Hatalma lett volna ahhoz, hogy megtegye!

Jézus azonban *„kiszállt, és meglátta a nagy sokaságot, megszánta őket, és meggyógyította betegeiket”*.

A hatalom gyakorlásának másik véglete. Az együttérző,

a másikért tenni akaró, a felelősséget vállaló, gyógyító, vigasztaló hatalom. Az önmagáról lemondani tudó hatalom. A saját életéről lemondó hatalom.

Jézus tanítványai is látják a Mestert, ahogyan hatalmát a tömeg szolgálatába állítja, és kedvet kapnak hozzá, hogy valamit ők is hozzátegyenek az eseményekhez. Valahogyan szeretnének ők is részesei lenni annak a jónak, ami Jézus körül történik. Nincs sok mindenük, ezért egy jónak, sőt nagyszerűnek tűnő ötlettel állnak elő: *„Lakatlan ez a hely, és későre jár. Bocsd el a sokaságot, hogy menjenek a falvakba, és vegyenek élelmet maguknak.”* Tényleg nem túl sok az, amit hozzá tudnak tenni a naphoz, de a törekvésük, a tenni akarásuk félreismerhetetlen. Nincs olyan hatalmuk, mint Jézusnak, ezért azt adják, amijük van, ezt a félig-meddig sikerült ötletet, javaslatot: engedd haza őket, Urunk.

Magunkra ismerünk talán mi is. Mennyiszer volt már bennünk is az a vágy, hogy tenni kellene valami jót! Gyülekezeti alkalmakon, egy-egy igehirdetés után hányszor határoztuk már el, hogy mi is hozzáadjuk a magunkét az Úr nagy tervéhez! Mennyi fogadalom, mennyi terv, elképzelés, ami ott volt már bennünk, hogy mi is részesei legyünk Isten gyógyító hatalmának! De aztán mindig kevésnek éreztük magunkat. Az erőnk, a hatalmunk semmi Jézus erejéhez képest. A terveink, az elképzeléseink talán ugyanolyan esetlenek, mint a tanítványok javaslata: en-

gedd haza őket, Urunk, majd megoldják ők a saját problémájukat, majd vesznek maguknak ennivalót.

Jézus azonban nem neveti ki tanítványait, és nem mond le erről az ügyetlenül segíteni akaró csapatról, mint ahogyan nem mond le a mi erőtlennek, hatalom nélkülinek tűnő segítő szándékunkról sem.

„*Ti adjatok nekik enni!*”

Még hogy nincsen hatalmunk? Aki ült már betegágy mellé, és fogta már beteg ember hűvös kezét, az tudja, mekkora hatalma van egyetlen érintésnek. Aki simogatott már meg láztól gyöngyöző arcot, az tudja, mekkora hatalma van egyetlen simogatásnak.

Még hogy nincsen hatalmunk? Aki nyújtott már kezét haragosa felé egy csúnya vita vagy évekig tartó hallgatás után, az tudja, mekkora hatalom van egyetlen mozdulatban. Aki ölelte már át sírva felébredő gyermekét, aki reszketett a félelemtől, az tudja, mekkora hatalom van egyetlen ölelésben.

Még hogy nincsen hatalmunk? Aki nézett már szégyenkező ember szemébe biztatóan, bátorítóan, hogy a másik ugyanolyannak, értékesnek érezhesse magát, az tudja, mekkora hatalma van az emberi tekintetnek.

„*Ti adjatok nekik enni!*”

És mi elkezdjük sorolni, hogy nincsen egyebünk, csak egy ölelésünk, egy simogatásunk, egy biztató tekintetünk.

És mondanánk, hogy Urunk, ez kevés, ezzel úgysem mész semmire. De Jézus így folytatja: „*Hozzátok ide nekem azokat!*” És ahogyan az öt kenyér és a két hal megsokasodik, úgy lehet a mi kicsiny, kevéske, semmit sem érő erőnk is hatalmassá Jézus kezében. A mi semmiségnek tűnő erőnk, esetlenné tűnő ötleteink, kis hatótávolságú szándékaink így formálódnak át Jézus hatalmának közelében.

A hatalom gyakorlásának másik véglete. Az együttérző, a másikért tenni akaró, a felelősséget vállaló, gyógyító, vigasztaló hatalom Jézusé. Az önmagáról lemondani tudó, az életéről a másikért lemondó hatalom az övé. Ámen.

Krámer György

lelkész-esperes

Pilisi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Pilsen

2011. augusztus 7-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 7. vasárnapon.

Azonnal...

■ „Jézus ezután nyomban kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át előtte a tulsó partra, amíg ő elbocsátja a sokaságot. De miután elbocsátotta a sokaságot, felment a hegyre magánosan imádkozni. Amikor beesteledett, egyedül volt ott.

A hajó pedig már messze eltávolodott a parttól, és a hullámok között hányódott, mert ellenszél volt. A negyedik éjszakai őrváltáskor odament hozzájuk Jézus a tengeren járva. Amikor a tanítványok meglátták, hogy a tengeren jár, megrettentek, azt mondták, hogy kísértet, és ijedtükben felkiáltottak. De Jézus azonnal megszólította őket, és ezt mondta: »Bízatok, én vagyok, ne féljetek!« Péter ekkor így szólt hozzá: »Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy menjek oda hozzád a vízen.« Mire ő így szólt: »Jöjj!« Péter erre kiszállt a hajóból, elindult a vízen, és Jézus felé ment. Amikor azonban az erős szélre figyelt, megijedt, és amint süllyedni kezdett, felkiáltott: »Uram, ments meg!« Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, megragadta őt, és ezt mondta neki: »Kicsinyhitű, miért kételkedtél?« És amint beszálltak a hajóba, elült a szél. A hajóban levők pedig leborultak előtte, és ezt mondták: »Valóban Isten Fia vagy!«” (Mt 14,22–36)

Örömmel és hálával tölti el a szívemet, hogy szeretetothonunkban, ahol idős emberek laknak, tanérvázó istentiszteletet tartunk, immár negyedik alkalommal. Furcsán hangzik, hiszen valóban szokatlan alkalom ez idős otthonában! Azonban azok számára, akik már egy-két éve ebben az otthonban laknak, vagy a szomszédos anyaotthonban, nem szokatlan, hanem örömteli esemény. Családi istentiszteletet is szoktunk tartani, s csodálatosan tapasztaljuk meg, hogy az Istennek mindig van drága üzenete a számunkra, így együtt, akár nagyon öregek vagyunk, akár nagyon fiatalok, sőt iskolás kisgyermekek!

Ma, amikor együtt vagyunk ezen az istentiszteleten, nemcsak azért adunk hálát az Istennek, hogy vége lett ennek a tanévnek, aminek nagyon örülnek a szülők is, hanem visszatekintünk az eltelt időre – s ezt megtehetik az otthon idős lakói is. Láthatjuk, hogy életünk nem volt könnyű, nem volt egyszerű vagy gondok nélküli, talán úgy érezzük – különösen az anyaotthon lakói –, hogy volt egy olyan időszak, amikor hányódtak, mint a tanítványok a csónakban,

a viharos tengeren. Lehet, hogy néha úgy érezték, hogy elsüllyednek, aztán történt valami csoda.

Nagyon érdekes és izgalmas történet került ma elénk, és a történetnek ez a címe: „Jézus a tengeren jár.”

Látszólag ez a történet középpontja, legvonzóbb jelene, szépen el lehet képzelni: a tanítványok csónakja hányódik a tengeren, fúj a szél, ráadásul sötét is van, s egyszer csak Jézus jön velük szembe a vízen járva.

A kisiskolások azt gondolhatnák, hogy mesében szoktak ilyenek történni, talán ez is mese. A nagyobbak mondhatják, hogy ez lehetetlen, hiszen a vízen nem lehet járni, ha rálép az ember, elsüllyed. Azonban hadd mondjam el, hogy ez nem mese, nem kitalált történet, s aki kicsit is ismeri Jézus életét, nem csodálkozik, nem kételkedik, hiszen tudja, hogy Jézusnak milyen hatalmas volt, milyen csodákat tett, betegeket gyógyított meg, mint a történet végén hallhattuk, vagy ötezer embernek adott enni, pedig csak öt kenyér és két hal volt nála! Hogy hogyan történt ez meg, hogyan volt lehetséges, talán nem is tudjuk, de tudjuk, hogy miért! Azért, mert Jézus az Isten Fia volt, aki életében csodálatosan tanított, szeretett, csodákat tett – azért, hogy az Isten csodája abban teljesedjen ki, hogy Jézus Krisztus feltámad a halálból!

Ebbe a „képbe” simul bele ez a történet is, ahol nem az van a középpontban, hogy Jézus a vízen jár, hanem maga Jézus! Mellette nagyon érdekes, és a történet fontos része, hogy Jézus szavára, Jézus erejére támaszkodva még

az egyik tanítvány, Péter is kilép a csónakból, és elindul Jézus felé a vízen.

Azonban én most egy másik pontra szeretném irányítani a figyelmet, arra, ami ma engem különösen is megragadott, s csodálatos üzenete van a számunkra.

„Amikor a tanítványok meglátták, hogy a tengeren jár, azt mondták, hogy kísértet, és ijedtükben felkiáltottak.” Félelmetes és hátborzongató, amikor valaki azt hiszi, hogy kísértet jár körülötte. Megijedünk és félünk, amikor félhomályban azt hisszük, hogy valaki járkal a szobánkban, vagy jön valaki felénk a sötétben, és nem ismerjük meg. Sok történetet lehetne erről elmondani. S mennyire csodálatos, hogy Jézus meglátta, hogy megijedtek, meghallotta, hogy kiáltoztak, s azonnal megszólította őket: „Én vagyok, ne féljete!” Nekem nagyon megragadta a figyelmemet, hogy „azonnal”. Eszembe jutott, hogy hányszor mentem be éjjel megnézni gyermekeimet, hogy szépen alszanak-e, s ha valamelyik felébredt, én is azonnal mondtam: én vagyok az, édesapa, ne félj!

S ez a jelenet azt tanítja számunkra, hogy Jézus közel van! Ott van! Figyel ránk, figyel az arcunkat, ábrázatunkat, látja, ha megijedünk, félünk, ha bánatosak vagyunk, ha könnyes a szemünk. S hall minket! Úgy is mondhatnám, hogy Jézus mindig hallótávolságon belül van. Meghallja, ha felkiáltunk, ha sírunk vagy zokogunk, vagy ha jajkiáltások hagyják el ajkunkat. S azonnal megszólal: itt vagyok, ne féljete!

Néhány verssel később, vagy úgy is mondhatnám, néhány perc múlva, amikor Péter megy Jézus felé a vízben, megijedt az erős szélről, megint mondom: megijedt, s elkezdett süllyedni, felkiáltott, megint mondom: felkiáltott – szinte megismétlődik az előző jelenet, csak most nem a tanítványok, hanem Péter és Jézus között, felkiáltott és azt mondta: „*Uram, ments meg!*” – s Jézus azonnal, megint azonnal – „*kinyújtotta a kezét és megfogta őt!*”

De csodálatos jelenet! Jézus kinyújtja kezét a süllyedő Péter felé, s felemeli, megtartja!

Sokan bizonyosságot tehetnének arról ebben a gyülekezetben is, hogy – talán csak az elmúlt évre visszagondolva – akár az iskolában, akár ebben az otthonban, az idősök között hányszor kiáltottak fel ijedtükben, hányszor érezték, hogy félnek, hányszor sírtak gyerekek és édesanyák, vagy fájdalomtól, szomorúságtól az öregek. És Jézus ott volt a közelben, meghallotta, megszólalt, kinyújtotta a kezét, megfogott, átölelt, s azt mondta: „*Én vagyok, ne féljete!*”

De nem szeretném elhallgatni azt sem, testvéreim, hogy néha azt érzi az ember, hogy egyedül van, fél, csak süllyed és süllyed, s mintha nem jönne a segítség! S ez nem azért van, mert Jézus elhagyott, eltávolodott tőlünk, nem hallott vagy látott meg minket, hanem azért, mert olyanok vagyunk, mint Péter, kishitűek, nem látjuk meg – lehet, nem is akarjuk – Jézus felénk nyújtott kezét.

Talán olyanok vagyunk, mint a történetben szereplő

idős ember, aki minden segítséget visszautasít, amikor az árvíz elönti a házát, s mindig csak azt mondja, már a háza tetején is a kéménybe kapaszkodva: „Engem megment majd az Isten!” Aztán szemrehányást tesz az Istennek, mondván, hogy elhagyta. S akkor mondja neki az Isten: „Gyermekem, végtelen szeretetemben egy csomó embert küldtem, hogy mentsenek meg, a végén még egy helikoptert is, de te nem fogadtad el őket!”

Csodálkozhatunk Péteren, talán azt hitte, hogy a „vízen járás” egyedül is megy, már nem kell hozzá Jézus, vagy éppen azt gondolta, hogy bár ott van Jézus, azért az erős szélre is figyelni kell. Mindenesetre tudnunk kell: Jézus nélkül nem tudunk a „vízen járni”, ami azt jelenti, hogy sokszor erőnkön felül való feladataink vannak, úgy tűnik valamiről, hogy lehetetlen számunkra, nem tudjuk elvégezni, túl nagyok tűnik a feladat, s megtapasztalhatjuk, egyedül tényleg nem megy, de vele igen, ahogy Dávid király mondja a 18. zsoltárban: „*Ha Isten segít, a falon is átugrom!*”

Péterre sokkal inkább jellemző ez az azonnali reakció, nem a süllyedés, nem a kishitűség, nem a félelem vagy ijedezés, hanem a Jézusra figyelés és rá hallgatás. Csodálatos mozzanat, hogy amikor Jézus azt mondja neki: jöjj, Péter azonnal és habozás nélkül elindul Jézus felé. Mint amikor Jézus követésére hívta testvéreivel, Andrással együtt: „*Jöjjetek utánam, és én emberhalászokká teszlek titeket.*» *Ők pedig azonnal otthagyták hálójukat, és követték őt.*”

Tanuljuk meg a mai napon – még egy tanulnivaló a tanévzáró istentiszteleten, de nem házi feladat, amit elkészítünk, aztán el is felejtjük, hanem életre szóló tanulnivaló iskolás gyermeknek, szülőnek és nagyszülőnek –: Jézus azonnal szól: Ne féljete! Bízzatok! Én vagyok, itt vagyok veletek. És kinyújtja a kezét.

Mi pedig azt válaszoljuk erre, amit a tanítványok a hajóban, akik leborultak előtte, és ezt mondták: „*Valóban Isten Fia vagy!*” Ámen.

Roszik Gábor
igazgató lelkész

Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona

Az igehirdetés elhangzott a gödöllői Tessedik Sámuel Idősek Otthonában 2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Tiszta örület

■ „Akkor farizeusok és írástudók mentek Jeruzsálemből Jézushoz, és ezt mondták: »Miért szegik meg tanítványaid az ősök hagyományát? Amikor ugyanis étkeznek, nem mossák meg a kezüket.« Ő így válaszolt nekik: »Ti pedig miért szegitek meg a ti hagyományotokért az Isten parancsolatát? Mert Isten ezt mondta: Tiszteld apádat és anyádat, és aki gyalázza apját vagy anyját, halállal bünhődjék. Ti pedig így tanítotok: Ha valaki ezt mondja apjának vagy anyjának: Áldozati ajándék az, amivel megsegíthetnélek, azt ebben az esetben nem köti a parancsolat, hogy tisztelje apját és anyját. Így tettétek érvénytelenné Isten igéjét a ti hagyományotokért. Képmutatók, találóan prófétátlólatok Ézsaiás: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, a szíve azonban távol van tőlem. De hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.«

Ekkor odahívta a sokaságot, és így szólt hozzájuk: »Halljátok, és értsétek meg! Nem az teszi tisztátalanná az embert, ami bemegy a száján, hanem ami kijön a szájából, az teszi tisztátalanná az embert.« Tanítványai ekkor hozzá lépve megkérdezték tőle: »Tudod-e, hogy a farizeusok megbotránkoztak, amikor meghallották ezt a beszédet?« Ő pedig így válaszolt: »Minden palántát, amelyet nem az én mennyei Atyám ültetett, ki fognak gyomlálni. Hagyjátok őket, vi-

lágatlanok vak vezetői! Ha pedig vak vezet világtalant, mind a ketten gödörbe esnek.« Péter ekkor ezt kérte: »Magyarázd meg nekünk az előbbi példázatot.« Ő pedig így szólt: »Még ti is értetlenek vagytok? Nem gondoltok arra, hogy minden, ami bemegy a száján, a gyomorba jut, és az árnyékszékbe kerül? Ami azonban kijön a szájából, az a szívből származik, és az teszi tisztátalanná az embert. Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások. Ezek teszik tisztátalanná az embert. De az, hogy mosdatlan kézzel eszik, nem teszi tisztátalanná az embert.« (Mt 15,1–20)

Mióta gondolkodó ember él a földön, azóta mint testet az árnyék, kíséri egy dilemma. Jól tettem-e, amit tettem, jól szóltam-e, jól döntöttem-e? Az ember mindig értékvalasztó helyzetben van. Az egész életünk döntések sorozata. A nagy kérdés már csupán az, hogy a döntéseinket milyen szempontok alapján hozzuk meg.

Egy amerikai szociológus azt írja, hogy az Egyesült Államokat minden évben többmillió barbárinvázió lepi

el. Nem másra gondol a szerző, mint az esztendőnként megérkező újszülöttekre, akik valóban képzetlenül, értékek nélkül kezdik a kibontakozó életüket. A pszichológia szocializációnak mondja a folyamatot, mire a kis „barbárból” értékválasztó és értékek szerint élő felnőtt lesz. Milyen szép szülői feladat is az, hogy az új nemzedéket megtanítsuk az értékeinkre, jó gondolkodásmódra, talán a hit ösvényén is elindítsuk őket. Mégis mennyi buktató vár szülőre, nevelőre. A minap olvastam, hogy az USA-ban új nevelési divat van kibontakozóban. A jelszó: mindent a gyerek jövőjéért. Csak semmit nem bízni a véletlenre. Pár hónapos csecsemőket már edzőterembe visznek, hadd fejlődjenek idejekorán. Sok tízezer amerikai családban esti mese helyett a tőzsdei hírekkel traktálják a gyermeket. Ha valaki azt hiszi, hogy viccelek, nagyon téved. Eközben a családmodell úgy alakul, hogy a gyerek szab trendet az egész családnak, a felnőttek ezt szívesen tudomásul veszik, mert mint tudjuk, a gyerek jövője a legfontosabb...

Az elmúlt másfél évszázadban megéltük többek között az embertudományok szédületes fejlődését. Mégis erős kétely van bennem. A sok tudomány vajon olyan sokat lendített rajtunk? Mégis miért van olyan sok problémás gyerek, vajon miért van oly sok problémás felnőtt? A sok tudományunk mellett és ellenére miért oly széteső képet mutat az európai típusú kultúra? Hogyan lehetséges, hogy egy alsó tagozatos pedagógus arról panaszkodik, hogy egy

harmincfős osztályban öt gyerek jön ép családból? Tanítunk, nevelünk, nevelődünk, de hogyan és merre?

Mielőtt közhelyesen jajognánk saját társadalmi és személyes gondjaink fölött, vegyük észre, nincs új a nap alatt. Az evangéliumi szakasz pontosan erről beszél. Szocializációról, értékválasztásról, döntésekről és életvitelről.

A jól képzettek a legjobb problémafelismerők. Ők fari-zeusok, írástudók, ma talán úgy mondanánk, hogy az elit értelmiségiek. Kristálytisztán látják a problémákat, erős kritikával illeték kortársaikat, és persze bennük van a képzettségükből fakadó felsőbbrendűségi érzés. Igazuk van, ők „nem akárik”. Az isteni igazság letéteményesei, mintegy reprezentálják az egyedül helyes utat és életvitelt.

Nem véletlenül akad meg a szemük Jézus tanítványain. Valami szörnyűséget vesznek észre, mosdatlan kézzel esznek. Ez bizony baj, sem nem illik, sem nem szabad. Szóvá is teszik. A felvetésben persze az is benne van, hogy milyen ember, milyen főnök az, akinek ilyen csapata van. Itt valami nem tiszta... Pedig az ősök törvénye egyértelmű, és aki nem tartja meg a rendet, az törvényszegő.

Jézus átlát rajtuk. A látszólag jogos kritika mögött ott van egy nagyon sajátos szemlélet. A mosdatlan kezeket észreveszik, de a saját képmutatásukat ügyesen leplezik. Az akkori időben szociális háló nem lévén, a gyerekek dolga volt az öregek eltartása. Ezt nagyon ügyesen ki lehetett játszani, ha azt mondták az öregeknek szánt javakra,

hogy áldozati ajándék. Jól eligazodtak a törvényekben, a kijátszásukban meg még jobban. Örök titok marad, Jézus tanítványai miért nem mostak kezét; vélhetően mert nem volt kézmosásra való víz. Az viszont nem marad titok, miért tettek így az „okosok”. Kenetes szöveg, számító lélek, ez a valóságos képlet.

A történetünk itt lesz igazán maivá. A mai szellemi elit, akinek feladata lenne az emberiség sorsának jobbra fordítása, hogyan viselkedik? Kissé túlzó általánosításban így fest a dolog: a belátható történelmi távlatokban két világháború, legalább két szörnyűséges diktatúra, válságok sora, helyi konfliktusok számolatlanul. Elszennyeztünk talajt, vizet, levegőt, amit csak lehetett. Tisztának látszó eszmék szenvedések sorát hozták az emberiségre. Épeszű ember már nem hisz propagandának, trükkös reklámoknak. Valami nagy baj van.

Jézus úgy mondja, a baj forrása, ami kijön az ember száján. Jézus naturalisztikus képe arról, ami tisztátalanná tesz és arról, ami az árnyékszékbe távozik a természetes útján. A pócegödör a maga módján tisztább, mint az emberi szív és lélek...

Minden baj forrása... a megátalkodott ember szíve, lelke. *„Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások.”*

Szeretném kivonni magam a fenti felsorolásból, szeret-

ném eljátszani az ártatlant. Szeretném látni a rosszak légióját, és szeretnék fölöttük pálcát törni. Szeretném belekiabálni a világba, hogyan kellene élni. Szeretném észrevenni a másik apró hibáját, és szeretném menteni a magam hitetlenségét. Persze, hogy nem megy. Hogy is mehetne? Jézus valóságos tükröt tart elénk, amely mutatja az igazit, a valódit. Nem az az igazi mocsok, ami rám kerül, hanem az, aminek én vagyok a forrása szív és lélek szerint. Bizony igaza van az igének, amikor azt mondja: a szív teljességéből szól a száj. Minden kimondott szavam, leírt mondatom, világhálóra küldött üzenetem engem minősít.

Újra végiggondolandó személyes, lokális, globális értelemben is: hol a hiba? A korábban kereszténynek mondott európai típusú civilizáció ezer sebből vérzik. Baj van a kultúránkkal, baj van a tudományunkkal, baj van a tudásunkkal? Aligha. Baj van velünk, a modern emberrel. Öntörvényűvé lettünk, megtanultuk a dolgokat eredeti értelmükből kifordítani, közben képmutatóan pózolunk. Istenként akarunk uralkodni mindenben, miközben istentelenné válunk. Nem véletlenül írta a közgazdász Fritz Baade még a múlt század második felében: az emberiségnek két útja van, vagy a krisztusit választja, vagy elpusztul. Ez a megállapítás az élet minden területére érvényes, minden időben.

A jövőkép egészen világos. *„Minden palántát, amelyet nem az én mennyei Atyám ültetett, ki fognak gyomlálni.”* Egyszer minden és mindenki elnyeri a jogos büntetését

vagy jutalmát. Nem kell semmit misztifikálni. Korunk nemzedéke megélte, hogyan kerülnek a történelem súlyosztójába azok, aki egyébként oda valók. Az isteni gondviselés egészen bizonyosan jól működik mind a mai napig.

Amikor Jézus a tisztaságról tanít, első renden nem higiéniai kérdéseket taglal. Sokkal inkább önvizsgálatra késztet, a személyes felelősség tekintetében. Szembesít önmagammal, önmagunkkal, és ráébreszt: a tisztaság, a tiszta életvitel, a tiszta gondolkodásmód akarata szerint való. A tiszta szív és lélek kedves neki. Az emberiségnek,

nekünk, nekem arra van szükségünk, aki fölveszi a világ bűnét, megtisztít, új életet ad. Vigyázzunk, nehogy tiszta örület legyen az életünk! Ámen.

Varsányi Ferenc

lelkész

Dunaharaszti Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Dunaharasztiiban

2011. május 27-én.

Hol van Jézus a tömegben?

■ „Jézus azután elment onnan, és visszavonult Tírusz és Szidón területére. És ekkor egy kánaáni asszony, aki arról a környékről jött, így kiáltott: »Uram, Dávid Fia! Könyörülj rajtam! Leányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek!« Jézus azonban nem válaszolt neki egy szót sem. Erre odamentek hozzá tanítványai, és kérték: »Bocsásd el, mert utánunk kiáltozik.« De ő így felelt: »Én nem küldettem máshoz, csak Izráel házának elveszett juhaihoz.« Az asszony pedig odaérve leborult előtte, és ezt mondta: »Uram, segíts rajtam!« Jézus erre így válaszolt: »Nem jó elvenni a gyermekek kenyerét, és odadobni a kutyáknak.« Az asszony azonban így felelt: »Úgy van, Uram! De hiszen a kutyák is esznek a morzsákból, amelyek uruk asztaláról hullanak.« Ekkor így szólt hozzá Jézus: »Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod!« És meggyógyult a leánya még abban az órában.” (Mt 15,21–28)

A kánaáni asszony története nem Jézusnak és tanítványainak a hazájában játszódik. Idegen földön, idegenek között, Tírusz és Szidón területén. Az evangéliumban abban a nagyobb részben olvashatjuk a történetet, ahol éppen az a kérdés, hogy lehetnek-e idegen származásúak

Isten népének, a gyülekezetnek a tagjai. Az ötezer ember megvendéglésekor Izrael földjén bőséggel jut mindenkinek a kenyérből. Legalábbis a közülük valóknak, a tizenkét törzsnek. Erre utal a tizenkét tele kosár maradék kenyér. Azután Jézus átkel a túlsó partra, idegen, tisztátalan földre, tisztátalan népek közé. De a bőségcsoda megismétlődik. A négyezer idegen is jóllakik, a hét tele kosár maradék kenyér kifejezi, hogy a teremtés minden népének jut a bőséges áldásból.

A túlaradó bőség két története között a kánaáni asszonynak mégis a szűkösséggel kell találkoznia. Itt nem tele kosár kenyereket látunk, hanem lehulló morzsákat. Az asszonynak durva elutasításban van része: „*Nem jó elvenni a gyermekek kenyerét, és odadobni a kutyáknak.*” Kutyának nevezni egy nőt, mert idegen! Mondhatott ilyet Jézus? Ő, aki egy nőket megvető világban figyelemmel és tisztelettel beszélt a szintén idegen samáriai asszonnyal. Méltóságát tisztelve fordult a bűnös asszonyhoz. Tanítványa volt magdalai Mária. Ebben a nőket megvető, az idegeneket tisztátalannak tartó világban, a tírusz-szidóni történetben

a legmeglepőbbek éppen ezek a szavak: „*Asszony, nagy a te hited.*» És meggyógyult a leánya még abban az órában.”

Képzeld el a közel-keleti város utcáját. Tömeg, hangzavar. Egy asszony idegen kiejtéssel kiáltozik. Megjelenése feszültséget okoz. El akarják zavarni. Szavak, mondattöredékek röpködnek: Izrael háza, gyermekek, kenyér, kutyák. A helyzet reális, de melyik szót ki mondta ebben a hangzavarban?

És képzeld el a tanítványok, az evangélisták és velük együtt a mi zavarunkat. Neveltetésünk, félelmeink, előítéleteink hosszú időre visszatekintő történetét. Az azokat igazoló sok tapasztalatot. És a jézusi nagylelkűségnek, bizalomnak nem olyan hosszú időre visszatekintő új tapasztalatait. Felülkerekedik-e az új a régin? Jézus gyülekezetének tagjai vagyunk. De rajtunk keresztül tisztán láthatja-e Jézust a hozzá vágyó?

Ha nem lett volna ott Jézus a tiruszi, szidóni történetben, a tanítványok minden bizonnyal ugyanúgy nem válaszolnak az asszonynak egy szót sem, vagy elhangzott volna ugyanúgy, hogy nem jó elvenni a gyermekek kenyerét, és odadobni a kutyáknak. Ez volt a dolgok rendje. De itt valami rendkívüli történt, amit nem tudott eltakarni a tanítványok előítéletessége. Abban a tömegben, abban a gyülekezetben, azok között az emberek között valahol ott van Jézus.

Ebben a történetben magunkra ismerhetünk a tanít-

ványokban is és az asszony tapasztalatában is. Amikor valaki Krisztust keresi, és belénk botlik, nem értetlenséggel, elutasítással, figyelmetlenséggel találkozik-e? Átsüt-e Krisztus fénye keresztény gyülekezetünkön?

De magunkra ismerünk az asszony sorsában is. Hitünknek története van. Átéltünk már külső elutasítást, a közösség elutasítását vagy visszataszító viselkedését. És átélhettük hitünk történetében a belsőt is. Amikor istenkeresésünkben kételyek gyötörtek, nem kaptunk kérdéseinkre választ, nem találhattuk a jó és mindenható Istent a történetek mögött, amikor hiába imádkoztunk.

Egy ilyen hitregény, külső és belső hittörténet olvasható az *Angéla zsoltára* című könyvben. Egy evangélikus lelkész nő írja meg benne élete eseményeit és az azokra választ kereső istenkapcsolatának történetét. Az író a háború után népi kollégistaként kezdte el teológiai tanulmányait. Meg kellett küzdenie a kollégisták értetlenségével, amiért egyházi hivatást választott, de a teológusok gyanakvásával is, mert a szocialista szellemű népi kollégiumból jött. A teológián a nők háttérbe szorításával, amikor nem támogatták a női hallgatók kollégiumi ellátását. Az elkötelezetten, nélkülözésben és betegségben is végigküzdött öt év végén kiderült, hogy a három nőhallgatót nem fogják felszentelni. Gyári munkát volt kénytelen keresni. Később férjével együtt segédlelkész lehetett, de nem ölthetett Luther-kabátot, és nem oszthatott úrvacsorát. Azután férjét

megfosztották a lelkészi szolgálattól, mert tiltakozott a nőket megalázó, diszkrimináló nyugdíjtervezet ellen. Végül őt is kivetette magából az egyház.

A kisregény egy hosszú imádság, amelyben istenkapcsolatának történetét mondja el a szerző, összekapcsolva élet-történetével. Az evangélikus ősök hitének példáját, ahonnan indult. Személyes hitre jutását. Kérdéseket, amelyekre választ keresett. Önmaga keresését, amely számára istenkérdés volt: miért teremtette őt az Isten? És a választ, amely egyben önmagára találás volt: „hogyan szeresse a világot, ahogyan Isten. Mindenben meglássa Isten szeretetét.”

Hittörténete folytatódik a lelkészi munka örömeiben, a magasságokban és a mélységben, amikor magára marad Istennel. Így írja: „A hit mélysége sohasem az, hogy mit tesz az ember Istenért, hanem hogy mit tud tenni az Isten az emberért, rászorul-e Isten irgalmára, elég megalázott-e ahhoz, hogy Isten felmagasztalja őt. Mert eddig bennem csak arra volt képesség, hogy sírva őrizzem azt, aki voltam, akit tisztelet és szeretet övezett, s noha lenn voltam a mélyben, hiúságom, valakinek látszani akarásom újból és újból megakadályozta a vágyott katarzist.”

Mintha csak a kánaáni asszonyt hallanánk. „*Úgy van, Uram, de hiszen a kutyák is esznek a morzsákból, amelyek uruk asztaláról hullanak.*”

Az író azután mégis újra Isten hallgatását tapasztalja, míg eljut addig, hogy kívül helyezkedik, és kívülről már

szinte közömbösen tekint vissza istenkapcsolatának történetére, hogy az utolsó lapon mégis megjelenjen a remény: békességet és engesztelődést talál. Isten utánanyúl közösségig eltávolodott gyermekének.

Ez a történet tele van kétellyel, kereséssel, kudarcokkal. Mégis valóságosabb, igazabb istenkapcsolat, mint azoké, akik óvatosságból sohasem kérdőjelezték meg a hitigazságokat és a fennálló rendszert, és óvatosságból elfordultak azoktól, akiket a rendszer kiteszített.

A kánaáni asszony története a szenvedélyes istenkeresők evangéliuma. Akik kiteszik magukat annak a kockázatnak is, hogy nincs válasz, morzsákkal kell beérni, vagy annak, hogy Jézussal együtt kell kiáltaniuk: „Én Istenem, miért hagytál el?” Hol van Jézus ebben a történetben? A különböző álláspontok, szemléletek, ítéletek között. Nem a meg nem értő szavakban. Hanem valahol ott, az asszony szavaihoz nagyon közel. Közösségben vele. Ámen.

Kézdy Péter

lelkész

Piliscsabai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Piliscsabán
2007. március 4-én, böjt 2. vasárnapján.

Még számolgatunk, vagy már számolunk?

■ „Jézus azután eltávozott onnan, elment a Galileai-tenger mellé, felment a hegyre, és ott leült. Nagy sokaság ment hozzá, és bénákat, nyomorékokat, vakokat, némákat és sok más beteget vittek magukkal. Ezeket Jézus lába elé tették, és ő meggyógyította őket. A sokaság pedig csodálkozott, amikor látta, hogy a némák beszélnek, a nyomorékok épek lesznek, a bénák járnak, a vakok pedig látnak, és dicsőítette Izráel Istenét. Jézus ekkor odahívta tanítványait, és így szólt: »Szánakozom a sokaságon, mert már három napja velem vannak, és nincs mit enniük; éhesen pedig nem akarom őket elbocsátani, nehogy kidőljenek az úton.« Tanítványai így válaszoltak: »Honnan volna itt a pusztában annyi kenyérünk, hogy jóllakassunk ekkora sokaságot?« Jézus megkérdezte tőlük: »Hány kenyereitek van?« Ők így feleltek: »Hét, és egy kevés halunk.« Ekkor megparancsolta a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földre, azután vette a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és a tanítványoknak adta, a tanítványok pedig a sokaságnak. Mindnyájan ettek, és jóllaktak, azután összeszedték a maradék darabokat hét tele kosárral. Négyezer férfi volt, aki evett, az asszonyokat és a gyermekeket nem számítva. Ezek után elbocsátotta a sokaságot, beszállt a hajóba, és lement Magadán vidékére.” (Mt 15,29–39)

Néha nehéz emlékeztetnem magam arra, hogy mégsem felesleges az életem. Amikor meg vagyok fáradva, amikor olyan eredménytelennek tűnik minden, akkor ránézek és ránézhetek a keresztre, és megérthetem végre, hogy mégsem felesleges az életem.

Amikor válaszokat keresek a miértekre, amikor már sokadszor állok meg koporsók előtt, amikor el kell temetnem azt vagy azokat, akiket szerettem, amikor betegágy mellett kell lelkesedést ébresztenem, amikor nekem kell betegágyon feküdnöm és várnom a gyógyulásomra, amikor mindennap vállalom és vállalni akarom a küldetést, a szolgálatot, akkor mindig ott áll előttem nyitva a teljes örömhír, a Bibliám: Jézus miatt, Jézusért van értelme az én életemnek.

Talán így ismerhették meg Jézust, és bízhattak benne, és erősödött azoknak az embereknek, a tanítványoknak a hite, akik napról napra Jézus mellett lehettek. Az azonban, hogy minden helyzetben számolhattak Urukkal, az ő segítségével, nem volt számukra sem olyan egyszerű. Ez a történet erről szól.

Mert számunkra is az egyik legnagyobb akadály az, testvérek, amikor számolgatni kezdünk, és nem Jézussal

számolunk. Láthatóakra figyelünk, hit nélkül mérlegelünk, kétségbeesünk, megoldást keresünk, de talán nem is találunk, mert nem számolunk Jézussal, hanem helyette inkább számolgatunk, mint a tanítványok, akik nem Jézusra, hanem a körülményekre figyeltek.

Talán mi is éhesek vagyunk, mint az a tömeg akkor Jézus körül. De mi másra vagyunk éhesek... a Szeretetre. Miért tartogatjuk magunknak a szeretetmorzsáinkat, amikor mindannyian a szeretetre vagyunk éhesek? A percekét újra nem élhetjük át. Hát akkor ne tartogassuk a szeretetet a nagy ünnepekre, mert nem tudhatjuk, hogy mikor jön el az utolsó percünk...

„Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek...” Igazán meghalljuk ezt a mondatot? Vagy eljártsszuk, mint oly sokszor, hogy süketek vagyunk, nem halljuk a csendes, halk beszédet, mert a zajhoz és a lármához szoktunk?

Igazán meglátjuk, hogy mit kell tennünk? Észre vesszük-e azokat, akik árnyékban vagy sötétben élnek? Hiszen nem merünk a mélybe sem tekinteni, de valahogy fölfelé sem...

„...csöndesen és váratlanul
átölelt az Isten.
Nem harsonával,
hanem jött néma, igaz öleléssel...”

(Ady Endre: *Az Úr érkezése*)

Amennyire meghalljuk, amennyire hisszük, amennyire átéljük ennek a ránk hulló áldásnak és ölelésnek az örömét, annyira ragyog ránk ebben a változó világban Istenünk változatlan szeretetének fénye, melegsége, és annyira tölt fel minket ez az ölelés, ez a fény... Amely mindig elég lesz ahhoz, hogy a felszínen tartson minket, amikor kísértések, megpróbáltatások, szenvedések feneketlen mélységei fölött kell járnunk.

Amely mindig elég lesz ahhoz, hogy életünk hétköznapi gondjaival küszködve soha ne tévesszük szem elől, hogy mi a fontos és mi a kevésbé fontos, hogy mi az, amiről könnyű szívvel lemondhatunk, és mi az, amihez komoly áldozatok árán is érdemes mindvégig ragaszkodnunk, hogy mi a valódi kár és mi a valódi nyereség.

Számolhatunk a mi Atyánkkal, aki megkeresett és megtalált téged és engem is... Ő a kezébe vett – ahogy mi is megtalálunk egy elhagyott követ az úton –, hogy szelíden megáldjon. Ami azt jelentette: „Gyermekem, nem vagy szárnalmas és kicsi, te ékes dísz lehetsz. Szükség van rád! Nem kell, hogy széttörjön az életed, vége az omladozásnak. Felépülhetsz, csak fogadj be engem, és szeress, mert én is szeretlek téged. Így egymásra találhatunk, együtt élő házzá épülhetünk, vagy egyenesen templommá. Talán csak egy apró kőnek gondolod magad, de nélkülözhetetlen vagy!”

Van-e már, van-e még Jézussal személyes élő kapcsolatot? Alapigénk elsősorban ezt kérdezi mindannyiunktól.

Ha igen, akkor átélhetjük, hogy nem kell számolgatnunk, mert vele számolhatunk minden helyzetünkben. Mert Jézus akkor is tudja, hogy mit akar tenni, amikor nem értjük, hogy mi miért történik. Ezért lehet rá mindig számítani, akármilyen körülmények között is vagyunk. Aki komolyan veszi, az megtanulta, hogy a hit nem számítgat, hanem Jézussal számol.

Mert ahol Jézus van, ott a bőség vesz minket körül. De nemcsak hogy bőség, hanem ott felragyog az Isten országa, az eredeti világ, amelyet mi elrontottunk, elvesztettünk. Ahol Isten országa van, ott eltűnik a nincs. Ott van mindig minden bőségesen. És amerre csak Jézus jár ebben a világban, ezt a bőséget, szeretetet kínálja mindazoknak, akik őhozzá mennek. Jézusnál és Jézussal bőség vesz körül minket. Az egyetlen hely az egész világon. Mindenhol máshol az ínség vagy az állandó számolgatás van. A léleknek kell megváltoznia, a szíveknek kell megváltoznia, különben hiába minden.

Talán csodákra van szükségünk, hogy elhiggyük végre, mindig, mindenkor számolhatunk Jézussal, számíthatunk Jézusra?

Mert a csoda Jézus kérdésénél kezdődik. Talán gondolták is magukban a tanítványok: „*Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek ehessenek...?*” (Jn 6,5), de Fülöp ezt hangosan is kimondja a János evangéliuma szerint leírt kenyércsodában.

Csoda, hiszen azt jelenti, hogy az emberré lett Isten

gondoskodni akar rólunk. Fontos számára, hogy ma mit eszünk, észreveszi és számon tartja. Hát nem csodálatos, hogy ilyen Urunk van?

Csoda az is, hogy Jézus hálát ad. Nem természetes emberi magatartás. A sikert vagy természetesnek vesszük, vagy magunknak szoktuk tulajdonítani. Jézus hálát ad a „siker” előtt. Jézus a kevésért és a nem elegendőért is hálát ad. Elgondolkodtató... Ez a feltétlen bizalom az Atya felé annak a biztonságnak a kifejezése, hogy az Atya megadja mindazt, amire szükség van. „*Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltünk magunkra?... A ti mennyei Atyátok tudja, hogy szükségetek van minderre.*” (Mt 6,31–32)

Csoda, ahogyan Jézus oszt. Nem számolgat, nem görcsöl, hogy lesz-e elegendő vagy nem, hanem csak ad és ad. Pazarló módon, minden éhséget csillapítva, minden éhezőt jóllaktatva. És mi az eredmény? Több a maradék, mint a készlet. A gondoskodást jelző kérdés, a hálaadás és a felszabadult, mindent szétszótani hajlandó adakozás csodát tett.

Miért fontos ez? Azért, hogy tudjuk: ha kérdezzük, van megoldás; ha hálát adunk, lesz elegendő; ha szétszótjuk, marad belőle bőven. Hiszen mi nem önmagunkért élünk, hanem azért, hogy Isten önzetlen és adakozó szeretetének tanúi és továbbvivői legyünk.

Talán újra kell gondolnunk a kérdést: mi is a dolgom

ezen a világon, mi is a küldetésem, mi is a megbízatásom, nem foglalkozom-e túl sokat önmagammal, a múlt bajai-
val, az előttem álló problémákkal? A legfőbb kérdésem ez
kellene hogy legyen: mit tehetek a másiekért, a rászorulta-
kért, az elesettekért? Az egyért a legkisebbek közül, akiben
Jézus keres meg? Ha sikerül a kérdést szívből jövően meg-
fogalmaznom, akkor már mozdul is a kezem, lép a lábam,
és cselekvő lesz a szeretetem.

Ehhez azonban meg kell tanulnunk hálát adni, testvé-
rek. Nem könnyű feladat ez panaszkodó világunkban, ahol
elégedetlenség, elkeseredés bőven akad, az Isten iránti há-
la pedig hiánycikk!

Nem azért adunk hálát, mert van mindenből elég, ha-
nem azért lesz elegendő, mert a hálaadás hitet, megelége-
dést és elégedettséget ad. Isten iránti bizalmat ébreszt. Azt
a bizalmat, amely tudja, hogy Isten gondviselő Atya, aki
elegendőt adott és ad.

És megtanulhatjuk Jézus nyomán, hogy ha szétosztjuk
azt, ami van, amit így vagy úgy, de Istentől kaptunk, ak-
kor marad belőle. Ahogy a kenyércsodánál több volt, ami
megmaradt, úgy tapasztalhatjuk meg mi is, ha hajlandóak

vagyunk kipróbálni az önző élet helyett a másoknak adni
tudó, szétosztó életet. Akkor lesz nekem több, ha azt, amim
van, megosztom másokkal.

Mert a világban még mindig van elegendő táplálék, de
nincs elegendő, aki segítené igazságosan szétosztani a ke-
nyeret.

Hogy kié a legnagyobb asztal a világon? Azt hiszem,
Jézusé. Eddig is hívott, ma is hív, hogy a vendégei legyünk.
Ebben a vendégségben úgy formálódjon életünk, hogy kér-
dés legyen a másik éhsége, legyen hálaadás, és szívből jövő
legyen a szétosztó adakozás. Adj a Isten, hogy úgy legyen!
Ámen.

Horváthné Csozánsszky Márta

lelkész

Nyáregyházai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nyáregyházán,

Dánszentmiklóson és Újlengyelben

2011. július 3-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnapon.

Jézus kovásza életre éleszt

■ „A farizeusok és a szadduceusok odamentek, hogy kísértsék őt: kérték, hogy mutasson mennyei jelt nekik. Ő azonban így válaszolt nekik: »(Amikor esteledik, ezt mondjátok: Szép idő lesz, mert vöröslík az ég! Reggel pedig: Ma zivatar lesz, mert vörös és borús az ég. Képmutatók! Az ég arcát meg tudjátok ítélni, az idők jeleit pedig nem tudjátok?) E gonosz és parázna nemzedék jelt követel, de nem adatik neki más jel, csak a Jónás próféta jele.« Ezzel otthagya őket, és elment. Amikor a tanítványok átmentek a túlsó partra, elfelejtettek kenyeret vinni magukkal. Jézus így szólt hozzájuk: »Vigyázzatok, és őrizkedjetek a farizeusok és szadduceusok kovászától!« Ők pedig így tanakodtak egymás közt: »Nem hoztunk kenyeret!« De Jézus észrevette, és így szólt hozzájuk: »Mit tanakodtok azon, kicsinyhitűek, hogy nincs kenyeretek? Még mindig nem értitek? Nem emlékeztek az ötezer ember öt kenyérére, és arra, hogy hány kosár maradékot szedtetek össze? A négyezer ember hét kenyérére sem emlékeztek, és arra sem, hogy hány kosár maradékot szedtetek össze? Miért nem értitek meg, hogy én nem kenyérről beszéltem nektek?! Őrizkedjetek a farizeusok és szadduceusok kovászától!« Ekkor értették meg, hogy nem azt mondta, hogy a kenyér kovászától óvakodjanak, hanem a farizeusok és szadduceusok tanításától.” (Mt 16,1–12)

Félünk a járványtól. Észrevétlenül, követhetetlenül, kivédhetetlenül terjed. Alattomos módon. Hol itt, hol ott üti fel a fejét, és végzi a maga értelmetlen pusztítását. A lelki járványoktól miért nem félünk? Hasonló módon: ha egyszer a kovász, az élesztő belekerül a tésztába, menthetetlenül át fogja járni az egészet. Jézus ma megszólal igénkben: „Egy kicsit jobban is félhetnél a halálos lelki járványtól, a halálos kovásztól!”

Jézus most neked akarja adni azt a kovászt, ami az övé, és meg akar védeni attól a kovásztól, ami idegen, ami káros, ami a gonosztól van. Mi is szeretnénk a gyermekeinket megvédeni. Hány és hány szülő van ma is, aki gyermekét – ahogy mondani szokták – még a széltől is óvja! A kereskedők szerint egyre nagyobb a keletje az olyan védőfelszereléseknek, amelyek a gyermekeket megvédik közlekedés közben, sportolás közben, kirándulás közben. Teljesen jogos a szülő féltése, amikor figyeli a gyermeke növekedését, mossa a kezét és fürdeti, odafigyel arra, hogy mit eszik vagy iszik. Vagy ha nem tud a gyerekével lenni, máris hangzik a szülők ezreinek szájából a féltő szeretet

megnyilvánulása: „Vigyázz magadra!” – nemcsak akkor, amikor a gyermek öt-hat éves, hanem akár huszonéves korában is.

Ugyanígy szeretnénk, ha a gyerek szellemileg is jól fejlődne. Sokan próbálnak válogatni, ha tehetik, hogy a gyermekük még jobb óvodába, még jobb óvó nénihez, még jobb iskolába, még jobb tanító nénihez kerüljön. Sokaknak fontos, hogy járjon a gyerek külön foglalkozásokra is, legyen az nyelvóra vagy hangszertanulás, balett vagy lovaglás, cserkészet vagy úszásoktatás. És mindez rendben is van. A tehetséget ki kell bontani, a fölösleges energiákat le kell vezetni, a készségeket pedig fejleszteni kell.

De elég-e mindez? Nem kell-e még valami az ember teljességéhez? Nem felejtenek-e el a szülők, nem felejtünk-e el mi valami még fontosabbat? Valami olyat, amit nem tudunk átadni, mert nekünk sincs belőle. Vagy nincs elég belőle. Jézus ebben a rövid szakaszban háromszor is nagyon nyomatékosan, szinte parancsolóan mondja: *„Óvakodjatok a farizeusok és a szaduceusok kovászától!”*

Anélkül, hogy most részletesen belemennénk ennek a két zsidó kegyességi irányzatnak a tanításába és lelkiségébe, azt láthatjuk rajtuk, hogy Jézus felé mindig bizalmatlanul közelednek. Mindig azzal a szándékkal állnak vele szóba, hogy felülkerekedjenek rajta, hogy elnémítsák, hogy a tanításával vitába szálljanak, vagy hogy rávegyék Jézust arra, hogy bizonyítsa be, ő a Messiás, őt Isten

küldte a világba. Jézus szomorúan, majdhogynem felháborodva kérdez vissza: Nem láttatok már elég jelet, amit tettem? Nem láttátok a kenyérszaporítás csodáját? Nem láttátok a betegeket, amint gyógyultan távoztak? Nem láttátok emberek ezreinek a mellettem megváltozott életét? Hol voltatok, amikor tanítottam, amikor elmondtam a hegyen a beszédet, amikor hintettem a mennyei Atyámtól kapott magot, amikor terjesztettem közöttetek az én igazi kovászomat?

A farizeus olyan ember, aki mindig talál okot arra, hogy miért ne kövesse Jézust. Aki mindig meg tudja magyarázni, hogy Jézus miért nem lehet az Isten Fia. Aki mindig meg tudja indokolni, hogy neki miért nincs szüksége megtérésre. A farizeus reménytelen eset: meg van magával elégedve, ezért elvesztette a lelki fejlődésére való képességét. De nem ismerős nekünk ez a tulajdonság? Nem halljuk ma is a mai farizeusok kórusát? Korunk egyik legnagyobb hazugsága a lépten-nyomon hangoztatott tetszetős szöveg: „Légy hű magadhoz! Fogadd el önmagadat! Teljesítsd ki önmagadat! Felejsd el a bűntudatot!”

A farizeusok kovászától óvakodni tehát azt jelenti ma is, hogy óvakodjatok attól a korszellemtől, amely szemben áll Jézus tanításával, az ő kovászával. De honnan lehet felismerni a mai világban a Jézus tanításával szembenálló gondolkodásmódot, tanítást?

Ahhoz, hogy felismerjük azt, ami káros, ártalmas, sőt

halálos a lelkünknek, először alaposan meg kell ismerünk Jézust. Azt, amit tett és azt, amit tanított. Úgy is mondhatnám, hogy nem lehet megspórolni azt, hogy lelki értelemben beüljünk az iskolapadba, és újra meg újra tanítványokká legyünk. Nem lehet megspórolni a tanulást, az alapos ismeretet, mert csak azt szerethetjük, amit ismerünk. Meggyőződésem, hogy ha Jézus tanítását igazán ismerné a világ, és nem csak valamilyen felületes információja volna róla másod- vagy harmadkézből, akkor elcsodálkozna azon, hogy Jézus beszéde például milyen korszerű, milyen aktuális ma is. A Biblia naponkénti olvasmányunkká lehet, és máris megtettük a legnagyobb lépést afelé, hogy az idegen kovásztól, a káros tanításoktól, gondolatoktól, értékrendtől elmeneküljünk. Mert mindaddig, amíg nincs alternatíva, amíg be nem lép a gondolataink közé Jézus a maga tanításával, sőt cselekedetével, addig nem marad más, mint hogy a korszellem szerint menetelünk a tömeggel együtt a kárhozat felé.

A következő lépés az, hogy az ismeretünk hitté, meggyőződéssé váljon. Isten Szentlelke segít ebben. Segít, hogy ne csak szépen betanult szöveg legyen Jézus beszéde, hanem életté váljon bennem: hogy átváltozzon az én gondolatommá, az én beszédemmé, az én cselekedetemmé. Nem véletlenül tanítjuk meg konfirmandusainknak a Hegyi beszédet. Legyen a fejükben, aztán a szívükben Jézusnak ez a legfontosabb erkölcsi tanítása. Működjön bennünk úgy,

mint egy csodálatos szűrő, amely a világból jövő számtalan gondolatot, ideológiát, beszédet, cselekedetet azonnal értékeli, megítéli. Ha megáll Jézus beszédének mértékén, akkor beépítem az életembe, ha nem áll meg, akkor kivetem magamból. Itt utalok arra, amit a prédikáció elején mondtam: nemcsak testi védelemre van szüksége a gyermekeinknek és nekünk magunknak is, hanem lelkire is. Nemcsak tudományos ismeretekre kell szert tenniük és szert tennünk, hanem emberségre is, hiszen Isten a saját képmására teremtett, és ezt szeretné újra meglátni az életünkön.

A trágár közbeszéd, anyagi értékrend, önző, másokkal nem törődő életmód mint mai kovász át meg át akarja járni az életünket. A kereskedelmi televízióknak, rádióknak, internetnek köszönhetően megdöbbenő erővel és sebességgel, mint egy halálos cunami tör ránk és gyermekeinkre. Igen, megdöbbenünk azon, hogy mennyire nem Jézus kovásza az uralkodó kovász a világban. Jézus pedig ma is szól: „Óvakodjatok a hamis kovásztól! Ami nem az enyém és nem az Atyáé, az mind hiábavaló és káros. Egy életetek van. Azt az egy életeteket melyik kovásznak a hatása, íze, ereje alatt akarjátok leélni?”

Jézus nem kevesebbet ígér, mint azt, hogy ő ki tudja hozni belőlünk az Atya eredeti tervét. Mert az Isten, testvérem, téged is meg engem is sokkal többre szánt, álmodott, mint amit a világ – még a legnagyobb jószándékkal

is – ki tud hozni belőlünk. Ő Jézust azért küldte le, hogy „megfertőződve” az ő kovászatól, másoknak szolgáló életet éljünk. Olyat, amely mások számára is élvezhető, és ezért teljes. Olyat, amelynek nemcsak reményteljes kezdete van, hanem örömteljes vége. Ámen.

Mekis Ádám

lelkész-esperes

Acsai Evangélikus Egyházközség

A prédikáció elhangzott Acsán 2011. június 5-én,
a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon.

A te véleményedet akarom hallani!

■ „Amikor Jézus Cézarea Filippi területére ért, megkérdezte tanítványait: »Kinek mondják az emberek az Emberfiát?« Ők így válaszoltak: »Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, megint mások pedig Jeremiásnak vagy valamelyik prófétának.« Erre megkérdezte tőlük: »Hát ti kinek mondotok engem?« Simon Péter megszólalt, és így felelt: »Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.« Jézus így válaszolt neki: »Boldog vagy, Simon, Jóna fia, mert nem test és vér fedte fel ezt előtted, hanem az én mennyei Atyám. Én pedig ezt mondom neked: Te Péter vagy, és én ezen a kösziklán építem fel egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta. Neked adom a mennyek országának kulcsait, és amit megkösz a földön, kötve lesz az a mennyekben is, és amit feloldasz a földön, oldva lesz az a mennyekben is.« Azután megparancsolta tanítványainak: ne mondják meg senkinek, hogy ő a Krisztus.” (Mt 16,13–20)

Ha az utcán megállítana minket egy közvélemény-kutatást végző televíziós riporter, élénk dugná a mikrofont, és megkérdezné: bocsánat, megtudhatnám, kinek tartja Ön Jézust, mit válaszolnánk?

Talán némelyikünk arról kezdene beszélni, hogy milyen jó ember volt Jézus, másvalaki azt mondaná, hogy Jézus egy nagyszerű példakép, aki megmutatja nekünk, hogyan éljünk, megint más úgy nyilatkozna, hogy Jézus a szeretet hirdetője volt. És bizonyosan lennének köztünk olyanok is, akik úgy válaszolnának, hogy Jézus az Isten Fia, és az én Megváltóm. Mindenesetre azt gondolom, meglepődnénk és zavarba jönnénk egy ilyen helyzetben.

Nem kevésbé lepődtek meg és jöttek zavarba a tanítványok. Amikor Jézus azt kérdezte tőlük: „Kinek tartanak engem az emberek?”, erre a kérdésre könnyen tudtak válaszolni. De amikor nekik szegezte: „És ti? Kinek tartotok engem ti?”, akkor talán néma csend lett, egymásra néztek, egyikük sem akart elsőnek megszólalni. Végül Péter vesz egy nagy levegőt, és kimondja: „Te vagy a Krisztus, vagyis a Messiás, az élő Isten Fia.”

Ebben a rövid, számunkra talán nem is olyan egetrengető vallomásban jóval több van, mint amit mi hallunk benne. Ahhoz, hogy teljes mélységét, súlyát megértsük, ismernünk kell egyrészt azt, hogy mit foglalt magában a

Krisztus név, másrészt azt is ismernünk kell, hogy mi az Isten Fia megjelölésnek a tartalma. Mit jelentett ez a két kifejezés a zsidóság számára, tehát abban a környezetben, amelyben Jézus élt?

Nézzük először a Messiás címet! Ez szó szerint azt jelenti, hogy felkent, ugyanez görögül úgy hangzik: Krisztus. Az ószövetségi előírások szerint azokat, akik isteni megbízatást kaptak, szentelt olajjal felkenték. Így látjuk ezt, amikor például Sámuel próféta felkeni királynak Dávidot, vagy Illés próféta felkeni utódjául Elizeust. Ugyanígy történt az új főpap hivatalba lépésekor is. Királyokat, főpapokat, prófétákat kentek tehát fel, vagyis olyanokat, akik Isten küldöttei, ezáltal az ő képviselői is voltak. Ebből a sorból azonban kiemelkedett egyvalaki, a Messiás, az, aki ha majd eljön, minden eddiginél jobban, teljesebben fogja Isten jelenlétét megvalósítani Izrael népe között, de ezen túlmenően a pogány népek között is, az egész világra kiterjedően. Ez az igazi Messiás uralkodni fog Isten hatalmával az egész földön, és ezzel megvalósítja Isten világhatalmát. A zsidóság úgy képzelte el, hogy a Messiás legyőzi a pogányokat, megbünteti, sőt ki is irtja a bűnösöket és a hitetleneket, ugyanakkor felemeli és dicsőségre vezeti Isten választott népét, vagyis őket. Ezzel az aranykor beköszöntének ígérete is együtt járt, mert amikor eljön a Messiás, akkor nem lesz többé bűn, meggyógyulnak a betegek, beköszönt a béke és a gazdasági jólét kora. Senki

nem tudta, mikor és hogyan jelenik meg ez a Messiás, de szüntelenül várták, és ha fellépett egy-egy vallásilag vagy politikailag figyelemre méltó, nagyobb hatású személy, akkor rögtön azt kezdték firtatni, hogy vajon ő-e a Messiás.

Amikor tehát Péter azt mondja Jézus kérdésére, hogy „Te vagy a Krisztus”, akkor mindezek a várakozások benne vannak válaszában.

Azt jelenti ez, hogy benned teljesültek be az évszázados várakozások, valóban te vagy a Messiás, te vagy a testet öltött reménység, veled érkezett az élő Isten a földre, benned mutatta meg Isten a maga szeretetét, benned van minden ember reménysége. Te vagy az a jó pásztor, akiről Ézsaiás azt mondta, hogy jön majd, és nyáját karjába veszi – később Jézus maga is mondta ezt saját magáról. Te vagy a mellénk lépő Isten maga, te vagy a mindig jelenlévő, te vagy a megszólító, szabadító, az életet és halált kezében tartó Úr.

Nézzük meg a másik kifejezést is, amelyet Péter mond, hogy te vagy az élő Isten Fia. Mit jelentett ez abban a világban?

Akkoriban tele volt a világ istenfiakkal. Az egyiptomi fáraóktól kezdve a görög mondavilág alakjain át a római császárokig minden uralkodót vagy egy isten fiának mondtak, vagy egyenesen földre szállt istennek. A zsidóság természetesen szigorúan vallotta, hogy csak egyetlen Isten van, JHVH, és mindenféle pogány isten- és istenfia-elképzelést a legsúlyosabb bűnnek, istenkáromlásnak tartottak.

Használták ugyan az Isten fia kifejezést, de csak abban az értelemben, hogy az istenfélő ember Isten gyermeke, vagy a saját népük egészére, hogy mint választott nép ők Isten fiai. Jézus azonban egészen más tartalommal használta ezt. Amikor magáról azt mondta, hogy ő Isten Fia, akkor az Istennel való azonosságát jelentette ki. Isten Fia, ez Jézus szájából azt jelentette, amit világosan meg is mond: Én és az Atya egy vagyunk. Bennem maga az Isten van jelen köztetek. A zsidó papok és írástudók pontosan értették ezt, és istenkáromlásnak tartották. Jézus ember létére Istené teszi magát – mondták –, és ezért meg kell halnia. Így olvassuk a vádat, amelyet Pilátus előtt kiabálnak: Nekünk törvényünk van, és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát.

Péternek a vallomása, hogy „Te vagy az élő Isten Fia”, azt jelenti tehát, hogy benned felismertük az élő Istent, benned látjuk, hogy milyen szent, milyen hatalmas és milyen jószágos, nagyon szerető Istenünk van.

A zsidóság várta a Messiást, a szabadítót, úgy, mint Isten teljhatalommal rendelkező küldöttét. Péter hitvallása azonban azt mondja, hogy a Messiás Jézusban Isten maga jött el az emberhez. Péternek ez a felismerése rendkívüli. Ezért mondja Jézus: „*Boldog vagy, Péter, mert nem test és vér jelentette ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám.*” Mert azt, hogy kicsoda Jézus, és mit jelent ő a mi szá-

munkra, nem lehet emberi ésszel, gondolatokkal, teológiaiával megérteni, hanem csak Isten kijelentésével.

És most itt forduljunk magunk felé. Kinek mondjuk mi Jézust? Mit jelent az ő személye a mi számunkra? Erre a személyes kérdésre nem ad választ a vallásos neveltetés, az egyházi életben való részvétel, még a teológiai képzettség sem. Erre a kérdésre egyedül a hit adja a helyes választ. Az a hit, amelyik nem a sajátunk, hanem a Szentlélek ajándéka, amelyre azonban vágyódhatunk, kérhetjük és befogadhatjuk. Jézus azt mondta, hogy aki kér, az kap, aki keres, az talál, és a zörgetőnek megnyitják. Nincs fontosabb kérése imádságainknak, mint az, hogy adj nekem, Uram, hitet, hogy nyisd meg a szememet és a szívemet, hogy felismerjem Jézusban az én Megváltómat, Szabadítómat és Uramat. Hogy felismerjem, ahogyan Luther írja a *Kis kátéban*: hiszem, hogy nekem is bűnbocsánatot szerzett a kereszten kiontott vérével. Ha ezt nem tudjuk vallani, akkor még nem ismerjük igazán, hogy kicsoda Jézus.

Jézus ma is felkínálja az esélyt és a lehetőséget minden embernek, úgy, ahogyan annak idején Péternek, hogy találkozzunk vele, hogy ebben a találkozásban átalakuljon az életünk. Elénk áll, és megkérdezi: Te kinek tartasz engem? A válasz és a választás, és a döntés, hogy Jézus kérdésére mit válaszolunk, a vallomásunk merészsége és bizalma a mi felelősségünk; igen, Uram, az eszemmel, a fejemmel nem tudom felfogni, hogy ki vagy, de a szívem

tudja, és rád merem bízni magam. Érzem, hogy szeretsz, hogy itt vagy, megálltál mellettem, feloldozó szót szóltál hozzám, reményt ébresztettél bennem, ezért itt vagyok, átadom az életem neked, megbízom benned. Ez a bizalom a mi döntésünk, ez a mi részünk a hitben. Isten kijelenti nekünk Jézust mint Krisztust és az ő Fiát, mint Megváltónkat és Üdvözítőnket, de befogadni mindenkinek magának kell őt. Te, testvérem, befogadtad-e? Kész vagy-e akár most befogadni? Nem kell más hozzá, mint egy szívből jövő imádság: Uram, számomra te vagy a Megváltó, az Isten Fia, aki értem jöttél, hogy megbocsásd bűneimet, és üdvözíts engem.

Most csendesedjünk el, és ebben az Isten előtti csendben mondjuk el saját imádságunkat! Ámen.

Balicza Iván
igazgató lelkész
Budavári Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Budapesten,
a Budavárban 2011. június 5-én,
a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon.

Kié a szó?

■ „Ettől fogva kezdte el Jézus Krisztus mondani tanítványainak, hogy Jeruzsálembé kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia. Péter ekkor magához vonta őt, és feddeni kezdte: »Isten mentsen, Uram, ez nem történhet meg veled!« Ő pedig megfordult, és így szólt Péterhez: »Távozz tőlem, Sátán, botránkoztatasz engem, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint.«” (Mt 16,21–23)

A helyszín Cézárea Filippi környéke, ahol a zsidó hagyomány szerint a pokol kapuja van. Péter nemrég itt mondta el vallástételét: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” És ez után mondta neki Jézus: „Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem fel egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta.” Ezután így folytatja az evangélista: „Ettől fogva kezdte el Jézus Krisztus mondani tanítványainak, hogy Jeruzsálembé kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia.”

Böjt első vasárnapja Jézus megkísértésének a vasárnapja. Idén is, bár ma nem a pusztában való megkísértés

történetét olvastam fel, amelyben az ördög nyíltan fedte fel magát Jézus előtt. Ehhez képest Caesarea Filippinél sokkal rafináltabb módszerrel próbálkozott. Nem nyíltan jelent meg, hanem annak a tanítványnak a gondolatait és beszédét vonta irányítása alá, aki néhány perccel előtte elsőként kapta meg a mennyei Atyától a Jézus személyének titkát felfedő kinyilatkoztatást. A sátán tudta azt is, hogy Jézus mennyire szereti Pétert, és éppen ezért bízott abban, hogy Jézus Péter szavában nem fogja fölismereni az ördögi hangot.

Igen, a kísértő nagyon ravasz! Mindenekelőtt a mindenkori Pétereknek, a mindenkori lelki vezetőknek a gondolkodását és beszédét próbálja az irányítása alá vonni. Azokét, akikre hallgat az Isten népe, akikről jó véleménnyel van, mert sok lelki útmutatást kapott tőlük. Mindenekelőtt őket próbálja rávenni, hogy ne Isten szerint, hanem emberi módon gondolkodjanak és szóljanak.

De nemcsak az egyházi szolgálatban állókat tudja felhasználni, hanem bárkit, aki közel áll ahhoz, akit le akar téríteni az Isten akarata szerinti útról. Gyakran barátokat

és családtagokat. Ilyenkor az ő szájukkal mondja: „Nem lehet az Isten akarata, hogy a mai világban a Hegyi beszéd elveit kövesd az ellenségeddel, a rosszakaróddal szemben! Nem akarhatja az Isten, hogy elviselj ettől az embertől minden jogtalanságot! Nem akarhatja az Isten, hogy eltűrd a bántásait! Nem akarhatja az Isten, hogy te hű légy hozzá akkor is, ha ő megcsal vagy becsap! Nem akarhatja az Isten, hogy kitarts a házastársad mellett a bajában, amit ő maga okozott, vagy ami sorscsapásként, váratlanul érte! Nem akarhatja az Isten, hogy élete végéig ápolója légy a balesetet szenvedett hitvestársadnak, a magát ellátni nem tudó szülődnek, a fogyatékkal született gyermekednek! Nem akarhatja az Isten, hogy mindenről lemondj érte! Nem akarhatja az Isten, hogy a hitedért kockára tedd az egzisztenciádat vagy az életedet! Nem akarhatja az Isten, hogy vállald a felelősséget a hibáért, ha ki is bújhat az alóla: vedd észre, hogy a kibúvót is Isten teremtette! Ne félj hát élni vele!”

Az ilyen és ehhez hasonló beszéd – bárki mondja, bárkinak a szájából hallod – biztos, hogy a kísértő szava! Mert Jézus szava mindig ez: *„Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét énértem, megtalálja. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? Vagy mit adhat az ember váltságdíjúl a lelkéért?”* Ez

mindig Jézus szava, ez Isten igéje! Nem az számít, hogy kinek a szájából hallod, hanem hogy kié a szó!

Jézus, az Isten Fia, aki mindig közösségben volt az Istennel, és Isten szerint gondolkodott, tudta, hogy Isten akarja, hogy a keresztre menjen, és életét adja. Tudta, hogy minden olyan beszéd, ami ettől el akarja téríteni, sátáni szó, bárkinek a szájából jön.

Bármilyen különös: Isten akarta Jézus halálát, a sátán nem akarta. Nem azért nem akarta, hogy megkímélje Jézust – ez távol állt tőle! Azért nem akarta, mert a sátán is tudta, hogy Jézus halála, ha bekövetkezik, nem közönséges halál lesz. Olyan halál lesz, ami eltörli a bűnt, lerombolja a poklot és a sátán minden hatalmát.

Aki nem Isten szerint, hanem emberi módon gondolkodik, erre azt mondja, hogy badarság. Mert az ember csak addig lehet hatékony, amíg él. Amit az életében nem tud elérni, azt a halálával sem érheti el.

Aki emberi módon gondolkodik, az kétezer év távlatából Jézus haláláról is azt állapítja meg, hogy értelmetlen volt. Hiszen a világ azóta sem változott, sőt az emberek egyre gonoszabbak lettek. Ez alól az egyház népe sem kivétel. És kezdik sorolni az inkvizíció máglyáin kezdve az egyház történelmi bűneit. Emberi módon megítélve Jézus kereszthalála teljes csőd.

Aki viszont Isten szerint gondolkodik, azt látja, hogy Jézus halálának minden időben rengeteg gyümölcse volt,

és ma is gazdagon termi gyümölcsseit. De nem a külvilágot formálja át, hanem belül hat az emberi szívben, és belülről formálja át emberek sokaságának az életét, valósággal újjáteremtve őket. Mert egyedül Jézus halála az, ami a szívben munkálkodva ki tudja szabadítani az embert a bűn és a sátán hatalmából.

Az emberi módon gondolkodók megcsóválják a fejüket, és azt mondják: mutassak nekik ilyen hívő keresztényeket, akiknek az életében Krisztus halála hatékonyan végzi munkáját! Gandhit idézve: mutassak nekik olyan „huszonnégy órás keresztényeket”, akik a nap minden órájában keresztény módon gondolkodnak, éreznek, szólnak és cselekednek, sőt még éjszaka is keresztény álmokat álmodnak.

Akik Isten szerint gondolkodnak, azzal törődnek, hogy ők maguk legyenek minél előbb ilyen kereszténnyé. Mert megértették Jézus szavát: „...mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” Többé nem mondják, hogy „Isten nem akarhatja, hogy keresztet kelljen hordanom”, mert tudják, értik, de mindenekelőtt hiszik, hogy az az Isten akarata, hogy a maguk igényeiről, érdekeiről, jogairól és akaratáról lemondva – Luther szavával – a felebarátjuk Krisztusává váljanak; vagy – Gandhi szavával – huszonnégy órás keresztényekként éljenek ebben a világban, hogy aki velük találkozik, azt érezze, hogy magával Krisztussal találkozott. Más szóval az Isten szerint gondolkodó keresztények arra törekednek, hogy

a Hegyi beszéd igéi szerint bánjanak embertársaikkal. Szeressék ellenségeiket, jót tegyenek rosszakaróikkal, ne álljanak ellen, ha valamitől meg akarják fosztani őket, és mindig, minden körülmények között jóval viszonyozzák a gonoszt.

Ez a naponként keresztre adott élet a megtalált és megmentett élet!

Ezért ha nem emberi módon, hanem Isten szerint gondolkodsz, akkor nem magad körül keresed a „huszonnégy órás keresztényeket”, hanem engeded, hogy Krisztus téged tegyen „huszonnégy órás kereszténnyé”, aki Pállal együtt naponta el tudja mondani: *„Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.”* Ámen.

Véghelyi Antal

teológiai referens

MEE Országos Iroda, Igazgatóság

Az igehirdetés elhangzott Esztergomban

2011. március 13-án,

böjt 1. (Invocavit) vasárnapján.

Krisztust követed?

■ „Akkor Jézus ezt mondta tanítványainak: »Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét érterem, megtalálja. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? Vagy mit adhat az ember váltságdíjúl a lelkéért? Mert eljön az Emberfia Atyja dicsőségében angyalaival együtt, és akkor megfizet mindenkinek cselekedetei szerint. Bizony, mondom néktek, hogy vannak az itt állók között némelyek, akik nem ízeleik meg a halált addig, amíg meg nem látják az Emberfiát, amint eljön az ő országával.«” (Mt 16,24–28)

Krisztus Urunk intelmeit olvasva, hallgatva – „Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztyét, és kövessen engem” – fölteheded a kérdést, testvérem, hogy képes vagy-e megtagadni magadat az Isten ügyéért. Le tudod-e tenni hétköznapi álarcodat, és tudsz-e jézusi arcot ölteni? Félre tudod-e tenni kicsinyes igényeidet, és megelégszel-e annyival, mint amivel Jézus megelégedett? Felül tudod-e bírálni önző döntéseidet,

hogy más érdekét szem előtt tartva válaszod meg cselekedeteidet?

Az elmúlt években prédikációim jelentős részét a Jézus-követés mint életprogram hirdetése tette ki. Erkölcsi, életviteli, élet-meggyőződési prédikációk, amelyek egyesek számára talán lelkesítőek, mások számára talán csüggesztőek voltak. Helyes-e, ha célom az *imitatio Christi* hirdetése, miközben látható és érezhető, hogy a világ által kiosztott értékészletben nem szerepel ajánlott opcióként a krisztusi életvitel a hétköznapi ember számára? Önkéntelenül fölteszem a kérdést, hogy a templom falain kívül eső, játzmákkal és rivalizálással teli, a csendes templomtéről homlokegyenest eltérő világban mennyire alkalmazhatóak azok a játékszabályok, amelyeket az Újszövetség lapjain mutat be Jézus. Nagyon sok gondolat bizonyára tényleg megérint, testvérem, a templom hűvösében, elváltatva a világ zajától; a templom ajtaján kilépve is még elgondolodsz ezeken, talán a vasárnap délelőtt csendességében is forogtad a szívedben az igehirdetés gondolatait, de hétfő reggel a vonat peronján tolakodva vagy az ideges sofőrök-

kel versenyezve mindez a vasárnap csendjével együtt tovább, erejét és sokszor aktualitását is veszíti.

De nyerhetünk-e Krisztussal?

Attól függ, mi a célunk. Ha a világ minden fóruma és médiuma által meghirdetett fogyasztási és presztízsversenben nyertesek akarunk lenni, akkor nem ezekkel a játékszabályokkal fogunk nyerni. Jézus pontosan erről beszél, amikor azt mondja: „*mit használ az embernek, ha a világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?*” Be kell valanunk, hogy sokszor kárt vallunk, amikor engedünk a verseny kihívásának. Elég csak arra gondolni, hányan gondoltuk azt, hogy megelőzve anyagi lehetőségeinket, hitellel teremtjük meg magunknak az alapot ahhoz, amit saját erőnkől nem tudnánk megszerezni. A pénzügyi világ csődje megmutatta, hogy nem működik, ha a sorsunkat a gondtalan anyagi jövőbe vetett hitre építjük. Hányan veszítik el mostanában gépkocsijukat, otthonukat, életüket, mert beszálltak a versenybe! Mert úgy gondolták, hogy tíz-húsz évre előre biztos megélhetésük lesz. Nemrég hallhattuk a hírt, hogy Borsod megyében az otthonából kilakoltatott férfi búcsúzóul magára robbantotta a házát. Láthatunk vállalkozókat, akik a csőd elől külföldre vagy öngyilkosságba menekültek. Miért? Mert az anyagi világra építették életüket. Látunk sikeres embereket is, akikre azt mondjuk nem kis irigységgel, hogy „*nekik bejött az élet*”.

Irigyeljük életvitelüket, használati tárgyaikat, az őket körüllegő sikerességérzetet. Azonban amit nem látunk, az az elveszített barátok sokasága (akikkel már kellemetlen barátkozni), az anyagiak terhétől álmatlanul töltött éjszákak miatt tönkrement idegrendszerük és a végigdolgozott esték miatt elhidegült gyermekük és házas- vagy élettársuk. Ez az, amit nem lehet váltságdíj adni a lelkünkért. Általánosságban megfogalmazható, hogy az anyagi világ nyertesei általában a lelki életükben vesztesre állnak.

Hitelt adunk-e Krisztusnak?

Meg vagyok győződve, hogy a hitelezés sokkal jobban működne a hitéletünkben, mint az anyagi világban, hiszen a hit és a hitel rokon értelmű szavak. „Hitelt adunk a szavának”: sokkal több értelme lenne ilyen értelemben használni ezt a fogalmat, de ezt sajnos sokkal kevésbé vagyunk hajlandók megtenni, mint amennyire könnyen egy meggondolatlan hitelfelvételbe belevágunk.

Eljön-e Krisztus?

Rendszeres templomba járók már szinte felsóhajtanak az unalomtól, amikor az utolsó idők ígérete hangzik el a szószékről. Ennek vajon mennyire tudunk hitelt adni? Saját magunkat hazudtoljuk meg, amikor a kiszámíthatatlan anyagiakban megbízunk, az Isten Fia által mondott ígéretre pedig legyintünk: „...*eljön az Emberfia Atyja dicső-*

ségében angyalaival együtt, és akkor megfizet mindenkinek cselekedetei szerint.” Talán a leginkább megmagyarázhatatlan, illetve nehezen érthető rész az alapigéből az utolsó mondat: „...nem ízlelik meg a halált addig, amíg meg nem látják az Emberfiát, amint eljön az ő országával.” Ezt hogyan lehet magyarázni? Dsida Jenő elgondolkodtató sorait szeretném idézni a kételkedésre válaszul:

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
 aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
 Néhány pásztnak, akik sohasem öltek
 nyulat, nem hordoznak emberölő
 szerszámot, megjelenik az angyal és
 megjelenik a csillag és tele lesz dallal
 a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a kisedre
 és tudni fogjuk, hogy Ő az.
 Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
 a petroleumbányák frakkos császárai
 s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
 Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
 legerősebb léssen a karja és szelid arcáról ragyog
 az örök építő acélos vidámsága.
 Ő megmutatja minden vándornak az útát,
 minden töprengőnek az igazságot, minden
 haldoklónak az életet. Ő megmagyarázza
 nekünk a gépek dalának igazi értelmét,

megmagyarázza és megáldja a fáradt költő
 legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és két
 fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.
 Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
 nem ad fegyvert, hanem kenyeret.
 Ma még sirunk,
 mert a mosolygás nem én vagyok.
 Ma még sötét
 van, mert nem jöttem világosságnak,
 hanem hogy bizonyosságot tegyek a világosságról.
 Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.
 Eljön Ő, minden biznnyal eljön.

(Közeleg az emberfia)

Krisztus eljövetele mindenki számára akkor lesz nyilvánvaló, amikor ténylegesen meg fog érkezni hozzánk, de akkor már késő lesz. Kapkodva, hirtelen „hinni” nem lehet, csak megtudni az igazságot. Ez a kettő messze nem ugyanaz. A hit Krisztushoz vezet, a róla való késői értesülés viszont csak tudatja velünk a mulasztásunkat, veszteségünket.

Követjük-e Krisztust?

Sokszor ízlelgetjük Krisztus szavait, és talán most sem értjük, hogyan lehet igaz például ez: „...nem ízlelik meg a halált, amíg meg nem látják az Emberfiát eljönni a felhőkön.”

Ezek az emberek talán azóta is itt élnek közöttünk, vagy itt másról van szó? Tegyük fel magunknak a kérdést: érez-tük-e már a halál lehetőségét az arcunkon? Tapasztalatom szerint a szorgalmasan templomba járó emberek legnagyobb része valamilyen Istennel kapcsolatos, egész életre szóló leckét kapott már korábban. Átélt olyan veszteségélményt, tragédiát vagy pozitív hitélményt, amely egy életre megváltoztatta az Úrhoz fűződő viszonyát. Akik nem éltek még át ilyet, nem veszik komolyan az Istent. Úgy érzik, egyedül is irányítás alatt tartják az életüket, kezükben van minden ahhoz, hogy egyenesben maradjanak, akár egy jó pilóta, elnavigálnak az élet légterében.

Azonban a repülés tragikusan végződhet, ha nincsenek megfelelő látási viszonyok. A repülés szaknyelvében van úgynevezett nappali repülés és éjszakai repülés, mindkét esetben más repülési szabályok érvényesek. A legveszélyesebb repülési helyzetek akkor alakulnak ki, amikor valaki egy kisgéppel nappali körülmények között tervezi a leszá-

lást, de éjszaka érkezik meg a céljához. Ilyenkor szükséges a kivilágított leszállópálya és az irányítótorony megfelelő visszajelzése. Ha ezek hiányoznak, ha nem használjuk az Isten visszajelzését, és nem világos előttünk a cél, elvesztünk. Legyünk kapcsolatban Istennel, kérjük az ő segítségét, útmutatását, irányítását, hogy távol ne sodródjunk tőle, hogy lássuk tisztán a céljainkat, és meglegyen bennünk az őszinte várakozás Krisztus felé, aki az igazságot, a békességet hozza el hitünk szerint. Ámen.

Gerlai Pál
lelkész

Fancsal-Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Rásonysápberencsen
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Csúcstalálkozó

■ „Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, és felvitte őket külön egy magas hegyre. És szemük láttára elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyogott, mint a fény. És íme, megjelent előttük Mózes és Illés, és beszélgettek Jézussal. Péter ekkor megszólalt, és ezt mondta Jézusnak: »Uram, jó nekünk itt lennünk. Ha akarod, készítek itt három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.« Még beszélt, amikor íme, fényes felhő árnyékolta be őket, és hang hallatszott a felhőből: »Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, reá hallgassatok!« Amikor a tanítványok ezt hallották, arcra borultak, és nagy félelem fogta el őket. Ekkor Jézus odament, megérintette őket, és így szólt hozzájuk: »Keljete fel, és ne féljete!« Amikor föltekintettek, senkit sem láttak, csak Jézust egyedül.

Miközben jöttek lefelé a hegyről, megparancsolta nekik Jézus: »Senkinek se mondjátok el ezt a látomást, amíg fel nem támad az Emberfia a halottak közül.« Erre megkérdezték tőle tanítványai: »Miért mondják akkor az írástudók, hogy Illésnek kell előbb eljönnie?« Ő így válaszolt: »Illés valóban eljön, és helyreállít mindent. Mondom nektek, hogy Illés már eljött, de nem ismerték fel, hanem azt tették vele, amit csak akartak: így fog szenvedni tőlük az Emberfia is.« Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról beszélt nekik.” (Mt 17,1–13)

Néhány hónap múlva – 2011 februárjában – emlékezünk meg Túrmezei Erzsébet diakonissza testvér, evangélikus költő születésének 100. évfordulójáról. Egy évtizedeken keresztül csak kéziratban terjedő versét mai alapigénkre építi. Budapesten, a Deák téri templomban Raffaello híres *Transfiguratio* című képének másolata ábrázolja ezt a kettős jelenetet: Jézus a hegyen van Péterrel, Jakabbal és Jánossal, miközben lent a völgyben egy kétségbeesett apa viszi beteg fiát az ottani kilenc tanítványhoz. Az *Egy oltárképre* című Túrmezei-vers egy ott hallott prédikáció hatására született 1958-ban. Néhány sora így hangzik:

„Jézus, Jézus, szállj alá és segíts!
Tanítványok vannak a hegyen is,
de minket is szánj meg a hegy alatt!
Nekünk is mutasd meg hatalmadat.
Csődünk, szégyenünk teérted kiált,
Várunk a mélyben mint Isten Fiát.”

Szíven ütött a vers, amikor először találkoztam vele. Túr-

mezei Erzsébet személyes sorsa is mutatja, hogy az '50-es években az egyház többnyire nem a hegyen, hanem a völgyben volt. Nem fényben, hanem árnyékban élt. Ma október 23-a van. Nemzetünk – és benne az egyház – 1956-ban példát adott a hősiességre, amit aztán a mélybe zuhanás követett.

Alapigénk tehát azt mutatja, hogy „tanítványok vannak a hegyen is”. Ez a hegy nagy valószínűséggel a Hermón volt, amely 20 kilométer távolságban található Cézárea Filippitől. E várost azért kell itt megemlítenünk, mert a megelőző 16. fejezet szerint itt hangzott el Péter vallástétele: „*Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia.*” (Mt 16,16) E hitvallással Péter máris felsegít minket egy csúcsra – ahonnan azonban lefelé, sőt a lehető legmélyebbre vezet Jézus útja: „*Ettől fogva kezdte el mondani tanítványainak, hogy Jeruzsálemben kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, meg kell öletnie...*” (Mt 16,21) Péter nem is tudja elfogadni ezt a hirtelen irányváltást, és egyenesen „*feddeni kezdte*” (!) Jézust. Az „*Isten mentsen, Uram, ez nem történhet meg veled*” szavakkal mintha azt mondaná, hogy „csak a testemen keresztül!” (16,22) A Mester pedig, aki a vallástételt követően boldognak mondja Simont, Jóna fiát (16,17), itt egyenesen így rivall rá: „*Távozz tőlem, Sátán!*” (16,23) Péter a hegyről a völgybe jutott, a magasból a mélybe zuhant – ám most Jézus újra felviszi őt egy minden korábbinál magasabb hegyre, hogy ott ő is tanúja legyen megdicsőülésének.

Micsoda széles amplitúdó! Hallatlan feszültség rejlik az evangélium e néhány sorában!

Ekkor kerül sor a „csúcstalálkozóra”. Jézus mellett Mózes és Illés jelenik meg a hegyen, ami persze nem véletlen. Előbbiről egy helyen azt olvassuk, hogy „*arcának bőre sugárzó lett, amikor Istennel beszélt*”, utóbbi pedig Isten jelenlétét tapasztalta meg a Hóreben: az Úr nem volt ott a szélben, a földrengésben, a tűzben, de ott volt a halk suhogásban. Jézus arca is „*fénylett, mint a nap*”, ruhája pedig fehérén ragyogott. Jézus is Isten jelenlétét tapasztalta meg, amikor a felhőből hang hallatszott. A Máté evangélistára oly jellemző Ószövetség-értelmezésnek vagyunk itt a tanúi: „*mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az Írás*” – ezúttal nemcsak verbálisan, egy próféta iige megelevenedésével, hanem dramatikus formában is.

Meghökkenítő része ennek a dramaturgiának, hogy Mózes és Illés „*beszélgettek Jézussal*” (17,3). Ennél közelebbit nem mond Máté, Lukács azonban igen! Az ő elbeszéléséből arról értesülünk, hogy Mózes és Illés Jézus „*haláláról szölgáltak, amelyet Jeruzsálemben kell végigszenvednie*” (Lk 9,31). De hiszen Máténál is éppen ezt láttuk az előzményekben: Jézus Jeruzsálemben készül, hogy ott vállalja a halált! Lukács, a legigényesebb görög nyelven író evangélista ezen a helyen egészen pontosan „Jézus exodusáról” beszél, ami Mózes kapcsán ismét egy sajátos egybeesést mutat. Az exodus, a kivonulás célja, hogy a pusztán keresztül az ígért földjére

jusson az ember. Ha Jézus halálát így értjük, akkor abban végképp nem a bukást, hanem a győzelem pillanatát látjuk.

A megdicsőülés hegye így egy másik hegygel, a Golgotával kerül közvetlen kapcsolatba.

Kezdetben Jézus az emberek véleményét akarta megtudni: „*Kinek mondják az emberek az Emberfiát?*” (16,13). Ezt követően „a nagy elődöknél”, Mózesnél és Illésnél tájékozódott. A legfontosabb azonban a harmadik volt: kinek mondja őt Isten? Turisták beszámolóí szerint ma is megtörténik, hogy szinte egy szempillantás alatt felhőbe borul a Hermón. Ott és akkor hang is hallatszott: „*Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm, őt hallgassátok!*” (17,3) Az Atya tehát közösséget vállal a Fiúval, és az emberek figyelmét őrá irányítja. Mindez folytatása annak, ami a Jordánban történt keresztségben kezdődött: „*Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm.*” (Mt 3,17) Beteljesedni pedig a Golgotán fog, amikor majd így hangzik a százados és mások vallomása: „*Bizony, Isten fia volt ez!*” (27,55)

Az első két alkalommal Isten nevezi Jézust Isten fiának. A harmadikban azonban már emberek mondják ezt róla. Képesek vagyunk-e mi is így tenni, és Jézusban nemcsak az embert, de Istent is látni? Fakad-e ilyen forró vallomás a mi szívünkéből? Tanúskodunk-e így róla?

De térjünk vissza Péterhez és a másik két tanítványhoz. Tetszik nekik ez a hely. Péter azonnal építene három sátrat:

egyét Illésnek, egyet Mózesnek, egyet Jézusnak. Ők meg majd megalszanak valahol a bokor tövében... Péter ezúttal nagyon is tudja, hogy mit beszél. Nem „kempingezni” akar, hanem a szent Isten jelenlétében maradni. Tudja ugyanis, hogy az Ószövetségben a szent sátor mindig Isten jelenlétéről tanúskodik. A *Jelenések könyvében* is így olvassuk az ígéretet: „*Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük.*” (Jel 21,3) Isten jelenlétének ígérete keretezi – csodálatos inklúzióként – Máté evangéliumát. A legelső fejezetben Jézussal mint Immánuellel találkozunk, ami azt jelenti, „*Velünk az Isten*” (1,23), a könyv legutolsó mondatában pedig ezt ígéri a mi Urunk: „*Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*” (28,20)

Hát hogylene lenne jó ott a hegyen! Péter nem szeretne lemenni. Talán már sejti, hogy mit él át ott a többi kilenc. Retteg a bukástól, a szégyentől és a csódtól. De le kell menniük.

A Túrmezei Erzsébet által is feldolgozott kettős jelenet nemcsak arról szól, hogy itt is és ott is vannak tanítványok, hanem még inkább arról, hogy Jézus a magasban is és a mélyben is ott van az övével. Isten fia emberré lett, útja egyre lejjebb vezetett, ám már földi működése során át- meg átragyogott sorsán Isten dicsősége. A vele közösségben élő egyháznak is ez a reménye: a szenvedések

közepette is tudatában lehet annak, hogy egykor majd az üdvösség részese lehet.

Ezért vigasztaló a jelenetnek az a befejező része, amelyben Jézus így bátorítja tanítványait: „*Keljetek fel, és ne féljete!*” (17,7) Azok pedig föltekintettek, és „*senkit sem láttak, csak Jézust egyedül*” (17,8).

Mi sem szeretnénk már senki mást látni, csak Jézust egyedül. Ámen.

Fabiny Tamás

püspök

Északi Evangélikus Egyházkerület

Az igehirdetés elhangzott Budagyöngyén és a Bécsi kapu téren 2011. október 23-án, a Szentháromság ünnepe utáni 18. vasárnapon.

Az Úr Jézus a Szabadító

■ „Amikor a sokasághoz értek, odament hozzá egy ember, térdre borult előtte, és ezt mondta: »Uram, könyörülj a fiamon, mert holdkóros, és nagyon szenved, mert gyakran esik a tűzbe, gyakran a vízbe is. Elhoztam őt tanítványaidhoz, de nem tudták meggyógyítani.« Jézus erre így válaszolt: »Ő, hitetlen és elfajult nemzedék, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok őt ide!« Ekkor Jézus rákiáltott, és kiment abból az ördög, a gyermek pedig meggyógyult még abban az órában. Akkor a tanítványok külön odamentek Jézushoz, és megkérdezték: »Mi miért nem tudtuk kiűzni?« Ő így válaszolt: »Kishitúségetek miatt. Bizony mondom néktek: ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda! – odamenne, és semmi sem volna nektek lehetetlen. (Ez a fajta pedig nem távozik el, csak imádságra és böjtölésre.)«” (Mt 17,14–21)

Csudálatos történet, amelyben egy gyermek meggyógyul – életet nyer. A gyermek beteg, a szülő kétségbeesett, a tanítványok tehetetlenek, az Úr Jézus cselekszik. Név nélküli gyermek, név nélküli szülő és név nélküli tanítványok. A Bibliában ez azt jelenti, hogy rólunk szól

a történet, behelyettesíthetjük nevünket. Igaz a mi életünkben is.

Beteg gyermek. Mit vagy kit nevezünk mi betegnek? Mandulaproblémák, bányahimlő – olyan betegségek, amelyeken a legtöbb gyermek átesik. Milyen érdekes, hogy a Bibliában nem ilyen jellegű betegségekkel találkozunk a gyermekeket illetően. Megszállott, siketnéma, halott gyermekekről olvasunk. Isten ígéje világosan tanít bennünket a lelki dolgokról és arról, hogy a testi és lelki dolgok összefüggenek. Az ige tanítja, hogy a testi betegségek csak egy részét képezik a bajainknak, alapvetően mindennek lelki oka van.

Isten ígéje világossá teszi számunkra, hogy a világon mindenki bűnös természettel születik, lelkileg halott állapotban. Ez a bűnös természet már nagyon hamar megmutatkozik egy kisgyermek életében is a bűnös, önző cselekedeteiben. „Mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének.” (Róm 3,23) Még a gyermekek is! Jóákin 8 évesen kezdett el uralkodni – 3 hónapig és 10 napig uralkodott, de őrá is azt írja az Ószövetség, hogy „gonoszul

cselekedett” (2Krón 36,9) – egy nyolcéves fiú. Mindenki az Istentől távol van a születése pillanatában, az Isten országán kívül születik, és mindenkire kivétel nélkül igaz: csak az láthatja meg az Isten országát, aki újonnan születik (Jn 3,3).

Három dolog felől nem lehet kétségünk: csak akkor kaphat valaki új, örök életet – legyen az gyermek vagy agastyán –, ha megtér és hisz Jézus Krisztusban; csak akkor kaphat valaki új természetet – akár fiatal, akár idős –, ha hitre jut Jézus Krisztusban; akár gyermek, akár szülő valaki, csak a megtérés és újjászületés által léphet be az Isten országába.

Minden bajnak, nyomorúságnak az oka az Istennel való kapcsolatunkban keresendő. A betegség oka az eredendő bűnben van, és nemcsak testi, hanem lelki betegségek is vannak. Az alaphelyzet: Istentől távol vagyunk, és ez maga a pokol, a kárhozat.

A történetbeli gyermek kifejezi minden gyermek, gyermekeink helyzetét. Beteg, holdkóros, tűzbe-vízbe esik – idegen erő, a sátán tartja a hatalmában. Néma lélek, amely időnként kiáltozik, ordít. Gyakorló szülőként és szülőtársakkal beszélgetve is azt tapasztaljuk, hogy egyes gyermekek mintha nem hallanának. „Hányszor kell még elmondanom neked? Nem hallod?” – mondjuk nekik sokszor. És ha beszélnek, bár ne tennék, hiszen ömlik belőlük a trágárság. Két napja egy édesapa volt nálam beszélgetni, segítsé-

get akart kérni, mert baj van kamasz fiával. Azt mondta: „Olyan néha a fiam, mintha belebújt volna az kisördög!” Többen mosolyogva szokták mondani a gyerekeknek: „Gyere, te ördögfióka!” Én nem tudok ezen mosolyogni, fáj, amikor ilyet hallok és látok, mert ez a valóság. A sátán munkája nyilvánvaló a gyermekek és fiatalok életében, ezzel nem lehet poénkodni, viccelni. Nagyon sok félelmetes esemény történik gyermekeink életében, közvetlen környezetében, iskolában, óvodában is. Kábítószeres, erőszak, pornográfia, tévtanítások, okkultizmus, spiritizmus, alkoholizmus, szennyes weboldalak, mesék, zenék, rajzfilmek, és hosszú a sor, amelyek által teljes pusztulásba akarja dönteni a sátán a gyermekeket.

Ma különösen is nagy a támadás a gyermekek ellen, a gonosz kezében akarja őket tartani. Hiszem, hogy egyetlen korábbi nemzedéknek sem kellett annyi kísértéssel szembenéznie, mint a mai gyerekeknek, fiataloknak. A Sátán célja elpusztítani a gyermekeinket! Látja, hogy milyen értékesek, látja, hogy milyen lehetőségek rejtőznek bennük, még azt is látja, amit mi nem fedeztünk még fel. El akarja pusztítani fiainkat és lányainkat – ezt nagyon komolyan kell vennünk! Baj van a gyerekekkel, sok a probléma a fiatalokkal – nem szabad, nem lehet ezt szépíteni. És azt sem, hogy tehetetlenek vagyunk emberileg teljesen!

Mit tehet, tesz a szülő ilyen helyzetben, ha beteg a gyer-

mek, problémák vannak, és már szinte az egész család rámege erre?

A szülő tehetetlenségében, kétségbeesve próbálkozik mindennel. Szankcionál, megvon, büntetni próbál. Szalad fűhöz-fához, nevelési tanácsadóhoz, pszichológushoz, pszichiáterhez, természetgyógyászhoz, és még ki tudja, hová szaladunk gyermekeinkkel a bajban.

A történetbeli apa a tanítványokhoz megy segítségért, a gyülekezethez fordul: „Segítsetek!”

Több szülő belátta már azt, hogy talán másképpen alakult volna életük, ha gyermeke nem szakad el a gyülekezet közösségétől. Múltkor mondta valaki, milyen kár, hogy nem egyházi iskolába adta a gyermekét.

A történetben tehetetlenek a tanítványok, nem tud segíteni a gyülekezet sem. Most jöttek le az Úr Jézussal a hegyről, feltöltekve, majd ők megmutatják, mit tudnak... de nem tudnak segíteni, kudarcot vallanak. Mert itt is és minden más esetben is egyedül az Úr Jézusnak van hatalmában a segítség! A gonosz hatalmából szabadítást gyermekeink életében és saját életünkben is csak egyedül az Úr Jézus tud adni! Nem tud szabadítást adni a püspök, a lelkész, a gyülekezet, az egyházi iskola sem. Meg kell ezt tanulnunk, hogy az Úr Jézus nélkül semmit sem cselekedhetünk egyénileg sem és intézményként sem!

Az Úr Jézus nélkül semmit sem cselekedhetünk, amiből megoldás, változás, életújulás fakadna! Az Úr Jézus nél-

kül hiába minden projekt, stratégia, ötlet és szervezkedés, mert ő a Szabadító!

Az Úr Jézus cselekedett akkor, és tud ma is cselekedni. „*Ó, hitetlen és elfajult nemzedék!*” – kiáltja. Vajon kinek szól ez? Egészen bizonyos, hogy nem a gyermekeknek. Ott sem nekik szólt, és ma sem a gyermekeknek, hanem nekünk, felnőtteknek szól, akik felelősek vagyunk Isten és emberek előtt is a felnövekvő nemzedékekért. Milyen könnyen legyintünk a fiatalokra, gyermekekre: „Elfajult nemzedék!”

A 78. zsolttárban világosan szól az ige: imádkozzunk a fiainkért, tanítsuk őket Isten dolgaira, hogy ne legyenek olyanok, mint őseik, a dacos és lázadó nemzedék, azaz ne legyenek olyanok, mint mi, állhatatlan szívű nemzedék.

Nem mondhatja azt senki, hogy idáig jutottunk, jutottak a fiatalok, ebben nekünk nincsen részünk. De van! A megoldás csak ennek a felismerésében van. A történetbeli apa térdre borul az Úr Jézus előtt. Itt kezdődik a megoldás. Mi minden van ebben a leborulásban?

Bűnbánat. Bűnbánat nélkül nincsen megújulás, változás. Az apa, a szülő bűnbánatával kezdődik, kezdődhet a változás, gyógyulás. Uram, én nagyon elrontottam, miattam került gyermekem ebbe a helyzetbe. Én tehetetlen vagyok, csak sodródok az eseményekkel. Bevallom, hogy sok helyen próbálkoztam, de sikertelenül, és fáj, hogy egyre mélyebbre jutottunk. Fáj, hogy nem hozzád mentem leg-

először, Úr Jézus! Mindent megadtam neki, egyet kivéve, a legfontosabbat – nem ismertettelek meg vele téged. Isten dolgai mindig háttérben maradtak, a te akaratod nem volt fontos sosem. Imádkoztam én, de sohasem gondoltam komolyan, hogy te tudsz segíteni igazából. Nincs más lehetőségem, mint benned bízni; Úr Jézus, kérlek, bocsáss meg nekem, és szabadítsd meg őt!

Az apa bűnbánata nyilvánvaló, nemcsak bánja vétkét, mulasztását, hanem kéri az Úr Jézust, ő cselekedjen. Átadja neki a hatalmat az életében, élete felett. Én nem tudok uralkodni sem a magam, sem a gyermekem élete felett, uralkodj te, Úr Jézus!

És az Úr Jézus cselekszik. Egy feltétel hangzik: „*Hozzátok őt hozzám!*” Oda kell vinni a gyermeket az Úr Jézushoz! Ma is ez a feladat, az egyetlen megoldás – az Úr Jézushoz vinni, vezetni a gyermekeket, fiatalokat. De ehhez nekünk személyesen szükséges meghajolni, térdre borulni őelőtte. Imádkozás és böjtölés. Imádságban, bűnbánattal megvallva a vétkeidet, elfogadva az Úr Jézus váltságát, a bűnbocsánatot, és kérve őt, hogy legyen Úrrá az életeden. S ezután,

ha már így ismered az Úr Jézust mint személyes Megváltódat, viheted, vezetheted hozzá szeretteidet, a gyermekedet, házastársadat, szüleidet, mindazokat, akiket szeretsz.

Vannak közöttünk olyanok, akik azt gondolják, mi már ezzel elkéztünk, mert felnőttek a gyermekeink – soha nem késő. Ahogyan egy ébredési ének mondja: „Ma még lehet, ma még szabad, / Borulj le a keresztt alatt!”

Nekünk mindannyiunknak személyesen az Úr Jézusra van szükségünk, aki most is új életet, megoldást kínál, cselekedni akar életünkben. Kérjük őt hittel és alázattal erre! Ámen.

Labossa Péter Mihály

lelkész

Érdi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Érden 2011. június 26-án,
a Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnapon.

Érted is, amit olvasol?

■ „Amikor újra együtt voltak Galileában, így szólt hozzájuk Jézus: »Az Emberfia emberek kezébe adatik, megölik, de a harmadik napon feltámad.« Ekkor igen elszomorodtak.” (Mt 17,22–23)

Megecsik velünk néha, hogy nem értjük, amit a másik ember mond nekünk. Talán már voltunk is ilyen helyzetben, talán fel tudjuk idézni. Kellemetlen az ilyen szituáció. Helyzettől függően ilyenkor vagy visszakerdezzük, hogy legyen olyan kedves még egyszer elmondani, vagy bólintunk, mintha mindent nagyon értenénk, közben pedig nem értjük. A tanítványok is többször kerültek ilyen helyzetbe Jézussal. János evangéliumának 16. fejezetében is olvasunk egy ilyen részt. Jn 16,16-tól így szól Isten igéje, Jézus mondja: „*»Egy kis idő még, és nem láttok engem, de ismét egy kis idő, és megláttok engem.«* A tanítványai közül egyesek ezt kérdezték egymástól: *»Mi az, amit mond nekünk: Egy kis idő, és nem láttok engem, és ismét egy kis idő, és megláttok engem, és ez: Mert én elmegyek az Atyához?«* Így szóltak tehát: *»Mi az a kis idő, amiről szól? Nem tudjuk,*

mit beszél.« Jézus észrevette, hogy meg akarják kérdezni, és ezt mondta nekik: *»Arról kérdezősködtök egymás között, hogy ezt mondtam: Egy kis idő még, és nem láttok engem, de ismét egy kis idő, és megláttok engem? Bizony, bizony, mondom néktek, hogy ti sírni és jajgatni fogtok, a világ pedig örül; ti szomorkodni fogtok, de szomorúságotok örömmre fordul.«*” Ez is egy olyan helyzet volt, amikor Jézus szavát nem értették a tanítványok, és Jézus ezt nagyon jól tudta.

Volt, amikor Jézus példázatát nem értették a tanítványok. Mint például a magvető példázatát. Mk 4,13-ban ezt olvassuk: *»Nem értitek ezt a példázatot? Akkor hogyan fogjátok megérteni a többit?«* Jézus azt szeretné, ha értenénk a szavát. Ha a szívünkbe zárnánk és cselekednénk akaratát. Tanítványaihoz nagy szeretettel és türelemmel fordult, hogy felkészítse őket mindarra, ami vele történni fog. Mert Jézus tudta, hogy mi a küldetése. Tisztában volt azzal, hogy messiási feladata az, hogy vállalja a kereszthalált. Vállalja a halálon keresztül a bűn büntetését azért, hogy mindazok, akik hisznek őbenne, így bűnbocsánatot nyerjenek, kiszabaduljanak a sátán rabságából, és a büntől

megszabadulva tiszta emberként tudjanak élni, igazságban és szentségben. Az evangéliumból tudjuk, hogy Jézus halála előtt háromszor mondta tanítványainak, figyelmeztette őket mindarra, ami vele történni fog. Nagyon egyértelműen, nagyon konkrétan és érthetően. „Az Emberfia emberek kezébe adatik, megölik, de a harmadik napon feltámad.”

A mai textusunk a második ilyen figyelmeztetés. Az első Péter vallástételével köthető össze: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” Jézus ettől a ponttól kezdte mondani a tanítványainak, hogy mi fog vele történni. Sokat kell szenvednie a főpapoktól, az írástudóktól, tehát az akkori kor teológusaitól, a zsidó vallás vezető embereitől – megölik, de a harmadik napon feltámad. Péter ekkor feddeni kezdte az Urat: Uram, ez nem történhet meg veled! Jézus erre nagyon kemény szavakkal illette Pétert. Azt mondta neki: „Távozz tőlem, Sátán, botránkoztatysz engem, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint.” Ez nem azt jelenti, hogy Péter maga lenne a sátán, hanem az a gondolat, amit Péter kimondott, nincs benne az Isten tervében, a gonosztól való. Mert Isten tervében az volt benne, hogy Jézusnak szenvednie kell. Nagyon nehéz megérteni, nagyon nehéz ezt elfogadni. Jézusnak sem volt könnyű, hiszen a Gecsemáné-kertben így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a pohár, de ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem ahogyan te.” Nehéz ez a pohár, de ki kell innia Jézusnak azért a küldetésért, amelyet vállalt.

Azért, hogy nekünk örök életünk lehessen ezen keresztül. Péter nem értette a mennyei tervet, és ugyanilyen cipőben járt a többi tanítvány is.

Mindhárom esetben, amikor Jézus jelzi nekik, hogy mi fog vele történni, az eseménysor végén ott van a feltámadásnak az ígérete is, de úgy tűnik, ezt már nem hallották meg a tanítványok. Ilyen az emberi fül, hallásra teremtetett, de nem mindig hall. Sokaknak ez az érzékszerve, a fül fizikailag tökéletesen működik, mégsem hallják és értik meg igazán Isten szavát, üzenetét. A mélységes szomorúság jelzi, hogy a feltámadás ígérete nem jutott el a tanítványok szívéig. De valahol azt kell hogy mondjuk, emberileg nézve ez természetes is. A halál híre mindig szomorúsággal tölti el az embert, főleg amikor hozzánk közel álló embert veszítünk el, egy testvért, szülőt, gyermeket vagy barátot. A feltámadás pedig egy olyan esemény, amellyel a legtöbb ember sem akkor, sem ma nem tud mit kezdeni. Azért, mert a feltámadás nem olyan mindennapos, a hétköznapi életben megszokott esemény, mint a halál.

Bár a tanítványok látták Lázár feltámadását, hiszen Jézus kihozta őt a sírból, Jézus feltámadása teljesen más volt. Lázár feltámadt, visszajött ebbe a földi létbe, de egyszer meg kellett halnia. Jézus ezzel szemben alászállt a poklokra – amint azt a hitvallásunkban is mondjuk –, átment a halálon, és dicsőségesen örök életre támadt fel a harmadik napon. Megjárta a poklot, mert a mi bűneink büntetését

vette magára. A tanítványok húsvét előtt bezárkózva voltak jeruzsálemi szállásukon, félve attól, hogy velük is mindaz megtörténhet, ami Mesterükkel. Akkor értették meg Jézus szavát haláláról és feltámadásáról, miután mindez megtörtént, és bizonyosságot tett nekik Jézus erről 40 napon át. Erőt és bátorságot pedig akkor nyertek, miután megkapták a megígért Szentlelket. Péter első igehirdetésére 3000 ember megtért, és nem szégyellték az evangéliumot, sőt örömmel tartották, ha szenvedhettek Krisztusért.

Jézus azt szeretné, ha a hit megszületne a mi szívünkben, ha egészen megbizonyosodnánk afelől, hogy ő valóban él, feltámadt és szeret bennünket. Új életben járhatnak mindazok, akik őt követik. A Szentlélek ma is közöttünk van, munkálkodik bennünk és általunk. Teret engedünk a Szentléleknek életünkben? Több helyen mondja Isten igéje, hogy a „*ti testetek a Szentlélek temploma*”. Így gondolunk-e a mi testünkre, életünkre? Számba vesszük ezt?

Kedves testvérem! Jézus szava, üzenete elért már a szívedig? Érted-e igazán mindazt, amit érted tett? Hála tölti el a szívedet mindezért? A legfontosabb kérdések ezek az életben, mert az életed a tét. Jézus Krisztus érted, helyetted, miattad és értem, helyettem, miattam vállalta a golgotai kereszthalált, hogy örök életünk lehessen. Töltse el ezért hála a szívünket mindennap, és szolgáljuk megváltó Urunkat. Ámen.

Zsarnainé Urbán Nóra

beosztott lelkész

Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két
Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda,
Nyíregyháza (gyes)

Az igehirdetés elhangzott Felsősimán
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Szabadság, Jézus szerint

■ „Amikor Kapernaumba értek, odamentek Péterhez azok, akik a templomadót szedték, és megkérdezték tőle: »A ti mesteretek nem fizet templomadót?« »De igen« – felelte. Amikor bement a házba, Jézus megelőzte, és így szólt: »Mit gondolsz, Simon, a földi királyok kiktől szednek vámot vagy adót: fiaiktól-e vagy az idegenektől?« Miután így felelt: »Az idegenektől«, Jézus ezt mondta neki: »Akkor tehát a fiak szabadok. De hogy ne botránkoztassuk meg őket, menj a tengerhez, vedd be a horgot, és fogd ki az első halat, amely ráakad. Amikor felnyitod a száját, találasz benne egy ezüstpénzt, vedd ki, és add oda nekik értem és érted.«” (Mt 17,24–27)

Az adófizetés gyakorlata nem csupán a mai korban, hanem Jézus idejében is hétköznapi velejárója volt a közösségi életnek. A szóban forgó templomadó jogcímén befolyt pénzből biztosították a papok által az istentiszteleti szolgálatok folytonosságát. Mint az 2Móz 30-ból kiderül, ezt minden zsidó férfinak, aki betöltötte a huszadik életévét, a templom számára be kellett fizetnie váltságul, engesztelésképpen, hogy Isten kegyelme nyugodjon a népen.

Éppen ezért a templomadószedők kérdésére Péter apostol is magától értetődőnek tartja az igenlő választ, hogy Jézus, mint minden igaz izraelita férfi, megfizeti ezt az adót. Jézus azonban a Péternek intézett költői kérdéssel árnyalja a képet, mert számára még ez a profán dolog is, mint az adófizetés kérdése, kiváló lehetőség arra, hogy a földi dolgokat összekapcsolja az égiekkel: a királyi család tagjai nem fizetnek adót.

Talán Péter megfeledkezett erről? Pedig nem olyan régen történt, hogy Jézus ott állt a megdicsőülés hegyén, ahol az Atya maga nyilatkoztatta ki: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm.” Sőt ezt megelőzően maga Péter vallotta meg: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” Így Jézus Fiúként, jogosan ment abba a házba, amelyet az ő Atyja tiszteletére emeltek, és mégis tőle is megkövetelték a vallás képviselői az adófizetést, mert nem ismerték fel benne a templom Urát. Ő azonban ennek ellenére sem zárkózott el az adófizetés elől, holott jól ismerte a vallás rákfenéjét, az üzérkedést, az anyagi javakhoz való kötöttséget.

Május hónap vége az adóbevallások leadásának határide-

je, és saját adóbevallásom készítésekor többször eszembe jutott Henry David Thoreau esete, akit hívei az első amerikai környezetvédőnek és a polgári engedetlenség filozófiai megalapozójának tartanak. Thoreau 1845 és 1847 között egy saját kezűleg épített kunyhóban élt a Walden-tó partján, a civilizáció minden „áldásáról” lemondva. Gyűjtögetésből, halászatból, növénytermesztésből és mások javára végzett munkából tartotta fenn magát, de ideje nagyobb részét csendes elmélyüléssel és a természet megfigyelésével töltötte. 1846-ban azonban börtönbe zárták, amiért megtagadott mindennemű adófizetést a rabszolgaságot támogató és Mexikót megtámadó Egyesült Államoknak, ám valaki egy börtönben töltött nap után kifizette helyette a büntetést.

Az 1849-ben megjelent *A polgári engedetlenség iránti kötelességről* című művében Thoreau kifejti, hogy véleménye szerint minden embernek kötelessége megtagadni az együttműködést és elviselni az ezért járó büntetést, ha az állam igazságtalan politikát folytat. Ahogyan ő fogalmaz: „Az engedetlenség a szabadság igazi alapja. Az engedelmesek csak rabszolgák lehetnek.”

„Rabok legyünk vagy szabadok? / Ez a kérdés, válasszatok!” – szavalják minden március 15-i ünnepségen. Mert emberként valóban választani kell a két lehetőség közül. Luther azonban a keresztyén ember szabadságáról szóló iratának elején azt írja: „A keresztyén ember mindennek szabad ura és egyúttal mindenkinek köteles szolgája.”

Szolga és szabad viszonyának nehezen megérthető kettősségét a párbeszédben szereplő többes szám használata oldja fel valamelyest, hiszen ez azt mutatja meg, hogy Jézus nem egyedül saját magát tartja olyan kiváltságosnak, hogy mentesülhetne ez alól az adó alól származása szerint, hanem fiakról beszél. Ebben is közösséget vállal azokkal, akik hozzá tartoznak. Ahogyan a textus végén hallhattuk: „*értem és érted*”. Jézus tehát egy szintre helyezi magát az övéivel, a tanítványokkal. Bár ő maga Isten Egyszülöttje, de vállalja a közösséget azokkal, akik Isten gyermekei, akiknek bár nem kellene adót fizetniük, mégis megteszik, mert olyannyira szabadok, hogy le tudnak mondani erről a szabadságról. Másokért.

Dietrich Bonhoeffer *Követés* című művében erről így vall: „A szabadság ebben a világban csak az önkorlátozásban élhető meg.” Jézus úgy élt szabadságával, hogy megfizette az egyházadót, mert nem viselkedni akar megtanítani bennünket, hanem újjal akarja megajándékozni övét. A Jézussal való közösségben már nem a szolga kényszerű engedelmisségével próbál az ember a maga erejéből Isten akarata szerint élni, miközben lázad Isten törvényei ellen, hanem valódi családtaggá válik. Olyasvalakivé, aki nem azért szereti az Istent, hogy majd megkönyörüljön rajta, hanem azért, mert már megkönyörült rajta, és nem azért engedelmeskedik az ő akaratának, hogy fogadja majd a fiává, hanem azért, mert már a fiává fogadta.

De mintha Péter személye teljesen eltűnt volna mostanra a szemünk elől. Pedig csodás, már-már meseszerű dolog, ami ennek a párbeszédnek a végén megesett vele. Bár több írásmagyarázó úgy vélekedik, hogy a hal szájában levő pénzről szóló befejező rész inkább bűvészmutatvány, mintsem csodaelbeszélés. E megközelítés szerint az evangélista valamiféle népi hagyományt használt fel Jézus magasztalásának érdekében.

Egy másik értelmezés szerint azonban Palesztinában, a bibliai időkben ez jól ismert közmondás volt: ha valaki elmegey halászni, vagyis hozzáfog valamiféle hasznos cselekvéshez, az mindjárt ezüstöt is talál majd „a halban”, amelyet kifogott, mert ha eladja, pénzt kap érte. Így Jézus küldését úgy is érthetjük, mint cselekvésre, tevékeny életre, szolgálatra való indítást: Ne várj másra! Vállald fel! Tedd meg a tőled telhetőt! Hiszen az embernek csak annyit kell vállalnia, amennyi telik tőle, a többit nyugodtan rábízhatja Istenre.

Szeretett testvérek! *„Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt – szólítja fel Pál apostol a filippibelieket –, mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóná lett, és magatartásában is embernek bizonyult; megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.”*

A templomot akkor kalmárkodás házává tették, s a templomi istentiszteletet mintegy jogcímként használták

fel arra az ellenállásra, amit a főpapok Krisztus személye és tanítása ellen folytattak. Mára sajnálatos módon a templomaink sok településen az üresség szimbólumaivá, az enyészet martalékává váltak, s vasárnaponként alig néhány gyülekezeti tag vesz részt az Isten szeretetének ünnepén.

Krisztus azonban – aki nem tekintett sem az akkori, sem a mai egyház fogyatékoságára – kifizette ezt a kiszabott járulékot. Az ő tettének fényében nem kell a királyi fiak adó alóli felmentését szélesebbre terjesztenünk annál, mint maga Jézus tette! Isten gyermekei felszabadultak a kegyelem és a fiúság által a bűn és a halál szolgaságából, de nem szabadok a földi dolgoknak való alávetettségtől. Hiszen ha Krisztus is fizetett (templom)adót, ki lehetne az, aki azt állítaná magáról, hogy ő ez alól kivételt képez? Ámen.

Asztalos Richárd

beosztott lelkész

Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Tokajban
2011. június 5-én,
a húsvét ünnepe utáni 6. (Exaudi) vasárnapon.

Jézus gyermeki lelkületre vezeti övét

■ „Abban az órában odamentek a tanítványok Jézushoz, és megkérdezték tőle: »Ki a nagyobb a mennyek országában?« Jézus odahívott egy kisgyermeket, közéjük állította, és ezt mondta: »Bizony, mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be a mennyek országába. Aki tehát megalázza magát, mint ez a kisgyermek, az a nagyobb a mennyek országában. És aki befogad egy ilyen kisgyermeket az én nevemben, az engem fogad be. Aki pedig megbotráncoztat egyet e kicsinyek közül, akik hisznek bennem, jobb annak, ha malomkövet kötnek a nyakába, és a tenger mélyébe vetik. Jaj a világnak a botráncozások miatt! Mert szükséges, hogy botráncozások történjenek, de jaj annak az embernek, aki megbotráncoztat.«

»Ha a kezed vagy lábad botráncoztat meg téged, vágd le, és dobd el magadtól: jobb neked, ha csonkán vagy sántán mégy be az életre, mint ha két kézzel vagy két lábbal vetteted az örök tűzre. Ha pedig a szemed botráncoztat meg téged, vágd ki, és dobd el magadtól: jobb neked, ha fél szemmel mégy be az életre, mint ha két szemmel vetteted a gyeheña tüzére.«

»Vigyázzatok, hogy egyet se vessetek meg e kicsinyek közül, mert

mondom nektek, hogy angyalok mindenkor látják a mennyben az én mennyei Atyám arcát.«” (Mt 18,1–10)

Máté evangéliumának 18. fejezetében olyan jézusi tanításokat, viselkedésmintákat találunk, amelyek tudunkra adják, hogyan is bánnak és törődnek egymással azok, akik Krisztust Uruknek tartják, és követni akarják életpéldáját mindenben. Egyértelművé és világossá teszi Jézus, hogy mindez a belé vetett hitből fakad, ezért a 18. fejezet elején példát és ellenpéldát ad arra nézve, hogyan is tekint Isten azokra, akik benne bíznak. De ellenpéldát is ad azokról, akik gátolják és rombolják a belé vetett bizalmat. Fontossági sorrendként áll ez a kettős példa a fejezet elején előttünk, mint forrása a tanítványok emberi belső magatartásának és viselkedésmintájának.

Örök kísértés az ember, a keresztyén ember számára is az, hogy nagygyá legyen, első legyen, a legnagyobb legyen. Számomra sokszor ez a fajta indulat lesz láthatóvá a

manhattani felhőkarcolók rengeteg modern tornyán, amelyek a 20. és 21. század modern Bábel-tornyai. Vagy Kuala Lumpur Petronas-ikertornyait is említhetem, amelyek a modern mérnöki technika és tudás csúcscalkotásaivá és jelképeivé lettek. Én mégis inkább valamiféle materialista felkiáltójelet látok bennük, amelyek figyelmeztetnek arra, amit a régi magyar közmondás tart: „A jegenyefák nem nőnek az égig.” Valamiféle isteni szükségszerűség valósul meg olyankor, amikor egy-egy ilyen torony aztán figyelmeztetés nélkül, recsegeve-ropogva leomlik, és maga alá temet ezreket, ahogy az nem is olyan régen megtörtént a WTC-ikertorony esetében is...

Urunk szeretné a tanítványok esetében ennek a fajta lelkületnek még a vallásos köntösbe bújtatott megnyilvánulását is felülírni a maga alázatával, isteni indulatával. Szinte modern dramaturgiai eszközt vesz igénybe, amikor „rendez”, és narrátorként mondja el az odavágó tanulságot: csak őszinte bűnbánattal és igazi gyermeki lélekkel várhatjuk mennyei örökségünket! Mit is kell megértenie ebből mindenkori tanítványainak? Bűnbánatot tartani vagy megtérni mit is jelent? Csak ismerjük el, hogy nem bízunk benne teljes szívvel mindenkor! Csak ismerjük el, hogy amit ő jónak tartott, azt mi bizony sokszor rossznak gondoltuk, és megfordítva!

Nem akartunk tőle függeni, tőle várni életünk igazi megoldását, nem őt kértük, nem őt hívtuk mindig min-

denben segítségül... Nem vettük észre azt a sok jót és áldó, gondviselő szeretetét, amellyel valóban éltetett és oltalmazott bennünket!

Pedig egy gyermek mindenkor a szüleiben bízik, tőlük várja kérései teljesülését, oltalmát, függetlenül attól, hogy milyenek is a szülei. Az, hogy tőlük függ, nem teher, hanem természetes lételeme, mint madárnak a levegő vagy hálnak a víz. E nélkül nem is létezhetne egyáltalán. Ha ilyenek nem leszünk, nem jutunk a mennyei Atya királyságába, amely már itt elkezdődik, és ahol a Szeretet, vagyis Krisztus az uralkodó!

Az emberek a világ történelme során sok mindent tarthattak és tartanak is nagynak, dicsőségesnek és követendőnek, amikre követőket toboroztak és csábítottak évszázadokon át. De jaj minden olyan törekvésnek, amely elorozza és megöli a hitet, a gyermeki ragaszkodást az Isten szeretetéhez, és az alázat helyére gögöt ültet az ember szívébe! Mert ezzel Isten szeretetét szorítja ki az emberi szívből, és megöli a lelket az emberben, elhallgattatva a lelkiismeret és az evangélium szavát. Amiképp a hitet mindennél fontosabb kincsként állítja eléink Krisztus, azonképpen az Isten irgalmába és örök bocsánatába vetett hittől való eltérítést törvetésnek nevezi, és a leggonoszabb tevékenységnek bélyegzi, amelytől óv minket. Azzal, hogy ennek megvalósulását előrejelzi, arra ösztönzi övéit, hogy vigyázzanak és imádkozzanak, mert szüntelen fenyeget

bennünket az elesés veszélye. Ezért kétszeresen is fontos a gyermeki lelkület: egyfelől, mert másképp nem juthatunk Isten közelébe, másfelől, mert Istentől való elpártolásunk nagy veszélybe és sok gonoszságba sodorhat bennünket.

Ezzel szemben a gyermeki ragaszkodás lelkülete megtart, és Istennek való engedelmes szolgálatra készítet mindenkor, mert örömmel és békességgel teljes. Így arra is képessé válunk, hogy magunkénak tudjuk és elfogadjuk azokat, aki körülöttünk élnek, gyermekeket és felnőtteket egyaránt. Erre hív minket Urunk, hogy ilyen módon legyünk naggyá: a szeretetben, a megbocsátásban, a jószágban, a türelemben, az irgalomban és az Istenbe vetett reménységben és hitben. Mert ezek mind megvannak a gyermeki ragaszkodásban és bizalomban. Ámen.

Aklan Béla Sándor

lelkész

Egri Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Egerben
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén,
a konfirmációi istentiszteleten.

Itt vagyok, Uram!

„(Mert az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett.) Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van, és eltéved közülük egy, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a hegyekben, és nem megy-e el megkeresni az eltévedtet? Ha azután megtalálja, bizony mondom néktek, jobban örül neki, mint annak a kilencvenkilencnek, amelyik nem tévedt el. Ugyanígy a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy elveszen egy is e kicsinyek közül.” (Mt 18,11–14)

Amikor ezzel az igével találkozom, egy kép jut eszembe, egy reprodukció, amely nagyszülők lakásában a falon szokott lógni. A kép központi alakja a fehér ruhás Jézus, akinek jobbáiban egy pásztorbot, balján pedig ott pihen egy juhocska.

Az eltévedt juh példázata Jézustól kezdődően mindig időszerű. A példázat hallatán sok kérdés vetődhet fel bennünk.

Milyen a nyáj? És milyen a gyülekezetünk?

A válasz akár egy szóban is megadható: sokféle. Mert a gyülekezeteink nagyon kevert közösségek. Van közöttünk olyan, aki a Pásztornak tetsző életet él. Kedves, szófogadó

és szeretetre méltó juhocska, szelíd bárányka, szelíd testvérek, akik hálásak tudnak lenni mindenért. És persze vannak önfejű, mindig új utakat kereső, soha semmivel megelégedni nem tudó, akaratos báránykák, akik mindig szívesebben járják inkább a maguk útját.

De legyünk is akármilyenek, egyben biztosak lehetünk: itt mindenki számon van tartva. Hiányzik, ha valaki hiányzik! Innen nem lehet elveszni, csak elkóborolni, mert a Pásztor név szerint ismer minket.

De vajon mi magunk figyelünk-e egymásra? Észreveszünk-e, amikor valaki a körön kívül sodródik? Be kell valanunk, hogy legtöbbször nem, vagy csak nagyon ritkán.

Okos dolog otthagyni a kilencvenkilencet? Ez lehet a következő kérdés.

Valóban első hallásra felelőtlennek tűnik a példázatban szereplő pásztor! Aztán kiderül – ma így mondanánk –, hogy ő a 100%-ra hajt. Így ír erről Pál apostol Timóteushoz írott levelében: „*Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, s az igazság ismeretére eljusson.*” (1Tim 2,4) Nem azt mondja, hogy jó lenne, ha sokan, nem azt mondja, hogy jó

lenne, ha szinte mindenki, nem arról beszél, hogy a lehető legtöbben, hanem azt mondja: mindenki. Kivétel nélkül!

Ha megnézzük a magunk vagy mások életét, akkor rájövünk arra, hogy mindig az a fontos, ami éppen hiányzik, ami éppen nincs a birtokomban, amiből épp most hiányt szenvedek. Arra figyelek, ami hiányzik! Az egészségünk akkor válik fontossá, amikor betegek leszünk; a párom akkor lesz kedvesebb, amikor elhagy; a munkahely akkor igazi érték, amikor épp elvesztettem. Akkor jöhet a következő kérdés!

Kik vesznek el?

A válasz megint csak belefér egyetlen szóba: bárki. Mert valahogy az új utak felfedezése, egy kicsit szembemenni azzal, ami a fő útirány, egy kicsit kiválni a többiek közül, egyszóval a kalandozás az életünk része. Van, hogy nem tudunk, nem vagyunk képesek ott maradni az akolnál, van, hogy azt érezzük, menni kell. És sokszor van olyan is, hogy észre sem veszem, hogy eltávolodtam a többiektől! Néha csak akkor döbbenek erre rá, hogy feltűnik: „olyan idegen érzésem van”.

Sőt! Néha el is „bújunk” a minket kereső Jézus elől! Nem akarom, hogy rám találjon, nem akarok vele lenni, egyedül akarok maradni! Ilyen és ehhez hasonló érzéseket él meg a ma embere egyre gyakrabban. A depresszióban szenvedők is azt mondják, hogy először jó volt *egyedül* lenni, de amikor nem jött senki, hogy kihúzzon-elvigyen, akkor vált

fájdalmassá a magány. Gyermekkorunkban, amikor kint a téren, a parkban bújócskáztunk, és sikerült nagyon jól elbújni, s a hunyó sokáig nem talált, pisszegtünk és jeleket adtunk, hogy „találj rám!”, mert az volt a legizgalmasabb, amikor felfedezték a rejtekhelyünket. Azt hiszem, hogy ma sokan, rengetegen várnak arra, hogy „megtalálják” őket!

Talán nincs is ennél szebb része a szolgálatunknak, mint elmenni, s Jézus Krisztussal együtt megkeresni az elveszetteket. Akik manapság nem vadregényes tájon bandukolnak, nem verembe estek, hanem csak egyszerűen elvesztek. Miközben ott ülnek melletted, ott dolgoznak veled. Elvesztek, miközben mindennap látod őket, mert szomszédaid, elhagyottak, pedig a baráti társaságodhoz tartoznak. Ők azok, akik sosem mondanák, hogy „egyedül vagyok”, de ha figyelsz, akkor észreveszed, hogy hányféleképpen adnak jelet: vedd észre, hogy szükségem van *valakire!*

A kérdéseinket így folytatjuk tovább: hol van Jézus?

Itt közöttünk. Előttünk, mögöttünk. Néha elől megy, hogy tudjuk őt követni, hangját hallani; néha mögénk kerül és terelget. Mi pedig felismerjük, megismerjük a hangját. És valóban gyakran elengedi a kezünket, és mehetünk bátran, járhatjuk az élet útját a magunk tempójában, azok mellett, akiket választottunk, akikkel szeretünk együtt lenni. De amikor észreveszi a Pásztor, hogy veszélyes az út, akkor lép. Figyeli, hogy élsz, hogyan gondolkodsz, hogyan szeretsz! S ha kell, utánad nyúl.

Életünk során sokszor kerülünk távol az akoltól, a bennünket számon tartó Jézustól. Sokszor könnyen megtalál és hazavisz, de néha megküzd velünk és értünk. Azt hiszem, hogy a ma embere jobban el tud bújni, mint a nemzedékekkel ezelőtt élők. Bennünk sokkal több akarat és kevesebb alázat van. Sokkal többféle kalandokra hívó út kínálkozik, mint egykoron, s talán éppen emiatt érezzük a „kilencvenkilenc” között, hogy a Pásztor újra útra kel. Mert ti, akik most halljátok ezeket a szavakat, velem együtt az akol biztonságában vagytok! De tudhatjuk, hogy ha mi vesznének el, bennünket is megkeresne. Ez az igazi biztonság, az igazi hit.

Ez az ige azt is megtanítja, hogy Isten országában és itt, a látható egyházban az ige is érték. A kicsi, az ige fontosságát hangsúlyozza. Szól nekünk a megtalálás örömeiről, a sorok között az otthon békéjéről, a „számon vagyok tartva” biztonságáról. Ma, amikor a közösséghez való tartozás egyre nagyobb kincs, miközben egyre többen elmagányosodnak, elveszítik emberi kapcsolataikat, hitüket, ez az ige különösképpen is boldogító!

Van valaki, aki megment! Megment a magánytól, a kudarcától, a félelemtől, a reménytelenségtől, a kilátástalanság rémétől. Néha saját magamtól is! A magam konokságától, a magam önhittségétől, a magam önfejűségétől. S Jézus tudja ezt egyedül olyan szeretettel, nyugalommal és mindent átható békével megmenteni, amire senki sem képes ezen a világon. Mert a „megtaláltak”, amikor újra hazaérkeznek, sokszor így vallanak: „De jó, hogy rám talált Jézus! Hogy kiálthattam: Itt vagyok, Uram! Megéltem, láttam sok mindent, de most már inkább itt, vele maradok!” Ámen.

Molnár József

lelkész

Diósgyőr-Vasgyári Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Diósgyőrött

2011. szeptember 11-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 12. vasárnapon.

Jézushoz jut, ki testvéreivel együtt fut

■ *„Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négyszemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallomást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyanak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony, mondom néktek: amit megkötök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is. Bizony, mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” (Mt 18,15–20)*

Felkészülni, vigyázz, kész, rajt! Mai szemmel már lehet, hogy így látjuk Jézus földre jövetelét és váltságművét. Megígérték, eljött, győzött a bűn és halál felett, és ezzel mindent elvégzett! A történelem kereke fordult egyet, mert az Ige testté lett. A Jézust követő tanítványok nyomán aztán elrajtolt a kereszténység futama is. A Mester lábainál felkészülő, az örök kérdező és értetlenkedő tanítványokból az

örömhírt továbbvivő tanúk, a Lélekkel betöltött apostolok lettek. De még ma is futunk, egyszer így, máskor úgy.

Egészen az utolsó találkozásig, Jézus mennybemenetelig készülhettek fel az igazi tanítványságra követői. Egészen addig a mellettük lévő Mester vigyázott rájuk, készítette őket, hogy ha ő már nem lesz velük, akkor jól sikerüljön a rajt, és ők is jól elvégezhesék futásukat.

Máté más evangélistákhoz képest egyedi módon tanúskodik arról, hogy Jézus hogyan van jelen a hívők között. Ez a jézusi jelenlét ma is összehozza az embereket, legyen szó kettes-hármas közösségről vagy akár ezrekről. A Krisztust követők egymásra bíztak akkor, az egyház rajtjának indulásakor, de ma sincs ez másképp, ha továbbra is az ő útján szeretnénk futni.

A közösségi létet és az egymásra bízgatás szolgálatát igen sokat alakítják a gyülekezetben kialakult viszályok és nézeteltérések. Jézus egyértelmű dolgokról beszél, amikor arra buzdít, hogy a megbékélésre és az egyetértésre törekedjünk.

Vajon kell-e ilyen egyszerű dolgokat meghagyni értelmes embereknek? Kell-e hangsúlyozni, hogy ne mérgezzük el a magunk és egy másik ember között lévő nézeteltérést, ha-

nem kérdezzünk meg másokat is, és vegyünk magunk mellé tanúkat? Igen, kell, sőt Jézus is az egyetértésre törekszik, mert nem azt tartja természetesnek, hogy fellángoljanak az indulatok, és felemésszék egymást az emberek. Jézus nem az egy ember igaza mellett van, hanem a mellett a kettő, három vagy több mellett, akik egy álláspontra jutottak.

Vajon mi a jobb? Problémás helyzet esetén a kompromisszum, még ha mindenkinek engednie is kell egy kicsit, vagy pedig az, ha mindenki forr a maga mérgében?

Jézus kompromisszumpárti. Nem hagyja az elkőborolt bárányt egyedül, hanem ő maga szegődik társául. Testvéreim, ti se hagyjátok egymást egyedül! Hiszen két ember sosem vétkezik úgy, mint egy. Az egy ember bűne, indulata mindig erősebb, mint a kettőé. Mert kettő sosem tud annyira egy híron pendülni, hogy mindenben egyetértsenek, ugyanazokat a bűnöket kövessék el. Jézus párosítása okos dolog, nem csak hirtelen ötlet. Ketten már meg tudják beszélni a problémát, míg az egy csak magát hergeli, magát okolja, vagy egyedül észre sem veszi bűnét. Ezért ne hagyjátok egymást egyedül, ahogyan Jézus sem hagyja ott az elvesztett!

Ezért „*ha vétkezik atyádfia: menj el hozzá, intsd meg négy szemközti*” (Mt 18,15). Majd elmondja ő is a véleményét, lehet, hogy neked is engedned kell, lehet, hogy te is rájössz olyan dologra, amire egyedül, otthon, magadtól nem ébredtél volna rá. Egy-egy tanév távlatából visszatekintve mennyi olyan példát lehetne találni arra, hogy bizonyos gondolatok csak

közösségben törnek fel belőlünk! Isten igéjének hirdetése is a közösségre bízott, Krisztus követése is a tanítványi seregben valósul meg igazán. Az első – a sarokkő, akire ez a közösség épül – pedig nem más, mint Jézus Krisztus, a legfőbb alapja és építője a benne hívőknek.

Jézus tehát a közösség mellett van, és a megbékélést segítő kompromisszumot támogatja. Nem az ördöggel való cimborálást szeretné, sem azt, hogy kompromisszumainkat bűnben kössük. Egymásra vagyunk bízva, ezt hagyta ránk Urunk, hogy így benne egygyé válva legyünk igaz testvérei egymásnak, és ne nyugodjunk bele a bűnben való elveszettségbe. Ketten már közösséget tudnak alkotni, ketten már tudnak kompromisszumot kötni, és nem utolsó dolog, hogy harmadikként mindig ott lesz mellettük Jézus is.

Az összetartás fontosságát erősíti az a kis történetrészlet is, amelyet Ordass Lajos fordítása alapján Lyngar Einar *A fáklya* című áhítatos könyvében találhatunk meg:

„Két kutató a svájci alpok egyik veszélyes részét kívánta föltárni. Elővigyázatosak voltak, és három vezetőt is vittek magukkal. Magasan, egy meredek jeges szakadék aljában az egész társaság kötelékkel egybefűzte magát. Élükön haladt az egyik vezető. A szakadék közepe táján a sor végében lévő ember elvesztette maga alól a talajt, és magával ragadta az előtte lévő három társát is. Mind a négyen bizonytalanságban függtek a kötélén. A legelső ember azonban csákányát mélyen a jégbe vágta, és kitartott a helyén. Ezzel

a többi lassacskán mind meg tudott kapaszkodni. Meg is menekültek mindannyian. Az összetartás, föntről lefelé, az egész társaság menekülését jelentette.

Egymás segítésére rendeltettünk. Az összetartás erő ad. Ez a törvény a lelki élet területén is érvényes. Pál így ír: »Jakab, Kéfás meg János, kik oszlopol tekintetnek – bajtársi jobbukat nyújtották nékem és Barnabásnak.« (Gal 2,9)

Az Alpok megmászásához többen induljanak együtt. Az ég felé tartó utunkon is az a jó, ha többen össze vagyunk kötözve egymással.”

Ahogy Krisztus követése, az egymásra bízás szolgálata nem végezhető egyedül, úgy van ez az oldás és kötés szolgálatával is. Sokakat, köztük engem is foglalkoztató és kérdéseket maga után hagyó ige az, hogy amit a tanítvány megköt és felold a földön, az kötve és oldva lesz a mennyben is. Mekkora hatalmat kapott az ember a kezébe! Itt sem hanyagolható el a közösség szerepe, hiszen hogyan is érezhetem magamat feljogosítva arra, hogy kipécézve egy-egy embertársamat igazságot osszak, pálcát törjek felette? Amint egyedül teszek bármi ilyet, az ítékezés csapdájába esem.

Ha viszont szeretnék a jézusi alázatosságból, kompromiszsumkészségből és testvériességből tanulni, akkor először magamon kell kezdenem a vizsgálatot, mintsem a másikon. Hányszor vagyok akarnok és makacs, önmagamnak élő és saját véleményemet hajtogató? Belátom-e, hogy mindezekkel a testvért taszítom el magam mellől, és lehet, hogy a Krisztust is?

S ha nincs második, harmadik mellettem, akkor mivé lettem a krisztusi közösség nélkül? Ekkor már igazán érzem, hogy milyen súlya van Jézus szavainak: *„ha közületek ketten egyet értenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.”* (Mt 18,19–20)

De még ezeket a vétkeket, önzésükben egyedül maradtakat, közösségtől távolra szakadtakat sem taszítja el az Úr, mert ő összegyűjti az elveszett kicsinyeket is.

Mindannyian ilyen kicsinyek voltunk, vagyunk, de az elveszettségéből megmentő Jézus egymásra bízott bennünket, rajthoz állított minket mennybemenetele óta. Nem azért, hogy vétkes a vétkest farkastörvények szerint kiossa és fel-eméssze, hanem azért, hogy egymást segítve mindig az Úr felé vezessen utunk. Ilyen az elveszett, de Krisztusban pásztorra talált bárányok élete, akik okosan és szelíden, mégis *együtt* futnak, amíg el nem érik a végső célt. Ámen.

Chikán Katalin

beosztott lelkész

Dunakeszi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Dunakeszin
2011. június 2-án, mennybemenetel ünnepén.

„Hidegen és idegenül...”?

■ „Akkor Péter odament hozzá, és ezt kérdezte tőle: »Uram, hányszor vétkezhet ellenem az én atyámfia úgy, hogy én megbocsássak neki? Még hétszer is?« Jézus így válaszolt: »Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is. Ezért hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki számadást akart tartani szolgálóival. Amikor hozzákezdett, vittek eléje egy szolgát, aki tízezer talentummal volt adósa. Mivel nem volt miből fizetnie, megparancsolta az úr, hogy adják el őt és feleségét, gyermekeit és mindenét, amije van, és fizessen. A szolga erre leborult előtte, és így esedezett: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked. Az úr pedig megszánta a szolgát, elbocsátotta, és elengedte az adósságát. Amikor azonban eltávozott az a szolga, összetalálkozott egyik szolgatársával, aki száz dénárral tartozott neki. Megragadta, fojtogatni kezdte, és ezt mondta neki: Fizesd meg, amivel tartozol! Szolgatársa ekkor leborult előtte, és így kérlelte: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked. De az nem engedett, hanem elmenve börtönbe vettette őt, amíg meg nem fizeti tartozását. Amikor szolgatársai látták, hogy mi történt, nagyon felháborodtak. Elmentek, és jelentették uruknak mindazt, ami történt. Akkor magához hívatta őt ura, és így szólt hozzá: Gonosz szolga, elengedtem minden tartozásodat, mivel könyörögtél nekem.

Nem kellett volna-e neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, amint én is megkönyörültem rajtad? Ekkor haragra lobbant ura, és átadta őt a hóhéroknak, amíg meg nem fizeti neki az egész tartozást. Így tesz majd az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátotok, mindenki az ő atyjafiának.» (Mt 18,21–35)

„**Gyermekkorunkban megvolt bennünk** az együtt szenvedés elemi képessége, már amennyire értelmünk a dolgokat felfoghatta. (...) Aztán mi is visszafojtottuk érzékenységünket, hogy olyanok legyünk, mint a többiek. Mindez azért is történt, mert tanácstalanok voltunk. E folyamat során sok ember olyanná lesz, mint azok a házak, amelyekben egyik üzlet a másik után zár be, s amelyek aztán hidegen és idegenül néznek az utcára” – írja Albert Schweitzer *Az élet tisztelete* című művében. Sajnos mindannyiunk számára ismerős a bezárt üzletek, üres kirakatok letaglózó képe. Lehetne e pár sor látletet egykor nyüzsgő belvárosi tereinkről is, igaz, e sorok a 20. század elején Strasbourgban hangzottak el Albert Schweitzer lelkész, orgonaművész, a gaboni őserdei kórház alapító

orvosa egyik igehirdetésében. Az elzászi igehirdető mondatainak elhangzása óta, háborúk és válságok megannyi megrázkódtatása után nem kell magyaroznunk sem a bezárt üzletek látványát – hisz ismerjük, érezzük jelentését –, sem azt a mélyebb tartalmat, amit ezzel ki akart fejezni: a közöny, a közömbösség, a megkeményedés egészen mindennapos személyes tapasztalatát. A tapasztalatot, amelyet olykor egészen könnyen sikerül elhessegetnünk fejünkéből, szívünkéből. Sietve végezzük a ránk bízott feladatokat, gondját viseljük családunknak, a ránk bízottaknak, közben pedig mi magunk is „hidegen és idegenül” nézünk az utcára, a körülöttünk élőkre. Rezenéstelen arccal hallgatjuk a híreket embertársaink szenvedéséről. Sőt talán mi is bele-belesodródunk egy-egy részvételen párbeszédbe vagy számonkérő gondolatsorba, mint a példázatból megismert gonosz szolga, aki ugyan maga kegyelmet nyert, de mások irányában még az együttérzésre is képtelen maradt, nemhogy a kapott ajándékot másokkal megosztani, az életmentő tapasztalatot mások számára továbbadni képes lett volna.

Az adós rabszolga könyörgött urának, a királynak, majd megragadta az élete rendezésére ajándékba kapott lehetőséget. Aztán lehet, hogy fél óra sem telt bele, s már nyoma sincs arcán a könnyeknek: jogos jussát követelő úrként akar fellépni a neki tartozó szolgatárssal szemben – a maga módján: megragadja, fojtogatni kezdi. Nem számít,

hogy neki pontosan hatszázezerszer nagyobb tartozást engedtek el, mint amennyivel szolgatársa neki tartozik. Az sem számít, hogy a király akár el is adhatta volna őt családjával s vagyonával együtt, hogy pénzéhez jusson, hisz ehhez joga lett volna, de a szolgatárssal szembeni önbíráskodás jogtalan cselekedet. Talán fel sem fogta a szolga, micsoda ajándékban részesült?! A kegyelem ajándékának életújító öröme fél óráig sem tartott számára?!

Zavaró, furcsa, talán távoli a történet. Nézhetnénk bár kosztümös krimiként a tévében, vagy mai változatban, amint valaki csillogó irodák kulisszái közt, villogó monitoron futó könyvelési tételek láttán parancsot ad az alvilág bérenceinek a tartozás behajtására. Az ókori király és szolgái számunkra ugyanilyen távoli szereplők, s mi békésen simulunk bele – ha nem is a fotelba, de – a templom padjába: a történet talán nem nekünk, de főleg nem rólunk szól. Idézzünk fel most egy könnyebben érthető, sokunk számára kedvelt, újra meg újra új értelmet nyerő példázatot Lukács evangéliumából, amely bizonyos tekintetben mégis hasonló az alapigénkben halott példázathoz. E másik példázat a tékozló fiú hazatéréséről szól. A fiú eladta mindenét, s az éhhalál küszöbén hazaindult apjához – hátha ő majd megkönyörül rajta, s ha másnak nem is, tán béresnek visszafogadja majd őt udvarába. De a fiút apja mindig is hazavárta: a kapuból eléje fut, átöleli, fürdőt s lakomát készít neki, új ruhát ad rá a mocskos-szakadt régi

helyett, sarut híz a lábára, s gyűrűt az ujjára: mert visszafogadja elveszett s megtaláltatott fiát! Megható példázat ez Isten végtelen türelméről és mindent elfedező, megbocsátó szeretetéről. Ha nem is mindenben, de a kegyelem, az ajándék nagyságában igazán hasonlít a gonosz szolgáról s királyáról szóló példázathoz. Míg a lukácsi példázattal Jézus a korabeli zsidó vezetőknek, a farizeusoknak válaszol, a gonosz szolgáról szólót tanítványai, a majdani első keresztény gyülekezetek vezetői körében mondja el. Miként a példázatbeli tékozló fiú bátyja is aggályoskodott (talán saját jófiúi státuszát is féltve), úgy lehettek óvatosak a zsidóság vezetői és Jézus tanítványai is, majd az üldözéseket is szenvedő első keresztények is a vétkezőkkel szemben.

„Hányszor bocsássak meg...? Még hétszer is?” – hangzik Péter kérdése alapigénk felütéseként. Miféle pedagógia, miféle fegyelmezés, miféle szervezői szándék rejtőzik Jézus válasza mögött? A mi emberi logikánkat, jószándékú értelmünket is meghaladó féltő szereteté! Amellyel a mennyei király ránk nem mint szolgálaira tekint, hanem mint Atya a fiaira. Azokra, akik még ha vétkeztek is, az ő gyermekei: ő teremtette őket e világba, s most életük értelmére akarja tanítani őket. Hivatást akar adni számukra, Jézus követésére hív. A tőle kapott s egyedül tőle tanulható szeretettel nyújtja számunkra az ajándékként megélhető s ajándékozó élet lehetőségét. Ő mindenét, tulajdon Fiát is odaadja nekünk, csak hogy ezt az egyet felismerjük. Hogy ővele nem

holmi gazdaságos viszonyosság, hanem a túlradó szeretet közösségének örömeiben élhessünk!

Bibliánkban nem kötelező happy enddel záruló példázatok találunk. Legtöbbjük nyitott, az igehallgatók döntésére vár. Tizennyolc éves, önálló életük kezdetén álló diákjaim közül mindig megkérdezte valaki: biztos, hogy a tékozló fiú egy idő után nem megy el újra otthonról, s nem viszi el magával a vagyon többi részét, hogy újra léha életet élhessen? Aztán hazajön talán újra? S megbocsátanak neki másodszor – vagy akár hetvenszer hétszer – is? Amikor először hallottam e kérdéseket, igen megdöbbsentem. De ha a gonosz szolgáról szóló példázatra is gondolok, reálisnak tűnik a felvetés. Hiszen ő is egy épp a lényegét nem értő szolgál. Nem érti, hogy a kapott ajándék a király iránt hálára, hűségre kötelez. A nagy ajándékot épp a király többi alattvalója, szolgatársai iránt mutatott magatartásával hálálhatná meg valamennyire. Úgy tesz, mintha Péter s a többi tanítvány saját kitüntetéseként őrizte volna Jézus feléjük irányuló megbocsátó szeretetét, s azt később senkivel nem osztotta volna meg – „hidegen és idegenül” nézett volna a rábizott testvérekre, mintegy bezárt bolt redőnye mögül. Hogyan születhettek volna az első gyülekezetek? Hogyan szólna ma a Jézustól kapott ige közöttünk? Mitől lett volna más, különös, vonzóbb az első gyülekezetek közössége, mint a többi családi, baráti, üzleti vagy vallási kapcsolaton alapuló közösség élete? Mi értelme lett volna

Jézus életének s halálának, aki földi küldetése végeztével Atyja kezébe tette megpróbált lelkét, életét, miután megbocsátott a lényeket nem értő kínzóinak s csúfolóinak? A menny királya óriási kockázatot vállalt Jézus egykori s mai tanítványaival kapcsolatban is: miként a példázatbeli király s az apa is. De Pál apostollal együtt vallhatjuk: „*Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: »Abba, Atyánk!«*” (Róm 8,14–15) A mennyek országának királya, a mi Atyánk Pétert is, üldözött keresztény eleinket is és minket is – átlépve a tőle elválasztó szakadékot – fiaivá fogadott. Jézus kétezer évvel ezelőtti története és tanítása általunk is folytatódik – nem egy szépen lezárt kosztümös film, nem is egy felzaklató thriller: életet újító valóság, amely választ s a hétköznapokban megélt áldásos folytatást vár tőlünk, akik a

fiúság lelkét kaptuk, hogy ne legyünk olyanná, „mint azok a házak, amelyekben egyik üzlet a másik után zár be, s amelyek aztán hidegen és idegenül néznek az utcára”. Ne saját önzésünk romjai emésszenek bennünket és másokat, mint hideg és idegen tekintetű hóhérok, hanem az akár hetvenszer hétszeri megbocsátás és nem méricskéltestvéri szeretet áldásainak örömeiben részesülve részesítsünk is ebben közeliakat és távoliakat mennyei Atyánk földi családja körében! Ámen.

Balogné Vincze Katalin

lelkész

Magyarországi Evangélikus Egyház
Északi Egyházkerülete, Püspöki Hivatal (gyes)

Családi állapota: Jézus Krisztusé

■ „Amikor befejezte Jézus ezeket a beszédeket, elhagyta Galileát, és elment Júdeának a Jordánon túli vidékére. Nagy sokaság követte, és ott meggyógyította őket. Ekkor farizeusok mentek oda hozzá, hogy kísértsék, és megkérdezték tőle: »Szabad-e az embernek bármilyen okból elbocsátania a feleségét?« Ő így válaszolt: »Nem olvastátok-e, hogy a Teremtő kezdettől fogva férfit és nőt teremtette őket?« Majd így folytatta: »Ezért hagyja el a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. Úgyhogy már nem két test, hanem egy. Amit tehát az Isten egybekötött, ember azt el ne válassza.« Erre azt mondták neki: »Akkor miért rendelte el Mózes, hogy aki elbocsátja a feleségét, adjon válólevelet neki?« Jézus így válaszolt nekik: »Mózes szívetek keménysége miatt engedte meg, hogy elbocsássátok feleségeket, de ez kezdettől fogva nem így volt. Mondom nektek, hogy aki elbocsátja feleségét – a paráznaság esetét kivéve –, és mást vesz feleségül, az házasságtörő.« Erre így szóltak hozzá tanítványai: »Ha ilyen a férfi helyzete az asszonnyal, akkor nem jó megházasodni.« Ő azonban így válaszolt: »Nem mindenki képes elfogadni ezt a beszédet, csak az, akinek megadatott. Mert vannak nemzésre alkalmatlanok, akik így születtek, és vannak nemzésre alkalmatlanok, akiket az emberek tettek ilyenekké, és vannak olyanok,

akik önmagukat tették nemzésre alkalmatlanná, a mennyek országáért. Aki el tudja fogadni, fogadja el!« (Mt 19,1–12)

Egy bölcs népi mondás szerint az ember, ha tengerre száll, imádkozzon egyszer; ha csatába indul, imádkozzon kétszer; ha pedig házasodni készül, imádkozzon háromszor. A mondás jól érzékelteti, hogy az emberi élet egyik legnagyobb felelősséget igénylő döntése a házasságkötés, amely lehet nagyon áldott és boldog kapcsolat, de az ember keményszívűsége, bűne miatt magában hordozza az átok és boldogtalanság terhét, végső soron a válás lehetőségét.

Jól látta ezt Mózes, aki a következő indoklással engedte meg a válást: „*Ha valaki feleségül vesz egy lányt, és férje lesz annak, de később nem találja kedvére valónak, mert valami ellenszenveset talál benne, akkor írjon válólevelet, adja azt az asszony kezébe, és úgy küldje el a házából.*” (5Móz 24,1) Lett is aztán bonyodalom ebből a kijelentésből!

Mit jelent az, hogy nem találja kedvére valónak? Vagy hogy valami ellenszenveset talál benne?

Nem sokkal időszámításunk kezdete előtt a zsidóságon

belül két rabbinikus irányzat vívott állandó küzdelmet egymással ebben a kérdésben. A szigorú Sammaj iskolája azt tanította: „Senki ne váljék el feleségétől, csak ha szemérmetlen dolgot talál rajta!” A szelíd Hillél rabbi követői ellenben azt vallották: „Még ha az ételét kozmálta is el, elválhatik tőle!” Csoda-e hát, hogy kegyeskedő farizeusok egyenest nekiszegezik a kérdést Jézusnak: „*Szabad-e az embernek bármilyen okból elbocsátania a feleségét?*” E kérdés mögött azonban a Jézust törbe csalni szándékozó kegyetlenség rejlik. Ki mellé áll Jézus? A szigorúbbak vagy az engedékenyebbek mellé? Bárhogy dönt is, még Jézus sem tud úgy kijönni ebből a kérdésből, hogy valakit ne haragítson magára!

Napjainkban még összetettebb a probléma. Kevés a házasságkötés, legális az élettársi kapcsolat, sokan úgy élnek együtt, mintha házasok volnának, holott nem azok. Növekszik az egyedül maradók aránya is. Állandóan napirenden tartják az egyneműek házastársi kapcsolatának kérdését. Férfi és nő biológiai neme mellett különbséget tesznek a társadalmi nemek között. Magas a válások száma a világban, az egyházban...

Csoda-e hát, hogy sokan ma is felteszik a kérdést Jézusnak: „*Szabad-e az embernek bármilyen okból elbocsátania a házastársát?*” És kíváncsian latolgatják, ki mellé áll Jézus: a szigorúbbak vagy az engedékenyebbek mellé? Rigorózus vagy szabadelvű követői pártjára?

Jézus azonban egykor és ma is az egyetlen lehetséges oldalra áll. A teremtő Isten pártjára. Kimondja: nem Isten aka-

rata a válasz. Ugyanis nem az együtt maradás vagy az elválás kérdése a házasság igazi dilemmája, hanem az, hogy Isten akarata szerint élnek-e a házastársak! A házasság felbontásának lehetőségét nem rendelte, hanem csupán megengedte Mózes az ember keményszívűsége miatt. A nem Isten akarata szerint való életvitel miatt. Így a válást nem lehet normális eseménynek tekinteni! Csupán engedménynek. A válasz igazolásához nem lehet Isten törvényét segítségül hívni!

Ha felbomlik egy házasság, annak az ember bűnös természete, kemény szíve az oka. Ha valaki következmények nélkül lehetségesnek tartja a válást, az nem szembesült még bűneivel, saját keményszívűségével. Az nem értette meg, mi az Isten akarata: „*a Teremtő kezdettől fogva férfivá és nővé teremtette őket. Ezért hagyja el a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. Úgyhogy már nem két test, hanem egy. Amit tehát az Isten egybekötött, ember azt el ne válassa.*” A házasságban éppen ezért meg kell jelenie a korábbi élettől való elválásnak és az egymáshoz való ragaszkodásnak. Ebben a ragaszkodásban nemcsak a két test válik eggyé, hanem a két lélek is. Így lesz a két emberből egy házaspár. És ha férj és feleség Isten akaratát követve kötöttek házasságot, akkor Isten áldása megnyugszik ezen az egységen, ahogyan ezt Gyökössy Endre megfogalmazza: „Boldog lehet az a házasság, ahol megvan a házassági szent háromszög.” Ha viszont az ember keményszívűsége miatt ez a hármas egység megbomlik, válásra kerül sor.

Mindenképpen sérülés történik. Ezért is fontos a krízisbe jutott házastársak és elváltak lelkigondozása, hogy a megbocsátásban Istennél gyógyulást találjanak sebeikre. Jézus válaszával nemcsak visszaadja a törvény eredeti, isteni jelentését, hanem egyértelműen utal arra, hogy most már – a vele közénk jött mennyek országa által – a házasságban is vissza kell térni Istennek ehhez az eredeti akaratához, a keményszívűségből való jézusi megszabadítással.

Mindezeket hallva a megértés bizonyossága helyett riadt döbbenettel jelentik ki Jézus tanítványai: *„Ha ilyen a férfi helyzete az asszonnyal, akkor nem jó megházasodni.”* Mintha a nősüléssel kapcsolatos ókori görög filozófusi tanács köszönné vissza kijelentésükben: *„Ha megnősülsz, azt keserűen megbánod, de ha nem nősülsz meg, azt hasonlóképpen meg fogod bánni.”* Ahogy az imént a farizeusoknak, úgy most tanítványainak is egyértelmű választ ad Jézus. Nem az a kérdés, melyik családi állapot a helyénvalóbb! Az igazi kérdés az, hogy akár családostként, akár nem házasként teljesítjük-e Isten akaratát. Életünket a Jézus Krisztusban közénk jött mennyek országa kell hogy meghatározza, és nem a családi állapotunk. Ezt az igazságot ismerte fel a lutheri reformáció, amikor az *Ágostai hitvallás védőiratában* (Apológia) Melancthon ezt írta a házasságról és az önmegtartóztatásról: *„Krisztus pedig világosan mondja: Nem mindenki veszi be ezt a beszédet, hanem akinek adott. (...) Ha az önmegtartóztatás mindenkinek lehetséges*

volna, nem lenne szükség annak külön ajándékára. Krisztus azonban arra utal, hogy ehhez külön kegyelmi ajándék szükséges, s ezért nem részesül benne mindenki. (...) Ezért ebben az időben különösképpen is szigorú törvényekkel és példákkal kellett volna védelmezni a házasságot, és az embereket házassulásra biztatni. Ez a felsőség feladata... Az evangélium tanítói pedig ugyanakkor kettőt tegyenek: akik nem élhetnek önmegtartóztatásban, azokat buzdítsák házasságra; a többieket pedig arra intsek, hogy az önmegtartóztatás ajándékát ne vessék meg.”

Az ember, ha tengerre száll, imádkozzon egyszer; ha csatába indul, imádkozzon kétszer; ha pedig házasodni készül, imádkozzon háromszor. Bölcs a mondás. Az apostoli tanács azonban még bölcsebb: *„Szüntelenül imádkozzatok!”* (1Thessz 5,17) Imádkozzunk szüntelenül azért, hogy családi állapotunktól függetlenül, Isten akaratát teljesítve alkalmasnak bizonyuljunk a mennyek országára Jézus Krisztus által! Ámen.

Németh Mihály

lelkész

Maglódi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Maglódon

2011. június 16-án.

Engedjétek Jézushoz!

■ „Akkor kisgyermeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk a kezét, és imádkozzék értük. A tanítványok azonban rájuk szóltak. De Jézus ezt mondta: »Engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermek, mert ilyeneké a mennyek országa.« Azután rájuk tette a kezét, és eltávozott onnan.” (Mt 19,13–15)

Amikor gyermekekről van szó a médiában vagy a közbeszédben, akkor különösen felkapjuk a fejünket. Mai rohanó világunk érzékenynek mutatkozik a kicsinyek iránt. Különösen, ha szükségét szenvedő, felnőtteknek (talán éppen saját szüleiknek) vagy betegségeknek kiszolgáltatott gyerekekről szólnak a hírek.

Manapság mégis kell valami, ami „eladhatóvá” teszi őket a hírekben. Kell valami, amire „ráharap” a célközönség. Ki kell mondani, hogy bizonyos kereskedelmi műsorok igenis saját maguk népszerűsége érdekében mutatnak be beteg vagy szegény sorsú gyermekeket. Gyűjtenek talán néhány tízezer forintot nekik alamizsnául, de tízmilliókat profitálnak a kicsinyek felé éreztetett szánalomból.

Se szeri, se száma a reklámokban, a különböző filmekben felhasznált gyermeki, „ártatlan” szóval elmondott, „előregyártottan szívhezszóló” megkereséseknek.

A világ arra hív, hogy a gyermeknek kézzelfogható hasznot kell hoznia szülőjének, különben csak játékszerek maradnak a szülők kezében, kényük-kedvük szerint.

Jézusnak nincsenek ilyen hátsó gondolatai. Ő isteni szeretettel szereti a legkisebbeket is. Nem tesz különbséget, nem kivételez! Nem a maga hasznát nézi, hanem a gyermekekét. Nem kötik meg őt a társadalmi elvárások, hagyományos beidegződések. Ő szereti a gyermekeket, amihez nem kíván hozzátenni semmilyen érdeket.

Feleséggel négy gyermekünket neveljük, ezért számunkra is egészen húsbavágó kérdés, hogy Jézus miként fordul a kicsinyekhez.

Kétezer évvel ezelőtt nagyon is megbotránkoztató volt, ahogy Jézus szerette, magához fogadta, magához engedte a gyermekeket. Ugyanis abban az időben nem sokra becsülték a gyermekeket, különösen, ha leányról volt szó. A kicsinyeket szinte semminek tekintették, jogaik nem lévén,

a szüleik rendelkezettek velük. Nem úgy néztek rájuk, mint teljes értékű emberekre, akik a társadalom szerves részét képezik. Csak akkor kezdtek rájuk figyelni igazán, ha besegítettek a házimunkában, illetve egészen fiatalon megnősültek, férjhez mentek a nekik választott, családjuk által kijelölt párhoz.

Ezt a fajta gondolkodást erősítette két társadalmi megrögzöttség. Az első kívülről érkezett: az idegen elnyomás alatt az a nyugatról származó felfogás asszimilálódott, miszerint a régi Rómában az apa akár – bizonyos feltételek mellett – meg is ölthette gyermekét. A második szerint a farizeusok törvényértelmezésében, a „cselekedetek mindenhatóságában” a gyerekek – jogaik nem lévén, cselekedetek híján – nem sokat számítanak. Isten számára – és persze legfőképpen számukra – nem szolgálhatnak haszonnal. Ezért csak sokadrendűek voltak a társadalomban, pláne a vallási életben.

A külső és/vagy belső visszatartó erők ellenére mégis voltak szülők, akik felismerték az Úr Jézusban a gyermekek barátját. Ott csengtek a fülükben, belevésődtek a szívébe azok az igék, amelyek alapján apjuktól tanulhatták, megismerhették az Úr szándékát és akaratát: „*Beszéld majd el fiaidnak és unokáidnak, amit Egyiptommal cselekedtem, és jeleimet is, amelyekkel sújtottam őket. Tanuljátok meg ebből, hogy én vagyok az Úr!*” (2Móz 10,2) „*Ismertesd meg azokat (Isten Izraelről való különös gondoskodását) fiaiddal és unokáiddal.*” (5Móz 4,9)

Ezek a szülők felismerték, hogy az Egyiptomból való szabadulás nemcsak idegen kitalált istenek ellen, hanem valaki mellett – értük – történt. Bálványok imádása helyett az egyetlen élő Úrra kell csak figyelniük. A szabadulás Istentől adatik, nem emberek által van!

Most pedig hallottak valakitől erről a Jézusról, aki betegeket gyógyít meg úgy, hogy imádságot, könyörgést mond az ő mennyei Atyjához. Talán saját szemükkel győződtek meg arról, hogy kezével érinti meg a beteg embereket, és azok meggyógyulnak. Ezek a szülők – Máté írása szerint – Istennél való közbenjárást, imádságot és mindemeltt kézzrátételt, áldásközvetítést is kértek gyermekeikre.

Felmerülhet bennünk a kérdés: Miért volt erre szükségük? Az ő gyermekeik – legalábbis Máté nem ír róla – minden bizonnyal egészségesek voltak, így nem kellett meggyógyulniuk. Különben is teheték volna a mindennapi munkájukat, amelyből hasznuk származott volna, nemhogy időt, energiát szánjanak a kis „haszontalanokra”.

Először is a szülőknek maguknak kellett felismerni Jézus szabadító erejét. Ha nem látják ezt a saját életükben fontosnak, akkor gyermekeiknek sem lett volna fontos. Felismerték Krisztus hatalmát, szeretetét, és ez teljesen lenyűgözte őket, nem tudtak ettől szabadulni. Ez halványította el mindazt a társadalmi elvárást, amely körülvette őket. Most valaki hatalmasabb jött el közéjük, semhogy emberi elvárásokat teljesítsenek és kövessenek! Betelje-

sedtek az írások ezen a tanítón! Az a szabadítás, amelyről apjuk beszélt nekik, már nem csupán a múlt, hanem a valóság. Ezt nekik is tovább kellett adniuk! Nem tarthatták meg maguknak! Érezték, hogy most szeretik legjobban gyermekeiket, ha Jézushoz mennek velük, és ekkor történik meg az, amitől előre féltek, vagy amire talán egyáltalán nem gondoltak: ott állnak Jézus közelében, és valami visszahúzza őket oda, ahová régi, megszokott beidegződések kötnek. A tanítványok, a megbecsült emberek tiltják el őket és gyermekeiket az Úr Jézustól. Mintha egy világ dőlt volna össze bennük! Mégsem igaz az egész? Mégis győz rajtuk a közzgondolkodás? Még itt, Jézus közelében is ezzel találkozunk? Majdnem visszafordulnak.

Ha a tanítványok, akik mindennap Jézust hallgatják, elutasítják őket, akkor meghalt a szívükben a reménység, amellyel erre a tanítóra tekintettek.

Óriási veszély ez ma is! Isten ígéréjéről úgy kell számot adni, úgy kell betölteni, hogy ne a mai, ideig való emberi elvárásokkal együtt közvetítsük, hanem tisztán és Isten eredeti szándéka szerint. Nehogy bimbózdó felismeréseket, Krisztushoz fordult embereket fordítsunk mi vissza! Ne vegyük el a másiktól a Jézusra találás örömet, boldogságát a saját megkötözöttségeinkkel.

De szól Jézus! Szava áthatol a tömeg moráján, áthatol a tanítványok erkölcsösségre hajló, kenetes szavain. „*Engedjétek és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kis-*

gyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa!” Immáron kiviláglik, hogy mi az imádság „jutalma”.

Jézus imája érettünk olyan, mintha „...valaki belépne a mennybe, mert az imádság nem egyéb, mint Isten trónja előtt való megjelenés. És amikor aztán felállunk az imádságból, akkor mintegy visszatérünk a mennyből, de nem jövünk üres kézzel. Akkor mindig hozunk valamit a mennyből vissza a földre.” (Joó Sándor: *Hegyi beszéd*, 24. o.)

A tanítványok már nem ellenkeztek, hanem odaengedték a kicsinyeket Jézushoz. Ők is megértették Jézust! Megszégyenültek ugyan, de ezzel megnyílt a szemük.

Kérjük az Urat, hogy így áldjon meg minket is, hogy mi is felismerjük az ígében Krisztus irántunk való személyes szeretetét, kereszthalálának és feltámadásának nekünk szóló ajándékát, és a Szentlélek felébressze bennünk az igyekezetet, hogy felkeressük Krisztust, és felnőttként is megmaradjunk az ő gyermekeinek. Ámen.

Lajos János

lelkész

Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nagybörzsönyben
2011. május 29-én,
a húsvét ünnepe utáni 5. (Rogate) vasárnapon.

Hogyan nyerhetem el az örök életet?

■ „Odament hozzá valaki, és ezt kérdezte: »Mester, mi jót tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« Ő így válaszolt neki: »Miért kérdezel engem a jóról? Csak egy van, aki jó. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.« Az megkérdezte: »Melyeket?« Jézus így felelt: »Ezeket: ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, tiszteld apádat és anyádat, és szeresd felebarátodat, mint magadat!« Az ifjú erre ezt mondta: »Ezt mind megtartottam, mi fogyatkozás van még bennem?« Jézus így válaszolt neki: »Ha tökéletes akarsz lenni, menj el, add el vagyonedat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; aztán jöjj, és kövess engem.« Amikor hallotta az ifjú ezt a beszédet, szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt.

Jézus pedig ezt mondta tanítványainak: »Bizony, mondom néktek, hogy gazdag ember nehezen megy majd be a mennyek országába. Sőt azt is mondom nektek: Könnyebb a tevének a tűfokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.« Amikor meghallották ezt a tanítványok, nagyon megdöbbenek, és így szóltak: »Akkor ki üdvözülhet?« Jézus rájuk tekintett, és ezt mondta nekik: »Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.«

Ekkor megszólalt Péter, és ezt kérdezte: »Mi elhagytunk mindent, és követtünk téged, mi lesz hát a jutalmunk?« Jézus erre ezt mondta

nekik: »Bizony, mondom néktek, hogy ti, akik követtek engem, a megújult világban, amikor az Emberfia beül dicsőségének királyi székébe, ti is tizenkét királyi székbe ültök, és ítéletet tartotok Izráel tizenkét törzse felett. És mindenki, aki elhagyta házát vagy testvéreit, apját vagy anyját, gyermekeit vagy földjeit az én nevemért, a százszorosát kapja, és megörökli az örök életet. De sok elsőből lesz utolsó, és sok utolsóból első.«” (Mt 19,16–30)

Nagyon gazdag ez a tanítás, amelyen keresztül az Úr szól hozzánk. Mégsem a gazdagságról vagy a szegénységről lesz szó, nem a pénztárcánkat vagy a bankszámlánkat vizsgálja az Úr, hanem a szívünket. Ez a történet megtalálható Márk, Lukács és Máté evangéliumában is. Miért? Mert nagyon tanulságos mondanivalója van számunkra. Jó, ha mindhárom leírást egyben látjuk, és így értjük meg üzenetét.

Arról értesülünk, hogy egy gazdag ember megy Jézushoz. Lukácsnál egy előkelő ember, Márknál egy ember, Máté úgy említi, valaki ment Jézushoz.

Mit tudhatunk meg erről a férfiúról? Odamegy Jézushoz (16), ifjú, fiatalember (20), aki gazdag (22). Azért megy Jézushoz, mert van egy lényeges kérdés az életében, amelyre szeretné tudni a választ. Látható a történetből, hogy itt egy komoly fiatalemberről van szó. Gazdag, jó családból való, vallásos, művelt. Úgy tűnik, hogy mindene megvan, de kiderül, valami mégis hiányzik az életéből.

Számunkra talán meglepő kérdéssel megy Jézushoz, az örök élet izgatja, pontosabban az, hogyan lehet övé az örök élet. Úgy vélem, szimpatikus fiatalember lehetett, Jézus is megkedvelte, nyilván mi is megkedvelnénk, ha egy ilyen nyitott szívű, az örök élet után vágyódó, kereső ember jönne a gyülekezetünkbe.

Akkor sem volt természetes, mint ahogy ma sem az, ha valaki az örök élet dolgairól érdeklődik. Ez az ember realisan gondolkodott, ismerte a törvényt, látta a maga életét, és pontosan tudta: „nekem nincs örök életem”. Nem ringatja magát illúziókba, tudja, hogy még nem az övé az örök élet, de vágyik rá. És Jézusnál jó helyen keresi.

Miért éppen Jézushoz jön? Talán hallotta, hogy Jézus úr a halálon, hiszen halottakat támasztott fel. Odamegy Jézus elé, és megkérdezi: „*Mi jót tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?*” Márknál és Lukácsnál „jó Mesternek” szólítja Jézust. Mit tesz Jézus? Nem mondja, itt egy kereső, aki még a tanítványom is lehet. Az Úr Jézus kiigazítja ezt az embert, akinek a kérdéséből kiderül, hogy két dologban tévelyeg.

Jézus megkérdezi: „*Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó az egy Istenen kívül.*” (Mk 10,18) Csak akkor mondhatja valaki Jézust jónak, ha elismeri Jézus istenségét, mert egyedül csak Isten az, aki jó. Az ifjú ezt nem így gondolta, hanem a kor rossz szokása szerint szólítja Jézust jónak. Jézus pedig helyreigazítja: „Miért nevezel engem jónak?” „Ki vagyok én neked? Kinek tartasz engem?”

Az Úr Jézus nekünk is felteszi a kérdést: „Ki vagyok én neked?” A te Urad és Istened, vagy egy rokonszenves tanító? Kedves testvérem, neked is válaszolnod kell: kicsoda számodra az Úr Jézus?

A második tévelygés kiderül a kérdés feltevéséből: „*Mi jót tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?*” Az eredeti szöveg szerint Márknál és Lukácsnál így lehet fordítani: „Mit tegyek én, hogy az örök életet örökségképpen megkaphassam a jövőben?”

Ez az ifjú nem istentagadó, tudja, hogy nemcsak ez a földi világ létezik, hanem a túlvilág is. Ő nem öröklétet kér, hiszen az öröklét mindenkié, csak az nem mindegy, hol tölti az öröklétet. Ez az ifjú szeretett volna megmenekülni a pokoltól, a kárhozattól, és a mennyországba kerülni. Fő kérdése az volt, hogy mit kell tennie az örök élet örökségeért.

Úgy gondolom, mindenki rendelkezik kisebb-nagyobb vagyonnal, és egészen természetes, hogy a vagyonunk örököse a gyermekünk, nem a szomszéd, a munkatárs, hanem

a gyermek. Ugyanígy van ez az Isten országával is, csak az Isten gyermekei öröklük. Ha Isten gyermeke vagyok, akkor enyém az örök élet, ha nem vagyok az Isten gyermeke, nem mehetek be a mennyországba. Hogyan lehetek Isten gyermeke? *„Akik pedig befogadták (az Úr Jézust), azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében, akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratóból, hanem Istentől születtek.”* (Jn 1,12–13)

Ki lehet érdemelni az örök életet? Nem. Akkor hogyan lehet miénk az örök élet? Ha az Úr Jézust befogadjuk a szívünkbe, az életünkbe. Az örök élet már e világban elkezdődik azok számára, akik Jézuséi.

A kérdés: „Te istengyermek vagy-e már? Tiéd-e az örök élet?”

Az ifjú tudta, hogy nem az övé, és mit tesz Jézus? Bűnismertetre vezeti ezt a fiatalembert. Amikor Jézus sorolja a parancsolatokat, az a válasza: mindezeket megtartottam. Nagyjából, nagy vonalakban tökéletes az életem. Ő az a bizonyos „jó ember” kategória. Mit mond az Úr Jézus? „Ha tökéletes akarsz lenni...” – ezzel rávilágít arra, hogy nem az, fogyatkozása van, nyilván volt neki több is, de Jézus egyre, a legsúlyosabbra hívja fel a figyelmét. *„Add el vagyonodat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; aztán jöjj, és kövess engem!”* Vajon ha megtenné, ez az ember meg tudná váltani önmagát? Természetesen nem, de Jézus nem is erre biztatja. Jézus azért kéri tőle

ezt, mert tudja, hogy ezt az embert jobban izgatja a pénze, vagyona, mint az örök élet. A pénz áll az életében az első helyen. Ott van a sorban Isten is, de az első helyen a vagyon áll. Ez a felszólítás – add el mindenedet! – nem abszolút szabály, mert nem mindenkinél a pénz az úr. Van, akinek mással van tele a szíve, más áll az első helyen. Neked, kedves testvérem, ki vagy mi az úr az életedben? Pénz, karrier, hobbi, házastárs, gyermekek, unokák...? Mindaz idetartozik, aki vagy ami megelőzi az Úr Jézust. Ez az ifjú veszni hagyja a mennyei kincset, és a földit választja. Ezért olyan szomorú ez a történet. Vágyik a mennyekre, de nem tudja megtagadni önmagát, inkább a vagyonát választja, mint Jézust, és elmegy. Ekkor Jézus egy nagyon érdekes képet mond: *„Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.”*

Többféleképpen értelmezik ezt a mondatot az írásmagyarázók, de a legjobb, ha úgy értjük, ahogyan Jézus mondta. Ami az embernek lehetetlen, az Istennek lehetséges. A tevének a tű fokán átmenni lehetetlen, ugyanígy az embernek lehetetlen bejutnia a mennybe, de Jézusért és Jézus által mégis miénk lehet a menny. Azért lehetetlen az embernek, mert oda egyedül Jézus vérén, halálán keresztül vezet az út. Az örök élethez nem elég a vallásosság, hogy csupán meg vagyok keresztelve, nem elég, hogy én hiszek Istenben, nem elég, hogy elhiszem a Jézusról szóló történeteket. Az örök élethez Jézusra magára van szüksé-

günk, aki az életét adta a mi bűnös életünkért. Az örök életért nem tehetünk semmit, nem lehet kiérdemelni. Az örök életet ajándékként kapják mindazok, akik itt, e földi világban Jézust befogadták a szívükbe.

Jézus és az ifjú beszélgetésére reagálva Péter egy érdekes kérdést vet fel: „*Mi elhagytunk mindent, és követtünk téged, mi lesz hát a jutalmunk?*” Ebben a kérdésben benne rejlik: lám, ez az ifjú nem tett semmit, bezzeg mi mindentől lemondunk érted, Uram! Péter elkezd büszkélkedni, hogy mit tett ő Jézusért. A hívő ember nagy kísértése a saját érdemek emlegetése: mit tettem a gyülekezetemért, az egyházamért. Ha ez a gondolat befészkel magát a szívünkbe, gondoljunk a keresztre, arra, hogy Jézus mit tett érted, mert a kereszten láthatjuk meg, kié az érdem. Ugyanakkor Jézus bátorít, hogy aki őt követi, sokszorosát kapja vissza annak, amit elhagyott érte, hiszen a legnagyobb jutalom az örök élet kiteljesedése a mennyben.

Ezen a mai vasárnapon konkrét kérdéseket intéz hozzánk az Úr:

- Kicsoda számomra az Úr Jézus?
- Isten gyermeke vagyok-e?
- Van-e üdvösségem?
- Mi előzi meg az életemben az Úr Jézust?
- A saját érdemeimre tekintek vagy Jézus érdemeért, áldozatáért vagyok hálás?

Az Úr munkálja őszinte válaszainkat! Ámen.

Labossáné Kővágó Anita

beosztott lelkész

Érdi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Érden

2009. augusztus 30-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 12. vasárnapon.

Barátom, nem bánok veled igazságtalanul...

■ „Hasonló a mennyek országa a gazdához, aki korán reggel kiment, hogy munkásokat fogadjon a szőlőjébe. Miután megegyezett a munkásokkal napi egy dénárban, elküldte őket a szőlőjébe. Amikor kiment kilenc óra tájban, látta, hogy mások is állnak a piacon tétlenül, és ezt mondta nekik: Menjetek ti is a szőlőbe, és ami jogos, megadom nektek. Azok pedig elmentek. Ismét kiment tizenkét óra körül és délután három óra tájban, és ugyanígy tett. Amikor pedig késő délután öt óra tájban is kiment, még mindig talált ott álldogálókat, és megkérdezte tőlük: Miért álltok itt egész nap tétlenül? Azok pedig így válaszoltak: Mert senki sem fogadott meg bennünket. Erre ezt mondta nekik: Menjetek ti is a szőlőbe! Miután pedig beesteledett, ezt mondta a szőlő gazdája a vincellérének: Hívd elő a munkásokat, és fizess ki a bért, az utolsókon kezdve az elsőig. Ekkor jöttek azok, akik öt óra tájban álltak munkába, és kaptak egy-egy dénárt. Amikor azután az első jöttek, azt gondolták, hogy többet kapnak, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak. Amikor átvették, zúgolódni kezdtek a gazda ellen, és ezt mondták: Ezek az utolsók egy órát dolgoztak, és egyenlővé tetted őket velünk, akik az egész nap terhét hordoztuk, és szenvedtünk a hőség alatt. Ő pedig így felelt egyiküknek: Barátom, nem bánok veled igazságtalanul: Nem egy dénárban egyeztél-e meg velem? Vedd, ami

a tied, és menj el. Én pedig az utolsóknak is annyit akarok adni, mint neked. Hát nem szabad-e nekem azt tennem a javaimmal, amit akarok? Vagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok? Így lesznek az utolsókból első, és az elsőkből utolsó.” (Mt 20,1–16)

A szőlőmunkások példázatát olvasva eszembe jutott Jacob Willemszoon de Wet 17. századi holland festő műve. A festményen ennek a példázatnak a nap végén történt eseményei vannak megjelenítve. Középen ül a gazda, vele szemben a vincellérje egy asztalnál, és egyenként adja át mindenkinek a napi bért. Egyesek éppen akkor veszik át, míg néhányan a háttérben sorakoznak és várnak a kifizetésre. De a legfeltűnőbb az a néhány személy, akik már átvehették a „jutalmukat”.

Miközben a képet nézem, észreveszem a csodálkozó arcokat, tekinteteket, mozdulatokat. Egyeseknél azt az aláztos, örömteli csodálkozást, amelyben kifejeződik: Nekem is tényleg ennyi jár? De jól látható a képen a gazda körül álló elégedetlenek hada is. Az egyik munkás kezében egy szer-

számmal áll a gazda széke mellett. Az arcára kiül a göggel teli rácsodálkozás: Uram, nekem miért csak ennyi jár?

A kép közepén pedig jól látható, amint a bársonyruhába öltözött, jóságos gazda egyik kezével megfogja és eltolja a vádló személy kezét, másik kezével pedig magára mutat, kifejezve az Atya mondanivalóját: Barátom, nem bánok veled igazságtalanul.

Nézzük meg, hogy miből is indul ki a festő. Miről is szól Jézus példázata?

Sokak számára ez a példázat felháborító, az ember felkapja a fejét: ez a gazda nem bánik igazságosan a munkásokkal! Hogy lehet az, hogy az első munkások, akik reggel óta a nap terhét hordozták, mégis ugyanannyit kapnak, mint azok, akik a nap végén álltak munkába, és mindössze egy órát dolgoztak?

Nem szeretjük az ilyen igazságtalanságot. Felháborodunk azon, ha valaki nem kapja meg az őt megillető bért a munkájáért. Talán tesszük ezt azért is, mert a lelkünk mélyén magunkat a nap terhét hordozó, kora reggel munkába állt munkásokkal azonosítjuk. Tehát jogosnak tartjuk a példázatbeli munkások zúgolódását, akik szerint több munkáért több fizetség jár.

Csak hogy ezzel a példázattal Jézus keményen, szinte megbotránkoztató módon az eszünkbe, sőt a szívünkbe akarja vésni: az Isten országában nem ez a rend. Ott a

kegyelem és a szeretet rendje uralkodik. Nála nem az érdemek számítanak, hanem a kegyelem.

De mi is történik valójában ebben a példázatban? Fontos, hogy a köztünk lévő fiatalabbak és gyermekek is világosan lássák.

Egy gazda munkásokat keres a szőlőjébe. Egészen korán, napkeltekor kimegy a piacra, ahol a napi munkára váró emberek felsorakoznak, és várják, hátha valaki felfogadja őket. Ekkor a példázatbeli gazda megalkuszik a munkásokkal (sőt a szó eredeti értelmében szerint teljes egyezségre jutnak). Vagyis a gazda és a munkás teljesen egyetértenek abban, hogy a felvett munkások egy egész munkanapot dolgoznak a gazda szőlőjében, és a nap végén egy dénárt kapnak fizetségül. Ez nagyon hangsúlyos tény a történet folytatása szempontjából.

Azután ezek az emberek elmennek, és munkába állnak.

A gazda ezután kilenc órakor újra kimegy, és felfogadja az ott álldogálókat, akik nem kellettek senkinek. Ezek a munkások pedig örülnek, hogy bár a munkaidő kezdete után néhány órával fogadták fel őket, de legalább mégis vihetnek haza valami betevőre valót a nap végeztével. Érdemes azt is megfigyelnünk, hogy a felvett munkásoknak mit mond a szőlő ura: „*Menjetek ti is a szőlőbe, és ami jogos, megadom nektek.*” Ezek a később felfogadottak már nem is mernek alkudozni. Nem mondanak semmit. A gazda sem

áruja el, hogy mennyit kapnak majd, csak menjenek, és ami jogosan jár nekik, meg fogják kapni.

A példázat folytatódik azzal, hogy a gazda újra kimegy a piacra tizenkét óra körül, majd délután három óra tájban, sőt késő délután öt órakor is. Tudnunk kell azt is, délutánra már csak akkor volt szokás munkásokat felfogadni, ha veszélyben volt a termés, vagy nagyon sürgető volt a munka, hogy idejében megtörténjen a betakarítás, és ne vesszen kárba semmi.

Majd elérkezik a munkanap vége. A gazda utasítja a vincellért: *„Hívd elő a munkásokat és fizesd ki a bért, az utolsókön kezdve az elsőig!”*

Szinte láthatjuk magunk előtt, ahogy felsorakoznak az utoljára érkezettek, és ott van bennük a várakozás: Vajon mennyi, ami jogosan jár nekem? Mennyit fogok kapni, hiszen meg sem mondta a gazda.

És ekkor következik a történet csúcspontja: az öt órákor munkába álltak kaptak egy dénárt. Ugyanígy a három órákor, délben, kilenckor és a reggel hat órákor munkába álltak is egy-egy dénárt kapnak. Ekkor kitör a zúgolódás.

Ezt mondják a szőlő urának: *„Ezek az utolsók egy órát dolgoztak, és egyenlővé tetted őket velünk, akik az egész nap terhét hordoztuk, és szenvedtünk a hőségtől. Ő pedig így felelt az egyiküknek: Barátom, nem bánok veled igazságtalanul. Nem egy dénárban egyeztél-e meg velem? (...) Én pedig az utolsónak is annyit akarok adni, mint neked.”*

Testvéreim! Hányszor vagyunk mi is ilyen zúgolódók? Amikor csak azt nézzük, hogy mi az, ami jár nekem Isten-től. Hányszor képzeljük úgy az életünket, mintha csak én lennék az, aki napkeltekor már elindul szolgálni, dolgozni a gazda szőlőkertjébe? Elvégzem a munkám, eljövök az Isten házába, imádkozom, adományt adok, ezért már jogosan jár valami nekem az Istentől.

Bizony, ősi kísértés ez az embernek: mi akarunk adni valamit az Istennek, mintha kiérdemelnénk a jutalmat. Uram, én adok neked tiszteletet, áldozatot, szolgálatot, utána pedig várom, hogy te is adj. Én teljesítem kötelességemet, most pedig te jössz, Uram, te is add, amivel „tartozol”! Mintha módunk lenne egyenrangú partnerként „üzletelni” Istennel.

Pedig mennyire máshogy szólna, sőt elhalkulna a zúgolódásunk, ha végre megértenénk és elfogadnánk Jézus példázatát, amelyből világossá válik, hogy Istenünknél más a rend. Nem emberi logika szerint való, nem érdem alapján történnek a dolgok. Nála kegyelem és szeretet van. Minden, amit kaphatunk, csak ajándék.

„Barátom, nem bánok veled igazságtalanul” – hangzik a gazda válasza. Mert Istenünknél más a mérték, ahogy ő minket szeret. A mi emberi gondolkodásunk pedig sokszor tiltakozik Isten igazsága ellen.

De addig, amíg ezt nem akarjuk hittel elfogadni, amíg nem hajlunk meg Isten jó rendje és akarata előtt, addig

csak irigykedés, szeretetlenség, békétlenség az életünk, és zúgolódó szőlőmunkásként csak azt kérdezzük: A másik milyen jogon kapott ugyanennyit?

Pedig Istent mindig a kegyelme gazdagsága vezeti. Ő nem érdemeket néz, hanem minket, kegyelmére szorulókat lát, és nála a kegyelem nem az elvégzett munka arányában jár, hanem mindenkinek, aki őszinte bűnbánattal tér hozzá. Éppen ezért óv minket a példázattal Jézus attól, hogy magunkat és hitünket előbbre tartsuk másokénál. Erre emlékeztetnek a példázat utolsó szavai. Hiszen velünk is könnyen megtörténhet: így lesznek az utolsókból elsők és az elsőkből utolsóak.

Urunk éppen ezért akar megajándékozni minket egyformán az ő szeretetéből. Az ő irgalmassága, hogy nem „érdemeink” szerint bánik velünk, hanem az ő szeretete szerint.

A történet végén a gazda megkérdezi a zúgolódótól: „Vajon a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok?” Erről a jóságról szól a példázat. Isten jósága a legegyszerűbb magyarázat arra, miért viselkedik számunkra ilyen szokatlanul a gazda. Mi pedig ebből a jószágból élhetünk. Ezt

a jószágot csak el lehet fogadni, nem lehet kisajátítani, ki követelni vagy kiérdemelni. Ez Isten szuverén joga. Egyet tehetünk. Ezt elfogadjuk, és dicsőítjük őt érte, ahogy a zsoltáros teszi: „*Dicsérjétek az Urat, mert jó, mert örökké tart szeretete!*”

Újra eszembe jut a holland festő képe. Látom a csodálkozó, boldog arcokat, férfiakat és nőket, gyermekeket és koldusokat, akik a nap végén megkapták jutalmukat. De végighasít a tudatomban: vajon én hol állok? Remélem, hogy nem azok csoportjában, akik fenyegetően nézve vonják kérdőre a szőlő urát: Uram, miért csak ennyi? Hanem bízom abban, hogy ott vagyok az egy dénárnak szívből örülő munkások között. Ámen.

Lőrincz Csaba

lelkész

Aszódi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Aszódon
családi istentiszteleten 2011. június 26-án,
a Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnapon.

Jézussal a megmentő szeretet kényszerútján

■ „Amikor Jézus Jeruzsálembé készült felmenni, maga mellé vette külön a tizenkét tanítványt, és útközben ezt mondta nekik: »Íme, felmegyünk Jeruzsálembé, és az Emberfia átadatik a főpapoknak és az írástudóknak. Halálra ítélik, és átadják a pogányoknak, hogy kígyúnyolják, megkorbácsolják és keresztre feszítsék, de harmadnapon feltámad.«” (Mt 20,17–19)

Némely tanítvány tekintete Cézárea Filippiben, a Hermon-hegy lábánál talán még a 2700 métert meghaladó, örökké hófedte csúcsok között jár, másoké talán a Jordán folyó forrásainál, amikor Péter messiási vallomását követően Jézus először jelenti be szenvedését, halálát, feltámadását. Ezzel olyan magasságot és forrásvilágot láttat, amely első hallásra hangulatrontó. Megsemmisít, de beteljesedése után lenyűgöz. Abba a magasságba emel, ahonnan kiindul minden élet. Forrásaiból pedig megelevenít, örökké éltet.

Izrael legészakibb városából indul Jézus céltudatosan délnek, hogy utolsó „világot járó útján” még örökkévaló kincsekből osztogasson az Isten ismerete után vágyóknak.

Jézus színeváltozása még inkább kétségbe vonja bejelentését elvettetéséről. Péter féltésérzlete (nem eshetik ez meg teveled!) miért volna sátáni eredetű?

Galileába érve újra megjeleníti Jézus: „Az Emberfia emberek kezébe adatik...” Erre a tanítványok igen elszomorodtak. Talán leginkább azért, mert akkor nem teljesednek önös érdekek diktálta vágyaik!

Miközben Jézus tanítványaival tovább halad a szent város felé, tanítást ad egy új világ rendje felől. Sok példatörténet által közel hozta az átmenetet az egoista gondolkodásból a Teremtő iránti bizalom világába. Az „utolsóknak” is megadja annak lehetőségét, hogy vele munkálkodókká váljanak. „Javait” nem az emberi önigazság mértékével osztja, hanem az ő többdimenziós, perspektivikus látása szerint. Így teszi ismertté cselekvésre készítő erejét, a minden értelmet meghaladó kegyelmet, amellyel az általa járt útra hív (Mt 20,1–16).

A tanítványok megismerték Jézus hatalmát sok csodatettében. Az őt elfogni akarók között is többször „általment”. Amikor Jeruzsálemhez érkeznek, Jézus harmad-

szor szól szenvedéséről, haláláról, feltámadásáról. De miért harmadszor is?

Két okból bizonyosan.

Fáj számára az Atyától való elszakadás gondolata (Ézs 53,10). „*Keresztéssel kell azonban még megkereszteltetnem, és mennyire szorongok, míg ez végbe nem megy!*” (Lk 12,50) Ez a fájdalom nem szűnik, sőt egyre nagyobb.

Valamint készíti tanítványait az Atya megváltásmunkájának megértésére, elfogadására. „*Most mondtam meg néktek, mielőtt meglenne, hogy amikor majd meglesz, higgyetek.*” (Jn 14,29; Károli-ford.) Ők az Istentől rendelt hiteles tanúbizonyságok az Élet győzelméről a bűn, a halál, a sátán hatalma felett.

Mi már megtörtént eseményekre tekintve szemlélhetjük Jézus bejelentését – nem csak harmadszor! Keressük hát személyes életünkre vonatkozó értelmét is!

„*Az Emberfia átadatik a főpapoknak és írástudóknak.*” Ki ez az Emberfia?

Ő az örök Ige, akiben teremtett minden... minden őbenne áll fenn, tetszett az Atyának, hogy őáltala békéltesse meg mindent magával, békességet szerezvén az ő vére által (Kol 1,16kk). Isten igazságos, kárhóztató ítéletétől menti az embert (Róm 8,3). Zsid 4,14 bizonyágtétele szerint ő a nagy Főpap. Szolgálatá egyrészt vére általi engesztelés az Atya felé, másrészt tulajdonszerzés; ellenségétől visszavásárolta saját tulajdonát, és fiaivá tette.

Kiknek szolgáltatta ki Isten az ő Fiát? Azoknak, akik teológiailag irányt adó csoport. Az egyházi élet rendjét törvényeikkel szabályozzák. Róluk mondja Jézus: „*erőtlenné tettétek Isten parancsolatát a ti rendelkezéseitek által*” (Mt 15,6). De ugyanakkor ők az ítélethozók is. Jézus után régóta leselkednek: mond-e, tesz-e törvénybe ütközőt. Két fő bűnben gondolták vétkesnek Jézust: megszenteltetését a szombatnapot, és az Istennel tette magát egyenlővé: „*Én és az Atya egy vagyunk.*” (Jn 10,30) A főpapok és írástudók ítélethozatalának összefüggésben jelenik meg a törvény székében ülő (Pilátus) döntése is. Aki megsérti ezt az „ál-lamegyházi hatalmat”, annak nincs mentsége!

Hogyan is szól valójában ez az ítélet? „*Méltó a halálra!*” Krisztus elvetésével nem kellett a Teremtő uralma. Nem kell büntelensége, szentsége, világossága, dicsősége. Nem kell rendje. Az „igazság őreit” senki nem sértette meg annyiszor, mint Jézus. „*De ti ne hívassátok magatokat mesternek, mert egy a ti mesteretek. Atyátoknak se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, aki a mennyben van. Ne hívassátok magatokat tanítóknak se, mert egy a ti tanítók: a Krisztus.*” (Mt 23,8a.9–10) El akarták távolítani az érvényesülésük akadályozóját.

Az Isten Fiának kivetésére vonatkozó ítélettel (Ézs 53,8b) teljesedett be Isten akarata. Krisztus mindenké felett való uralmának sokakra kiható beteljesedését segítették megvalósulásához, miközben magukat kizárták abból (Róm 5,15).

Tegyük fel a kérdést magunknak! Mi nem hoztunk ilyen ítéletet? Azért ítéljük hallgatásra az Írást, Isten igéjét, mert nem segíti vágyaink beteljesedését?

„*Átadják a pogányoknak.*” Ők az ítélet végrehajtói, a „piszkos” munkát ők végzik. Ők a más nemzethez tartozók, akik nem vizsgálják az ítélet jogosságát. „Dolgukat tették.” Nem törődtek annak következményével sem.

Azt tehettek vele, amit akartak. Próbára tették istenfűségát: „*prófétáld meg, ki ütött meg téged.*” Korbácsolás, megfeszítés... Megpróbáltatott tanítása fő mondanivalójában, az ellenség szeretetében!

Én magamon csodálkozom, hogyan viseltem sorsvetés által nékem jutó köntösét ilyen szívvel. A „sors vetése által” az ige közelében éltem gyermekkoromat. De azt tettem vele, amit akartam. Első, édesapámtól tízévesen ajándékba kapott Bibliámat, egy Újszövetséget valójában csak egyszer nyitottam ki. Akkor azt olvastam: „Karcsi fiannak mindennapi használatra.” De nem tudtam félretenni gyermeki önmagammat.

Mit adnál rendelkezésére ma Krisztusnak? Rendelkezhet-e időbeosztásod, képességeid, erőd, anyagi javaid, életed felett? Bízol-e igéjében, hagyatkozol-e szavára? Fogadod-e örökkévaló ajándékait? Vagy diktálnád, hogy mit tegyen? Amit az igével tettem, azt tettem Urammal. Nem „csak” számtalan bűnömet láttam magam előtt, hanem szívemet mint bűngyárat ismertem meg. Kezdtém belátni, elvesztem!

Akinek megnyílt látása elveszett állapotára, azt már nem lehetett megvigasztalni azzal, hogy vannak nálad rosszabb emberek is, vannak nagyobb bűnöket elkövetők is.

Kezdtett fájni, hogy én, az alkotás Alkotómat a bálványok sorába helyeztem. Ha ő a megígért Messiás, „*mentse meg magát, és engem is!*” De a kivégzést levezénylő római százados szívében Jézus tűrésének határtalansága, Atyja iránti hűsége munkát végzett! Valahogy bennem is hasonló történt. Gimnazista koromban ragadott meg sodró erővel a Szeretet hatalma. Igazat adtam Isten váltságtervének. „Ne éljek többé sohase én, / Lelkeddel élj te bennem!” – kiáltottam az énekíróval. Kiáltottam kegyelemért, bocsánatért, új életért, teljesen összetörve. Hosszas vergődés után hálaadásra nyílt a szívem a drága vérért, a bűneim bocsánatáért. Meggyőzött szeretete, hogy nem kell ítéletre mennem, mert helyettem ő megítéltetett!

Ekkor jött el a harmadnap életemben. Hittem, hogy Krisztus az én Uram is, ő az én életem. Ma is tudom, hogy testemben nincs semmi jó, csak vétkezni vagyok képes, de neki van hatalma, hogy megőrizzen önmagamtól, megtartsa önmagában. Az jó nekem, ha az ő akarata történik életemben. „*Aki pedig elveszti életét értem, megtalálja azt.*” (Mt 16,24) Igen! Jézus szólt előre feltámadásáról! A feltámadottak győzelmes útjáról is! Annyira borzasztó volt bejelentésének első része, hogy ezt csak feltámadása, de talán csak pünkösöd után hallották meg tanítványai. Talán

már énekeltük, de tudatunkig még nem jutott el: „Hozd fel világotat, / Szentlélek, drága hű / Vigasztaló! (...) Erőd kit felkarolt, / Nem nyughat, mint a holt, / Lendíti éltető / Terv s alkotás.” (EÉ 246,1–2) Engedd, hogy téged is lendítsen, áldjon, éltesse!

Ültem eleget a főpapok, írástudók székében. Egy kis ön-elégültségért vagy a piszkos hóhérmunka zsoldjéért. Erre csábít ma is szívem? El a romlott szívem világától! Élhetünk Krisztus világában!

A maguk szemében senkikké, semmikké lett megváltottai az ő kegyelmének hegycsúcsai. Krisztus keresztléneke értelmét mutatók, a gonoszt jóval meggyőzők! Krisztus

beszédének forrásaiból felüdülve tanúskodjunk feltámadásának erejéről, életre jutva az egyetlen, életre vivő Úrról, szeretetének kényszerútjáról! Ámen.

Deme Károly

lelkész

Salgótarjáni Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Salgótarjában

2011. május 29-én,

a húsvét ünnepe utáni 5. (Rogate) vasárnapon.

A szolgáló Emberfia

■ „Akkor odament hozzá a Zebedeus fiainak anyja fiaival együtt, leborult előtte, és kérni akart tőle valamit. Jézus megkérdezte tőle: »Mit akarsz?« Ő így felelt: »Mondd, hogy az én két fiam közül az egyik jobb kezed, a másik bal kezed felől üljön a te országodban.« Jézus így válaszolt: »Nem tudjátok, mit kértek. Ki tudjátok-e inni azt a poharat, amelyet én fogok kiinni?« Ők így feleltek: »Ki tudjuk.« Erre ő ezt mondta nekik: »Az én poharamat kiisszátok ugyan, de hogy ki üljön jobb és bal kezem felől, azt nem az én dolgom megadni. Azok fogják megkapni, akiknek az én Atyám elkészítette.« Amikor ezt meghallotta a többi tíz, megharagudott a két testvérré. De Jézus magához hívta őket, és ezt mondta: »Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok, és aki közöttetek első akar lenni, az legyen a rabszolgátok. Mint ahogy az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.«” (Mt 20,20–28)

A most olvasott történet előtt Jézus harmadszor jelenti be tanítványainak halálát és feltámadását. Részletezi szenvedésének „forgatókönyvét”, mint aki pontosan tisztában van azzal, hogy mi vár rá. Az első bejelentés alkalmával (Mt 16,21) Péter még tiltakozik, de itt, a harmadiknál már elfogy az emberi együttérzés is, és helyébe a saját érdekek vallásos köntösben történő érvényesítése lép. Jézus önzetlen szolgálatra indul, a megváltás „finisébe” ér, és a legelemibb szolidaritás is hiányzik közvetlen munkatársaiból és azok hozzátartozóiból. Igénk első és nagyon nehéz üzenete éppen erre az emberi dimenziókra kérdez rá: sokszor éppen azok, akik legközelebb vannak hozzánk, társunk, gyermekeink, munkatársunk kap kevesebb együttérzést, nehéz helyzetében való bátorítást. A jézusi út azt is jelenti, hogy a mellettem élőhöz is a szolidaritás jegyében szabad viszonyulnom.

Éppen ebben a közönyben válik nagyon tanulságossá, példaértékűvé számunkra Jézus magatartása, mert egészen másképp reagál erre a helyzetre, mint azt emberi logikánk szerint mi tennénk.

Isten országában a kiválasztódás mércéje a szolgálat

Az emberi együttélésben, a társadalomban a történelem folyamán változott a kiválasztódás szempontja. A feudális társadalomban a szerzett jogok domináltak: aki beleszűletett valamilyen méltóságba, az azt hordozta élete végéig, így ő volt abban a helyzetben, hogy befolyással bírt mások életére. A kapitalizmus idején a megszerzett vagyon döntötte el, hogy ki milyen társadalmi pozícióra jogosult. Mára a hatalom megszerzése és megtartása a kiválasztás mércéje. Aki ügyesebben, erőszakosabban vagy a lehetséges eszközök manipulálásával szerzi meg és tartja meg pozícióját, az kerül a gúla tetejére, és ő irányítja a többieket. Természetesen ma sincsenek tiszta viszonyok, hiszen a kiválasztódás szempontjai keverednek, és mindig újabbakkal ki is egészülnek.

Jézus különös módon nem ítéli el a kiválasztódás tényét, csak új összefüggésbe állítja. A gyülekezet, az egyház, Isten országa polgárai számára a szolgálat jelenti a lehetséges „versenypályát”. Az egymással a szolgálatban versengő tanítványok közösségét hívja létre Jézus. Ezzel pedig egyértelmű támpontot ad arra, hogy el tudjuk helyezni magunkat, családunkat, gyülekezetünket, egyházunkat a szolgálat koordinátái között. Kérdés formájában: családomban, gyülekezetemben, hivatásomban, egyházamban előjogok, gazdasági erőviszonyok, hatalmi játszmák mentén élek-e, vagy jézusi találékonysággal választom újra és újra a szolgálat útját?

Utolérhetetlen pontossággal vall erről a költő:

„Én is világot hódítani jöttem,
s magamat meg nem hódíthatom,
csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámíthatom és becsaphatom.

Valaha én is úr akartam lenni;
ó, bár jó szolga lehetnék!
De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyüzszög a végtelenség.”

(Weöres Sándor: *Rongyszőnyeg*)

Isten országában a kiválasztódás mércéje a szolgálat, amely nem finnyás

Azzal, hogy Jézus a rabszolga munkáját jelöli meg, mint a szolgálat mércéjét, arra figyelmeztet, hogy az ő nyomdokain vállalt szolgálat nem lehet válogató. Nem a saját döntésünk csupán a szolgálat, hanem a jézusi parancsnak történő engedelmség. A szolgálat eme dimenziója azért rendkívül fontos, mert ez a „nem finnyás” engedelmség szabadít meg bennünket a megfelelési kényszertől és az uralkodási vágytól. Ezzel a kettővel tudunk ugyanis mi szolgálni. Ezzel szemben Jézus nem a robotszemlélet miatt állítja elének a rabszolgát, aki parancsot hajt végre, és senki nem kíváncsi a véleményére, amikor elvégez egy munkát,

hanem erre a dialektikus feszültségre hív meg: az engedelmesség és szabadság gyönyörű kettősségére.

Isten országában a kiválasztódás mércéje a szolgálat, amely nem finnyás, mert Jézus a normája.

Általában megkülönböztetünk jogi, politikai, erkölcsi, vallási normákat, amelyek különböző módon vannak jelen az életünkben.

A jogi norma mindenekelőtt a kényszerítés, a szankció erejével képes elérni a normák betartását. Valaki csak azért nem kerül összeütközésbe a törvénnyel, mert fél annak következményeitől. Egyszerűen fogalmazva: azért nem lopok, mert attól tartok, hogy bebörtönöznek érte. Szükséges nyilván a jognak ez a szankcionáló jellege, de Jézus távolról sem ebből a szempontból norma.

A politikai normákat történelmi koronként, országonként másképp határozzuk meg, de alapvetően ennek jellemzője az erő normája: mindig az erősebb kerül döntési pozícióba és viszi keresztül az akaratát, ha kell, erővel is. Jézus nem ebben az értelemben adott normát.

Az erkölcsi normákat két csoportba szokás sorolni: írott és íratlan szabályok, amelyek az emberi döntéseket, a közösségeket szabályozzák. Elvárásnak is tekinthetjük, hiszen hozzájuk a jutalmazás és büntetés fogalma társul. Ha megtartod az erkölcsi előírásokat, akkor dicséretet érdemelsz, és jó ember vagy, ha megszeged őket, akkor a

közösség kirekeszt, és rossz ember vagy. Jézus ebben az értelemben sem ad normát a szolgálatra.

A vallási normák is egész különböző módon vannak jelen az emberi tudatban, az együttélésben. Nem könnyű itt sem megtalálni a legkisebb közös többszöröst, de alapvetően megállapíthatjuk, hogy a vallási norma lényegét tekintve az istenséggel való kapcsolatot, a különböző rítusokat és a hétköznapi magatartás rendjét szabályozza. Nyilván Jézus is beszélt szabályokról, de nem vallási normát hozott a számunkra.

A jézusi norma sajátossága a kereszt normája: azért jött, hogy életét adja váltságul sokakért. Ezt a normát sehol másutt nem találjuk meg. A megfogalmazás mögött több kép is meghúzódik. Először is a védelemé. Mai szóval azt mondanánk, hogy Jézus az a testőr, aki nem kíméli az életét, ha a védencéről van szó. Odavetette magát a gyilkos szándék és az életünk közé. Ettől lesz normája többé nem szabály, elvárás, hanem a megmenekült ember hálája és elkötelezettsége, hogy jézusi módon mentsen meg embereket. Aztán benne rejlik szavaiban a tús kiszabadítása is. Nem a mai értelemben vett akciófilmek módján, ahol a legyőzhetetlen szuperhős mindenkit likvidál a túsok kiszabadítása érdekében, hanem aki önként és csereként megy a biztos halálba mások helyett. Ezért az ő normája nem szankcionál, hanem a megszabadult ember korlátokat nem ismerő öröme és tenni akarása lesz. És végül szavai-

ban felfedezhetjük azt, hogy ő a saját pozícióját is a szolgálatra használta. Nem zsákmánynak, előjognak tekintette, hanem eszköznek a szolgálathoz. Erre hív meg bennünket is, hogy emberi pozíciónk se akadályozzon, hanem segítsen a szolgálat útján. Ámen.

Laborczy Géza

lelkész

Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású

Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzik

Nyíregyháza-Kertvárosban 2012. február 26-án,

böjt 1. (Invocavit) vasárnapján.

Csak a jerikóiak vakok?

■ „Amikor elindultak Jerikóból, nagy sokaság követte őt. És íme, két vak ült az út mellett, és amikor hallották, hogy Jézus arra megy, felkiáltottak: »Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!« A sokaság azonban rájuk szólt, hogy hallgassanak el, de ők még hangosabban kiáltották: »Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!« Jézus megállt, megszólította őket, és ezt kérdezte: »Mit akartok, mit tegyek veletek?« Ők így feleltek: »Azt, Uram, hogy megnyíljék a szemünk.« Jézus megszánta őket, megérintette szemüket, és azonnal visszanyerték látásukat, és követték őt.” (Mt 20,29–34)

Ez az igeszakasz állandóan időszerű. A Jézus-követés minden időben olyan életszerűsége utal, amelynek következtében emberi sorsok változtak meg és változnak meg ma is. Az ember életében mindig döntő szerepet játszik egyfelől az elindulás és a követés, másfelől a hit, a szeretet és az örök élet. Meg kell tudni találni a lehetőségét annak, hogy ne csak tervezzük a Jézus-követést, hanem elinduljunk azon az úton, mert csak így juthatunk üdvösségre. Minél nagyobb feszültség van azonban az anyagi javak és

a lelki élet, a megélhetés és az üdvösségre törekvés között, annál fontosabb és sürgetőbb, hogy ezekben a kérdésekben Istentől kapjunk irányítást. Mai textusunk ezt teszi: a hétköznapi életet összekapcsolja a hittel, és feleletet ad.

Ez a történet Jézus élete utolsó nagy küzdelmének, a passiónak az időszakát nyitja meg, és egyben nyilvános működésében ez az utolsó csodatörténete, közvetlenül a jeruzsálemi bevonulás előtt. A két vakkal való találkozás eseményét az evangélisták mind Jerikó határára helyezik, vagyis Jézus és tanítványai már kimentek a városból. Jerikó a világ legalacsonyabban fekvő városa (körülbelül 300 méterre a tengerszint alatt), 35 kilométerre Jeruzsálemtől. Ez azért lényeges, mert a Jordán völgyében fekvő város szinte kötelező állomás volt azok számára, akik szerettek volna felmenni Jeruzsálembe. Jézus halad előre a zsidóság fővárosa felé. Nem egyedül megy, és nem is csak a tizenkettővel, hanem ahogy olvassuk, „*nagy sokaság követte őt*”. Azt gondolom, a sokaság ünnepélyesen és örömmel tette ezt. Nem volt kényszer bennük a Jézus-követés tekintetében.

A sokaság zarándokok csoportját jelentette, azok az

emberek voltak, akik húsvétra mentek fel Jeruzsálembe a pászka ünnepére. Máté evangélista csodálatosan beszél arról a két vakról, akik a Jerikóból kivezető úton, a város határának környékén ültek az út mellett, amely Jeruzsálembe vezetett. Máté két vakot szerepeltet, ellentétben Márkkal és Lukáccsal, akiknél csupán egy vakról van szó. Ennek okát abban látom, hogy Máté szerette volna, ha még nagyobb súly kerül a tanúságtételükre. Ezek az út mellett ülnek, mégpedig nyilvánvalóan koldulva, ámbar erről konkrétan nem olvasunk. Az út mentén kolduló vakok megszokott jelenségei a palesztinai városok környékének. Máté evangélista, aki Jézus tanítványa is volt, általában elhagyja írásaiban a leíró részleteket, és még a nevüket sem említi a vak koldusoknak. Felvetődik a kérdés, hogy hogyan szerezhetett a két vak tudomást Jézus áthaladásáról és csodatevő erejéről. Egyrészt elképzelhető, hogy ahogy közeledik Jézus Jeruzsálemhez, úgy növekszik messiási hírneve. Másrészt azonban az is lehetséges, hogy valaki a sokaságból kioktatta őket, hogy ki is az, aki éppen elmegy mellettük.

Persze mi sem spórolhatjuk meg magunknak a kérdést, hogy vajon mi hogyan szerzünk Jézusról tudomást az életünk során. A vakok megszólítják Jézust: „*Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!*” Kétszer is megszólítják őt így. A történetből nem válik világossá, hogy a tömeg miért akarja elhallgattatni őket. Itt fel kell tennünk egy újabb kérdést magunknak is: vajon nem vagyok-e olykor gátja Jézus követésének?

Lehet, hogy az a célja Máténak, hogy bemutassa: a tömeg, a sokaság, az emberek nem törődnek az elesettekkel, Jézus azonban kiemelkedik a tömegeből, és együttérez velük, mert egyedül ő szánja meg őket – és tulajdonképpen mindazokat, akik hasonló kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. Míg a tömeg embertelenül elutasító, addig Jézus a kereszt árnyékában is a nyomorult ember irgalmas szabadítója.

Érdekes a vakok részéről a „Dávid Fia” megszólítás. Általában azt látjuk, ha végigolvassuk Máté evangéliumát, hogy a szerencsétlen emberek használják ezt a megszólítást Jézusra: a néma, a vak megszállott meggyógyítása után a sokaság, majd a kánaáni asszony szólítja meg őt így. A két vak azonban, mielőtt visszanyerné látását, felfedezi Dávid Fiában az „Urat” is, vagyis olyan kifejezést használnak, amellyel általában a közösség a feltámadt Krisztust jelöli. Jézust „Úrnak és Dávid Fiának” nevezik, és ezzel előrevetítik szinte a tömeg kiáltását, amely tömeg majd jelen lesz Jézus jeruzsálemi bevonulásakor.

A Jeruzsálembe való belépés hatalmas győzelmi bevonulás, de egyben persze kudarc is. A két vak, aki „meglátja” és ki is nyilvánítja Jézus méltóságát, messiási mivoltát, egyfajta figyelmeztetés is a jeruzsálemiek számára, akik ugyan „látnak”, mégis ragaszkodnak vakságukhoz. Nem vagyunk-e mi is sokszor olyanok, mint a jeruzsálemi tömeg? Látunk, de nem veszünk észre dolgokat. Nem veszünk észre a másik ember baját, gondjait, mert annyira

elvakítanak bennünket a saját életünk boldogulásának nehézségei. Jézus megszólítja őket: „Mit akartok, mit tegyek veletek?” Ők őszintén válaszoltak: „Uram, hogy megnyíljék a szemünk.” Pontosan meg tudták mondani Jézusnak, hogy mit kérnek, hogy mi kell nekik. Vajon mi mit kérnénk Jézustól, ha egy kérésünket teljesítené? Van, aki biztosan pénzt kérne, van, aki egészséget, lenne, aki igazi családot szeretne, és talán akadna, aki munkát kérne. Vajon az élet nyomorúsága és megpróbáltatásai között ki tudjuk-e mondani azt, amit a vakok kértek: Uram, azt kérem, hogy „megnyíljék a szemem”? Sokszor elbizakodottak vagyunk, akik azt gondoljuk, hogy mindent tudunk és mindent látunk, pedig ez nem így van.

Jézus megállt, megszánta őket és megérintette őket. Azt gondolom, ezen a folyamaton nekünk is keresztül kell menni, hogy megértsük, ki is az életünk igazi Ura.

Az utolsó megjegyzés, hogy „követték őt”, lelkipásztori jelentőségű, és irányt ad nekünk is a követésre. A két meggyógyult vak követi Jézust, vagyis csatlakozik a tömeghez, amely Jeruzsálem felé kíséri őt. Azok között lehetnek később is, akik a bevonuláskor hozsannáztak Jézusnak. A „követték” szó mutatja, hogy a két jerikói vak is a keresztény Krisztus-követés példája lett: megvallották hitüket – Úrnak és Dávid Fiának nevezik Jézust –, és beállnak követői közé. Jézus most már nem tiltakozik az ellen, hogy messiási voltát hirdessék. Nemsokára megmutatja, hogy

messiási küldetését a kereszt és a feltámadás útján teljesíti. Amikor követésről beszélünk, akkor mindig beszélni kell azokról is, akik ellenszegülnek Krisztusnak, és akik talán a gyülekezetünkhöz tartoznak, de ragaszkodásukban bizonytalanok. Isten arra szólítja fel az embert, hogy a két vakhoz hasonlóan kövesse Krisztust. Ez az út Jeruzsálembe, a Golgotára vezet, de a mennybemenetel hegyére is.

Azt gondolom, hogy nem véletlen a csoda helye az evangéliumban. Hiszen Jézus nemcsak a testi szemet gyógyította meg, hanem szolgálata során megnyitotta a lelki szemét is azoknak, akik tudtak hinni benne, és akiket az előítélet nem tett vakká. Egyelőre azonban a tömeg nem fogja fel, hogy ő a világ világossága.

Kedves testvérem, ugye számodra egyértelmű, hogy az a Jézus, aki meghalt és feltámadt érted, az életed világossága, és azt szeretné, ha te feljutnál vele a mennyei Jeruzsálembe? Ámen.

Fischl Vilmos

lelkész

Csővári Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Csőváron és Pencen
2011. március 22-én.

Az új kezdethez Jézusra van szükség!

■ „Amikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Betfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus elküldött két tanítványt, és ezt mondta nekik: »Menjetek az elöttetek fekvő faluba, és ott mindjárt találtok egy megkötött szamarat a csikójával együtt: oldjátok el, és vezessétek hozzám. Ha valaki szól nektek valamit, mondjátok meg, hogy az Úrnak van szüksége rájuk, és azonnal elengedi azokat.« Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék a próféta mondása:

»Mondjátok meg Sion leányának:

Íme, királyod jön hozzád,
szelíden és számaron ülve,
igavonó állat csikóján.«

A tanítványok elmentek, és úgy cselekedtek, ahogy Jézus parancsolta nekik: odavezették a szamarat a csikójával együtt, ráterítették felsőruhájukat, Jézus pedig ráült. A sokaság legnagyobb része az útra terítette felsőruháját, mások ágakat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. Az előtte és utána menő sokaság pedig ezt kiáltotta:

»Hozsánna a Dávid Fiának!

Áldott, aki jön az Úr nevében!

Hozsánna a magasságban!«

Amint beért Jeruzsálembe, felbolydult az egész város, és ezt kér-

deztették: »Ki ez?« A sokaság ezt mondta: »Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.«

Azután bement Jézus a templomba, és kiűzte mindazokat, akik a templomban árusítottak és vásároltak, a pénzváltók asztalait és a galambárosok székeit pedig felborította, és ezt mondta nekik: »Meg van írva: Az én házamat imádság házának nevezik: ti pedig rablók barlangjává teszitek.«

Azután vakok és bénák mentek hozzá a templomba, és meggyógyította őket. Amikor pedig a főpapok és az írástudók látták azokat a csodákat, amelyeket tett, és a gyermekeket, akik a templomban ezt kiáltották: »Hozsánna a Dávid Fiának!« – haragra lobbantak, és így szóltak hozzá: »Hallod, mit mondanak ezek?« Jézus pedig így válaszolt nekik: »Hallom. Sohasem olvastátok: Gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicséretet?«

Erre otthagyva őket kiment a városból Betániába, és ott töltötte az éjszakát.” (Mt 21,1–17)

A virágvasárnapi eseménnyel, a bevonulástörténettel állunk szemben. Jézus körül zajlanak az események.

Nyüzsgés, összevisszaság, kapkodás, idegesség, szervezkedés van, hiszen mindenki készül páska ünnepére. Méltó módon szeretnék megünnepelni az emberek ezt a jeles emlékünnepet. Itt van Jézus, aki a nép véleményét megosztja. Valaki azt mondja: emeli az ünnepet Jézus jelenléte, valaki pedig azt: mit akar ez az ember itt? Megosztanak a vélemények, az álláspontok. Mindenesre nyüzsgés van a városban, és nyüzsgés van Jézus körül is. Ebben a zűrzavarban Jézus nem akar nagy felhajtást maga körül, hanem végzi az Atya által neki szánt szolgálatot.

Hasonló a helyzet ma is. Sok ember nagy szenzációra vágyik, szereti a nyüzsit, a felkorbácsolt érzelmeket, a történéseket; aki-ami körül nincsen nagy hajcihő, az már nem is érdekes. Ma is megosztlik a vélemény Jézusról. Valaki azt mondja: lehet Jézus nélkül virágvasárnapot, húsvétot ünnepelni – bár akkor kérdezem, mit ünnepel? –, s valaki azt mondja: Jézusra szükség van az embereknek, ő az, aki meghatározó alakja ünnepeinknek.

Megosztanak a vélemények Jézusról, mert Jézus „megosztó” személyiség. Mert valaki vagy nagyon szereti őt, hallgat rá, bízik benne, követi, mindent neki rendel alá, vagy nem szereti, foggal-körömmel ragaszkodik a maga igazához, nem akar Jézusról hallani, nem akar vele közösséget vállalni. Ezt látni ma is az emberek életében. Ahogy akkor megosztotta a közvéleményt Jézus személye, szerepe, munkája, úgy ma is ezzel lehet szembesülni.

Jézus bevonulása az új kezdet lehetőségét teremti meg. *Az új kezdethez Jézusra van szükség!*

Ahhoz, hogy valaki újat kezdjen a maga életében, valamit le kell zárni. Ami egykor nekem kedves és nyereség volt, kárnak és szemétnak ítélem egy pillanattól kezdve (Fil 3,7). Ezt a „pillanatot” nevezi a Szentírás megtérésnek. Ahhoz, hogy a múlt terheivel „leszámoljak”, Jézusra van szükségem. Az új kezdet feltétele: lezárni a múltat, s Jézus bevonulásával újat kezdeni. Azáltal, hogy átéltem a bűnbocsánat örömét, én is képes leszek bocsánatot kérni és másoknak megbocsátani, ezzel valami egészen új kezdődik. Ott, abban a szívben elkezdd Jézus munkálkodni. Pál szavaival élve: ami mögöttem van, azt elfelejtem, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok. Jézus bevonulásával valami új kezdődik. Ezért Jézus fel szeretne bennünket szólítani: *Kezdődjön ma valami új!*

Legyen valami új az egyház életében, a te és az én életemben. Mert az egyház csak akkor fog megújulni, csak akkor fognak megújulni gyülekezeteink s annak tagjai, ha bevonul Jézus, és ott is marad! A Kezdet elengedhetetlen! Kell egy pont az ember életében, amikor elkezdődik valami. Erre a kezdetre van szükségünk, hogy új életben járjunk.

Mi jellemző a kezdetre?

Szokták mondani, hogy „minden kezdet nehéz”. Újat kezdeni, lezárni a múltat nagyon nehéz. Nehéz beismerni,

hogy milyen vagyok. Amikor szembenézek önmagammal, szembenézek a bűneimmel, a tehetetlenségemmel, akkor Isten igéje megítél engem. Ezzel a szembesítéssel Isten az összetörésig akar eljuttatni, de abban a pillanatban az elfogadás, a kegyelem, az irgalom, a békesség felfoghatatlan örömét is megtapasztalhatom. Mert Isten nem engem akar eltaszítani magától, hanem a bűneimet. S amikor az ő jelenlétébe lépek, akkor a szent Isten taszítja a bűn, de engem, bűnöst szeret és elfogad. Ezt érezte Péter is, amikor Jézus jelenlétében volt, megtapasztalta az ő szentségét, tisztaságát, isteni mivoltát, s azt mondta: „*Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!*” (Lk 5,8)

Az új kezdet legfontosabb ténye, hogy lehet tiszta lappal indulni. Lehet tiszta lappal indulni az egyháznak, nekem és mindannyiunknak! Többféle embertípus hallgatja (olvassa) Isten drága igéjét, többféle embert szeretne Isten megszólítani, de különösen azokat, akik nem mernek újat kezdeni, akikben talán nincs meg az elhatározás, akikben ott van a félsz, vagy egyszerűen a bevonuló Jézus elől ki szeretnének térni.

A bevonuló Jézus ma bátorítani szeretne, ma tüzet szeretne gyújtani a szívekben. Szükség van az elhatározott, elkötelezett, odaszánt emberekre. S ez a bevonuló Jézus radikálisan le akar számolni – ahogy történetünk folytatá-

sában olvashatjuk – a bűnnel, az istentelenséggel, a képmutatással, a vallásossággal, az önelégültséggel. Ez kemény, sokszor fájdalmas folyamat, de ezt nem lehet megspórolni ahhoz, hogy Jézus egészen újat kezdjen a mi életünkkel. Adjuk át magunkat neki, bízzuk rá a megszentelés munkáját. Mert ő az ajtó előtt áll, s arra vár, hogy bebocsátást nyerjen, s mindazokkal, akik átengedik neki a vezetést, akik behívják őt az életükbe, közösséget vállal (Jel 3,20). Aki megvallja neki bűneit, annak kész megbocsátani (1Jn 1,8–10), s vele újat kezdeni.

Jézus ezen felhívása megszítja a mai embereket, de mi válasszuk a jobbik részt, a bűnbocsánatot, az örök életet, a vele való teljes közösséget, hogy életünk az ő dicsőségére legyen. Ámen.

Zsarnai Krisztián

lelkész

Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott

Nyíregyháza-Mandabokorban és Kálmánházán

2011. július 3-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnapon.

Életünk gyümölcsei

■ „Amikor korán reggel a város felé ment, megéhezett. Meglátott egy fügefát az út mellett, odament, de semmit sem talált rajta, csak levelet. Ekkor így szólt hozzá: »Ne teremjen rajtad gyümölcs soha többé!« És hirtelen elszáradt a fügefafa. Amikor látták ezt a tanítványok, elcsodálkoztak, és azt kérdezték: »Hogyan száradt el ez a fügefafa ilyen hirtelen?« Jézus így válaszolt nekik: »Bizony, mondom néktek, ha van hitetek, és nem kételkedtek, nemcsak a fügefával tehetitek meg ezt, hanem ha ennek a hegynek azt mondjátok: Emelkedj fel, és vesd magad a tengerbe! – az is meglesz. És mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok.«” (Mt 21,18–22)

Jézus Krisztusnak a fügefáról szóló tanítása, amely talán csak egy egyszerű történet, Máté és Márk evangéliumában is szerepel. Mélyén azonban Isten hatalmas ereje rejlik, s mondanivalója sok kérdést felvethet számunkra.

Először is, mi pontosan a fügefafa? A növényt már az ókorban is több vidéken termesztették, három-ötkaréjú, méregzöld, fényes levelei vannak, termése pedig a méz-édes füge. Ez meglehetősen tápláló és nagy jelentőségű

volt a korabeli emberek számára. Számos gyógyhatású tulajdonsága ismert és használatos a mai napig. Gyakran válik a Mikulás-csomagok részévé vagy kedvelt karácsonyi csemegévé.

Történetünk idején Jézus megéhezett. Ez rendkívüli dolog volt, hiszen a Biblia mindössze kétszer tesz utalást arra, hogy Szabadítónkat ilyen hétköznapi, emberi érzetek kerítik hatalmába. Táplálékot keresett, és így talált rá a fügefára. Remélte, hogy zöldellő levelei közt találhat zamatos fügét. Egy ilyen fán évente többször is termett gyümölcs. A növény azonban terméketlen volt. Imponáló, erős ágai, étellel teljes levelei ellenére sem hozott finom ételmezt. Márk evangéliuma le is írja, hogy nem volt itt a fügeérés ideje. Jézus emiatt átkot bocsátott a fára, amely így elszáradt, elhagyta az élet. Mi oka lehet annak, hogy a Messiás ilyen szokatlan, rideg viselkedést tanúsított a növény iránt? Hiszen ártatlan volt vétkében, miszerint nem termett gyümölcsöt!

A történet középpontja, a fügefafa olyan, akárcsak mi, emberek, akik hajlamosak vagyunk lelkünk valóját kép-

mutatással, hamis látszattal elfedni. Amelyek alatt énünk valósága feledésbe merülhet, elsorvadhat, terméketlenné válhat. Feltehetjük tehát magunkban a kérdést, hogy lé-
tünk díszletei mögött van-e tartalom, vagy csak üresség... Van-e igaz érzés, hiteles tartalom egy istentisztelet, egy imádság vagy akár csak egy másik felé intézett köszöntés mögött? Néha talán észre sem vesszük, de saját magunk árnyékaivá válunk. Akárcsak egy szép fa, amelynek hús lombjai alatt rideggé válhat a föld.

Jézus Krisztus nem volt tisztában vele, hogy most nincs itt a termés ideje? Rossz időben kereste a gyümölcsöket. Valóban állíthatjuk, hogy nem volt itt a fügeérés ideje. De tudnunk kell azt is, hogy a termés gyakoriságából látni lehetett volna a jeleket, amelyek arra utalnak, hogy valami fejlődik. Hogy valami kibontakozóban van Isten csodálatos munkája folytán. A kis magból szép, új termést hozó növény fejlődhet.

Jézus tehát megéhezett. Ő most is látni, tapintani és ízlelni akarja azokat a gyümölcsöket, amelyeket mi magunk termünk. Nem határozhatjuk meg, hogy a mennyei Atya mikor kéri rajtunk mindezt számon. Ugyanúgy, ahogyan azt sem tudhatjuk, mikor következnek be pontosan az ítélet napja.

Amikor azonban Jézus gyümölcsöt keres életünk fáján, elgondolkozhatunk rajta, vajon azt adjuk-e, amit ő elvár tőlünk. Hiszen létünk gyökere mindig a mennyei Atya. Ő a tápláló forrás, amely éltet minket nap mint nap. Ő az

éltető fénysugár, amely melegít minket, és ő a lágy szellő, amely átjár mindent.

Látszatkeresztény, hamis álarc mögé rejtőzködő életünkben előbb-utóbb nyilvánvalóvá lesz igazi jellemünk. Bármikor érkezhetünk olyan nehéz útra, ahol világossá lesz, kik vagyunk. De a számadás napján elkerülhetetlen szembesülni azzal, hogyan töltöttük meg tartalommal a nekünk ajándékozott éveket. S ha e mérleg rossz oldalán végezzük, az ítélet miránk is lesújt.

Mennyei Atyánknak több arca van, amelyekről hajlamosak vagyunk sokszor elfeledkezni. A mi Urunk megbocsátó, szeretettel teljes, és gondja van mindenkire. Ugyanakkor ítélő Atya is, akinek elkerülhetetlenül felelni kell rossz döntéseinkért, mozdulatainkért. S mint egykor az a fügefá, mi is elveszíthetjük mindazt, amiben életünk értelmet nyert: a krisztusi szeretet szolgálatában kiteljesedő csodáit.

A terméketlen fa motívuma több helyen is megtalálható a Bibliában. Keresztelő János is e szavakkal szólt a néphez: *„A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágatik és tűzre vetetik.”* (Mt 3,11)

Lényeges eleme a történetnek Jézus tanítása a hit erejéről. A tanítványok, akik követték őt, látták, amint a fa a Messiás szavára elszárad és élettelen lesz.

A Szabadító felhívja figyelmünket a feltétel nélküli bizalomra, az őszinte párbeszédre Urunkkal.

Mit tehetünk azért, hogy életünk ne csak felszínes pótcselekvések sorozata legyen? Mit tehetünk azért, hogy Istenhez való viszonyunk ne csak megszokott, élettelen hagyományokból vegetáljon? Mitől leszünk mi is ízes gyümölcsöt hozók?

Elégséges tápértéket kínál Jézusnak éltetünk termése?

Most még van lehetőségünk, időnk arra, hogy legyen-gült, haldokló hitünk életre keljen. Isten naponkénti gazdag áldásával kezdődhet a lehetőségek új korszaka. Isten Jézusban megerősíthet, újjáteremthet, gyümölcsözővé formálhat.

Ha hittel élünk és szolgálunk, semmi sem lesz lehetetlen számunkra. Hinnünk kell, hogy Urunk gazdag, áldott életet teremt nekünk is.

Mindezért pedig az Atyához imádkozzunk kitartóan, mert vele semmi sem lehetetlen. Ahogyan igénk szerint hegyek mozdulnak meg és érkeznak le a vízbe, ugyanúgy lelkünk is képes a formálódásra, a teljes megújulásra. Jézus Krisztus mondja: mindez megadatik nekünk, ha igazán hűséggel, hittel kérjük. Ámen.

Sztankó Gyöngyi

lelkész-esperes

Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán

2011. július 4-én.

Az igazi hatalom

■ „Azután bement a templomba, és miközben tanított, a főpapok a nép véneivel együtt odamentek hozzá, és azt kérdezték tőle: »Milyen hatalommal teszed ezeket, és ki adta neked ezt a hatalmat?« Jézus így válaszolt nekik: »Én is kérdezek tőletek valamit, és ha megfeleltek rá, én is megmondom nektek, milyen hatalommal teszem ezeket. Honnan való volt a János keresztsége: mennyből vagy emberektől?« Ők pedig így tanakodtak egymás között: »Ha azt mondjuk: mennyből, azt fogja mondani nekünk: Akkor miért nem hittetek neki? Ha pedig azt mondjuk: emberektől, akkor félnünk kell a sokaságtól, mert Jánost mindenki prófétának tartja.« Ezért ezt felelték Jézusnak: »Nem tudjuk.« Ő pedig így válaszolt nekik: »Én sem mondom meg nektek, milyen hatalommal teszem ezeket.«” (Mt 21,23–27)

A politikai, gazdasági és az emberek feletti lelki hatalom mindig is izgatta az emberek gondolkodását. Hogy ki, milyen módon, mikor és meddig birtokolja a hatalmat. A hatalommal bírókat pedig leginkább csak egy kérdés érdekelte mindig, amióta emberi történelem létezik: minél tovább hatalmon maradni, bármi áron. A hatalom arrogan-

ciáját jelzi a Szíriában kialakult helyzet, amely az észak-afrikai és közel-keleti országokon keresztülöprő forradalmak legszélsőségebb példája. A szír állam elnöke, Asszád nem képes megszabadulni diktátor apja örökségétől, képtelen a nép érdekeit képviselni hatalomvágyával szemben. Mi a vége? Több ezer halott és óriási emberi nyomorúság.

Világunk egyik legnagyobb problémája a hatalom. Van-e hatalmad az emberek felett? Ez a kérdés átszövi egész lényünket az első bűneset óta. Mi ennek a hamis vágynak a mozgatója? A választ Isten ígéje adja meg, már a Szentírás első oldalain, Mózes első könyvének harmadik fejezetében: „De a kígyó ezt mondta az asszonynak: Dehogy haltok meg! Hanem jól tudja Isten, hogy ha esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudni fogjátok, mi a jó, és mi a rossz. Az asszony úgy látta, hogy jó volna enni arról a fáról, mert csábítja a szemet, meg kívánatos is az a fa, mert okossá tesz: szakított a gyümölcséből, evett, majd adott a vele levő férjének is, és ő is evett.” (1Móz 3,4–6) Egész egyszerűen az ember szeretne Isten helyébe lépni. Nem elégszik meg azzal, hogy Isten az általa teremtett egész földet rábízta.

Milyen ritka a jó vezető! Az emberek többsége, ha megkaparint egy kis hatalmat, a helyes szolgálat és gondoskodás helyett saját hasznára fordítja azt. Társas kapcsolatainkat is állandóan mételezi a másik felett való hatalmaskodás vágya. Szülők uralkodni akarnak gyermekeiken. Az elesett, idős szülők felett pedig sokszor gyermekeik próbálnak hatalmat gyakorolni. Gondoskodás helyett idősothtonba helyezve megszabadulni tőlük, és várni, míg a „jogos” örökség végre megérkezik.

Sajnos többször voltam szem- és fültanúja kórházban a haldokló ágya melletti vitának az örökségről hozzátartozók vagy egyéb családtagok között, akik aktuális hatalmukat szintén idős szüleiken gyakorolták az örökség megszerzése érdekében. Még eklatánsabb példa a házastársak egymás feletti hatalomgyakorlása.

Hát így gyakoroljuk mi a valójában nem vagy csak ideig-óráig létező hatalmunkat...

Az ember folyton Isten helyébe akar lépni.

Jézust soha nem izgatta a hatalom kérdése. Nem foglalkozott a politikai, gazdasági vagy lelki hatalom kérdésével. Ő nem uralkodni jött, hanem szolgálni, és nem a hatalmát megszervezni. Miért akart volna olyasmit tenni, olyasmit megszerezni vagy megszervezni, ami a birtokában van? A Szentírás azt mondja, hogy minden hatalom Jézusé. Mennyeiek, földiek és föld alatt lévők fölött is Jézusé minden hatalom. Így olvassuk a Miatyánkban: „mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké” (Mt 6,13b).

Jézus semmilyen küzdelmet és harcot nem indít sosem hatalma megszerzése érdekében, mert az övé elejétől fogva mindörökké. Elvenni tőle nem lehet. Soha nem fog megrendülni. Nem kell megvédenie. Nem kell féltenie, és nem kell vigyáznia rá, egyszerűen azért, mert ő a teremtő Isten egyszülött Fia, akié minden hatalom mennyen és földön. Ő az időn és téren kívül áll. Nem öregszik, nem lesz beteg, és soha nem fog meghalni. Nincs tehát miért féltenie a hatalmat. Mennyire más ez a hatalom, mint a már említett szíriai elnöké! Míg ott halál és nyomor követi, addig Jézus hatalmát béke és örök élet. Míg előbbi hatalmának napjai meg vannak számlálva, addig Jézusé örök.

Ha az egyház, a keresztény egyház Jézus elé áll, akkor csupán szervezet lesz és marad. Ha a keresztény egyház Jézus mögé áll, akkor Jézus áll a középpontban – ha ez így történik, akkor nem lett volna inkvizíció, nem lett volna a keresztes háborúk sora és megannyi gyilkosság Jézus nevében. Amikor az egyház kerül az előtérbe, és nem Jézus személye, akkor mindig ez a következmény. Jézus nagyobb, mint az egyház.

Mindezeket a tényeket nem tudták és nem akarták elfogadni a farizeusok és az írástudók. Van valaki, aki minde nek fölött áll. A tanításuk, a tanítók, a templom és a korabeli egyház fölött áll, aki nagyobb mindennél. Sőt akitől származik, s aki létrehozta mindezt. Ezért próbálták törbe csalni Jézust kérdésükkel: Mondd meg nekünk, milyen hatalom birtokában teszed ezt, vagy ki adta neked ezt a ha-

talmat? Jézus, igazold magad! Elő a papírokat, Jézus! Van pecsétes írásod? Ki bízott meg vele? Hol tanultál? Semmilyen rabbiképzőt vagy teológiát nem végeztél! Hogy jössz te ahhoz, hogy hirdesd az Isten országát? Ki volt a tanítód? Dokumentumot! Gyerünk, elővenni! Majd akkor elhisszük, amit mondasz. Ki hatalmazott fel arra, hogy mindezt tedd?

Jézus előtt állva a kérdező emberből kérdezett lesz, akár őszinte, akár hazug kérdést teszünk fel. Mindenképpen döntés elé állít: megítél. Választ kell adnunk. Ő ismeri szívünk minden gondolatát, még akkor is, ha nem fordulunk úgy szembe vele, mint a szinédrium tagjai. Akkor is, ha csupán úgy viselkedünk, ahogy a gazdag ifjú, aki jó vallásos lévén a farizeusokhoz hasonlóan látszólag betartotta a törvényt, és még Jézus felé is őszintének tűnő kérdést tett fel, szívében mégis a vagyon hatalmának foglya volt. Kérdez a gazdag ifjú is: „*Mester, mit kell tennem, hogy az örök életet elnyerjem?*” (Mt 19,16b) Az egyik egy teológiai jellegű kérdést tesz fel, a másik egy gyakorlati jellegűt. Jézus neki is a megfelelő választ adja. Azt mondja, hogy neked a szíved helyén is pénz van. Add el minden vagyondodat, oszd szét a szegények között! Tedd meg ezt, és ha majd én leszek a szívedben, és nem a pénz foglalja azt el teljesen, akkor tudsz engem igazán követni.

Jézus hitet vár és bizalmat igényel. Nem fogja magát igazolni senkinek sem. Őt nem lehet kérdezgetni, és nem lehet számon kérni. Ő a mindenható Isten, aki ott volt a

teremtés hajnalán. Jézus nem teremtmény, hanem Teremtő. Ott volt az Atyával együtt, amikor ezt a világot megalakították. De alázatosan elmondhatjuk neki a kérdéseinket. Feltárhatjuk neki a kívánságainkat, és válaszol, azt fogja válaszolni, ami számunkra a legjobb.

Jézus annak az Istennek a hatalmával cselekszik mindig, aki nem azért küldte őt erre a világra, hogy elveszítse a világot, hanem azért, hogy üdvözítse azt.

A főpapok szándéka gonosz és hazug, ezért válaszuk is kitérő, semmitmondó. Nem mernek egyértelmű választ adni, mert ha szívükből válaszolnának, félniük kéne a nép haragjától. A Jézussal szembeni állásfoglalás függ attól is, Keresztelő Jánost hogyan ítéljük meg. Ha János keresztségét, a megtérés keresztségét mennyei eredetűnek tartjuk, akkor Jézusban is felismerjük a Krisztust. Csakis őszinte, nyitott szívvel közelíthetünk Jézushoz; ha nem így teszünk, magunkat ítéljük el. Nem lehet kitérni a válasz elől. Vagy vele, vagy nélküle! Ámen.

Herpay Gábor

beosztott lelkész

Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nyírszőlősön
2011. augusztus 20-án.

Szabad előzni!

■ „»De mi a véleményetek erről? Egy embernek két fia volt, és az elsőhöz fordulva ezt mondta: Fiam, menj, dolgozz ma a szőlőben. Ő így felelt: Nem akarok; később azonban meggondolta magát, és elment. Azután a másikhoz fordulva annak is ugyanezt mondta. Ő azonban így felelt: Megyek, uram – de nem ment el. Ki teljesítette a kettő közül az apja akaratát?« »Az első« – felelték. Jézus erre ezt mondta nekik: »Bizony, mondom néktek: a vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában. Mert eljött hozzátok János az igazság útján, de nem hittetek neki, a vámszedők és a parázna nők pedig hittek neki. Ti azonban ezt látva még később sem gondoltátok meg magatokat, hogy higgyetek neki.« (Mt 21,28–32)

Keresztény testvéreim! Kedves diákok, pedagógusok és szülők!

Úgy tudom, nagyon vártátok a tanév végét. Valamennyien célba értetek, úgy, hogy szép eredménnyel zártátok idei tanulmányaitokat, és beiratkozhattok egy magasabb osztályba, vagy úgy, hogy búcsút vesztek az Evangélikus Általános Iskolától mint ballagó diákok vagy nyugdíjas

korba lépő tanárok, alkalmazottak. Ilyenkor emlékezni szoktunk a történtekekre.

Sokan közületek helyzeti előnnyel indultak, mert jobb képességekkel áldottak meg, mint mások, mert az előző évben szorgalmasabban tanultak, mint társaik. Vajon megtartották-e helyzeti előnyüket?

Szüleitek küldtek: menj, fiam, az iskolába tanulni, dolgozni. Tanáraitok is állandóan biztattak: tanulj, fiam!

Igen, igen, szólt a válasz legtöbbször ajkáról, aztán lankadt a szorgalmatok, szüleiteknek sem volt idejük utánatök nézni. Zengő igennel az ajkatokon sokszor csak tessék-lás-sék módon tettétek a dolgotokat, éppen csak annyit, hogy meg ne bukjatok.

Az is előfordult, hogy nem akartatok iskolába menni és tanulni, ki is mondtátok dacosan: nem tanulok, nem akarok házi feladatot írni. Aztán mégiscsak meggondoltátok magatokat, és volt olyan is köztetek, aki szorgalmas tanulással felülmúlta önmagát, sőt megelőzte a többieket. A szorgalmas munka mindig meghozza a gyümölcsét! A tanulásban mindig szabad előzni! Nincs korlátozás! Lehet

és szabad szebb, jobb eredményt elérni, mint mások, vagy mint az előző évben. Szabad átgondolni, meggondolni hozzáállásokat, eddigi teljesítményeket, és elhatározni, hogy jövőre komolyabban, alaposabban fogtok tanulni, mint az idén. Akkor a bizonyítvány is szebben fog kinézni.

Mi mindannyian – gyerekek és felnőttek – egy másik iskolába is járunk: Isten iskolájába. Jézus szőlőskertnek nevezte ezt az iskolát. Isten, valahányszor hallgatjuk az ő igéjét, küld minket, hogy menjünk dolgozni, tanulni az ő szőlőskertjében, iskolájában: ki-ki a maga hivatása szerint gondozza a szőlőskertet. A jól gondozott szőlőtő gyönyörű termést hoz, gazdag fürtökben. Istennek engedelmeskedni, akarata szerint dolgozni annyit jelent, mint feladatainkat emberséggel végezni, embertársainkat szeretni, érettük áldozatot hozni, szerényen, szelíden és alázatosan élni. Ezt is tanulni kell, mert önző, irigy és gonosz természetünk van. Mindenki van egy „kisördög”, aki uralkodni akar az emberen, rosszra csábítja, azon mesterkedik, hogy leterítsen minket az Isten szőlőskertjébe vezető útról. Ez a „kisördög” velünk együtt nő, növekedik. Keményen kell küzdeni ellene, egyébként magával ragad; vesztünket akarja. Az igéből lehet megtanulni, hogyan küzdjünk ellene, hogy végül mi legyünk a győztesek, a nyertesek.

Isten azzal a féltő szeretettel, nevelő szándékkal küld minket szőlőskertjébe, ahogy az édesanya és édesapa küldi gyermekét az iskolába.

Az Isten szőlőskertjében is vannak helyzeti előnnyel indulók. Akik buzgó vallásos környezetben nőnek fel, akik gyermekkoruktól kezdve szüleikkel, nagyszüleikkel együtt látogatják az istentiszteleteket, és rendszeresen hallgatják Isten igéjét és annak magyarázatát, már mindent megtanultak, már mindent tudnak, amit az ember képes felfogni Isten országa titkaiból.

Jézus a főpapoknak és a véneknek, a nép elöljáróinak, vallási vezetőinek címezte ezt a példázatot. Ők ismerték a legjobban Isten igéjét. Az ilyen emberektől, a templom körül buzgólkodóktól el is várjuk, hogy hangos, határozott igennel válaszoljanak Isten igéjére. Igen, Uram, megyek, igéd szerint akarok élni, dolgozni.

Aztán szó van itt vámszedőkről és paráznákról is, akiket utált és megvetett a társadalom, mert az elnyomó hatalom szolgálatába szegődtek, és visszaéltek hatalmukkal, illetve megbotránkoztató módon éltek. Az ilyeneket nem szokta érdekelni Isten igéje. Az ilyenek nem félnek attól, hogy Isten megbünteti a gonoszságot és erkölcstelenséget. Ők mondják Isten igéjére dacosan: Nem! Nem érdekel Isten szőlőskertje!

Sokan közülük azonban meggondolják magukat, és elkezdenek Isten akarata szerint élni, mert megutálják a semmittevést, a bajkeverést, a mulandóságra ítélt, céltalan és reménytelen életet. Megsejtik, mégiscsak jó dolog önzetlenül szeretni és szolgálni másokat, mert aki ad, az kap.

Ezek közül sokan megelőzik a kegyes és templom körül buzgólkodó társaikat. Mert ezen az úton szabad előzni. Nincs korlátozás.

Az ember élete elsősorban szavakban és tettekben nyilvánul meg. Gondolataink, érzelmeink szavakban és tettekben öltönek testet. Arról ítélnék meg bennünket, amit mondunk és cselekszünk. Ha szemügyre vesszük társadalmunkat, láthatjuk, hogy szép számmal akadnak hangoskodó, csupaszáj keresztények. De tetteik nincsenek összhangban azzal, amit hangoztatnak. Isten tettek által hitelesített hitet vár tőlünk. Türelmesen vár. Időt ad az igent mondóknak, hogy tettek által bizonyítsák elkötelezettségüket. Időt ad a nemet mondóknak is, hogy meggondolhassák és jóvátehelessék elhamarkodott tévedésüket.

Hogy jó keresztény, tehát elkötelezett Krisztus-követő vagyok-e vagy sem, nem abból derül ki, hogy milyen szép szavakkal dicsérem az Istent, hanem a mindennapi életből, a munkámból, az emberek közötti forgolódásomból: tudok-e ember maradni ebben az agyonhajszolt, emberte-

len világban; tudok-e másokért áldozatot hozni, tudom-e őket önzetlenül szolgálni és szeretni, ahogy Krisztus tette és tanította. Csak ez az út vezet előbb a szőlőskertbe, s onnan az Isten országába.

Távoli célnak tűnik az Isten országa? Még nem is látod a célt? De hiszen Jézus Krisztus éppen azért jött, hogy Isten országába vezető út legyen számunkra. Még nem késő! Még meggondolhatod. Ezen az úton lehet sietni, előzni is szabad. Nincs korlátozás. Isten mindenkit hív és vár. Ámen.

Kovács László Attila

igazgató lelkész
Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán 2011. június 18-án, az Evangélikus Általános Iskola és Óvoda tanévzáró istentiszteletén.

Gazdám kezében – gyümölcsöző kapcsolatban

■ „„Hallgassatok meg egy másik példázatot. Volt egy gazda, aki szőlőt ültetett, kerítéssel vette körül, borsajtot készített, és őrtornyot épített benne, azután bérbe adta munkásoknak, és idegenbe távozott. Amikor elérkezett a szüret ideje, elküldte szolgálait a munkásokhoz, hogy vegyék át a neki járó termést. A munkások megfoglalták szolgálait, és kit megvertek, kit megölték, kit pedig megköveztek közülük. Aztán ismét küldött szolgálait, többet, mint először, de ugyanígy bántak azokkal is. Utoljára pedig fiát küldte el hozzájuk, mert úgy gondolta: A fiamat meg fogják becsülni. De amikor a munkások meglátták a fiát, így szóltak maguk között: Ez az örökös: gyertek, öljük meg, és azután mienk lesz az öröksége. Majd megfoglalták, kidobták a szőlőn kívülre, és megölték. Vajon majd ha megjön a szőlő ura, mit tesz ezekkel a munkásokkal?» Ezt felelték neki: »Mivel gonoszak, ő is gonoszul veszti el őket, a szőlőt pedig más munkásoknak adja ki, akik megadják a termést a maga idejében.« Erre megkérdezte tőlük Jézus: »Sohasem olvastátok az Írásokban: Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő, az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünkben. Ezért mondom nektek, hogy elvételük tőletek az Isten országa, és olyan népnek adatik, amely megtermi annak gyümölcsét. És aki erre a kőre esik, összezúzza magát, akire pedig ez a kő ráesik, azt szétmor-

zsolja.« Amikor a főpapok hallották példázatait, megértették, hogy róluk beszél. Szerették volna elfogni, de féltek a sokaságtól, mert az prófétának tartotta.” (Mt 21,33–46)

A Cegléd környéki nagy gyümölcsösökben, szőlőkben nyáron és kora ősszel, a szüret idején sok idénymunkást alkalmaznak. Sok szegény sorsú ember van köztük. A munkába való felvétel, a munkáltató általi kiválasztásuk jóvoltából átérezhetik, hogy ők is hasznos emberek, tisztességes munkájuk van, és tisztességes jövedelmük. Ilyenkor nő az önértékük és természetesen az örömük is, hogy értelmes és jövedelmező munkát végezhetnek.

Furcsa lenne, ha ők, akik így rászorulnak a munkára, a gyümölcszedés vagy a szüret közben fellázadnának, és a felfogadó gazda ellen fordulnának, maguknak követelvén minden termést, a földet és a javukat. Milyen gyalázatos bűn lenne az, ha ki akarnák forgatni javaiból azt, aki megbízott bennük, és a termést egy részét is nekik ígérte!

A gazda nem azért enged be a birtokára, hogy azt elfog-

lajják, hanem azért, hogy legyen, aki a szőlőt, a gyümölcsöt gondolja, és hogy végül örömteli szüret lehessen. A gazda mindent az örömteli szüretnek rendelt alá! A szüret pedig mindenkit, aki a szőlőn valaha is dolgozott, egyesít a betakarítás örömeiben.

A szőlőültetvény képe nem véletlen. Jézus az Írásokból vett, kortársai előtt is jól ismert metaforát alkalmazza, amikor a főpapokhoz és az írástudókhoz szól. A szőlő Izraelt és a benne potenciálisan elrejtett isteni üdvígéretet, az Isten országának alapvetését jelenti. A szőlő, tehát Isten uralma a beteljesedés felé kezd el növekedni és teremni.

„Dalt éneklek kedvesemről, szerelmesem szőlőjéről! Szőlője volt kedvesemnek kövér hegyoldalon. Fölásta és megtisztította a kövektől, beültette nemes vesszővel. Közepére tornyot épített, sajtót is vágatott benne. Várta, hogy jó szőlőt teremjen...” (Ézs 5,1–2)

Jézus a példázattal erre az alaphelyzetre utal vissza Izrael lelki és szellemi vezetői előtt. Ők lennének ugyanis azok a mindenkori szőlőmunkások, akikre Isten rábízta a szőlőültetvényt, uralmának ígérését, hogy azt úgy gondozzák a nép körében, hogy Isten és az embertárs szeretetének gyümölcsei mindig beérhessenek életükben.

Izrael Istennel való kapcsolatának minőségéért az írástudók, a papok a felelősek! Ők az Írások tudói, Isten akaratának értői, közvetítői. Őnekik kell gondozniuk az Isten

országáról szóló ígéretet a nép szívében, hogy az ne essen ki onnan, hanem megvalósuljon életükben.

Isten az, aki számon kérheti tőlük – ma úgy mondanánk: az értelmiségiektől –, hogy hogyan és mit teremnek az emberi életek. Sajnos már régen igen lehangoló volt Isten vizsgálatának eredménye: *„...de vadszőlőt termett!”* (Ézs 5,2)

Minden korban a vallási (és politikai) vezetők voltak felelősek ebben a terméketlenségben.

„Ó, népem! Vezetőid félrevezetnek, tévútra visznek téged! Törvényt tart az Úr népe vénei és vezérei fölött: Letaroltátok a szőlőt, szegényektől rabolt holmi van a házatokban! Hogy meritek összezúzni népemet, összetörni a nyomorultakat?!” (Ézs 3,12b.14–15a)

A vezetők nem vigyáztak eléggé a szőlőre, az Istennel való kapcsolatra! Jézus korában melyek voltak az írástudók bűnei?

Önkényesen hatalmaskodtak a rájuk bízottakon. Javakat zsaroltak ki tőlük. Saját érdekeik szerint elferdítették az igazságot. Személyválogatók lettek. Saját „pecsenyéjüket sütögették” ahelyett, hogy az emberek lelkével törődtek volna. A törvény betartása immár nem meder vagy eszköz volt az Istennel való kapcsolatban maradáshoz, hanem kezdett végcélá válni. Így alakult ki az inkább a törvény szavára, mintsem a lelkületére figyelő kegyesség. Ez pedig aztán a kausalitás csapdájába zárta mind az Írás értelme-

zöit, mind azokat, akiknek azt közvetítették. Mit jelentett ez? Azt, hogy a törvényeskedésük szigorával súlyos lelkiismereti terheket raktak a szívekre. Erkölcsi teljesítmény jutalmává tették a mennyek országát szigorú és aprólékos, minden élethelyzetre előírt követeléseikkel, amelyeket az egyszerű és tudatlan emberek képtelenek voltak betartani. Ilyen kimért és szigorú kegyességi követelmények mellett Istent nemhogy közeledni, de inkább távolodni látták maguktól az emberek.

Az Istentől küldött próféták sokszor keményen rámutattak a vezetők bűneire, de ők legtöbbször nem voltak hajlandók változtatni szokásaikon, a nekik kényelmes *status quón*. Isten országának gyümölcsei így nem értek be, Isten hiába várta népe szeretetét, hűségét, szívbéli áldozatát, a papok és az írástudók az élő Istentől a törvény merev betűi felé hajlították el a nép lelkiismeretét. Bűnüket többször azzal is tetézték, hogy a prófétákat könyörtelenül elhallgattatták.

Elérkezett azonban egy új korszak, amelyben Isten végleg döntés elé kívánta állítani népét, hogyan is állnak akaratának megvalósításával, uralmának óhajtásával. Vajon a szólóültvény „tőkéi”, az egyes emberek ragaszkodnak-e valódi gazdájukhoz, vagy engedik, hogy sorsuk felől a jogcím nélküli ültvényfoglalók döntsenek?

A tulajdonos, Isten elküldte Fiát, az Örököst közéjük, hogy bejelentse igényét az egész szőlőre, és új alapokra he-

lyezze az emberi életek gyümölcstermesztését, azaz Isten országának építését.

Ez az, amit Isten nem külső, politikai vagy társadalmi segédeszközökkel gondolt elindítani, hanem az ő Lelkének és az emberi lelkek találkozásának szemmel láthatatlan tartományában, Isten szívetől emberi szívekig. Így juthat el ma is hozzánk! És ez az, amiben Jézust is félreértették politikai szemléletű kortársai. (Jézus kimondta: akik az Istent imádják, „*azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk*” – Jn 4,24.) A törvény követelése alól felszabadította a benne bízókat, akiket azután a Lélek szabadságába helyezett. Mert a törvény csak nevelőnk volt Krisztusig (Gal 3,24), aki az Isten nevében adott bűnbocsánat révén valóban megtisztít a bűntől – nem úgy, mint a törvény –, és ezáltal felszabadít egy új, sokkal gyümölcsözőbb istenkapcsolatra.

Bár a szőlőmunkások felismerték a Fiút, de nem ismerték el a Fiú örökös jogait, és ezáltal tulajdonjogát sem. Döbbenetes, hogy azok, akiknek alázatosan várniuk kellett volna az Örököst, bűnbánatot kellett volna tartaniuk, és szolgálataikat neki felajánlani, azok emelték rá a kezüket, és kivégeztették. Azt gondolták, ezzel el is van intézve az örökség sorsa, azt gondolták, végleg eltüntették az Örököst. Isten azonban nem engedte, hogy Fia elmúlást lásson! Feltámasztotta a halálból, és ő Szentlelke által hitben növeszti azokat az embereket, akik felismerték, hogy

csakis hozzá kapcsolódva és a vele való éltető kapcsolatban maradva szabadulhatnak meg rossz hajtásaiktól, és hozhatnak jó gyümölcsöket. Az élő Örökös, Krisztus örömmel részesíti az örökség áldásaiban azokat, akik felismerik, hogy ő a Gazda Fia, és nála nélkül érdemben semmit sem tehetünk, nélküle növekedni sem tudnánk. Izrael hamis lelkű vezetőinek biztonságérzete a templom (Kr. u. 71-es) lerombolásával végleg elpárologt. Az új, lelki templom pedig az első pünkösöd óta épül, sarokköve (alapja) Krisztus lett. Ő a hitetleneknek valóban a megütközés sziklája (1Pt 2,4–10), de a benne hívők szemében csodálatos, drága kincs (Zsolt 118, 1Pt 2)!

„Jézus próbakő.
Jézusra mindenkinek választ kell adnia.
Az üveges váróteremben állva
erre felel az utazó, a pap, a bandita.

Jézus próbakő.
Nagy, csillogó teher,
amit elvisz az ember,
vagy nem visz el.”

(Gyurkovics Tibor: *Próbakő*)

Jézus ma is próbakő, sarokkő! Újra és újra próbára tesz minket is.

Nekünk is vigyáznunk kell Isten szőlőjére, Isten közöttünk épülő országára. Ez ma is megtisztelő megbízatás és felelősségteljes küldetés. De az Örökös ma is számon kérheti rajtunk a gyümölcsöket! Vajon mi megérdemeljük azt az örökséget, amelyben Krisztus részesít bennünket? Vajon hűséges örökösársaknak, hozzá méltó testvéreknek bizonyulunk? Vajon mi nem hanyagoljuk el olykor-olykor a magunk és egymás krisztusi szőlőhajtásainak ápolását, gondozását? Vajon nem mulasztjuk-e el a nemes szőlőtőhöz (Jn 15) nem illő vadhajtásaink lemetszését? Vajon mi készséges munkatársai vagyunk-e Isten további aratásainak, szüreteinek (Jn 4,35–38)?

Isten adja, hogy a fiúság Lelkének megajándékozottjai, Krisztusnak örökösársai (Róm 8,15–17) és Isten aratásának készséges munkatársai legyünk! Ámen.

Péter Zoltán

lelkész

Ceglédi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Cegléden

2011. július 3-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnapon.

Fogadd el a meghívást, nincs kifogás!

■ „Meggzólalt erre Jézus, és ismét példázatokban beszélt hozzájuk: »Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzöt készített a fiának. Elküldte szolgálait, hogy hívják össze a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak elmenni. Ekkor más szolgálakat küldött, akikhez így szólt: Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, elkészítettem az ebédet, ökreim és hizott állataim levágva, és minden készen van: Jöjjetek a menyegzőre! De azok, mit sem törődve ezzel, elmentek: az egyik a földjére, a másik a kereskedésébe. A többiek pedig megragadták szolgálait, bántalmazták és megölték őket. Ekkor a király haragra gerjedt, elküldte seregeit, és elpusztította ezeket a gyilkosokat, városukat pedig felégette. Akkor ezt mondta szolgálainak: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. Menjete tehát a keresztutakra, és akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre. Kimentek a szolgálak az utakra, összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, és megtelt a lakodalmas ház vendégekkel. Amikor a király bement, hogy meglekintse a vendégeket, meglátott ott egy embert, aki nem volt menyegzői ruhába öltözve; így szólt hozzá: Barátom, hogyan jöhettél be ide, hiszen nincs menyegzői ruhád? Az pedig hallgatott. Akkor a király ezt mondta szolgálainak: kötözzétek meg kezét-lábát, és vessétek ki a külső

sötétségre; ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak.«” (Mt 22,1–14)

„Egy arab átment a szomszédjához, hogy kölcsönkérjen egy kötelet. Amaz ezt mondta:

– Sajnálom, szükségem van a kötélre, mert meg kell kötnöm a tejet.

– Meg kell kötnöd a tejet? Hát ez meg mit jelent?

– Ó – mondta amaz –, ha nem akarsz megtenni valamit, akkor az egyik kifogás éppen olyan jó, mint a másik.”

Mi is tele vagyunk kifogásokkal, ha Isten ügyéről, az ő országáról, az ő hívásáról van szó. Fontos, hogy meg merjük látni, hogy ez a példázat rólunk szól. Ne érezzük magunkat páholyban, azt gondolva, hogy ránk ez nem vonatkozik. Hiszen elsöre azt gondolhatnánk, hogy velünk minden rendben van, mi elfogadtuk Isten hívását, azért vagyunk itt az istentiszteleten, most is az ő hívásának engedve jöttünk ide. Mégis fontos, hogy ma újra átgondoljuk, hogy mit is jelent valójában Isten hívása életünkre nézve,

valamint fontos meglátnunk, hogy az Úr hívását többféleképpen is el lehet utasítani. Nemcsak nyíltan, durván és ellenségesen, hanem burkoltabb formában is. Már a közömbösség is egyfajta elutasítás, amikor hallgatjuk ugyan az ígét, de nem engedjük, hogy mélyen hasson ránk, hanem csupán közönyösen hallgatjuk, fásultan, megszokásból, és nem azért, hogy ahhoz igazítsuk életünket. Vajon mindig itt vagyunk-e lelkileg is? Hányszor leperereg rólunk az Úr hívó szava, hányszor csak a fülünkig jut el, hányszor nem vesszük elég komolyan! Meg kell látnunk, hogy minket is fenyeget az elutasítás bűne, hajlamosak vagyunk Istennel szemben elutasítóan viselkedni.

Azonban ha megnézzük a példázatot, azt láthatjuk, hogy a kifogás, visszautasítás érthetetlen és döbbenetes, teljesen abszurd. Hiszen egy megtisztelő meghívásról van szó. A királyi menyegző nagyszabású esemény volt. Ez nem mindennapi esemény volt Keleten, hanem ritka, különleges alkalom. Amikor a mai királyok, trónörökösök kötnek házasságot, az is nagy szenzáció. Már hetekkel előtte nagy a felhajtás, zajlanak az előkészületek, majd tömegek nézik a tévéközvetítést. Mi sokkal nagyobb jelentőségű menyegzőre vagyunk hivatalosak. Isten minket is hív a vele való életre, a vele való közösségre, az ő országába, holott erre nem vagyunk méltók. Csoda és kegyelem, hogy hív minket asztalához. Minden kész, csak el kell fogadni a meghívást. A menny ajtaja kitérve Jézus váltsága által, bárki jöhet,

személyválogatás nélkül. El sem lehet mondani, hogy ez mekkora ajándék és megtiszteltetés, hogy mekkora lehetősége ez életünknek, mégis képesek vagyunk nemet mondani. De miért a kifogás? Miért az ellenállás? Miért nehéz igent mondani a hívásra?

Mert mindent félre kell tenni, hogy eleget tegyünk a meghívásnak. A lakomán való részvétel előkészületet igényel. Így volt ez akkor is. Meg kellett mosakodni, ünnepi ruhába öltözni, új, ismeretlen emberekkel találkozni. Ez macerás, sokkal egyszerűbb úgy maradni, ahogy vagyunk, sodródni a hétköznapi ritmusával. Nehéz kiszakadni a körforgásból, sokszor túl erős bennünk a hétköznapi monotóniája, túlságosan fontosak megszokott dolgaink, szokásaink, ezért képtelenné válunk a változásra, megtérésre, és nem fogadjuk el Isten hívását. Rögzült szokásainkból nem tudunk kiszabadulni. Nem mindig kellemes számunkra, ha felborul megszokott életvitelünk.

Nem tudunk időt szakítani Istenre, félretenni mindent, nem tudunk megállni, örülni és ünnepelni. Sokszor nem úgy utasítjuk vissza Isten hívását, hogy határozott nemet mondunk, hanem egyszerűen mentegetőzünk, kifogásokat keresünk, fontosabb dolgunk akad. Lehet hivatkozni munkára, tennivalóra, családra, akár egészségi állapotra, a körülményekre, bármire, kifogások tekintetében kifoghatatlanok vagyunk. Sokszor a fontossági sorrenddel van a baj, hogy Isten hívása nem mindennél fontosabb, nem

mindent megelőző az életünkben. Sokszor csak a jelent, a saját dolgainkat tartjuk fontosnak. „Jézus leleplezi az embert, tudniillik hogy az emberek nem is akarnak olyan nagyon bejutni Isten országába. Szépnek képzelik, de ha rákerül a sor, minden mást elébe helyeznek.”

Fontos a család, a napi problémák. Azonban vigyázzunk a sorrendre. Akik a példázatban elutasították a hívást, nem tettek semmi rosszat; családcentrikus, szorgalmas, becsületes, kenyérkereső emberek voltak, de életükbe nem fért bele a hívás elfogadása. A kérdés számunkra is az, hogyan egyeztetjük össze Isten hívását az anyagi javakkal, családi étellel kapcsolatos kérdésekkel és a mindennapi életből adódó feladatokkal. Ha valóban fontos nekünk Isten országa, akkor háttérbe szorul minden más, felcserélődnek a dolgok, megváltozik a fontossági sorrend, teljes átrendeződés történik az életünkben. Jézus azt mondta, hogy először Isten országát keressük.

Ha igazán fontos nekünk Isten országa, akkor hátrébb tudunk sorolni számunkra fontos dolgokat, tudunk áldozatot hozni. Amire akarjuk, hogy legyen időnk, arra találunk; amire nem, arra találunk kifogást. Jézus a példázatban az összes kifogás okát így fogalmazza meg: nem akartak elmenni. Ezért fölmerülnek a következő kérdések: mennyi időnk van Isten számára? Életünk mely dolgaiban van Istennek beleszólása? Mi az, amin Isten hatására változtatunk? Isten uralma életünk fölött mennyire va-

lóságos? Egyáltalán akarjuk-e ténylegesen Isten uralmát életünk fölött? Ha Isten hívását komolyan vesszük, akkor fel kell ismernünk, hogy neki nem életünk perifériáján van a helye. Az ő hívását elfogadni elkötelezettséget jelent, és készsége a változásra. Nem maradhat minden a régiben, készülni kell, fel kell vennünk a menyegzői ruhát. Nem vihetjük be az utca porát, valamit kívül kell hagynunk.

Vannak, akik formálisan, külsőleg elfogadják Isten hívását, de nem akarják feladni régi bűnös, önközpontú énjüket. Vannak, akik látszólag elfogadják Isten hívását, de szívükben visszautasítják Isten uralmi igényét. Vannak, akik szeretnének részesülni a menyegző örömeiben, de régi ruhájukat nem akarják levetni. Ez azonban nem lehetséges. Nem lehet csupán élvezni Isten ajándékait, és közben elvárni, hogy ne szóljon bele az életünkbe. A királyi menyegzőn nem elég csupán jól érezni magunkat, hanem Isten királyi uralmát komolyan kell venni és magunkra venni. A meghívásnak nincs előfeltétele, de következménye igen. Túróczy Zoltán így fogalmazta meg: „Istenhez mehetsz úgy, ahogyan vagy, de nem maradhatsz olyan, amilyen voltál.” Isten kegyelme nem könnyelműsége indít, hanem annak komolyanvételére.

Ezért gondoljuk át újra, hogy mit is jelent számunkra Isten hívása! Gondoljuk át, hol kell életünkön változtatni, mi az a régi ruha, amelyet le kell vetnünk, kívül kell hagynunk, mert nem illő a menyegzőre. Öltük magunkra

az Úr Jézus Krisztust (Róm 13,14). Szükséges, hogy Isten hívása látszódjon életünkön, átalakítsa, megszentelje életünket. Lássuk meg bűnbánattal, hányszor mondtunk nemet, ismerjük magunkra! Szívleljük meg az Úr hívó, személyesen megszólító szavát, becsüljük meg még jobban a lehetőségeket! Ma még hangzik a hívás, tart a kegyelem ideje. Az Úr adja, hogy megragadjuk az alkalmakat, amíg időnk van! Ámen.

Gazsóné Verasztó Teodóra

beosztott lelkész
Dél-Pest Megyei Egyházmegye (gyes)

Az igehirdetés elhangzott Budapesten, a Sarepta
Budai Evangélikus Szeretetotthon Idősek
Otthonában 2011. május 8-án, húsvét ünnepe után
2. (Misericordia Domini) vasárnapon.

Mikor szeretnél már végre Istennek adni?

■ „Akkor a farizeusok elmentek, és elhatározták, hogy szóval csalják tőrbe. Elküldték tehát hozzá tanítványaikat, a Heródes-pártiakkal együtt, akik ezt mondták: »Mester, tudjuk, hogy igaz vagy, és az Isten útját az igazsághoz ragaszkodva tanítod, és hogy nem tartasz senkitől, mert nem veszed figyelembe az emberek tekintélyét. Mondd meg tehát nekünk, mi a véleményed: szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?« Jézus felismerve gonoszságukat, így szólt: »Mit kísértetek engem, képmutatók? Mutassatok nekem egy adópénzt!« Azok odavittek neki egy dénárt. Jézus megkérdezte tőlük: »Kie ez a kép és ez a felirat?« »A császáré« – felelték. Jézus erre kijelentette: »Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.« Amikor ezt meghallották, elcsodálkoztak, otthagyták őt, és eltávoztak.” (Mt 22,15–22)

Első hallásra úgy gondoljuk, ez a felolvasott igeszakasz nem igazán tartozik azok közé, amelyek számunkra mély tanítást tartalmaznak. Hiszen nem gyógyítást, új életre való buzdítást, szeretetről való tanítást olvasunk. Ellenben szól pénzről, adóról, világi uralkodóról, valamint Istennek való engedelmségről, odaadásról.

Az is lehetséges, hogy sokan talán éppen ennek örülnének, mert a világban sokszor hallanak beszélgetést hasonló témákról. Halljuk, mi körül forog a beszéd: a munka, az élet mint a pénz. Jézus sem tudta kikerülni mindezt, illetve a mellette lévő farizeusok, Heródes-pártiak, várva a kellő helyzetre, „boldogan” tették fel Jézusnak a kérdést: „*Mondd meg nekünk, szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?*”

Rögtön érezzük ebben a kérdésben, hogy – elgondolásuk szerint – Jézus erre nem lesz képes jó választ adni. Amennyiben válasza *nem* lesz, lázadónak tekintik az akkori uralkodó ellen, ha pedig igen, akkor behódol az akkori uralkodónak, hiszen *pontifex maximus*, minden vallások feje a pogány római császár. Jézus részéről nem lehet határozott válasz.

Jézus válasza nagyon bölcs. Ő, aki Istennek a lelkével éppen úgy rendelkezik, mint a földi élet valóságával, a lehető legjobb választ adja számukra. „*Mutassatok nekem egy adópénzt!*” – mondja Jézus.

Azt a pénzt kéri, amelyen rajta van a császárnak a képe. Nem lehetett így megfelelni soha arról az uralkodóról, akitől minden függött. Ez a hatalom a pénz pusztá látvá-

nya, kezelése által gyakorolta erejét, figyelmeztette az embereket, kitől függ az életük. Elkötelezettségüket erősíteni akarta: adják meg az uralkodónak, ami jár.

Fantasztikus bölcsességgel szól ezért Jézus: „*Adjátok meg a császárnak, ami a császáré!*” Ezzel Jézus kimondta: a hatalomnak meg kell adni, ami neki jár! Mai fülünkkel ezt hallva, gondolom, sokan hangoztatnák: Nem sokat kér ez a hatalom? Mert ő még azt is kiveszi a zsebünkből, ami nem is az övé! De mi is jár a császárnak? Nem elég, hogy az ő pénzével fizetünk, nem elég, hogy rá vagyunk utalva? Nem elég, hogy nem engedi, hogy tőle függetlenül éljük napjainkat? Mit adjunk még neki?! Az ember akaratlanul is szembeszáll az uralkodóval. Ezért mondja Jézus: ami jár neki, azt adjátok neki oda. Ezzel érzékeljük, több elkötelezettségünk van, amelynek engedelmeskednünk kell. Nem élhetünk öntörvényűen ebben a világban. Erre is utal ez által Jézus. Azonban a fontossági sorrendnek is meg kell lennie!

Látszólag azt érezzük Jézus válaszából, mintha prioritást élvezne a világi engedelmisség. Ő tudja, hogy az Isten felé való engedelmisség nélkül nem működik a másik sem. De megvan bennünk az engedelmisség? El tudjuk fogadni, hogy Istennek éppen úgy jó engedni, mint a világi hatalomnak? Szükséges feltenni a kérdést: mit kell adnom az Istennek? Mi is az Istené?

Ritkán merünk ezzel szembenézni! Tudjuk, mi a miénk. Szeretünk is birtokolni – tulajdont, tárgyat, életet! Gyakran

ki is mondjuk: ez az enyém! Nehezen mondunk le dolgokról. Pedig szembesülnünk kell azzal: mi is az enyém? Mit is hoztam magammal? Mi az, amit az úgynevezett saját tudásommal, erőmmel szereztem meg? Hiszen szüleim, tanítóim, bölcs emberek által jutottam el oda, amit ma úgy nevezek: az én tudásom. Sajátom, pedig ha a mélyére merek nézni, akkor meglátom, valójában nagyon kevés részem van benne. Csupán azt tettem meg, amire lehetőséget kaptam.

De akkor mit kell, mit akarok adni Istennek? Felismerem-e, hogy képes vagyok nemcsak elfogadni, hanem adni is?

Időt. De hiszen nekem is kevés van! Akkor mikor menjek alkalmakra? Mikor olvassak ígét? Mikor fér bele ebbe a rövid 24 órába a másik ember? De én rendelkezem az idővel, vagy pedig az időbe helyezett bele Isten?

Tudást. De nem ezzel szeretném a mindennapi kenyeret megkeresni? Akkor miért osztanám, szórnám szét másnak? Pedig jó lenne egy tehetséges gyereknek segíteni, akinek anyagilag korlátozottak a lehetőségei. De Isten azt kéri: „*Adjátok meg Istennek, ami az Istené!*”

Anyagiakat. Most értünk el ahhoz a ponthoz, ami a legnehezebb döntés emberek életében. Az enyémből adjak? De hiszen nekem is kevés van! Ebből mi jutna még másnak, Istennek? Nem én keresem meg? Miért kell akkor Istennek adnom?

Amikor ezt olvassuk: „Adjátok meg!”, ezt Isten nem azért hangsúlyozza, mert neki szüksége lenne bármire. Ellenben nekünk van szükségünk arra, hogy Isten szembesítsen az-

zal: „*Mid van, amit nem kaptál volna?*” Megajándékoztak vagyunk! De mit adunk abból, ami ajándékképpen adatott számunkra? Ma nagyon sok olyan emberrel találkozunk, aki csak kapni szeretne. Kapni szeretne Istentől, a gyülekezetétől, a társadalomtól, a munkahelytől, a főnöktől, a beosztottól, a családtól, a társától, a gyerekeitől, lehetne sorolni vég nélkül. Ellenben fel sem merül benne az a kérdés: én mit adhatok, esetleg mit várnak el tőlem? Vagy mit kellene adnom? Mert csak üresnek akarom látni a kezem, az életem, pedig nagyon sok mindennel rendelkezem, amit tovább kellene adnom.

Jézus felszólít bennünket az adakozásra, az Istennek való adakozásra. Látja, milyen keveset adunk neki ebben a világban, megalázóan keveset! Visszagondolunk evangélikus őseinkre, akik templomokat építettek, adták kétkezi munkájukat, tudásukat, erejüket. Eszükbe sem jutott, hogy nekik ez nagy áldozat, mert tudták, kitől kapták mindezt! Fizetésükből vonták azt az összeget, amelyből az Isten háza épült.

Lehet, ma sokan meglepődnének, ha ezt elvárnánk az egyháztagjainktól. Adni? De mire? Hiszen idáig is megvoltak! Adni, hogy ne ázzon be a templom, adni, hogy megszólaljon az orgona, mert ahhoz is áramra van szükség, adni, hogy az ablakot ott is kicseréljük – ne menjen ki annyi meleg, mert az is pénzbe kerül –, adni, hogy Bibliát adhasunk lelkeknek, hogy az épületeink hasonlóan rendezettek legyenek, mint az otthonunk... Lehetne a sort folytatni. De

mindezt csak az a lélek tudja megvalósítani, aki már tudja, kitől kapott mindent, ki ajándékozta meg és mivel.

Isten az Ószövetségben tizedet kért az embertől. Az ő szava ma is áll!

„*Amikor ezt meghallották, elcsodálóztak, otthagyták őt és eltávoztak.*” Mi hogyan reagálunk Jézus szavára? Otthagyjuk? Eltávozunk, mert nem kedves a fülünknek, amit mond?

Te is el akarsz menni Jézustól, vagy a csodálkozás, döbbenet után inkább kimondod, kimondjuk: Megpróbálok azt az életet élni, amelyet ő kínál?

A döntés az ember kezében van, Isten nem teszi meg helyettünk. Gondolkoj el az ő szaván, kérésén, biztatásán! Halld meg az ő kérő szavát: nem elvenni szeretne, hanem adni! Elhiszed, hogy ő a legjobbat akarja neked? Akkor légy alázatos, elfogadó, engedelmes, és megtapasztalod, ki Jézus, aki a te életedet is szeretné megváltoztatni, de mindig a te javadra!

Ezután te is otthagyd őt – vagy másként cselekszel? Ámen.

Tóth Melinda Anna

lelkész

Ózd-Putnoki Társult Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Ózdon 2011. július 10-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnapon.

Hiszem a test feltámadását

■ „Azon a napon szadduceusok is mentek hozzá, akik azt állítják, hogy nincs feltámadás, és megkérdezték őt: »Mester! Ezt mondta Mózes: ha valaki meghal, és nem marad fiúgyermek, akkor testvére vegye feleségül az asszonyt, és támasszon utódot testvérenek. Volt nálunk hét testvér: az első, miután megnősült, meghalt, és mivel nem volt utóda, feleségét testvéreire hagyta. Hasonlóan a második is, a harmadik is, és így egymás után mind a hét. Végül aztán meghalt az asszony is. A feltámadáskor tehát kinek a felesége lesz az asszony a hét közül, hiszen mindegyiknek a felesége volt?« Jézus így válaszolt nekik: »Tévelyegtek, mivel nem ismeritek sem az Írásokat, sem az Isten hatalmát. Mert a feltámadáskor nem nősülnek, férjhez sem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyben. A halottak feltámadásáról pedig nem olvastátok-e, amit Isten mondott nektek: Én vagyok Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene? Az Isten nem a holtak Istene, hanem az élőké.« Amikor a sokaság ezt hallotta, álmélkodott tanításán.” (Mt 22,23–33)

„Hiszem... a test feltámadását és az örök életet.” Az Apostoli hitvallásban minden vasárnap megvalljuk a test

feltámadásába vetett hitünket. Ugyanakkor személyes beszélgetésekben, bibliaórákon, amikor a hitvallásról részletesebben beszélgetünk, kiderül, hogy nem is tudjuk pontosan, miben is kellene hinnünk.

Sokféle elképzelés kering arról, hogy mi is a feltámadás, és még több arról, hogy hogyan kell elképzelnünk.

Amikor a test feltámadásába vetett hitünkről beszélünk, akkor a legtöbb ember számára egy tükör jelenik meg, ahol látja saját magát, esetleg testi hibáitól vagy éppen csak azoktól a testi adottságoktól mentesen, amelyeket ő nem kedvel. Ez lenne a test feltámadása?

Jézus alapigénkenben a szadduceusokkal vitázik, azzal a zsidó csoporttal, akik nem hittek a feltámadásban – mint mondták: nincs benne Mózes törvényeiben. Nem szól semmi sem mellette. Ezt az érvet ma is sokan hangoztatják. Ha a statisztikákat nézzük, akkor a világ lakóinak 1/5-e hisz abban, hogy a mennybe vagy a pokolba jutunk, és csak töredékük gondolkozik erről úgy, hogy feltámadunk; 7%-a az embereknek a reinkarnáció tanát vallja. A világ lakóinak a felét nem érdekli a kérdés, vagy az elmúlásban hisznek.

Kétségtelen, a keresztény feltámadáshit egyetlen bizonyítéka Jézus feltámadása. De éppen ez lehetne az igazi alapja annak, hogy higgyünk.

Jézus egyszer egy példázatot mondott a gazdagról és Lázárról, ahol a koldus Lázár a mennybe, míg a gazdag a pokolba kerül. Amikor a gazdag látja a vesztét, ezt kéri mennyei beszélgetőtársától, Ábrahámától: hadd menjen vissza Lázár, hogy figyelmeztesse a rokonait. Ábrahám így válaszol: *„Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.”* (Lk 16,31)

A tények igazolják Jézus szavait. A ma embere vagy nem hisz a feltámadásban, vagy nem is tudja igazán, hogy mi-
ben hisz.

Mert valóban nem egyszerű a kérdés. Hiszen olyan dologról van szó, amiből csak darabkákat látunk. Én valahogy úgy képelem, hogy amit a feltámadásról tudunk, az csak egy kirakós játék néhány darabkája. Ha minden darabka a birtokunkban lenne is, akkor is csak egy kétdimenziós kép tárulna elénk. De ahogy egy fénykép csupán a valóság egyetlen pillanatát örökíti meg, azt is csak a tér egy bizonyos részéről, úgy a feltámadással kapcsolatban is kevesek az emberi gondolataink ahhoz, hogy felfogjuk. Ugyanakkor a hit éppen azt jelenti, hogy a nem látható dolgok létéről vagyunk meggyőződve, és bízunk a remélt dolgokban.

Jézus mai alapigénkben a szadduceusoknak két dolgot

vet a szemére a feltámadáshittel – illetve annak hiányával – kapcsolatban: *„Tévelyegtek, mivel nem ismeritek sem az Írásokat, sem az Isten hatalmát.”*

A szadduceusok a Szentírásból vett példával mennek Jézus elé. A példa jól érzékelteti, hogy ők ezen a dolgon gondolkoztak, végigrágták magukat, és érvelésük helyességéről meg vannak győződve. Egy asszony, akit hét testvérnek kellett feleségül venni, melyik testvére lesz a mennyben? Bár már Jézus korában sem volt gyakorlatban a mózesi törvény, amely szerint az utód nélkül meghalt férfi testvéreinek kötelessége elvenni testvére feleségét, és ha gyermek születik, akkor az elhalt férj nevét adni neki, a példa mégis nagyon jól szemlélteti nemcsak a korabeli, de a mai elképzelést a feltámadásról.

Mert ha lenne feltámadás – így tesz fel a kérdést a szadduceusok –, akkor melyiknek a felesége lenne az asszony a mennyben?

Valljuk be, a mi elképzelésünk sem más. Úgy képzeljük a mennyet, mint a földi életünk folytatását, ahol ugyanúgy élünk majd, legfeljebb nem kell dolgozni, nem leszünk betegek, de ott lesznek azok, akiket szeretünk, és mindig azt csináljuk, amit szeretünk. De ha igazán, őszintén végiggondoljuk, akkor ez az egész kicsit unalmasan hangzik. Mindig ugyanazokkal találkozni, mindig ugyanazt csinálni. Mert mondjuk én szeretem a focit, de azért nem nézném örök életen keresztül.

Pedig a mi elképzeléseink csak eddig érnek, mert nem érhetnek tovább. Azért, mert Isten „egészen más”, és egészen máshogy gondolkodik, mint mi; „*bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, a ti utaitok nem az én utaim*” – mondja Ézsaiásnál (Ézs 55,8). Mi csak a fénykép egy darabkáját ismerjük. Erre hívja fel Jézus is a szadduceusok, velük együtt pedig a mi figyelmünket: „*Tévelyegtek, mivel nem ismeritek sem az Írásokat, sem az Isten hatalmát. Mert a feltámadáskor nem nőülnek, férjhez sem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyben.*”

Nagyon szeretem Jézus provokációkra adott válaszait. Nem dől be, nem a kérdésre válaszol, hanem rávilágít arra, hogy téves a kérdésfelvetés; és egyben tovább is vezet. Nem azt mondja, hogy egyik férfi sem, hanem hogy a feltámadáskor nem házasodnak. Miért? Azért, mert a feltámadáskor nem lesz szükség a teremtésben kapott feladatainkra, hiszen akkor már megszabadulunk teremtettségtől, és „*Isten lesz minden mindenkben*”.

De Jézus folytatja, és egy igen érdekes dologra hívja fel a – mózesi törvényekre, Mózes öt könyvére hivatkozó – szadduceusok figyelmét: „*A halottak feltámadásáról pedig nem olvastátok-e, amit Isten mondott nektek: Én vagyok Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene? Az Isten nem a holtak Istene, hanem az élőké.*”

Bár valóban, közvetlenül nincsen szó a Tórában a feltámadásról, mégis ott van abban a gondolatban, hogy a már

testileg meghalt emberekről azt mondja Isten, hogy „*Istenük vagyok*”. Isten pedig az élők Istene, nem a holtaké.

Nem ismeritek az Írásokat – mondja Jézus. És ez a vád sajnos a ma keresztény emberének is ugyanúgy szól.

Nem ismerjük igazán Isten szavát. Nem értjük, hogy ő mit is kínál nekünk valójában. Hiszen amit a szadduceusok is és mi is elfelejtünk, Isten azt akarja, „*hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére*”.

Istennek a célja a mi életünkkel, hogy ne legyünk kiszolgáltatva a halálnak, hanem Jézussal együtt mi is feltámadjunk, éljünk.

„Hiszem a test feltámadását.” A hitvallás szavai csak akkor érthetőek, ha ismerjük Isten hatalmát, és mindazt, ami az Írásokban van.

Pál ezt írja: „*De megkérdezhetné valaki: hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testben jelennek meg? Esztelen! Amit vetsz, nem kel életre, míg előbb el nem rothad, és amit elvetsz, azzal nem a leendő testet veted el, hanem csak a magot, talán búzáét vagy valami másét. (...) Így van a halottak feltámadása is...*” (1Kor 15,35–37.42a)

Ugyanitt, 1Kor 15-ben ír arról is Pál, hogy „*ha nincs a halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is.*” (1Kor 15,13–14)

A feltámadás a hitünk alapja. Krisztus feltámadása pedig a mi reménységünk mintaképe, fényképe, amelyből

lehet, hogy több vagy kevesebb darab hiányzik, de tudhatjuk, hogy Istennek az a célja, hogy részesítsen bennünket benne, hogy aztán elnyerjük azt, amiről a hitvallás végén vallunk: az örök életet.

A héten rendeztük az iratainkat. Mindenféle hivatalos papírt kellett összeszednünk a lakás különböző pontjairól. A rendezés közben kiderült, hogy sok mindent fölöslegesen őrizgettünk. Azért, hogy rend legyen, sok iratot meg kellett semmisíteni.

Vajon sikerül-e megsemmisíteni hamis elképzeléseinket, vágyálmainkat – azokat, amelyeket eddig fontosnak hittünk – azért, hogy a helyükre kerüljenek a dolgok a feltámadással kapcsolatban is? Adja Isten, hogy meglássuk a

rendezési szempontot, amelyet ő maga adott nekünk Jézus Krisztusban, aki halálával és feltámadásával bizonyította: a feltámadásba vetett reménység valósággá válik azoknak, akik megismerik az Írást, és benne és rajta keresztül az Isten hatalmát. Ámen.

Hokker Zsolt

másodlelkész

Óbudai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Óbudán

2011. június 26-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnapon.

„Új szívünk nőjön, égi”

■ *„Amikor a farizeusok meghallották, hogy a szadduceusokat elnémította, köréje gyűltek. Egyikük pedig, egy törvénytudó, kísérteni akarta őt, és megkérdezte tőle: »Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?« Jézus így válaszolt: »Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.«” (Mt 22,34–40)*

A farizeusok és a szadduceusok alkalmi koalíciót létesítve egymást követve keresik fel Jézust. Különböző kérdésekkel próbálják őt sarokba szorítani. Hol az adófizetés, hol a feltámadás kérdése kerül terítékre. Jelen esetben arra a kérdésre keresik a választ, hogy melyik parancsolat az, amelyik fölötte áll mindegyiknek, illetve melyik az, amelyik alapja lehet a többinek. Tekintheznénk akár őszinte és érdeklődő, a „Mestertől” útmutatást váró kérdésnek a törvénytudó szavait. Mégis úgy látszik, ő is csak kísérteni próbálta Jézust, és egyben tekintélyét aláásni. Célja talán

az, hogy beszélgetésük során minél több törvényhely előkerüljön, és kiderüljön Jézus törvényben való járatlansága. Jézus válaszát hallva az írástudónak alázattal kellett belátnia, semmibe sem tud belekapaszkodni.

Emberileg nézve nem is tűnik oly egyszerűnek a törvénytudó kérdésére adandó válasz, hiszen 613 parancsolat, előírás szabályozta a zsidóság mindennapjait. Ezek betartására különösen ügyeltek a farizeusok és az írástudók. Ők igazából nem is a törvény összefoglalására, hanem inkább a részletezésére törekedtek. Az írástudó kérdésére Jézus két, különböző helyen található ígért kapcsol össze Mózes könyvéből, amelyeket iránytűként használhatnak. *„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.”*

Jézus kortársánál, Hillél rabbinál a felebarátra vonatkozó tanítás így hangzik: „Ne tedd felebarátodnak azt, ami gyűlöletes számodra: ebben áll az egész törvény. A többi mind ennek a magyarázata.”

Jézus nem a tiltás és az elítélendő cselekedetek felől

közelíti meg az Istennel és a felebaráttal való viszonyt, hanem pozitív tartalommal, a szeretet oldaláról nézve. Nem egyszerűen a rossz elutasítása, hanem a jó, a szeretet megerősítése a célja. Aki Istent és a felebarátját szereti, az nem a tiltás folytán, hanem a bensőséges, szeretetteljes kapcsolat okán nem fog rosszat tenni felebarátjával, és szomorúságot okozni Isten atyai szívének.

A hagyományos zsidó bibliaértelmezés szerint a pozitív parancsok mindig erősebbek, mint a tiltók. Amikor Jézus pozitív parancsokat helyez előtérbe, azt szeretné, ha a belső szobából, szívéük belsejéből fakadna az, amit Isten ügyében és a felebarátért tesznek.

Jézus elítélőleg szólott arról a teljesítményelvű gondolkodásról, amelyhez még mindig sokan ragaszkodtak. Azok ellen szólt, akik pontosan számon tartották, mennyit adakoztak, hetente hányszor böjtöltek, és ezzel még dicsekedtek is.

Jézus rámutatott arra, hogy mennyire fontos a rendelkezések és törvények betartásához szükséges igazi lelkület. Korábban Isten a prófétákon keresztül többször is figyelmeztette népét, hogy nincs ott a szívéük, amikor őhozzá járulnak, és áldozatot mutatnak be neki. Nem a szeretet, hanem a kötelességtudat viszi őket oltárához. Ezért is ígéri Isten, hogy az ő lelkét adja majd népének. Új szívet kapnak, amely fogékony lesz, és nyitott a szeretet parancsának megértésére és megélésére. Mindez Jézus testet öltésével, szeretetével és áldozatával vált valóra.

Egy kisiútól megkérdezték egyszer: „Mi a keresztény vallás?” Erre ő így válaszolt: „A keresztény vallás az, amikor azt mondják, hogy nem szabad.”

Lehet, hogy többen is vannak olyanok, akik hasonlóan gondolkodnak a kereszténységről, mint ez a gyermek. Sokan látnak talán továbbélő farizeusságot, képmutatást és teljesítményelvűséget a kereszténységben is.

Reménység szerint mégsem ez a borús kép az általános, hogy farizeusi képmutatás és törvényeskedő lelkület jellemzne minket, amely csak a tiltások betartására ügyel. Talán nem fordultunk még vissza a törvény korszakához, és továbbra is hálásak vagyunk a kegyelem idejéért, amely Jézus Krisztus által jött el számunkra.

Mint az Újszövetség népe, Isten szeretett és megváltott gyermekei, jól látjuk, milyen kevés az, amit mi tehetünk ahhoz képest, amit Isten cselekszik velünk. Isten testet öltött szeretete, Jézus Krisztus tanít minket a Szentlélek segítségével az Atya és gyermekei szeretetére.

A *Kis káté*ban a Tízparancsolat értelmezésénél is a nagy parancsolat szellemiségével találkozunk. Ott minden parancsolat magyarázata ezzel kezdődik: „Istent félnünk és szeretnünk kell.” Igen, aki Istent féli és szereti, az nem találja tehernek az ő parancsolatát, hanem abban felismeri a segítő szándékot.

Istent nem vasszigora, kemény büntetése jellemzi, hanem az a szeretet, amellyel életet adott az embernek, és

otthont ezen a földön. Hazát és családot, társat és gyermekeket. *„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá”* – írja Jakab apostol. Az adományozó és ajándékozó Isten mindent féltő szeretetből cselekszik velünk. Isten látható testbe öltöztette itt a földön szeretett Fiát, hogy nekünk, bukott, elveszett és törvény alatt lévő embereknek a megváltás drága ajándékát nyújtsa ingyen, kegyelemből.

Isten nemcsak a teremtet világ egészével ölel magához szeretettel, hanem szent Fia átszögezett kezeivel is a keresztfán. Büntől tisztító, haláltól és pokoltól szabadító erejével mutatja meg, hogyan szeret, és milyen életet szán nekünk.

A minket szeretetével megelőző, minket előbb szerető Isten a viszontszeretetet várja tőlünk úgy, hogy annak alapját megteremti bennünk Szentlelke munkálkodása által. Ez a szeretet csak belülről, a szív mélyéből fakadhat. Szeretetre kényszeríteni, akár Isten, akár ember iránti szeretetre senkit sem lehet. A szeretet akkor lesz teljes, ha szívből fakad, ha szíve mélyéről érzi az ember a hálát Isten iránt, és hitével belekapaszkodik Teremtőjébe.

Aki szeret, nem azt nézi, hogy mit nem szabad megtennie, hanem azt keresi, mi jót tehet másokért. János leveleiben Isten megismerését, az Isten iránti szeretetet és a vele való találkozást vonja kétségbe olyanoknál, akik nem szeretik testvéreiket: *„aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten szeretet.”*

A nagy parancsolat útmutatása szerint a Tízparancsolat tiltásai olyan módon szelídülnek és formálódnak számunkra, hogy aki szereti az Istent egész lényéből, annak nem lesz szüksége más istenre. Aki pedig úgy szereti a felebarátját, mint magát, nem fog neki rosszat akarni, sem neki ártani. Így érkezünk el a törvény betöltéséig, ahogyan Pál írja: *„A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A szeretet tehát a törvény betöltése.”*

Augustinus egyik híres mondása: *„Szeress, és tégy, amit akarsz!”* Aki Istentől új szívet kapott, aki Jézus szeretetparancsának engedelmeskedve él a Szentlélek segítségével, az a szeretet gyümölcsét teremheti mások számára. Szeretni tudja felebarátját úgy, mint önmagát. Ahogyan a jó fa sem fog rossz gyümölcsöt hozni, a szeretet is gyümölcsöző marad, amíg Isten szeretetében gyökerezik. Akinek szívében Isten szeretete lakozik, és ezzel a lélekkel éli napjait, annak minden cselekedetén átsüt az égi szeretet melege.

Végül álljon itt egy részlet Tóth Árpád *Bús délelőtti vers* című költeményéből:

„Új szívünk nőjön, égi,
Szelíd szív, ne a régi,
Ne tudjon kint meg lázat,
Ne érje több gyalázat.

Dühöt, bosszút ne értsen,
Ne gyűlöljön, ne sértsen,
Szeressen, csak szeressen,
Forrón, ezerszeresen.”

A költő gondolataihoz hasonlóan nekünk is „új szívünk nőjön, égi szív”, amely nem ad helyet haragnak és irigységnek, bosszúnak és szeretetlenségnek. Új szívünk nőjön, égi, amely a Krisztusban való nagykorúsághoz is felnő. Ez a szív „szeressen, csak szeressen”: Istent, akinek szeretetétől semmi sem választhat el, és szeressen felebarátot, aki felé ez legyen az egyetlen tartozásunk. Ámen.

Babka László

lelkész

Ikladi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Ikladon

2011. június 26-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnapon.

Jézus személyének titka

■ „Amíg a farizeusok együtt voltak, megkérdezte tőlük Jézus: »Mi a véleményetek a Krisztusról? Kinek a fia?« Ezt felelték: »Dávidé.« Majd újabb kérdést tett fel nekik: »Hogyan nevezheti akkor Dávid a Lélek által Urának, amikor ezt mondja: Így szól az Úr az én uramhoz: Ül az én jobbomra, amíg lábad alá nem vetem ellenségeidet. Ha tehát Dávid Urának szólítja őt, miképpen lehet a Fia?« De senki sem tudott neki felelni egyetlen szót sem, és megkérdezni sem merté őt többé senki attól a naptól fogva.” (Mt 22,41–46)

Jézus a farizeusokkal beszélget. Azokkal a jól képzett, kegyes zsidó férfiakkal, akik miután látták Jézus szombatnapi gyógyítását, elhatározták, hogy végeznek vele.

Alkalmat, okot keresve ismét köré gyűlnek. A fejezet korábbi szakaszában a törvény nagy parancsolatáról kérdezik, most azonban Jézus kezdeményez.

„Mi a véleményetek a Krisztusról? Kinek a fia?” A korabeli társadalom messiási várakozása meghatározta az emberek mindennapjait. Vágyakoztak arra a szabadságra, arra a békére, amelyet az ószövetségi próféciaikból megismer-

tek. Szerették volna megismerni a Csodálatos Tanácsost és Erős Istent, akin az Úr Lelke nyugszik, akit a teremtő Isten „Lelkével ajándékozott meg...”

A tudóskör gondolkodás nélkül felel: a megígért Krisztus Dávid fia. Jézus azonban tovább kutatja a szívüket, és a számára is fontossá lett 110. zsoltár első versére hivatkozik: „Így szól az Úr az én uramhoz: Ül a jobb kezem felől, míg ellenségeidet lábad zsámolyává nem teszem!”

A látszólagos teologizálás, a hitvitának tűnő párbeszéd Jézus kérdésében megoldást nyer: a régóta várt messiás Dávid fia és Isten fia egyszerre. Valóságos Isten és valóságos ember. Ennek az igazságnak a felismerését Dávid a Lélek által kapta meg Istentől, erre az igazságra egyedül Isten Szentlelke vezeti el az embert. Jézus személyével kapcsolatban számos spekuláció keringett és kering ma is a köztudatban. Isten Szentlelke azonban elvezet Krisztus megismerésére – ahogyan Luther Márton írja –, azért, hogy olyan kincset kapjunk ajándékba, amelyet magunk nem tudnánk megszerezni.

Jézus az ellenségeihez közel hozta személyének titkát.

Kérdéseivel belép a gondolataikba, belép az életükbe. Megmutatja, hogy a racionalitás és a hit útja nem két különálló ösvény, hanem egymást keresztezve segít megismerni azt a teremtő Istent, aki Jézus Krisztus által minden ember Atyja lett.

A farizeusoknak nincs több válaszuk. Nem cáfolják Jézust, de nem is mernek kérdezni ezután. Jézus nyilvánvalóvá tette az igazságot számukra, ők mégis elzárkóztak előle. Elzárták magukat a felkínált megoldás elől.

„Mi a véleményetek a Krisztusról?” – a kérdés a szívükhöz szól. Nem lehet mellébeszélni, mert Jézus választ, személyes hitvallást vár minden embertől.

Hiszed-e, hogy „*Jézus Krisztus Úr az Atyaisten dicsőségére*”?

Hiszed-e, hogy ki tud emelni a mélységből, célt és értelmet adva az életednek?

Hiszed-e, hogy ő a te gyógyítód?

Hiszed-e, hogy ő az, aki megújítja az emberi kapcsolataidat?

Hiszed-e, hogy az életed, az örök élet ajándéka múlik a válaszodon?

Napjainkban sokan keresik a kenyerüket valótlán hírekkel, használhatatlan termékekkel, hatástalan gyógymódokkal. Jézus ingyen adja nekünk ajándékát. Ő nem személyválogató: odalépett az ellenségeihez, odalép mindenkihez, aki keresi és hívja őt. Engedjük, hogy a szavai megtalálják a szívünket!

A farizeusok megtorpantak: látták az Urat, hallották az igazságot – döntésük következményeit azonban nem vállalták fel. Jézus személyes kérdése személyes választ vár tőlünk. Nem hivatkozhatunk a körülményekre, elintézetlen ügyeinkre – a hitvallás mindannyiunkat kötelez. Megéljük-e naponta otthon, a munkahelyünkön, az utakon, a pihenés során, hogy Jézus a Krisztus, „az én Uram, aki engem, elveszett és megítélt embert megváltott”? Látszik-e rajtam az új élet öröme? Van-e reménység a szívemben?

Egy iskola igazgatója panaszkodott arról, hogy a megyei tanulmányi versenyeken győztes diákjai nem vesznek részt az országos döntőkön. „Nincs motiváció” – mondta, még a tehetséges fiatalok is céltalanok és tétlenek. Jézus éppen ebből az állapotunkból mozdít ki bennünket. „*Ti kinek mondotok engem?*”

Testvérem! Jézus kérdése ma is egyértelműen hangzik. Hova tartozol? Kinek szolgálsz? Ki az életed ura? A kiváló bibliaismeret, teológiai műveltség, a gyülekezeti feladatvállalás önmagában kevés.

Elkötelezted-e magad a Jézussal való találkozás során? A farizeusok féligazságokat fogalmaztak meg. Érezhették a továbblépés kényszerét, mégis csendben maradtak, nem mertek kérdezni ezután. Talán azért, nehogy lelepleződjenek, nehogy kiderüljön a szívük titka, nehogy összetörjön az önmagukról kialakított hamis kép.

Gyakran éppen ez az utolsó lépés hiányzik. Félünk az el-

kötelezettségtől, félünk attól, hogy csorbul a szabadság, félünk az újtól még akkor is, ha a régi megkötöz bennünket.

Milyen fájdalmas látni, hányan szalasztják el a lehetőséget, mennyi fiatal keresi rossz helyen a boldogságot, a megoldást, miközben testileg-lelkileg leépülve egyedül maradnak!

Jézus ajándéka nem ideig-óráig tartó öröm. Valaki így fogalmazott: „Amíg nem ismertem Jézust, azt gondoltam, hogy az őt követők mind életunt, egykedvű emberek. Most, hogy megismertem a Mestert, én is megélem a felszabadultság örömét Krisztusban.” Ahhoz azonban, hogy ezt megtapasztaljuk, boruljunk le, és kérjük őt, tanítson bennünket igaz istenismeretre.

Az emberben kialakult hamis kép gyakran ellehetetleníti a sorsdöntő találkozást, ugyanakkor a mai társadalmiszemlélet sem segít abban, hogy odaszánt életünkkel válaszoljunk Jézus hívására. Napjainkban, amikor már nincs súlya a kimondott szónak, nincs értéke a házassági eskünek, az ígéret sem kötelez. Egyesek az érdektelenség csapdájába esnek, másokat a becsapottság tudata keserít el. Észre kell vennünk azt is, hogy olykor a gyülekezetek közösségei zárják el az istenkereső embert a találkozástól.

Álljunk meg bűnbánattal az Úr előtt! Kérjük Szentlelkét, hogy tárja fel előttünk mindazt a vétket, tisztátalan gon-

dolatot, kívánságot, amely elválaszt bennünket a mennyei Atya szeretetétől.

Mindannyian vágyódunk az otthon melegére, a táplálékra, biztonságra és tisztaságra. A kegyelem útján Jézus mindezt nekünk adja. A kirekesztettség és magány a múlté. „Velem vándorol utamon Jézus, / Gond és félelem el nem ér...”

Kérdezzük őt bátran! Fedjük fel mindazt, ami gyötör, ami égeti a szívünket, ami miatt még mindig rendezetlen az életünk! Kérdezzük, mert nála békességet, megnyugvást találunk. Isten ígéje mindenkit bátorít: *„Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust, és szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz.”*

Kívánom, hogy Isten adja meg az elkötelezettség szabadságát mindannyiunknak! Ámen.

Bozorády Ildikó

iskolalelkész

Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium

Az igehirdetés elhangzott Nyíregyházán

2011. október 16-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 17. vasárnapon.

Jaj nektek... de miért is?

■ „»Akkor Jézus így szólt a sokasághoz és tanítványaihoz: »Az írástudók és farizeusok a Mózes székébe ültek. Tehát mindazt, amit mondanak, tegyétek meg és tartsátok meg, de cselekedeteiket ne kövessétek, mert beszélnek ugyan róla, de nem teszik. Súlyos és elhordozhatatlan terheket kötnek össze, és az emberek vállára rakják, de maguk az ujjukkal sem akarják azokat megmozdítani. Mindent csak azért tesznek, hogy feltűnjenek az embereknek: megszelesítik imaszjaikat, és megnagyobbítják ruhájuk bojtjait; a lakomákon az asztalfőn és a zsinagógákban a főhelyeken szeretnek ülni; szeretik, ha köszöntik őket a tereken, és ha mesternek szólítják őket.«

»De ti ne hívassátok magatokat mesternek, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok. Atyátoknak se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, aki a mennyben van. Ne hívassátok magatokat tanítóknak se, mert egy a ti tanítótok: a Krisztus. Aki pedig a legnagyobb közöttetek, az legyen szolgátok! Mert aki felmagasztalja magát, megaláztatik, és aki megalázza magát, felmagasztaltatik.«

»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és azokat sem engeditek be, akik be akarnak menni.«

(»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert felemészítitek az özvegyek házát, és színlelésből mégis hosszasan imádkoztok: ezzel súlyosabb ítéletet vontok magatokra.«)

»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bejárjátok a tengert és a szárazföldet, hogy egyetlen pogányt zsidó hitre térítsetek, és ha ez megtörtént, a gyehenna fiává teszitek, kétszerte inkább magatoknál.«

»Jaj nektek, vak vezetők, akik ezt mondjátok: ha valaki a templomra esküszik, az semmi, de ha valaki a templom aranyára esküszik, azt köti az eskü. Bolondok és vakok, mi a nagyobb: az arany vagy a templom, amely megszenteli az aranyat? Ezt is mondjátok: ha valaki az oltárra esküszik, az semmi, de ha valaki a rajta levő ajándéokra esküszik, azt köti az eskü. Bolondok és vakok, mi a nagyobb: az ajándék vagy az oltár, amely megszenteli az ajándékot? Aki tehát az oltárra esküszik, az arra is esküszik, ami rajta van. Aki pedig a templomra esküszik, az arra is esküszik, aki benne lakik. Aki pedig az égre esküszik, az az Isten királyi székére esküszik, és arra is, aki azon ül.«

»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert tizedet adtok a mentából, a kaporból és a köményből, de elhagytátok mindazt, ami a törvényben ezeknél fontosabb: az igazságos ítéletet, az irgal-

masságot és a hűséget; pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni. Vak vezetők: kiszűritek a szűnyogot, a tevét pedig lenyelitek.»

»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, belül pedig tele van rablásvágygal és féltelenséggel. Vak farizeus, tisztítsd meg először a pohár és a tál belsejét, hogy azután a külseje is tiszta legyen!«

»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlók vagytok a meszelt sírokhöz, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak halottak csontjaival és mindenféle tisztátalansággal. Így kívülről ti is igaznak látszotok az emberek szemében, de belül tele vagytok képmutatással és törvényszegéssel.«

»Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert síremléket emeltek a prófétáknak, és felékesítetek az igazak sírköveit, és ezt mondjátok: Ha atyáink idejében éltünk volna, nem vettünk volna részt velük a próféták véreinek kiontásában. Így magatok ellen tanúskodtok azzal, hogy fiai vagytok a próféták gyilkosainak. Éljetek csak ti is atyáitok mértéke szerint! Kígyók, viperák fajzata! Hogyan menekülhetnétek meg a gyehennával sújtó ítélettől? Ezért íme, küldök hozzátok prófétákat, bölcséket és írástudókat: egyeseket közülük megölték és keresztre feszítetek majd, másokat megkorbácsoltok zsinagógáitokban, és városról városra üldöztök, hogy rátok szálljon minden igaz vér, amelyet kiontottak a földön, az igaz Ábel végétől Zakariásnak, a Barakiás fiának véreig, akit a templom és az áldozati oltár között gyilkoltatok meg. Bizony, mondom néktek: mindez megtörténik ezzel a nemzedékkel.« (Mt 23,1–36)

A klasszikusok szerint a tudósok két halmazra oszthatók: akik mindent két halmazra osztanak, és akik nem. A Szentírást is szokás ekképpen, törvény és evangélium dialektikájában értelmezni. Alapigénk nem könnyen illik bele ebbe a rendszerezésbe, mert bár evangélium, sok részletén átérződik a törvény szigora is. Jézus, mint mindig, most sem konformista módon viszonyul kora szellemi és vallási vezetőrétegéhez sem (a kultuszi elit szó szerinti említése ugyan kimarad, de a kritika őket is érinti). Mielőtt a régiek felett gyorsan pálcát törnénk saját helyzetünk, viselkedésünk magasabb minőségű voltára utalva, merüljünk el a probléma teljes mezejében, elkerülve az utólagos magyarázkodás kellemetlen szükségességét.

Ha a mindennapok nyelvén akarom megfogalmazni és összefoglalni mindazt, ami ebben a hosszú szakaszban áll, akkor az alábbi szavak jutnak eszembe, kissé rendezetlenül: hitelesség és annak hiánya, terhelés, feltűnési viselkedés, formalitás, kiüresedés, értelmetlen cselekedetek. Ha beleolvasunk a mai európai társadalompszichológiai jelentésekbe vagy az oly divatos egyházfelmérésekbe, e kifejezésekkel vagy rokon értelmű társaikkal nagy valószínűséggel találkozhatunk. A mai kereszténység sem jobb a választott nép akkori képviselőinél. Gyenge és olcsó vigasz lenne most a sok részre szakadozott egyház egyik vagy másik tömbjére mutogatni, a jézusi kritika ugyanis egyetemesen csattan felettünk: „Jaj nektek!”

Tudom, hogy a klasszikus elvárás a prédikációban három pontot kíván, én most mégis négy csomópontot helyezek az olvasó szeme elé, amelyek mint a tetraéder csúcsai függnék össze, jelezve: csak együttes elmozdulás létezik, minden más felületi kezelés vagy önámítás csupán.

Igehirdetés: sok kritika éri az igehirdetéseket, de a legritkábban a legrövidebb úton. Az igehirdetőnek létszükséglet a reális visszacsatolás, ami a prédikáció tényleges célba éréséről szól. Nem visz előbbre a rutinos megszokás alapú vélemény. Jó pár éve egy presbiter testvérünk megdicsérte a prédikációmát:

- Jó volt!
- Mi tetszett?
- Hangosabban, otthon maradt a hallókészülékem.

A második mondat rögtön helyre tette az elsőt. Ha az igehirdetésről alkotott – egyébként sokszor jogos – vélemény csak mandinerről jut célba, lehet, hogy torzul, de biztosan nem a jó szándékot erősíti. Mindez persze nem csökkenti a szószéken álló felelősségét a teológiai munka mélységét illetően, vagy a beszéd és a cselekedetek összehangoltságát tekintve. Hangsúlyosan áll ez arra, hogy az egyéni meggyőződés, a személyes hit mennyiben jön át az igehirdetésen, vagy az csupán a dogmatikakönyvek vonatkozó passzusainak visszaadására szorítkozik.

Igekövetés: a Szentírás nem kizárólagosan csak az igehirdetőn keresztül jut el a gyülekezet tagjaihoz. Nagy ve-

szély a betűszerintiség, amelyben gyakran a lényeg vész el, mint a farizeusok értelmezésében is oly sokszor. A mai élethelyzetek a világ tempója és technikai haladása miatt sokszor vetnek fel olyan kérdéseket, amelyekre hiába keresünk betű szerinti választ, döntési segítséget. Elég itt az információs forradalomra vagy a biotechnikai fejlődésre utalni. A biblikus irányok azonban mindig tisztán megállapíthatóak, amelyek alapján dönthetünk. A bűn racionális valósága miatt nem jó és rossz, fekete és fehér egyértelműsége a kérdés, hanem a kisebb és nagyobb rossz, sokszor nem is csak két lehetőség közül keresve a kiutat. Nem választható el a hivatás, a magánélet és a többi feladat, legyen az egyesület, gyülekezet, helyi döntéshozás. Semmit sem ér, ha egyes területeken tudatosan biblikus vagyok, a másikon meg úgymond „realista”.

Szolidaritás: közhely, hogy a mai fehér társadalmak atomizálódtak, a közösségek kiüresedtek, a kapcsolati hálók gyengék. Sokszor irigykedünk közösségekre, amelyek robbanásszerű fejlődése lenyűgöző, egyik hajtóerejük a megélt közösségvállalás. A modernnek tartott ember régimódi-nak érzi a szolidaritást, sokszor átélhette az ezzel kapcsolatos csalásokat, ezért bizalmatlan. A közösségek üresek, mert a formaságoknak csak a tartalommal lenne értelme, azok viszont az általános értékválságban eltűntek. A krisztusi tanítás igazán csak élő közösségben válik vonzóvá. A korabeli kultusz nem végzett missziót, amit a „választott

nép”-tudatból lehet levezetni. A jó hír továbbadása nem lehetőség, hanem kötelesség minden korban és helyzetben. Ezt a szolidaritás hitelesíti igazán mélyen, e nélkül nincs vonzása vagy sodrása az igehirdetésnek, hitoktatásnak. A szavak és tettek egymást erősítő vagy gyengítő viszonya itt sem megkerülhető.

Identitásválság: sok formájában érhető tetten. Nem éljük bele az evangéliumot a világba, mert az konfliktust generál a fogyasztói társadalom divatjával. Na és? Merjünk inkább nem beszélni az evangéliumról, merjünk nem néven nevezni bűnöket, merjünk csendben lapulni? A kor, a kereszténység utáninak nevezett éra, amelyben élünk, sok hiányt szenved el. Ezek közül az evangéliumnélküliség a legfájóbb és legveszélyesebb. Némának lenni ebben a helyzetben valószínűleg a cserbenhagyás egy sajátságos formája, amire ideológia van, mentség nincs. A feladat el nem végzését nem menti az a tény, hogy más sem tette meg. A mulasztás lehet kollektív, a figyelmeztetés is – „Jaj nektek!” –, de a

számonkérés egyéni lesz. Lesz, nem marad el, még akkor sem, ha az erről szóló beszéd sokak számára meztlábás szektaprédikációnak tűnik is.

Nem tudjuk, mennyi még a kegyelmi idő, ami rendelkezésre áll. Ritkán van túl sok időnk bármire is. Ezért fordulatot kell tenni, de fordulatot kell emelni is, hogy ne azt halljuk egykor: „Jaj nektek, magyar evangélikusok, papok, presbiterek és gyülekezeti tagok”, hanem azt: „Gyere be Urad örömébe.” Ámen.

Lackner Pál

protestáns tábori püspök
HM Protestáns Tábori Püspökség

Az igehirdetés elhangzott Budakeszin
2011. október 30-án, a Szentháromság ünnepe
utáni 19. (Biblia) vasárnapon.

Ha meg akarod látni és fel akarod ismerni Jézust

■ „Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megölöd a prófétákat, és megköved azokat, akik hozzád küldettek, hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a tyúk szárnya alá gyűjti a csibéit, de ti nem akartátok! Íme, elhagyottá lesz a ti házatok. Mert mondom nektek: nem láttok engem mostantól fogva mindaddig, amíg azt nem mondjátok: Áldott, aki az Úr nevében jön!” (Mt 23,37–39)

Jézus jeruzsálemi bevonulásával elkezdődik az a hét, amikor már csak napokban és később órákban számoljuk az időt Jézus kereszttáldozatáig. A sokaság Jézusban megláthatta az alázatos Királyt. Zengett az érkezőnek szóló dicséret: Áldott, aki az Úr nevében jön!

Az istentiszteleti rendünk úrvacsorai részében található a *Sanctus* és a *Benedictus*. Helye közvetlenül a Miatyánk és a szereztetési igék előtt van. A *Sanctus* háromszoros „szent” kifejezése a Szentháromság Isten dicséretére utal. „Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene!” (Ézs 6,3) Ugyancsak ebben a részben szólal meg a *Benedictus*: „Áldott, aki jön az Úr nevében!” (Zsolt 118,26; Mt 21,9) Nem egyszerűen

csak múltidézés és megemlékezés történik, hanem előretekinünk az idők végén dicsőségesen visszatérő Krisztusra: Áldott, aki az Úr nevében jön! Bárcsak az úrvacsorai istentiszteleteinken ilyen tudatos és felkészült átéléssel énekelhetnénk megszokott liturgikus énekeinket!

Máté evangélista Jézus templomi tevékenységének bemutatása során két markáns csoportot láttat. Az egyik csoportban vannak azok, akiknek Jézus a templomba való belépést szabaddá tette. „*Vakok és bénák mentek hozzá a templomba, és meggyógyította őket.*” Gyermekek kórusa folytatta az utcán hallott kiáltást: „*Hozsanna a Dávid Fiának!*” (Mt 21,14) – A másik csoportban az ellenzők szerveződtek egy szekértáborba, akik Jézusban veszedelmes személyt láttak, és ezért rátámadtak.

Kezdetét vette a kemény szellemi küzdelem. A város Isten szétszóródott népének találkozóhelye volt. Jeruzsálem egyrészt nagyon kedvesen bánt a városba látogató sokasággal, másrészt nagyon kegyetlenül elbánt Istennek a városba rendelt prófétáival és földi küldötteivel. Furcsa és kiáltó ellentét! A prófétákat megölték. Isten küldötteit

megkövezték. A történeti krónika szerint Ézsaiást kettéfűrészelték (Zsid 11,37). Zekarját – a főpap fiát –, aki Isten küldötteként a nép elé állt, a templom udvarán kövezték meg (2Krón 24,20–21). Jeremiás könyvének elején szintén megemlékezik a Jeruzsálem népét bűnbánatra hívó próféták és küldöttek tragikus sorsáról: „*Fegyveretek úgy irtotta prófétáitokat, mint a pusztító oroszlán.*” (Jer 2,30b) Jézus a Jeruzsálemben rendelt próféták útján járt.

Jézus panasza, bár személytelenül Jeruzsálem városának szól, mégsem marad a személytelenség általánosságában. Jeruzsálem volt a zsidóság központja, szíve és esze. Itt éltek és tevékenykedtek a világi és vallási vezetők. A jeruzsálemiek gondolkodása, lelkiisége, akarata az egész zsidóságra hatással volt. A szív és az ész folyamatosan kivetette magából Isten prófétáit és küldötteit. Mintha valami „ördögi immunrendszer” működött volna bennük. Döbbenetes diagnózis! A szív és az értelem, az élet központja Isten szeretete ellen dolgozik. Sajnos különböző mértékben, de mindnyájunkban jelen van ez az „ördögi immunrendszer”, amely egyfajta e világi automatizmussal azonnal rátámad a tisztára, a szentre, az Isten törvényével biztosított rendre, a gyógyító evangéliumra, az Isten hozzánk küldött jóakaróira. Ellenáll. Lázad. Le akarja gyűrti.

Mivel mindnyájunkban bennünk van – a keresztyén ember sem kivétel –, felbukkan a házasságban, a család közösségében, a hitéletben, a gyülekezetben, az egyház-

ban, az országban, a nemzetben és még az ennél nagyobb szerveződésekben is!

A próféták nem drogot árultak, nem zülleni hívogattak, nem az élet rendjének felborítására, a testi kívánságok szabad kiélésére biztattak. Ellenben rámutattak Isten életet munkáló és működtető örök akarataira. Törvényt és evangéliumot hirdettek. Az egyetlen szabad utat mutatták. Ember! Ismerd fel és bánd meg a bűneidet! Légy az Isten szövetségese!

Jézus a benne megtestesült szeretetet egy képpel fejezte ki: „*Hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a tyúk szárnyai alá gyűjti a csibéit, de ti nem akartátok!*” Ha a kotlós veszélyt érez, kitárja a szárnyait, és maga alá gyűjti a csibéit. A héjával és a macskával szemben eredményes módszer, de a görénnyel, a rókával és más nagyobb testű ragadozókkal szemben a tyúk is védtelen. Ráadásul menekülni sem tud, mert alatta vannak a csibéi, és a testével, élete odaadásával is védelmezi őket. Jézus nem véletlenül mondja: „*Maradjatok meg az én szeretetemben!*” (Jn 15,9)

Jézus valóságosan szembesült a jeruzsálemiek – a szív és az értelem – konokságával. A jeruzsálemiek – Isten népének szíve és esze – nem kértek Jézusból. Nem akarták átélni Jézus kiterjesztett védőszárnyainak biztonságát. Sőt a jézusi példában használt kép „kiscsibéiből” az ördög „vérszomjas, elvadult farkasává” lettek. *Benedictus* helyett „*Feszítessék meg!*”-et kiáltottak. Nem akartak Jézus kiterjesztett védő-

szárnyai alá menekülni. Nem ismerték fel az ördögi játszmat. Akaratos és ádáz indulattal vetették rá magukat Jézusra.

Jézus elutasítása, gondoskodó és összegyűjtő szeretetének nem akarása súlyos következményt hordoz magában. „Íme, elhagyottá lesz a ti házatok!” A templom, a város, az otthonuk, az életük. Elhagyja őket az áldás, a védelem, az élet igazi volta. A régi fordításban pusztává tett házról olvasunk. A latin fordítás olyan házat említ, ahonnan kiveszett, dezertált az élet, az áldás, a védelem, és emiatt pusztasággá, sivataggá, elhagyott, kietlen helyé lett. Nem akarásnak nyögés a vége – tartja a mondás. Jézus elutasításának mindig következménye van, az elhagyott, kietlenné vált ház. Az áldást elvesztett ház – épület, élet, közösség, ország – hatalmas teher, sőt gyakran elviselhetetlen nyűg!

Ez az elhagyatottság egészen addig tart, amíg személyesen fel nem ismerik Jézusban a Krisztust. „*Mondom nektek: nem láttok engem mostantól fogva mindaddig, amíg azt nem mondjátok: Áldott, aki az Úr nevében jön.*”

Jézus kéztartása a kereszten a kotlós szélesre tárt szárnyaira is utal. A hatvani evangélikus templom oltárképén a megfeszített Krisztus látható. A keresztnél a Golgota kietlen sziklájába van beékelve. A keresztnél és a szikla találkozásából bővizű forrás tör fel. A megváltás és a belőle következő élet folyamába szemmel láthatóan beteg, eltikkadt, szenvedésben élőhalottá lett férfiak, nők és gyermekek állnak, esnek, dőlnek. Felettük ott van kifeszítve Jézus, mint a

kotlós, aki kitárta védőszárnyait. Sőt ezek a védőszárnyak még erős szegekkel rögzítve is vannak! Ezek az emberek felnéznek Krisztusra. Látják a Szabadítójukat. Élednek. Gyógyulnak. Frissülnek. Visszatér beléjük az élet remény-sége, színe, derűje, lendülete.

Válságos időket élünk. Recseg-ropog a világ. Sokak panasza, hogy elhagyott a házuk, az ország, létük rideg pusztaság. Ez a Jézust elveszített élet sajátos és törvény-szerű tünete. Igénkben megtaláljuk a jézusi kiutat. Ha meg akarod látni Jézust, ha át akarod élni a szabadításának életet lendítő áradását, mondd, énekelj, kiáltj, sóhajtsd a *Benedictust!* Áldott, aki az Úr nevében jön! Jézus pedig nem marad süket népe kiáltására: megláthatjuk őt! Felismerhetjük a jelenlétét. Átéltetjük kitért védőszárnyainak biztonságát, amely még a halállal szemben is biztos menedéket ad! Ámen.

Detre János

lelkész

Váci Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Vácon és Rádon
2011. április 10-én, böjt 5. (Judica) vasárnapján.

„Tied a dicsőség...”

■ „Amikor Jézus kijött a templomból, és tovább akart menni, odaléptek hozzá tanítványai, hogy megmutassák neki a templom épületeit. Ő azonban így szólt hozzájuk: »Hát nem látjátok mindezt? Bizony, mondom néktek: nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.«” (Mt 24,1–2)

Az Útmutató által a mai napra, Szentháromság ünnepére kijelölt igével köszöntöm a gyülekezetet, amely Ézsaiás próféta könyvéből így szól: „Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!” (Ézs 6,3) A Szentírás szavai szerint mindezt a szeráfok kiáltották, amikor Isten a trónján ülve megjelent Ézsaiásnak.

Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet! Hisz nincs olyan része ennek a világnak, amit ne múlna felül Isten mindenható nagysága. Nincs olyan hely ezen a világon, amit ne töltené be az ő dicsőséges hatalma. Nincs olyan talpalatnyi föld ezen a világon, ami ne az ő szentségét hirdetné. Mert Istenünk, a Szentháromság Isten a mindenség Ura (ApCsel 10,36)!

De mindezek ellenére a mai igénkben az Úr dicsősége rejtetten, különös módon bontakozik ki előttünk; éles vonalat húzva önmaga és az ember közé. Az ige üzenete jól érzékelhetően három részre osztható.

Először is a mindenható Isten dicsősége nem jöhet létre, nem valósulhat meg egyedül emberi szándék szerint, emberi kéz alkotása által.

Az alapigében azt hallhattuk, hogy amikor az Úr Jézus kijött a templomból, rögtön tovább akart menni (Mt 24,1). Nem akart több időt tölteni abban a templomban, amelyet nem is olyan rég megtisztított. Nem akart több figyelmet szentelni annak a templomnak, amelyet Kr. e. 19-ben Nagy Heródes másfél év alatt felépíttetett, de már 47 éve tartottak az utómunkálatok, az aprólékos díszítések. Nem volt miért abban a templomban maradnia, amelyet ezer kőművesnek „átképzett” pap épített, kényesen ügyelve a tisztasági szabályokra. Neki ott már nem volt semmi tenivalója, néznivalója, mert őt nem nyűgözte le az Istennek szánt, embertől való dicsőség.

Hiába hívták fel a figyelmét a tanítványai, hogy „Mester,

nézd, mekkora kövek és mekkora épületek” (Mk 13,1), vagy hogy a templom gyönyörű kövekkel és fogadalmi ajándékokkal van díszítve (Lk 21,5), az Úr Jézus látta, hogy hamis a kép. Hogy az értékrend, a fontossági sorrend eltolódott. Látta, hogy számukra mi is az igazi kincs. Hogy még akkor, ott, Isten Fia mellett is mi tölti be a szívüket (Mt 6,21). Hogy nem Isten az első.

Testvérek! Minket is megtéveszthetnek e világ csillogó építményei, alkotásai, még ha azok a legtisztább szándékkal akarják is az Isten dicsőségét hangsúlyozni. Vagy a hétköznapi életünk szintjén szólva: minket is megcsalhat a hitéletünkben használt tárgyaink vagy szokásaink fontossága; a megörökölt patinás énekeskönyvünk, helyünk a templomban, a gyülekezeti hagyományaink. Mert ha mindezeket nem ragyogja túl Isten dicsőségének fénye (szükséges változásokat eredményezve), akkor idővel a hitéleti tárgyaink elvesztik jelentőségüket, értéküket, a hagyományaink kiürülnek. Hisz minden erre a sorsra jut, ami nem Isten dicsőségét szolgálja.

Másodszor, a Mindenható Isten dicsősége nem az emberi várakozás, az emberi logika szerint valósul meg.

A tanítványok a templomban zajló folyamatos munkákat Istentől való garanciaként látták Izrael megmaradására. Mert ameddig áll, gyarapszik, szépül az Isten szent temploma, addig megtartja és oltalmazza az Úr az ő népét

– gondolták. Ezért is faggatták Jézust, várván, hogy megerősítse ezt a gondolatukat.

Hiába ismerték Mikeás és Jeremiás próféták ítéletet hirdető szavait: *„miattatok felszántják a Siont, mint a mezőt, Jeruzsálem romhalma lesz, a templomhegy pedig erdős magaslat*” (Mik 3,12), ez mégis hihetetlen, logikátlan volt számukra. Ezért nem törődtek Isten kijelentett titkával.

Mint ahogy a Bírák könyvében is emberileg nézve elképzelhetetlennek, logikátlanak tűnt, hogy Isten Gedeon háromszáz harcosával szabadítja meg az ő népét, legyőzve Midjánt, Amalékot és a keleti törzsek hatalmas seregét (Bír 7,7). De az Úr mégis dicsőséget szerzett az ő nevének!

Ugyanilyen Isten által kijelentett nagy titok az ő Szentháromságának az emberek előtt való felfedése is. Hisz ő teremő Istenként, megváltó Istenként és pártfogó Szentlélek Istenként van közöttünk. Egy, örökkévaló Istenként, akit az Apostoli hitvallásban is megvallunk. Mert nem emberi logika által, hanem *„bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké*” (Róm 11,36).

Éppen ezért megdöbbentő volt a megerősítésre váró tanítványok számára Jézus Krisztus válasza: *„Bizony, mondom néktek: nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.*” (Mt 24,2)

Végül harmadik igei üzenetként meg kell hallanunk, hogy az Isten dicsősége egyedül a saját fenséges áldozata, értünk hozott megváltó munkája által valósult meg. Mert

„az egyedül bölcs Istené a dicsőség, a Jézus Krisztus által örökkön-örökké” (Róm 16,27). Ezért tehát egyedül az Úr Jézus halálát és feltámadását hittel elfogadva, róla szóval bizonyosságot téve és a benne való élet gyümölcseiként másokat segítve lehet Isten dicsőségét hirdetni, egyedül őáltala.

Mindezek után nagyon is jogos és hitbe vágó kérdés az, hogy a mi keresztény életünkben hogyan látszódik meg az Isten dicsősége. Mi vagy ki van az életünk középpontjában? Ki ül a főhelyen? Merünk-e az Úr Jézus által Istenre hagyatkozni az életünk vezetésében, a mindennapi anyagi és lelki terhek között, Jézus Krisztus nevében kérve bármit az Úrtól? Merjük-e Istenbe vetett hittel megélni az ő dicsőséges, életünket megoltalmazó és kezében hordozó szeretetét, vagy csak vegetálunk; álmélkodva a munkánk eredményén, mindenféle hamis illúziókba ringatva önmagunkat, küszködve ennek a világnak a nyomorúságai között?

Amikor Ézsaiást a Szentháromság Isten elhívta prófé-

tájának, szolgájának, ezt kérdezte tőle: „Kit küldjek el, ki megy el követségünkben?” Mire Ézsaiás így felelt: „Itt vagyok, engem küldj!” (Ézs 6,8) Testvérek! Adja az Úr, hogy mi is hasonlóan vállalni tudjuk az Istentől számunkra kijelölt szolgálatunkat, feladatunkat ott, ahol és ahova elhívott bennünket az Úr. Merjünk az ő szeretetére, bölcsességére hagyatkozva hittel szólni: engem küldj! Mert az Úr Jézus minden tanítványának adott és jelenleg is ad feladatot, csak meg kell hallanunk őt! Ámen.

Torzsa Tamás
beosztott lelkész

Nagyecserkeszi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nagyecserkeszen
2011. június 19-én, Szentháromság ünnepén.

Világvége

■ „Amikor Jézus az Olajfák hegyén ült, odamentek hozzá tanítványai külön, és ezt kérdezték: »Mondd meg nekünk: mikor lesz ez, és mi lesz a jele a te eljövetelednek és a világ végének?« Jézus így válaszolt nekik: »Vigyázzatok, hogy meg ne tévesszen valaki titeket! Mert sokan jönnek majd az én nevemben, és ezt mondják: Én vagyok a Krisztus! – és sokakat megtévesztenek. Fogtok hallani háborúkról, és hallotok háborús híreket. Vigyázzatok, meg ne rémüljete, mert ennek meg kell lennie, de ez még nem a vég. Mert nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad, éhínségek és földrengések lesznek mindenfelé. De mindez a vajúdás kínjainak kezdete! Akkor átadnak titeket kínvallatásra, megölnék benneteket, és gyűlöl titeket minden nép az én nevéért. Akkor sokan eltántorodnak, elárulják és meggyűlölik egymást. Sok hamis próféta támad, és sokakat megtévesztenek. Mivel pedig megsokasodik a gonoszság, a szeretet sokakban meghidegül. De aki mindvégig kitart, az üdvözü. Isten országának ezt az evangéliumát pedig hirdetik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek; és akkor jön el a vég.«

»Amikor pedig meglátjátok a pusztító utálatosságot, ahogy Dániel próféta megmondta, ott állni a szent helyen – aki olvassa, értse meg! –, akkor azok, akik Júdeában vannak, meneküljenek a hegyekbe,

aki a ház tetején van, ne szálljon le, hogy kihozzon valamit, és aki a mezőn van, ne térjen vissza, hogy elhozza felsőruháját. Jaj a terhes és a szoptató anyáknak azokban a napokban! Imádkozzatok, hogy ne kelljen télen, sem szombaton menekülnötök. Mert olyan nagy nyomorúság lesz akkor, amilyen nem volt a világ kezdete óta mostanáig, és nem is lesz soha. Ha nem rövidülnének meg azok a napok, nem menekülne meg egyetlen halandó sem, de a választottakért megrövidülnek azok a napok.«” (Mt 24,3–22)

Érzelmi életünk legalapvetőbb, legősibb támasza egy hazugság. Anyánk az ölébe vont, és azt ígérte, megvéd. Apánk fejünkre tette a kezét, és azt mondta: nem lesz semmi baj. Aztán anyánk is és apánk is megöregedett, és vagy meghalt, vagy maga is segítségre szorul. A bajok pedig csak jöttek. Hogy az ígélet csak rövid távra szólt? Hogy mindössze annyi jelentett, hogy távol tartja gyerekes félelmeinket? Hogy talán nem is volt mitől félni? Felnőtt aggyal kijózanodunk az igazságra. Ez nem változtat azonban azon, hogy magunk is készek vagyunk a hazugság

szokását felvéve becsapni a ránk bízottakat: ne félj, nem lesz semmi baj. Megvédeni, megőrizni, a bajt távol tartani – ehhez sajnos nincs erőnk.

Ki véd meg vajon a világ rettenetei között?

Nem véletlen, hogy a tanítványok Jézust a végső időről kérdezik. Ott ül az Olajfák hegyének azon a pontján, ahonnan a hagyomány szerint a Messiás eljövételét várták. Mivel a kis csoport számára kezd egyértelművé válni, hogy a Messiás ott van közöttük, a kérdés egészen személyes.

De vajon mire gondolnak a tanítványok? Egyrészt ott van bennük a fordulat érzése. Húsvét közeledik, a helyzet egyre feszültebb. Őket a következő pár nap jobban izgatja, mint a távoli jövő. Arra gondolnak talán, hogy ez az eljövétel most, néhány órán belül következik be. Az ő gondolkodásuk nem annyira távlati, mint a későbbi egyház gondolkodása.

A korai egyház gondjává vált, hogy Jézus visszajövetelét ugyan közelre várták, de az nem következett be. Sokan csalódtak voltak. Ez a beszélgetés talán őket erősíti. Még sok szörnyűség történik, de ez még nem a vég. Legyetek türelmesek! Ne higgyétek el, ha valaki közelre gondolja a Messiás érkezését, mert ő váratlanul jön el.

Az események leírása hasonlít egy város ostromának történetéhez, ezért az írásmagyarázók közül sokan arra gondolnak, hogy köze lehet a jeruzsálemi templom 70-ben bekövetkezett pusztulásához. Vajon erről beszél Jézus?

Vagy ezeket nem is Jézus mondja, hanem a gyülekezet hitvallása, igehirdetése fogalmazódik meg így?

Tudom, hogy sokan sokféleképpen olvassák a Bibliát. Nem akarom elvenni senkinek azt a hitét, hogy az Újszövetséget történetileg kezelje. Nem bátorítok senkit arra sem, hogy túl magabiztosan merje kimondani egyik-másik mondattal kapcsolatban azt, hogy ez nem Jézustól való.

Próbáljuk megragadni most úgy ezt a részt, ahogyan Máté evangéliuma is teszi, az élményszerűségében. A kivágott szakaszban nincs feloldás. A későbbiekben igen: *„Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.”* Előttünk azonban csak a pusztulás képei állnak. Talán éppen így mutatkozik meg a valódi remény: Jézus, aki mondja – mindegy, hogy valóságosan vagy csak a gyülekezet igehirdetésében –, ő az egyedüli kapaszkodópont.

Beszéljünk azonban még a szörnyűségek természetrajzáról. Korunk sajátosan reagál erre. Számunkra különös lehetőségként adatik, hogy képzeletünket képi formába öntsük. A folyamatok, amelyek körülvesznek, az út végét is láttatják. Mi azonban nem csupán elképzelni tudjuk, hanem meg is tudjuk jeleníteni a véget. Látványos mozik romantikus mondanivalója mögé rejtjük félelmeinket. A *Deep Impact* című filmben egy üstökös pusztítja el a világot, a *Holnapután* című alkotásban pedig egy globális jégkorszak vet véget a hétköznapiaknak. Hollywood gondoskodik arról, hogy a szép emberi érzelmek és legfőképpen

a mindent túlélő amerikai öntudat elvegyék aggodalmainkat. Így teremtyük meg békés rezignáltságunkat. Távol tudunk maradni. A pusztuló világban persze ott vagyunk, de a látvány monumentalitása, szépsége, lenyűgöző volta megment a személyességtől. A totális pusztulás nem enged időt és teret a halál legfélelmetesebb megjelenése számára, szereteteink pusztulásának átélésére. A távolságtartás elveszi a rettenet valóságosságát. Egy film az egész, ami megjelenésekor sem marad más. Aligha találunk olyan embert köztünk, akit napi szinten aggasztana a világvége.

Máshogy gondolkodunk azonban életünk világvégéről. Ha már filmekről esett szó, hadd álljon itt egy bensősége-sebb idézet Steven Spielberg *Ryan közlegény megmentése* című alkotásából. Az édesanya az ablak előtt állva mosogat, közben kilát az útra. Fekete autó közeledik. A nézők tudják már, hogy az autóban azok a katonák jönnek, akik majd elmondják az édesanyának, hogy a háború különböző frontjain négy fia közül három elesett. Az asszony kilép a teraszra. Szavak nem hangoznak, még meg sem érkezett az autó. Ő azonban tudja, mi jön. Összeroskad, hiába a rendes jólöltözöttsége, letérdel a pizkos földre.

Hányszor láttam már a világvégének ezt a mozdulatát! Az ember nem képes állva maradni. Le kell ülnie, eltakar-nia az arcát, befedni a fejét, artikulátlan hangokat kell ki-adnia. Nem lehet elrejtőzni. Eljött a világvége. Gyász vagy félelem. Nincs mit tenni! Nem lehet megmenteni a helyze-

tet. Elfogy annak a mondatnak az értéke, hogy „majd jobb lesz”. Soha többé nem lesz jobb. Végérvényesen változott meg valami. Hiába várjuk, hogy majd felébredünk belőle, mert ez csak egy rossz álom, hogy felgyűjtják a villanyokat, és vége a filmnek, és megy minden tovább a maga útján. Nincs szabadulás. Ez a mi világvégénk. Valami végképp összetört, tönkrement, elveszett.

Az én életemben volt már ilyen. Tudom, nem vagyok egyedül ezzel az itt levők között. Álltam is már ilyen helyzetekben mellettetek. Nem tudtam mit tenni. Felemljelek? Nem tudlak felemleni. Vigasztaljalak? Kevés erre minden emberi szó. Nagyobb a hatalom, ami ilyenkor rád neheze-dik, semhogy segíteni lehetne. A csapás súlya alatt hirtelen egyedül maradunk. Nincs vigasz, nincs segítség.

Amikor könnyek között felidézük életünknek ezeket a pillanatait, amelyeknek emléke, ereje soha nem vész el, meghatározzák napjainkat, akkor azt kérdezzük: miért kell erről újra beszélni? Nem talál ránk úgysis elégszer? Munka közben hirtelen fog el a gyengeség, kiesik a kezemből minden, ahogy rám tör. Álmomból sikoltva ébredek fel, mert újra átélem.

Ezek az evangéliumi mondatok az életemről szólnak. Életem világvégéje megváltoztatta körülöttem az emberek látványát. Megláttam azokat, akik csak beszélnek Krisztusról, de semmi közük hozzá. Észrevettem a szeretet elhidegülését. Láttam, ahogy a hit és a vallásos külsőség

kontrasztossá válik. Átrendeződött fontos és nem fontos fogalma. Menekülnék belőle, de nem lehet. Mindenhol körülvesz. Ez az igazi világvége.

Eleinte bosszankodtam, hogy a kivágott szakasz nem beszél feloldásról. Most örülök, mert a valóságban sincs történeti feloldás. Ez nem Hollywood! Anyánk nem tud becsapni, hogy megvéd. Apánk már nem mondja: nem lesz semmi baj! Krisztus az, aki ott ül az Olajfák hegyén. Ahonnan a Messiás jön. Így ül ma mellénk. Nem mondja, hogy nem borzalmas az, ami velünk történt, történik vagy történni fog. Azt mondja, hogy velünk van. Velünk van, amikor elfogy a világ. Velünk van, amikor elfogy a vilá-

gunk. Velünk van, amikor elfogy az élet. A szövegben nem olvasunk vigasztalást: Krisztus jelenléte a vigasztalás. Ő von magához, és azt mondja, megvéd. Ránk teszi a kezét, és azt mondja: nem lesz semmi baj. Ámen.

Koczorné Heinemann Ildikó

lelkész

Vecsesi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Piliscsabán,
az önkéntes kórházlátogatók konferenciáján
2011. november 25-én.

Vigyázat, hamisítjuk...

■ „»Akkor, ha valaki ezt mondja nektek: Íme, itt a Krisztus, vagy amott: ne higgyétek! Mert hamis krisztusok és hamis próféták állnak majd elő, jeleket és csodákat tesznek, hogy megtévesszék – ha lehet – a választottakat is. Íme, előre megmondtam nektek! Ha tehát azt mondják nektek: Íme, a pusztában van, ne menjete ki! Íme, a belső szobákban, ne higgyétek! Mert ahogyan a villámlás keletről támad, és ellátszik nyugatig, úgy lesz az Emberfiának az eljövele is. Ahol a tetem, oda gyűlnek a saskeselyűk.«

»Közvetlenül ama napok nyomorúsága után pedig a nap elsötétedik, a hold nem fénylik, a csillagok lehullanak az égről, és az egek tartóerői megrendülnek. És akkor feltűnik az Emberfiának jele az égen, akkor jajgat a föld minden népe, és meglátják az Emberfiát eljönni az ég felhőin nagy hatalommal és dicsőséggel. És elküldi angyalait nagy harsonaszóval, és összegyűjtik az ő választottait a négy égtáj felől, az ég egyik sarkától a másik sarkáig.«

»Okuljatok a fügefá példáján: amikor már zsendül az ága, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, amikor mindezt látjátok, vegyétek észre, hogy közel van ő, az ajtó előtt. Bizony, mondom néktek, hogy nem múlik el ez a nemzedék addig, amíg mindez meg nem történik. Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.«

»Azt a napot viszont, vagy azt az órát senki nem tudja: sem az ég angyalai, sem a Fiú, hanem csak az Atya egyedül. Ahogyan Nőé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfia eljövele is. Mert amiképpen azokban a napokban, az özönvíz előtt, ettek, ittak, házasodtak és férjhez mentek egészen addig a napig, amelyen Nőé bement a bárkába, és semmit sem sejtettek, míg el nem jött az özönvíz, és mindnyájukat el nem sodorta, úgy lesz az Emberfiának eljövele is. Akkor ketten lesznek a mezőn: az egyik felvétetik, a másik otthagyatik, két asszony örül a kézimalommal: az egyik felvétetik, a másik otthagyatik. Vigyázatok tehát, mert nem tudjátok, hogy melyik órában jön el a ti Uratok!«

»Azt pedig jegyezzétek meg: ha tudná a ház ura, hogy melyik örváltáskor jön a tolvaj, virrasztana, és nem hagyná betörni a házába. Ezért legyetek ti is készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amelyikben nem is gondoljátok!«” (Mt 24,23–44)

Vigyázat, hamisítják! – halljuk gyakran a figyelmeztető mondatot. Sokszor csak egy sikeres márkát, jó minőséget forgalmazó, gyártó cég félti üzleti sikerét, védi féltékenyen termékét. Joggal.

Vigyázat, hamisítják! Igen. Mindent.

A Jézus korabeli zsidóság körében a maihoz is hasonló vákuumhelyzet volt, amelyben egyre-másra kerültek elő jó szándékú lelki emberek vagy a rendszer ellen lázadó, sértett forradalmárok, nagyhangú szónokok, sokakra nagy hatást gyakorló rabbik, prófétai lelkesedéssel buzgólkodó tanítók, akik messiási igényekkel léptek fel, aztán elbuktak. Talán mert ügyük nem volt igaz, vagy nem sokakat érintett, nem voltak alkalmasak a szerepre, szembekerültek az aktuális rend, uralom képviselőivel, és nem tudtak megállni, mozgalmuk felhígult az önérdeküket szem előtt tartó kishitűekkel, rendbontókkal, és tegyük hozzá: vagy egyszerűen nem volt Istentől való...

Íme, az ember! Ma is látunk hasonlót.

A „hamis Krisztus” kifejezés bizonyára sokszor elhangzott, megbélyegzett, megrémített, megrendített embereket. A korabeli hitvédők az Úr Jézust is ilyennek tartották, illetve voltak, akik meg voltak győződve róla, hogy „ő nem lehet az, akire vártunk”, és ismerjük Gamálielel óvatos tanácsát is, amelynek bölcsessége a Jézus személyével kapcsolatos bizonytalanságot, a megoszoló véleményeket tükrözi.

Máté pedig a kora kereszténységét fenyegető kísértések, támadások, félreértések, tévtanítások között érzi hangsúlyosnak, hogy maga az Úr Jézus is figyelmeztette követőit, ő is prófétált erről.

Vigyázat, hamisítják!

Itt az üdvösség elvesztéséről van szó. Ha valaki elveszíti vagy meg sem ismeri Krisztust, ha valaki elveszíti vagy meg sem ismerheti a szabadítást, bűneinek terhe alatt roskadozva, azokat „jól megismerve akár”, arra van ítélve, hogy fásultan eldobja az életét, vagy dacosan megvesse a többi embert, megváltoztathatatlanul tartsa sorsát, és beletörődjön. Sérüljön és sérülést okozzon, keserű legyen és keserűséget okozzon mindenhol: családban, munkahelyen, közösségekben, országban. És látunk ilyet.

Talán az is körvonalazódik, hogy kinek lehet ez az érdeke... És az a pusztulás, ami ebből jön.

Az Úr Jézus féltő szeretettel szól hallgatóihoz, hozzánk is, prófétál a jelenkorról is.

És van vákuumhelyzet, és van igény a szabadításra, bár ki-ki a maga módján fogalmazza meg „rabságát”. Sokszor már annak megfogalmazása is hamis. Csak példákat mondok: van, aki fogyni akar, és vannak tisztaságmániások. Vannak a mindenütt összeesküvéseket sejtők, és a legtöbb ember pénzt akar, és azt hiszi, az oldja meg a problémákat... Nem fogalmazzuk meg a valódi lelki okait a hiányunknak. A saját hibáját, rossz döntését sem akarja látni az ember, talán másokét jobban: politikusok, nemzetiségiek, esetleg éppen a szomszéd vagy a házastárs a hibás... Nem azt látja problémának az ember, ami tényleg az.

És jönnek a rossz válaszok a rossz kérdésekre, a „hamis krisztusok”. „Azért jó, hogy lefogytam, mert így sokkal ma-

gabiztosabb vagyok, és a férfiak is megfordulnak utánam.” Nem az a fő motívum, hogy ne legyen magas a vérnyomásom, ne növekedjen a betegségek rizikója. És nem is az, hogy szeretnék még sokáig hasznos tagja lenni a közösségnek, felnevelni a gyermekeimet, és jó példát mutatni nekik, megőrizni magam a mértéktelenségtől... Nem, hanem hogy magabiztos lehessenek, szép, aki után megfordulnak.

A harcaltan ember eszménye hódít. Az „elfoglalt lusta” esélye. Elég egy mindent megoldó fogyasztótabletta, egy emésztést könnyítő joghurt, ami rendet tesz „idebent”, és mindig van újabb és csodálatosabb és „olcsóbb” mosópor és fogkrém... Mintha a változás külsőség lenne csupán!

Hamis krisztusok, megtévesztés, céltévesztés...

És mindig lesz, aki „jobban ért” a politikához, a közélethez, a gazdasághoz, a gyülekezethez és a házassághoz, legfőképpen a házasság felbontásához, és sorolhatnánk még... És hamis krisztusok... És az Úr Jézus előre szólt.

És félve, de hallok a mondatot így is: „Vigyázat, hamisítjátok!” Ti magatok is a valóságot, a szeretetet, az evangéliumot, a törvényt, az Isten rendjét, a szentírást, az igehirdetést és a kereszténységet. És mérhetetlenül csökken az esély, hogy az emberek megismerhessék az igazi Krisztust.

Vigyázat, hamisítjuk...

Nem merem úgy elmondani, „finomítok”, „szalonképesé teszem” az Isten igéjét. Vagy éppen olyan nyersen szegezem valakinek, hogy esélye sincs meggondolni...

Amikor érthetlenné teszem a beszédemmel, a készültségemmel unalmassá... Amikor gondatlanságból megerősítem, megfúrom az ügyet, felhívítom önérdékkel, amikor nincs meg bennem az a féltő szeretet, „az az indulat”, amely megvolt a Krisztusban...

És vannak a banalitások.

Egy pimasz plakát: „Csütörtök este 7-től Jézus gyógyít a művelődési ház 207-es termében.”

Egy előadás ifjúsági találkozón: „Az a baj a keresztényekkel, hogy túl sokat beszélnek Jézusról, és ezért konfliktushelyzetekben találják magukat.”

Úgy szeretném ezt a bajt átélni, úgy szeretném ezt a „konfliktushelyzetet” átélni, de nincs, mert a keresztények nem beszélnek Jézusról!

Vigyázat, hamisítjuk!

Krisztus nélküli igehirdetés, morálprédikációk, szórazótató beszédek. Az „én gondolatom” ünnepe.

Nemhogy hamis, nincs is szó a Krisztusról. Mert nem is tudom, hogy miért kellett meghalnia értem. Nem fogadom el, hogy a szenvedés is az ő útja, amelyen maga után hív.

Nem szólok róla, hogy ez a szenvedés nem a magamért, hanem a másokért való szenvedés, erőfeszítés.

Vigyázat, hamisítjuk! Mert félünk attól, hogy majd menekülnek az emberek a templomból, amikor az ige „elkezd húsba vágni”, amikor nemcsak arról beszél a szívemmel a Krisztus, amitől én szeretnék megszabadulni, hanem arról is,

amitől azonfelül még ő akar megszabadítani, hogy valóban szabad lehessenek... Kemény beszédek ezek, ki hallgathatja?

És össze fog dőlni a világ, az egek tartóerői megrendülnek... És akkor nyilvánvalóvá lesz, hogy ki az igazi Krisztus, és kiderül, hogy mi az igazi probléma, és mire válasz ő. Bárcsak ne késnének el a felismeréssel!

És lehet, hogy az én kicsi világom, a homokra épített, a hamisítványokkal is megelégedő életem már össze is dőlt, de vajon megtudhatom-e, hogy „közel van a nyár”? És feltekinthet-e előttem az Emberfiának jele? Előttem, mai keresztény előtt újra – vagy végre –, hogy közel van ő, az ajtó előtt. És kész bejönni a házamba, a szívembe, a családi életembe, és velem vacsorálni, kész együtt rágódni velem azokon a dolgokon, amelyekbe talán már belevásott a fogam...

Észreveheti-e a körülöttünk élő ember, mert végre már nem hamisítjuk...?

Tudom, hogy az Emberfia kifejezés messiási név, próféta szó, de az Úr Jézus nem tekintélyt szerezni igyekszik ezzel, hanem valódi emberségről beszél... („*Hogy megtudjátok, hogy az Emberfiának van hatalma a bűnöket megbocsátani...*” Sőt javaslom, hogy legyen kötelessége.) Megvalósítható, járható útról szól, amelyet nem lehet hamisítani, vagy van, vagy nincs.

És akkor van, ha ő ott van, ha ő ott lehet.

Konfirmandust kereszteltem. A mai tizenévesek „szokásos” életmódját éli, nagyon sok időt tölt a számítógépe

előtt, social networking és sok harci játék tölti ki az idejét. Beszélgetés egy billentyűzettel, virtuális küzdelem és virtuális győzelem...

És közben tudunk arról, hogy az utolsó időkben nagyon is valóságos küzdelem zajlott le a kereszten értünk, és nagyon is valóságos küzdelem zajlik ma értünk.

„*Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.*” (Zsolt 34,8)

Tényleg ezt akarja a mi Urunk. Valódi élményeket vele, valódi kapcsolatot, valódi érzéseket, valóságglátást, valódi bűnlátást, valódi győzelmeket, valódi hálát és valódi szabadulást, hogy boldog legyen az „ember fia”.

Mert Isten valódi, Jézus valódi Krisztus, és valóban „elvégeztetett” a mi megváltásunk... Vigyázat, ne hamisítsuk!

„*Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.*”

Ezért legyetek ti is készen! Ámen.

Füke Szabolcs

lelkész

Galgagutai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Terényben, Galgagután és Bercelen 2011. június 26-án, a Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnapon.

Szentlélekre várva: okos szolgaként

■ *„Ki tehát a hű és okos szolga, akit azért rendelt szolgálói fölé az úr, hogy kiadja nekik az edelt idejében? Boldog az a szolga, akit ilyen munkában talál ura, amikor megjön! Bizony, mondom néktek, hogy egész vagyona fölé rendeli őt. Ha pedig a gonosz szolga így szólna szívében: Késik az én uram, és szolgatársait verni kezdené, és együtt enne és inna a részegekkel: megjön annak a szolgának ura azon a napon, amelyen nem várja, és abban az órában, amelyben nem is gondolja; akkor kettévágatja, és a képmutatók sorsára juttatja: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.” (Mt 24,45–51)*

Pünkösöd előtti várakozó gyülekezeti vagyunk együtt. Szeretnénk, ha Krisztus evangéliuma újra sokak szívét megmozgatná, mint az első pünkösdkor. Várjuk a megújulást, várjuk, hogy újra gyermekekkel és fiatalokkal is telve legyen a templomunk.

Jézus Urunk szavai alapján most arra keressük a választ, milyen legyen az egyház s benne a gyülekezet várakozása a Szentlélek megelevenítő, ébredést hozó kitölteté-

sére. Vajon a kitartó imádságon túl van-e más feladata is a gyülekezet közösségének?

A példabeszéd egy olyan szolgáról szól, akinek az a feladata, hogy edelt osszon ki társainak. Mai fogalmaink szerint talán egy munkahelyi vagy közétkezdei ételkiosztóra kellene gondolnunk, vagy egy felszolgáló pincérre. Nem lehet kérdés, hogy ez a feladata, ez a dolga. Ez a foglalkozása, munkaköre, ezért kapja fizetését. Azt a helyzetet, hogy Jézus szerint egy úr megbízza szolgáját ezzel a feladattal, ma talán munkaszerződésként értenénk. Vagy úgy, mint ahogyan a sorkatonaság idején néhányan konyhai szolgálatra voltak vezényelve, még ha nem is voltak civilben szakácsok, konyhai dolgozók. Kiosztani a már elkészített ételt valóban nem is oly' nagy művészet.

Félreértenénk azonban Jézus urunk szavait, ha itt csupán a test táplálására szükséges ételre gondolnánk. Jól tudjuk, hogy a negyvennapos pusztai böjt után mit válaszol a kísértőnek: *„Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.”* (Mt 4,4) A nagy kenyércsoda után pedig királlyá akarják tenni Jézust,

s tudjuk, nem vállalja. Sőt ígéri, hogy örök életre megmaradó eledelt fog adni, és ezért kell munkálkodnunk, nem a veszendőért (Jn 6,22kk). Így énekeltük a 75. ének 3. versében is: „Ígéd legyen eledelem, / Mellyel lelkem tápláljam / És megóvjam. / Ha ínség rám támad, / Ne vegyen erőt rajtam.”

Ha idáig eljutunk a gondolatmenetben, könnyen arra a következtetésre jutunk: lám, ez az ételkiosztó szolga maga a lelkész, vagy esetleg a hitoktató. Kétségtelen, hogy az egyházban különösen nagy felelősséget hordoznak az igehirdetők. Jézus tanítványokat hívott el ígéje hirdetésére, a róla való tanúskodásra. A gyülekezetek is szolgálatba állítottak igehirdetőket, misszionáriusokat. De vajon megold-e minden problémát az ő szolgálatuk? Ismert, hogy Luther Márton két tanítást, kátét is szerzett az egyház megújulásának szükségességét látva. Lelkészeknek a *Nagy kátét*, nem hitvallási iratnak, hanem naponkénti használatra, gyakorlásra. Emellett azonban szükség volt még egy gyermekbiblia-szerű, rövid összefoglaló tanításra is, a *Kis kátéra*. Ezt pedig nem arra szánta, hogy egyszer, talán a konfirmációra való készüléskor többé-kevésbé megismerjék ifjaink, hanem hogy a családfők – ma azt mondanánk, hogy a szülők – így tanítsák gyermekeiket. Az idősebb hívők a családban lévő fiatalabbakat. Miközben pedig tanítanak, ők maguk is erősödjenek hitükben. Családi gyülekezetet alkossanak az ige tanulmányozásában, mindennapi tevékenységükben, egész életvitelükben.

Ma sok, magát modernnek gondoló szülő van azon a véleményen, hogy gyermeke ráér majd felnőttként megismerni a vallást, Istent, s majd akkor dönteni. Nem gondolnak arra, hogy nem működik senkinek az életében az érzelmi, szeretetteljes közösség felnőttként sem, ha gyermekkorában rendszertelenek voltak érzelmi kapcsolatai, vagy teljességgel hiányoztak. Ismertem valakit, akit az édesanyja is elhagyott, majd 16 éves születésnapjára jelentkezett újra az „anyuka”. Nem született gyermeki bizalom a fiatal szívben, sőt inkább harag és megvetés.

Mikor kell elkezdeni az ígével való táplálást? Mit értünk azon a nem elhanyagolható ígerészleten, amelyben kihangsúlyozza Urunk: a szolga idejében kell kiosszza az eledelt a szolgatársaknak? Az okos szolgának – aki ezt teszi – az ellentéte az a bolond, aki késlekedik, mást csinál. Csak önmaga élvezetére eszik-iszik bőséggel, és nem ad a rábízottaknak. Keresi a maga jó közösségét, és elhanyagolja feladatát. Bűnbánattal vallhatjuk meg, hogy a felnőtteknek a gyerekekre, fiatalokra vonatkozó sok panasza mögött saját mulasztásaik, bűneik húzódnak meg. Sajnos gyakran a bünfelismerés és bűnbeismerés helyett is inkább a felelősséget áthárító védekezések működnek. Mert ilyenek a papok, az egyház, a vezetőink, vagy a másik oldalról a presbiterek, az egyháztalagok, a hívek. Pedig mindannyiunknak közösen szól e megújulásvárás közepette az ige: az a feladatunk, hogy idejében kiosszuk az

eledelt. Tehát a Szentlélek Isten munkája bennünk, ha a közös bűnbánat után megújulunk ennek a feladatnak a végzésére. Egy szívvel, egy akarattal, mint okos szolgák, akikre mások rábízattak Istentől. Nem feledhetjük, hogy Isten ezt fogja számon kérni rajtunk.

Néhány gondolat még arról, milyen sokan azt hiszik, hogy az egyház belekeverte a maga rossz gondolatait a Bibliába, hogy az már nem tiszta eledel. Vannak, akik Pált vádolják hamisítással, mások eltitkolt iratokat keresnek. Azt gondolom, a megkereszteltek között is sok az elbizonytalanodott e tekintetben. Vajon mi hisszük-e, tudjuk-e, hogy a Szentlélek által készített jó eledel a Szentírás Krisztusról szóló bizonyágtétele, s bennünket is a helyes önismeretre vezet? Csecsemőnek is hamisítatlan lelki tej, felnőtt tanítóknak is kimeríthetetlen tárház! Kell ez a bizonyosság, amellyel tanítunk! Ismernünk kell az értékét is, hogy nemcsak desszert a sok egyéb étel mellett, hanem valóban fő táplálék. Nélküle alultápláltak, életképtelenek maradunk. A Szentlélek Isten is az ígét élteti szívünkben, általa újít meg és visz üdvösségre.

Pünkösdváró gyülekezetként vagyunk együtt. Jézus

Urunk kijelenti, különleges feladattal megbízott szolgáló vagyunk. Ezt a feladatot időben kell elvégeznünk a ránk bízottak érdekében. Nem lehet kérdés, szükséges-e ez a feladatellátás, hasznos-e ez a munka. Ez evidencia, még inkább, mint a kétszer kettő. Jó tudnunk tehát, hogy a reformáció korában a Szentlélek kiáradása is ennek a rendelt feladatnak a felismeréséből, betöltéséből fakadt. Az ima mellett tehát kiemelten fontos nekünk – akik a Szentlélek egyházmegújító munkájára várunk – az egészséges, rendszeres igével való táplálkozás, hogy az ige valóban naponkénti eledelünk legyen, ínséges időkben is megtartónk. Kívánom, hogy így erősítse meg gyülekezetünket, egyházunkat a Szentlélek Isten. Ámen.

Pintér Mihály

tábori lelkész

MH Protestáns Tábori Püspökség

Az igehirdetés elhangzott Csabdiban, Bicskén
és Csákváron 2011. június 5-én, a húsvét után 6.

(Exaudi) vasárnapon.

Várákozás

■ „»Akkor hasonló lesz a mennyek országa a tíz szűzhöz, akik fogták lámpásukat, és kimentek a vőlegény fogadására. Öt közülük balga volt, öt pedig okos. A balgák ugyanis amikor magukhoz vették lámpásukat, nem vittek magukkal olajat, az okosak viszont lámpásukkal együtt olajat is vittek korsóikban. Mivel pedig a vőlegény késett, mindnyájan elálmosodtak, és elaludtak. Éjjélkor aztán kiáltás hangzott: Íme, a vőlegény! Jöjjetek a fogadására! Ekkor felébredtek a szüzek mind, és rendbe hozták lámpásukat. A balgák így szóltak az okosakhoz: Adjatok nekünk az olajotokból, mert lámpásunk kialszik. Az okosak így válaszoltak: Hátha nem lesz elég nekünk is meg nektek is: menjetek inkább a kereskedőkhöz, és vegyetek magatoknak. Amíg azok távol voltak vásárolni, megjött a vőlegény, és akik készen voltak, bementek vele a menyegzőre. Azután bezárták az ajtót. Később megérkezett a többi szűz is, és így szóltak: Uram, uram, nyiss ajtót nekünk! Ő azonban így válaszolt: Bizony, mondom nektek, nem ismerlek titeket.«

»Vigyázzatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok!«” (Mt 25,1–13)

Várákozni. Buszra, vonatra, a vakációra, egy messziről hazaérkező gyermekre, egy bocsánatkérésre, egy megbocsátásra, egy orvosi vizsgálat eredményére, a gyógyulásra, meghívásra, megérkezésre, elindulásra, kisgyermek megszületésére, halálra. Mindannyian várákozunk valamire. Talán izgatottan, talán türelmetlenül, kíváncsian vagy esetleg félve. Várákozunk egy helyben topogva, felkészülten, vagy pedig arra vágyunk, hogy a várákozás sohase érjen véget. Sokféleképpen lehet és tudunk várákozni.

Jézus példázatában a szereplők várákoznak. Várákoznak az út mentén a szüzek, hogy a szokás szerint a menyasszonyához érkező vőlegénynek fényessé, díszessé tegyék útját, és ezzel hozzájárulhassanak az ünnep fényéhez, emelkedett hangulatához. Legszebb ruháikban, ünnepi frizurával, mécsessel a kezükben állnak a házak előtt, és várják a házasodni készültöt. A napjuk bizonyára tele volt izgalommal, a készülődés, az elkészülés, az együtt örülés izgalmaival. És amikor elérkezik az este, akkor elérkezik az az időpont is, amikor a vőlegény megjelenik a menyasszony apjának háza előtt díszes kísérettel, hatalmas nász-

néppel, és kikéri az egy életre kiválasztottat, a számára legszebbet, a menyasszonyt.

Várákzik a menyasszony, aki már kislány kora óta csak erre a napra vár, és már vagy egymilliószer végiggondolta, végigélte ezt a napot. Kész forgatókönyve van.

Várákzik a vőlegény, aki meghozta döntését, és elhátározását most mindenki előtt szerződéssel akarja megerősíteni. Várákzik, hogy minden mindenki számára elfogadható legyen, hogy mindenki elkészüljön.

De ezen az esküvőn valahogyan másként történik minden. A lányok ugyan kicsinosítják magukat, a menyasszony is készen van, az ünnepség is elkezdődött. De a vőlegény késik. Jézus korában az esküvők akár hét napig is eltarthattak, és a multság végén a vőlegény pompás menet kíséretében saját házába vezette menyasszonyát. Ez általában az este folyamán, éjfél tájban történt. Az ünnepség pedig tovább folytatódott az ifjú pár házában, s erre az ünnepségre voltak hivatalosak azok a lányok, akik lámpásuk fényével hozzájárultak az ünnep pompájához. De most másképpen történik. A lányok megunják a várákzást, kezdeti lelkesedésük elszállt. Már talán sehol sincs a délelőtti izgalma, de az együtt örülés vágya mégis helyükön tartja őket. A pillanatnyi fáradtságnak vagy valami másnak tudható be, hogy mindannyian elalszanak. Lámpásuk égve marad arra az esetre, ha érkezne a vőlegény ifjú kedvesével.

Nem arról van szó ebben a példázatban, hogy a vőle-

gény meggondolta magát, arról sincs szó, hogy a menyasszony apja döntött volna másként. Nem. Ezen az esküvőn egészen más miatt történtek máshogyan a dolgok. Jézus szándékosan mondja el így ezt a történetet. Azért változtat a történéseken, mert ő nem egyszerű szokást ismertet a köréje gyülekezett tanítványaival, hanem visszajövetelét hasonlítja az elmondott esküvőhöz, ahol ő maga lesz a vőlegény, és az egyház a menyasszony (2Kor 11,2; Jel 19,7). És azért mondja el, hogy rávezesse tanítványait, hogy az ő visszajövetelét éberem, kitartóan kell várni. A példázat fő mondanivalóját a 13. versben találhatjuk meg: *„Vigyázatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok!”* És mivel nem tudjuk, hogy mikor érkezik vissza Jézus, ezért *készen kell állnunk* minden pillanatban arra, hogy találkozassunk vele. Nemcsak az fontos, hogy valaki várja vagy kívárja az idők végét, hanem felkészülten és hitbeli éberséggel kell várnia. Ha pedig nem így vár, könnyörtelenül elválasztódik az üdvözülőkötől. Úgy kell tehát megállnunk előtte, ahogyan az öt okos szűz tette: készen.

Nem elég elkészülni, de felkészülni kell! Az okos lányok csakis ebben különböztek a balgáktól. Hiszen mindannyian lámpással a kezükben, alkalomhoz illően várják a vőlegényt, de csak az okosak gondolnak arra, hogy biztosan elég legyen az olaj a lámpásukba. A balgáknak pedig csak ez az egyetlen mulasztásuk. Elinduláskor elfelejtnek tartalék olajat vinni, elfelejtnek a csúszással, az időpont-

változással, a kegyelmi idővel számolni. És amikor meghallják, hogy jön a vőlegény, akkor mindent megtesznek, hogy ugyanolyanok legyenek, mint az okosak. Először kérnek. Kérnek a felkészültektől, az okosaktól, de miután azok elutasították őket (mert a tartalék nem lett volna elég tíz lámpásba), az éjszaka közepén elindulnak a kereskedőkhöz, hogy pótolják hiányosságukat. Mert ahogyan nem lehet más olajával világítani, úgy nem lehet más hitével üdvözülni sem. Senki sem készülhet fel az Istennel való találkozásra más helyett. Amit nekem kell megtennem, azt senki más nem teheti meg helyettem. Mindenkinek magának kell személyesen találkoznia Istennel, és Isten kegyelmét mindenkinek magának kell elfogadnia, ezért fontos, hogy mindenki személy szerint felkészüljön és készen álljon Jézus második visszajövetelére. Mert készen lenni, felkészülten várni nem jelent mást, mint megbánni bűneinket, és hinni Jézus Krisztusban, aki a mi egyedüli Szabadítónk.

A balga szüzek esetéből azt is megtudhatjuk, hogy mind ezekre a várakozás ideje alatt kell felkészülnünk. Ha megérkezik a vőlegény, már késő lesz az akarás, már nem lesz idő elkészülni. Az ajtó könnyörtelenül bezáródik, és nem nyitják ki még egyszer. Még belegondolni is szörnyű, hogy

lesznek, akik kimaradnak. Ők hiába szerzik be az olajat lámpásukba, hiába térnek meg a visszatérő Jézust látván, akkor az már késő lesz. Csak a kegyelmi idő az, ami esélyt ad mindannyiunknak arra, hogy Megváltónknak fogadjuk el Jézust, mert nincs második esélyünk, nincs tisztító tűz, amely rést nyitna a bezárt ajtón. Krisztus kereszthalálával és feltámadásával kitérte az ajtót előttünk, de ez az ajtó nem lesz nyitva örökké. És amikor Jézus visszajön, és a benne bízók bemennek a mennyországba, akkor az ajtó bezárul, és hiába zörgetnek a kívül maradtak.

Legyünk tehát felkészültek! Legyen felkészülve a hitem Jézus második eljövetelére! Várakozzunk úgy Jézusra, ahogyan a vőlegényt várja menyasszonya: elkészülten, felkészülten. Minden igyekezetünkkel azon legyünk, hogy minden az ő dicsőségét szolgálja! Ámen.

Sághyné Kiss Katalin

lelkész

Erdőkertesi Evangélikus Fiókegyház

Az igehirdetés elhangzott Erdőkertesén

2011. július 13-án.

Eljön az idő...

■ „Mert úgy van ez, mint amikor egy idegenbe készülő ember hívatta szolgálait, és átadta nekik vagyonát. Az egyiknek adott öt talentumot, a másíknak kettőt, a harmadíknak pedig egyet, kinek-kínek képessége szerint, és elment idegenbe. Az, aki az öt talentumot kapta, azonnal elíndult, vállalkozásba fogott velük, és nyert másík ötöt. Ugyanígy az ís, aki a kettőt kapta, nyert másík kettőt. Aki pedig az egyet kapta, elment, gödröt ásott a földbe, és elrejtette ura pénzét. Hosszú idő múlva aztán megjött ezeknek a szolgálíknak az ura, és számadást tartott velük. Eljött az, aki az öt talentumot kapta, odavítte a másík öt talentumot, és így szólt: Uram, öt talentumot adtál át nekem: nézd, másík öt talentumot nyertem. Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára! Odament az ís, aki a két talentumot kapta, és ezt mondta: Uram, két talentumot adtál át nekem: nézd, másík két talentumot nyertem. Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára! Odament hozzá az ís, aki az egy talentumot kapta, és ezt mondta: Uram, tudtam, hogy kérlelhetetlen ember vagy, aki ott ís aratsz, ahol nem vetettél, és onnan ís gyűjtesz, ahová nem szórtál. Félelmemben elmentem tehát, és elástam a talentumodat a földbe:

nézd, itt van, ami a tied. Ura így válaszolt neki: Te, gonosz és rest szolgáló, tudtad, hogy ott ís aratok, ahol nem vetettem, és onnan ís gyűjtök, ahová nem szórtam? Ezért el kellett volna vinned a pénzemet a pénzváltókhoz, és amikor megjöttem, kamattal kaptam volna vissza azt, ami az enyém. Vegyétek el tőle a talentumot, és adjátok annak, akinek tíz talentuma van! Mert mindenkinek, akinek van, adatik, és bővelkedni fog; attól pedig, akinek nincs, még az ís elvétetik, amije van. A haszontalan szolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.” (Mt 25,14–30)

„Eljön az idő, mind megvallják: / Te vagy a Mindenható...” Ennek az ifjúsági éneknek a sora csendült meg bennem ígénk kapcsán. Az idő. Óriási kincs és ajándék minden ember számára. Lehetőség arra, hogy életünket Isten akarata szerint próbáljuk megélni.

A példázatbeli nemesember idegenbe készül, és három szolgáját különleges feladattal ruházza fel: gondoskodjanak vagyonáról addig az ideíg, amíg vissza nem tér hosszú útjáról. A szolgálák más-más lehetőséget kapnak uruktól. Az

egyikre öt, a másokra két, míg a harmadikra egy talentumot bíz ura, mielőtt elmegy. Jézus Jeruzsálem közelében, az Olajfák hegyén, virágvasárnap után, halála előtt pár nappal mondhatta el ezt a példázatot Máté leírása szerint. Nagyon valószínű, hogy nemcsak tanítványai hallgatták, akiket mintegy beavat a végidők jeleibe, hanem egy nagyobb tömeg figyelmét szerette volna Jézus felhívni arra, hogy ő elmegy majd, de mi mindannyian lehetőséget kapunk, kapunk az Istentől. Lehetőséget, talentumot és időt. Ki többet, ki kevesebbet, de mindenkire valami bízott.

Minden ember tudja lelke mélyén, mit kell tennie az életével, képességeivel, adottságaival, idejével. A példázatbeli szolgák közül ketten el is indulnak, és élnek a rájuk bízott feladattal és lehetőséggel; tudásukhoz, tehetségükhöz mérten igyekeznek sáfárkodni a kapott talentumokkal. Ezek azok az emberek, akik az Isten országáért, Jézusért vállalnak valamit ebben az életben. Lehet, hogy kockázatot, szenvedést, „izgalmakat”, veszélyeket, de vállalják, mert ott csenghet a szívükben Jézus szava: „*Aki vallást tesz rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt.*” (Mt 10,32)

De volt egy szolga, aki egészen másképpen gondolkodott. Őt egészen más érzések kerítették hatalmukba urával kapcsolatban. Ő kegyetlen, kemény, hasznot húzni akaró embernek ismerte meg urát, akitől félt, és egyáltalán nem akart a kedvében járni. A kiválasztottságát ezért észre sem

veszi, és nem is akar ura meglegedésére tenni semmit sem, ezért elássa az egy talentumot, amit kapott. Sajnos vannak ilyen emberek körülöttünk is, akik Istenre mint kegyetlen és félelmetes kényúrra gondolnak, és nem törődnek az ő szavával és parancsával. Nem veszik észre talentumaikat, nem értik meg küldetésüket, életük értelmét és célját. És az idő könyörtelen, gyorsan halad, ahogyan a 175. énekünkben énekeljük: „Vándorlásunk esztendei / Gyorsan jönek, fogynak, / Mint megannyi új jelei, / Atyánk, jóvoltodnak.” A példázatbeli úr elment, és nem kötött bérmegállapodást, ahogy egy gazda és munkásai között lenni szokott, mert a lényeg nem a nyereségen van, hanem azon, hogy vissza fog jönni. Az idő múlása, a várakozás lehet, hogy sokszor hosszúnak tűnik, de az eljövétel egészen biztos.

Hosszú idő múlva megérkezett az úr, és számon kérte szolgálait. A két szolga, aki az öt és két talentumot kapta, megduplázta azokat, és uruk meglegedését, dicséretét vívták ki maguknak. Hű szolgák, akikre ezután még többet bíznak, és akik lehetőséget kapnak arra, hogy urukkal asztalközösségben lehetnek egy nagy ünnepi vacsorán. A Jelenések könyvében ezt olvassuk: „*Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!*” (Jel 19,9) Kik azok, akik hivatalosak oda? Azok, akik az Isten tetszése szerint cselekedtek, és akik mindvégig hűségesek maradtak Urukhoz, mint ez a két szolga is.

A számonkérés azonban itt még nem ért véget, hiszen

hátravan még az a szolga, aki az egy talentumot kapta. Érdekes megfigyelnünk az ő magatartását. Szinte ő kéri számon urát. Elmondja a véleményét, érzéseit vele kapcsolatban, hogy ő milyennek látta, ismerte meg urát. Nem titkolja azt sem, hogy fél tőle, ezért inkább elásta azt az egy talentumot, amelyet ura rábízott. Azt gondolja, ha visszaadja azt, amit kapott, akkor nem lehet nagy baja, és ura is elégedett lehet vele. De nem ez történik, hanem nagyon kemény ítélet hangzik el felette. Ura gonosz és rest szolgálként tekint rá, elvéteti tőle azt az egy talentumot is, amit adott neki, és eltaszítja maga mellől. Látni sem akarja, ezért kivetik a külső sötétségre, a szenvedés útjára, a magányra, az elhagyatottságra. Ezt a bizonytalanságot, ezt a kiszolgáltatottságot, ezt a szenvedést és magányt fogják megélni azok, akik ehhez a szolgálathoz hasonlóan gondolkodnak Istenről. Aki viszont hű marad urához, annak még adnak, hiszen aki jól gazdálkodik mindazzal, amit kap, arra többet bízunk, azt megjutalmazzák.

„Eljön az idő, mind megvallják: / Te vagy a Mindenható...” Ez a példázat rólunk szól. Mi vagyunk azok a szolgák, akik különböző lehetőségeket kaptunk Istentől. Ezekkel a talentumainkkal lehetünk Isten hű szolgálói, akik a ránk bízott kincsekkel, ajándékokkal, lehetőségekkel élhetünk jól Isten tetszése szerint, és megsokszorozhatjuk mindazt, amit tőle kaptunk. Az ő áldása kísérelheti életünket, ha az iránta érzett szeretet tölti be a szívünket. A hit, a bizalom Isten

iránt az ő ajándéka – vallja Luther, de kérhetjük, hogy ő erősítse meg nap mint nap ezt a bizalmat bennünk. Az ünnepi lakoma, az örök élet pedig nem kiérdemelhető az úgynevezett jócselekedetekkel, az életünkkel való jó sáfárkodással, hanem Urunk ajándéka, aki bőkezűen osztogatja kegyelmét minden embernek, aki vallja: „Te vagy a Mindenható...”

Isten „*azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére*”, olvassuk 1Tim 2,4-ben. Mégis lesznek, akik az ítélet kegyetlen szavát fogják hallani úgy, mint a példázatbeli harmadik szolga. Jézus mondja: „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.*” (Mt 7,21) Ezért kérjük a Szentlélek vezetését, hogy úgy gazdálkodjunk a ránk bízott talentumokkal, hogy felettünk is elhangozhasson majd Urunk kegyelmes ítélő szava: „*Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára!*” Ámen.

Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi

másodlelkész

Miskolci Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Sajóközán

2011. június 14-én.

Tiszta lappal

■ „»Amikor pedig az Emberfia eljön az ő dicsőségében, és vele az angyalok mind, akkor odaül dicsősége trónjára. Összegyűjtenek eléje minden népet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja.«

»Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot. Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám. Akkor így válaszolnak neki az igazak: Uram, mikor láttunk téged éhezni, hogy enned adtunk volna, vagy szomjazni, hogy innod adtunk volna? Mikor láttunk jövevénynek, hogy befogadtunk volna, vagy mezítelennek, hogy felruháztunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy elmentünk volna hozzád? A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akár csak egygel is a legkisebb atyámfiak közül, velem tettétek meg.«

»Akkor szól a bal keze felől állókhoz is: Menjetelek előlem, átkoztatok, az ördögnek és angyalainak elkészített örök tűzre. Mert éheztem, és nem adtatok ennem, szomjaztam, és nem adtatok innom,

jövevény voltam, és nem fogadtatok be, mezítelen voltam, és nem ruháztatok fel, beteg voltam, börtönben voltam, és nem látogattatok meg. Akkor ezek is így válaszolnak neki: Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjazni, jövevénynek vagy mezítelennek, betegen vagy börtönben, amikor nem szolgáltunk neked? Akkor így felel nekik: Bizony, mondom néktek, amikor nem tettétek meg ezeket egygel a legkisebbek közül, velem nem tettétek meg. És ezek elmennek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.«” (Mt 25,31–46)

Ülök az üres papírra meredve. Kínos órák csendjében semmi sem érik. Belülről erősödő zajok más fontos tennivalókat sürgetnek.

Kedves barátom, ki e sorokat olvasod, vigasztalj meg: ugye nem vagyok egyedül? Talán más is igyekszik a kellemetlent hátrébb tolni, elodázni? Mert nehéz a kiejtett, nyomtatott szavak visszavonhatatlanságának súlyával szembenézni. Kerülném a felelősséget, a tévedés rémét, de a jelentéktelen könnyedség, a közönyös fogadtatás fintorával sem szívesen nézek szembe. Legalább annyira fájna, ha

valamit rosszul tennék, mint ha értelmetlen és jelentőség nélküli volna a fáradozásom.

Ülök az üres papírra meredve, bennem zsong az ige az ítélet üzenetével, s arra gondolok: de jó volna tiszta lappal kezdeni! Vajon az a sokféle tapasztalat révén edződött, az élet iskolájában „bölcse lett” ember, aki vagyok, el tudná-e kerülni az élet buktatóit, a sok sértést, mulasztást, fájdalmat, könnyet, ha még egyszer újrakezdhetné?

Ülök az üres papírra meredve, s vádoló ez az üresség. Emlékeztet elcsorgatott, veszni hagyott percekre és évekre.

Jézusnak e szavai – az evangélium szerint – a keresztút előtti utolsó közé tartoznak. Előre felkészítik a tanítványokat arra, hogy majd a kereszt mögé lássanak, és felismerjék a keresztben szenvedő Mesterben is azt, akié minden hatalom mennyen és földön.

Egyházunk igehirdetési rendje szerint az egyházi esztendő vége felé kerülnek elő ezek az igék. Mintha ebben is a késleltetés, az elodázás szándéka volna. De ez csak első pillantásra tűnhet így. Hiszen az utolsó vasárnapokat az év vége felől visszafelé számoljuk. Mert az istenhívó embert nem az események sodorják valami beláthatatlan, félelmetes végpusztulás felé, hanem a jó kiteljesedésének vonzásában él.

Most nézzünk szembe a ténnyel: ez az ige az utolsó ítéletről szól.

Az ítélet képe a mai világban nem ijesztő. A közgondol-

kodás vagy törölte szótárából, vagy a komolyan semmiképpen nem vehető fantáziafilmek világába száműzte.

Részben azért, mert túl sok fenyegetés kapcsolódott hozzá – talán tévesen, talán tisztátalan szándékkal, talán a túlzó féltés miatt – éppen a kereszténység részéről. S nem ritkán azt, amitől félünk, vagy amivel nem szívesen számolunk, mesének mondjuk vagy nevetségessé tesszük. Az élet vége, a „mi lesz azután?” kérdése pedig félelmetes volna, ha komolyan vennénk.

Részben pedig azért nem ijesztő az ítélet képe, mert már nincs mitől megijedni. Az élet és a világ, amelyben élünk, éppen elég félelmetes enélkül is. Arról beszélni, hogy a világ valamiféle vég felé tart, és a romlás közeleg, komolytalan, hiszen a bajban már benne vagyunk.

S lám, az ítélet kiiktatásával eltűnt annak a reménye is, hogy értelmessé váljék bármiféle küzdelem, a „jó” keresése. Annyi „jóról” kiderült már, hogy hamis vagy elérhetetlen volt! Annyiszor megtörtént már, hogy szépet ígérőkben csalódnunk kellett, annyszor derült ki jótévedőkről és vezérekről, hogy becsaptak és hazudtak, hogy már nehéz elhinni, hogy létezik „a jó”, a végső, az igazi, a célba vehető.

Ebben a helyzetben – úgy tűnik – az egyetlen okos álláspont azt mondani, hogy éljünk azzal, ami van, hozzuk ki a legjobbat a magunk számára mindabból, ami rendelkezésre áll – ügyet sem vetve arra, hogy mi lesz ezután.

A sokat emlegetett fogyasztói társadalomnak ez a filo-

zófia alapja. Idegen szóval úgy mondjuk: konzumtársadalom. Az elnevezés a latin *consumo* szóból ered, ami azt jelenti: fölemészt, elpusztít, elfecsérel. Ez a fajta, távlatok nélküli gondolkodás vészes mélységben hat át mindent. Lényegében azt jelenti, hogy föléljük mindazt, ami van. Nem számolunk a következményekkel. Így hajszolódunk bele minél nagyobb fogyasztásba, minél feszítettebb élettempóba, minél több elfoglaltságba – olyanokba, amelyek mögött nincsen igazi tartalom, amelyek előtt nincs cél. Ebben a felfogásban – erkölcsi értelemben – nincsenek következmények. Bár a kitartó munkának meglehet az eredménye: pénz, siker stb. De nem merül föl az a kérdés, hogy mindezeknek, mindannak, amit elértünk, fölépítettünk, megvalósítottunk, van-e értelme. Hogy a pillanatnyi boldoguláson, könnyebbségen vagy kényelmen túl örök távlatokban ki lehet-e mondani róla, hogy „jó”. Nem, a konzumizmus egyetlen „világvége-perspektívája”: *consumptio*, azaz elfogyasztás, megsemmisülés.

A Biblia szemlélete más. A Krisztus-hívőknek más távlatok adtak. Tulajdonképpen egyetlen aprócska többlet az egész élet alapjaiban megváltoztatja. Egyetlen kis betűt kell hozzáadni, s lesz a *consumóból consummo*. A latinul nem értő fül is kihallja belőle a magyarban is használt szót: *summa*. Hagyományos teológiai kifejezéssel a világ vége nem *consumptio* – azaz elfogyasztás, megsemmisülés –,

hanem *consummatio* – azaz beteljesedés, teljességre, végkifejletre jutás.

Így tehát amikor Isten az ígében azt mondja, hogy lesz ítélet, az jó hír. Azt jelenti, hogy van értelme mindannak, amit teszünk. Mert minden ebben a világban a végkifejlet, a célba érkezés, a kiteljesedés felé igyekeznek. Nem mellékes, hogy hogyan élünk, hogy mit hiszünk, miről vagyunk meggyőződve. Kis bátorsággal még azt is mondhatjuk: az ítélet teszi értelmessé az életet. Minden cselekedet, minden gondolat és szándék értelmezhetetlen – nem lehet megítélni, hogy helyes-e vagy sem –, ha nincsen utolsó ítélet. Ha nincsen beteljesedése, végkifejlete, célja a világ és benne a mi életünk létezésének.

Mit mond ígénkben Jézus erről a végkifejletről, illetve az utolsó ítéletről? Bár a szakasz az utolsó ítéletről szól, feltűnő, hogy egyáltalán nem kerül benne elő az ítélet szó. Nem egy jogi eljárásról van szó, amelyben – mint egy tárgyaláson – felsorolják az érveket pro és kontra, ahol tanúkat idéznek, akik terhelő vagy felmentő vallomást tesznek, s aztán kiderül, hogy merre billen a mérleg. Különválasztásról van szó. Arról, hogy azok, akik eddig együtt voltak, most – nem külső jegyek, hanem belső, lényegi tulajdonságuk alapján – szétválasztódnak. Föl sem merül, hogy valaki ugyan kecskének néz ki, de azért rá lehet fogni, hogy bárány. A bárány nem tud más lenni, csak bárány, a kecske

csak kecske módra tud viselkedni. Az ítélet egyértelművé teszi a különbséget.

Első olvasásra igazságtalan a szétválasztás. Hiszen nincsen egyetlen olyan ember sem, aki ne tett volna legalább egyszer jót valakivel. Olyan sincs, aki soha ne mulasztott volna el segíteni valakin. Sokat vétünk gondolattal, szóval, cselekedettel, mulasztással.

Itt azonban a belső lényeg kerül mérlegre. A jót cselekvők csodálkozása visszatükrözi azt a természetességet, ahogyan tetteik a lényükből fakadnak. Minden görcsös számíttatás, mérlegelés nélkül. Nem pusztán humánus érzületből, hanem mert krisztusi emberek. Lényegükké, szívük belső tartalmává lett Krisztus.

S a másik oldalon: a „ha tudtuk volna, hogy te vagy, Jézus...” gondolata leplezi le a folyton mérlegelőket, a minimumra, kulcsínre, látszatra dolgozókat, s nem menti meg őket akárhány jócselekedetük.

Jézus az ítéletről szól. Prófétaí módon: úgy beszél a jövőről, hogy szava ma hív hozzá térésre, életújulásra, újjá-születésre.

Ülök az üres papírra tekintve, és megköszönöm, hogy ma még lehetőséget kaptam újat kezdeni. Tiszta lappal indulok szolgálni, látogatni, táplálni, mert vonz a cél. Mert van értelme. Ámen.

Győri Péter Benjámín

lelkész

Szolnoki Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Cserkeszlőn

2011. július 10-én,

a Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnapon.

Ember tervez – Isten végez

■ „Amikor Jézus befejezte mindezeket a beszédeket, így szólt tanítványaihoz: »Tudjátok, hogy két nap múlva lesz a húsvét ünnepe, és az Emberfia átadatik, hogy megfeszítsék.« Ekkor összegyűltek a főpapok, az írástudók és a nép vénei Kajafás főpap palotájában, és megegyeztek abban, hogy Jézust csellemel elfogják és megölik. De ezt mondták: »Ne az ünnepen, hogy zavargás ne támadjon a nép között.«” (Mt 26,1–5)

Isten tervez – ember végez?

A dicsőséges és ítéletet tartó Emberfiáról szóló beszéd után egy ezt megelőző eseményről, az Emberfia szenvedéséről kezdett beszélni Jézus. Kezdetlől fogva jól tudta, hogy ez is küldetéséhez tartozik. Tanítványainak többször is beszélt erről, de nem értették. Az idő közeledtével már egy másik társaságban is erről folyt a szó. Ők Jézus nélkül tervezgették ugyanazt, és a tanítványokkal ellentétben nagyon is tudták, mit akarnak. Szép dolog az egyetértés. Főként, hogy világunk egyik jelentős gondja épp a széthúzás, pártoskodás. A legnagyobb tervek is képesek meghíúsítani, ha az emberek képtelenek egyeztetni

az elképzeléseiket. Mindenki egyénieskedik, makacsul ragaszkodik a rögeszméihez, mindenáron hozzá akarja tenni a magáét az üggyhez, de nincs tekintettel a többiek véleményére, és eszébe sem jut, hogy csak organikusan építkezve, egymással harmóniában lehet jó eredményt elérni. Így aztán bolondvár készül, ami semmire sem jó, és mindenki számára csalódást jelent, mert egyikük terveivel sem lesz összhangban. Eközben mindenki a többieket okolja.

Márpedig nagy dolgokat csakis egyetértésben lehet véghezvinni. A világ megváltása jelentős ügy. Sok ember összehangolt és fegyelmezett munkájára volt szükség hozzá. És ez a nemes egység megadott a megfelelő helyen és megfelelő pillanatban, a megfelelő emberek közt. „A főpapok, az írástudók és a nép vénei összegyűltek és megegyeztek...” És ugyan kik lennének hivatottabbak a világ megváltásának véghezvitelére, ha nem a mindenkori klérus tagjai, az értelmiségiekkel és nagy tekintélyű, tapasztalt presbiterekkel kiegészülve?

Méltatlannak érezheti a komoly igehallgató a szent dolgoknak ezt az ironikus megközelítését. Mégis érdemes

elgondolkodni rajta, hogy amikor Jézus halálának szükségességét tanítjuk, vajon mennyire életszerű, ha erre úgy tekintünk, mint Isten elhatározására. Mintha magát az eseményt – Jézus szenvedését és halálát – úgy értelmeznénk, hogy Isten volt az, aki megváltásunknak épp ezt a módját tartotta megfelelőnek, miközben számtalan útja lehetett volna. Az, hogy Jézus előre beszélt ezekről, valóban azt sugallja, mintha magától Istentől jött volna a terv, és az emberek csupán eszközei lettek volna véghezvitelének.

Pedig sokkal értelmezhetőbb, ha a Jézus halálát eltervező emberek felől közelítjük meg a történetet, és ebben látjuk meg a Messiás szenvedésének elkerülhetetlen szükségességét. A szent és a tiszta eljött ebbe a világba, de az álságos, hazug, irigy és gőgös emberi magatartás képtelen volt nem ellenállni neki. Jézus az emberi gonoszság áldozatává vált. Maga a mindeneket teremtő Isten szenvedett elutasítást az ő személyében. És ezt tudta előre. Egyszerűen azért, mert ismerte az Atyát, hiszen egy volt vele. És ismerte az emberi természetet is, hiszen közöttük élt, és ő maga is egy lett közülük. Azzal a különbséggel, hogy ő Isten akaratát cselekedte és élte. Ezért maradt egyedül, ezért fordultak ellene, és ezért ölték meg. És éppen ezt tudta előre, saját természete és az emberi romlott természet ismeretében.

Ha így értjük, akkor nem szükséges azt tartanunk, hogy Isten eltervezett szándéka volt Jézus szenvedése. Pláne nem

úgy, hogy Isten mint Atya mintegy „rávette” a Fiát arra, hogy minden félelme ellenére és saját érdekével szemben is vállalja ezt a borzalmas küldetést. És főként nem azért volt erre szükség, hogy Isten igazságigényét ezzel mintegy „kielégítse”, és ezáltal bocsáthassa meg az emberek bűneit, amelyekkel megsértették őt.

Jézus maga is másképp tanított erről. A gonosz szőlőművesekről szóló példázat csattanója, amikor a gazda azzal a reménységgel küldi el saját fiát, hogy ellentétben a korábban elküldött szolgálkával – a profétákkal – őt majd meg fogják becsülni. Ám épp a Fiú megjelenése váltja ki a magukat a szőlő újdonsült tulajdonosaivá előléptető gonoszok legádázabb vérszomját. A terv tehát az embereké. A gonosz embereké. A bűnről pedig azt tanítja Jézus, hogy *„minden bűn és káromlás meg fog bocsáttatni az embereknek, de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg”*. Itt Jézus nem azt mondja, hogy az emberek bűnei miatt, azok „helyettes áldozataként” vagy az Atyának tett „elégtételként” meg kell halnia, és ezáltal bocsáttathatnak meg majd a bűnök és káromlások. Csupán annyit mond, hogy minden bűn és káromlás meg fog bocsáttatni. A vitatott és a kegyességi diskurzusban mesterségesen homályossá tett „Lélek káromlása” pedig nem más, mint a farizeusi gőg, a Jézus által megjelenített feltétel nélküli gyógyító szeretetet ördögi eredetűnek beállító álszentség. Ez az, amire nincs bocsánat. Ez vitte halálba Jézust. *„Ekkor összegyűltek a*

főpapok, az írástudók és a nép vénei Kajafás főpap palotájában, és megegyeztek abban, hogy Jézust csellel elfogják és megölik.”

Ember tervez – és végez

Természetüknél fogva nem is tudtak volna másképp, mint alattomban cselekedni. „*Ne az ünnepen!*” Kifelé mutatott magabiztosság és gyáva sunnyogás. Mindent tudni vélő, magát törvények felett állónak tartó bennfentesség. A mindig jól öltözött, pozíciójukba bebetonozott káderek párnás ajtók mögötti susmusolása. Az általuk lenézett és megvetett bűnös nép ugyanis nagyon jól tudta, hogy nem Jézussal van a baj. A világ folyásába azonban már ők is belenyugodtak. Ezért a főpapok, írástudók és vének aggodalma, amely arra vonatkozott, hogy Jézus nyilvános elfogását és megvádolását a nép körében zavargás fogadta volna, némiképp megalapozatlannak bizonyult. Ennyiben tehát valóban mindenki bűnrészes Jézus halálában. Ha mással nem, hát közönyével, gyávaságával, értetlenkedésével, a képmutatás diadalába való belenyugvással.

Isten tervez – és végez

A tanítványok értetlenkednek, az ellenségek terveket szövegetnek. Jézus pedig kiszolgáltatott és magányos. „*Átadatik.*” Tudjuk azonban, hogy a passzív igealak legtöbb esetben Isten cselekvésére utal. Mert ugyan ki adná át az

Emberfiát, hogy megfeszítsék? Nyilván nem a tanítványok. Vagy akkor a főpapok, az írástudók és a nép vénei? Aligha. Habár ők terveznek, ám Jézus nincs a hatalmukban, hanem épp ők azok, akik szeretnék a kezük közé kaparintani. Jézus önként adja át magát az emberi gonoszságnak, hogy megfeszítsék. Jézusban Isten maga cselekszik – vagyis szenved. Az emberek által eltervezett gonosztett megvalósult – emberek által. Isten azonban újraértelmezte az eseményeket. Mindenekelőtt nyilvánvalóvá tette az igazságot azzal, hogy feltámasztotta Jézust. Az emberi gonoszság áldozatát így a pászkaünnep áldozati bárányának tekintette, hogy engesztelést és irgalmasságot gyakoroljon általa – még az ördögi tervet kieszelő és azt öldöklő angyalként végrehajtó főpapokon, írástudókon és véneken is –, ha megtérnek. Mert az ő terve az irgalom. És van hatalma, hogy véghez is vigye. Mert az ő új „olvasatában” ugyanazon események új értelmet nyernek. Ámen.

Bartha István

lelkész

Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Balassagyarmaton
2011. május 15-én,
húsvét ünnepe után 3. (Jubilate) vasárnapon.

Letenni a fájdalmat

■ „Amikor Jézus Betániában a leprás Simon házában volt, odament hozzá egy asszony, akinél egy alabástrom tartóban drága kenet volt, és ráöntötte az asztalnál ülő Jézus fejére. Amikor látták ezt a tanítványai, bosszankodtak, és ezt mondták: »Mire való ez a pazarlás? Hiszen el lehetett volna ezt adni sok pénzért, és azt a szegényeknek juttatni.« Amikor Jézus észrevette, ezt kérdezte tőlük: »Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hiszen jót tett velem, mert a szegények mindig veletek lesznek, de én nem leszek mindig veletek. Mert amikor ezt a kenetet a testemre öntötte, temetésemre készített elő. Bizony, mondom néktek, hogy bárhol hirdetik majd az evangéliumot az egész világon, amit ez az asszony tett, azt is elmondják majd az ő emlékezetére!«” (Mt 26,6–13)

Nagyhét eseményei páratlan lehetőséget nyújtanak a számunkra. Ilyenkor végiggondoljuk Jézus szenvedését, megaláztatását, halálát és feltámadását. Ezzel együtt természetesen adódik, hogy saját szenvedésünket, halálunkat, feltámadásunkat is végiggondoljuk. Segít, hogy szembe merjünk nézni saját veszteségeinkkel, végességünkkel. Pá-

ratlan lehetőség, mert a szenvedés, de különösen a halál realitásáról nem szokás beszélni. Sőt ha lehet, elkerüljük ezeket a témákat. Se szeri, se száma próbálkozásainknak, amelyekkel tompítjuk a testi-lelki fájdalmainkat, kikerüljük – szinte babonás félelemmel – a halál témáját. Gyakran még akkor is, ha már elkerülhetetlen, s mégsem tudunk vagy merünk beszélni róla, pedig tapasztalat, hogy aki benne van, az szeretné, ha beszélhetne róla valakivel. Egy közvélemény-kutatás szerint a megkérdezettek 2/3-a szeretne otthon meghalni, családjá körében, ahol van lehetőség intim közegben búcsút venni szeretteiktől. A tragédia viszont az, hogy az embereknek csak 18-20%-a hal meg családi körben.

Ambivalencia érhető tetten ezen a területen: félünk beszélni a halálról, félünk szembenézni vele és végiggondolni, ezért kerüli az ember olykor a haldokló rokont, hiszen nem is tudja, mit mondjon, hogyan viselkedjen. Amikor viszont ilyen helyzetbe kerül, akkor szeretné, ha mellette lennének, körülvennék a családtagok. Hála Istennek azonban arra is egyre több példa van, hogy amint lehetőség van rá, haza akarják hozni hozzátartozójukat a kórházból.

Nagyhét páratlan lehetőség azért is, mert ilyenkor nemcsak a halálról lehet gondolkodni, hanem az életről is! Mert ez az egyetlen történet, amely arról szól, hogy az élet vége a feltámadás. Jézus élete az egyetlen, amely nem a halállal, hanem a feltámadással végződik.

Jézus megkenetésének a története arról beszél, hogy milyen természetességgel lehet a halálról beszélni. Jézus azt mondja a tanítványoknak, akik számon kérik a betániai asszonyt, amikor az a drága kenetet a fejére önti, hogy *„temetésemre készített elő”*. De ezt megelőzően is nyíltan beszélt róla, amikor bejelentette szenvedését háromszor is. Vagy gondoljunk Simeon prófétálására is, amely szintén erről a nyílt beszédről is szól Lk 2,29–35 szerint! Mária és József csodálkoznak is rajta, mire Simeon azt mondja nekik: *„Íme, ő sokak elesésére és felemelésére rendeltetett Izráelben, és jelül, amelynek ellene mondanak – a te lelkedet is éles kard járja majd át –, hogy nyilvánvaló legyen sok szív gondolata.”* Milyen udvariatlan mondat ez, gondolhatjuk, tapintatlanság ilyet mondani egy párhetes csecsemő felett, de már ekkor beszél az evangélium Jézus haláláról.

Jézussal, vele, mellette lehet a halálról, a szenvedésről nyíltan, őszintén beszélni. Nem kell titkolózni, hogy én tudom, hogy meg fogok halni, de a családtagom meg ne tudja. S a titkolózás gyakran fordítva is igaz: tudom, hogy a családtagom meg fog halni, de azt hiszem, hogy ő nem is sejti, s így, bár mindketten tudjuk a valóságot, nem tu-

dunk őszintén egymás szemébe nézni, együtt készülni a nagy útra. Jézus mellett viszont szabad nyíltan, őszintén beszélnünk, mert van feltámadás, mert vele a halál egy kapuvá válik!

Oltár előtti ige volt a páskabarány elrendelése (2Móz 12,1–4). Mózes idejében, a tizedik egyiptomi csapás előtt a bárány vére mentette meg Isten rendelése alapján az izraeli elsőszülöttek életét. Nagycsütörtökön, amikor Jézus a tanítványaival együtt költi el az Egyiptomból való szabadulás ünnepén az utolsó vacsorát, azt mondja, hogy a kenyér az ő teste, a bor az ő vére. Vagyis hogy ő az a bárány, amely feláldoztatott, amelynek a teste megtöretett, vére kiontatott! A mi megmenekülésünk útja Jézus halála. A mi halálunk is a megmenekülés útjává válik Jézussal!

A betániai asszony ezért hajlandó a drága kenetet odaáldozni. A nevét nem tudjuk (Máté nem árulja el, János elbeszélése szerint Mária lehetett az, Lázár testvére), de azt igen, hogy megtette, s hogy ezt el fogják mondani mindenütt a világon az evangéliummal együtt. És ez valóban így van, hiszen most is róla szól a prédikáció, személyén keresztül jut el hozzánk ma az evangélium. Mert mit tett ez az asszony? A vagyont, amelyet a saját temetésére gyűjtött, áldozta fel, adta Jézusnak. A temetésre való kenetet egész életükben gyűjtötték az emberek, ahogyan ma is sok idős ember félretesz pénzt a temetésére, hogy ne legyen gondja ezzel a gyermekeinek. Megvásárolják a sírhelyü-

ket, esetleg megcsináltatják a sírkövet is. S most mindezt ez az asszony odaadja. Persze, hogy pazarlásnak tekintik! Persze, hogy megszólják, ahogy ma is megszólnak néha adakozókat hozzátartozók, mert akkor nekik kevesebb örökség jut, s ezért adakoznak többen titokban. A betániai asszony nem akar már külsőleg készülni a halálra, hogy anyagilag rendezve legyen, hanem belsőleg: a szíve legyen Jézusé, legyen helye Jézusnál.

Jézus szava, hogy a szegények mindig itt lesznek veletek, de ő nem lesz mindig itt, azt jelenti számomra, hogy nekem nem lesz lehetőségem mindig arra, hogy az evangélium terjedését szolgáljam, hogy Jézusnak szánjam magamat és pénzemet.

Hogyan gyűjtötte ezt a kenetet? Minden bizonnyal a halálára gondolt, fájdalommal tett félre, gyűjtögetett. Valószínűleg voltak, akik meghaltak körülötte, akiket szeretett. Benne volt ebben a kenetben a fájdalom és szomorúsága. S ezt most mind váratlanul Jézusnak adta.

Egy megrendítő mai történet ehhez: egy házi úrvacsorára hívtak. Minden szokás szerint zajlott. Végül az úrvacsorát szervező szomszéd gyülekezeti tag mondta, hogy a beteg, idős néni, akihez hívtak, szeretne egy ajándékot adni, de nem tudja, hogy elfogadom-e. Megmutatta a nagytarcsai hímezett terítőt, amelyen a hagyományos szlovák minták és színek voltak, de középen három fontos szó: hit, remény, szeretet. Kérdően nézett rám az idős

néni, hogy elfogadom-e ezt ajándékol. Miután elfogadtam, s a kijárat felé vettem az irányt, azon gondolkodtam, hogy bizonyára sokat jelent neki ez a terítő, és eszembe jutott egy kérdés:

– Mikor tetszett ezt hímezni?

– Hát, már régen... Amikor meghalt a férjem... Aztán amikor meghalt a lányom...

– Akkor a fájdalmát, szomorúságát hímezte bele ebbe a terítőbe! – válaszoltam neki. Egyetértően bólintott. És most nekem, a gyülekezetnek adományozta. Végül is a maga módján odavitte Jézushoz. És fájdalomában kihímezte azt, ami megmarad: hit, remény, szeretet.

Mi is így vihetjük magunkat Jézushoz! Így tehetjük le elé fájdalmunkat. Mert Jézushoz lehet vinni. Mert vele az életút vége feltámadás. És vele nem leszünk egyedül sehol sem: otthon sem, de még a kórházban sem. Hanem Jézussal örök, nagy családuink körében lehetünk mindenkor. Ámen.

Baranka György

lelkész

Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nagytarcsán 2011. április 21-én, nagycsütörtökön.

Mennyei szerkesztés

■ „Akkor a tizenkettő közül egy, akit Iskáriótes Júdásnak hívtak, elment a főpapokhoz, és így szólt: »Mit adnátok nekem, ha kezetekbe adnám őt?« Azok harminc ezüstöt állapítottak meg neki. Ettől fogva kereste az alkalmat, hogy elárulja őt.

A kovásztalan kenyerek első napján odamentek a tanítványok Jézushoz, és megkérdezték tőle: »Hol akarod megenni a húsvéti vacsorát, hol készítsük el?« Ő ezt válaszolta: »Menjete a városba ahhoz a bizonyos emberhez, és mondjátok neki: A Mester üzeni: Az én időm közel van, nálad tartom meg a húsvéti vacsorát tanítványaimmal.« A tanítványok úgy tettek, amint Jézus parancsolta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

Amikor este lett, asztalhoz telepedett a tizenkét tanítvánnyal. Evés közben így szólt: »Bizony, mondom néktek, hogy közületek egy el fog árulni engem.« Erre nagyon elszomorodtak, és egyenként kérdezni kezdték tőle: »Talán csak nem én vagyok az, Uram?« Ő pedig így válaszolt: »Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. Az Emberfia elmegy, amint meg van írva róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja: jobb lett volna annak az embernek, ha meg sem születik.« Megszólalt Júdás is, az áruló, és ezt kérdezte: »Talán csak nem én vagyok az, Mester?« »Te mondtad“ – felelte neki.

Miközben ettek, vette Jézus a kenyeret, áldást mondott, és megtörte, a tanítványoknak adta, és ezt mondta: »Vegyétek, egyétek, ez az én testem!« Azután vette a poharat és hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: »Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. De mondom nektek: nem iszom mostantól fogva a szőlőtőnek ebből a terméséből ama napig, amelyen majd újat iszom veletek Atyám országában.«” (Mt 26,14–29)

Mint egy vigasztaló és megnyugtató anyai ölelés, úgy követi Júdás árulását az utolsó vacsoráról szóló híradás. Nem az értelem adja a feloldást a felfoghatatlanul botrányosra, hanem egy másfajta felfoghatatlan titok: a „mindenek ellenére”, a „csak azért is”, az „értetek”. Az, amely vigasztal és megnyugtató, amely megállít és lecsendesít, amely lendületet és új erőt ad, amely végső soron helyreállít.

Az evangélista különös módon nem szól arról, hogy Júdás töprengett volna tettén. Még arról sem olvasunk, hogy kimondatlan belső feszültségben kereste volna fel a

főpapokat. Nincsen szó érzelmekről, sem gondolatokról. Nincsen személyes forgatókönyv vagy cselekvési stratégia. Csak úgy történnek a dolgok. Nagyon gyorsan. Érzelmek és gondolatok nélkül. Kontrollálatlanul. A főpapok sem gondolkodnak. Kiszámolják a harminc ezüstöt, és odaadják Júdásnak. Minden nagyon gyorsan történik.

A világot behálózó hírcsatornák bőségesen tudósítanak bennünket emberek közötti brutalitásokról, visszafordíthatatlan konfliktusokról és gyilkosságokról, amelyek közül több – jelentéktelenségük miatt – már csak néhány mondatos hírként jelenik meg. Jól ismerjük azokat az ítéletalkotásban is használt fogalmakat, mint „különös kegyetlenséggel” vagy „előre megfontolt szándékkal”. Máté tudósítása figyelemre méltó abból a szempontból is, hogy Júdást nem úgy mutatja be, mint aki előre megfontolt szándékkal cselekedne. Nem ő irányítja az eseményeket. De mielőtt erre teológiai magyarázatot adnánk, időzzünk el röviden Máté közlésénél. Júdás esetében – az evangéliumi tudósítás alapján – a gonoszság leginkább nem az előre megfontolt szándékban, de nem is a kontrollálatlan gonosz indulatokban érhető tetten. A megszállott emberekhez hasonló látható jelei sincsenek az elborulásnak. Csak azt érzékeljük, hogy Júdás körül gyorsan, nagyon gyorsan történnek a dolgok. Mintha nem lenne idő a megállásra, a mérlegelésre, a különböző szintű célok harmonizálására: vajon amit most tenni készülök, hogyan

illeszkedik ahhoz az életcélhoz, amelyet magamnak megfogalmaztam, vagy amelyet hivatásként kaptam?

Nem tagadom, hogy az evangélista szűkszavú közlése Júdás árulásáról, amelyben a gondolatok és az érzelmek nélküli gyors cselekvés dominál, előhívta bennem azt a sejtést, hogy a gonoszság és az árulás talán bennünket, „hétköznapi embereket” is sokkal többször ér el ilyen formában. Felpörögött/felpörgetett életünkben arra kényszerítjük magunkat, illetve arra vagyunk kényszerítve, hogy gyorsan cselekedjünk. Úgy gondoljuk, hogy minden megállás csak akadályozza ezt a folyamatot. Kevés időt adunk magunknak, hogy céljainkat harmonizáljuk, hogy feladatainkról vagy terveinkről egyeztessünk legközelebbi embertársainkkal, és mindenekelőtt hogy imádságban megtudakoljuk: amit tenni készülünk, mennyire illik bele Isten rólunk alkotott tervébe. Idegenkedünk a megállástól és a csendtől. Legtöbbször feleslegesnek tartjuk. A megfontoltság inkább körülményességet jelent, a gondolatok és kérdések megosztása határozatlanságot, a belső szobába történő elvonulás pedig inkább a bigottságról tanúskodik. A megállás és a csend hiánya elszigetelődést eredményezhet, amely legalább olyan gyorsan bekövetkezhet, mint ahogyan az események képesek magukkal sodorni. Amilyen gyorsan következett be Júdás árulása, olyan gyorsan történt Júdás végső egyedül maradása. Júdás ugyan megbánta tettét, még megkereste a

főpapokat, vallomást is tett előttük, de már csak ezt hallhatta: „A te dolgod” – és egyedül maradt. Végtelenül egyedül.

Máté nem próbálja megfejteni Júdás személyének a titkát. Nem foglalkozik azzal, hogy milyen indítókok játszottak közre Júdás tettében. Arról sem értekeznek, hogy esetlegesen kinek az indíttatására cselekedett. Máté azt akarja nyilvánvalóvá tenni, hogy Jézus passiójában Jézus maga a főszereplő, aki nyilvánvalóvá teszi a tanítványai számára, hogy betelt az idő, és az Emberfia megfeszítették. Jézus földi működésének utolsó szakaszában Jézus maga szólal meg legelőször, jeleznél, hogy ő ura a történéseknek, és mindaz, ami történik, az ígéret beteljesedésének a része (Zak 11,12).

Ha a Júdás árulásáról szóló híradásról azt mondtuk, hogy ott minden olyan gyorsan történt, érzelmek és gondolatok nélkül, kontrollálatlanul, akkor az utolsó vacsora evangéliumi története egészen más jegyeket visel magán. Nincs semmi jele a sietségnek és a kapkodásnak. Bár Jézus irányítja az eseményeket, mégis megvárja, míg a tanítványok megszólítják őt: „*Hol akarod megenni a húsvéti vacsorát, hol készítsük el?*” Jézus nyugodtan válaszol, elküldi a tanítványokat a városba, és üzenetet is küld annak a bizonyos embernek. Nem tudjuk pontosan, hogy ki lehetett ez az ember, és hogy vajon ismerték-e a tanítványok, mennyit kellett vajon keresniük ahhoz, hogy megtalálják. Valójában ezek mind lényegtelen mozzanatok, mert kérésével Jézus kivette őket abból az emberi dimenzióból, ahol mindig gyorsabban

lúktet az idő, ahol le lehet valamiről csúszni, ahol a sikerhez mindig a gyorsabb tempó szükséges. Jézus nyugodtan és határozottan szól a tanítványaihoz, és ők nem is tudnak mást tenni, mint hogy engedelmeskedjenek mesterük akaratának, nem is sejtve még, hogy ez mind értük is történik: „*A tanítványok úgy tettek, amint Jézus parancsolta nekik.*”

Érdekes, hogy ebben a rövid szakaszban kétszer is szó esik a vacsora elkészítéséről: amikor a tanítványok kérdezik Jézust, és amikor az evangélista jegyzi meg, hogy most már semmi akadály sincs a közös vacsora megünneplésének. Annyira lényegtelen mozzanat ez, hogy talán nem is értjük, miért számol be róla Máté. De számomra ez is csak azt üzeni, hogy ott, ahol Jézus akarata érvényesül, nincs szükség kapkodásra és sietségre. Ott belefér az is, hogy a tanítványok – az előírásoknak megfelelően – elkészítsék a vacsorát.

Lehet, hogy a nagypénteki tragikus eseményekhez közeledve egyre inkább zavarónak tűnik Jézus nyugalma, és ahogy azt Máté közreadja evangéliumában. Jézus mégsem változtat. Nem azért, mert féltene a búcsúvacsora meghitt hangulatát, hanem sokkal inkább azért, hogy a tanítványok át tudják élni a megosztás csodáját, az egész Jézus-történet lényegét: Jézus önmagát adja értünk, hogy ő határozza meg gondolatunkat, szavunkat és tettünket. Egyszóval mindenünket Isten dicsőségére és embertársaink és magunk boldogulására.

Jézus az úrvacsorai közösségben önmagával akar megajándékozni bennünket. Önmagával akarja megerősíteni

közösségeinket, és a teljesség perspektívájának ígéretével akarja egészen egyedülállóvá tenni asztalközösségét: „*ez az én testem*”; „*ez az én vérem*”; „*nem iszom mostantól fogva... ama napig, amelyen majd újat iszom veletek*”. Mindennek az átéléséhez és még inkább megéléséhez egészen biztos, hogy szükségünk van a megállásra, a belső csendre, és arra a nyitottságra, amely teret biztosít a változásra, ha Jézus bennünk lévő akarata úgy kívánja.

Jézus kereszthalála sokakért történt, és ő sokakat hív közösségre önmagával. Talán éppen rajtunk keresztül. Vajon mennyire érezhető rajtunk, hogy mi hétről hétre halljuk és meg is éljük: „*ez az én vérem..., amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára*”?

Mint egy vigasztaló és megnyugtató anyai ölelés, úgy követi az evangélista tudósításában Júdás árulását az utolsó vacsoráról szóló híradás. De jó lenne, ha ezt a „mennyei szerkesztést” mi is közvetíteni tudnánk sokak felé! Ámen.

Joób Máté

lelkész, egyetemi oktató

Az igehirdetés elhangzott Budapesten,
a Szilágyi Erzsébet fasori kápolnában
2011. augusztus 21-én,
a Szentháromság ünnepe utáni 9. vasárnapon.

Bizonyágtétel az Úr akaratáról

■ „Miután elénekelték a zsoltárokat, kimentek az Olajfák hegyére. Akkor így szólt hozzájuk Jézus: »Mindnyájan megbotránkoztok bennem ezen az éjszakán, mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyáj juhai. De miután feltámadtam, elöttetek megyek Galileába.« Ekkor Péter így szólt hozzá: »Ha mindenki meg is botránkozik benned, én soha meg nem botránkozom.« Jézus pedig ezt mondta neki: »Bizony, mondom néked, hogy ezen az éjszakán, mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.« Péter így válaszolt: »Ha meg is kell halnom veled, akkor sem tagadlak meg.« Ugyanígy beszélt a többi tanítvány is.

Akkor elment velük Jézus egy helyre, amelyet Gecsemánénak hívtak, és így szólt tanítványaihoz: »Üljetek le itt, amíg elmegyek, és amott imádkozom.« Maga mellé vette Pétert és Zebedus két fiát, azután szomorkodni és gyötrődni kezdett. Akkor így szólt hozzájuk: »Szomorú az én lelkem mindhalálig: maradjatok itt, és virrasszatok velem!« Egy kissé továbbment, arcra borult, és így imádkozott: »Atyám, ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár; mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem amint te.« Amikor visszament a tanítványokhoz, alva találta őket, és így szólt Péterhez: »Ennyire nem tudtatok virrasztani velem egy órát sem? Virrasszatok,

és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlén.« Másodszor is elment, és így imádkozott: »Atyám, ha nem távozhat el tőlem ez a pohár, hanem ki kell innom, legyen meg a te akaratod.« Amikor visszament, ismét alva találta őket, mert elnehezült a szemük. Otthagyta őket, újra elment, harmadszor is imádkozott ugyanazokkal a szavakkal. Azután visszatért a tanítványokhoz, és így szólt hozzájuk: »Aludjatok tovább és pihenjete! Íme, eljött az óra, és az Emberfia bűnösök kezébe adatik. Ébredjete, menjünk! Íme, közel van az, aki engem elárul.«” (Mt 26,30–46)

Mit keresek itt? Miért jöttem ide? Milyen akarat hozott ide?

Sok akarat vesz körül mindannyiunkat életünkben. Ezt akarunk, azt akarunk. Ezt nem akarunk, azt nem akarunk. Mások is akarnak velünk valamit – vagy épp nem akarnak. Temérdek akarat feszül egymásnak.

Az akaratnak több típusa létezik, vegyük sorra őket!

Általában nehezen viseljük, ha engednünk kell. Pedig ez teszi tönkre közösségi, sőt egyéni életünket is! Mégsem

akarunk engedni. Családi, gyülekezeti, iskolai, munkahelyi és minden formájú életünket megmértelyezi az önakarát. Annyi mindent akarunk életünkben, és legnagyobb hibáinkat általában azzal követjük el, hogy megvalósítani törekszünk azokat.

A legkisebb ellenállás akaratának is nevezhetjük a sodródó akaratot. Kényelmes ugyan, de éppúgy mértely életünk számára, ha mindig azt tesszük, amit mások akarnak. Annyiszor sodródunk mások akaratával, és temérdek kárt okozunk mind a magunk, mind környezetünk életében.

És milyen a ráerőltetett akarat, az erősebbnek kényszerből engedelmessé? Halálos kór ez is. Akarat nélkül élni azt jelenti: kiszolgáltatva idegen – többnyire gonosz – hatalmaknak és erőknek. Az önakaratos szabadságnál csak a mások által ránk kényszerített szabadság a veszélyesebb – bizony sokszor azt akarják elhíttetni velünk, hogy ez által leszünk szabadok, és nem vesszük észre, hogy máris gúzsba kötöttek!

És mit tehetünk? Milyen akaratot „akarjunk”? Milyen akarat visz közelebb az Atyához? Az elfogadott akarat. Ez Jézusé! És ez az egyetlen, amely az élet szolgálatában áll. Ez az akarat arra igyekszik, hogy bár nyilvánvalóan emberlétünk korlátja, hogy vannak vágyaink és félelmeink, mégis megértjük és megnyugodva elfogadjuk azt a másik akaratot, amely a szeretetet igyekszik felénk sugározni,

akkor is, ha minden porcikánk retteg attól, ami ránk vár. (Gondolok itt Jeremiás, Illés, Jónás próféták példamutató életére.)

Fontos kiemelni: itt az igazi trauma az, hogy nem egy ember áll előttünk, hanem Jézus, aki egyúttal maga Isten is. Ha neki is földi szenvedésekkel, lelki gyötrelmekkel járt Isten akaratát követni, ne képzeljük, hogy nekünk nem kell szenvednünk, gyötrődnünk! Sokszor mást szeretnénk, azt, amihez kedvünk van, azt, amiben jól érezzük magunkat – de nem ez számít, hanem csak az, amit Atyánk készít számunkra.

A csodálatos az, ha Jézussal mi is megtanuljuk, hogy elfogadni az atyai akaratot öröm, boldogság, önként vállalt áldozat – egy jobb célért!

És ez miért fontos? Miért fontos, hogy törekedjünk az elfogadott akaratra? Mert a többi könnyen tévútra vezethet bennünket... Nézzünk csak körül!

Árulás és bocsánat (Mt 26,20–35)

„Amikor este lett, asztalhoz telepedett a tizenkét tanítványnyal.” Meghitt családi ünnep kezdődött hát ezen az estén. Annál meglepőbb, mivé is lett! El tudjuk képzelni, mekkora megdöbbenést keltett a tanítványokban, hogy Jézus bejelent: téglá van közöttünk, egyikőtök hamarosan elárul! Manapság sajnos a megszokott reakció a másokra mutogatás és magunk mellének büszke veregetése: én ugyan nem

vagyok áruló, de álljon gyorsan elő, aki ilyen aljasságra képes, hadd szedjem darabokra! Mondhatnánk ezt esetleg péteri magatartásnak is, hiszen a többi evangéliumból tudjuk, hogy ő nagyon bizonygatta hűségét. Azonban ha a mostani szakaszhoz ragaszkodunk, akkor ilyesminek nincs helye, csak annak, hogy gőg és magabiztosság helyett megdöbbszent bűnbánattal, összetörve verjük a mellünket: Csak nem én vagyok az?! Szinte felsikoltanak a tanítványok. Iszonyatos dolog elárulni a Mestert, hogy tehet ilyet valaki, bármelyikünk is az? Ám azt is felfogják, hogy bármelyikük lehet az áruló. Ezért nem magabiztosan, hanem döbbszent alázattal kérdezik: Csak nem én leszek az?

Egy kis „rémpélda”: könnyű azt mondani, hogy én majd hős mártír leszek, akinek nem jár el a szája, aki nem árulja be társait, aki akár a halált is vállalja. (Ez a péteri fogadkozás esete...) Ám az igazság az, hogy kízzással tulajdonképpen majdnem mindenkit meg lehet törni – kit hamarabb, kit hosszabb idő után. Jól tudták ezt a diktátorok is, és sikerrel alkalmazták. Nos, valahogy ezt érzik át talán a tanítványok: akár én is lehetek az, aki végül megtörik! Hiszen törekeny ember vagyok csupán. Meg tudunk-e tehát ijedni az apostolokhoz hasonlóan, vagy hamis önbizalommal úgy gondoljuk, mi életünk végéig, bármi áron, akár a halált is vállalva, de kitartunk Jézus mellett? Jobb nekünk, ha megijedünk...

Azt nem tudjuk, Júdás mire gondolt, miközben megkérdezte: „*Talán csak nem én vagyok az, Mester?*”, viszont

Jézus válasza megdöbbszent: „*Te mondtad.*” Még úgy is döbbsentes, ha mi már tudjuk – amit a tanítványok még nem –, hogy őt tulajdonképpen el kell árulni, be kell teljesedjen, ami megíratott felőle, hiszen ezáltal Isten akarata valósul meg. Ugyanakkor ez mégsem mossa le senkiről a bűnt és a felelősséget. Tehát ne akarjuk se mentegetni, se magyarázni pszichológiai vagy bármilyen alapon Júdás döntését – vagy épp a magunkét. Jóllehet manapság nagy divatja van ennek is és Júdás „rehabilitálásának” is, azonban ezek teljesen figyelmen kívül hagyják az igazságot, szembeszegülnek Jézus szavaival. A Júdás-titok magyarázata nem az értelmünk területére tartozik, hanem az isteni titkok területére. Többet nem mondhatunk, mint Lukács: „*Akkor bement a Sátán Júdásba.*” (Lk 22,3) Ha úgy tetszik, a sátán a pszichológiai magyarázat Júdás tettére – és bármelyikünk árulásaira, bűneire... Mentegetni sem mentegethetjük, mert Jézus szava ebben is igen világosan elénk tárja az áruló teljes felelősségét.

És mindez hogy következhetett be? Hogy kerülhetett a sátán Júdásba? Elaludt talán?

Krisztus meghalt a szunnyadók bűneiért (Mt 26,36–46)

Albert Schweitzer egyik lambarénéi prédikációjában, hogy mondanivalóját szemléletesebbé tegye a bennszülöttek számára, egy általuk jól ismert betegséget hozott fel példának: az álomkórt. Számukra ez a betegség legalább

olyan veszélyes, mint a középkori Európában a rettegett fekete halál, a pestis: az álomkór is a halálba vezet. Még a legerősebb, legegészségesebb embert is legyőzi, mégpedig úgy, hogy szinte észre sem veszi (mert olyan lassan, de annál biztosabban fejti ki hatását). Egyik éjszaka megcsípi egy szúnyog úgy, hogy nem is tudunk róla. De a mérget, a kórokozók egész seregét már testünkben hordozzuk. Reggel még minden rendben, de délben már fáradékonyak vagyunk, nincs kedvünk nagyobb erőfeszítésekre. Később még jobban elhagy erőnk, akaratunk – már kisebb erőfeszítésre se visz rá a lélek. Talán álomosságunkat felismerve megpróbálunk minden erőnkkel az ébren maradásra koncentrálni, különösen, ha tudjuk, hogy az őserdő eme betegsége életünket is követelheti, ha elalszunk. Tudjuk, hogy nem szabad elaludnunk, mert akkor többé nem leszünk képesek felébredni. Ezért minden cselet bevetünk, járkálunk, mozgunk, koncentrálnak. De ha egyszer már bennünk munkálnak azok a szabad szemmel nem is látható élőlények, akkor önerőből már nem sokat tehetünk. Jártunkban egyszer csak elfogy az erőnk – sőt, az akarásunk is az ébrenmaradásra –, és egyszer csak ledőlünk egy fa tövébe, és elszenderedünk. Aki így jár az őserdőben, annak földi pályája ezzel véget ér. Elalvása a halálba vezet.

Bizony így van ez hitünkkel is. A hitbeli elalvás a lelki halálba vezet. A sátán „szúnyogjai” egy-egy apró csípés alkalmával testünkbe juttatják a lelki fertőzést, amely sza-

bad szemmel nem látszik, így nem is tudunk róla, hogy valójában halálos betegek vagyunk. Meg vagyunk győződve arról, hogy hitünkkel minden rendben. De valóban rendben van minden a hitem körül? Az álomkór a legerősebbeket is legyőzi, még a hitben legerősebbeket is. Mert „*a lélek ugyan kész, de a test erőtlen*”. Az elalvás nem a már alvókat fenyegeti, hanem azokat, akik még ébren vannak. Minket veszélyeztet tehát, így nekünk, Krisztus egyházának kell legjobban vigyáznunk, el ne aludjunk, hanem legyünk éberek! Nekünk, személy szerint, egyenként! „*Virrasszatok, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!*”

Ha nem vigyáznunk, egyre messzebb kerülünk Krisztustól, és már semmi sem menthet meg bennünket. Elalszunk, és így hitünk végképp meghal, a sátán eléri célját, és a lelki halál lesz osztályrészünk. Bár testben még élünk, mégis igaz lesz ránk Krisztus szava, aki halottaknak nevezi azokat, akik nem felé fordulnak teljes bizodalommal: „*az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy*” (Jel 3,1b).

Mit tudunk hát tenni? Virrasszunk! Nagyon nehéz lélekben állandóan virrasztani, állandóan ébernek lenni, hiszen úgy érezzük, lehetetlen ennek a kihívásnak maradéktalanul megfelelni. Úgy érezzük, az „álom” hatalmasabb nálunk... Vereségre vagyunk hát ítélve?

Reménytelennek látszik a helyzetünk, mert képtelenek vagyunk az állandó lelki éberségre, akárcsak az állandó fizikai ébrenlétre. Úgy érezzük sokszor, hogy bár tudatá-

ban vagyunk az álomkórnak, akkor is képtelenek vagyunk felébredni. Mi magunk is ott fekszünk a szunnyadó tanítványok között. Mégis van remény! Hiszen Jézus nemcsak ellenségeiért halt meg, hanem a szunnyadókért, érdemtelen tanítványaiért is! Miértünk is! Megmutatta, hogy még a halál álmából is van ébredés, mert ő legyőzte a sötétség birodalmát!

Az egyház történetében töméntelen mennyiségben találunk „álomkórságokat”. Oly gyakran aludt el Isten népe, hogy szinte másból sem áll az egyháztörténet. És mi mégis itt vagyunk... Hogyan lehet ez? Hiszen az álom, ahogy a schweitzeri illusztráció révén láttuk, halálhoz vezet! És mi mégis itt vagyunk...

Úgy lehetséges ez, hogy Jézus újra és újra visszatér a

bűnösen szunnyadókhöz; újra és újra visszatér hozzád. Visszatér, és közben elszomorodik: „*Ennyire nem tudtatok virrasztani velem egy órát sem?*”, egyúttal fel is ráz: „*Ébredjetek, menjünk!*”

Kedves testvéreim! Ébredjünk! Virrasszunk! Imádkozzunk! Ámen.

Fodor Viktor

lelkész

Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Pesthidegkúton

2011. október 16-án,

a Szentháromság ünnepe utáni 17. vasárnapon.

Jézus elfogatása

■ „Még beszélt, amikor megjött Júdás, egy a tizenkettő közül, és nagy sokaság jött vele kardokkal és botokkal a főpapoktól és a nép véneitől. Az árulója ezt az ismertetőjelet adta meg nekik: »Akit megcsókolok, az lesz ő, azt fogjátok el!« Majd egyenest Jézushoz menve így szólt: »Üdvöz légy, Mester!« – és megcsókolta őt. Jézus ezt mondta neki: »Barátom, hát ezért jöttél!« Akkor odamentek, rátették a kezüket, és elfogták. Egy pedig azok közül, akik Jézussal voltak, kardjához kapott, kirántotta, lecsapott a főpap szolgájára, és levágta a fülét. Ekkor így szólt hozzá Jézus: »Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el. Vagy azt gondolod, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg angyalnál is többet? De miképpen teljesednének be akkor az Írások, hogy ennek így kell történnie?«

Abban az órában így szólt Jézus a sokasághoz: »Úgy vonultatok ki, mint valami rabló ellen, kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok; mindennap a templomban ültem és tanítottam, mégsem fogtatok el. Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai.« Akkor a tanítványok mind elhagyták őt, és elfutottak.” (Mt 26,47–56)

Az ember, mióta evett a jó és a rossz tudása fájának gyümölcséből, vágyakozik azután, hogy valahogy megtudja, mi a jó és mi a rossz. Évezredek filozófiai rendszerei kutatják a végső okokat és igazságokat, keresik az emberiség erkölcsi felemelkedésének alapvető szegmenseit. Fájdalmas kollektív tapasztalat, hogy az emberi jó mintha egyre inkább háttérbe szorulna a rosszal, a gonoszsággal szemben. Persze tudjuk, hogy mindez relatív, nem lehet párhuzamot vonni különböző korok emberi viszonyai között. A döntő mégiscsak az, hogy az egyes ember mit él meg az életében jónak és rossznak, és ennek tapasztalatait adja tovább utódainak, és ezek az élmények hatással vannak Krisztus-követésére is. Keresztény útján járva a rosszat vigasztalanságnak éli meg, a jót pedig Istentől jövő vigasznak. Jézus közelében átéli az élet teremtőjének erejét örömeiben és fájdalmában egyaránt. Más szintű jelenlét, figyelem ez, mint az egyéni döntés és elhatározás szintje. Belemerülni a Krisztusból áradó életbe, elfogadni azt, hogy az ő közelében bizony jobban előkerülnek emberi életünk kontrasztjai. A kérdés az, hogy mindez a számunkra valóban elfogadható-e.

Jézus tudja, mi vár rá. Miközben imádságában gyötrődve gondol a világra, támogatást kér a tanítványaitól: „*virrasszatok velem.*” Ők pedig a fáradságnak engedve, Jézus közelében biztonságban tudva magukat, elalszanak. Nem látják, nem is láthatják a közelgő árulót, és a letartóztatásra igyekvő, felfegyverzett sokaságot. Nem értik, mert nem érthetik, hogy miként lesz a tisztelet és szeretet üdvözlő csókjából áruló jel. Jézus tudja, miért érkezik Júdás: „*Barátom, hát ezért jöttél!*” Tudja, hiszen Atyja akaratára bízta magát. Ott áll középen, szemben az emberi indulatokkal, amelyek vagy mellette jelennek meg, vagy ellene irányulnak. Úgy indul földi útjának végső, mindent eldöntő szakaszára, hogy egyedül marad. Nincs, aki megértse, támogassa. Ha valami halvány, kétségbeesett próbálkozás lenne is a védelmében, az is értelmetlenné válik. Megdöbbeneti őket, amikor kétségbeesésükben védekezni kezdenének, hogy Jézus még ezt a tragikus helyzetet is az ő tanításukra használja fel. Aztán végső kétségbeesésükben elszaladnak, Jézus egyedül marad, teljesen egyedül.

A szél suhogva borzong
az olajfa lombokon.
A kanyargós úton, által az erdőn
tömött sorú fáklyások jönnek.

Testemet ételül adtam,
véremet italul adtam,
könnyel mostam meg lábaitokat;
Mégis egyedül maradtam.

Hajnal-derengés borzong
a sötét lombokon.
Júdás után, által az erdőn
sátánarcú fáklyások jönnek.

Testvéreim, tanítványaim!
Égignyúló kemény kereszten
holnap megölnék engem!
És ti alusztok, mélyen alusztok!

(Dsidá Jenő: *Nagycsütörtökön*)

Jézus közelében valahogy másként működnek az emberi érzések, cselekedetek, megoldási mechanizmusok. Ahogy az akkori tanítványoknak, úgy a maiaknak is nagyon fontosak azok a krisztusi szavak, amelyek arról beszélnek, hogy mit jelent az az új élet, amely benne megjelent. Egészen más, mint amit eddig láttak és átélhettek. Ők is, mi is mégis arra törekszünk, hogy ami jót megkaptunk, azt úgy építsük be emberségünkbe, mint a kapott találmányokkal jól sáfárkodó tanítványok. Úgy gazdagodni az ismeretekben, a szeretetben, hogy mindez „példa” lehessen a világ

számára. Megfelelni a Krisztusnak tulajdonított vagy a keresztényekkel szemben tanúsított elvárásoknak.

Sokszor gondolkodom az apostolokra. Mennyi mindent halottak és láthattak Jézus közelében! Részesültek abból az isteni erőből, amely az Úr körül átélhető. Láttak megdöbbentő csodákat. Jézus láthatóan, hallhatóan, kézzelfoghatóan tanította őket. Mégis újra és újra összezavarodnak. Nem képesek a „példamutató” életre. Irigyeik, önzők, féltelmeik rabjai, felesleges indulatok motiválják őket. Még arra sem képesek, hogy Jézus egyszerű kéréseit teljesítsék.

Fájdalmas tapasztalni, hogy az övéi közé, a saját világába érkező Jézust nem fogadták be az övéi. Vajon mit gondolunk mi, mai követők erről? Körbenézünk a világban, és szomorúan, fejszóvalva mondjuk: bizony a világ nem fogadta be őt? Fájdalmasan, magunkba zárva hallgatunk a kereszténység problémáiról, vagy éppen másokat elítélve, a magunk pozícióját erősítve csóváljuk a fejünket? Elaluszunk, vagy ha megijedünk, kardot rántunk?

Minden kérdés szinte kiált a megoldás után. Valaki mondja már meg végre, mi a helyes magatartás, és akkor talán van esély a jobbításra. Mi a jó és mi a rossz? Jézus pedig nem mondja meg úgy, ahogy várnánk. Nikodémusként értetlenkedhetünk, gazdag ifjúként újra és újra eloldaloghatunk. Beszél az Isten országáról, arról, hogy az Atya elküldte. Hányszor elmondta, hogy halálra ítélik, átadják a pogányoknak, kigúnyolják, megkorbácsolják, kereszt-

re feszítik, de harmadnapra feltámad. Mégsem „értjük” a mai napig sem. Betölti az ószövetségi messiáspróféciákat, mégsem hisszük el, hogy Isten világa teljesen másként jelent meg a világban, mint ahogy vártuk és várjuk. Jézus nem azért jött, hogy egy kicsit jobbítsa az életünkön, vagy hogy a hitünk által elviselhetőbbé tegye a minket érő szenvedéseket, fájdalmakat.

El tudjuk-e fogadni, hogy a kígyó akkor hazudott Évának? Evett az ember a fa gyümölcséből, eltért a Teremtő parancsától, és szégyenének foglyává vált, mégsem tudta meg, mi a jó és mi a rossz. Bebújt a sötétségbe, az erdő fái közé, ahová a világosság nem ér el, mert ez a sötétség a világosság, a fény hiánya. Mégis újra és újra elhitei magával, hogy a maga kis fényeivel legalább derengéssé változtathatja a sötétséget. Csak az önmagát keresztire adó Jézus a világ világossága, és csak az őt követők nem járnak sötétségben, hanem övék az élet világossága. Ámen.

Johann Gyula

lelkész

Csömöri Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Csömörön
2011. április 20-án, nagyhét szerdáján.

A szeretet szemüvegén keresztül

■ „Azok pedig, akik elfogták Jézust, elvitték Kajafához, a főpaphoz, ahol összegyűltek az írástudók és a vének. Péter távolról követte őt egészen a főpap palotájának udvaráig, és bement, leült a szolgálkkal, hogy lássa, mi lesz a dolog vége. A főpapok pedig az egész nagytanács-csal együtt igyekeztek hamis tanúvallomásra szert tenni Jézus ellen, hogy halálra adhassák, de nem találtak, pedig sok hamis tanú állt elő. Végül előálltak ketten, akik azt állították, hogy Jézus ezt mondta: »Le tudom rombolni az Isten templomát, és három nap alatt fel tudom építeni.« A főpap felállt, és így szólt hozzá: »Semmit sem felelsz arra, amit ezek ellened vallanak?« Jézus azonban hallgatott. A főpap ekkor azt mondta neki: »Az élő Istenre kényszerítelek, mondd meg nekünk, vajon te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia!« Jézus ekkor így felelt: »Te mondtad. Sőt azt mondom nektek: mostantól fogva meglátjátok az Emberfiát, amint a Hatalmas jobbján ül, és eljön az ég felhőin.« A főpap erre megszagatta ruháját, és így szólt: »Istent káromolta. Mi szükségünk van még tanúkra? Íme, most hallottátok az istenkáromlást. Mit gondoltok?« Azok így feleltek: »Méltó a halálra!« Azután szembeköpték, arcul ütötték, mások pedig bottal verték, és ezt mondták: »Prófétáld meg nekünk, Krisztus, ki ütött meg téged!«” (Mt 26,57–68)

Fél évvel ezelőtt történt, hogy egyik kedd este 11 óra körül a kollégiumból tartottam hazafelé az egyik utolsó metróval. Ahogy beszálltam a metrókocsiba, feltűnt egy négytagú társaság, akik kicsit több alkoholt fogyasztottak, mint kellett volna. Hangosak voltak, óhatatlanul is magukra vonzották a figyelmemet. Talán a fáradtságnak is köszönhetően egy kicsit tovább tartottam rajtuk a szememet, mint az illendő lett volna. Ebből lett a baj. Elkaptam a tekintetemet, de már későn. Megkérdezték, hogy szétverjék-e a fejemet, de ebből nem kértem. Igyekeztem udvarias maradni, és elkerülni az esetleges inzultust. Az egyikük azonban oda akart jönni, hogy megverjen. Akkor már kicsit belenyugodva, hogy nem kerülhetem el a verést, mondtam nekik, hogy ha muszáj, jöjjenek. Körbenéztem, de a többi utas udvariasan nem vett tudomást az incidensről. Már nem emlékszem, hogyan sikerült végül mégis elkerülnöm a beígért pofonokat, de nem kaptam fenytést.

Elgondolkodtatott ez a nem éppen kellemes emlék. Vajon mi okozza ezt a mérhetetlen intoleranciát, frusztráltságot és feszültséget, amit ezekből a fiatalokból az alkohol

sokszorozva hozott elő? Mitől van a társadalomban, szűkebb és tágabb környezetünkben ennyi feszültség, amely gyorsan kész robbanni? Számos okát hosszan lehetne sorolni, sok elemzés született már a növekvő társadalmi és generációs feszültségről, az értékvesztésről, a gyökértelenségről. És úgy tűnik, egyelőre tehetetlenek vagyunk. Nem tudjuk, hogy mikor és hol fog kirobbanni ez a társadalom fiatalabb tagjaiban gyülemlő feszültség, és kit ér a következő atrocitás. Legközelebb talán a hajszín vagy bőrszín miatt ígérnek két pofont, vagy talán azért üt majd valaki, mert a másiknak más a vallása, a nyelve – a sort hosszan lehetne folytatni. És ez így van ezer évek óta. Mindig kell egy bűnbak, akin el lehet verni a port, akit felelőssé lehet tenni a problémákért, akit meg lehet büntetni, akin le lehet vezetni a feszültséget. Mindegy, hogy ki az, csak találjunk valakit, akit meg lehet nevezni, akire a felelősséget lehet hárítani.

Jézus ott áll a nagytanács előtt. Még hamis tanúkat is bevetnek ellene, csak ne zavarjon tovább, lenyugodjanak az emberek, eltűnjön ez a zavaró tényező a társadalomból. A nagytanács szempontjából a lényeg most a probléma megoldása, bármilyen módon. Szinte érezni lehet a szövegben azt a mérhetetlen gyűlöletet, elfojtott frusztrációt, haragot, amelyet Jézus ellen éreznek. A kezük között van, most megszabadulhatnak végre tőle, ez a vágy szinte süt a ki nem mondott mondatokból. Azonban Jézust nem veszik

észre ezek az elvakult, dühtől és haragtól hajtott férfiak. A problémát látják csak, de Jézust, aki ott áll előttük, nem veszik észre. Jézus nem próbál meg kibújni, nem menekül, nem könyörög, nem fenyegetőzik. Csak áll ott türelmesen, mint aki belenyugszik minden ítéletükbe. A farizeusokban és írástudókban lévő harag azonban elfedi előlük azt is, akit Jézus hirdet az emberek között, az élő Istent. Azt az Istent, akit az elérhetetlen távolból újra elérhetővé tett az embereknek, és talán éppen ez a bűne.

A kijelölt versekből az a kérdés süt ma felénk a tanév elején, hogy hogyan viszonyulunk mi a bennünk megbúvó, elfedett, elrejtett feszültségekhez. Mit tudunk kezdeni a haragunkkal, bánatunkkal, csalódottságunkkal? Ha magunkba nézünk, őszintén beismerhetjük, mi is szeretjük a másikon levezetni a felgyülemlt negatív érzéseinket. Nem csak a tömegközlekedési eszközökön, rendezvényeken, bulikban. Bátran jöjjünk csak közelebb! Itt van saját kollégiumi keresztény közösségünk. Otthonná szeretnénk válni azoknak, akik Budapestre jönnek tanulni, szeretnénk egyfajta védő közösséggé válni, ahol szeretetet, biztonságot adunk, és befogadó, nyitott közösséget biztosítunk. Azonban ebben a közösségben is rögtön ugrunk a legkisebb rezdülésekre is. Ha bennünket zavaró, számunkra elfogadhatatlan dolgot tapasztalunk, gondolkodás nélkül képesek vagyunk indulatosan, sokszor meggondolatlanul letámadni a másikat, aki olyan sérelmet okozott, amelyet

nem lehet szó nélkül hagyni. És nem mondom, hogy nincs igazunk. Természetesen vannak az együttélésnek szabályai, amelyeket be kell tartani. Ez vitán felül áll. Azonban érdemes lenne nem visszakézből reagálni a mellettünk élők hibáira, bennünket zavaró dolgaira. Mély levegőt kellene venni, és kicsit lehiggadva megkeresni a másikat, és személyesen rendezni a felmerülő problémákat. Az indulat, amely bennünk dolgozik ilyenkor, nem engedi, hogy reálisan lássuk a másikat, és észrevegyük saját magunkat, a magunk hibáit is.

A kijelölt újszövetségi történetből sok mindent ki lehetne emelni, de én most erre az előbb részletezett kérdésre szeretném irányítani a figyelmet. A nagytanács tagjai vannak előttünk, akik nem képesek felülemelkedni vélt vagy valós sérelmeiken, és Jézus, aki a hibát hibára halmozó embert is más szemüvegen keresztül nézte. Nem lett indulatos a nagyobb botlások ellenére sem, az őt keresztre szegezőkért is tudott imádkozni. Azért tudta mindezt megtenni, mert a szeretet szemüvegén keresztül nézte az embereket, és minden negatív tulajdonságuk ellenére is a jót, a szerethetőt, a pozitívumot látta meg és erősítette bennük.

Ebbe a kollégiumba az ország minden szegletéből érkezettek, sokféle háttérrel, örömmel és nehézséggel. Minitársadalmat hozunk itt létre, annak minden örömét és nehézségét leképezve. Befogadó, nyitott, a másokra figyelő közösséget építünk itt, amelyben azért néha előfordul az is, hogy inkább indulatból reagálunk a bennünket ért sérelmekre. A Jézus által elérhetővé tett Istenhez tartozásunkat éljük meg itt napról napra. Azt kívánom az új tanév elején mindenkinek, hogy legyen ereje, legyen bátorsága az elkövetkezendő tanévben úgy tekinteni a körülötte élőkre, ahogyan Jézus tette, a szeretet szemüvegén keresztül. Ámen.

Barthel-Rúzsza Zsolt
otthonigazgató

Luther Otthon – Szakkollégium, Budapest

Az igehirdetés elhangzott a budapesti
Luther Otthon – Szakkollégium tanévkezdő
istentiszteletén 2011. szeptember 13-án.

Kavics és kőszikla

■ „Péter ezalatt kinn ült az udvaron. Odament hozzá egy szolgálóleány, és így szólt: »Te is a galileai Jézussal voltál.« Ő azonban tagadta mindenki előtt, és ezt mondta: »Nem tudom, mit beszélsz.« Mikor pedig kiment a kapuba, meglátta őt egy másik szolgálóleány, és ezt mondta az ott levőknek: »Ez a názáreti Jézussal volt.« Ő ismét tagadta, mégpedig esküvel: »Nem ismerem azt az embert.« Kis idő múlva az ott álldogálók mentek oda, és így szóltak Péterhez: »Bizony, közülük való vagy te is, hiszen a kiejtésed is árulkodik rólad.« Akkor átkozódni és esküdni kezdett: »Nem ismerem azt az embert.« És nyomban megszólalt a kakas. Péter visszaemlékezett Jézus szavára, aki azt mondta neki: »Mielőtt megszólal a kakas, háromszor tagadsz meg engem.« Aztán kiment onnan, és keserves sírásra fakadt.” (Mt 26,69–75)

Egyre előrébb járunk az evangélium drámai végkifejletében, és amíg a Jézussal kapcsolatos események zajlanak, az evangélista néha megszakítja elbeszélését, és hírt ad a körülötte zajló történésekről is: arról, hogy mi történik a tanítványokkal, köztük Péterrel.

Amikor a tanítványok Jézus elfogatásakor – látva, hogy itt nem lesz harc, az Úr megadja magát – menekülőre fogták, ketten mégis Jézus nyomába szegődtek: Péter és János. Jánosnak ismerőse lehetett a főpap udvarában, így juttatta be oda Pétert. Annás és Kajafás palotája közös udvarral rendelkezhetett, itt melegedtek a tűznél a szolgák. Az elbeszélés szűkszavú és lényegre törő, mintha Péter egyfajta félönkívületben látná önmagát.

A vád ellene csupán annyi, hogy együtt volt Jézussal. Ez pedig nem veszélyes, hiszen Jézus környezetét ekkor még senki sem üldözi. És még ezt is csak egy egyszerű szolgáló említi meg, ő is szinte csak futtában. Péter mégis tiltakozik. Aztán a kapu felé settenkedve észreveszi őt egy másik szolgáló is, nem is szólítja meg a rejtőző alakot, csak a társai figyelmét hívja fel rá, hogy bizony ő is Jézussal volt. Péter válaszában ekkor az elutasítás mellett már eskü is van, és: „*Nem ismerem ezt az embert!*” – kiáltja. Róla azonban ekkor már beszéde is árulkodik, amit szóvá is tesznek (talán néhány hangot másképpen ejtettek a galileaiak, a jeruzsálemi nyelvjárás mellett kitűnhetett a galileai beszéd

vidékiessége), mire Péter már szenvedélyesen tiltakozik: esküdzik és átkozódik.

Nem árt résen lenni. Ha valaki elkezd a hamisságot, nehezen mászik ki belőle. Péter is egyre hevesebben tagad, nehogy meghazudtolja önmagát, helyette mindinkább megtagadja Jézust. Mert ügye már úgylis veszett ügynek látszik. Önnön hazugságának hálójába gabalyodik.

Amikor pedig a megszólaló kakasszóra elmenekül a helyszínről, akkor már nem a félelem hajtja, csupán egyedül akar maradni, hiszen összetört, mert világozá válik: minden elveszett. Jézus ügye éppen úgy, mint Péter önbecsülése.

De ennél az epizódnál kezdhetünk rádöbbenni, hogy Péter története valójában korántsem csupán Péter története. Vajon eltitkolhatja-e hitét? Kezelheti-e kedve szerint, magánügyként? Vajon elrejthető-e a hegyen épült város?

Közben pedig nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy megtagadni csak az tud, aki ismer, aki hisz. Azért fáj neki annyira vesztesége, mert pontosan tudja, mit veszített. Emberi természetünk tragikumuma, hogy mindaddig nem ismerjük fel a dolgok értékét, amíg el nem veszítjük azokat. Ady így önti versbe ezt az érzést:

„Tagadni multat, mellet verve,
Megbabonázva, térdepelve.
Megbánni mindent, törve, gyónva

Borulni rá egy koporsóra.
Testamentumot, szörnyűt írni
És sírni, sírni, sírni, sírni.”

(Sírni, sírni, sírni)

Most még azt látjuk, hogy Péter mentené a bőrét, de tudjuk, hogy aztán ő lesz az, akire a jeruzsálemi keresztény közösség vezetését bízzák, és akinek pünkösdi beszédére mintegy háromezer ember megtér. Valamint az is, aki a leghűségesebben áll meg az üldözések közepette, mártírságot vállalva az Úr Jézusért.

Belátható: nem a büntetés, hanem a megbocsátás életújító erejű. A tanítványok és köztük a leghangosabban fogadkozó Péter bukása szükségszerű. Persze nem a sorstragédiák értelmében, hanem az ember bűnössége miatt. A készülőben lévő események megrázzák az egész világot, és nem juthat el a szabadításra az, aki nem ismeri fel bűnösségét, mert az nem tud az önbizalom helyett Istenre hagyatkozni. Ugyanakkor a tanítványok (a mindenkori tanítványok) önmagukban képtelenek ennek felismerésére és elfogadására, mert mindez csak a Szentlélek ajándéka lehet.

Ez a felismerés érte el Pétert, ami nem ért véget a kakasszóval, sőt azt mondanám, igazán csak akkor kezdődött. Ekkor kezdett kicsivé lenni Péter, elsősorban önmaga előtt: valóban „petrosszá”, vagyis kövecskévé, kavicsá vál-

ni, hogy aztán mind nagyobb és erősebb lehessen benne Jézus, a kőszikla.

Önhittsége megdőlt, de ezzel együtt szabaddá is vált attól. Miért tagadta meg Péter Jézust ezek előtt az egyszerű emberek előtt, amikor korábban még kardot is rántott volna érte, harcolt volna az oldalán? Kínossá vált hozzá tartozni? A győztes oldalán a vérét is ontaná, a „vesztesnek tűnő” mellől pedig szép csendben eloldalog? Nagyon is emberi megfontolás mentén halad.

Ha azonban Péter nem élt volna át ilyen mélységeket, nem gazdagított volna bizonyágtételeinek magassága sem. Isten jóra gondolta fordítani ezt is.

Óhatatlanul eszünkbe jut a párhuzamos történet: Júdás árulása. Azt mondanánk, az árulás mégiscsak nagyobb bűn, mint a tagadás? Dehogyan.

Péter a szabadulásra volt rendelve, Júdás pedig az örök halálra? Dehogyan. Nagyon is hasonló a két élet.

Csak aztán Júdás saját maga kívánt dönteni sorsáról. Amikor rádöbrent arra, amit tett, már nem tudott megbocsátani önmagának, és nem hitte, hogy az Úr még megbocsát. „Nem találta a megbocsátás helyét.”

Júdás nem adott időt sem magának, sem az Úrnak. Rögön eldöntötte, hogy elveszett. Pedig ha Péter bocsánatot nyert, bocsánatot nyert volna ő is. Még ha valaki azt mondaná is, Jézusnak az utolsó vacsorán elhangzott szavaira utalva, hogy Júdás predestinálva volt az árulásra, nem volt

predestinálva az öngyilkosságra. Nem kellett, hogy ez is része legyen az üdvtörténetnek. Nem arról van szó, hogy Péter volt a jó fiú. Mindketten (és igazából a többi tanítvány is) tékozló fiúkként távolodtak el. Csak éppen nem tért vissza mindenki.

Pedig Jézus azért jött, hogy mindannyiunknak megmutassa az Atya, az ő Atyja szerető, könyörületes arcát. Oly sok embernek hamis elképzelése van Istenről: egy haragvó Istent, egy bírót látnak, aki kémkedik utánuk, hogy bármelyik percben lecsapjon rájuk és megbüntesse őket...

Jézus azért jött, hogy megmutassa Isten igazi arcát, a Szeretet Istenének, az Igazság Istenének, a Világosság Istenének arcát, aki szenvedélyesen érdeklődik az emberek iránt, úgy, ahogy vannak, a maguk egyediségében; aki mélységesen szeret minden embert, bármilyen kicsi vagy elesett; aki odafigyel minden emberre: „szépségében és elesettségében, megtörtségében, szegényében és gyöngeségében; az életet adó Isten arcát, akinek a szemében minden emberi élet kincset ér” (Jean Vanier: *Jézus, a szeretet ajándéka*).

Két út áll előttünk: engedjük, hogy Isten oldja meg az életünket, vagy mi magunk akarjuk megoldani azt? Hiszen mitől lett volna jobb Péter, vagy lenne jobb bármelyikünk is? Hány- és hányféle módon áruljuk el, tagadjuk meg az Urat magunk is?

El kell fogadni, hogy Istené az ítélet. A büntetés és a

bocsánat dolgában is. Az jó hír, hogy csak Péter bukott el, az ember. Jézus, az Isten azonban nem! És ezért igazából Péter sem. Szomorú és szégyenletes volt tagadása, de nem volt végzetes, mert megmaradhatott Isten kezében.

Péter története nem egyszerűen Péterről szól. Péter története, az ember története Istenéről szól. Kétség sem marad: mindhárom tagadására Jézus szeretetteli kérdése a válasz a Tibériás-tengeren, ahogyan azt János evangéliumából ismerjük: „*Szeretsz-e engem? (...) Legeltesd az én juhaimat! (...) Kövess engem!*”

Mert – ismét Jean Vanier-t idézem – „a Jézus által kiválasztott tizenkét ember szerepe más lesz, mint a papok szerepe a zsidó törvény szerint. Az az elhívásuk, hogy hirdessék Jézus életét és szavait; Jézus Testét a szegények, az

elesettek, az elnyomottak, a nyomorékok és a vakok között, mindazoknak, akik vallást tesznek bizalmukról.” Bizonyára csak később tudatosult bennük, de éppen kicsiségük és elesettségük tette őket alkalmassá arra a feladatra, amelyre Isten kiválasztotta őket. Aki naggyá lett bennük. Ámen.

Blatniczkyné Hammersberg-Ganczstuckh Júlia

lelkész

Szügyi Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Szügyben

2011. június 5-én,

húsvét ünnepe után 6. (Exaudi) vasárnapon.

Kihez mész, ha kétségbeesett vagy?

■ „Amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei valamennyien azt a határozatot hozták Jézus ellen, hogy halálra juttatják. Azután megkötötték, elvitték és átadták Pilátusnak, a helytartónak.

Amikor pedig Júdás, aki őt elárulta, látta, hogy elítélték, megbánta tettét, visszavitte a harminc ezüstöt a főpapoknak és a véneknek, és ezt mondta: »Vétkeztem, mert ártatlan vért árultam el.« De azok ezt mondták: »Mi közünk hozzá? A te dolgod.« Erre ő a templomba hajítva az ezüstöket, eltávozott, ment és felakasztotta magát. A főpapok pedig felszedték az ezüstöket, és így szóltak: »Nem szabad ezt a templom kincséhez tennünk, mert vérdíj.« Aztán határozatot hoztak, és megvásárolták belőle a Fazekasmezőt, az idegenek számára temetőnek. Ezért hívják ezt a mezőt a mai napig is Vérmezőnek. Ekkor teljesedett be Jeremiás próféta mondása: »És vették a harminc ezüstöt, a felbecsültnek árát, akit Izráel fiai ennyire becsültek, és odaadták a Fazekasmezőért, ahogyan megparancsolta nekem az Úr.«

Jézust pedig a helytartó elé állították, aki ezt kérdezte tőle: »Te vagy a zsidók királya?« »Te mondd« – válaszolta neki Jézus. De mikor a főpapok és a vének vádolták, semmit sem válaszolt. Akkor így szólott hozzá Pilátus: »Nem hallod, mi mindent vallanak ellened?«

Jézus azonban nem felelt egyetlen szavára sem, úgyhogy a helytartó nagyon elcsodálkozott.” (Mt 27,1–14)

Nagypéntek ünnepén nyilván elgondolkozunk azon, miért is kellett ennek így történnie. Ki juttatta Jézust halálra? Igeszakaszunk első versében azt olvastuk, hogy a főpapok és a nép vénei valamennyien azt a határozatot hozták Jézus ellen, hogy halálra juttatják. Kimondhatjuk akkor azt, hogy a főpapok és a nép vénei juttatták halálra? Vagy kimondhatjuk azt, hogy Júdás, aki elárulta, ő juttatta halálba? Nagypéntek ünnepén mélyen bele kell gondolnunk abba, hogy valójában mi juttattuk halálra Jézust. Nézzük csak meg Ézsaiás próféta könyvének 53. fejezetéből, mit ír a próféta már jó előre, több száz évvel a történetek előtt! De múlt időben írja, mint ami biztos, hogy meg fog valósulni, és meg is valósult. Az írja: „*A mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen. Az ő sebei által gyógyultunk meg. Az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért.*

Népe vétke miatt érte a büntetés.” Nagypéntek ünnepének akkor van értelme a saját lelkünk számára, ha erre a hitre el tudunk jutni: Jézust valójában mi juttattuk halálra.

Júdás személye már kétezer év óta sok fejtörést okoz. Sokan és sokszor próbálták megmagyarázni tettét. Hogyan lehetséges az, hogy egy a tizenkettő közül, aki három éven keresztül vele járt, aki hallgatta azt a csodálatos tanítást a szeretetről, aki látta azt a rengeteg csodát, amit csak isteni hatalommal lehet megtenni, odáig vetemedett, hogy elárulja a Mestert? Sokan próbálják megmagyarázni a tettét, és felmenteni a bűne alól, mert olyan borzalmas belegondolni abba, hogy egy közülünk ennyire gonosz legyen. Az emberiség nehezen tudja elfogadni, hogy legyen valaki közülünk, aki annyira gonosz, hogy még az Istent is elárulja, hogy még az Istent is halálra juttatja. Jönnek a különböző teóriák kétezer év óta, hogy biztos Jézus maga bízta meg ezzel. Előkerült az úgynevezett Júdás evangéliuma is. Miért akarjuk felmenteni? Talán azért, mert tulajdonképpen ezzel saját magunkat akarjuk felmenteni. Ha Júdás nem bűnös, akkor mi magunk sem vagyunk azok. Pedig az igazság pont ennek az ellenkezője. Semmi szükség arra, hogy felmentsük Júdást, és semmi szükség arra, hogy felmentsük magunkat. Mi nem vagyunk különbek Júdásnál, mi is eláruljuk Jézust a gondolatainkkal, a szavainkkal, cselekedeteinkkel, összes bűnünkkel. Mindezzel nap mint nap eláruljuk Jézust. Júdás a kárhozat fia, ahogy

ki van róla jelentve? De hiszen mi is azok vagyunk. Rólunk is ki van jelentve ez a Bibliában.

Mire gondolok, hogy eláruljuk Jézust nap mint nap? Emlekszem egy lány ismerősömrre, aki nagy örömmel hívott fel, amikor megtért és újjászületett. Olyan boldog örömmel mesélte mindenkinek: „Megtaláltam az életem értelmét! Megtaláltam Jézust! Találkoztam vele. Megéreztem az ő jelenlétét, az ő szeretetét. Most már tudom, hogy itt van az én szívemben.” Eltelt néhány nap. Éppen egy színházi előadás előtt voltunk, és egy közös ismerősünk odament ehhez a lányhoz, és fültanúja voltam, ahogy mondta neki, hogy „Te figyelj, látszik, hogy tényleg újjászülettél. Anynyira megváltoztál mostanában.” Mire ennek a lánynak elfutotta a szemét a könny, és azt mondta: „Tényleg? Pedig éppen most tagadtam meg Jézust.” Kiderült, hogy éppen egy csúnya veszekedés volt a háta mögött, amiben előjött a régi rossz természete, és ez mély bűntudatot okozott benne. Úgy érezte: igen, most megtagadtam, elárultam Jézust. Hát ilyen dolgokra gondolok én. Amikor engedjük, hogy előjöjjön a régi, rossz természetünk, amikor betölti ugyan Jézus a szívünket, a lelkünkben ott van ő, az ő Szentlelke, de mégis a rossz mellett döntünk.

Énekeskönyvünkben van egy imádság, egy indiai testvérünk írta. Így kezdődik: „Uram, sokszor elárultalak, nem csókkal, mint Júdás, hanem azzal, hogy elmulasztottam a hit cselekedeteit.” Gondolhatunk itt a mindennapjainkra,

amikor tudnánk jót tenni, és nem teszünk, nem kérünk Jézus Szentlelkének erejéből a jó dolgok megtételéhez, hanem inkább megyünk tovább, elmulasztva azt. Tisztában vagyunk azzal a mindennapi életünkben, hogy ezzel tulajdonképpen eláruljuk a Mestert? Így folytatódik az imádság: „Nem az »Üdvöz légy, Mester!« köszöntéssel áruztalak el, hanem azzal, hogy elmentem a testvérem mellett, és nem üdvözöltem néhány barátságos szóval. Uram, ne engeddd, hogy az életemet Júdásként fejezzem be!” Amikor nem a szeretet cselekedeteit választjuk, akkor az tulajdonképpen egy-egy árulás a bennünk élő Jézus ellen.

Azt olvastuk az igeszakaszban, hogy látta Júdás, hogy elítélték Jézust, és megbánta tettét. Talán nem erre számított. Nem tudom. Talán erre számított, de most tudatosult benne igazán. Most gondolt bele igazán mélyen, hogy tényleg az lett tettének következménye, hogy miatta szenved és hal meg a Mester. Mindenesetre az a tény, hogy a Mestert szenvedésre és halálra jutatta, Júdást bűnbánattal töltötte el. Kedves testvéreim, igazi bűnbánat bennünk is akkor ébred, ha látjuk, ha belátjuk, hogy Jézust miattunk ítélték el, miattunk szenvedett és halt meg. E nélkül a belátás nélkül, e nélkül a hit nélkül bánatunk inkább a következmények miatti sajnálkozás, nem pedig igazi bűnbánat. Júdás meg nem történtté akarta tenni az eseményeket. Ez nem lehetséges. Sem Júdásnak, sem nekünk. Azért lett annyira kétségbeesett, hogy felakasztotta magát. Az Úr Jézus

Krisztus a bűnt nem teszi meg nem történtté, de valami sokkal hatalmasabb dolgot cselekszik: eltörli a bűnt. Ez azt jelenti, hogy nem teszi meg nem történtté, amit elkövettünk, a következményeit itt a földön le kell aratnunk a bűneinknek, de a szívünkéből, a lelkünkéből kitörli a szennyet, és egészen tisztává tesz.

Azt láthatjuk ebben a történetben, hogy Júdás rossz helyre ment a bűnbánatával. Nem a megfelelő emberekhez ment. A főpapok és a vének nem lelkigondozták, nem vigasztalták meg, nem imádkoztak együtt vele. Nem oldozták fel, hanem eltaszították: „*Mi közünk hozzá? A te dolgod.*” Ezzel még mélyebbre taszították a kétségbeesésben, és nem látott más kiutat, mint hogy felakassza magát. Júdásnak Jézushoz kellett volna mennie. Érte is meghalt Jézus. Számomra nagyon sokat jelent az, hogy Júdás kétségbeesett állapotát körülöleli a passiótörténet. Nem a margóra van írva, nem lábjegyzetben, hanem ott van benne. A passiótörténet körülöleli ennek az embernek a kétségbeesett állapotát. Ez nagyon sokatmondó. A mi kétségbeesett állapotunkat körülöleli Jézus szeretete, szeretetből való áldozata. Szeretetből való szenvedése és halála.

Kedves testvérem, amikor látod, hallod Jézus szenvedését, halálát, átérzed-e, hogy te juttattad halálra? Bűneid megbánása nem a következmények miatt van, hanem azért, mert fájdalmat okoztál vele az Isten Fiának? Ked-

ves testvérem, mit csinálsz, ha kétségbeesel? Hová, kihez mész? Jézushoz mész, aki érted is meghalt? Az igeszakasz végén azt olvassuk, hogy Jézus semmit sem válaszolt Pilátusnak, de jusson eszedbe, hogy a kereszten szenvedő Megváltó a szenvedések közepette is válaszolt a bűnbánó rablógyilkosnak. Mindent megbocsátott neki, és még aznap bejuttatta a mennyországba. Ha a bűnbánatoddal, a kétségbeesésseddel Jézushoz mész, ő neked is válaszolni fog. Mindent megbocsát, és bevisz az ő országába. Ámen.

Baranka Mária

beosztott lelkész

Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Nagytarcsán
2011. április 22-én, nagypénteken.

Claudia evangéliuma – avagy Jézus Barabbás vs. Jézus Messiás

■ „Ünnepenként a helytartó szabadon szokott bocsátani a sokaságnak egy foglyot, akit ők kívántak. Volt pedig akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabbásnak hívtak. Amikor tehát összegyűltek, Pilátus ezt kérdezte tőlük: »Mit akartok, melyiket bocsássam nektek szabadon: Barabbást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?« Tudta ugyanis, hogy Jézust irigységből szolgáltatták ki neki.

Mikor pedig a bírói székben ült, felesége ezt üzenté neki: »Ne avatkozz ennek az igaz embernek a dolgába, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta.« A főpapok és a vének azonban rávették a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig vesszítsék el. Erre a helytartó újra megkérdezte őket: »Mit kívántok, a kettő közül melyiket bocsássam nektek szabadon?« Azok ezt mondták: »Barabbást.« Pilátus így szólt hozzájuk: »Mit tegyek akkor Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?« Mindnyájan így kiáltották: »Feszítsék meg!« Azután ezt kérdezte: »De mi rosszat tett?« Azok pedig még hangosabban kiáltottak: »Feszítsék meg!« Amikor Pilátus látta, hogy nem ér el semmit, sőt a forrongás még nagyobb lesz, vizet hozatott, megmosta kezét a sokaság szeme láttára, és így szólt: »Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a véréből. Ám ti lássátok!« Az egész nép így kiáltott: »Szálljon ránk és gyermekeinkre az ő vére!« Akkor szaba-

don bocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta, és kiszolgáltatta, hogy feszítsék meg.” (Mt 27,15–26)

Amikor John Lennon zongorája mellett állhattam Clevelandben, meghatódtam. Amikor Kaká székében ülhettem a milánói San Siro stadion öltözőjében, meghatódtam. Amikor találkozhattam Kertész Imrével, és dedikálta nekem a *Sorstalanság* című regényét, meghatódtam. Amikor Lovasi András kézzel írt cetlijét megkaptam sógoromtól, amelyen jó utat kívánt nekünk Amerikába, meghatódtam.

Sokszor hatódtam meg olyan pillanatok kapcsán, amelyek számomra sokat jelentettek. Talán más számára érthetetlen és patetikus módon történtek meg velem ezek a találkozások, de abban biztos vagyok, hogy mindenki életében vannak olyan találkozások, amelyek többletjelentéssel bírnak. Megmagyarázhatatlan, sok esetben túlzó vágyódások ezek, de azt hiszem, teremtettségünk fontos mozaikdarabját veszítenénk el, ha nem birtokolhatnánk néha ezt a különleges állapotot.

Valahogy így vagyok az időutazással is. Hihetetlenül izgalmasnak tartom a játékot az idővel, és mindent odaadnék azért cserébe, hogy ott lehessenek, amikor és ahol az emberiség és benne az egyes ember sorsa (például az én sorsom) eldőlt egyszer s mindenkorra.

Kedves barátaim Jézusban, a Messiásban!

1998-ban, világszerte óriási sikerrel játszották *A nő két-szer* (eredeti címe: *Sliding Doors*) című filmet. A történet a szerelemről szól, de emellett feszegeti a „mi lett volna, ha...?” örök kérdését. A film kulcsjelenete egy metró elérése/lekésése, amely alapvetően határozza meg főhősünk/főhőseink életét. Banális véletlenek? „Fentről” eleve elrendelt sorsok? Mi lett volna, ha, illetve ha nem? Egyáltalán: szabad az ember? Dönthet az életéről? Vagy bábu, és mindennek úgy kell történnie vele, „ahogyan az meg vagy on írva”? Vagy eleve a kérdésfeltevéssel van a baj?

Úgy gondolom, minden idők egyik leghíresebb választásával kapcsolatban is feltehetőek az előbbi lét- és hitkérdések. Bizony mondom nektek, fel is tenném őket ott és akkor, már amennyiben lenne időutazás. De mivel nincs, így itt és most teszem fel a kérdéseket, időben és térben messze a konkrét történésektől.

A Jézus Barabbás és Jézus Messiás közötti választásban ugyanis benne van keresztény hitünk alapja, hogy mit is hiszünk, miben és kiben is hiszünk valójában. Érzékeny területre tévedünk, ha oda merünk menni a történet kö-

zelébe, és merünk figyelni és imádkozni, kérdezni és hallgatni, csodálkozni és – ha úgy alakul – meghatódni. (Csak akkor hatódom meg, ha úgy van, és általában úgy van...)

És őszintén, ki ne gondolt volna már bele abba, hogy mi lett volna, ha ő is ott van a tömegben, és ahogyan Karinthy főhősének, el kell döntenie, hogy akkor most mit is kiált: „a Názáretit” vagy „Barabbást”? Igen, ez egy klasszikus időutazásos álomhely, és egy klasszikus „mi lett volna, ha...?” kérdés. Vagy mégsem?

„A »ha«-val kezdődő mondatoknak nincs értelme a fociban” – szokták mondani interjúkra „alaposan felkészített” focistáink. Szerintem tévednek. Van. És nemcsak a fociban, de az élet minden területén van értelme eljátszani a gondolattal: „Mi lett volna, ha...?” Persze nem nosztalgizálásról, nem szélsőséges múltátírásról beszélek, hanem konstruktív dialógusról a múlttal, vagyis a lezárt jelenel. Fokozottan igaz ez, ha életünk egyik leglényegesebb alapkérdéséről, alapválasztásáról van szó. Márpedig Jézus kihallgatásának története minden kétséget kizárólag ebbe a kategóriába tartozik. Íme, jöjjön hát a kérdéslavina, amely – „aranyosan” szólva – „ki tudja, hol áll meg, s kit hogyan talál meg...”

Mi lett volna, ha... Ha más a politikai helyzet a Római Birodalomban Jézus idejében? Ha Jeruzsálemben éppen nem ünnepi időszak van? Ha a római helytartónak, Pilátusnak nem lett volna mindennél fontosabb az elnyomás-

sal kierőszakolt „álbéke”, a Pax Romanának csúfolt *status quo* megtartása?

Mi lett volna, ha Júdás nem árulja el Jézust? Ha Jézus „azon az éjszakán” egyszerűen eltűnik, ahogyan azt tette többször az evangéliumok leírása alapján? Mi lett volna, ha Pilátus feleségének – akit a hagyomány Procula Claudia néven őrzött meg – üzenete valóban célhoz ér, és Pilátus elegánsan elengedi „az igaz embert”? Ha a spontán összegyűlt tömeg Jézus Barabbás (a későbbi iratokból a Jézus nevet már kihagyták) neve helyett Jézus Messiást, a Názáreti nevét üvölti?

Mi lett volna, ha nem küldik Jézust keresztre? Ha Jézust elengedik, és békében tovább hirdeti a szeretet evangéliumát és Isten országának eljövetelét? Mi lett volna, ha nincs kereszthalál a Golgotán, illetve van, csak nem a Názáreti Jézusé, hanem Jézus Barabbásé (Barabbás = Bar Abbas = az atya/apa fia)?

Máshogyan fogalmazva: ha a tömeg Jézus nevét skandálja, és Jézus megmenekül a megaláztatástól, szenvedéstől, kereszthaláltól, akkor nincs megváltás? Ha Jézus vére nem ontatik ki a kereszten, hanem Pilátus szabadon engedi, és így folytathatja életét, gyógyíthat, taníthat, családot alapíthat és boldogan élhet, akkor nincs megváltás? Kérdem én: valóban így kellett lennie, hogy Jézus ilyen méltatlanul végzi? Ha és amennyiben Barabbás hal meg – ahogy Claudia akarta volna –, akkor nincs megváltás?

Keresztény gyülekezet, társaim a kérdésben!

„Pap bácsi, mi lett az édenkerti beszélő kígyóval az özönvíz alatt? Felfért Nőé bárkájára, vagy belefulladt a vízbe?” – kérdezte egyszer Zsolti egy hittanórán jó három évvel ezelőtt. Már nem emlékszem pontosan, hogyan vágtam ki magam ebből a kissé „kínos kérdésből”, de magára a kérdésre igen. Mert sokszor – és ezt egy életre megtanultam Zsoltitól – a kérdés fontosabb, mint maga a válasz. És ezt legjobban a gyerekektől lehet megtanulni. Ők tudják. Ők még tudják. És ez fokozottan igaz vallási kérdéseinkkel összefüggésben.

Mert bármennyire is úgy tűnhet, hogy egy vallás kész válaszok gyűjteménye, nem így van. Mert a lényeg ott van a kérdések mögött. És pontosan tudta ezt maga Jézus is, aki kérdezett, rákérdezett saját zsidó vallására, sőt több esetben meg is kérdőjelezte saját vallásának törvényeit, amennyiben azok elválasztottak embert embertől vagy magától az Örökkévaló szeretetétől. De ne feledkezzünk meg felekezetünk névadójáról sem, aki szintén nem félt a kérdésektől. Sőt Luther azt a kockázatot is vállalta kritikus kérdéseivel, hogy *persona non grata* lesz saját szeretett egyházában, társadalmában. Mert kérdezni hitkérdés, sőt bizonyos értelemben létkérdés is egyben. Gyermeeki őszinteséggel, jézusi szelidséggel, lutheri bátorsággal.

És ez még akkor is igaz, ha a világtörténelem egyik legfontosabb és legvitatottabb szövegrészletéről van szó. Mert

ez az ősegyházi rekonstrukció Jézus peréről bizony sok kérdést vet fel, és sok félreértésnek volt és lehet az alapja, mint az antiszemitizmus szégyene, az „Isten akarata volt Jézus kínszenvedése és halála” gondolata vagy épp Pilátus sunyi felmentési kísérletének ötlete.

Szeretett egyetemi gyülekezet!

Amikor belegondolok abba, mi lett volna, ha nem történnek meg életem nagy találkozásai, szorongani kezdek. Éppen ezért kiráz a hideg, ha beleélem magam abba a helyzetbe, hogy mi lett volna, ha nem Barabbást üvölt a tömeg ott Jeruzsálemben.

Mert időutazás ide, időutazás oda, sokszor elképzeltem már, mi lett volna, ha... Ha én is ott állok a tömegben, és van „üvöltési jogom”.

Felelősségem teljes tudatában vallom, hogy én „az igaz ember” nevét ordítottam volna „Claudia evangéliumával” egyetértésben. Claudiát választva Pilátussal szemben. Jézus Messiást választva Jézus Barabbással szemben. Az életet választva a halállal szemben.

És még kezet se mostam volna utána.

És te? Te hogy állsz Claudiával és a kézmosással? Ámen.

Gáncs Tamás
egyetemi lelkész
Budapest

Az igehirdetés elhangzott a Budapesti Evangélikus Egyetemi Lelkészségen, a lelki önségítő körben 2011. szeptember 25-én.

Gúnyolódók istentisztelete

■ „Akkor a helytartó katonái magukkal vitték Jézust a helytartóságra, és köré gyűjtötték az egész csapatot. Levetköztették, biborszínű köpenyt adtak rá, tövisből font koronát tettek a fejére, nádszálat adtak a jobb kezébe, és térdet hajtva gúnyolták őt: »Üdvöz légy, zsidók királya!« Azután leköpték, elvették tőle a nádszálat, és a fejéhez verték.” (Mt 27,27–30)

Amikor – 20-30 évvel ezelőtt – Sámsonházán vasárnaponként templomba indultam (abban az időben még nem voltam lelkész), kezemben Bibliával és énekeskönyvvel, még a legsúlyosabb alkoholizmusban szenvedő templomkertülő is tisztességes ábrázatot próbált felvenni, és tisztelettel nézett rám, mert látta, hogy hová készülök. Általában még meg is toldották az együttérző tekintetet egy rövid mondattal: imádkozz helyettem is! Persze mindig jeleztem feléjük, hogy jobb lenne, ha velem tartanának, és a válaszom az volt, hogy helyetted nem tudok, de érted fogok! Nem jött el az istentiszteletre, de tudta, hogy ott az ég találkozik a földdel...

Felolvasott igeszakaszunk pedig egy gúnyolódó istentisz-

teletet állít elénk. Milyen visszatetsző ez a szóösszerakás, gúnyolódók istententisztelete! Mintha istentisztelet lehetne egy gúnyolódás!? Azok a gazember római katonák, a pogány helytartó emberei mit meg nem engedtek maguknak Jézus Krisztussal szemben! Az emberré lett Istent gyalázzák!? – izzik fel a harag minden jószándékú ember szívében.

Róluk könnyű beszélni, megítélni őket, szörnyülködni tetteiken, de a Szentírás mindig hozzánk beszél. Nem másról, nem másnak, hanem rólam és nekem. Jó példája ennek, amikor Nátán prófétát elküldi az Úr Dávid királyhoz, és egy rövid, tanulságos történeten keresztül leplezi le. A király maga mondja ki az ítéletet, mint később kiderül, önmaga felett! „Te vagy az az ember!” (2Sám 12,1–13)

Nem a szomszédodról szól az ige, nem a feleségednek vagy a férjednek, hanem rólad és neked! De sokan esnek csapdába az istentiszteleten, amikor másnak hallgatják az ígét. Szerencsétlen ember, te vagy a címzett! Ne engeddd, hogy az Isten üzenete elmenjen a füled mellett, miközben moralizálsz, általánosságokban gondolkodsz vagy védekezel! Mert ez a gú-

nyolódó istentiszteleted, amikor Jézus Krisztus nem lehet főpap, király és igazság az életedben!

Isten sokszor kifakad a népére (Ézs 1,12; Mal 1,10; 5Móz 18,12): utálom az ünnepeiteket, miért tapossátok az udvaromat, bárcsak valaki bezárná a templomot! Isten szíve megszakad a képmutató, gúnyolódó istentiszteleteken, most is azért szól hozzánk ígéje, hogy egyenként megvizsgáljuk hozzá való viszonyunkat, az istentiszteletünket.

A katonák – tudatosan vagy tudatlanul – tökéletesen állították maguk elé Jézus Krisztust, és a felismert valóságot tették gúny tárgyává. Nem tudták, hogy prófétáknak!

Elsősorban mint az Isten által befedezett, levédett közbenjárót, a tökéletes főpapot gúnyolták ki, amilyen hozzánk illik! Aki egyszeri, örökérvényű, tökéletes áldozat a világ bűnéért. Ő azonban sohasem mutatta külsőleg, hogy ilyen isteni védelem alatt áll, egy tisztességes hétköznapi ember öltözetét viselte. Nem gúnyolódás-e, ha tanítványai cifra palástokat, fővegeket és kiegészítőket hordanak, olyan pompával és elkülönüléssel, ami Jézus Krisztust sohasem jellemezte? Nem gúnyolódás-e, ha Jézus kijelentését, tanítását háttérbe szorítja a meghallására való előkészület? Nem gúnyolódás-e, ha főpapi küldetésének lényegét elveszi az életed bizonyágtétele?

Jézusban az Úr mindent megadott, ami az élethez és a kegyességhez szükséges (2Pt 1,3), és az az akarata, hogy életük legyen, sőt bővülködjenek (Jn 10,10), és mint mindezek alapja, hogy minden ember üdvösségre jusson (1Tim 2,4)!

A gúnyolódó keresztény megszokásból jár vasárnap-i istentiszteletre, hideg szívvel énekel, és úgy gondolja, meg tudja tanítani gyermekének, unokájának a vallásos életmódot. Pedig a kegyelem nem vagyontárgy, hogy örökölhető lenne, nem is árucikk, hogy valaki megvásárolja magának vagy szeretnének.

Vagy olyan ezoterikus, pszichikus, misztikus praktikákat alkalmaz, amelyek félretereszik Krisztus váltságművét, és elkerüli a bűnlátás, bűnbánat és bűnbocsánat szívet tisztító, Istennel való megbékítéshez vezető útját. Vagy még súlyosabb esetben okkult erőket hív segítségül, ezekhez szabja életét, s közben Krisztusról elnevezettnek vallja magát!

Ne gúnyold ki Isten megtérésre hívó szavát, hogy az azt meghallókat és átélőket kegyességi irányzatnak tartod, és te keresel egy „könnyebb utat”! Jézus érted is szenvedte a római katonák idétlen játékát! Ne engedd, hogy ezt tegyék körülötted, és te se tedd ezt!

A kigúnyolás második tárgya Jézus Krisztus uralma, királysága. A katonák koronát tettek a fejére, de eszük ágában sem volt, hogy engedelmességedjenek neki. Milyen könnyen meg tudjuk ítélni a viselkedésüket, és de nehezen fedezi fel az ember saját életében az illetet! Pedig Jézus vezetni szeretné az övéi életét, a teremtési rendhez igazítani a ma emberének az életét is. Gúnyolódó emberek – őszinte pillanataikban – csak akkor veszik észre, hogy eltévelyedtek ettől, mikor zsákutcába fut az életük, képtelenek megélni

a házassági hűségüket, gyermekeiket Krisztushoz vezetni (nem megtéríteni, hanem a személyes életükkel, bizonyoságtételükkel Krisztus bűnbocsátó kegyelmére mutatni), szolgálatukban hűségesnek bizonyulni. (Nem az egyház rendjében maradni csupán, hanem a rájuk bízott evangéliumot a rájuk bízottak üdvösségére fordítani, megcselekedve Isten akaratát, azonnal, teljesen és örömmel.)

Sokan a megtérést úgy ítélik meg, hogy az tökéletessé teszi az ember életét, egyszer s mindenkorra lerendezi a bűn kérdését. Pedig Isten igéje világosan beszél arról, hogy a megtéréssel egy újjászületésen megy át az ember, és ebben az új természetben már képességet kap arra, hogy megértse Isten szavát. Amelyet természetesen megcselekedhet, vagy ellene is állhat. Jézus egyik példázata két testvérről (Mt 21,28–31) szól, akik világosan látják, mi az atyjuk akaratát. Az egyik – a képmutató, a gúnyolódó – azt mondja, megteszem, de később nem megy el megcselekedni, a másik – a kekeckedő – azt mondja, nem, de később mégis megteszi. Isten – mint király, aki fia áldozata árán vásárolta meg – szeretné vezetni, irányítani a népét. Népének állapota attól függ, mennyire engedi vezetni magát! A hívő embernek van helyzete, ami a megváltás érvényesítésétől stabil, mert az Úr tartja fenn: Isten fia és Jézus Krisztus örökostársa lett. Van állapota, amely az Úrral való kapcsolatától függ, az akaratának megismerésétől és cselekvésétől. Ha akaratában jár, akkor az állapota maga-

san áll, kiteljesedik az élete, világosan látja helyzetét, Isten áldása kíséri. Amennyiben kerüli az akaratát, akkor nagy mélységeket járhat meg, és megzavarodik helyzetének megítélésében, de Isten áldása sem nyugodhat meg rajta.

Aki Jézus Krisztust Úrnak tekinti, de nem akarja megismerni és megcselekedni az akaratát, az kigúnyolja istenfiúságát, hatalmát, királyságát, és egy szintre süllyed a római katonákkal...

...akik harmadsorban Jézus Krisztus igazságát pellengéreztek ki, azt az igazságot és rendet kérdőjelezték meg, aki maga Jézus Krisztus. Amit az ember már az első bűnesetkor, a történelem kezdetén magához akart ragadni. Ez indította el a romlását, amiből csak az új szövetség hozhatja ki.

Gúnyolódók sokasága állja körül Jézust ma is. Csendes jelenléttel a bizonyoságtévők fellege (Zsid 12,1) is jelen van. Te hol állsz? Ámen.

Györfi Mihály

lelkész

Filadelfia Evangélikus Egyházközség, Nyírtelek

Az igehirdetés elhangzott Bakonycserynén
2011. március 16–18-án és Lucfalván
2011. március 28–április 1. között.

Egy fájdalmas-boldog találkozás

■ „Miután kigúnyolták, levették róla a köpenyt, felöltöztették a saját ruhájába, és elvitték, hogy keresztre feszítsék. Kifelé menet találkoztak egy círénei emberrel, akinek Simon volt a neve: ezt arra kényszerítették, hogy vigye a keresztet. Amikor arra a helyre értek, amelyet Golgotának, azaz Koponya-helynek neveznek, epével kevert bort adtak neki inni. De amikor megízlelte, nem volt hajlandó meginni. Miután megfeszítették, sorsvetéssel megosztottak ruháin; azután leültek ott, és őrizték. Feje fölé fügesztették az ellene szóló vádat, amely így szólt: EZ JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. Vele együtt feszítettek keresztre két rablót is, az egyiket a jobb, a másikat a bal keze felől. Akik elmentek mellette, a fejüket csóválva káromolták, és ezt mondták: »Te, aki lerombolod a templomot, és három nap alatt felépíted, mentsd meg magadat, ha Isten Fia vagy, és szállj le a keresztről!« Hasonlóan a főpapok is gúnyolódva mondták az írástudókkal és a vénekkel együtt: »Másokat megmentett, magát nem tudja megmenteni. Ha Izrael királya, szálljon le most a keresztről, és hiszünk benne! Bizott az Istenben: szabadítsa meg most, ha akarja; hiszen azt mondta: Isten Fia vagyok.« A vele együtt megfeszített rablók is ugyanígy gyalázták.

Tizenkét órától kezdve három óráig sötétség lett az egész földön. Három óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: »Éli, éli, lamá

sabaktáni!« azaz: »Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?« Néhányan az ott állók közül, akik hallották ezt, így szóltak: »Illést hívja.« Egy közülük azonnal elfutott, hozott egy szivacsot, megtöltötte ecettel, nádszálla tűzte, és inni adott neki. A többiek pedig ezt mondták: »Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megmentse.« Jézus pedig ismét hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét.

És íme, a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt, a föld megrendült, és a sziklák meghasadtak. A sírok megnyíltak, és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. Ezek kijöttek a sírokból, és Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.

Amikor pedig a százados és akik vele őrizték Jézust, látták a földrengést és a történeteket, nagyon megrémültek, és így szóltak: »Bizony, Isten Fia volt ez!«

Volt ott sok asszony is, akik távolról figyelték mindezt. Ezek Galileából követték Jézust, és szolgáltak neki. Köztük volt a magdalai Mária és Mária, a Jakab és József anyja, valamint a Zebedeus fiainak anyja.” (Mt 27,31–56)

Nemrégiben láttam egy filmet, amelyben egy különös haláleset történt. Egy rablóbanda bankrablásra készült,

de tervüket úgy szerették volna megvalósítani, hogy egy emberre robbanószerkezetet erősítettek, követelték, hogy hozza ki a pénzt, különben felrobbantják. A szerkezetet adott hullámhosszú rádiójelek tudták működésbe hozni. Ezekben a percekben az egyik rádióadón egy férfi épp hangot adott a maga problémáinak, fájdalmának... ez azonban pontosan azon a frekvencián szólt, amely képes volt működésbe hozni a bombát. A szerkezet felrobbant, és a férfi meghalt. Amikor minderre fény derült, a rádiós fiatalember mélységesen megdöbbenve a következő szavakkal köszönt el végleg a rádióhallgatóktól: „Ma valaki meghalt teljesen ártatlanul akkor és azért, mert én a magam dühét és fájdalmát zúdítottam a világra. Valakinek meg kellett halnia azért, hogy én átfomálódjak, és érzem, többé nincs bennem düh és harag mindazért, amiről beszéltem. Olyan ez, mint amikor Jézus Krisztus meghalt a kereszten ártatlanul, büntelenül, mindenki más bűne miatt, hogy ő hordozza azt, s mi megtisztulhassunk, átfomálódhassunk.”

Különös volt ezt hallani egy filmben, de olyan egyszerű és frappáns megfogalmazás volt, hogy átmelengette a szívem.

Amikor az ember nagypénteken eljön a templomba, helyet foglal, és nézi a csendben a kopár oltárt vagy a fekete oltárterítőt, talán sokan gondolnak arra, jó volna most valami mást hallani, mint egy évvel ezelőtt. Vagy legalább másképp hallani. Érdekesebben. Szelídebben. Kevésbé feszültségteljesen. Vagy épp: sokkal feszültségteljesebben.

Hogy a tény, amelyet kicsi hittanos korunk óta ismernünk, most másképp érkezzon el hozzánk, másképp találjon el, a tény, amelyet a filmben a rádiós is megfogalmazott, hogy az Isten fia feláldoztatott vétkeink miatt. A mindenkori nagypénteki üzenet. Mert kicsit ódzkodunk ettől a nagypéntektől. Kedvencünk a virágvasárnap, a hozsannával és a barkaággal, titokzatos a nagycsütörtök, mélységes és ugyanakkor emelkedett a húsvét hajnal és reggel, de a péntek? Nem szeretünk találkozni a halállal, vagy érezzük, nem tudjuk a lelkünket megfelelőképpen gyászba öltöztetni, hiába hajtjuk igen mélyre a fejünket.

Gyerekkoromban én is rendesen megtanultam, Jézus nagypénteken meghalt a keresztfán, hogy miért, azt persze sokáig nem értettem. Kisebb utazásaink során gyakran láttam a kis baranyai falvak legszélén kőből készült feszületeket, friss vagy hervadozó virággal, s emlékszem, mindig megborzongtam, amikor megpillantottam. Azt gondoltam, ha kiszállnék az autóból, s odamennék Jézushoz, amit látok, már nem volna valóság, ő leszállna a keresztről, és én megbizonyosodnék s legfőképp megnyugodnék a feltámadás valósága felől. Nem akartam szembesülni a halállal, s talán így vagyunk mind, amikor mást, másképp szeretnénk hallani nagypénteken. Pedig a lényeg épp az a jól ismert történet, amelyet felolvastam, s a mondat, amelyet a filmben a rádiós megfogalmazott. Igen, hogy meghalljuk ezt a történetet és a miéltre a választ. Újra,

minden évben. Ma is. Mert számtalan bibliai történet van, amelynek sok momentumát meg lehet ragadni, amelyhez sokféleképpen lehet közelíteni, többféleképpen értelmezni, arról prédikálni – de a mai történet, Jézus kereszthalála nem ilyen. Hosszan olvastam fel, de nem lenne sok értelme a mai elcsendesedésünk alkalmával azt elemezgetni, miért hívták Koponyák hegyének a helyet, vagy mi okozta a három órán át tartó sötétséget. Az egész textusnak egyetlen kiemelendő üzenete van, s ezt igazán csak a hit szemével lehet meglátni. Amit igazán csak befogadó, nyitott szívvel lehet megélni. S akkor az ugyanúgy hangzó történet adhat újat, mást, igaz hitmegújulást, igaz bűnbánatra indítást.

Hogy fogalmazott a rádiós? „Olyan ez, mint amikor Jézus Krisztus meghalt a kereszten ártatlanul, bűntelenül, mindenki más bűne miatt, hogy ő hordozza azt, s mi megtisztulhassunk, átformálódhassunk.” Ez az üzenet az, amelyet hallani eljöttünk ma ide, és amiért eljövünk mindig, mert nem lehet, hogy nem tudatosítjuk magunkban, hogy nem éljük át újra és újra, még ha nem is szeretünk a halállal találkozni: mert ez egy másfajta találkozás. Mert ez szembenézés az életünkkel, a bűneinkkel, s ugyanakkor minden szennyesünk letétele oda a kereszt tövébe. Egy fájdalmas-boldog találkozás. Semmiféle más halállal nem lehet ilyen különös a találkozásunk. Az életünk szól erről, az életünk függ ettől, az örök életünk függ ettől!

Amikor Jézus szenvedésének és halálának történetét

halljuk, olvassuk, nem mint történeti események egyikére gondolunk rá, nem úgy halljuk, értjük, hanem mint Isten üdvösséget szerző cselekvésének kiteljesedését. Jézus halála nem a kiszámíthatatlan sors tragikus fordulata, hanem Isten akarata. Jézus Istennek engedelmeskedett, amikor vállalta a szenvedést, a kereszthalált. Jézus ott, a kereszten engedelmissége alapján minden látszat ellenére az Isten kiválasztott Messiása. Erre mondtam, hogy ez olyan, amit csak a hit szemével lehet meglátni. Az Isten egyszülött fia bűnné és átokká lett, valóban azzá lett, így teljesítette az Atya akaratát.

Jézus a 22. zsolnárt idézi, annak szavaiba foglalja szenvedésének és fájdalmának kifürkészhetetlen titkát, mégpedig azt, hogy Istentől elhagyatottá lett a kereszten. Mert így válik valóra a törvény szava: Isten előtt ő átkozott, ez az elhagyatottság maga az átok. Abban is Isten szava valósul meg, hogy Jézus az átkot engedelmesen veszi magára, s fontos tudni, ez nem büntetés. A kínok kínjai közt sem fordul bűnbánati zsolnárral Istenhez, ő Isten mindenható tervének alávetve magát, büntelenül hal meg minden bűnös emberért.

Értem, érted. Ezt hallani jöttünk ma el mégis; hogy amikor a templom kárpijtja kettéhasadt, Jézus megnyitotta az utat az Atyához. Mert nem mehetünk máshoz, nem akarunk máshoz menni, életünk örömeivel és kínjaival csak nála találunk otthont. S ezt Jézus hozta el számunkra,

akkor, ott a kereszten, amikor három óráig sötétség volt a földön, amikor Jézus elhagyottá lett, átokká lett, s amikor minket Isten magához ölelt.

Adja Isten, hogy a történet ne csupán jól ismert, sokat hallott történet legyen a számunkra, hanem olyan valóság, amely belénk hasít, összetipor, földre rogyaszt, és minden ránk tapadó szennytől megtisztítva dicsőséges magasságba emel, s reménységgel ajándékoz meg. El nem múló reménységgel. Ámen.

Keczkó Szilvia

beosztott lelkész

Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség (gyes)

A prédikáció elhangzásának tervezett helye és ideje: Budahegyvidék, 2012. nagypéntek.

A Seolban vagyok, rögtön jövök!

■ „Amikor beesteledett, eljött egy Arimátiából való gazdag ember, név szerint József, aki maga is tanítványa volt Jézusnak. Ez elment Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. Erre Pilátus megparancsolta, hogy adják ki neki. József elvitte a testet, tiszta gyolcsba göngyölte, és elhelyezte a maga új sírjába, amelyet a sziklába vágatott. A sír bejáratához egy nagy követ hengerített, és eltávozott. Ott volt pedig a magdalai Mária és a másik Mária, akik a sírral szemben ültek. Másnap, a péntekre következő napon, összegyűltek a főpapok és a farizeusok Pilátusnál, és így szóltak: »Uram, eszünkbe jutott, hogy ez a csaló még életében ezt mondta: Három nap múlva feltámadok! Ezért parancsolt meg, hogy őrizték a sírt a harmadik napig, nehogy tanítványai odamenjenek és ellopják őt, aztán azt mondják a népnek: Feltámadt a halottak közül! Ez az utóbbi csalás rosszabb lenne az előzőnél.« Pilátus azonban ezt válaszolta: »Van őrségetek, menjetek, őriztessétek ti, ahogyan tudjátok.« Erre ők elmentek, lepecsételték a követ, és őrséggel őriztették a sírt.” (Mt 27,57–66)

Akik az Útmutató alapján folyamatosan figyelemmel kísérik a kiírt ígéket, észrevehették, hogy a mai vasárnapon nem az előírt szakasz került felolvasásra, hanem a

Jézus temetéséről, sírjának őrzéséről szóló elbeszélés Máté evangéliuma alapján. Ez az evangéliumi részlet és az általa felvetett téma az egyházi esztendőben ritkán kerül elénk, pedig ahogy majd halljuk, talán többet kellene beszélni róla. Ahogy az evangélista elénk tárja, hogy mi történt Jézus testével Arimátiai József közreműködésével, nekünk az Apostoli hitvallás alapján és Péter első levele figyelembevételével gondolnunk kell arra, hogy ott, akkor az csak a teste volt, Jézus lelke és szelleme máshol járt. Ahogy a tanár is az órán nem figyelő gyereke mondja: „Te csak testben vagy itt, gyermekem”, bizonyos értelemben ezt Jézusról is el lehetett mondani. Miközben Jézus testét levették a keresztről, és a szokásoknak megfelelően elhelyezték a sírba, Jézus lelke és szelleme, amit a kereszten kilehelt, pontosabban szándékosan kifújta magából, alászállt a pokolba, a Seolba, hogy ott a megváltás tényét kihirdesse a börtönben lévő lelkeknek, akik egykor engedetlenek voltak (1Pét 3,19). Az a test viszont, amelyet József a sziklába vajt sírba elhelyezett, csak a teste volt, és nem Jézus a maga teljességében. Ami Jézussal megtörtént kereszthalála után,

nem rendkívüli esemény, hanem előbb vagy utóbb minden biológiai halálon átment ember személyes tapasztalata is, amit gyászolóként sem szabad elfelejteni. A temetőben kiásott sírgödörbe mindig csak a test kerül, a szerettünk már nincs ott, egészen máshol jár. Az a hely, ahova Jézus ment, amelynek neve Seol – e héber eredetű szó azt jelenti: alsóbb helyek –, sötét földalatti hely, amely szó és létező valóság sokszor van élénk állítva a teljes Szentírásban, különösen az Ószövetség egyes könyveiben. Ézsaiás próféta például így említi: *„mégis levisznek a Seolba, a verem legmélyebb mélységeibe.”* (Ézs 14,15) Jób könyvében is előkerül: *„ahonnan nem térhetek vissza: a sötétség és halál árnyékának országába, a vaksötét országba, a halál árnyékának sötétségébe, ahol nincs rend, és a fény is olyan, mint a sötétség.”* (Jób 10,21–22) A *Zsoltárok könyve* pedig kifejezetten tele van Seol-élményekkel, mint például a 107. zsoltár 10. verse: *„vannak, akik a sötétségben ültek, a halál árnyékában, nyomorultan vasra verve, mert engedetlenek voltak...”*

Jézus Krisztus azonban az ő esetében nem megszokott emberi rendet követve száll alá, nem is engedetlensége következtében kényszerült rá, hanem a megváltásmű részeként tette meg ezt az utat is értünk, hogy felszabadultan vallhassuk: Jézus Krisztus az „én Uram, aki engem, elvezett és megítélt embert megváltott, vagyis minden bűntől, a haláltól és az ördög hatalmából megszabadított...” (*Kis káté*, második hitágazat). Akinek jogszerűen és valóság-

san ura Jézus, annak jár az a „kedvezmény”, hogy biológiai halála után elkerüli mindazt a borzalmat, ami a Seolban vár az engedetlenség fiaira, elkerüli az ott szolgáló halál angyalával való megrendítő találkozást is. Objektíve ez a jog akkor lépett érvénybe, amikor Arimátiai József Jézus testét a sírba helyezte, és a sír őrzése is elkezdődött. Szubjektíve pedig akkor, amikor mi, ahogy Pál vallja, *„eggyé lettünk vele hasonlóságában, még inkább eggyé leszünk vele a feltámadásában”* (Róm 6,5). *„A keresztségben vele együtt eltemettek benneteket, és vele együtt fel is támadtatok.”* (Kol 2,12)

Így válik ez a látszólag összekötő szövegnek tűnő igerészlet fontos buzdítássá újra és újra, hogy mindenkinek fontos olyan minőségű kapcsolatban lenni Krisztussal, amelyben ő Úrként erősen tart, és ebből semmi sem ragadhat ki. Ézsaiás próféta ide kapcsolódó kijelentése azonban még tovább viszi az ígénket, amikor ezt mondja: *„bűnösök közt adtak sírt neki, a gazdagok közé jutott halála után.”* (Ézs 53,9) Ez a mondat most arra is erőteljesen rámutat, hogy József, aki Jézus követője volt, nem egyszerűen baráti, kegyeleti alapú cselekedetet tett, hanem az Atya eszközeként egy próféciaát hajtott végre, függetlenül attól, hogy ő ezzel ott és akkor mennyire volt tisztában. A próféciai ige egykor elhangzott, és elérte célját, amiért azt az Atya kiküldte. Amit az Isten kimond igéjében, és mi meghalljuk, komolyan vesszük, cselekedjük, annak van értelme, célja. Isten igéjében terv, cselekmény van. Nem tér vissza

hozzá üresen. Nem véletlenül mondjuk az igét magnak is (Mt 13,23 alapján), amely mindig azt a termést hozza meg kedvező körülmények esetén, amely benne rejlik.

Ez a terv esetünkben Krisztusnak a megdicsőülése, ami már a sírbatételnél elkezdődik. Ugyanis a kereszthaláláig tartó, bűnösöknek kijáró megaláztatása a sírbatétel pillanataiban megszakadt, mert testét nem kidobják a szeméttelepre, netán otthagyják a kereszten, ahogy ez abban az időben előfordult bűnözők kivégzése esetén, hanem gazdag ember sírjába kerül. Az eltemetésre kiadott pilátusi engedély, majd az azt követő temetési eljárás kimondatlanul is jelzi az ő értékét, elismerését. Jézus nem bűnöző. Ő igaz. Ő a Messiás. József Krisztus megdicsőülésének lesz így a részese, ami azóta is minden hitre jutott ember alaptörekvése: benne lenni abban a folyamatban, azoknak a közösségében, akik részesei Krisztus megdicsőülésének. Az evangélium széleskörű hirdetése, munkálása és az ebben való szolgálat is fontos része Krisztus visszajövetelének, amikor dicsőséggel és hatalommal megjelenik újra ebben a világban. Ez az a folyamat, amely elkezdődött a sírbatételnél, és amelybe mi is beléphetünk, amelyben részt vehetünk. Erre szól az elhívásunk.

Igeszakaszunk kapcsán még egy fontos szempontra kell figyelniünk, ez pedig a folytatással, a sír őrzésével kapcsolatos résszel van összefüggésben. Onnan érdemes kiindulni, hogy amikor Krisztus János evangéliuma alapján kimondta, hogy elvégeztetett, vagyis a bűn kérdésére teljes és tökéletes

megoldás adatott kereszthalálában, ezzel párhuzamosan az a folyamat is elindult, amely megpróbálja ezt a győzelmet eltakarni, meg nem történtté tenni, elhomályosítani, elhallgatni. Ez igénkben így jelenik meg: „*Ezért parancsold meg, hogy őrizzék a sírt a harmadik napig, nehogy tanítványai odamenjenek és ellopják őt, aztán azt mondják a népnek: Feltámadt a halottak közül! Ez az utóbbi család rosszabb lenne az előzőnél.*” Megdöbbenő ugyan az is itt, hogy Jézus tanítványaihoz képest, akik mindig vele voltak, a főpapok és írástudók mennyire odafigyeltek arra, mit mondott, és mennyire komolyan vették szavát. Ennek a bizonyos komolyságnak azonban a gyökere nem az igébe vetett hit és a szabadulás keresése, hanem ellenkezőleg, a megváltás tagadása. Hiszen a megváltás tényét már nem lehetett visszaszívni, mert megtörtént. Ahol befogadókészség van, ott érvényesül Krisztus áldozata sokunk életében. Ez ellen a folyamat ellen csak egyetlen fegyver van ma is, a hazugság. Mindaz tehát, ami eltakarja a keresztet, a megváltást, azt, hogy mi történt valójában a kereszten, és mi történt a feltámadásban. Mindaz a körülmény, ami nem engedi, hogy meghalljuk, megértsük, befogadjuk és beletörődjünk a bűn következményeibe. Mindaz a körülmény, ami nem engedi, hogy hirdessük, vagy netán rosszul hirdessük. Mindaz a körülmény, ami nem engedi felfedezni, hogy kik vagyunk Krisztusban, és mit kaptunk a megváltásban. Vagyis azt a tényt, hogy Krisztus mindent kizárólag értünk, miattunk tett, vállalt és győzött.

Amikor valaki a megváltásról szóló igehirdetéssel valóban szembesül, és elfogadja, hogy Jézus érte halt meg és támadt fel, megváltozik az élete. A bűn rabságából és következményeiből megszabadul, mert a keresztről szóló beszéd Isten ereje. János evangéliumában nem véletlenül hangzik el ez az ige: „*megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.*” (Jn 8,32) És az sem véletlenül hangzik el, hogy az ördög hazug, és a hazugság atyja (Jn 8,44). Luther Márton a *Kis káté* előszavában szomorúan sóhajt fel: „Istenem! Mennyi nyomorúságot láttam: az egyszerű ember, különösen faluhelyen, semmit sem tud a keresztyén tanításból, és sajnos sok lelkész is nagyon készületlen és alkalmatlan a tanításra.” Ez a tapasztalat is arra indította a reformátort, hogy a hazugság és tudatlanság falait, amelyek a hazugság Atyja által saját korában is megépültek és fenntartottak, minden igei eszközzel lerombolja. Ezt a célt szolgálta többek között a *Kis káté* összeállítása, kinyomtatása és taníttatása. Ezt a célt kell hogy szolgálja közöttünk is minden igehirdetés, személyes bizonyoságtétel, bibliaóra, könyv és felvilágosító eszköz, közösségi fórum is, hogy ne legyünk tudatlanságban a megváltás felől. Közös felelősségünk, hogy ne essünk a hazugság csapdájába és a hazugság egész világot átható propagandájába. A kereszt beszédét láthatóvá, hallhatóvá kell tenni. Általa mindenből van kiút.

Amikor Krisztus a Seolból visszatért a testébe – amiről Zsolt 16,10 így beszél: „*mert nem hagyod lelkemet a halottak*

birodalmában” –, nem törődve a sírra tett állami pecséttel, kijött abból, és megkezdte dicsőséges útját egy olyan testben, amelyet nem a vér, hanem a szellem vezérelt. A sírt lezáró pecsét súlyát: „Jézus halott”, könnyű bolti „rögtön jövők” cédulává degradálta. Összegyűjtötte, megerősítette tanítványait; minket is összegyűjt és megerősít az időközben elküldött Szentlélek által, aki az eltelt két évezred ellenére is újra és újra meggyőzi a neki engedelmeseket arról, hogy – minden hazugság ellenére és akár egy-egy megdönthetetlennek kikiáltott tárgyi bizonyíték nélkül is – ő feltámadt és él hatalommal, úgy, mintha mi is ott lettünk volna. Úgy, mintha mi tettük volna be a testét a sírba pénteken, vagy néztük volna az eseményeket, mint az asszonyok, és találkozunk volna vele vasárnap. Ezt a csodálatos meggyőződést erősíti bennünk most is az ige és a Szentlélek, amelyet a Seol erői sem tudnak megingatni. Ámen.

Kustra Csaba

lelkész

Tápiószentmártoni Evangélikus Egyházközség

Az igehirdetés elhangzott Tápiószentmártonban, Farnoson és Tápiószelén 2011. június 5-én, húsvét ünnepe után 6. (Exaudi) vasárnapon.

A sorsfordító hajnal

■ „Szombat elmúltával, a hét első napjának hajnalán elment a magdalai Mária és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt. És ime, nagy földrengés volt, az Úr angyala leszállt a mennyből, odament, elhengerítette a követ, és leült rá. Tekintete olyan volt, mint a villámlás, és ruhája fehér, mint a hó. Az örök a tőle való félelem miatt megrettentek, és szinte holtra váltak. Az asszonyokat pedig így szólította meg az angyal: »Ti ne féljete! Mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadt, amint megmondta. Jöjjetek, nézzétek meg azt a helyet, ahol feküdt. És menjete el gyorsan, mondjátok meg a tanítványainak, hogy feltámadt a halottak közül, és elöttetek megy Galileába: ott meglátjátok őt. Íme, megmondtam nektek!« Az asszonyok gyorsan eltávoztak a sírtól, félelemmel és nagy örömmel futottak, hogy megvigyék a hírt tanítványainak.” (Mt 28,1–8)

Jeruzsálemben, a sziklasír helyén – ahol a hagyomány szerint Jézus teste nyugodott nagypéntektől, a keresztről való levétel órájától a húsvét hajnali dicsőséges feltámadásig – a keresztény hívek templomot emeltek. Ma egy hatalmas kupola emelkedik felette. Ez az úgyneve-

zett Szent Sír-templom. Bent, a templom közepén van egy kis kápolnaszerű építmény, alacsony ajtóval. Szándékosan építették ilyen alacsonyra a mesteremberek. Ezen az ajtón ugyanis csak lehajtott fővel lehet belépni. Mögötte látható az említett sír, amelyet a hagyomány Jézus Krisztus sírjaként tisztel. A Szent Sír-bazilikában a keresztény egyházak fáklyás körmenetet tartanak, s amikor a sírhoz ér a menet, ezt énekli a kórus: „Ebből a sírből támadt fel Üdvözítőnk, itt mondotta az angyal az asszonyoknak: Ne féljete! A názareti Jézust keresitek? Nincs itt, mert feltámadt! Halleluja!”

Húsvét vasárnapján ezt hirdetik a világ minden keresztény templomának szószékéről, így köszön egymásnak ismerős és ismeretlen, ezt énekli, kiáltja, visszhangozza minden hívő ember: „Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! Halleluja!”

Máté evangélista úgy fogalmazza meg a történetet, hogy filmszerűen látjuk magunk előtt a világ és benne minden ember életére nézve sorsfordító hajnal eseményeit. Különösen kedves számomra ez a leírás. Világos és tömör

fogalmazásában benne van Isten hatalmas cselekedete, az ember kicsisége, félelme, benne a hit és a kétely, a remény és a félelemből ujjongó örömmé váló bizonyosság. E történetnek minden „szereplője” fontos – hiszen ránk mutatva kérdez: Te mit tennél? Te mit teszel? Te mit hiszel? Hallod az Úr angyalának szavát?

Látjuk a „félelemtől megrettent” öröket és a „félelemmel és nagy örömmel” tovafutó asszonyokat, akik viszik a feltámadás hírért. Látjuk őket, és az ige arra késztet: nézzünk be lelkünk mélyébe, annak belső kamrájába: félelem és rettegés vagy a feltámadottat kereső, az angyal szavában az Isten üzenetét meghalló és a sírban a testet nem lelő lélek öröme lakozik-e bennünk? Keressük-e a Krisztust – elindulunk-e felé, hogy a nagy utat megtegye ő, és a hatalmas, általunk elgördíthetetlen követ elhengerítse az Isten, és Szentlelke által hitet ébresszen bennünk?

Aki gyászolt már, tudja: a gyászolók korán ébrednek. Hajnalok hajnalán. Ezek az asszonyok is a nap első sugara-ira már a sírkertben voltak. Fájdalmuknál csak a vágy volt nagyobb, hogy a szeretett Urat holtában is körülvegyék, lássák, gondozzák a drága testet. Aki gyászolt már, tudja, már az is némi megnyugvást ad, ha csak láthatjuk a sírt, vagy ha a szeretett lényért még holtában is tehetünk valamit... Ezek az asszonyok annyira szerették Jézust, hogy elsőként akartak lenni a sírnál ezen a reggelen.

Az Isten látja, hogy mi van a szívünkben... Az evangéli-

um feljegyzése szerint a Jézust szeretők megajándékozottak lettek. Olyan váratlanul, olyan megdöbbentő módon, hogy abba beleremegett a föld. És olyan mérhetetlenül gazdagon, ahogyan azt a szív nem remélhette. Hiszen akit kerestek: nincsen ott! Nem lopták el. Nem vitték el. Feltámadt. Él! Győzött a halálon, és győzelme nekünk is az életet jelenti.

Ez a győzelem persze nem magától értetődő a halandó ember számára. Úgy vagyunk vele, mint a jeruzsálemi sziklasírhoz zarándokoló száz- és százezer turista, amikor belép a kicsike ajtón: lehajtjuk a fejünket – a megrendült tisztelettől. Nem érdemeltük meg a megváltást, a tékozló fiút magához ölelő atyai kart.

Jelképesen, fizikai valónkban is ezt ábrázoljuk ki, amikor megállunk egy sírnál a temetőben, és nem tudunk felnézni, csak lefelé tekintünk. A halállal szemben mi csak vesztesek lehetünk. És a golgotai kereszt elé is csak megrendülten, lehajtott fejjel állhatunk oda: helyettünk történt, értünk halt meg Jézus, a mi bűneinket vitte a Golgotára.

Nincs okunk büszkén körbenézni, emelt fővel távozni, mert bűneink terhelnek. Csak vesztesek lehetünk, ha a halál, a bűn előtt kell önmagunkban megállni. Az innerső oldalról csak sötétség vesz körül – a fény csak Istentől áradhat ránk. A követ – az életünket le- és bezáró, a halálban foglyul ejtő követ – el nem hengeríthetjük. Ezt csak Isten teheti meg, aki Krisztusért nem hagy a bűn és

a halál fogságában. Elhengerítettett a kő azon a hajnalon is – nem azért, hogy Jézus ki tudjon jönni, hanem az aszszonyokért – és értünk –, hogy lássák, feltámadt. Látniuk kellett a helyet, hogy a sír üres. Az ember ilyen. És Isten tudja ezt, mégis ekként szeret, és Lelke hitet támaszt a csak szemüknek hinni tudó, tapintani akaró tanítványokban is!

Ti azonban ne féljete, mondja az angyal. Hiszen mit is vár az ember az élettől? Nemcsak biztos megélhetést, kiszámíthatóságot, sikert, elismerést, egészséget, hanem ennél is többet. Nagyobbat, teljesebbet. Megnyugvást, belső békét, harmóniát, boldogságot. Félelemmentes életet. Olyat, ami nem megvehető dolog, de éppen ezért el sem vehető, sem itt, a földi életben, sem a halálban, sem azon túl.

Húsvét örömhíre, az evangélium tanúságtétele, a Feltámadott győzelme a halálon nem egy remek filmforgatókönyv, nem csupán egy emberi elme szülte szép történet, hanem valóság. Élet, amely életet teremt. Az Úr ma is, amikor közel jön, félelmet oszlat el, fénysugarat gyűjt a halál és gyász sötétjében, életet, bűnbocsánatot ad.

Vannak kemény krízisek és remek napok, jó periódusok az életben. De hiszem és vallom: ha nem Krisztus-hitünk az alap, ha nem a Feltámadott az életünk Ura, akkor súlyos félreértés és végzetes csalódás áldozatai vagyunk. Végül pedig vesztesékké válunk, mint a rab, akinek kinyílt börtönének ajtaja a szabadságra, de nem lépett ki rajta, s így fogolyként halt meg, remény és vigasz nélkül.

„Ne féljete – szól hozzánk húsvét evangéliuma –, mert aki a sírban feküdt: ő már nincs itt!”

Győzelmét nem magának vívta ki. Amint a hit sem azért adatik, hogy elzárva azt, egyedül merengjünk megváltott életünk csodáján. Már azon a hajnalon feladattal bíztattak meg a feltámadás tanúi: „Menjete gyorsan! Mondjátok meg!” Menjete gyorsan, és szóljátok mindenkinek:

Szeret minket – mondják a szerelmesek.

Újra látunk mindent – mondják a vakok.

Ő a mi kenyerünk – mondják az éhezők.

Ő a mi utunk – mondják az útkeresők.

Új nyelvre tanít minket – mondják a némák.

Ő talált ránk – mondják az elveszettek.

Velünk együtt szenved – mondják az üldözöttek.

Tudtunkra adja, hogy semmit se tudunk – mondják a bölcssek.

Életet ajándékoz nekünk – mondják a haldoklók.

Olyan, mint egy közülünk, és mi hozzá tartozunk – mondják a szegények.

(Heinrich Engel: *Jézus*)

Kedves testvéreim! Krisztus el fog jönni ismét, hogy beteljesedjék az egyetlen isteni ígéret, amely még nem valósult meg. De Jézus él, és itt van közöttünk, és elveszi most a félelmünket, megvigasztalja most a szívünket a bánatban,

megerősít most a gyengeségben, a betegségben, együtt örül velünk most az örömünkben, és meghallgat minket most, ha hozzá szólunk. Az élő, a feltámadt Krisztus előttünk jár, hogy ne legyen soha a félelem, a gyűlölet, a szorongás, a reménytelenség, a halál foglya az, aki benne hisz. Ezzel az erővel, vigasztalással, ezzel az örömmel a szívünkben induljunk tovább mi is. A feltámadt Krisztus kísérje lép-teinket! Ámen.

Kóháti Dorottya

lelkész

Média Munkaág, rádiószerkesztő, hírfelelős

Az igehirdetés elhangzott a Magyarországi
Evangélikus Egyház Országos Irodája
munkahétkezdő alkalmán 2011. október 10-én.

A feltámadás nem titkosítható!

■ „És íme, Jézus szembejött velük, és ezt mondta: »Legyetek üdvözölve!« Ők pedig odamentek hozzá, megragadták a lábát, és leborultak előtte. Ekkor Jézus így szólt hozzájuk: »Ne féljeteK: menjeteK el, adjátok hírül atyámfiaiKnak, hogy menjeneK Galileába, és ott meglátnak engem.« Amikor az asszonyok eltávoztak, íme, néhányan az őrségből bementek a városba, és jelentették a főpapoknak mindazt, ami történt. Azok pedig összegyűltek a véneKkel, és miután határozatot hoztak, sok ezüstpénzt adtak a katonáknak, és így szóltak: »Ezt mondjátok: Tanítványai éjjel odajötteK, és ellopták őt, amíg mi aludtunk. És ha a helytartó meghallja ezt, majd mi meggyőzzük, és kimentünk benneteket a bajból.« Azok elfogadták a pénzt, és úgy tettek, ahogyan kioktatták őket. El is terjedt ez a szóbeszéd a zsidók között mind a mai napig.” (Mt 28,9–15)

A tények makacs dogok. A tényekkel nem lehet vitatkozni. Ezt évezredek óta tudja az ember. Néha mégis mintha a tényeket is meg akarnánk cáfolni, ha számunkra kellemetlen a hatásuk. Ennek egyik remek formája a tit-

kosítás. Titkosítás évekre, évtizedekre. Még okot is találhatunk rá: nemzetbiztonsági érdek.

2000 éve a világtörténelem páratlan eseménye történt. Élt egy Jézus nevű személy, aki Isten Fiának vallotta magát. Ennek megfelelően élt, tanított és cselekedett. Poncius Pilátus római prokurátor alatt Jeruzsálemben a zsidó vallási élet képviselői perbe fogták. A vád ellene: ember létére Istenné teszi magát. Ez a vallás értelmében halállal büntetendő. A római megszállás alatt egy ilyen ítélet csak a megszálló hatóság engedélyével hajtható végre. Annak engedélyéhez pedig kevés ez a vád. Politikai kell, a legjobb egy császárellenes összeesküvés. Ennek megfelelő a vádirat Pilátus előtt: császárellenes összeesküvést szervez. Az egyetlen törvényes kihallgatás eredménye: „Ártatlannak találok” – mondja a prokurátor. A nép vezetőinek a kérése és a feltüzelt nép óhaja: „Feszítsd meg!” Lám, az emberi igazságszolgáltatás elbukik, mert ártatlannak hirdette Jézust, mégis a pillanatnyi nemzetbiztonsági, politikai érdek azt kívánja: jobb kivégezni, mint vállalni a felkelés következményeit. Mégis jobb, ha egy ember hal meg, mint

ha valami lázongás lenne úrrá a városon vagy a népen! A cél szentesíti az eszközt. Mennyi csodás bölcs emberi mondást találunk Jézus perében! Így a páskaünnep előtti pénteken keresztre is feszítik. A nép, a vallási élet vezetői tisztában vannak vele, hogy nem egy bűnözőt végeznek ki, hanem olyan valakit, akinek szavai és tettei megfogták még ellenségei lelkét is. Két választásuk volt: vagy elfogadják Jézust annak, akinek vallotta magát, ez viszont egész életük gyökeres újragondolását és megváltozását igényelte volna, vagy elhallgattatják azt, aki a lelkiismeretük igazság iránti érzékenységét piszkálta. A fényforrás mindig látásra készlet. S aki aludni akar, vagy sötét dolgait folytatni, az nem megy a fényre, sőt gyűlöli a fényt. Itt keresendő a hamis vádak gyökere.

Térjünk vissza újra a lélektani tapasztalatok világából a tényekhez! Déli tizenkét órakor történik a keresztre feszítés, és három órával később beáll a halál. A római százas minden bizonnyal jelenti: *Mortus est*, halott, azaz temethető. A vallási nagytanács egyik tagja, Arimátiai József – aki rokonszenvezett Jézussal – felajánlja saját sírhelyét a temetkezésre. Az este beköszönzte a páskaünnep beköszöntét jelenti, ezért 2-3 órán belül el kellett temetni. Csak a legszükségesebbeket tudták elvégezni a temetésből: a keresztről való levételt, a test begöngyölését egy lepelbe, a sírhelyre való szállítást és elhelyezést. Ezt követően a sírbarlang bejáratához a szokásnak megfelelően követ

gördítenek. Közben a főpapok Pilátustól kérik a sír őrzését, hivatkozva arra, hogy Jézus még életében azt mondta, hogy harmadnapra feltámad. Ez persze csak csalás lehetne, mert senki nem szokott feltámadni. Pilátus elutasítja ezt a kérést azzal, hogy ha ilyen óhajuk van, akkor csak bátran őriztessék a sírt a saját őrségükkel. Így is történik. Minden rendben is van péntek és szombat éjjel, de vasárnap a hajnal közeledtével valami történik.

A pontos valóságot a maga teljességében talán soha nem fogjuk már itt e földön megismerni. Ami történik, annak egy részéről, a feltámadás mikéntjéről az őrség tagjai rohanva mennek jelentést tenni a főpapoknak. Hogy mit és hogyan jelenthettek, arról csak feltételezhetéseink lehetnek. Talán azt: nagy fényesség lett, megmozdult a föld, elgördült a kő, és elment a halott. Ez pedig az örök számára maga a halálos ítélet. Ha a fogvatartott megszökött, az örön, örökön hajtották végre a fogvatartottra kimért ítéletet. Bár az ítélet már végre lett hajtva. Igaz, ilyen esetre a jog még nem számíthatott, és nem lehetett rá paragrafus. Mégis, a főpapok előtti kihallgatás eseményeiről nem tud semmit sem mondani a szentíró, mert titkosították a jelentést. Ennek bevált módja, hogy pénzt adtak, azzal a megjegyzéssel, hogy mi majd kimentünk benneteket a bajból. A világ egyik legnagyobb baja, hogy Jézus feltámadt. Szegény katonák, ők a tanúi a világraszóló eseménynek, de nem értenek belőle semmit. Ők az életüket féltik, és mi-

lyen groteszk: pont az Élettől. Hát már csak ilyen a homo sapiens, az értelmes ember Isten nélkül.

Eközben a sírhoz kimenő asszonyok, akik a temetési szertartás elmaradt mozdulatait mennek befejezni, találkoznak egy Istentől küldött személlyel, egy angyallal, aki tudatja velük a történeteket. Amiről az ember hallgat, azt Isten küldötte mondja ki nekik. „*Nincs itt, mert feltámadt.*” A feltámadás szó először telik meg a maga igazi tartalmával. Ahogy elindulnak, máris a Feltámadottba botlanak, aki köszönti őket. „*Örüljete!*”, szólal meg Jézus ajkán a köszöntés. Ez egy olyan köszöntési forma, mint magyarul a „Jó napot kívánok”, vagy ahogy a régiek mondták: „Jó egészséget!” Itt viszont a köszöntés: „*Örüljete!*” – igazi tartalommal szól. Néhány pillanattal később még ki is egészíti Jézus azzal: „*Ne féljete!*” Sőt menjete, és mondjátok meg a tanítványaimnak.

Miért is fontos ez a hír, avagy miért kell titkosítani máig is? Azért, mert ez a tény az egyetlen olyan információ, amely alapjaiban rázza meg a világot, róla alkotott képünket és az emberről alkotott nézeteinket. Az ember nem egy véletlen fejlődés végterméke az évmilliárdok őstengeréből. Az ember igenis Isten teremtménye, és számadással tartozik életével a teremtő Isten felé. Talán ez a legkínosabb az emberiség lelkiismeretében. Nem tehetem azt, amit akarok. Nem magam vagyok magam mércéje. Nem az az etikus, amit annak mond az ember, hanem amit Isten

mond az embernek. Itt az istentagadás gyökere. Az ember maga istenné akar válni, és nem akar Istené lenni. Ezért titkosít mindent, amit csak tud a feltámadással kapcsolatosan, és inkább belehal ebbe, mintsem szembenézzen a megmásíthatatlan ténnyel. Egyet téveszt csak szeme elől: az életet, Jézust nem lehet elrejteni és titkosítani. Aki mégis megpróbálja, az ebbe az élettelen, hazug életbe végleg belehal. Aki viszont meghallja, az tudja, hogy élete bár elvehető, de a Feltámadott bármikor visszaadhatja. Ahogy Elliot mondta: „Nem bolond az, aki, ha kell, odaadja azt, amit úgysem tarthat meg, hogy megnyerje azt, amit aztán úgysem veszíthet el.”

Ne féljete! Menjete, mondjátok el: Jézus feltámadt! A tény nem hit kérdése. A hit csak magáévá teszi aényt. Ez a hír ma is életeket támaszt azokban, akik a hírt befojadják, mert Jézus él, és a hír igaz minden titkosítgatás ellenére. Ámen.

Sándor Frigyes

lelkész-esperes

Miskolci Evangélikus Egyházközség

Az ige hirdetés elhangzott Miskolcon

2011. május 27-én.

Távol és közel

■ „A tizenegy tanítvány pedig elment Galileába arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. Amikor meglátták őt, leborultak előtte, pedig kétségek fogták el őket. Jézus hozzájuk lépett, és így szólt: »Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.«” (Mt 28,16–20)

(Az igehirdetés egy kórházi istentiszteleten hangzott el, ahol interaktív módon a jelenlévők is megszólaltak, mintegy párbeszédet alkotva az igehirdetővel.)

B. É.: Arra kérek mindenkit, idézzon fel egy olyan pillanatot az életében, amely igazán fontos volt számára, de akkor, abban a percben ezzel még nem volt tisztában. Valami olyan pillanatra gondolok, amelynek a jelentőségét csak sokkal később láttuk át. Mindenkinek az életében adódnak ilyen pillanatok. Mindannyian tudunk néhányat említeni, ha visszagondolunk az eddigi életünkre.

PALI BÁCSI: Amikor ötvenhatban lekéstem a teherautót, és emiatt itthon maradtam.

KATI: Amikor a volt férjem új munkahelyet talált.

MARIKA NÉNI: Nem is tudom... Talán amikor a fiam megszületett, és mégis életben maradt. Azt mondta mindenki, hogy semmi remény nincs rá, és valahogy mégis megmaradt. Igaz, ez nem egy pillanat volt, hanem néhány nap. De ez aztán nagyon megváltoztatott mindent.

B. É.: Kicsit olyan ez, mint amikor egy vonat áthalad egy váltón: abban a pillanatban még alig lehet észrevenni az irányváltást, de ahogy telik az idő, annál nyilvánvalóbb. És az út vége felé, amikor már nagy távolságot tettünk meg, egészen világosnak látszik, hogy teljesen más lenne az eredmény, ha az a kis irányváltás nem történt volna.

Ilyesmi történik itt is, ebben a néhány mondatban, amit Máté evangéliumának a legvégéről olvastam fel. Talán ismerős néhányunknak. A hittanórán úgy tanultuk: a miszsiói parancs. Jézus Krisztus ugyanolyan, mint amilyen az evangélium többi fejezetében volt. Ugyanaz a szeretet van benne, ugyanaz az erő. De történik valami, ami miatt min-

den megváltozik, más lesz, több lesz, nemcsak Jeruzsálemre vonatkozik, vagy Galileára, a kis vidéki megyére, hanem az egész világra. Mi lehet ez az egy pont? Mitől lesz más minden? Miért nem csak a zsidókra tartozik ez az egész történet? Miért van közünk nekünk mindannyiunknak ehhez a történethez?

KATI: Van közünk hozzá?

B. É.: Van közünk hozzá? Érint bennünket ez a történet? Miért érint? Miért vagyunk mi négyen most itt?

PALI BÁCSI: Szerintem akkor már lehetett tudni biztosan, hogy Jézus az Isten Fia. Mert feltámadt a halálból.

B. É.: Attól a pillanattól, amikor nyilvánvalóvá lett a tanítványok számára, hogy mégis él az, akit a Mesterüknek neveztek, akit követtek éveken keresztül, akiről néhány napig azt hitték, hogy teljesen elvesztették őt, és vele együtt minden nagyszerű tervet és reményt: attól a pillanattól újra megváltozott minden. Tényleg olyan volt, mint amikor másik irányba vált át a vonat útja. Ez a vonat már nemcsak Jeruzsálembe jut el, hanem – azt mondja Máté evangélista – az egész világra. Megkérdezhetek gyorsan mindenkit, melyik volt a legtávolabbi hely, ahová eddig eljutott?

MARIKA NÉNI: Mariazellbe mentünk a plébános úrral.

KATI: Jártam többfelé, de talán Görögország volt a legmesszebb. Még a Meteórákhoz is elmentünk az egyik nap.

PALI BÁCSI: Tíz évvel ezelőtt voltam először Kanadában a fiaméknál.

B. É.: Amikor mi azt mondjuk: messze, akkor csak néhány ezer kilométerre gondolunk. Már ez is nagyon távolinak tűnik a szemünkben. De ez a távolság, amelyről az evangélium beszél, az egész földkerekségre szól. Ez a „vonat” körbekerüli a földet. Eljut hozzánk, eljut Ausztriába, Görögországba, de eljut Amerikába és a távoli földrészekre is, hogy mindenki meghallja a jó hírt. Ahol pedig minden új irányt vett, a váltópont, amelynek köszönhetően jóval messzebb ment a vonat, az Jézus feltámadása. Itt minden megváltozott. Azt mondhatjuk, hogy minden meg is maradt a régiiben, hiszen ő ugyanaz maradt, aki addig is volt, de a többiek számára sokkal több lett hirtelen. Mert ők csak akkor kezdték látni, hogy kicsoda ő valójában.

PALI BÁCSI: Azért furcsa ez a dolog a távolsággal. Néha közel van, néha meg távol. Odaülünk a számítógéphez, az unokám megnyom egy-két gombot, aztán már tudok is beszélgetni az asszonnyal otthon, de mindennek a tetejében még látom is. Meg a szobát, ahol van.

B. É.: Ez nagyon érdekes gondolat. Azt hiszem, érdekes erre mennünk tovább: egyszerre közel és távol. Mert mi azt mondjuk arra a pár ezer kilométerre, hogy milyen nagy utat tettünk meg. De mi ez az egész földkerekséghez képest? Közben meg sokszor nagyon közel jönnek hozzánk a legtávolabbi dolgok. Egyetlen pillanat is elég.

Így vagyunk Istennel: a közelsége egészen érezhető, ha erős a hitünk, ha vágyunk erre a közelségre, ha vele és ben-

ne élünk. Aztán egyszer csak ott terem a hitetlenségünk, úgy tornyosul előttünk, mint egy fal. Messzire kerülünk tőle, mintha egy másik földrészen vagy egy másik bolygón élnénk. Aztán megint történik valami, és Isten közelsége egymás közelébe gyűjt bennünket.

Talán mi négyen ilyen formában már sosem fogunk találkozni, és nemsokára mindannyian továbbmegyünk a saját utunkon. De ez az egy óra a mienk és az Úré, és ő biztosan fog kezdeni vele valamit, ha erre mi is nyitottak vagyunk. Elküld bennünket, hogy vigyük magunkkal és adjuk tovább a jó hírt a világnak azon a pontján, ahol épp vagyunk. A Budai Irgalmasrendi Kórházban...

PALI BÁCSI: Pilisborosjenőn....

MARIKA NÉNI: Monoron...

KATI: A tizenhatodik kerületben is? Ott is kéne, ez aztán biztos...

B. É.: Mariazellben, Kanadában és Görögországban. Magyarországon minden megyéjében és minden településén. Elvinni valamit magunkkal, ami békesség és szeretet és derű – ebben a nagyon nyugtalan, feszült világban. Ha mindez engem megérintett, akkor nem tudok hallgatni felele, el kell mondanom, tovább kell adnom, csak így marad meg nekem is a csodálatos élmény, amit Jézus közelsége nyújt.

Ha például megtudom, hogy találtak egy nagyon hatásos módszert a sclerosis multiplex gyógyítására, biztosan

igyekeznék mindenütt elújságotolni, hadd gyógyuljanak meg minél többen. Ha ilyen szabadító erőként élem meg Isten jelenlétét az életemben, akkor az evangélium, ahogy a neve is mondja, valóban örömhír lesz a számomra, és mások számára is, akiknek továbbadom.

KATI: Jó furcsán nézne a szomszédasszony, ha elkezdenék prédikálni neki. Lehet, hogy azt hinné, hogy meghibbantam a kórházban.

B. É.: A kétely majdnem mindig velünk van. Azt mondjuk sokszor: „hiszem, ha látom.” Aztán pedig még a saját szemünknek sem hiszünk. Ezek a tanítványok nap mint nap látták Jézus csodáit, hallgatták a tanításait, érezték az erejét, gondolhatták volna azt is, hogy ami az ő halála után történt, az mintegy logikus következménye annak a sok csodálatos dolognak, amit vele együtt átéltek. Mégis az történt, hogy nem akartak hinni a saját szemüknek sem. Vagy nem tudtak.

KATI: Én legtöbbször szeretnék hinni, csak nem tudok.

B. É.: Az a tapasztalatom, hogy akkor nem tudok hinni, ha inkább a kudarcokra nézek, vagy a kételyekre hallgatok. Akkor könnyen elfogy a hitem. Kérdés az is, hogy valóban az-e a vágyam, hogy higgyek. Ahhoz kell egy nyitottság is, hogy kész legyek egészen új dolgokat befogadni.

KATI: Ahhoz még bátorság is kell.

B. É.: Igen, mert az egészen új dolgokkal kapcsolatban még nem tudhatom, hogy milyen hatással lesznek az éle-

temre. Lehet, hogy mindenestül megváltoztatják majd. Nem leszek ugyanaz, aki voltam. Ahogyan a váltón áthaladva teljesen másfelé megy tovább a vonat, mint előzőleg.

A bátorság nagyon fontos kulcsszó, ez kell ahhoz, hogy önmagával szembenézzen az ember, de ahhoz is, hogy Istennel találkozzon. Aki bátor, az ugyanakkor nyitott is. Nyitott arra, hogy másképpen alakulnak a dolgok, mint ahogyan eltervezte. Ha Isten közelségében élünk, mindig számíthatunk váratlan fordulatokra. Halljuk a szél zúgását, de nem tudjuk, honnan jön és hová megy. Jézus a szélhez hasonlítja az ő munkálkodását a világban. Csak megtapasztalni tudjuk, de nem tudjuk megmagyarázni.

A jó tanítvány a mester szavára hallgat, még akkor is, ha számára teljesen ismeretlen úton vezet. Hagyja magát

tanítani, ettől lesz jó tanítvány. Adja Isten, hogy mindig ott legyen bennünk a bátorság az új tanulnivalók meghallgatására, a kitartás a jó hír továbbadására és a hit a kételkedés legyőzésére! Ő segítsen bennünket a további utunkon, akármerre is vezessen tovább. Ámen.

Balogh Éva

kórházlelkész

Kórházmissziói Szolgálat

Az igehirdetés elhangzott a Budai Irgalmasrendi
Kórház kápolnájában 2011. augusztus 24-én.

A kötet szerzői

Adámi László / Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség / 149
Aklan Béla Sándor / Egri Evangélikus Egyházközség / 259
Albert Gábor / Gödöllői Evangélikus Egyházközség / 133
Asztalos Richárd / Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközség / 256
Babka László / Ikladi Evangélikus Egyházközség / 324
Balázs Tibor / Sajókazai Evangélikus Egyházközség / 206
Balázs Viktória / Debreceni Evangélikus Egyházközség / 36
Balicza Iván / Budavári Evangélikus Egyházközség / 234
Bálintné Varsányi Vilma / Óbudai Evangélikus Egyházközség / 177
Balog Eszter / Magyarországi Evangélikus Egyház, Ifjúsági Osztály (gyes) / 109
Balogh Éva / Kórházmissziói Szolgálat / 413
Balogné Vincze Katalin / Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerülete, Püspöki Hivatal (gyes) / 268
Baranka György / Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség / 365
Baranka Mária / Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség / 387
Bartha István / Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség / 362
Barthel-Rúzsa Zsolt / Luther Otthon – Szakkollégium, Budapest / 380
Bartos Zoltán / Egyházasdengелеgi Evangélikus Egyházközség / 142
Bence Imre / Budavári Evangélikus Egyházközség / 76
Bencéné Szabó Márta / Budavári Evangélikus Egyházközség / 153

Blatniczky János Dánie / Szügyi Evangélikus Egyházközség / 139
Blatniczkyné Hammersberg-Ganczstuckh Júlia / Szügyi Evangélikus Egyházközség / 383
Blázy Árpád / Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség / 96
Blázy Árpádné / Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség / 174
Bozorády András / Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség / 158
Bozorády Ildikó / Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium / 328
Buday Barnabás / Arnót-Újcsanálosi Társult Evangélikus Egyházközség / 117
Buday Zsolt / Bényei Evangélikus Egyházközség / 46
Chikán Katalin / Dunakeszi Evangélikus Egyházközség / 265
Cserhátiné Szabó Izabella / Fóti Evangélikus Egyházközség / 70
Dechertné Ferenczy Erzsébet / Péteri-Gyömrői Társult Evangélikus Egyházközség / 184
Deme Károly / Salgótarjáni Evangélikus Egyházközség / 286
Detre János / Váci Evangélikus Egyházközség / 336
Donáth László / Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség / 203
Endreffy Géza / Budaörsi Evangélikus Egyházközség / 188
Erdélyi Csaba / Irsai Evangélikus Egyházközség / 145

- Eszlényi Ákos / Ósagárdi Evangélikus Egyházközség / 14
 Eszlényi László / Csomádi Evangélikus Egyházközség / 155
 Fabiny Tamás / Budavári Evangélikus Egyházközség / 245
 Fatalin Helga / Hatvani Evangélikus Egyházközség / 123
 Fischl Vilmos / Csóvári Evangélikus Egyházközség / 294
 Fodor Viktor / Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség / 372
 Fűke Szabolcs / Galgautai Evangélikus Egyházközség / 345
 Gáncs Tamás / Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet, Budapest / 391
 Gázsóné Verasztó Teodóra / Dél-Pest Megyei Egyházmege (gyes) / 313
 Gerlai Pál / Fancsal-Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség / 241
 Györfi Mihály / Filadelfia Evangélikus Egyházközség, Nyírtelek / 395
 Győri Péter Benjámin / Szolnoki Evangélikus Egyházközség / 358
 Hafenschér Károly / Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ, Révfülöp / 49
 Herpay Gábor / Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség / 303
 Herzog Csaba / Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület / 193
 Hokker Zsolt / Óbudai Evangélikus Egyházközség / 320
 Horváth-Hegyi Olivér / Szentendrei Evangélikus Egyházközség / 99
 Horváthné Csozászky Márta / Nyáregyházai Evangélikus Egyházközség / 226
 Johann Gyula / Csömöri Evangélikus Egyházközség / 377
 Johannes Erlbruch / Budapesti Német Ajkú Evangélikus Egyházközség / 80
 Joób Máté / Ielkész, egyetemi oktató / 368
 Keczkó Pál / Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség / 22
 Keczkó Szilvia / Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség (gyes) / 398
 Kézdy Péter / Piliscsabai Evangélikus Egyházközség / 223
 Klenóczkyné Sulyok Anna / Bátonyterenye-Szúpatak-Pásztói Evangélikus Egyházközség / 42
 Koczorné Heinemann Ildikó / Vecsési Evangélikus Egyházközség / 341
 Kollár Zsolt / Nógrádi Evangélikus Egyházközség / 53
 Kovács Áron / Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest / 126
 Kovács Erzsébet / Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, Nyíregyháza / 106
 Kovács László Attila / Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség / 306
 Kozma Anett / Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Ágostai Hitvallású Egyházközség / 39
 Kőháti Dorottya / Média Munkaág, rádiószerkesztő, hírfelelős / 406
 Körmendy Petra Kornélia / Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet, Budapest / 29
 Krámer György / Pilisi Evangélikus Egyházközség / 211
 Kustra Csaba / Tápiószentmártoni Evangélikus Egyházközség / 402
 Laborczi Géza / Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség / 290
 Labossa Péter Mihály / Érdi Evangélikus Egyházközség / 249
 Labossáné Kővágó Anita / Érdi Evangélikus Egyházközség / 278
 Lackner Pál / HM Protestáns Tábort Püspökség / 331
 Lacknerné Puskás Sára / Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség – Budakeszi Leánygyülekezet / 93
 Lajtos János / Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség / 275
 László Milán / Gyóni Evangélikus Egyházközség / 181
 Lehoczky Endre / Sámsonháza Evangélikus Egyházközség / 166
 Lindákné János Zsuzsanna / Hévízgyörki Evangélikus Egyházközség / 60

A KÖTET SZERZŐI

- Lőrincz Csaba / Aszódi Evangélikus Egyházközség / 282
Magyarkuti Gyuláné Tóth Katalin / Nyíregyházi Evangélikus
Kossuth Lajos Gimnázium / 90
Malik Péter Károly / Lucfalvai Evangélikus Egyházközség / 7
Mekis Ádám / Acsai Evangélikus Egyházközség / 230
Molnár Erzsébet / Luther Márton Kollégium, Nyíregyháza / 103
Molnár József / Diósgyőr-Vasgyári Evangélikus Egyházközség / 262
Németh Mihály / Maglódi Evangélikus Egyházközség / 272
Novotny Dániel / az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegeye
beosztott lelkésze, a mogyoródi evangélikus agyülekezet
kisegítő lelkésze / 130
Pángyánszky Ágnes / Pilisi Evangélikus Egyházközség / 120
Péter Zoltán / Ceglédi Evangélikus Egyházközség / 309
Pintér János / Galgalyörki Evangélikus Egyházközség / 87
Pintér Mihály / MH Protestáns Tábort Püspökség / 349
Réz-Nagy Zoltán / Debreceni Evangélikus Egyházközség / 162
Roszík Gábor / Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona
– Gödöllő / 215
Sághy Balázs / Domonyi Evangélikus Egyházközség / 208
Sághyné Kiss Katalin / Erdőkertesi Evangélikus Fiókegyház / 352
Sándor Frigyes / Miskolci Evangélikus Egyházközség / 410
Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi / Miskolci Evangélikus
Egyházközség / 355
Selmeczi Lajos Péter / Monori Evangélikus Egyházközség / 11
Simon Attila / Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma
és Kollégiuma / 67
Solymár Gábor / Budafoki Evangélikus Egyházközség / 196
Szabó András / Vanyarci Evangélikus Egyházközség / 57
Szakács Tamás / Felsőpetényi Evangélikus Egyházközség / 64
Sztankó Gyöngyi / Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség / 300
Sztójánovics András / Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon,
Idősek és Fogyatékos Személyek Otthona / 200
Thuránszky István / Bérei Evangélikus Egyházközség / 111
Torzsa Tamás / Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség / 338
Tóth Melinda Anna / Ózd-Putnoki Társult Evangélikus
Egyházközség / 317
Török Anett / Pilisi Evangélikus Egyházközség / 33
Túri Krisztina / Alberti Evangélikus Egyházközség / 73
Valentínyi Erzsébet / Gyóni Evangélikus Egyházközség / 26
Varsányi Ferenc / Dunaharaszti Evangélikus Egyházközség / 219
Véghelyi Antal / MEE Országos Iroda, Igazgatóság / 238
Veperdi Zoltán / Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület / 18
Zólyomi Mátyás / Csepeli Evangélikus Egyházközség / 136
Zsarnai Krisztián / Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség / 297
Zsarnainé Urbán Nóra / Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két
Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, Nyíregyháza (gyes)
/ 253
Zsugyel Kornél / Bánki Evangélikus Egyházközség / 114
Zsugyel-Klenovics Katalin / Bánki Evangélikus Egyházközség / 170

Tartalom

Előszó	Mt 10,20	5	Megtalált reménység	Mt 6,19–21	67
Az Ige testté lett	Mt 1,1–17	7	Szemünk és látásunk	Mt 6,22–23	70
Új kezdet	Mt 1,18–25	11	Az örökkévalóság szemlélete	Mt 6,24	73
Isten vonzásában	Mt 2,1–12	14	Globalizált gondoskodás	Mt 6,25–34	76
Kapcsolatban az Istennel	Mt 2,13–23	18	Ne ítélkezzetek!	Mt 7,1–5	80
Függés és függetlenség	Mt 3,1–12	22	A Szent, vagyis Krisztus megbecsülése	Mt 7,6	87
Mennyei örök nyitva tartás	Mt 3,13–17	26	Tudunk-e kérni?	Mt 7,7–11	90
A csönd lehamozza rólad a szigetelést	Mt 4,1–11	29	Ajándék konfirmációra	Mt 7,12	93
A mennyek országát hirdető világosság	Mt 4,12–17	33	Lét vagy öröklét?	Mt 7,13–14	96
Az engedelmisség kockázata	Mt 4,18–22	36	100%-os almalé	Mt 7,15–20	99
Jézus a testi-lelki gyógyítónk	Mt 4,23–25	39	Dráma a mennyek országának		
Boldogság a boldogtalanságban	Mt 5,1–12	42	kapujában	Mt 7,21–23	103
Só és világosság a Krisztusban	Mt 5,13–16	46	Hallani és cselekedni	Mt 7,24–27	106
Élet a válságon túl –			Meditáció a Hegyi beszéd végéről	Mt 7,28–29	109
az oltárhoz vezető út tennivalói	Mt 5,17–37	49	Hallottátok, hogy megmondatott, lehetsz...,		
A szeretet ereje a gonosz legyőzője	Mt 5,38–48	53	én pedig azt mondom, legyél...!	Mt 8,1–4	111
Adakozás titokban	Mt 6,1–4	57	Pogány példakép	Mt 8,5–13	114
Ne legyetek képmutatók!	Mt 6,5–15	60	Három az egyben	Mt 8,14–17	117
Kirakatkereszténység és			A túlsó part	Mt 8,18–27	120
kamrakereszténység	Mt 6,16–18	64	Idegen egeid alól valaha is kiácsol?	Mt 8,28–34	123

Mi a bátorság? Mt 9,1–8	126	Hát persze, értem! Mt 13,36–43	200
Kimondatlan evangélium Mt 9,9–13	130	Isten hálójában Mt 13,44–52	203
Az élet teljessége Mt 9,14–17	133	Előítélet – utolsó ítélet Mt 13,53–58	206
A kétféle hit Mt 9,18–26	136	Egy élet bizonyágtétele Mt 14,1–12	208
Hiszed-e, hogy én vagyok az irgalmas Isten? Mt 9,27–31	139	Mindenkinek van hatalma! Mt 14,13–21	211
Bűnös hallgatás Mt 9,32–34	142	Azonnal... Mt 14,22–36	215
Szelíd engedelmesség Mt 9,35–38	145	Tiszta örület Mt 15,1–20	219
Jézus küldöttei Mt 10,1–15	149	Hol van Jézus a tömegben? Mt 15,21–28	223
Küldetés Mt 10,16–28	153	Még számolgatunk, vagy már számolunk? Mt 15,29–39	226
Életre hívtak, életre küldöttek Mt 10,29–42	155	Jézus kovásza életre éleszt Mt 16,1–12	230
Van egy Út, amelyet Isten készített, és boldog, aki nem botránkozik meg benne Mt 11,1–19	158	A te véleményedet akarom hallani! Mt 16,13–20	234
A tövisek közé esett mag esete a csodával Mt 11,20–24	162	Kié a szó? Mt 16,21–23	238
Téged, Isten, dicsérünk Mt 11,25–30	166	Krisztust követed? Mt 16,24–28	241
Az irgalom szemszögéből Mt 12,1–8	170	Csúcstalálkozó Mt 17,1–13	245
Válaszra várva Mt 12,9–21	174	Az Úr Jézus a Szabadító Mt 17,14–21	249
Kétféle húzás Mt 12,22–37	177	Érted is, amit olvasol? Mt 17,22–23	253
JELen(t)és Mt 12,38–45	181	Szabadság, Jézus szerint Mt 17,24–27	256
Első a család? Mt 12,46–50	184	Jézus gyermeki lelkületre vezeti övéit Mt 18,1–10	259
Magvető – Reload Mt 13,1–23	188	Itt vagyok, Uram! Mt 18,11–14	262
A szolgáló gyülekezet Mt 13,24–30	193	Jézushoz jut, ki testvéreivel együtt fut Mt 18,15–20	265
A felnövő mustármag és a kelesztő kovász Mt 13,31–35	196	„Hidegen és idegenül...”? Mt 18,21–35	268
		Családi állapota: Jézus Krisztusé Mt 19,1–12	272
		Engedjétek Jézushoz! Mt 19,13–15	275
		Hogyan nyerhetem el az örök életet? Mt 19,16–30	278

Barátom, nem bánok veled igazságtalanul... Mt 20,1–16	282	Vigyázat, hamisítjuk... Mt 24,23–44	345
Jézussal a megmentő szeretet kényszerútján Mt 20,17–19	286	Szentlélekre várva: okos szolgaként Mt 24,45–51	349
A szolgáló Emberfia Mt 20,20–28	290	Várakozás Mt 25,1–13	352
Csak a jerikóiak vakok? Mt 20,29–34	294	Eljön az idő... Mt 25,14–30	355
Az új kezdethez Jézusra van szükség! Mt 21,1–17	297	Tiszta lappal Mt 25,31–46	358
Életünk gyümölcsei Mt 21,18–22	300	Ember tervez – Isten végez Mt 26,1–5	362
Az igazi hatalom Mt 21,23–27	303	Letenni a fájdalmat Mt 26,6–13	365
Szabad előzni! Mt 21,28–32	306	Mennyei szerkesztés Mt 26,14–29	368
Gazdám kezében – gyümölcsőző kapcsolatban Mt 21,33–46	309	Bizonyágtétel az Úr akaratáról Mt 26,30–46	372
Fogadd el a meghívást, nincs kifogás! Mt 22,1–14	313	Jézus elfogatása Mt 26,47–56	377
Mikor szeretnél már végre Istennek adni? Mt 22,15–22	317	A szeretet szemüvegén keresztül Mt 26,57–68	380
Hiszem a test feltámadását Mt 22,23–33	320	Kavics és kőszikla Mt 26,69–75	383
„Új szívünk nőjön, égi” Mt 22,34–40	324	Kihez mész, ha kétségbeesett vagy? Mt 27,1–14	387
Jézus személyének titka Mt 22,41–46	328	Claudia evangéliuma – avagy Jézus Barabbás vs. Jézus Messiás Mt 27,15–26	391
Jaj nektek... de miért is? Mt 23,1–36	331	Gúnyolódók istentisztelete Mt 27,27–30	395
Ha meg akarsz látni és fel akarsz ismerni Jézust Mt 23,37–39	335	Egy fájdalmas-boldog találkozás Mt 27,31–56	398
„Tied a dicsőség...” Mt 24,1–2	338	A Seolban vagyok, rögtön jövök! Mt 27,57–66	402
Világvége Mt 24,3–22	341	A sorsfordító hajnal Mt 28,1–8	406
		A feltámadás nem titkosítható! Mt 28,9–15	410
		Távol és közel Mt 28,16–20	413
		A kötet szerzői	417

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója
Budapest, 2011

Felelős kiadó: Kendeh K. Péter

Műszaki szerkesztő: Galgóczi Andrea

Szöveggondozó: Miklósné Székács Judit

A borítón Máté evangélista szimbóluma, az angyal látható
a csöngői evangélikus gyülekezet ún. huszita kelyhéről
(aranyozott ezüst, vésett, 15. sz. Evangélikus Országos Múzeum).

Fotó: Véssey Endre

Nyomdai kivitelezés: Mondat Kft.

www.mondat.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISBN 978-963-9979-52-9